

**รางวัลพระปกเกล้าทองคำ
รางวัลพระปกเกล้า**

สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่มีความเป็นเลิศ

- ด้านความโปร่งใสและส่งเสริม
การมีส่วนร่วมของประชาชน
- ด้านการเสริมสร้างสันติสุข
และความสมานฉันท์
- ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย
รัฐ เอกชน และประชาสังคม

รางวัล

พระปกเกล้า

2561

KPI Awards

เกียรติภูมิท้องถิ่น

“...ข้าพเจ้าเห็นว่า สติธิเดือกตั้งของพระเจ้าช่น
ควรจะเริ่มต้นที่การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศมอด
ข้าพเจ้าเชื่อว่า พระเจ้าช่นควรมีสติธิมีเสี้ยนงในกิจการของท้องถิ่น
เรากำตั้งพยายามให้การศึกษาเรื่องนี้แก่เขา
ข้าพเจ้าเห็นว่า เป็นการผิดพลาด ถ้าเราจะมีกรปกครองระบมรัฐสภา
ก่อนที่พระเจ้าช่นจะมีโอกาสเรียนรู และมีส่วนร่วมอย่างดี
เกี่ยวกับการใช้สติธิเดือกตั้งในกิจการปกครองท้องถิ่น”

รางวัลพระปกเกล้า' 61

บรรณาธิการ สุมาลย์ ชวนา

ISBN = 978-616-476-015-8

วปท.61-32-1000.0

พิมพ์ครั้งที่ 1 พฤศจิกายน 2561
จำนวนหน้า 424 หน้า
จำนวน 1,000 เล่ม

ผู้จัดรูปเล่ม และออกแบบปก นายสุชาติ วิวัฒน์ตระกูล

ลิขสิทธิ์ของสถาบันพระปกเกล้า

จัดพิมพ์โดย

สถาบันพระปกเกล้า

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารบี ชั้น 5 (โซนทิศใต้)
เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ 02 - 141-9600 โทรสาร 02-143-8175
<http://www.kpi.ac.th>

พิมพ์ที่

บริษัท เอ.พี. กราฟิค ดีไซน์และการพิมพ์ จำกัด
745 ถนนนครไชยศรี แขวงนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 02-243-9040-4 โทรสาร 02-243-3225

สารบัญ

	หน้า
รายละเอียดรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี 2561	7
ผลการตัดสินรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี 2561	15
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี 2561	17
<i>ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน</i>	<i>17</i>
1. เทศบาลเมืองกระบี่ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่	18
2. เทศบาลเมืองแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	28
3. เทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่	40
4. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองแก้ว อำเภอบ้านมอญ จังหวัดชลบุรี	52
5. องค์การบริหารส่วนตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่	61
<i>ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์</i>	<i>73</i>
1. เทศบาลนครเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย	74
2. เทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	82
<i>ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม</i>	<i>91</i>
1. เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์	92
2. เทศบาลตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่	101
3. เทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน	110
4. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร	122
5. องค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปา อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่	138
6. องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	148
7. องค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่ อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี	159
รายละเอียดรางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2561	171
ผลการตัดสินรางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2561	179
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2561	183
<i>ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน</i>	<i>183</i>
1. เทศบาลนครภูเก็ต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	184
2. เทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	194

สารบัญ

	หน้า
3. เทศบาลเมืองลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน	206
4. เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน	218
5. เทศบาลตำบลนาอ้อ อำเภอเมือง จังหวัดเลย	227
6. องค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา	240
7. องค์การบริหารส่วนตำบลตำนาน อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง	250
8. องค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสาม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี	262
9. องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง	272
ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์	281
1. เทศบาลตำบลกระสัง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์	282
2. เทศบาลตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	292
ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม	301
1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี	302
2. เทศบาลเมืองบ้านมิ่ง อำเภอบ้านมิ่ง จังหวัดชลบุรี	313
3. เทศบาลตำบลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น	326
4. เทศบาลตำบลบ้านแฮด อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น	338
5. เทศบาลตำบลชมภู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่	348
6. เทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน	356
7. เทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน	366
8. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือ อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น	378
9. องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา	388
10. องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง	396
11. องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล	408
รายชื่อคณะกรรมการพิจารณารางวัลพระปกเกล้าทองคำ	423
และรางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2561	
คณะทำงานของวิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น	424

รางวัล พระปกเกล้าทองคำ ประจำปี 2561

รางวัลพระปกเกล้าทองคำ 2561

ที่มาและความสำคัญ

สืบเนื่องจาก สภานพระปกเกล้ากำหนดให้มีการมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ทุกๆ 2 ปี โดยมีการดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2549 2551 2553 2555 2557 และ 2559 ดังนั้นในปี 2561 นี้ สภานพระปกเกล้า ได้จัดให้มีการมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำขึ้นเป็นครั้งที่เจ็ด

รางวัลพระปกเกล้าทองคำ เป็นรางวัลที่ริเริ่มขึ้นเพื่อเป็นแรงจูงใจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เคยได้รับรางวัลพระปกเกล้า มีการพัฒนาต่อยอดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการบริหารงานท้องถิ่นอยู่เสมอ ทั้งนี้ รางวัลพระปกเกล้าทองคำจะเป็นเครื่องหมายเชิดชูขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บริหารงานและตอบสนองความต้องการของประชาชน และพื้นที่ อย่างโดดเด่นต่อเนื่อง รวมถึงมีการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการบริหารงานใหม่ๆ อันเป็นแบบอย่างที่ดีแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในประเทศไทย

วัตถุประสงค์

- เพื่อจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เคยได้รับรางวัลพระปกเกล้าเข้าร่วมโครงการรางวัลพระปกเกล้าทองคำ และพัฒนาความเป็นเลิศและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง
- เพื่อเชิดชูเกียรติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นสุดยอด ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ และด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม พร้อมสู่การเป็นแบบอย่างแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ
- เพื่อธำรงรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของรางวัลพระปกเกล้า

ประเภทของรางวัลพระปกเกล้าทองคำ

แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 รางวัลพระปกเกล้าทองคำ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศ ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประเภทที่ 2 รางวัลพระปกเกล้าทองคำ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสามัคคี

ประเภทที่ 3 รางวัลพระปกเกล้าทองคำ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐเอกชน และประชาสังคม

คุณสมบัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถเข้าร่วมโครงการฯ

ต้องเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เคยได้รับรางวัลพระปกเกล้าในระดับเป็นเลิศ ในประเภทเดียวกันมาแล้ว 2 ครั้ง ในระยะเวลา 5 ปี นับย้อนหลังไป (ในปี 2561 ใช้ช่วงเวลา ปี 2556 ถึง ปี 2560)

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์ที่จะเข้าร่วมโครงการโดยสมัครใจ

การมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำ

สถาบันฯ จัดให้มีการมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำ พร้อมใบประกาศเกียรติคุณ สถาบันพระปกเกล้า แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือกของคณะกรรมการรางวัลพระปกเกล้าในงานประชุมวิชาการประจำปีสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 20 (KPI Congress 20) ในเดือนพฤศจิกายน 2561

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำในปี 2561 จะไม่สามารถเข้าร่วมการพิจารณาให้รางวัลพระปกเกล้าในประเภทที่ได้รับรางวัล ในปีถัดไปเป็นเวลา 1 ปี และเมื่อเข้าร่วมโครงการรางวัลพระปกเกล้าอีกครั้ง สถาบันฯ จะเริ่มนับการ

พิจารณาการได้รับรางวัลพระปกเกล้าตามประเภทรางวัลฯ ที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำไปใหม่ทั้งหมด

หลักเกณฑ์การมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำ

เกณฑ์การมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำแบ่งเป็น 2 ลักษณะ โดยต้องผ่านเกณฑ์ขั้นพื้นฐานก่อนจึงจะได้รับการพิจารณาเกณฑ์ขั้นนวัตกรรม ของรางวัลพระปกเกล้าทองคำในแต่ละประเภทรางวัลฯ ดังนี้

1. เกณฑ์ขั้นพื้นฐาน

เกณฑ์ขั้นพื้นฐาน	คำอธิบาย	การประเมิน
1. การทุจริตคอร์รัปชัน	<ul style="list-style-type: none"> องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีกรณีทุจริตคอร์รัปชัน หรือการฟ้องร้องที่เกี่ยวข้องกับทุจริตคอร์รัปชัน อันเชื่อได้ว่ามีมูล 	สอบถามข้อมูลจาก <ul style="list-style-type: none"> กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท.
2. การดำเนินการตามภารกิจหน้าที่	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการตามภารกิจ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกระทำให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ ตามระเบียบ และกฎหมาย อาทิ <ul style="list-style-type: none"> มีการแต่งตั้งผู้แทนกลุ่ม องค์กรในชุมชนเป็นคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น/ คณะกรรมการสนับสนุนแผนพัฒนาท้องถิ่น/ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น รายงานผลการดำเนินงานของท้องถิ่น ที่แสดงถึงการดำเนินกิจกรรม ตลอดจนรายรับ-รายจ่ายของท้องถิ่น รวมทั้งมีการเผยแพร่ให้ประชาชนในท้องถิ่นรับทราบ มีแผนการจัดซื้อจัดจ้าง รวมทั้งมีการเผยแพร่ให้ประชาชนในท้องถิ่นรับทราบ อื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ 	พิจารณาจาก <ul style="list-style-type: none"> เอกสารข้อมูลเบื้องต้น ที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งมา ตรวจสอบเบื้องต้น จากเว็บไซต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อมูลเชิงประจักษ์ของคณะกรรมการฯ

2. เกณฑ์ขั้นนวัตกรรม (Innovation)

เกณฑ์รางวัล พระปกเกล้าทองคำ	คำอธิบาย	การประเมิน
<ul style="list-style-type: none"> ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน 	<ul style="list-style-type: none"> จำนวนโครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่น <ul style="list-style-type: none"> โครงการหรือกิจกรรมที่น่าเสนอ สะท้อนให้เห็นมิติความโปร่งใสในการบริหารงาน หรือการมีส่วนร่วมของประชาชน และมีจำนวนโครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่นอย่างเหมาะสม ไม่น้อยเกินไป และควรเป็นโครงการหรือกิจกรรมซึ่งเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป ระดับ/คุณภาพของการมีส่วนร่วม <ul style="list-style-type: none"> โครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ สะท้อนให้เห็นถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับสูง ซึ่งส่งเสริมหรือให้บทบาทของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจ ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ มิใช่เพียงการรับประโยชน์เท่านั้น โครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ มีการถอดบทเรียน และถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่น ลักษณะของโครงการที่น่าเสนอ <ul style="list-style-type: none"> โครงการหรือกิจกรรมโดดเด่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ มีลักษณะการดำเนินงานมุ่งสู่ความยั่งยืน ไม่ใช่เป็นลักษณะชั่วคราว หรือเฉพาะกิจ โครงการหรือกิจกรรมโดดเด่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอควรเป็นโครงการใหม่ที่ไม่เคยนำเสนอ <p>กรณีที่เป็นโครงการที่เคยเสนอให้พิจารณารางวัลพระปกเกล้ามาแล้ว ต้องแสดงให้เห็นการพัฒนาต่อยอดจากโครงการหรือกิจกรรมเดิม</p> <ul style="list-style-type: none"> โครงการหรือกิจกรรมโดดเด่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ สามารถนำเสนอโครงการที่ยังไม่เคยนำเสนอสู่การพิจารณารางวัลมาก่อน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรือเป็นนวัตกรรม ทั้งนี้ ถ้ามีความเหมือนกับที่อื่นจะต้องสามารถบอกถึงความแตกต่างจากที่อื่น และบอกถึงลักษณะเฉพาะของตนเองได้ 	<p>พิจารณาจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> เอกสารข้อมูลเบื้องต้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งมา การลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อมูลเชิงประจักษ์ของคณะกรรมการฯ การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับประชาชน กลุ่ม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเข้าพบผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เกณฑ์รางวัล พระปกเกล้าทองคำ	คำอธิบาย	การประเมิน
<ul style="list-style-type: none"> ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ 	<ul style="list-style-type: none"> จำนวนโครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่น <ul style="list-style-type: none"> โครงการหรือกิจกรรมที่น่าเสนอ สะท้อนให้เห็นมิติการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ และมีจำนวนโครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่นอย่างเหมาะสม ไม่น้อยเกินไป และควรเป็นโครงการหรือกิจกรรมซึ่งเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป ระดับ/คุณภาพของการเสริมสร้างสันติสุขฯ <ul style="list-style-type: none"> โครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ สะท้อนให้เห็นถึงการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ในเชิงป้องกันการเกิดความขัดแย้งในพื้นที่ ให้ความสำคัญกับบริบทหรือสภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ตามความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรมหรือปัจจัยอื่นๆ โครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ สะท้อนให้เห็นการจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยความคิดริเริ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งอาจมีการพัฒนา/ ต่อยอดจากระบบการจัดการความขัดแย้งของระบบราชการ จนมีผลสำเร็จเป็นรูปธรรม โครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ มีการถอดบทเรียน และถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่น ลักษณะของโครงการที่น่าเสนอ <ul style="list-style-type: none"> โครงการหรือกิจกรรมโดดเด่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ มีลักษณะการดำเนินงานมุ่งสู่ความยั่งยืน ไม่ใช่เป็นลักษณะชั่วคราว หรือเฉพาะกิจ โครงการหรือกิจกรรมโดดเด่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอควรเป็นโครงการใหม่ที่ไม่เคยนำเสนอ 	<p>พิจารณาจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> เอกสารข้อมูลเบื้องต้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งมา การลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อมูลเชิงประจักษ์ของคณะกรรมการฯ การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับประชาชน กลุ่ม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเข้าพบผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เกณฑ์รางวัล พระปกเกล้าทองคำ	คำอธิบาย	การประเมิน
	<p>กรณีที่เป็นโครงการที่เคยเสนอให้พิจารณารางวัลพระปกเกล้ามาแล้ว ต้องแสดงให้เห็นการพัฒนาต่อยอดจากโครงการหรือกิจกรรมเดิม</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงการหรือกิจกรรมโดดเด่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ สามารถนำเสนอโครงการที่ยังไม่เคยนำเสนอสู่การพิจารณารางวัลมาก่อน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรือเป็นนวัตกรรม ทั้งนี้ ถ้ามีความเหมือนกับที่อื่นจะต้องสามารถบอกถึงความแตกต่างจากที่อื่น และบอกถึงลักษณะเฉพาะของตนเองได้ 	
<ul style="list-style-type: none"> ● ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> ● จำนวนเครือข่ายหรือ กิจกรรมเครือข่ายที่โดดเด่น <ul style="list-style-type: none"> - เครือข่ายหรือกิจกรรมเครือข่ายที่นำเสนอสะท้อนให้เห็นมิติการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในลักษณะที่เป็นเครือข่าย และมีจำนวนโครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่นอย่างเหมาะสม ไม่น้อยเกินไป และควรเป็นโครงการหรือกิจกรรมซึ่งเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป ● ระดับ/คุณภาพของการเสริมสร้างเครือข่าย <ul style="list-style-type: none"> - เครือข่ายหรือกิจกรรมเครือข่ายที่โดดเด่นซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ เป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ เป็นผู้ริเริ่มให้เกิดเครือข่ายขึ้น หรือเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินกิจกรรมเครือข่าย - เครือข่ายหรือกิจกรรมเครือข่ายที่โดดเด่นซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ มีการดำเนินงานต่างๆ ให้เห็นเป็นรูปธรรม ไม่ใช่อยู่ในระยะเริ่มต้นหรือเริ่มก่อตั้งเครือข่ายเท่านั้น 	<p>พิจารณาจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เอกสารข้อมูลเบื้องต้นที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งมา ● การลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อมูลเชิงประจักษ์ของคณะกรรมการ ● การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับประชาชน กลุ่ม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ● การเข้าพบผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เกณฑ์รางวัล พระปกเกล้าทองคำ	คำอธิบาย	การประเมิน
	<ul style="list-style-type: none"> - เครือข่ายหรือกิจกรรมเครือข่ายที่โดดเด่นซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ มีการทำงานในลักษณะหุ้นส่วนความร่วมมือ เติบโตซึ่งกันและกัน มีหน้าที่ร่วมมือกันอย่างชัดเจน ไม่ใช่ขับเคลื่อนงานไปได้โดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น - เครือข่ายหรือกิจกรรมที่โดดเด่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ มีการถอดบทเรียนและถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่น 	
	<ul style="list-style-type: none"> ● ลักษณะของเครือข่ายที่นำเสนอ <ul style="list-style-type: none"> - เครือข่ายหรือกิจกรรมโดดเด่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ มีลักษณะการดำเนินงานมุ่งสู่ความยั่งยืน ไม่ใช่เป็นลักษณะชั่วคราว หรือเฉพาะกิจ - เครือข่ายหรือกิจกรรมโดดเด่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอควรเป็นโครงการใหม่ที่ไม่เคยนำเสนอ <p>กรณีที่เป็นโครงการที่เคยเสนอให้พิจารณารางวัลพระปกเกล้ามาแล้ว ต้องแสดงให้เห็นการพัฒนาต่อยอดจากโครงการหรือกิจกรรมเดิม</p> <ul style="list-style-type: none"> - เครือข่ายหรือกิจกรรมโดดเด่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ สามารถนำเสนอเครือข่ายหรือกิจกรรมที่ยังไม่เคยนำเสนอสู่การพิจารณารางวัลมาก่อน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรือเป็นนวัตกรรม ทั้งนี้ ถ้ามีความเหมือนกับที่อื่นจะต้องสามารถบอกถึงความแตกต่างจากที่อื่น และบอกถึงลักษณะเฉพาะของตนเองได้ 	

กระบวนการประเมินและคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ

การประเมินและคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ อันเป็นรางวัลสูงสุดของสถาบันพระปกเกล้า ที่จะมอบให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศ มีชั้นตอนหลัก ดังนี้

ตรวจสอบรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เคยได้รับรางวัลพระปกเกล้า 2 ครั้ง
ในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2556 - 2560)

เชิญองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านการตรวจสอบรายชื่อเข้าร่วมโครงการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบรับเข้าร่วมโครงการ และให้ข้อมูลกิจกรรมเบื้องต้น
เพื่อการพิจารณาของคณะกรรมการฯ ตามแบบฟอร์มที่สถาบันฯ กำหนด

ตรวจสอบข้อร้องเรียนประเด็นการทุจริตในการดำเนินงานของ อปท. ที่ผ่านคุณสมบัติขั้นแรก
โดยทำการตรวจสอบข้อมูล จาก สตง., ป.ป.ช., ป.ป.ท. และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
(ต้องไม่มีเรื่องที่มีมูลแล้วว่ามีกรทุจริตจริง)

คณะกรรมการฯ ลงพื้นที่ภาคสนาม เพื่อพิจารณาให้รางวัลพระปกเกล้าทองคำ
ณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง โดยดำเนินการใน 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

- ลงพื้นที่พิจารณาการดำเนินงานตามประเภทรางวัลฯ ที่สมัคร ซึ่งเป็นโครงการและกิจกรรม
ที่โดดเด่น ต่อยอด รวมถึงนวัตกรรมใหม่ que แสดงถึงความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัล
พระปกเกล้าทองคำที่กำหนด
- สันทนาการกลุ่ม และสัมภาษณ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ
 - กลุ่มผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการและเจ้าหน้าที่
 - กลุ่มผู้นำชุมชนและประชาชนในท้องถิ่น
 - กลุ่มผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - กลุ่มภาคธุรกิจ เอกชน ในพื้นที่

คณะกรรมการฯ นำผลการประเมินในทุกขั้นตอนที่ได้ดำเนินการมา เข้าร่วมหารือ
เพื่อสรุปผลในที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณารางวัลพระปกเกล้าทองคำ

ผลการตัดสิน

การพิจารณาคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น
เพื่อรับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี 2561

ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

จำนวน 5 แห่ง ได้แก่

1. เทศบาลเมืองกระบี่ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่
2. เทศบาลเมืองแม่เหิษะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
3. เทศบาลตำบลยางเน็ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
4. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองแก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
5. องค์การบริหารส่วนตำบลตำพามอก อำเภอลอง จังหวัดแพร่

ด้านเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์

จำนวน 2 แห่ง ได้แก่

1. เทศบาลนครเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
2. เทศบาลตำบลกำแพง อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง

ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม

จำนวน 7 แห่ง ได้แก่

1. เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เทศบาลตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่
3. เทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
4. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง
อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
5. องค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปา อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
6. องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
7. องค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดอุดรธานี

รางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี 2561

ด้านความโปร่งใสและ
ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

เทศบาลเมืองกระบี่ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ 81000
โทรศัพท์ 0-7562-0604 โทรสาร 0-7562-4572

ประชากร

32,214 คน (ชาย 15,012 คน หญิง 17,202 คน)

พื้นที่

19 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 14 ชุมชน)

รายได้

365,566,795.85 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินใช้จ่ายจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

214,054,586.10 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายกรีติ ภูเก้าล้วน	นายกเทศมนตรีเมืองกระบี่
2. นายวิโรจน์ หวานดี	ประธานสภาเทศบาลเมืองกระบี่
3. นายประพันธ์ ศรีสุวรรณ	ปลัดเทศบาลเมืองกระบี่

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 17 คน

หญิง จำนวน 1 คน

เทศบาลเมืองกระบี่ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบที่มีความเป็นเลิศในการบริหารองค์กรจนประสบความสำเร็จ และได้รับการยอมรับในปัจจุบัน ซึ่งเกิดจากน้อมนำหลักการทรงงานของรัชกาลที่ 9 “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และหลักการ “รู้ รัก สามัคคี” มาใช้เป็นหลักในการบริหารงานของเทศบาล นอกจากนี้เทศบาลได้กำหนดนโยบายการบริหารงานเพื่อนำไปสู่วิสัยทัศน์การพัฒนาเทศบาลเมืองกระบี่ที่ว่า “กระบี่เมืองน่าอยู่ ผู้คนน่ารัก ศูนย์กลางการให้บริการ เป็นประตูสู่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม พร้อมก้าวสู่เมืองคุณภาพ (Q-City) ในปี พ.ศ. 2569” ร่วมกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองกระบี่ 6 ด้านประกอบด้วย

- 1) ยุทธศาสตร์เมืองสะอาด (Clean City)
- 2) ยุทธศาสตร์เมืองสีเขียว (Green City)
- 3) ยุทธศาสตร์เมืองปลอดภัย (Safety City)
- 4) ยุทธศาสตร์สุขภาพ (Healthy City)
- 5) ยุทธศาสตร์เมืองมั่งคั่งตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Wealthy City)
- 6) ยุทธศาสตร์เมืองแห่งการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ (Quality Tourist Destination City)

เทศบาลเมืองกระบี่ ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน เพื่อตอบสนองความต้องการและประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริง โดยแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานเพื่อดำเนินโครงการต่างๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของเทศบาล ทั้งในช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ กล่าวคือ การให้ประชาชนได้ร่วมเสนอปัญหาความต้องการของชุมชน ในเวทีหรือช่องทางต่างๆ ที่เทศบาลเปิดให้มีการนำเสนอข้อมูล เช่น การจัดประชุมสังฆจร การจัดทำแผนชุมชน การจัดประชุมประชาคม การแจ้งข้อมูลข่าวสารทางโทรศัพท์และทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ไลน์ หรือส่งหนังสือร้องเรียนร้องทุกข์ได้ รวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับประโยชน์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนของเทศบาลเมืองกระบี่ ได้แก่

โครงการจัดการศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมอันดามัน เทศบาลเมืองกระบี่

จังหวัดกระบี่นับเป็นจังหวัดที่มีเกาะและหาดทรายที่สวยงามจำนวนมากซึ่งตั้งอยู่นอกเขตเมือง ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้นักท่องเที่ยวมักไม่เดินทางเข้าตัวเมืองและพักค้างคืน ในปี พ.ศ. 2549 เทศบาลเมืองกระบี่จึงได้จัดให้มีการประชุมประชาคมเมือง และประชาชนได้เสนอต่อผู้บริหารว่า “**ทำอย่างไรที่จะให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยือนจังหวัดกระบี่ได้แวะเข้ามาพักผ่อน หรือเที่ยวชมภายในเขตเมืองกระบี่บ้าง เพราะในเมืองเจียบเหงา เพื่อที่ประชาชนจะมีรายได้และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น**” ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารเทศบาลเมืองกระบี่จึงได้นำแนวคิด “**การสร้างเมืองด้วยศิลปะ**” โดยการจัดแสดงประติมากรรมในเขตพื้นที่เมือง เพื่อเป็นสื่อในการเล่าขานประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรมของเมืองกระบี่ ประติมากรรมชิ้นงานแรก คือ สัญลักษณ์ไฟจราจรมนุษย์โบราณ และตามมาด้วย “**ถนนสายประติมากรรม**” ที่จัดแสดงประติมากรรมสื่อเรื่องราวต่าง ช้างชูกระบี่ นกอินทรีหยล นอกจากนี้ยังมีประติมากรรมโขลงช้าง ปูดำ ปลาว่าวเรียงกำแพงประวัติศาสตร์ และผลงานศิลปะอื่นๆ อีกจำนวนมาก

ต่อมาเทศบาลเมืองกระบี่ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเมือง และ 1 ใน 6 ยุทธศาสตร์หลักของเทศบาลเมืองกระบี่ คือ เมืองแห่งการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ (Quality Tourist Destination City) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล เรื่อง การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวของประเทศ โดยการสร้างสิ่งจูงใจและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกื้อกูลต่อบรรยากาศการท่องเที่ยว ดังนั้น เทศบาลเมืองกระบี่ จัดตั้ง “**ศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมอันดามัน**” ซึ่งได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ได้แก่ จังหวัดกระบี่ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดกระบี่ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดกระบี่ สำนักงานศิลปกรรมร่วมสมัย องค์การระหว่างประเทศญี่ปุ่น (JICA) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ศิลปินท้องถิ่น ศิลปินแห่งชาติ และศิลปินนานาชาติ สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยนเรศวร สำนักงานจังหวัดกระบี่ ทหารคำจังหวัดกระบี่ สยามคามาโร รีสอร์ท ประชาชนและชุมชนในเขตเทศบาล และเริ่มเปิดให้บริการตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2558 มีแนวคิดเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดกระบี่ และภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยจัดแสดงประวัติความเป็นมาของเมืองกระบี่ในอดีตตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ในฐานะเมืองท่าที่สำคัญของประเทศเมื่อกว่า 2,000 ปี มีการนำเสนอเรื่องราวของลูกปัดโบราณถ่ายทอดผ่าน

กาลเวลาจากอดีตมาจนถึงปัจจุบันผ่านทางพิพิธภัณฑ์ลูกปัดอันดามัน (Andaman Beads Museum) รวมทั้งเป็นสถานที่นำเสนอผลงานศิลปะที่สร้างสรรค์จากศิลปินทุกแขนงกว่า 700 ภาพ ภายในหอศิลป์อันดามัน และมีการอนุรักษ์ศิลปะการทำลูกปัดโบราณย้อนยุคเพื่อสืบทอดและส่งต่อให้กับคนรุ่นหลังไม่ให้สูญหายไปตามกาลเวลาผ่านทางอาคารสาธิตการผลิตลูกปัด ศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 อาคาร คือ พิพิธภัณฑ์ลูกปัดโบราณ อาคารศูนย์การเรียนรู้ หอศิลป์อันดามัน อาคารแสดงภาพหมุนเวียน อาคารสาธิตการผลิตลูกปัด และโรงเรียนต้นกล้าอันดามัน ที่สำคัญศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมอันดามันนับได้ว่าเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม และวัตถุโบราณที่สำคัญของภาคใต้ฝั่งอันดามันให้แก่ทั้งเยาวชน ประชาชน และนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลก อีกทั้งยังเป็นสถานที่ศึกษาดูงานให้แก่หน่วยงานต่างๆ ได้แก่ สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากทั่วประเทศ จวบจนถึงปัจจุบันมีคณะศึกษาดูงานเข้ามาเยี่ยมชมศูนย์กว่า 1,354 คณะ นอกจากนี้ยังจัดให้มีกิจกรรมให้กับเด็ก เยาวชน ศิลปินระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และนานาชาติมาร่วมจัดแสดงผลงานอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมอันดามันเป็นแหล่งผลิตลูกปัดย้อนยุคที่เป็นสินค้า OTOP ของจังหวัดกระบี่ที่สามารถสร้างชื่อเสียงและรายได้ให้แก่จังหวัด และยังเป็นการสืบสานวัฒนธรรมการใส่ลูกปัดที่มีมาแต่อดีตให้กลับมาเป็นที่นิยมอีกครั้งในปัจจุบัน

เทศบาลเมืองกระบี่ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศในการพัฒนาเชิงพื้นที่ ด้วยการนำศิลปะมาสร้างมูลค่าให้กับเมืองผ่านประติมากรรมต่างๆ ที่รายล้อมรอบเขตตัวเมือง ร่วมกับการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมอันดามันที่เป็นทั้งสถานที่ท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ศิลปะแขนงต่างๆ ล้วนทำให้เมืองกระบี่มิได้เป็นเมืองทางผ่านอีกต่อไป แต่เป็นเมืองที่มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวและพักในเมืองกระบี่เป็นจำนวนมาก ทำให้ประชาชนและผู้ประกอบการในเมืองกระบี่มีรายได้เพิ่มมากขึ้น สังเกตได้จากโรงแรมที่พักขนาดเล็กสไตล์บูทีคโฮเทลที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย โดยมีคนรุ่นใหม่ที่จบการศึกษาจากทั้งในและต่างประเทศกลับมาช่วยกันบริหารงานและพัฒนาบ้านเกิดของตน นอกจากนี้นักท่องเที่ยวสามารถเลือกชมสินค้าที่ระลึกของเมืองกระบี่ได้ทุกวัน โดยวันจันทร์-พุธ ณ ถนนปุดา วันพฤหัสบดี ณ ตลาดนัดชุมชนคนกระบี่ และวันศุกร์-อาทิตย์ ณ ถนนคนเดินเมืองกระบี่ในวันนี้ **“มิใช่เมืองกระบี่ที่เจียบเหงา แต่กลายเป็นเมืองกระบี่ที่คึกคักและนำมาเยือน”**

โครงการส่งเสริมและพัฒนาความเป็นเลิศในการให้บริการประชาชนของสำนักงานทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเมืองกระบี่โดยกระบวนการมีส่วนร่วม

การจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน เป็นงานสำคัญของรัฐในด้านการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ สำนักงานทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลเมืองกระบี่นับเป็นหน่วยงานที่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และพยายามในการพัฒนาการให้บริการด้านการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่ประชาชนผู้ขอรับบริการได้รับความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง โดยการลดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการ และลดค่าใช้จ่ายของประชาชน แม้ว่าเทศบาลเมืองกระบี่จะได้รับรางวัลระดับชนะเลิศของสำนักงานทะเบียนที่มีผลงานดีเด่นระดับประเทศมาแล้ว แต่เทศบาลได้มีการพัฒนาต่อยอดความเป็นเลิศในการให้บริการประชาชนของสำนักงานทะเบียนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1. จัดตั้งคลินิกทะเบียน เพื่อให้ประชาชนได้มีทางเลือกในการขอคำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือ แก้ปัญหาด้านการทะเบียนและบัตรฯ รวมถึงข้อกฎหมายอื่นๆ โดยมีเจ้าหน้าที่นิติกรประจำ 4 คน ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและแนะนำด้านกฎหมายในทุกวันทำการ
2. การให้บริการเชิงรุก จะมีรถเคลื่อนที่ (Mobile Unit) ให้บริการทำบัตรประจำตัวประชาชนแก่ผู้พิการ คนชรา ผู้ป่วยติดเตียง เด็กนักเรียน และผู้ต้องขังในเรือนจำ

3. จัดตั้งหน่วยบริการให้ความช่วยเหลือ โดยมีจิตอาสาจากประชาชนในชุมชนมาร่วมทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ต้อนรับ และให้คำแนะนำต่าง ๆ กับประชาชนก่อนเข้ารับบริการตามช่องที่กำหนด

4. การสร้างองค์ความรู้ มีการลงพื้นที่เพื่อให้ความรู้แก่ ชุมชน นักเรียน ครู และผู้ประกอบการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล และจัดอบรมโครงการเพิ่มประสิทธิภาพดำเนินงานทะเบียนที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

5. การอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ให้แก่เครือข่ายจิตอาสา คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล พนักงาน พนักงานจ้างผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลตลอดจนประชาชนทุกชุมชน โดยจัดหลักสูตรอบรมให้ครอบคลุมและเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรงเพื่อสร้างองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

6. การยกระดับมาตรฐานและพัฒนาการให้บริการ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาความเป็นเลิศในการให้บริการ ยกระดับมาตรฐาน และพัฒนางานบริการให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด

7. ปรับปรุงกระบวนการขั้นตอนการบริการตามลักษณะของงาน (Work Flow) และการบริการแล้วเสร็จในจุดเดียว (One Stop Service)

นอกจากนี้ ผู้บริหารได้ให้ความใส่ใจ แนะนำ และติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ มีการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน โดยการยกย่อง เชิดชูเกียรติให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงจัดให้มีการประเมินผลการให้บริการจากผู้รับบริการด้วย ด้วยแนวทางการพัฒนาการให้บริการด้านงานทะเบียนต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วนี้ ทำให้สำนักทะเบียนของเทศบาลเมืองกระบี่เป็นสถานที่สำคัญที่มีผู้เข้ามาศึกษาดูงานจากทั่วประเทศ

โครงการพัฒนาเทศบาลเมืองกระบี่สู่เมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมเมืองยั่งยืนอาเซียน

เทศบาลเมืองกระบี่ มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาเทศบาลให้เป็นเมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมเมืองยั่งยืนอาเซียน ตามวิสัยทัศน์ของผู้บริหารและยุทธศาสตร์เมืองสีเขียว (Green City) ที่กำหนดไว้ โดยการเสริมสร้างศักยภาพ องค์ความรู้ และความเข้าใจให้กับประชาชน ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนในพื้นที่ ปัจจุบันเทศบาลเมืองกระบี่ ติดอันดับพื้นที่ชุ่มน้ำลำดับที่ 4 ของประเทศ และลำดับที่ 1100 ของโลก โดยมีพื้นที่สีเขียว 35.04 ตร.กม/คน มีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้และฐานการเรียนรู้ของเมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมเมืองยั่งยืนที่หลากหลาย ดังนี้

▶ แหล่งการเรียนรู้ จำนวนรวม 5 แห่ง ดังนี้

- 1. ด้านการจัดการของเสียและมลพิษเมือง** เพื่อเรียนรู้การบริหารจัดการขยะเพิ่มมูลค่าขยะและใช้ประโยชน์จากขยะฝากธนาคารโรงเรียน และขยายผลไปสู่สถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองกระบี่ทุกแห่ง รวมถึงตลาดสดมหาสาร และบริหารจัดการน้ำเสียในเขตเมืองร่วมกับองค์การบริหารน้ำเสีย
- 2. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง** เพื่อเรียนรู้เรื่องพืชสมุนไพรและประโยชน์ มีศูนย์อบสมุนไพรเพื่อสุขภาพ และได้มีการพัฒนาต่อยอดคอร์สอบรมให้ความรู้ด้านการล้างพิษอย่างต่อเนื่อง
- 3. ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์** เพื่อเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ล่องเรือชมธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพของแม่น้ำกระบี่ พร้อมทั้งต่อยอดการท่องเที่ยวแบบครบวงจร ด้วยการสร้างโฮมสเตย์ของชาวบ้านในชุมชน
- 4. ด้านเมืองแห่งการเรียนรู้และบริหารจัดการที่ดี** เพื่อเรียนรู้องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการที่ดี ต่อยอดพัฒนาองค์กรสำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น สำนักงานสีเขียว ศูนย์ อปพร. ดีเด่น สำนักงานทะเบียนดีเด่น นอกจากนี้ได้มีการพัฒนารายงานข้อมูลก๊าซเรือนกระจกร่วมกับองค์การบริหารก๊าซเรือนกระจกสู่เมืองคาร์บอนต่ำ

5. **ด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และพื้นที่สาธารณะ** เพื่อเรียนรู้ การถ่ายทอดความรู้ อนุรักษ์และผลิตลูกบิดแบบโบราณ ต่อยอดและพัฒนา ปรับปรุงข้อมูล วัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ทันสมัย ทั้งนี้รัฐบาลได้เห็นชอบมอบหมายให้ จังหวัดกระบี่ เป็น 1 ใน 3 ของเมืองศิลปะของประเทศไทย และเป็นศูนย์กลาง การประชาสัมพันธ์ และจัดแสดงงานศิลปะร่วมสมัยระดับนานาชาติ ภายใต้ชื่อ “โครงการศิลปกรรมร่วมสมัยนานาชาติ “Thailand Biennale @ Krabi 2018” อีกทั้งยังเป็น 1 ใน 300 พิพิธภัณฑ์นำร่องจากทั่วประเทศกว่า 1,200 แห่ง จัดทำ เว็บไซต์ Museum Thailand

► **ฐานการเรียนรู้** จำนวนรวม 4 แห่ง ดังนี้

1. **ตลาดหินขวางชุมชนเมืองเก่าพัฒนา** เป็นฐานการเรียนรู้ที่เกิดจากการรวมกลุ่ม ของแกนนำชุมชนเมืองเก่าพัฒนา รวมใจชน และบ้านท่าคลอง เพื่อรวบรวม ปรับปรุง และพัฒนาองค์ความรู้ วิถีชีวิต และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อกระตุ้นให้เยาวชน ประชาชน ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. **ชุมชนคูเมือง (อนุบาลปูดำ)** เป็นฐานการเรียนรู้ที่เกิดจากความร่วมมือของชุมชน คูเมือง ชมรมพิทักษ์ป่าชายเลน สถานีป่าชายเลน รวบรวมองค์ความรู้ ภูมิปัญญา ท้องถิ่นสร้างฟาร์มต้นแบบในการเลี้ยงปูดำเลียนแบบธรรมชาติ โดยมีมหาวิทยาลัย ราชภัฏพระนคร และโครงการไทยนิยมยั่งยืนได้ให้การสนับสนุนงบประมาณ เพื่อจัดซื้อพันธุ์ปูทองเหลืองและพัฒนาปรับปรุงบ่อเลี้ยงปู และให้ครอบครัวที่มี ฐานะยากจนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ทำหน้า่อนุบาลและเลี้ยงปูดำ เพื่อเป็นการพัฒนา คุณภาพชีวิตให้กับชุมชนและสร้างความสมดุลของธรรมชาติ
3. **สถานีพัฒนาป่าชายเลนที่ 26 (กระบี่)** เป็นฐานการเรียนรู้ที่รวบรวมองค์ความรู้ เกี่ยวกับระบบนิเวศป่าชายเลนร่วมกับสถานีพัฒนาป่าชายเลนที่ 26 (กระบี่) และ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ป้ายบอกชนิด และประโยชน์ของพันธุ์พืช พันธุ์ไม้ ในป่าชายเลน รวมถึงมีการพัฒนาเส้นทางศึกษาธรรมชาติและระบบนิเวศของ ป่าชายเลน

4. **ศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมอันดามัน** เป็นฐานการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือ ของศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมอันดามันกับเครือข่ายสิ่งแวดล้อมชุมชนปากน้ำ ปานูราช บ้านท่าแดง โดยใช้ศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณี สื่อถึงการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม เพิ่มพื้นที่สีเขียวในศูนย์การเรียนรู้ ปูปลูกไม้ดูดซับคาร์บอน เป็น ศูนย์รวมองค์ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมเมือง

โครงการพัฒนาเทศบาลเมืองกระบี่สู่เมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมเมืองยั่งยืนอาเซียนเกิดขึ้น จากความร่วมมือร่วมใจของเทศบาล หน่วยงานราชการ และประชาชนในพื้นที่ เพื่อสร้างความ เข้าใจ องค์ความรู้ แหล่งการเรียนรู้ และฐานการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมในมิติต่างๆ ที่สำคัญ โครงการนี้มีความมุ่งมั่นในการส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด การทำงาน การตัดสินใจ ควบคุมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาล รวมถึง ร่วมเป็นอาสาสมัครใส่ใจสิ่งแวดล้อม จนทำให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเกิดความตระหนัก ป้องกัน ฝ้าระวัง ดูแลรักษา ต่อยอด เพื่อสร้างสมดุลธรรมชาติของเมืองกระบี่

เทศบาลเมืองแม่เหิยะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลแม่เหิยะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50100
โทรศัพท์ 0-5327-6491 โทรสาร 0-5380-5183

ประชากร

19,214 คน (ชาย 8,744 คน หญิง 10,370 คน)

พื้นที่

24,405 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 25 ชุมชน/10 หมู่บ้าน)

รายได้

96,092,640.93 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

45,216,565.92 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายธนวัฒน์ ยอดใจ	นายกเทศมนตรีเมืองแม่เหิยะ
2. นางจินตนา โนวีรัตน์	ประธานสภาเทศบาลเมืองแม่เหิยะ
3. นายสมบุญ หิรัญโชติ	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 9 คน
หญิง จำนวน 6 คน

เทศบาลเมืองแม่เหียะ มีวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางในการทำงาน โดยกำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า **“ประชาชนมีสุขทั่วหน้า พัฒนาอย่างยั่งยืน บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง”** ซึ่งมุ่งเน้นการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนอย่างรวดเร็ว อบอุ่น โปร่งใส และตรวจสอบได้ และให้ประชาชนได้รับการบริการสาธารณะอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยนำหลักการทำงาน 3 ร่วม คือ วัด บ้าน และเทศบาล เข้าบูรณาการทำงานตามหลักธรรมาภิบาล คือ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมตรวจสอบ และประเมินความพึงพอใจ โดยเทศบาลเมืองแม่เหียะได้วางแนวทางการบริหารงานเพื่อมุ่งผลความสำเร็จของงานเชิงประจักษ์ ยึดโยงเครือข่ายทุกภาคส่วนมาเป็นพลังในการขับเคลื่อน และปฏิรูปงานท้องถิ่นแนวใหม่ที่ต้องบริหารงานภายใต้ความเสี่ยง และภายใต้กฎหมาย โดยยึดหลักที่ว่า **“บริหารให้ถูกใจ ใช้ระเบียบกฎหมายให้ถูกต้อง ให้สอดคล้องกับความคุ้มค่า โปร่งใส ประหยัด ในทุกมิติ”** ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารงานบุคคล บริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานภารกิจท้องถิ่นให้เกิดผลสำเร็จ

เทศบาลเมืองแม่เหียะมีรูปแบบวิธีการในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาเทศบาลเมืองแม่เหียะได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชนตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ โดยที่เทศบาลฯ จัดให้มีช่องทาง การเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลาย การรับฟังปัญหาจากเวทีถกปัญหาประจำเดือนของประชาชน สร้างกลุ่มอาสาสมัครในภารกิจงานต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานของเทศบาลเมืองแม่เหียะทุกขั้นตอน

สำหรับวัดธรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนของเทศบาลเมืองแม่เหียะ ได้แก่

โครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม

สืบเนื่องจากการดำเนินงานตามนโยบายที่กระทรวงมหาดไทยสั่งการให้เทศบาลดำเนินการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน เพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บรายได้ และใช้เร่งรัดภาษี แต่ด้วยความยุ่งยากของขั้นตอนการทำภาษีในขณะนั้น ทำให้การดำเนินงานเรื่องการจัดทำแผนที่ภาษีไม่ประสบความสำเร็จ จนกระทั่งมีการพัฒนารูปแบบและแนวทางในการจัดทำแผนที่ภาษี มาจนถึงปี พ.ศ. 2550 กระทรวงมหาดไทยได้ปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงานการจัดทำแผนที่ และทะเบียนทรัพย์สินให้มีความชัดเจนและสะดวกต่อการนำไปใช้ในการดำเนินการมากยิ่งขึ้น

โดยออกเป็นระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2550 และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศนำไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดเก็บภาษีให้ถูกต้อง และเป็นธรรมต่อเจ้าของทรัพย์สินอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามที่ผ่านมา การจัดทำฐานข้อมูลต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดความถูกต้องแม่นยำของข้อมูล และการนำข้อมูลยังไม่ครอบคลุมอย่างทั่วถึงและเพียงพอ ซึ่งเกิดจากความหลากหลายของข้อมูลหรือการละเลยในการจัดทำฐานข้อมูลในด้านต่างๆ ที่จะใช้ในการวิเคราะห์ที่เชื่อมโยงกัน เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด

ด้วยเหตุนี้ เทศบาลเมืองแม่เหียะจึงเล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำแผนที่ภาษีดังกล่าว และได้นำมาประยุกต์ใช้ต่อยอดในการดำเนินการในภารกิจอื่นๆ ของเทศบาล เช่น ด้านการสาธารณสุข ด้านสวัสดิการสังคม ด้านการศึกษา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่เทศบาลเมืองแม่เหียะ เป็นต้น เพื่อพัฒนาเทศบาลเมืองแม่เหียะให้มีการดำเนินการแบบ Smart City

ในการจัดทำฐานข้อมูลนั้นเทศบาลเมืองแม่เหียะได้กำหนดมาตรฐานคุณสมบัติของข้อมูลไว้ว่า ข้อมูลที่จะถูกเก็บไว้ในระบบเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นจะต้องมีคุณสมบัติ 5 ประการ ดังนี้ 1) ถูกต้องแม่นยำ 2) ทันสมัย 3) สมบูรณ์ครบถ้วน 4) กะทัดรัด 5) ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ 6) ต่อเนื่อง

การดำเนินโครงการจัดทำฐานข้อมูลของเทศบาลเมืองแม่เหียะ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินโครงการ โดยเชิญองค์กรต่างๆ เข้ามาร่วมในการประชุมทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ได้แก่ ตัวแทนจากที่ว่าการอำเภอเมืองเชียงใหม่ ผู้แทนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล กำนันผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 40 คน, สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 16 คน ผู้แทนประชาคม จำนวน 10 คน คณะกรรมการชุมชน จำนวน 25 คน องค์กรสตรี จำนวน 10 คน อาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐาน (อส.ม.) จำนวน 10 คน อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) จำนวน 10 คน ผู้ประกอบการภาคเอกชน รวมทั้งสิ้นจำนวน 120 คน เพื่อร่วมตัดสินใจ และพิจารณาความสำคัญของการดำเนินโครงการ รวมไปถึงร่วมกำหนดขอบเขต รูปแบบ และวิธีการในการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล อีกทั้งยังให้มีการคัดเลือกตัวแทนองค์กรร่วมเป็นคณะทำงานในขั้นตอนต่างๆ ในการจัดทำฐานข้อมูลฯ โดยจะมอบหมายให้องค์กรต่างๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมนั้นมีหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามความถนัด

ของประเภทองค์กรหรือกลุ่มต่างๆ แล้วนำส่งข้อมูลคืนให้กับเทศบาลเพื่อวิเคราะห์และจัดทำเป็นฐานข้อมูลฯ ต่อไป โดยใช้โปรแกรม Ltax3000 LtaxGISQGIS โดยมีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบของเทศบาลทั้งหมด 7 กอง ที่เป็นหน่วยงานจัดเก็บและนำใช้ข้อมูลในด้านต่างๆ

จากการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคส่วนต่างๆ ทำให้การทำงานของเทศบาลเมืองแม่เหิยะเร็วขึ้นในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเป็นข้อมูลที่แม่นยำ เนื่องจากข้อมูลต่างๆ ถูกเก็บโดยประชาชนในพื้นที่ ซึ่งผลลัพธ์จากการเก็บข้อมูลมาจัดทำเป็นฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการบริหารงานของเทศบาลเมืองแม่เหิยะแล้วนั้น หน่วยงานอื่นยังสามารถมาขอใช้ข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์และใช้ประโยชน์ในด้านอื่นต่อไปอีกด้วย เช่น

1. ฝ่ายปกครอง นำข้อมูลไปใช้วางแผนในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล
2. สมาชิกสภาเทศบาล สามารถนำข้อมูลไปประกอบการพิจารณาจัดทำข้อบัญญัติตำบล
3. หน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนงานตามภารกิจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน โดยบูรณาการร่วมกับเทศบาลเมืองแม่เหิยะ
4. หน่วยงานภาคเอกชน/หรือภาคธุรกิจ สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์ด้านการลงทุนในพื้นที่เทศบาลเมืองแม่เหิยะได้

ซึ่งโครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อพัฒนาท้องถิ่นเป็นโครงการที่มีความแตกต่างจากโครงการอื่นๆ ของการทำแผนที่ภาษีแบบปกติ เนื่องจากในการดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูลนั้น เทศบาลเมืองแม่เหิยะได้จัดเก็บข้อมูลที่มีความละเอียดมากขึ้น โดยแบ่งชุดข้อมูลออกเป็น 12 ด้าน เช่น ด้านการพัฒนารายได้ ด้านการค้าการลงทุน ด้านการท่องเที่ยว ด้านผังเมือง ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค เป็นต้น และจากการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อพัฒนาท้องถิ่นเป็นผลสำเร็จแล้วก็ได้มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกว่า 10 แห่ง ในช่วง พ.ศ. 2560 - 2561 เข้ามาดูงานเกี่ยวกับการจัดทำระบบฐานข้อมูลฯ ที่เทศบาลเมืองแม่เหิยะได้จัดทำขึ้น ซึ่งถือเป็นนวัตกรรมในการประยุกต์เอาโปรแกรมที่ใช้ในการจัดทำแผนที่ภาษีมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่กว้างและละเอียดมากขึ้น ซึ่งหากปราศจากความร่วมมือของประชาชนและภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่เทศบาลเมืองแม่เหิยะแล้วนั้น การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความละเอียด และยังเป็นข้อมูล

ที่มีปริมาณมากและต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก็ไม่อาจจะดำเนินไปได้จนสำเร็จด้วยจำนวนบุคลากรที่มีอยู่อย่างจำกัดไม่อาจจะดำเนินการดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จหากขาดความร่วมมือจากประชาชน

โครงการศูนย์สร้างสุข ภายใต้กิจกรรมคู่ชีวิตสุขภาพ

โครงการศูนย์สร้างสุข ภายใต้กิจกรรมคู่ชีวิตสุขภาพ เป็นโครงการต่อยอดจากโครงการศูนย์สร้างสุขที่ได้ดำเนินการในปีงบประมาณ 2559 ซึ่งหลังจากที่ได้ก่อตั้งศูนย์สร้างสุขแล้วนั้นได้มีการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลด้านสาธารณสุขของประชาชนทั้ง 10 หมู่บ้าน ซึ่งดำเนินการสำรวจโดยทีมหมอครอบครัวที่ประกอบด้วยแกนนำชุมชน อสม. อพม. และกำนันผู้ใหญ่บ้าน พบว่ามีผู้ป่วยและผู้ที่ต้องได้รับการฟื้นฟูมากกว่า 30 ราย ที่ยังประสบปัญหาการเข้าถึงสถานที่ให้บริการของเทศบาลเมืองแม่เหิยะที่ยากลำบากเนื่องจากการเดินทางที่ไม่สะดวก และต้องรับค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูง เทศบาลเมืองแม่เหิยะจึงได้ร่วมกับภาคีเครือข่ายในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในกระบวนการระบุถึงปัญหาและหาทางแก้ไข เริ่มจากการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและผู้พิการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม เพื่อเสริมสร้างให้สังคมผู้สูงอายุเป็นสังคมที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและฟื้นฟูสมรรถภาพของคนพิการโดยชุมชน โดยการร่วมระดมสมองผ่านเวทีการประชุมปรึกษาหารือกำหนดแนวทางในการขับเคลื่อนเพื่อดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพจิตอาสา ด้านสาธารณสุขเพื่อดูแลผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดบ้านติดเตียง ผู้ป่วยโรคเรื้อรังและผู้พิการ นำมาซึ่งการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและผู้พิการตำบลแม่เหิยะในปี พ.ศ. 2559 ซึ่งใช้เป็นสถานที่รวมกลุ่มดำเนินการจัดโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและผู้พิการในตำบล

อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน (2560) ศูนย์ส่งเสริมและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและผู้พิการตำบลแม่เหิยะยังไม่สามารถตอบสนองการเข้าถึงบริการสุขภาพของผู้สูงอายุติดบ้าน ติดเตียงได้เพียงพอ มีขีดจำกัดในการรับผู้สูงอายุที่มาทำกิจกรรมฟื้นฟูสุขภาพ ภายใบบำบัด กิจกรรมบำบัด ได้ไม่เกิน 10 รายต่อวัน และเปิดให้บริการได้เพียง 3 วันต่อสัปดาห์ ด้วยข้อจำกัดทางด้านสถานที่และบุคลากร ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้ ซึ่งการดูแลที่บ้านเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะเจ็บป่วยเรื้อรังและเพื่อเชื่อมต่อช่องว่างการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยระหว่างศูนย์ส่งเสริมและฟื้นฟูฯ กับบ้าน จะต้องมีการรูปแบบการดูแลที่ต่อเนื่องจากสถานบริการเชื่อมโยงถึงชุมชน โดยอาศัยกลยุทธิ์การมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

เทศบาลเมืองแม่เหียะได้มีการทบทวนการดำเนินงานตามภารกิจพบว่า การดูแลผู้ป่วยติดบ้าน ติดเตียงจะต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วนตลอดจนภาคีเครือข่ายในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการดูแลผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงโดยใช้กระบวนการจัดการคุณภาพ 4 ขั้นตอนคือ การวางแผน (Planning: P) การปฏิบัติตามแผน (Do: D) การตรวจสอบ (Check: C) และการปรับปรุงหรือการแก้ไขปัญหา (Act: A) ในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้านติดเตียงให้เกิดประสิทธิภาพตามเป้าหมาย จากสภาพปัญหาและสถานการณ์ดังกล่าวเทศบาลเมืองแม่เหียะจึงได้พัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นที่กลุ่มผู้สูงอายุที่อยู่ติดบ้านติดเตียงในพื้นที่ขึ้น โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง และผู้ดูแลผู้สูงอายุที่เป็นผู้สูงอายุติดสังคม อาสาสมัครสาธารณสุข ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง แกนนำชุมชน เจ้าหน้าที่ศูนย์ส่งเสริมและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและผู้พิการเทศบาลเมืองแม่เหียะ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่เทศบาลเมืองแม่เหียะมาเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง ในโครงการจัดทำหลักสูตร “การดูแลตนเองของผู้สูงอายุ” ขึ้น โดยหลักสูตรการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ ประกอบด้วยผู้สูงอายุจำนวน 2 รุ่น รุ่นละ 40 คน และอาสาสมัครในการดูแลผู้สูงอายุอีก 1 รุ่น จำนวน 30 คน หลังจากที่มีการอบรมหลักสูตรการดูแลตนเองของผู้สูงอายุได้เสร็จสิ้นลงจะมีการจับคู่ซี (Buddy) ขึ้นเป็นคู่เพื่อน โดยให้ผู้สูงอายุที่ติดบ้านติดเตียงจับคู่กับผู้สูงอายุติดสังคม แบบ 1 คนต่อ 1 คน โดยมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

- ▶ ตำแหน่ง/ที่อยู่อาศัยของทั้งสองคู่อยู่ใกล้เคียงกัน รัศมีไม่เกิน 2 กิโลเมตรโดยใช้ข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ชั้นข้อมูล ผู้ป่วยติดบ้าน/ติดเตียง
- ▶ ทั้งคู่เป็นผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกัน รู้จักคุ้นเคยกันมาก่อน
- ▶ ให้ผู้สูงอายุติดสังคมจับคู่กับผู้สูงอายุติดบ้าน/ติดเตียง แบบ 1 คนต่อ 1 คน
- ▶ คู่ซีมีความชอบในเรื่องเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น ชอบเรื่องธรรมะ พระเครื่อง ชอบเรื่อง การแต่งตัว ความสวยงาม หรืออยู่ในวงการอาชีพเดียวกัน
- ▶ ผู้สูงอายุติดสังคมที่เป็นอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน/ติดเตียง ยินยอมและสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม

จากผลการดำเนินโครงการดังกล่าวทำให้ผู้สูงอายุติดสังคมสามารถดูแลสุขภาพตนเอง และดูแลสุขภาพผู้อื่น จำนวน 80 คน ผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงจำนวน 75 ราย ได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง อาสาสมัครสาธารณสุข และผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการพัฒนาศักยภาพ ในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุจำนวน 30 คน และจากรูปแบบการดูแลผู้สูงอายุแบบคู่เพื่อนซึ่งดังกล่าว ทำให้ได้คู่ซีของผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงจำนวน 5 คู่ ที่มีความเหมาะสมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยส่วนใหญ่จะเป็นเพื่อน หรือเป็นเพื่อนบ้านกันมาก่อน ทำให้มีความเชื่อใจและพึงพอใจ ในการเป็นคู่เพื่อนต่อกัน ซึ่งในปีที่ผ่านมาได้มีการสำรวจความพึงพอใจของกลุ่มผู้สูงอายุพบว่า กลุ่มผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงทั้ง 5 รายที่เข้าร่วมการจับคู่เพื่อนมีความพึงพอใจในรูปแบบเป็นอย่างมาก เนื่องจากได้รับความใส่ใจดูแลจากคนใกล้ชิด ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้นทั้งด้านร่างกายและจิตใจ และยังทำให้เจ้าหน้าที่อาสาสมัครต่างๆ ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในศูนย์ส่งเสริมและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและผู้พิการในพื้นที่เทศบาลเมืองแม่เหียะทั้ง 25 ราย มีความพึงพอใจในรูปแบบการดูแลสุขภาพแบบคู่ซีเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงได้รับความต่อเนื่องในการดูแลสุขภาพ มีคนคอยให้กำลังใจ กระตุ้นเตือนผู้สูงอายุในการฟื้นฟูสภาพและติดตามผลการฟื้นฟูสภาพผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการมีสภาพร่างกายที่แข็งแรงขึ้น ซึ่งนับเป็นนวัตกรรมในการดูแลผู้ป่วยติดบ้านติดเตียง สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ดีขึ้น ไม่เป็นภาระของครอบครัว ไม่จำเป็นต้องมีผู้ดูแลที่ต้องอยู่บ้านตลอดเวลาเนื่องจากมีคู่ซีคอยดูแลอย่างดี จึงลดภาระค่าใช้จ่าย ในการจ้างผู้ดูแล และผู้ดูแลที่เป็นคนในครอบครัวสามารถออกไปทำงานเพิ่มรายได้ได้อีกด้วย

โครงการเด็กนอกคอก

ในปัจจุบันการดำเนินชีวิตของคนในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสของความเจริญทางเทคโนโลยี โดยมีเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาส่วนหนึ่งของชีวิต สำหรับประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่รับเทคโนโลยีเข้ามาอย่างรวดเร็ว ทำให้พฤติกรรมของคนเปลี่ยนไปทั้งด้านดีและไม่ดี ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้เกิดกระแสวัฒนธรรม และพฤติกรรมไม่พึงประสงค์หลายอย่าง เรื่อง เช่น ความฟุ้งเฟ้อเกินตัว ความไม่มียินัย การไม่รู้จักรักผิดชอบ เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่ทำลายสังคมอย่างรุนแรงและจะทำให้ฝั่งรากลึกหากไม่ได้รับการแก้ไข และเป็นปัญหาที่สะท้อนวิกฤติการณ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคม และที่น่ากังวลก็คือ อายุของผู้กระทำความผิดที่มีฐานจากพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงนั้นลดน้อยลง จากผู้ใหญ่กลายเป็นเยาวชน จากเยาวชน

เป็นเยาวชน แสดงให้เห็นว่าการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กต้องเป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังและตระหนักมากขึ้น

เทศบาลเมืองแม่เหิยะจึงตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างค่านิยมให้เด็กมีพฤติกรรมพื้นฐานที่ดี ซึ่งการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องจะเป็นรากฐานสำคัญเพื่อทำให้เด็กเติบโตขึ้นมาอย่างมีคุณภาพ เป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ได้ผลดีที่สุด จึงได้ร่วมกับสถานศึกษาในพื้นที่องค์กรเครือข่ายชุมชนในตำบลแม่เหิยะในการจัดเวทีเสวนา เรื่องเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองแม่เหิยะ ซึ่งได้แก่ โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองแม่เหิยะ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองแม่เหิยะ เพราะแม่จะมีภารกิจกำหนดหลักสูตรในเรื่องดังกล่าวมาจากส่วนกลางมาแล้วก็ตาม หลักสูตรดังกล่าวเป็นเพียงการสอดแทรกกิจกรรมเพียงเล็กน้อย เช่น การเล่านิทาน ซึ่งไม่สามารถปลูกฝังคุณธรรมให้เด็กได้ดีเท่ากับการที่ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง

ดังนั้น เทศบาลเมืองแม่เหิยะ สถานศึกษา และเครือข่ายองค์กรชุมชนในตำบล จึงได้จัดโครงการ **“เด็กนอกคอก”** เพื่อใช้ในการเรียนการสอนทัศนคติในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมให้แก่นักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อที่จะพัฒนาอุปนิสัยและมีเป้าหมายในการสร้างเด็กให้อ่านออกเขียนได้ และปรับตัวให้เข้ากับค่านิยมและวัฒนธรรมของสังคมได้ โดยสร้างให้มีคุณธรรมจริยธรรมตั้งแต่เด็ก และให้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน และโครงการดังกล่าวได้กำหนดให้ชุมชน ผู้ปกครองได้มีบทบาทร่วมในการดูแลให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรมต่อไป

โครงการ **“เด็กนอกคอก”** เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2560 เกิดจากการมีส่วนร่วมของเครือข่ายหลายภาคส่วน ได้แก่ ภาคประชาชน อาทิ เช่น พระสงฆ์ ผู้ปกครอง ผู้สูงอายุ ประชาชนชาวบ้าน และภาครัฐ ได้แก่ เทศบาลเมืองแม่เหิยะ บุคลากรในสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา โดยจัดให้มีเวทีเสวนาเรื่องของการกำหนดหลักสูตรเพื่อใช้ในการเรียนการสอนของสถานศึกษาในสังกัด อันได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองแม่เหิยะ และโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองแม่เหิยะ ในการเสวนาได้มีวิเคราะห์สภาพปัญหา กำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรทางศาสนา 1 คน ผู้แทนองค์กรชุมชน 2 คน ผู้แทนศิษย์เก่า 2 คน ครู 6 คน บุคลากรทางการศึกษา 5 คน ผู้ปกครอง 3 คน ผู้บริหาร 2 คน เจ้าหน้าที่กองการศึกษา 2 คน เจ้าหน้าที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 1 คน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ

ตำบล 1 คน ธนาคารออมสิน สาขาบักชี ทางดง 1 คน ผู้ประกอบอาหารกลางวัน 1 คน โดยโครงการนี้เป็นการจัดการเรียนการสอนที่สอดแทรกเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม โดยเน้นใน 5 เรื่อง คือ **“ความซื่อสัตย์ การมีจิตสาธารณะ การรู้รับผิดชอบ มีวินัย และรักความพอเพียง”** และได้มอบหมายให้สถานศึกษา สรุปรวบรวมความเห็นต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมที่จะนำมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนภายใต้โครงการ **“เด็กนอกคอก”** โดยกิจกรรมที่ผ่านการอนุมัติมีทั้งสิ้น 8 กิจกรรมคือ

กิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนรู้จักกับยาเสพติด ทั้งเรื่องของลักษณะยาเสพติด โทษของยาเสพติด การป้องกัน การไม่เอาตัวเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยมีวิทยากรมาให้ความรู้ และมีกิจกรรมฐาน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องยาเสพติดภายใต้แนวคิด **“เด็กไทยยุคใหม่ ไม่เข้าใกล้ยาเสพติด”**

กิจกรรมหนูน้อยเรียนรู้เกษตรพอเพียง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรู้จักความพอเพียง โดยสอดแทรกแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เด็กได้รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การแบ่งปัน ความรับผิดชอบ การใช้ทรัพยากรที่มีอย่างคุ้มค่า ภายใต้แนวคิด **“รู้หา รู้เก็บ รู้ใช้ รู้ให้”**

กิจกรรมหนูน้อยเรียนรู้พระพุทธศาสนา เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนเรื่องราวของพุทธศาสนา ให้เด็กได้รู้จักและได้ใกล้ชิดกับพุทธศาสนา โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในส่วนของวัด พระสงฆ์ที่ได้มาเป็นวิทยากรถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวกับหลักธรรมคำสอน การสอนให้ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดี ปลูกฝังและกล่อมเกลานิสัย จิตใจให้อ่อนโยน ภายใต้แนวคิด **“เด็กยุคใหม่ ไม่ห่างไกลพุทธศาสนา”**

กิจกรรมโลกสวยด้วยมือหนูน้อยวัยใส เพื่อให้เด็กเรียนรู้ถึงการจัดการขยะ การคัดแยกขยะ และการนำสิ่งที่เหลือใช้หรือสิ่งที่ไม่ใช้แล้วมาแปรค่าเป็นเงินออม ให้เกิดสำนึกของความรับผิดชอบต่อตัวเอง ครอบครัว และมีส่วนร่วมในการดูแลสังคม บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดการมีส่วนร่วมของครอบครัวและสังคมภายใต้แนวคิด **“โลกสวย ด้วยมือหนูน้อยวัยใส”**

กิจกรรมออมทรัพย์ในวันนี้เพื่ออนาคตที่ดีในวันหน้า ส่งเสริมให้เด็กรู้จักการออม มีนิสัยรักการออม เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการออมเงิน การรู้จักอดออม บนพื้นฐานเศรษฐกิจ

พอเพียง และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยจัดกิจกรรม “กองทุนความฝันของเด็ก” ภายใต้แนวคิด **“อดออมวันนี้ เพื่อความฝันของฉันในวันหน้า”**

กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และตระหนัก เข้าใจและปฏิบัติตนตามหลักประชาธิปไตย ยอมรับหลักของการอยู่ร่วมกันในสังคม เรียนรู้เรื่องระเบียบวินัยในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และยอมรับในหลักของผู้นำ ผู้ตาม สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับวัย มีการจัดกิจกรรมการเลือกตั้งภายในโรงเรียน เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ภายใต้แนวคิด **“หนูน้อยคนดีในวิถีประชาธิปไตย”**

กิจกรรมหนูน้อยเรียนรู้ดีของแม่เหียะ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ ภูมิปัญญาของท้องถิ่น ตำบลแม่เหียะ รู้คุณค่า เห็นความสำคัญ และร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อไป โดยอาศัย ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในพื้นที่ เป็นผู้ถ่ายทอดกระบวนการ และปลูกฝังแนวคิดเรื่องความรักท้องถิ่น เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ภายใต้แนวคิด **“หนูน้อยเรียนรู้ดีของ ภูมิปัญญาแม่เหียะ”**

กิจกรรมอ้อยสอนหลานสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งในเรื่องสิ่งประดิษฐ์ อาหารที่มีในพื้นที่ภาคเหนือ โดยวิทยากรที่เป็นผู้สูงอายุ เป็นปราชญ์ชาวบ้านที่อยู่ในพื้นที่ตำบลแม่เหียะให้เด็กได้เกิดการปฏิบัติจริง เกิดความภูมิใจรักท้องถิ่นของตน เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษาและชุมชน และทำให้ผู้สูงอายุที่มาเป็นวิทยากร ได้เกิดความภาคภูมิใจในตัวเอง และรู้สึกว่าคุณค่ากับลูกหลาน กิจกรรมอยู่ภายใต้แนวคิด **“อ้อยสอนหลาน สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น”**

การดำเนินกิจกรรมทั้ง 8 กิจกรรมนำมาร้อยเรียงปฏิบัติเพื่อให้ตอบโจทย์การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 5 เรื่อง เพื่อให้เกิดผลดีกับเด็ก โดยอาศัยความร่วมมือจากชุมชน ผู้สูงอายุ พระสงฆ์ ปราชญ์ชาวบ้าน และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เช่น การเข้าร่วมกิจกรรม การเป็นวิทยากร เป็นต้น โดยหลังจากที่ได้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ โรงเรียนจะมีการประเมินผลโดยใช้เครื่องมือแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ผลลัพธ์ในด้านดี หมายถึง เด็กมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ด้วยวิธีการสังเกต และประเมินโดยครูผู้สอน

โครงการ “เด็กนอกคอก” จึงถือว่าเป็นโครงการที่ช่วยสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่ดี และเป็นโครงการที่เสริมเพิ่มเติมจากหลักสูตรแกนกลาง เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีที่สุดสำหรับเด็กนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองแม่เหียะ และเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างพลเมืองที่ดีของชุมชน การเริ่มต้นที่การศึกษาพื้นฐานจะสร้างรากฐานที่ดีและเข้มแข็งสำหรับชุมชน ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการให้เด็กได้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ปลูกฝังจิตสำนึก และระบบคุณค่า ความคิด ความเชื่อ ด้วยวิธีการต่างๆ ที่ผสมผสานสานกับการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เด็กมีส่วนร่วมและให้เด็กเป็นผู้ปฏิบัติ คิดและทำอย่างเป็นธรรมชาติโดยไม่ถูกบังคับ เพราะจะเป็นการสร้างความประทับใจและจดจำเป็นการเรียนรู้ที่ฝังรากลึกลงในจิตใจและความทรงจำได้ยาวนาน

เทศบาลตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ 50140
โทรศัพท์ 0-5332-1420 โทรสาร 0-5332-1420 ต่อ 103

ประชากร

9,849 คน (ชาย 4,504 คน หญิง 5,345 คน)

พื้นที่

10.04 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 13 หมู่บ้าน/ชุมชน)

รายได้

54,176,538.39 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินย่ำขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

38,006,122.39 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายมัญญ บวรณพัฒนา	นายกเทศมนตรีตำบลยางเนิ้ง
2. นายสิงห์คำ แสงหล้า	ประธานสภาเทศบาลตำบลยางเนิ้ง
3. นายโกศล ทองสว่าง	ปลัดเทศบาลตำบลยางเนิ้ง

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 9 คน
หญิง จำนวน 3 คน

เทศบาลตำบลยางหนึ่ง มุ่งเน้นการบริหารงานที่เป็นเลิศตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะหลักความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนดังวิสัยทัศน์ของเทศบาลที่ว่า **“ยางหนึ่ง เมืองน่าอยู่ ภายใต้หลักบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี”** เทศบาลตำบลยางหนึ่งมีการบริหารงานที่แสดงถึงความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างโดดเด่นใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการเงินการคลังท้องถิ่น และด้านกิจการสภา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลยางหนึ่งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ โดยเทศบาลตำบลยางหนึ่งได้จัดประชุมประชาคมตำบลเพื่อให้ประชาชนเสนอปัญหาและความต้องการของตน จากนั้นจึงนำปัญหาและความต้องการมาจัดทำเป็นแผนพัฒนาสี่ปีของเทศบาล ในการประชุมประชาคมตำบล นอกจากประชาชน ตัวแทนชุมชน และคณะกรรมการหมู่บ้านแล้ว เทศบาลตำบลยางหนึ่งยังเชิญตัวแทนจากทุกภาคส่วนในพื้นที่ เช่น กลุ่ม องค์กร และส่วนราชการ เข้าร่วมการประชุมด้วย ดังนั้น ในการประชุมประชาคมตำบลแต่ละครั้งจึงมีผู้เข้าร่วมประชุมเป็นจำนวนมากกว่า 200 คน นอกจากนี้ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลยางหนึ่ง ทุกภาคส่วนในพื้นที่ยังได้เข้ามามีส่วนร่วมในอีกหลายรูปแบบ กล่าวคือ ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นซึ่งมาจากการคัดเลือกของที่ประชุมประชาคมผู้แทนหน่วยงานราชการในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ ได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล คณะกรรมการพัฒนาเทศบาล และคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาล ขณะที่เทศบาลตำบลยางหนึ่งมีบทบาทหลักในการประสานความร่วมมือกับส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเทศบาลได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ประสานแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอ ซึ่งเทศบาลตำบลยางหนึ่งจะทำการประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก (โครงการที่เกินศักยภาพ) เพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ด้านการเงินการคลังท้องถิ่น เทศบาลตำบลยางหนึ่งแสดงถึงความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการเงินการคลังได้อย่างเป็นเลิศ โดยดำเนินการ ดังนี้

- ▶ การประชาสัมพันธ์รับแสดงฐานะการเงินและงบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และรายงานการรับจ่ายเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ผ่านทางเว็บไซต์เทศบาล ศูนย์ข้อมูล

ข่าวสาร วารสารประจำปี และผู้ใหญ่บ้านเพื่อให้ประชาชนทราบถึงสถานะการเงินการคลังของเทศบาล

- ▶ การรายงานงบแสดงฐานะการเงินและงบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด ให้แก่ผู้กำกับดูแลและหน่วยงานตรวจสอบ ได้แก่ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดเชียงใหม่ คลังจังหวัดเชียงใหม่ นายอำเภอ และผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่
- ▶ การจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปี 2559 ในการจัดซื้อจัดจ้างครุภัณฑ์ที่มีราคาเกิน 100,000 บาท และที่ดินสิ่งก่อสร้างที่มีราคาเกิน 1,000,000 บาท พร้อมกับรายงานผลการปฏิบัติตามแผนการปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นประจำทุกไตรมาส
- ▶ ในการจัดซื้อจัดจ้าง เทศบาลได้แต่งตั้งประชาชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ และได้จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุดต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามระเบียบ และแสดงถึงความโปร่งใสในการทำงาน
- ▶ การให้ความรู้ความเข้าใจแก่คณะกรรมการตรวจการจ้าง โดยการแจกแผ่นพับหน้าทีของคณะกรรมการตรวจการจ้าง
- ▶ เทศบาลตำบลยางหนึ่งร่วมกับเทศบาลตำบลทุกแห่งในเขตอำเภอสารภี จำนวน 12 แห่ง จัดตั้งศูนย์รวมข้อมูลข่าวสารในการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อใช้เป็นสถานที่กลางในการจัดซื้อจัดจ้าง

นอกจากนี้ เทศบาลตำบลยางหนึ่งยังดำเนินการจัดเก็บภาษีอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย โดยใช้ระบบแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินสำหรับการติดตามจัดเก็บภาษีและการตรวจสอบข้อมูลและมีการออกรับชำระภาษีนอกสถานที่เป็นประจำทุกปี รวมทั้งยังมีการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ที่มาเสียภาษีและค่าธรรมเนียม ณ เทศบาล โดยมีตัวอย่างแบบฟอร์มในการยื่นแบบชำระภาษีและผังแสดงขั้นตอนในการชำระภาษีแต่ละประเภท

ด้านกิจการสภา เทศบาลตำบลยางหนึ่งให้ความสำคัญเป็นอย่างมากกับความโปร่งใสและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการสภา โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

- ▶ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับฟังการประชุมสภาเทศบาล โดยประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนเข้ารับฟังการประชุมผ่านทางเสียงตามสาย เว็บไซต์ วารสาร และบอร์ดประชาสัมพันธ์ของเทศบาล และทำหนังสือเชิญกำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าร่วมรับฟังการประชุม พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์การประชุมสภาเทศบาลให้ประชาชนทราบ
- ▶ มีการรายงานผลการประชุมสภาให้ประชาชนทราบผ่านทางเสียงตามสาย วารสาร และบอร์ดประชาสัมพันธ์ของเทศบาล
- ▶ มีการกำหนดประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภาท้องถิ่นของเทศบาล

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนของเทศบาลตำบลยางหนึ่ง ได้แก่

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุแบบองค์รวม (สูงวัย สมวัย ใส่ใจสุขภาพ)

ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลยางหนึ่งมีผู้สูงอายุกลุ่มติดเตียงและมีภาวะพึ่งพิงที่ต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด ทั้งหมด 33 ราย กระจายอยู่ในทุกหมู่บ้าน ประกอบกับครอบครัวส่วนใหญ่ประสบปัญหาการขาดผู้ดูแลผู้สูงอายุในช่วงเวลาทำงานเพราะลูกหลานจำเป็นต้องเดินทางไปทำงานในตัวเมืองเชียงใหม่แบบเช้าไปเย็นกลับ ปี พ.ศ. 2560 ที่ผ่านมา จึงมีผู้สูงอายุฆ่าตัวตายทั้งสิ้น 3 ราย โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากภาวะความเจ็บป่วยและถูกทอดทิ้งให้อยู่เพียงลำพัง

สถานการณ์เช่นนี้หากไม่ได้รับการจัดการแก้ไขย่อมก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมที่รุนแรงมากขึ้น เทศบาลตำบลยางหนึ่ง กลุ่มผู้สูงอายุ และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ จึงเริ่มดำเนินการแก้ไขปัญหาและมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุกลุ่มติดเตียงหรือมีภาวะพึ่งพิงก่อนเป็นลำดับแรก โดยส่งเสริมให้มี “กลุ่มจิตอาสาใกล้บ้านใกล้ใจ” และทีมหมอมครอบครัว ทำการลงพื้นที่สำรวจผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียงหรือมีภาวะพึ่งพิง เพื่อประเมินการให้ความช่วยเหลือที่จำเป็นในแต่ละราย

ทั้งในด้านการดูแลรักษา การสร้างเสริมสุขภาพ การเสริมโภชนาการ การสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็น และการปรับปรุงสุขอนามัยสิ่งแวดล้อมของที่พักอาศัย ซึ่งหลังจากที่กลุ่มจิตอาสาใกล้บ้านใกล้ใจได้ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมและประเมินอาการของผู้สูงอายุแล้ว จะทำการประสานความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย เช่น เทศบาลตำบลยางหนึ่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลยางหนึ่ง และโรงพยาบาลสารภี เป็นต้น ในการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุกลุ่มติดเตียงหรือมีภาวะพึ่งพิงในแต่ละรายต่อไป

ต่อมาในปี พ.ศ. 2561 กลุ่มผู้สูงอายุและเทศบาลตำบลยางหนึ่งได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันและได้ข้อสรุปว่า ควรต่อยอดการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุของเทศบาลให้ครอบคลุมผู้สูงอายุทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มติดบ้าน ติดสังคม และติดเตียง ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 1,960 ราย พร้อมทั้งควรพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบครบวงจร เทศบาลตำบลยางหนึ่งและกลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่จึงตัดสินใจจัดทำ “โครงการส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุแบบองค์รวม (สูงวัย สมวัย ใส่ใจสุขภาพ)” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการดูแลและฟื้นฟูสุขภาพของผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข รวมทั้งสามารถเข้าถึงการบริการทางด้านสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรมชาติ ภายใต้โครงการนี้ เทศบาลตำบลยางหนึ่ง กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มจิตอาสา และภาคีเครือข่าย ได้ดำเนินกิจกรรมหลัก 2 กิจกรรม ได้แก่

ศูนย์ผู้สูงอายุเทศบาลตำบลยางหนึ่ง

กลุ่มผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลยางหนึ่งได้ประชาสัมพันธ์และชี้แจงเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์ผู้สูงอายุในที่ประชุมชมรมผู้สูงอายุของทุกหมู่บ้าน จากนั้นได้ร่วมกันจัดทำทำเลที่เหมาะสมสำหรับเป็นสถานที่ตั้งของศูนย์ฯ และระดมทุนกันในการก่อสร้างอาคาร กลุ่มผู้สูงอายุยังได้ขอรับบริจาควัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ภายในศูนย์ฯ จากชุมชนและภาคเอกชน และประสานขอความร่วมมือให้เทศบาลเป็นที่เลี้ยงในการดำเนินงานของศูนย์ฯ ขณะที่กลุ่มผู้สูงอายุได้คัดเลือกผู้สูงอายุเข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการศูนย์ฯ และทำหน้าที่บริหารจัดการศูนย์ฯ กันเอง ภายใต้คำขวัญที่ว่า “สร้างสุข สูงวัย ใส่ใจคุณภาพชีวิต” ทั้งนี้ กิจกรรมของศูนย์ฯ จัดขึ้นเป็นประจำทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี เป็นกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุติดสังคมและติดบ้าน โดยพยายามดึงกลุ่มผู้สูงอายุติดบ้านให้ออกมาร่วมกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมประกอบด้วย การนันทนาการ การอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น การเสริมสร้างโภชนาการ

และการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม นอกจากนี้ ผู้สูงอายุยังมีบทบาทในการเป็นวิทยากรให้ความรู้ในเรื่องที่ตนมีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญ ตลอดจนภาคีเครือข่ายอื่นๆ เช่น เทศบาลตำบลบางหนึ่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล หน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา และกลุ่มจิตอาสา เป็นต้น ก็ได้เข้ามาช่วยเป็นวิทยากรให้ความรู้ในเรื่องที่จำเป็นและเหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุด้วย และเพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ฯ มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการศูนย์ฯ ทำการประเมินผลการดำเนินงานตลอดทุก 3 เดือน

โครงการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (Long Term Care : LTC)

จากการลงพื้นที่เยี่ยมกลุ่มผู้สูงอายุติดเตียงของกลุ่มจิตอาสาใกล้บ้านใกล้ใจ เทศบาลตำบลบางหนึ่งจึงร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางหนึ่งสมัครเข้าร่วมโครงการจัดการระบบการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (Long Term Care : LTC) ของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เพื่อให้ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ได้เข้าถึงการบริการสาธารณสุขตามสิทธิประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ทั้งนี้ ในการดำเนินงาน กลุ่มจิตอาสา อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน ทีมหมอครอบครัว และเทศบาลตำบลบางหนึ่ง ได้คัดกรองผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงตามแบบประเมินความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันตามดัชนีบาร์เธลเอดีแอล (Barthel ADL Index) เพื่อแบ่งผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงออกเป็น 4 กลุ่ม ซึ่งจากการคัดกรองพบว่า ผู้สูงอายุในพื้นที่ที่เข้าข่ายตามเกณฑ์มีจำนวนรวม 37 คน แบ่งเป็น กลุ่มที่ 1 ผู้ที่เคลื่อนไหวได้บ้างและอาจมีปัญหาการกินหรือการขับถ่ายแต่ไม่สับสนทางสมอง จำนวน 14 คน กลุ่มที่ 2 ผู้ที่มีอาการเหมือนกลุ่มที่ 1 แต่มีภาวะสับสนทางสมอง จำนวน 13 คน กลุ่มที่ 3 ผู้ที่เคลื่อนไหวไม่ได้และอาจมีปัญหาการกินหรือการขับถ่ายหรืออาจมีอาการเจ็บป่วยรุนแรง จำนวน 4 คน และกลุ่มที่ 4 ผู้ที่มีอาการเหมือนกลุ่มที่ 3 และมีอาการเจ็บป่วยรุนแรงหรืออยู่ในระยะสุดท้ายของชีวิต จำนวน 6 คน ซึ่งแต่ละกลุ่มได้รับการประเมินความต้องการการบริการด้านสาธารณสุขที่แตกต่างกันตามชุดสิทธิประโยชน์และอัตราค่าชดเชยค่าบริการด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง รวมทั้งยังมีการจัดทำแผนการดูแลรายบุคคล (Care Plan) เพื่อให้จิตอาสาที่ผ่านการอบรมการดูแลผู้ป่วยติดเตียง หรือเรียกว่า Care Giver : CG ลงพื้นที่เข้าดูแลผู้ป่วยตามแผนที่กำหนดเป็นบริการการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่บ้าน (Home Health Care) โดยบุคลากรสาธารณสุข ทีมสหวิชาชีพ และ Care Giver

ในการดำเนินงานดูแลผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียงหรือมีภาวะพึ่งพิง ภาคีเครือข่ายได้คิดค้นนวัตกรรมที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย โดยกลุ่มจิตอาสาใกล้บ้านใกล้ใจได้มีการพัฒนาแอปพลิเคชัน (Application) บนสมาร์ตโฟน (Smart Phone) ที่สามารถบอกตำแหน่งหรือพิกัดที่พักอาศัยของผู้สูงอายุแต่ละราย เป็นเสมือนแผนที่ที่ช่วยให้ทีมสหวิชาชีพและ Care Giver เดินทางไปเยี่ยมผู้สูงอายุได้ถูกต้องตามเส้นทาง ตลอดจนแอปพลิเคชันนี้ยังจัดเก็บข้อมูลของผู้สูงอายุแต่ละรายไว้ เช่น ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว ประวัติโรคประจำตัวและความเจ็บป่วย และประวัติการรักษา เป็นต้น นอกจากนี้ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางหนึ่งยังได้พัฒนาช่องทางในการติดต่อสื่อสารระหว่างทีมสหวิชาชีพกับครอบครัวของผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียงหรือมีภาวะพึ่งพิงผ่านช่องทางออนไลน์ คือ ไลน์ (Line) และเฟสบุ๊ก (Facebook) เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย เกิดการติดต่อที่สะดวก รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ และมีความเข้าใจถูกต้องตรงกัน อันเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดูแลผู้สูงอายุ

จากการดูแลผู้สูงอายุแบบองค์รวมตามคำขวัญที่ว่า “สูงวัย สมวัย ใส่ใจสุขภาพ” ส่งผลให้เทศบาลตำบลบางหนึ่งสามารถขยายผลการดูแลผู้สูงอายุได้ครอบคลุมทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มติดบ้าน ติดสังคม และติดเตียง ผู้สูงอายุทุกกลุ่มได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นแบบครบวงจร โดยกลุ่มติดบ้านได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเข้ามาร่วมทำกิจกรรมกับศูนย์ผู้สูงอายุ เป็นการเสริมสร้างสุขภาพกายใจของผู้สูงอายุกลุ่มนี้ในเชิงป้องกัน โดยเฉพาะทางด้านจิตใจที่ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข สดชื่น และสบายใจเมื่อได้พบปะเพื่อนฝูงและทำกิจกรรมร่วมกัน ที่สำคัญทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่าและความสำคัญเพราะได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนให้เป็นประโยชน์ นอกจากนี้ เทศบาลตำบลบางหนึ่งยังช่วยให้ผู้สูงอายุกลุ่มติดเตียงหรือมีภาวะพึ่งพิงเข้าถึงการบริการสาธารณสุขตามสิทธิประโยชน์ที่พึงได้จากรัฐอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ผู้สูงอายุติดเตียงหรือมีภาวะพึ่งพิงที่ครอบครัวมีรายได้น้อยก็ได้รับการดูแลรักษาอย่างสม่ำเสมอ และมีผู้ที่คอยดูแลนอกเหนือจากครอบครัวและเครือญาติ ส่งผลให้ผู้สูงอายุติดเตียงหรือมีภาวะพึ่งพิงมีกำลังใจในการดำรงชีวิต อันเป็นการลดความเสี่ยงในการฆ่าตัวตายของผู้สูงอายุกลุ่มนี้โดยทางอ้อมต่อไป

โครงการประชุมเพื่อรับทราบปัญหาความต้องการและแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นในการพัฒนาหมู่บ้าน (วาระยามเช้า)

ผู้บริหารเทศบาลตำบลยางน่องมีนโยบายให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเต็มที่เพื่อให้ประชาชนรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของชุมชนท้องถิ่นและมีจิตสำนึกรักบ้านเกิดเมืองนอนของตน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นมา เทศบาลตำบลยางน่องได้จัดให้มีการประชุม “วาระยามเช้า” เพื่อนำปัญหา ความต้องการ เรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของประชาชนทุกหมู่บ้านในเขตเทศบาล มาเสนอต่อที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมได้ร่วมกันระดมความคิดเห็นในการจัดการและแก้ไขปัญหา ประกอบกับผู้บริหารของเทศบาล จะทำการรายงานผลการปฏิบัติงานในเดือนที่ผ่านมา ทั้งด้านการคลัง สาธารณสุข การศึกษา สิ่งแวดล้อม การพัฒนาคุณภาพชีวิต ฯลฯ ต่อที่ประชุม เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบต่อไป

ในการประชุมวาระยามเช้า ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย คณะผู้บริหารของเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล พนักงานเจ้าหน้าที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการของทุกหมู่บ้าน/ตัวแทนหมู่บ้านๆ ละ 5 คน จากทั้งหมด 8 หมู่บ้าน รวม 40 คน ซึ่งสมาชิกสภาเทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน มีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวแทนชาวบ้านนำเสนอปัญหาและความต้องการ ค้นหาแนวทางในการจัดการแก้ไขปัญหาและแนวทางการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นร่วมกับเทศบาล และนำผลการดำเนินงานของเทศบาลกลับไปแจ้งให้คนในชุมชนทราบ

การประชุมวาระยามเช้าจัดขึ้นเป็นประจำทุกวันพฤหัสบดีในลำดับวันที่ 3 ของเดือน เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการสื่อสารสองทางระหว่างเทศบาลตำบลยางน่องและประชาชน แต่เดิมเทศบาลตำบลยางน่องได้มีการถ่ายทอดสดเสียงการประชุมผ่านทางคลื่นวิทยุชุมชน และหากประชาชนที่กำลังรับฟังอยู่ขณะนั้นต้องการแสดงความคิดเห็นหรือมีข้อเสนอแนะ ก็สามารถโทรศัพท์เข้ามาในที่ประชุมผ่านทางสมาชิกสภาเทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้านได้

ปัจจุบันเทศบาลตำบลยางน่องได้พัฒนาต่อยอดการประชุมวาระยามเช้าให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพสังคมที่มีลักษณะกึ่งเมืองกึ่งชนบท เพื่อให้ประชาชนสะดวกในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและมีส่วนร่วมในการประชุม โดยมีการถ่ายทอดสดภาพและเสียงของการประชุมผ่านทางเฟสบุ๊ก (Facebook) ของเทศบาล ซึ่งประชาชนสามารถรับชมผ่านช่องทางออนไลน์ได้ตามที่ตนสะดวก พร้อมทั้งสามารถแสดงความคิดเห็นได้ทันทีในขณะที่ถ่ายทอดสด นอกจากนี้ เทศบาล

ตำบลยางน่องยังตั้งกลุ่มไลน์ (Group Line Application) ที่มีชื่อว่า “ดำรงธรรมยางน่อง” เพื่ออำนวยความสะดวกประชาชนในการร้องเรียนร้องทุกข์

การประชุมวาระยามเช้าที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเช่นนี้ ส่งผลให้เทศบาลตำบลยางน่องสามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว ตรงจุด และตรงใจ โดยในปีงบประมาณ 2560 เทศบาลตำบลยางน่องได้รับเรื่องร้องเรียนคำร้องทั่วไป และใบบอก รวมทั้งสิ้น 371 เรื่อง และสามารถจัดการแก้ไขได้มากถึง 354 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 95.41 ส่วนที่ยังคงไม่สามารถจัดการแก้ไขได้เป็นการประสานงานให้หน่วยงานอื่นที่มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในเรื่องนั้นเป็นผู้ดำเนินการ นอกจากนี้ ประชาชนยังมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจเทศบาล เพราะได้เข้าร่วมการประชุม รับรู้ข้อมูลข่าวสาร และหากมีข้อสงสัยก็สามารถสอบถามหรือตรวจสอบเทศบาลได้ ซึ่งเป็นการแสดงถึงความโปร่งใสเมื่อประชาชนมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจต่อเทศบาลแล้ว ย่อมนำมาสู่การมีส่วนร่วมในการทำโครงการและกิจกรรมอื่นๆ ของเทศบาลต่อไป

โครงการตลาดประชารัฐ ท้องถิ่น สุขใจ

ปี พ.ศ. 2552 ผู้บริหารเทศบาลตำบลยางน่องได้ปรับปรุงและพัฒนาตลาดเช้ายางน่อง ซึ่งมีสภาพชำรุดทรุดโทรม คับแคบ และมีระบบสาธารณูปโภคไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ให้เป็นตลาดสดน่าซื้อที่ถูกต้องตามหลักของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ในด้านสุขาภิบาล สิ่งแวดล้อม ด้านความปลอดภัยของอาหาร และด้านความคุ้มครองผู้บริโภค ต่อมาในปี พ.ศ. 2554 ได้ส่งตลาดสดเทศบาลตำบลยางน่องเข้ารับการประเมินตามเกณฑ์ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย และได้รับผลการประเมินมาตรฐานอยู่ในระดับดี จากนั้นจึงได้เข้าร่วมโครงการตลาดประชารัฐตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อต่อยอดโครงการพัฒนาตลาดสดน่าซื้อ และเพิ่มเติมกิจกรรมให้เป็นไปตามหลักการของตลาดประชารัฐ ที่ว่า “ท้องถิ่น สุขใจ ยั่งยืน” กระทั่งปัจจุบันตลาดเช้ายางน่องกลายเป็นศูนย์กลางของตลาดสดที่มีมาตรฐานในเขตอำเภอสารภี

ตลาดเช้ายางน่อง : ตลาดประชารัฐ ท้องถิ่น สุขใจ ได้มีการดำเนินกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้พ่อค้า แม่ค้า และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ดังนี้

- 1) การประสานและบูรณาการงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนตลาดประชารัฐ

- 1.1) ประสานสำนักงานพาณิชย์พื้นที่เชียงใหม่ เพื่อขอเช่าพื้นที่และปรับปรุงต่อเติมที่ราชพัสดุ เป็นตลาดสดเทศบาลตำบลยางเนิ้ง ภายใต้ตลาดประชารัฐ ท้องถิ่น สุขใจ
 - 1.2) ประสานอำเภอสารภี สถานีตำรวจภูธรสารภี สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสารภี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลยางเนิ้ง สำนักงานปศุสัตว์อำเภอสารภี เพื่อขออนุญาตใช้พื้นที่สาธารณะในการจัดพื้นที่เพิ่มเติมให้แก่ผู้จำหน่ายรายใหม่ ร่วมกันเฝ้าระวังความปลอดภัยของพ่อค้าแม่ค้าและผู้มาใช้บริการ และร่วมทำการประเมินตลาดตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานตลาดสดนำซื้อ
 - 1.3) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลยางเนิ้งเข้ามาร่วมเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการเรื่องการตรวจสอบเคมีปนเปื้อนในอาหาร และทำการเฝ้าระวังอาหารปลอดภัย
 - 1.4) ผู้นำชุมชนเข้ามาร่วมดูแลความปลอดภัยในวันที่มีการจัดถนนคนเดิน และรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ของประชาชนผู้มาจับจ่ายซื้อของในตลาด
 - 1.5) เทศบาลตำบลยางเนิ้งจัดสรรงบประมาณสนับสนุนบางส่วนและทำการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน ขณะที่ยังงบประมาณหลักสำหรับการบริหารจัดการมาจากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการจำหน่ายสินค้าของพ่อค้าแม่ค้า
- 2) การจัดพื้นที่ในการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความเห็น
- 2.1) เทศบาลตำบลยางเนิ้งได้จัดตั้งคณะกรรมการในการบริหารจัดการตลาดสดซึ่งประกอบด้วยตัวแทนภาครัฐ ภาคเอกชน พ่อค้าแม่ค้า และประชาชน คณะกรรมการมีการประชุมทุกเดือนเพื่อรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแจ้งข่าวสารต่างๆ ให้แก่พ่อค้าแม่ค้าได้รับทราบ
 - 2.2) เทศบาลตำบลยางเนิ้งจัดให้มีห้องสมุดตลาดสด ภายใต้ **“โครงการห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับชาวตลาด”** ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อให้พ่อค้าแม่ค้าและประชาชนมาใช้บริการสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ พบปะ และพักผ่อนหย่อนใจ
- 3) การลดต้นทุน

- 3.1) ตลาดสดเทศบาลตำบลยางเนิ้งได้กำหนดอัตราค่าบริการแผงจำหน่ายสินค้าในสัดส่วนที่ต่ำกว่าตลาดของเอกชนโดยอ้างอิงจากสินค้าของท้องถิ่น เพื่อให้พ่อค้าแม่ค้าที่มีต้นทุนการผลิตต่ำสามารถนำสินค้ามาร่วมวางจำหน่ายได้
- 3.2) ส่งเสริมสินค้าชุมชนให้นำมาวางจำหน่ายในตลาดสด
- 4) การจัดสถานที่หรือกำหนดพื้นที่สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ โดยแยกจากผู้ประกอบการรายเดิมอย่างชัดเจน และมีการลงทะเบียนจำหน่ายสินค้าที่จังหวัด
- 5) การยกระดับสินค้าทุกประเภทให้มีคุณภาพมาตรฐานที่ปลอดภัย
 - 5.1) จัดกิจกรรมสุ่มตรวจสอบเบื้อนในตลาดสด
 - 5.2) จัดการอบรมให้ความรู้ด้านสุขาภิบาลอาหารและอาหารปลอดภัย
 - 5.3) จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมในด้านการสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การคัดแยกขยะมูลฝอยในตลาดสด และกิจกรรมรณรงค์ทำความสะอาด

จากการที่เทศบาลตำบลยางเนิ้งซึ่งเป็นองค์กรหลักในการบริหารจัดการตลาดสดได้เลือกใช้วิธีการส่งเสริมให้พ่อค้าแม่ค้า คณะกรรมการ และหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ของตลาด ส่งผลให้ตลาดผ่านเกณฑ์มาตรฐานการคัดเลือกตลาดสดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และได้รับรางวัลตลาดสดนำซื้อ **“ระดับดี”** ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อทั้งผู้ซื้อและผู้ขายซึ่งเป็นชาวตำบลยางเนิ้ง กล่าวคือ ผู้ซื้อหรือผู้บริโภคได้รับสินค้าที่สะอาดและปลอดภัยจากสารปนเปื้อน เมื่อผู้ซื้อมีความมั่นใจและเข้ามาซื้อของในตลาดเป็นจำนวนมากผู้ขายย่อมเกิดรายได้ และยังเป็นการสร้างอาชีพเสริมให้แก่ประชาชนในพื้นที่และใกล้เคียงโดยสามารถนำสินค้าชุมชนและสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่นมาวางขายในตลาดเพิ่มเติม

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองกiew อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลคลองกiew อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี 20220

โทรศัพท์ 0-3304-8134 โทรสาร 0-3304-8135

ประชากร

15,309 คน (ชาย 7,580 คน หญิง 7,729 คน)

พื้นที่

222,809 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 64 ชุมชน)

รายได้

74,471,756.14 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินยืมจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

29,344,086.00 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายสมศักดิ์ สวัสดิ์มงคล นายกองค้การบริหารส่วนตำบลคลองกiew
2. นายวิโรจน์ เรืองสุข ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกiew
3. นางสาวทิพวรรณ กุศล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกiew

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 15 คน

หญิง จำนวน 1 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิว เน้นการพัฒนาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยยึดหลัก “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา และร่วมรับผิดชอบ” อบต. คลองกิว มุ่งที่จะใช้วิธีการบริหารงานแบบบูรณาการ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปอย่างยั่งยืน โดยกระบวนการของการกำหนดนโยบายและการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา นั้น อบต. คลองกิว จะยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยนำความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมาร่วมพิจารณาในทุกมิติ เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นกลายเป็นชุมชนที่น่าอยู่ โดยมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานของผู้บริหาร คือ **“ประชาชนชาวคลองกิว มีความร่มเย็น เป็นสุข มีความสงบ สะอาด ปลอดภัย มีการศึกษาดี มีอาชีพ มีสุขภาพแข็งแรง มีคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล”** เป็นผลให้การดำเนินงานต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิวเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริงตามวิสัยทัศน์ที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิว ได้แก่

โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการถ่ายโอนภารกิจเมืองแร่ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510

จากสภาพของพื้นที่ทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิว เป็นที่ราบเชิงเขา ประชาชนในพื้นที่โดยทั่วไปประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และมีประชาชนบางส่วนประกอบอาชีพชุดทราย ล้างทราย ชุดดินลูกรังขาย ต่อมาภาครัฐได้มีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม จึงทำให้มีความต้องการใช้ทรัพยากรในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการดำเนินการพัฒนาอุตสาหกรรมต่างๆ ได้แก่ หิน และดินทราย ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญสำหรับการก่อสร้างของภาคอุตสาหกรรมเป็นอย่างมาก รวมถึงพื้นที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย ทำให้ในเวลาต่อมาได้มีการเปิดหน้าดินชุดทรายจนกระทั่งลิกไปจนถึงชั้นหิน ซึ่งพบว่าชั้นหินดังกล่าว เป็นหินประเภท หินแกรนิต ทำให้เป็นที่ต้องการของผู้ประกอบการหลายรายที่จะเข้ามาขอประทานบัตรทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินแกรนิต ในบริเวณพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิว

อย่างไรก็ตาม การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการทำเหมืองแร่ นั้นมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย เนื่องจากเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ อีกทั้งกระบวนการการผลิตอาจทำให้เกิดมลพิษจนส่งผลกระทบต่อประชาชนในท้องถิ่นหากไม่มีการติดตามตรวจสอบอย่างเคร่งครัด

ที่ผ่านมารัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 โดยให้อยู่ในการดูแลของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) แต่ต่อมาได้ดำเนินการถ่ายโอนอำนาจตามพระราชบัญญัติให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการในพื้นที่ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องพัฒนาหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ให้เกิดความตระหนักรู้ถึงความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ รวมถึงร่วมรับผิดชอบเมื่อมีการอนุญาตให้เอกชนเข้ามาดำเนินกิจการเหมืองแร่ในพื้นที่ด้วย โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจอนุญาตให้เอกชนเข้ามาดำเนินกิจการเมืองแร่เป็นผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิวได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในหลายมิติ เพื่อให้ประชาชนได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมแก้ไขปัญหาปรึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับการดำเนินการกิจการเหมืองแร่ของเอกชน ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมเสริมสร้างความรู้ให้แก่ประชาชนในการดำเนินงานเกี่ยวกับธุรกิจเหมืองแร่ โดยวิทยากรจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ในหัวข้อเรื่องพื้นฐานเกี่ยวกับเหมืองแร่ และโรงโม่หิน รวมทั้งการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ในงานอุตสาหกรรม และหัวข้อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านการจัดการแร่ธาตุ และน้ำ

กิจกรรมที่ 2 การศึกษาดูงาน ณ โรงงานปูนซีเมนต์นครหลวง (โรงงานแก่งคอย สระบุรี) โดยองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิวได้นำคณะผู้บริหาร ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการอาสาสมัครอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเสริมสร้างความรู้ เรื่อง การบริหารจัดการกิจการด้านอุตสาหกรรมให้อยู่คู่กับชุมชนอย่างปลอดภัย รวมถึงขั้นตอนและกระบวนการผลิตของบริษัทปูนซีเมนต์นครหลวง และศึกษาดูงาน ณ โรงโม่หินอินทรีอะเกีเกด อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อวิตกกังวลของประชาชน ต่อปัญหาการประกอบกิจการโรงโม่หินที่ประกอบกิจการอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล คลองกิวร่วมกับเจ้าของกิจการโรงโม่หินและเหมืองแร่ และได้มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560 โดยการรับฟังการบรรยายจากวิทยากรของสำนักงาน อุสาหกรรมจังหวัดชลบุรี

กิจกรรมที่ 4 ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม โดยองค์การบริหาร ส่วนตำบลคลองกิวจัดให้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่าง ผู้ประกอบการเหมืองแร่และโรงโม่หินกับหน่วยงานภาครัฐและผู้แทนจากภาคประชาชน โดยมี ผู้มาลงนามบันทึก ได้แก่ ฝ่ายองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิวจำนวน 2 คน, ผู้ประกอบการ จำนวน 5 บริษัท, ผู้แทนคณะกรรมการอาสาสมัครฯ สิ่งแวดล้อม จำนวน 9 คน, อุสาหกรรม จังหวัดชลบุรี จำนวน 1 คน, และนายอำเภอ เป็นสักขีพยาน

กิจกรรมที่ 5 โครงการปลูกจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมรักษาท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อมแก่ ผู้ประกอบการโรงงานในเขต อบต. คลองกิว โดยมีการบรรยายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ ภาคอุตสาหกรรมในการป้องกันผลกระทบด้านมลพิษที่เกิดจากกระบวนการผลิตให้แก่ผู้ประกอบการ ได้ตระหนักรู้ถึงหน้าที่ของตนเองในการรักษาสิ่งแวดล้อมที่อาจเสื่อมโทรมเนื่องจากการประกอบกิจการเหมืองแร่

กิจกรรมที่ 6 โครงการสร้างเครือข่ายและอบรมฟื้นฟูความรู้เยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจ สิ่งแวดล้อม เกี่ยวกับหัวข้อเรื่อง ภาคอุตสาหกรรมเหมืองแร่และโรงโม่หินกับการพัฒนาประเทศ และการเฝ้าระวังผลกระทบด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากกระบวนการผลิตอย่างถูกต้อง เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วมในการสอดส่อง ดูแล รักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิว

จากการดำเนินกิจกรรมที่ 6 กิจกรรมทำให้การดำเนินงานถ่ายโอนภารกิจเหมืองแร่ตาม พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 ได้รับการร่วมมือจากประชาชนในการสอดส่องดูแลและให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ในการดำเนินงานของผู้ประกอบการ เช่น หากมีผู้ประกอบการจะเข้ามาประกอบธุรกิจ เหมืองแร่จะต้องมีการทำประชาคมกับประชาชนในพื้นที่ และทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบและปกป้องทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ หากผู้ประกอบการรายใด

ไม่ดำเนินการตามที่ได้กล่าวไปเบื้องต้น ก็จะไม่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเหมืองแร่ได้ หรือ การที่กระบวนการผลิตหิน/แร่ ของผู้ประกอบการทำให้เกิดมลพิษต่อชุมชนหรืออาจทำให้เส้นทาง สาธารณะเสียหาย ผู้ประกอบการรายนั้นก็ต้องออกมาแก้ไขความผิดพลาดนั้นโดยเร็ว เช่น การรดน้ำถนนเพื่อไม่ให้เกิดฝุ่น การซ่อมแซมถนน เป็นต้น

จากการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 ของประชาชน ในพื้นที่ ทำให้ผู้ประกอบการตระหนักถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อม ความเป็นอยู่ของ ประชาชนในพื้นที่ และลดการขัดแย้งระหว่างประชาชนกับผู้ประกอบการได้เป็นอย่างดี พิจารณา ได้จากการที่ไม่พบว่ามี ความขัดแย้ง หรือการร้องเรียนผู้ประกอบการในพื้นที่หลังจากที่ได้มีการ ดำเนินโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการถ่ายโอนภารกิจ เหมืองแร่ ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 ขึ้น

โครงการบริหารจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล คลองกิว

นอกจากภายในพื้นที่ของตำบลคลองกิวจะมีพื้นที่สำหรับการประกอบธุรกิจเหมืองแร่ ดังที่กล่าวไปข้างต้นแล้ว ยังมีการประกอบธุรกิจด้านอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ หลายชนิดย้าย ฐานการผลิตเข้ามาอยู่ในเขตพื้นที่มากขึ้น เกิดการอพยพจากต่างที่หลังไหลเข้ามาอยู่ใน พื้นที่เป็นจำนวนมาก และยังมีหน่วยงานขนาดใหญ่ของรัฐหลายแห่งย้ายเข้ามาอยู่ในพื้นที่ อบต. คลองกิว อีกด้วย เช่น เรือนจำกลางจังหวัดชลบุรีที่มีปริมาณนักโทษจำนวน 6,000 คน อาศัยอยู่ในเรือนจำแห่งนี้ จึงทำให้มีประชากรเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะเวลาเพียง 6 ปี (พ.ศ. 2554 - 2560)

จากอัตราการเพิ่มขึ้นของโรงงานอุตสาหกรรม และการย้ายฐานที่ตั้งของหน่วยงานราชการ เกิดอัตราการอุปโภค บริโภคสูงขึ้นตามไปด้วย สังเกตได้จากปริมาณขยะมูลฝอยที่เพิ่มมากขึ้น จากอดีตที่ต้องจัดเก็บในแต่ละวัน โดยปี พ.ศ. 2554 อบต. คลองกิวมีปริมาณขยะที่จะต้องเก็บ ในแต่ละวันเพียง 5 ตัน/วัน ต่อมาในปี พ.ศ. 2559 มีปริมาณขยะเพิ่มขึ้นเป็น 15 - 20 ตัน/วัน และในปี พ.ศ. 2560 พบว่า มีปริมาณขยะเพิ่มขึ้นเป็น 20 - 25 ตัน/วัน จากการเพิ่มขึ้นของ ปริมาณขยะดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการหาแหล่งทิ้งขยะ หรือบ่อขยะที่ไม่เพียงพอต่อ ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน โดยที่ผ่านมามีการจัดการขยะของ อบต. คลองกิว ใช้วิธีการขนย้าย

ขยะไปทิ้งที่บ่อขยะซึ่งอยู่ในบริเวณของเทศบาลตำบลหัวกุญแจ ตำบลคลองกิว อำเภอบ้านมิ่ง จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีเนื้อที่ในการทิ้งขยะกว่า 10 ไร่ อย่างไรก็ตามพบว่าในปัจจุบันพื้นที่ทิ้งขยะดังกล่าวไม่สามารถรองรับปริมาณขยะที่เพิ่มมากขึ้นของ อบต. คลองกิว ได้อีกต่อไปในอนาคต

ดังนั้นในปี พ.ศ. 2559 ที่ผ่านมา อบต. คลองกิว จึงมีแนวคิดในการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคมในการดำเนินการจัดการปัญหาขยะที่เกิดขึ้น ซึ่งก็ได้ได้รับความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ เป็นอย่างดี ในเรื่องของการสนับสนุนด้านองค์ความรู้ในการบริหารจัดการขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และการจัดอบรมปลูกจิตสำนึกให้แก่ชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ ชุมชน นอกจากนี้จะมีการจัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะจากหน่วยงานอื่นๆ แล้ว อบต. คลองกิวยังให้ความสนใจในการบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการขยะด้วยโดยมีการไปศึกษาดูงานในสถานที่จริง เช่น เทศบาลเมืองพิษณุโลก เทศบาลนครนครสวรรค์ เป็นต้น รวมถึงการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในปี พ.ศ. 2560 โครงการ **“ประเทศไทยไร้ขยะ”** โดยใช้หลัก 3Rs คือ การรณรงค์ให้ประชาชนในชุมชนมีการบริหารจัดการขยะตั้งแต่ในระดับครัวเรือน โดยการใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่

อย่างไรก็ตาม พบว่าปัญหาเรื่องการจัดการขยะไม่ได้หมดไป เนื่องจากปริมาณขยะในพื้นที่ยังคงเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของปริมาณขยะในปี พ.ศ. 2559 ที่มีปริมาณขยะต่อวันอยู่ที่ 20 ตัน/วัน และ ปี พ.ศ. 2560 กลับมีปริมาณขยะเพิ่มสูงขึ้นเป็น 25 ตัน/วัน ซึ่งหากปล่อยไว้อาจทำให้เกิดปัญหาเรื่องมลพิษ กลิ่นและปัญหาของบ่อขยะอาจส่งผลให้เกิดความขัดแย้งของประชาชนในพื้นที่ได้ ดังนั้น อบต. คลองกิวจึง ประสานความร่วมมือกับประชาชนในพื้นที่เพื่อระดมความคิดเห็นและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาขยะในพื้นที่ผ่านการทำประชาคม ซึ่งมีการดำเนินการดังนี้

1. อบต. คลองกิว ดำเนินการทำประชาคมกับหมู่บ้านทั้ง 9 แห่ง เพื่อให้ประชาชนได้ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะหมู่บ้านทั้ง 9 แห่งมีความคิดเห็นให้ดำเนินการจัดเตรียมที่ดินที่เหมาะสมเพื่อใช้เป็นบ่อขยะแห่งใหม่และให้มีอาคารโรงเรือนสำหรับคัดแยกขยะด้วย

2. นำมติจากที่ประชาคมมาบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้จัดทำข้อบัญญัติงบประมาณในการจัดซื้อที่ดินในการบริหารจัดการขยะได้ และแต่งตั้งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นประชาคมตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
3. สภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิวมีมติเห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่น และนำแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นกรอบในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพื่อขอจัดซื้อที่ดินในการบริหารจัดการขยะ
4. แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดคุณลักษณะของที่ดินที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้เป็นบ่อขยะ ทั้งหมด 6 คน โดยมีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ จำนวน 2 คน
5. ตั้งคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุเพื่อพิจารณาจัดซื้อที่ดินที่เหมาะสมสำหรับการจัดทำบ่อขยะ มีประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการ จำนวน คณะละ 2 คน
6. เจ้าหน้าที่ อบต. คลองกิวร่วมกับผู้นำชุมชน และตัวแทนประชาชนสำรวจที่ดินที่มีความเหมาะสมในการจัดทำบ่อขยะแห่งใหม่
7. ประสานขอความอนุเคราะห์ข้อมูลราคาประเมินของที่ดินและราคาซื้อขายที่ดินจากสำนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรี
8. ปิดประกาศเผยแพร่และเผยแพร่ในระบบเครือข่ายสารสนเทศเกี่ยวกับแผนการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ 2561 ของอบต. คลองกิว ให้ประชาชนทราบ
9. คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างพิจารณาการจัดซื้อโดยใช้วิธีการเฉพาะเจาะจงในการจัดซื้อที่ดิน เนื่องจากมีที่ดินที่เหมาะสมในการจัดทำบ่อขยะแห่งใหม่เพียงแห่งเดียวในพื้นที่
10. คณะกรรมการตรวจรับพัสดุลงพื้นที่ตรวจรับที่ดินที่จะใช้เป็นพื้นที่ทิ้งขยะของ อบต. คลองกิว

จากการดำเนินการดังกล่าวตั้งแต่เริ่มมีการจัดการปัญหาขยะในปี พ.ศ. 2559 จนกระทั่งการจัดซื้อที่ดินเพื่อทำเป็นบ่อขยะแห่งใหม่เสร็จสิ้นใน ปี พ.ศ. 2561 ทำให้ประชาชนในพื้นที่เริ่มตระหนักถึงปัญหาของขยะมากยิ่งขึ้น ประชาชนหันมาสนใจแยกขยะตามนโยบาย 3Rs ของรัฐบาล โรงเรียนในพื้นที่ อบต. คลองกิ่ว รวมถึงสถานประกอบการต่างๆ ในพื้นที่ให้ความสำคัญในการคัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้ง อีกทั้งยังทำให้เกิดความร่วมมือในการดูแล เฝ้าระวัง ตรวจสอบ ติดตามปัญหามลพิษด้านสิ่งแวดล้อมเรื่องขยะมูลฝอยอย่างสม่ำเสมอ และสิ่งที่สำคัญยิ่งเมื่อได้ดำเนินโครงการดังกล่าว ชุมชนของ อบต. คลองกิ่วเกิดความตระหนักรู้ถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ และร่วมพิจารณาแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมในพื้นที่ของตนเอง

องค์การบริหารส่วนตำบลตำบอมอก อำเภอสอง จังหวัดแพร่

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลตำบามอก อำเภอลอง จังหวัดแพร่ 54150

โทรศัพท์ 0-5465-6111 โทรสาร 0-5465-6112

ประชากร

4,624 คน (ชาย 2,299 คน หญิง 2,325 คน)

พื้นที่

192 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 8 หมู่บ้าน)

รายได้

16,448,659.38 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินยืมจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

21,097,206.76 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายวีระศักดิ์ ทองพลาย ปฏิบัติหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตำบามอก
2. นายศิลาปชัย นุหน้า ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตำบามอก
3. นายวีระศักดิ์ ทองพลาย ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลตำบามอก

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 11 คน

หญิง จำนวน 5 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลตำบามอก เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าและภูเขา มีที่ราบลุ่มเป็นจำนวนน้อย นอกจากนี้ ยังมีแหล่งน้ำธรรมชาติไหลผ่าน โดยแหล่งน้ำสายหลัก คือ ลำห้วยแม่ต้า อันเปรียบเสมือนเส้นเลือดของชุมชน และยังมีลำห้วยเล็กๆ กระจายอยู่ตามหมู่บ้าน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ดังนั้น วิถีชีวิตของชาวตำบลตำบามอก จะเป็นแบบพึ่งพาอาศัยกันในลักษณะสังคมชนบทแบบเกษตรกรรม ซึ่งให้ความสำคัญในการร่วมมือกันทำงาน ตามแบบฉบับการลงแขกที่มีมาแต่เดิม การดำเนินงานในพื้นที่จะอาศัยความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ร่วมกันทำงานเสมือนคนในครอบครัว

ด้วยเหตุนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลตำบามอก จึงใช้จุดเด่นดังกล่าวเป็นกลไกการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการพัฒนาตำบลตำบามอก เริ่มจากการสะท้อนปัญหาและเสนอความต้องการผ่านบุคคลที่มีความไว้วางใจ เช่น ผู้นำชุมชน สมาชิกสภา อบต. กำนันผู้ใหญ่บ้าน ประชาชนชาวบ้าน หรือผ่านช่องทางที่ อบต. จัดไว้ อาทิ ประชาคมหมู่บ้าน ประชาคมตำบล เครือข่ายศูนย์ข้อมูลข่าวสารประจำหมู่บ้าน สื่อออนไลน์ เป็นต้น นอกจากนี้ ประชาชนยังมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของชุมชนเอง เช่น การประชาคมเลือกประชาชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง คณะกรรมการตรวจงานจ้าง โดยการหมุนเวียนประชาชนมาเป็นคณะกรรมการโดยไม่มีการผูกขาดคนใดคนหนึ่ง

สำหรับประเด็นความโปร่งใส องค์การบริหารส่วนตำบลตำบามอก ให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เนื่องจากพื้นที่ตำบลตำบามอกกว้างขวาง จึงพยายามสร้างกลไกการดำเนินงานที่จะให้ประชาชนได้รับรู้ รับทราบ ร่วมตรวจสอบ ร่วมทำงานกับ อบต. มากที่สุด อาทิ การประกาศผ่านเสียงไร้สายของ อบต. สภาชาวบ้าน เครือข่ายศูนย์ข้อมูลข่าวสารประจำหมู่บ้าน อบต.สัญจร และ อบต.เคลื่อนล้อรับติดต่อร้องทุกข์ เป็นต้น เพื่อมุ่งให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจาก อบต.มากที่สุด ขณะเดียวกัน อบต. ยังได้รับทราบปัญหาความต้องการจากประชาชนในพื้นที่เช่นกัน

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำบามอก ได้แก่

โครงการพลังสตรีตำมอก พลังแห่งชีวิต

(Power of Tapamok Women Group: Power of Life)

ชุมชนตำมอกเป็นชุมชนที่มีความเชื่อว่าเพศชายเป็นช้างเท้าหน้า เพศหญิงเป็นช้างเท้าหลัง ซึ่งจากความเชื่อดังกล่าวทำให้เพศหญิงต้องเป็นผู้ตามหลังผู้ชายเสมอ และจะถูกกีดกันให้ประจำอยู่กับบ้านเท่านั้น ไม่มีบทบาททางสังคมและทักษะด้านอาชีพใดๆ เมื่อสตรีเหล่านี้ขาดชายซึ่งเป็นผู้นำครอบครัว จากสาเหตุสามีเสียชีวิต ทูพลภาพ แก่ชรา ติดคุก ฯลฯ ย่อมส่งผลให้เพศหญิงดูแลตนเองไม่ได้ เพราะขาดทักษะและความรู้ในการประกอบอาชีพ ส่งผลต่อฐานะของครอบครัวและปัญหาทางครอบครัวต่างๆ ตามมา

จากเหตุดังกล่าว อบต.ตำมอก จึงเห็นว่าปัญหานี้มีความสำคัญต่อบริบทการพัฒนาพื้นที่ในปัจจุบัน จึงได้ดำเนินการประชาคม เพื่อค้นหาสตรีกลุ่มเป้าหมายและเชิญมาร่วมถอดบทเรียนเพื่อร่วมคิด ร่วมเสนอแนะและดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ ที่จะนำไปสู่การสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่สตรีในตำบลตำมอก โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ ได้แก่

1. สร้างศักยภาพและส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศให้กับกลุ่มสตรีที่มีปัญหาในครอบครัว ให้ได้มีบทบาทความเป็นผู้นำครอบครัว
2. ยกระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มสตรี โดยการสร้างอาชีพให้มีรายได้และฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น
3. หนุนเสริมให้กลุ่มสตรี ได้แสดงบทบาทการพัฒนาและแก้ปัญหาในชุมชนหรือพื้นที่ อาทิ การแก้ไขปัญหาความแห้งแล้งกับทุกภาคส่วน การบริหารจัดการน้ำอย่างทั่วถึงและยุติธรรม เป็นต้น อีกทั้งยังนำไปสู่ผลพลอยได้ ที่เป็นการสร้างพื้นที่ป่าชุมชน ซึ่งเป็นต้นน้ำ มาสร้างระบบนิเวศให้สมบูรณ์ขึ้น

สำหรับการดำเนินงานตามโครงการนั้น เริ่มจากการค้นหาสตรีที่ประสบปัญหาในการใช้ชีวิต โดยหลังจากการลงพื้นที่ทั้ง 8 หมู่บ้าน พบว่ามีสตรีจำนวน 42 คน ที่ อบต.จะต้องเข้าไปดำเนินการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน โดย อบต.ตำมอก ได้ดำเนินการช่วยเหลือในมิติต่างๆ ทั้งคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ การพัฒนาทักษะและอาชีพ ตลอดจนสุขภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมาตรการการดำเนินการ ได้แก่

- ▶ การส่งเสริม พัฒนา และให้ความรู้ เกี่ยวกับบทบาทในครัวเรือนและการมีส่วนร่วมในชุมชน โดยการส่งเสริมให้สตรีเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการชุดต่างๆในชุมชน
- ▶ การจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีน้ำอย่างเพียงพอ โดยการส่งเสริมให้สตรีกลุ่มที่มีปัญหาเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเอง และเป็นแกนนำในการสร้างเครือข่ายไปสู่ทุกครัวเรือนในพื้นที่
- ▶ การพัฒนาทักษะและความรู้ ในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ โดยอาศัยการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ และการพัฒนาที่ดินของตนเอง ให้ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้ที่ยั่งยืน
- ▶ การดำเนินการสร้างป่าต้นน้ำอย่างจริงจัง ทั้ง 8 หมู่บ้าน เพื่อหนุนเสริมทั้งด้านคุณภาพชีวิต การเกษตร และสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่

หลังจากเริ่มดำเนินการตามมาตรการต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น อบต.ได้แต่งตั้งตัวแทนกลุ่มสตรีเข้าร่วมแก้ไขปัญหาของตนเองและเป็นแกนนำเครือข่ายให้แก่สตรีทั้งตำบล ผ่านคณะกรรมการชุดต่างๆ อาทิ คณะกรรมการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งมีหน้าที่ในการวิเคราะห์ปริมาณน้ำ การจัดหาแหล่งน้ำ การแบ่งปันน้ำให้เป็นไปอย่างเท่าเทียมกันทุกชุมชนหรือคณะกรรมการตำบลตำมอกที่มีหน้าที่ในการช่วยเหลือสตรีและผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่หรือคณะกรรมการบริหารจัดการป่าชุมชนที่มีหน้าที่ค้นหาพื้นที่ปลูกป่าชุมชน บริหารจัดการจัดการป่าชุมชน โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาคส่วนราชการและเอกชน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังเน้นการดำเนินงานแบบโปร่งใส ตรวจสอบได้ ในกิจกรรมต่างๆ โดยให้กลุ่มสตรีเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบงบประมาณ คุณภาพของผลผลิตโครงการ และร่วมติดตามประเมินผลโครงการที่ดำเนินการทุกโครงการ

ปัจจุบันความสำเร็จของโครงการฯ ได้นำไปสู่การพัฒนาพื้นที่ อบต.ตำมอก ในมิติต่างๆ ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

ส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ ในประเด็นภาวะผู้นำของสตรีต่อครัวเรือนและสังคมนั้น ส่งผลให้สตรีจำนวน 42 คน คิดเป็น 100 % สามารถใช้ชีวิตโดยไม่มีเพศชาย และสามารถสร้างฐานะให้มั่นคงด้วยตนเองได้ รวมถึงมีสตรีเข้าสู่แวดวงการเมืองท้องถิ่น โดยได้รับการเลือกตั้ง

ให้เป็น สมาชิกสภาองค์กรบริหาร ส่วนตำบล 5 คน จากทั้งหมด 16 คน อีกทั้งยังเป็นแบบอย่างให้สตรีในชุมชน เปลี่ยนทัศนคติ ความเชื่อเกี่ยวกับการแบ่งแยกทางเพศที่สตรีต้องเป็นผู้ตามนั้น ซึ่งการประเมินกลุ่มสตรีปรากฏว่า 92% ได้เปลี่ยนแปลง ให้มีบทบาทต่างๆ มากขึ้นของสตรีทั้งหมดกว่า 2,000 คน ได้มีภูมิคุ้มกันด้านการมีบทบาทในครัวเรือนและชุมชน รวมทั้งการพัฒนาตนเองด้านอาชีพและทักษะการสร้างรายได้

การแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำ

มีตัวแทนกลุ่มสตรี 16 ครัวเรือน เข้ามา มีบทบาทในการบริหารจัดการน้ำ และเป็นแกนนำเครือข่ายให้แก่สตรีและประชาชน จำนวน 1,616 ครัวเรือน ในการบริหารจัดการน้ำ โดยสร้างแหล่งเก็บน้ำ เช่น อ่างเก็บน้ำ 10 อ่าง สระเก็บน้ำ 57 สระ ฝายเก็บน้ำ 13 ฝาย สามารถเก็บน้ำได้เพียงพอ เพื่อส่งน้ำใช้ในครัวเรือนและพื้นที่การเกษตร เป็นน้ำอุปโภค บริโภค 83,220 ลบ.ม.และการเกษตร 17,497,100 ลบ.ม. ครบทุกครัวเรือน อย่างถึงการร่วมกันบริหารจัดการแบ่งปันน้ำตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ อย่างทั่วถึงและยุติธรรม

คณะกรรมการกลุ่มพลังสตรี ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่

เป็นเกียรติ
 เป็นผู้ช่วยเหลือสตรีในตำบลตำผามอกให้สามารถพัฒนาชีวิตได้ ด้วยงานอุปโภคบริโภคที่ดี มีประสิทธิภาพและปลอดภัย และมีความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพ จากกิจกรรมกลุ่มสตรีที่สร้างเสริมให้สตรีในตำบล ตำผามอกเป็นคณะกรรมการที่มีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาชีวิตสตรีในตำบลได้

การยกระดับคุณภาพชีวิต ในการพัฒนาที่ดินของตนเองและมีอาชีพการเกษตร เช่น ปลูกหน่อไม้เงินล้าน นาข้าว ข้าวโพด สร้างรายได้ครัวเรือนในตำบลตำผามอกเฉลี่ยปีละ 160,000 บาท และเหลือใช้สามารถบริจาคเงินสมทบกองทุนสวัสดิการช่วยเหลือสตรี เด็ก และคนชรา ผู้ด้อยโอกาส โดยปัจจุบันมีเงินทุนหมุนเวียนกว่า 850,000 บาท

สร้างพื้นที่ป่าชุมชน ส่งผลให้มีพื้นที่ป่าชุมชนเพิ่มขึ้น 6,385 ไร่ ช่วยสร้างระบบนิเวศน์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าและเพิ่มการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนการหาเลี้ยงชีพทั้ง 8 ชุมชน

บทเรียนจากการดำเนินงานตามโครงการนี้ ทำให้รู้ว่าวัฒนธรรมและความเชื่ออัน มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนตำผามอก ซึ่งมีผลกระทบต่อบทบาทสิทธิและเสรีภาพ จากการแก้ไขปัญหาความไม่เสมอภาคทางเพศของกลุ่มสตรีดังกล่าว ถือว่าประสบความสำเร็จ ทำให้สตรีและเด็กหญิงมีความเสมอภาคทางเพศ ในการดำเนินชีวิตได้โดยไม่พึ่งพาเพศชาย โดยสามารถสร้างบทบาทของสตรีให้เป็นผู้นำระดับชุมชน และตัวแทนทางการเมืองท้องถิ่น ซึ่งสามารถปล้ำปล้ำความเชื่อทัศนคติที่ว่าสตรีเป็นผู้ตามเพศชายเท่านั้น และสามารถดำเนินชีวิตโดยมีอาชีพ และฐานะในครัวเรือนที่ดีขึ้น มีอาหารและน้ำเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค มีรายได้ที่มั่นคงจากการเกษตร และส่งมอบป่าชุมชนที่สมบูรณ์ให้แก่สังคมโดยรวม

การจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วม

การจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรบริหารส่วนตำบลตำผามอก เป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ถูกวิธีและทั่วถึง และเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการร่วมกัน ทั้งครู พ่อแม่ ชุมชน ร่วมกันมีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา จัดหลักสูตร และการบริหารจัดการให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่กลมกลืนเหมาะสมกับท้องถิ่น รวมทั้งเพื่อเป็นการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในด้านการจัดการศึกษาในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมกำกับ ร่วมตรวจสอบการดำเนินงาน และร่วมประเมินผลกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ทั้งนี้ การจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วม จะประสบผลสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่ก่อเกิดผลสำเร็จในการจัดการแบบมีส่วนร่วม ได้แก่

- ▶ การอบรมเลี้ยงดู
- ▶ การติดต่อสื่อสาร
- ▶ การมีจิตอาสาหรืออาสาสมัคร
- ▶ การมีส่วนร่วมกับชุมชนและภาคีเครือข่าย

การดำเนินงานในรูปแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วมเน้นการมีส่วนร่วม โดยมีคณะกรรมการภาคประชาชนเป็นหลัก และมีการแบ่งบทบาทหน้าที่กัน โดยมีจุดมุ่งหมายคือ การพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพและมีความรู้และทักษะในด้านการศึกษา อาทิ

- ▶ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากตัวแทนผู้ปกครอง ร่วมกำหนดแนวทางส่งเสริมและสนับสนุน การดำเนินการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่างๆ ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานตามที่กำหนดไว้
- ▶ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับอาหารกลางวัน ตรวจสอบการประกอบอาหารของผู้ประกอบการรวมถึงการกำหนดเมนูอาหารให้มีคุณภาพและถูกต้องตามหลักโภชนาการ
- ▶ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาสื่อการเรียนการสอน วัสดุการศึกษา และเครื่องเล่น พัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยคณะกรรมการร่วมกันพิจารณาสื่อที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก ทำให้เด็กได้สื่อการเรียนการสอนที่มีประโยชน์และสามารถเสริมสร้างพัฒนาการให้เหมาะสมตามวัย
- ▶ การมีผู้นำชุมชน และปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมจัดทำหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วม เป็นกิจกรรมที่กองการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลตำบอมอก ริเริ่มขึ้นมาโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมในการยกระดับ และเพิ่มโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้ครบทุกด้าน เป้าหมายอยู่ที่เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำบลตำบอมอกที่อายุ 2-5 ปี โดยการมีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรตรงตามหน่วยจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมตามวัยให้ครบทั้ง 4 ด้าน คือร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจาก

การดำเนินงานในรูปแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วม ได้ส่งผลต่อความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการพัฒนาการศึกษา ดังนี้

- ▶ คณะกรรมการสถานศึกษา กำหนดการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณภาพและมีมาตรฐาน โดยมีคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา จำนวน 12-15 คน อีกทั้งคณะกรรมการฯ ยังมีหน้าที่เป็นแกนนำในการสร้างเครือข่าย ผู้ปกครองนักเรียนในทุกหมู่บ้าน เพื่อประสานงานเกี่ยวกับการจัดการเลี้ยงดูและการศึกษาของเด็กนักเรียน
- ▶ ผู้ปกครอง ให้ความร่วมมือในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่เด็กตลอดจนการเลี้ยงดูเด็กให้ถูกวิธีเพื่อให้เด็กเกิดการพัฒนาที่เหมาะสมตามวัย จัดทำสื่อประสบการณ์เกี่ยวกับร่างกาย บทบาทหน้าที่การพลเมืองที่ดี
- ▶ ครู/บุคลากรทางการศึกษา ดูแลในเรื่องการอบรมดูแลและจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน เช่น การดำเนินการตามกิจกรรม 6 หลักเสริมสร้างพัฒนาการ
- ▶ ผู้สูงอายุ ช่วยสร้างเสริมความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มาถ่ายทอดให้แก่เด็กปฐมวัย เช่น มาสอนเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น (การจักสาน พับนก การละเล่นพื้นบ้าน ฯลฯ)
- ▶ ชุมชน ช่วยในเรื่ององค์ความรู้สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยได้ไปศึกษานอกสถานที่เพื่อเสริมสร้างความรู้ มีประสบการณ์ที่น่าจดจำ และคนในชุมชนคอยเป็นแรงเสริมให้กำลังใจให้แก่เด็กปฐมวัย

ชุมชนปันบุญ 1 ครั้วเรือน 1 กองบุญ

ปัจจุบันประชาชนในตำบลตำผามอกได้รับการจัดสวัสดิการจากภาครัฐในด้านต่างๆ อาทิ สวัสดิการเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ การสร้างบ้านพักคนชรา การช่วยเหลือสงเคราะห์เด็ก ตลอดจนการสงเคราะห์ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส ซึ่งเป็นการจัดสวัสดิการที่ดำเนินการเองโดยองค์การบริหารส่วนตำบล หรือกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งเป็นสวัสดิการในลักษณะสงเคราะห์ที่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และใช้งบประมาณจำนวนมากแต่ให้บริการไม่ทั่วถึง

ดังนั้น ประชาชนในตำบลจึงเกิดแนวคิดการจัดสวัสดิการให้แก่กัน แต่เป็นรูปแบบของการออมเพื่อกู้ยืมและปันผล การรวมกลุ่มฌาปนกิจเพื่อช่วยเหลือสมาชิกที่เสียชีวิต ไม่มีสวัสดิการครอบคลุมความจำเป็นพื้นฐานของชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งที่กล่าวมาคือจุดเริ่มต้นไปสู่การรวมกลุ่มเพื่อจัดสวัสดิการให้ประชาชนตำบลตำผามอก ภายใต้ชื่อว่า **“ชุมชนปันบุญ 1 ครั้วเรือน 1 กองบุญ”** เกิดขึ้นจากการที่ประชาชนตำบลตำผามอก มาร่วมกันคิด ร่วมกันสร้างระบบ ร่วมกันบริหารจัดการ และร่วมกันรับผลประโยชน์ จึงเป็นกองทุนที่ **“ทุกคนร่วมกันเป็นเจ้าของ”** โดยมีวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้สมาชิกกู้ยืมเงินเพื่อแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
2. เพื่อจัดสวัสดิการแก่สมาชิกตลอดชีวิตในเรื่องการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย
3. เพื่อให้เกิดคุณธรรม ความสามัคคี มีน้ำใจ ร่วมกันแก้ไขปัญหา สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อสังคมคนในชุมชน
4. เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง มีองค์กรที่คอยช่วยเหลือเมื่อเกิดความเดือดร้อนหรือจำเป็น
5. กองทุนนี้ไม่ดำเนินการเพื่อแสวงหาผลกำไร/ทรัพย์สิน แต่ดำเนินการเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกและสังคมคนในชุมชน

ทั้งนี้ ในการดำเนินงาน อบต.ตำผามอก ได้ออกประชาคมเพื่อนำเสนอข้อมูลในการขับเคลื่อนและจัดตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุน และอนุกรรมการ ในการช่วยเหลือการดำเนินงานของกองทุน รวมถึงการเปิดโอกาสให้มีการให้เสนอรายชื่อเพื่อปรับปรุงคณะกรรมการ

ในด้านต่าง ๆ ของกองทุน และมีการออกข้อบังคับของกองทุนเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินงานของ **“ชุมชนปันบุญ 1 ครั้วเรือน 1 กองบุญ”** ซึ่งในแต่ละปี คณะกรรมการและอนุกรรมการจะต้องร่วมกันพิจารณาระเบียบข้อบังคับของกองทุนเพื่อให้สามารถปรับประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ทั้งสภาพเศรษฐกิจและสถานะการคลังของกองทุน นอกจากนี้ ยังต้องทำการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบข้อมูลในการบริหารจัดการข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัตถุประสงค์ของกองทุนที่มุ่งเน้นการให้ที่ไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนเฉพาะตัว รวมทั้งเน้นให้ครัวเรือนอย่างน้อยครัวเรือนละ 1 คน เข้ามาเป็นสมาชิกเพื่อความเข้มแข็งและเกื้อกูลกันทั้งตำบล อีกทั้งยังเน้นการประชาสัมพันธ์เพื่อแจ้งขอรับสิทธิ์สวัสดิการตั้งแต่เกิดจนถึงเสียชีวิต และที่สำคัญคือ รายงานสถานะทางการเงินให้ประชาชนทราบ สำหรับการรับสมัครสมาชิกเพิ่มในแต่ละปีงบประมาณ คณะกรรมการกองทุน ฯ จะทำการเปิดรับสมัครสมาชิก ปีละ 2 ครั้ง โดยทำการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายหมู่บ้าน และการออกรับสมัครสมาชิกในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อเพิ่มความสะดวกรวดเร็วและเป็นการนำข้อมูลไปแจ้งประชาชนถึงบ้าน และที่สำคัญในส่วนของการติดตามประเมินผลนั้น ประกอบด้วยหลายภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นภาคประชาชนโดยสมาชิกกองทุนเอง สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดแพร่ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อความโปร่งใสในการดำเนินการเป็นหลัก

ความสำเร็จของโครงการ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมตำบมอกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการเกิดจิตสาธารณะ รู้จักเสียสละ มีส่วนร่วมทำให้เกิดความสามัคคีปรองดอง ในส่วนของตัวเงินมีงบประมาณในการจัดสวัสดิการช่วยเหลือประชาชนในตำบลตำบมอก จำนวน กว่า 850,000 บาท จากงบประมาณเริ่มต้นเพียง 55,000 บาท และยังสามารถพัฒนาเป็นแหล่ง เรียนรู้ให้แก่หน่วยงานที่สนใจไปต่อยอด อาทิ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิทยาเขตลำปาง องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแพร่ เป็นต้น

รางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี 2561

ด้านเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์

เทศบาลนครเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57000
โทรศัพท์ 0-5341-1333 โทรสาร 0-5371-3272

ประชากร

74,226 คน (ชาย 35,354 คน หญิง 38,872 คน)

พื้นที่

60.85 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 64 ชุมชน)

รายได้

446,962,388.61 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินยืมจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

406,680,748.17 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายวันชัย จงสุทธานามณี	นายกเทศมนตรีนครเชียงราย
2. นายสมศักดิ์ เวียงไธสง	ประธานสภาเทศบาลนครเชียงราย
3. นายภูวิศ วรรณพฤกษ์	ปลัดเทศบาลนครเชียงราย

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 22 คน

หญิง จำนวน 2 คน

เทศบาลนครเชียงราย มีแนวคิดในการพัฒนาเมืองควบคู่ไปกับการพัฒนาคน เนื่องจากคนเป็นสิ่งที่จะวัดอนาคตของเมืองและชุมชนจะพัฒนาก้าวไกลได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด ยึดหลักการพัฒนาที่ น้อมนำพระราชปณิธานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่ว่า **“ปลูกป่า สร้างคน”** โดยในที่นี้ **“ปลูกป่า”** หมายถึง การสร้างเมืองให้เติบโตในทิศทางที่สอดคล้องกัน ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม หากเทศบาลมีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ดีเพียงพอและทั่วถึง ย่อมส่งผลต่อการดึงดูดนักท่องเที่ยวและนักลงทุนให้เข้ามาในพื้นที่และกระตุ้นเศรษฐกิจให้ดีขึ้น สำหรับการ **“สร้างคน”** หมายถึง ปลูกฝังให้คนมีคุณภาพ คุณธรรมและจริยธรรมโดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ การพัฒนาคนควรเริ่มตั้งแต่ช่วงวัยเด็กและเยาวชน เพื่อให้พวกเขาเติบโตเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีความรู้คู่คุณธรรมพร้อมทั้งเป็นผู้สืบทอด การพัฒนาบ้านเมือง นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาคนในทุกกลุ่มวัยเพราะทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนา สังคมให้เป็นเมืองที่น่าอยู่อย่างยั่งยืน

เทศบาลนครเชียงรายเชื่อว่าเมื่อคนมีคุณภาพคุณธรรมจริยธรรมแล้ว ย่อมก่อให้เกิด ความสงบสุขในสังคม เกิดความรักและความสามัคคี และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ เทศบาล ได้วางยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสังคมสันติสุขสมานฉันท์ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาสังคมและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนภายใต้ความหลากหลายทางเชื้อชาติ และวัฒนธรรม โดยร่วมมือกับทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อแก้ปัญหาและ พัฒนาเมืองอย่างบูรณาการในทุกมิติ เพื่อให้เทศบาลนครเชียงราย เป็นดังวิสัยทัศน์ที่ว่า **“เชียงรายเป็นเมืองที่น่าอยู่ นครแห่งความสุข”**

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ของเทศบาลนครเชียงราย ได้แก่

โครงการมหาวิทยาลัยวัยที่สามนครเชียงราย

University of The Third Age Nakornchiangrai (U3A.)

จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคมไทยที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ประชากรวัยเด็กในประเทศลดลง เนื่องจากการพัฒนาด้านสาธารณสุขและการแพทย์ ซึ่งการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุนี้นับผลกระทบในสังคม เช่น จำนวนแรงงานที่ลดลง ประชากรในวัย ทำงานต้องแบกรับภาระการดูแลผู้สูงอายุ และภาครัฐต้องเตรียมการดูแลผู้สูงอายุในหลายรูปแบบ

เทศบาลนครเชียงราย ที่มีประชากรทั้งหมด 74,226 คน มีผู้สูงอายุ 11,519 คน คิดเป็น ร้อยละ 15.51 (ข้อมูล ณ ก.ย.59) แบ่งเป็นกลุ่มผู้สูงอายุติดสังคม ซึ่งมีอายุระหว่าง 60-70 ปี กลุ่มผู้สูงอายุติดบ้าน มีอายุตั้งแต่ 70-80 ปี และกลุ่มผู้สูงอายุติดเตียงหรือมีความเสี่ยงที่จะเป็น ผู้สูงอายุติดเตียง เมื่อศึกษาเชิงลึกในมิติสังคมวัฒนธรรม พบว่าผู้สูงอายุในพื้นที่ที่มองคุณค่าของ ตัวเองลดลง เนื่องจากเคยสามารถทำงานได้และมีหน้าที่ในสังคมแต่ปัจจุบันกลับไม่เป็นที่สนใจ อีกทั้งชุมชนในพื้นที่เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุแสดงออกถึงคุณค่าของตัวเองลดน้อยลง ประกอบกับ สุขภาพที่ไม่แข็งแรงอย่างแต่ก่อน จึงนำไปสู่ปัญหาสุขภาพจิตใจของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังพบ ปัญหาช่องว่างทางความคิดระหว่างผู้สูงอายุและครอบครัวด้วยวัยที่แตกต่างกัน และความคาดหวัง ที่ผู้สูงอายุและครอบครัวมีต่อกัน เช่น ผู้สูงอายุมองว่าครอบครัวควรดูแลเขาได้มากกว่านี้ ในขณะที่ครอบครัวไม่สามารถดูแลได้อย่างเต็มที่เพราะต้องออกไปทำงาน เป็นต้น

แม้ว่าปัญหาที่กล่าวมาจะไม่ได้ส่งผลปรากฏออกมาให้เป็นความขัดแย้งที่ชัดเจน แต่ใน อนาคตหากจำนวนผู้สูงอายุมากขึ้นปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นจะมีความรุนแรงขึ้น และมีโอกาสที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งในสังคมได้ เทศบาลนครเชียงรายมีความตระหนักถึงปัญหาในเรื่องนี้ จึงจัดทำ โครงการเพื่อเป็นการป้องกันยับยั้งปัญหาก่อนที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งในอนาคต เกิดเป็นโครงการ พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ทั้งหมด 2 โครงการ คือ โครงการมหาวิทยาลัยวัยที่สามนครเชียงราย และโครงการดูแลผู้สูงอายุแบบองค์รวม

โครงการมหาวิทยาลัยวัยที่สามนครเชียงราย

เป็นโครงการที่เกิดขึ้นจากความตระหนักของผู้บริหารเทศบาลนครเชียงรายต่อปัญหา ที่จะตามมาหลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเต็มที่ หากไม่เตรียมความพร้อมและแก้ไขปัญหาล่วงหน้า อาจทำให้ปัญหาใหญ่โต นำไปสู่ความขัดแย้งในสังคมได้เทศบาลจึงได้วางระบบการพัฒนาผู้สูงอายุ ให้มีสุขภาพที่ดีทั้งร่างกาย จิตใจ สังคมและปัญญา จึงเกิดแนวคิดที่จะสร้างพื้นที่ให้กับผู้สูงอายุ ได้มาพบปะพูดคุย เรียนรู้กับเพื่อนในวัยเดียวกัน และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เทศบาล นครเชียงรายโดยสำนักงานการศึกษา และกองสวัสดิการ จึงได้รวบรวมเครือข่ายหน่วยงาน หลายภาคส่วน อาทิ ภาคประชาชน ปรชาชนชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มหาวิทยาลัย แม่ฟ้าหลวง สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เชียงราย สำนักพุทธศาสนาจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สมาคมศิริกิติ์เชียงราย ศูนย์ป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยเขต 15 โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ ร่วมกันเข้าร่วมเป็นกรรมการ

มหาวิทยาลัยวัยที่สามเชียงรายเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ผู้สูงอายุ และจัดทำหลักสูตรสำหรับผู้สูงอายุทั้งหมด 8 หลักสูตร ประกอบด้วย 1. หลักสูตรด้านศาสนา 2. หลักสูตรด้านศิลปวัฒนธรรม (วิชาดนตรีพื้นเมือง วิชาฟ้อนเล็บ วิชาฟ้อนสาวไหม) 3. หลักสูตรสิ่งแวดล้อม 4. หลักสูตรการท่องเที่ยว 5. หลักสูตรเทคโนโลยีและการสื่อสาร (วิชาคอมพิวเตอร์ วิชาภาษาอังกฤษเบื้องต้น วิชาภาษาจีนเบื้องต้น) 6. หลักสูตรสังคมและความสุข (วิชาไลน์แดนซ์ วิชาลีลาศ วิชารำวงมาตรฐาน) 7. หลักสูตรสุขภาพ (วิชาสุขภาพผู้สูงอายุ วิชาโยคะ) และขยายพื้นที่ให้บริการโดยจัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตที่กระจายอยู่ในชุมชนต่างๆ จำนวน 5 ศูนย์การเรียนรู้ แบ่งตามโซน 5 โซน เพื่อรองรับการทำงานและกลไกการพัฒนาผู้สูงอายุ

โครงการมหาวิทยาลัยวัยที่สามเชียงราย ก่อให้เกิดผลลัพธ์อันเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นตามมาจากการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุสมบูรณ์ โดยในแต่ละหลักสูตรได้มุ่งเน้นให้เกิดผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน เช่น หลักสูตรการท่องเที่ยว ทำให้ผู้สูงอายุได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และเรียนรู้ประวัติศาสตร์ทำให้มีความภูมิใจในวัฒนธรรมและความเป็นล้านนาของตนเอง และได้ถ่ายทอดประสบการณ์ เล่าเรื่องของบ้านเมือง สังคม ประวัติศาสตร์ให้กับชุมชนและโรงเรียน ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่ามีคุณค่ามากขึ้น หลักสูตรเทคโนโลยีและการสื่อสาร สอนให้ผู้สูงอายุสามารถใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อย่าง computer, smart phone และ application อย่าง Line Facebook เพื่อใช้ติดต่อสื่อสารกับคนในครอบครัว และผู้อื่นได้ เป็นการลดช่องว่างระหว่างผู้สูงอายุและคนในครอบครัว ทำให้ผู้สูงอายุรับรู้ข่าวสารมากขึ้นและมีความทันสมัยมากขึ้น อีกทั้งหลักสูตรยังสอนการสื่อสารในภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ทำให้ผู้สูงอายุสามารถพูดคุยกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ และพูดคุยกับบุตรหลานได้ เพราะเป็นสิ่งที่บุตรหลานได้รับการสอนมาจากโรงเรียนเช่นกัน หลักสูตรสุขภาพที่สอนให้ผู้สูงอายุรู้จักการพึ่งพาอาศัยตนเอง มีศักดิ์ศรี และแนะนำคนอื่นได้ ผู้สูงอายุจะรู้วิธีการดูแลสุขภาพกาย และสุขภาพจิตใจของตน อาทิ การเรียนโยคะ ทำให้ผู้สูงอายุสามารถรักษาอาการเจ็บปวดจากเส้นตึง เส้นยึด ด้วยตัวเองในเมืองต้นได้ เป็นต้น

หลักสูตรที่มหาวิทยาลัยวัยที่สามสอนผู้สูงอายุ นั้น จะเน้นการทำให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลตัวเองในเมืองต้น ผู้สูงอายุได้พบเพื่อนในวัยเดียวกันที่สามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนเรื่องต่างๆ มีความรักและสามัคคีกัน ตลอดจนได้ใช้ความสามารถของตนไปทำประโยชน์ให้กับชุมชน สังคม ทำให้ผู้สูงอายุเห็นคุณค่าที่มีอยู่ในตัวเอง เป็นการลดปัญหาโรคซึมเศร้า และลดปัญหาช่องว่างทางความคิดระหว่างผู้สูงอายุกับครอบครัวทำให้มีความเห็นอกเห็นใจกันมากขึ้น ตั้งแต่วันที่

20 เมษายน 2560 ที่ผู้สูงอายุได้เข้าเรียนมหาวิทยาลัยฯ ในรุ่นแรก ปัจจุบัน (กันยายน 2560) มีผู้สูงอายุที่มาเรียนและร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยมากมากถึง 414 คน

โครงการ การดูแลผู้สูงอายุแบบองค์รวม

จากสถานการณ์ผู้สูงอายุในโครงการแรก เทศบาลนครเชียงรายได้สำรวจประเมินกิจกรรมประจำวัน (ADL) ของผู้สูงอายุในพื้นที่จำนวน 6,409 คน และได้แบ่ง/จำแนกผู้สูงอายุออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อเตรียมความพร้อมในการดูแล กล่าวคือ กลุ่มผู้สูงอายุติดสังคม คิดเป็นร้อยละ 95 กลุ่มติดบ้าน คิดเป็นร้อยละ 4 และกลุ่มติดเตียง คิดเป็นร้อยละ 1 ซึ่งเทศบาลนครเชียงรายเห็นว่าการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุต้องดำเนินการต่อเนื่องแบบองค์รวม เริ่มตั้งแต่มองข้ามผู้สูงอายุจนกระทั่งเข้าสู่วาระสุดท้ายของชีวิต ดังนั้น เทศบาลนครเชียงรายร่วมกับเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคประชาชนในการดูแลผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง โดยในภาคประชาชนมีการจัดการอบรมพัฒนาศักยภาพแกนนำด้านการดูแลสุขภาพ ส่งเสริมให้เกิดผู้สูงอายุต้นแบบเป็นแกนนำหลักจากกลุ่มติดสังคมในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุคนอื่นทั้ง 64 ชุมชน ทำให้เกิดอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุประจำครอบครัวทั้ง 64 ชุมชน จำนวน 89 คน และทำให้เกิดผู้สูงอายุต้นแบบ 240 คน สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุติดบ้านและติดเตียงจะให้บริการผ่านระบบศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และผู้พิการ โดยจัดบริการกายภาพบำบัดและกิจกรรมฟื้นฟูอื่นๆ พร้อมทั้งจัดทีมลงให้บริการในชุมชนและติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อน จะดำเนินกิจกรรมควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านอื่นๆ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุในสังคมต่อไป

สำหรับเครือข่ายภาครัฐนั้นประกอบด้วยเครือข่ายหน่วยบริการสาธารณสุขในพื้นที่ 6 แห่ง (โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์, ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล 1 น้ำลัด, ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล 2 สันหนอง, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลรอบเวียง, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสันตาลเหล็ก, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหัวฝาย) ทำหน้าที่ในการประเมินความต้องการบริการด้านสาธารณสุข และจัดทำแผนพยาบาลดูแล (care plan) ผู้สูงอายุรายบุคคล และ Care conference มีการตั้งศูนย์การเรียนรู้ผู้สูงอายุ 5 โซน ครอบคลุม 64 ชุมชน ตั้งคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ผู้สูงอายุทั้ง 5 โซน ซึ่งเป็นคณะกรรมการขับเคลื่อนงาน และกิจกรรมต่างๆ เพื่อดูแลผู้สูงอายุ โดยมีตัวแทนผู้สูงอายุเป็นผู้ร่วมเสนอข้อคิดเห็น วางแผนและออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละชุมชน มีการสำรวจผู้สูงอายุในเขตเทศบาล 64 ชุมชนทำให้เกิดชุดข้อมูลผู้สูงอายุเพื่อใช้ในการออกแบบแนวทาง

กิจกรรมและพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุ เป็นข้อมูลและระบบสารสนเทศสำหรับใช้ในการออกแบบแนวทางและพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่ 8,141 ครัวเรือนจนนำไปสู่การจัดทำแผนและแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครเชียงราย จัดพื้นที่กลางสำหรับทำกิจกรรมผู้สูงอายุ ทั้ง 5 โซน น้อมนำศาสตร์ของพระราชาสู่การปฏิบัติจริงในชุมชน และใช้กลยุทธ์ 5 อ. 5 ก. (*ออกกำลังกาย *การลดอุบัติเหตุ *อาหาร *การพัฒนาชมรมผู้สูงอายุ *อาชีพ *การพัฒนาโรงเรียนผู้สูงอายุ *ออม *การดูแลต่อเนื่อง *อาสา *กายอุปกรณ์) ทำให้ผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมร่วมกันซึ่งนอกจากจะส่งเสริมสุขภาพกาย และจิตใจของผู้สูงอายุแล้วยังสร้างความสมานฉันท์ ความสุข และความสามัคคีให้กับผู้สูงอายุในชุมชน เกิดเป็นกลุ่มจิตอาสา และแกนนำผู้สูงอายุ ซึ่งจะได้รับการพัฒนาศักยภาพความรู้และความเป็นผู้นำต่อไป

การดูแลผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้านติดเตียงนั้นเทศบาลนครเชียงรายได้จัดตั้ง ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและผู้พิการ ตั้งคณะกรรมการโดยให้เครือข่ายภาคประชาชนเป็นผู้บริหารจัดการ ผู้สูงอายุที่มารับบริการ ณ ศูนย์ฯ มีความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวัน (ADL) ได้ดีขึ้น มีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น มีทัศนคติคุณค่าต่อตนเองมากขึ้น ลดภาระการพึ่งพิงต่อบุคคลในครอบครัว ครอบครัวมีความเข้าใจและสามารถให้การดูแลผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสม ลดความขัดแย้งในครอบครัว นอกจากนี้ ยังมีการร่วมจัดกิจกรรมอบรมหลักสูตรผู้ช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ และหลักสูตรผู้จัดการดูแลผู้สูงอายุของกรมอนามัยกับภาคีเครือข่ายผลิตบุคลากรในการดูแลผู้สูงอายุ ทำให้เกิดผู้ช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ(CG) ที่มีความรู้ ทักษะและสามารถดูแลผู้สูงอายุที่บ้านได้เป็นอย่างดี รวมทั้งผู้จัดการดูแลผู้สูงอายุ (CM) ที่มีความรู้ ทักษะสามารถวางแผนและให้การดูแลผู้สูงอายุที่บ้านได้ ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องที่บ้าน โดย ผู้ช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ ผู้จัดการดูแลผู้สูงอายุและทีมสหสาขาวิชาชีพ

เครือข่ายในหลายภาคส่วนได้ร่วมมือกันจัดกิจกรรมคัดกรองผู้สูงอายุ โดยการคัดกรองความเสี่ยงโรค เช่น การคัดกรองสายตา เบาหวาน ความดัน สุขภาพช่องปาก ภาวะซีมีเศร้า ความเสี่ยงต่อการหกล้ม ภาวะสมองเสื่อม และคัดกรองความสามารถในการดูแลกิจวัตรประจำวันและการส่งเสริมสุขภาพ รวมทั้งหมด 11 กลุ่มอาการ ซึ่งใช้งบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครเชียงราย มีการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในวันจ่ายเบี้ยผู้สูงอายุและผู้พิการประจำเดือน อาทิ ฝึกปฏิบัติกรนวดด้วยตนเอง การวัดความดันโลหิตและให้คำแนะนำด้านสุขภาพ เป็นต้น จากการคัดกรองผู้สูงอายุทำให้ผู้สูงอายุ

ในพื้นที่ตระหนักรู้และเข้าใจสุขภาพของตนเองมากขึ้น สามารถดูแลสุขภาพและทำความเข้าใจร่วมกับครอบครัวเพื่อให้พร้อมสำหรับการดูแล และการรับมือเกี่ยวกับสถานการณ์สุขภาพของตนเองในอนาคตได้ มีการให้ความรู้ในการดูแลตนเองและเฝ้าระวังโรคที่อาจเกิดขึ้น ผู้สูงอายุในกลุ่มติดบ้านติดเตียงได้รับการดูแลจากอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ ลดภาวะไม่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุในชุมชนเกิดทัศนคติที่ดี สร้างสุขทั้งต่อครอบครัวและตนเอง

ท้ายที่สุดแล้วโครงการมหาวิทยาลัยวัยที่สามนครเชียงราย และโครงการดูแลผู้สูงอายุแบบองค์รวม เป็นโครงการที่มุ่งเพื่อที่จะป้องกันความขัดแย้งอันเกิดจากการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุล่วงหน้า เป็นการสร้างความพร้อมให้กับตัวผู้สูงอายุเอง ให้ผู้สูงอายุเห็นคุณค่าในตัวเอง สามารถดูแลตัวเองได้ มีความเป็นส่วนหนึ่งของสังคมชุมชนที่จะพัฒนาเมืองต่อไป และสร้างความพร้อมให้ครอบครัวของผู้สูงอายุ ให้เข้าใจถึงสภาพร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุเพื่อให้สามารถดูแลผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสม ก่อให้เกิดความสันติสุขในครอบครัวและขยายออกไปสู่ในระดับชุมชนต่อไป

เทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล 91110
โทรศัพท์ 0-7470-1597 โทรสาร 0-7470-1595

ประชากร

4,990 คน (ชาย 2,395 คน หญิง 2,747 คน)

พื้นที่

2.61 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 8 ชุมชน)

รายได้

36,447,455.04 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินยืมจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

23,673,923.47 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายวิจิต แซ่ลิ้ม	นายกเทศมนตรีตำบลกำแพง
2. นายนพดล พงศ์รัตนศักดิ์	ประธานสภาเทศบาลตำบลกำแพง
3. นายเลิศศักดิ์ พิพิธภักดี	ปลัดเทศบาลตำบลกำแพง

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 11 คน

หญิง จำนวน 1 คน

เทศบาลตำบลกำแพง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขยายตัวของชุมชน และการขยายตัวด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว เทศบาลตำบลกำแพงได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า **สังคมเศรษฐกิจดี ประชาชนมีสุข** และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ เทศบาลให้ความสำคัญกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อไปสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพราะหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักที่กำกับดูแล ตรวจสอบ ควบคุม การบริหารงาน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภาคเอกชน เข้ามาตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานของเทศบาลตำบลกำแพง ซึ่งก่อให้เกิดการตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลตำบลกำแพง อีกทั้งเป็นการผลักดันให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่ เพื่อให้เทศบาลตำบลกำแพงเป็นเทศบาลที่น่าอยู่อย่างยั่งยืน

นอกจากหลักธรรมาภิบาลที่ได้กล่าวไว้แล้ว การดำเนินงานพัฒนาและการให้บริการแก่ประชาชนนั้น เทศบาลตำบลกำแพงใช้หลักการ **เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา** มาใช้ โดยเน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหา มีการประชุมภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ เอกชน ตัวแทนชุมชน ร่วมกันหาทางออกของปัญหาโดยสันติวิธี ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกำแพง ประกอบไปด้วยคนหลายเชื้อชาติศาสนา ไม่ว่าจะเป็นไทยพุทธ ไทยเชื้อสายจีน ไทยมุสลิมมลายู ไทยมุสลิมสายปักษ์สถาน อินเดีย บังคลาเทศ ไทยที่นับถือศาสนาคริสต์ อันมีความแตกต่างกันทั้งด้านเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมอย่างมาก แต่คนในชุมชนก็ไม่เคยมีปัญหาขัดแย้งกัน แต่ตรงกันข้ามกลับมีความเอื้ออาทร ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความผูกพันฉันท์พี่น้องมาตั้งแต่อดีต

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ของเทศบาลตำบลกำแพง ได้แก่

สภาศาสนา 3 กลุ่มชน

ด้วยสภาพสังคมปัจจุบันของพื้นที่เทศบาลตำบลกำแพง ประกอบด้วยผู้นับถือศาสนาอิสลามประมาณ 78 % ศาสนาพุทธ 20% และศาสนาอื่นๆ ประมาณ 2% และยังมีพื้นที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากสามจังหวัดชายแดนใต้ แต่ประชาชนในพื้นที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เนื่องจากเทศบาลตำบลกำแพง ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะกิจกรรม

ทางประเพณีและศาสนา ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญของศาสนาอิสลาม ศาสนาพุทธ หรือผู้นับถือศาสนาพุทธเชื้อสายจีน เทศบาลจะมีการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ เพื่อป้องกันการส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ

นอกจากนี้ เทศบาลตำบลกำแพงยังมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กเยาวชน และประชาชนทั่วไปมีโอกาสได้ทำการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีในการอยู่ร่วมกัน โดยยึดหลักความปรองดองและความสมานฉันท์อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข ภายใต้ความแตกต่างทางด้านศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีในพื้นที่

ดังนั้น การดำเนินงานสำคัญที่เทศบาลนำมาใช้ในการพิจารณาการจัดกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่โดยเฉพาะงานด้านประเพณีวัฒนธรรมและศาสนานั้น เทศบาลจะดำเนินการขับเคลื่อนผ่านกระบวนการที่เรียกว่า สภาศาสนา โดยจัดให้มีสภาศาสนาสำหรับ 3 กลุ่มชน ในการพิจารณา กิจกรรมและการดำเนินงานของศาสนาของตน โดยมีข้อสำคัญที่ทุกสภาจะยึดถือเป็นหัวใจในการดำเนินงาน ได้แก่

- ▶ ทุกกิจกรรมที่จัดขึ้น จะต้องไม่ขัดต่อหลักศาสนาของพี่น้องทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา
- ▶ ทุกกิจกรรมที่จัดขึ้น ต้องผ่านการกลั่นกรองอย่างถี่ถ้วนจากคณะผู้นำศาสนาทุกศาสนา
- ▶ ทุกกิจกรรมที่จัดขึ้น ภาคประชาชนเข้ามาเป็นแกนนำในการดำเนินงาน
- ▶ ทุกภาคส่วน แม้ต่างศาสนาและวัฒนธรรมให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรม

ทั้งนี้ สภาศาสนา 3 กลุ่มชน ประกอบไปด้วย

1) สภาซุรอ - เป็นสภาของศาสนาอิสลาม ที่นอกจากจะเป็นสภาหลักในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางศาสนาอิสลามแล้ว ยังให้ความสำคัญกับเรื่องครอบครัวในสังคมอย่างมาก เนื่องจากปัญหาทุกอย่างเริ่มจากครอบครัวเป็นอันดับแรก ดังนั้น แม้ซึ่งเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่หลักในการดูแลลูกและครอบครัวจะต้องผ่านการฝึกอบรมให้ความรู้กิจกรรมของสภาฯ จึงเน้นไปที่กลุ่มมุสลิมะฮ์ (เป็นคำภาษาอาหรับ ซึ่งเรียกชื่อสตรีมุสลิม) เพื่อจะคอยดูแลลูกๆ ให้เป็นคนดีครอบครัวดี สังคมดี มีความสุขก่อให้เกิดความปรองดองในครอบครัว

2) **สภาพุทธศาสนา - เป็นสภาสำหรับพุทธศาสนิกชนในเขตเทศบาล** ซึ่งมักจะมีกิจกรรมรักษาศีลในวันพระ และรักษาศีล 5 ตลอด 3 เดือนในช่วงเข้าพรรษา งดการดื่มเหล้าของมีนเมาต่างๆ ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ นั่งสมาธิในวัดทุกวันพระ ส่งเสริมให้มีสติ มีสมาธิ มีปัญญา ไตร่ตรอง ยังคิด นำไปสู่การลดความขัดแย้ง มีความสงบสมานฉันท์เกิดขึ้น

3) **สถานธรรม - เป็นสภาสำหรับพุทธศาสนิกชนไทยเชื้อสายจีน** ซึ่งมักจะมีกิจกรรมรักษาศีล กินเจ ทั้งนี้ ส่วนใหญ่คนที่อยู่ในสถานธรรมจะเป็นผู้รักษาศีลและตั้งใจกินเจตลอดชีวิต ดังนั้น ถ้าสังคมมีแต่คนรักษาศีลแสดงให้เห็นว่าคนในชุมชน มีคุณธรรม มีความเมตตา เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ปัญหาเรื่องความขัดแย้งจะมีน้อยมาก จึงทำให้สังคมของชุมชนคนละงู มีแต่ความสงบ มีความสมานฉันท์

การสร้าง ความสันติสุขและความสมานฉันท์ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบและบริเวณใกล้เคียงที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การเสริมสร้างความภาคภูมิใจในการเป็นเจ้าของท้องถิ่นร่วมกัน ทุกกลุ่มชาติพันธุ์ ไม่ว่าจะเป็นชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิม ตลอดจนชาวไทยผู้นับถือศาสนาอื่นๆ กล่าวคือ เคารพในความหลากหลายของเชื้อชาติ และศาสนา มีการเสริมสร้างบรรยากาศให้ประชาชนทุกหมู่เหล่า ทุกเชื้อชาติ และทุกศาสนามีความภาคภูมิใจในความหลากหลายของวิถีชีวิตในสังคมไทย ทั้งชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิม และชาวไทยที่นับถือศาสนาอื่นๆ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการดึงเสน่ห์ของท้องถิ่นชายแดนใต้มานำเสนอเป็นจุดเด่นให้คนในพื้นที่และต่างถิ่นได้เห็นและสะท้อนให้ผู้คนในสังคมได้เข้าถึงเสน่ห์อันหลากหลายอย่างปราศจากอคติ และนำไปสู่การกระตุ้นจิตสำนึกรักภูมิลำเนา บูชาแผ่นดินเกิดให้ขึ้นแก่คนในพื้นที่ ดังนั้น ความแตกต่างทางวัฒนธรรมหาใช่อุปสรรคต่อการอยู่ร่วมกันไม่

ตลาดยิ้มยิ้ม

จากการดำเนินกิจกรรมการจัดระเบียบทางเท้าสาธารณะและตลาดสดเทศบาลตำบลกำแพง ในช่วงแรกของการดำเนินการนั้นมีปัญหาเนื่องจากพ่อค้าแม่ค้ายังไม่ยอมรับทางเทศบาลจึงได้เข้าไปพูดคุยและขอความร่วมมือจากพ่อค้าแม่ค้าให้เห็นถึงความสะอาดและความปลอดภัยของประชาชน จากการดำเนินการดังกล่าว ทำให้ประชาชนให้ความร่วมมือกับเทศบาล แต่ละกลุ่มที่เข้ามาทำมาหากินในตลาดสดเทศบาลตำบลกำแพง สามารถปรองดองสมานฉันท์กันไม่ว่าจะเป็นกลุ่มแม่ค้าตลาดสด กลุ่มแม่ค้าตลาดนัดวันเสาร์ กลุ่มอาชีพประมง

พื้นบ้าน กลุ่มแม่ค้าตลาดยิ้มยิ้ม กลุ่มแม่ค้าตลาดนัดรวมถือน สามารถประกอบอาชีพในพื้นที่เดียวกันได้อย่างสันติสุข และพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาสได้มีที่ทำมาหากินเลี้ยงชีพ

ตลาดยิ้มยิ้มเป็นการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นชมรมที่มีสมาชิก 55 คน และได้ร่วมจัดกิจกรรมต่างๆ มากมาย อาทิ ถนนสายอาหารปลอดภัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย และงาน **“ชม ชิม ช้อป ตลาดยิ้มยิ้ม”** ซึ่งในกิจกรรมที่จัดขึ้น มีภาคีเครือข่ายเข้ามาร่วม ได้แก่ ชมรมผู้ประกอบการตลาดยิ้มยิ้ม เทศบาลตำบลกำแพง ศูนย์สุขภาพชุมชนกำแพง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสตูล สำนักงานสาธารณสุขอำเภอละงู โรงพยาบาลละงู และผู้สนับสนุนงบประมาณ กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น เขต 12 สงขลา นอกจากนี้ การดำเนินงานยังสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่เน้นให้ปี พ.ศ. 2558-2561 เป็น **“ปีท่องเที่ยววิถีไทย”** และจากการประชุมร่วมระหว่างกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้กำหนดให้มีการบูรณาการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อเป็นการสนับสนุนปีท่องเที่ยววิถีไทย โดยเฉพาะในเรื่องการดูแลบริหารจัดการด้านความสะอาด สุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยวและสถานบริการด้านการท่องเที่ยว

การดำเนินงานที่สำคัญของตลาดนัดยิ้มยิ้ม ได้แก่ การดำเนินการตามมาตรฐาน **ด้านสุขาภิบาลอาหาร** เช่น ทุกแผงลอยจำหน่ายอาหารจะต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานร้านอาหารสะอาดรสชาติอร่อย (Clean Food Good Taste) ไม่มีการจำหน่ายอาหารเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และบุหรี มีการจัดบริการช้อนกลางไว้สำหรับชิมอาหาร **ด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว** โดยมีป้ายบอกชื่อร้านหรือแผงลอยจำหน่ายอาหาร อย่างน้อย 2 ภาษา พ่อค้า แม่ค้าต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยวัฒนธรรมอันดีงาม และสามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้อย่างน้อย 2 ภาษา มีรายการอาหารอย่างน้อย 2 ภาษา พร้อมระบุราคาที่เป็นธรรม และมีรูปภาพประกอบ มีระบบการรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ที่ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจัดให้มีจุดบริการข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว **ด้านสุขภาพ** มีการจำหน่ายผักปลอดสารพิษ ทั้งผักและผลไม้ ไร้ภาชนะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม **ด้านสิ่งแวดล้อม** กลุ่มพ่อค้า แม่ค้า ดำเนินกิจกรรมคัดแยกขยะมูลฝอย โดยขยะอินทรีย์สามารถนำไปเลี้ยงสัตว์ ขยะทั่วไปเก็บขนโดยเทศบาลตำบลกำแพง

ปัจจุบันตลาดยิ้มยิ้ม เล็งเห็นถึงการยกระดับตลาด โดยมุ่งเน้นตลาดยิ้มยิ้มเป็น **ตลาดสีเขียว (Green Market)** ที่เปิดโอกาสให้ชาวบ้านนำพืชผักท้องถิ่นมาขายได้ ไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง ผู้ผลิตพบผู้บริโภคโดยตรง ทำให้ผู้บริโภคมั่นใจว่าปลอดสารพิษและดีต่อสุขภาพ เพื่อให้ชุมชนได้บริโภคอาหารที่มีคุณภาพ หลีกเลี้ยงจากสารเคมี ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการผลิตในพืชผัก

ผลไม้ ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดโรค มุ่งเน้นให้ประชาชนตระหนักถึงการดูแลสุขภาพของตนเองมากขึ้น ลดความเสี่ยงในการเกิดโรคไม่ติดต่อที่มาจากพฤติกรรม เช่น ความดัน เบาหวาน โรคไต ท้องร่วง อาหารเป็นพิษ อีกทั้ง จะมีการส่งเสริมผ่านการจัดนิทรรศการ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้บริโภค เช่น การดูแลสุขภาพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักแพทย์วิถีธรรม จำหน่ายผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร แสดงการจัดการขยะ แยกขยะตามหลักวิชาการ การจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์ การทำน้ำหมักชีวภาพ และจัดกิจกรรม **“หัวตะกร้า ถือถุงผ้า มาจ่ายตลาด”**

ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ และผลักดันให้บรรลุผลสำเร็จ คือ การสร้างการรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญ และอยู่ในความสนใจของประชาชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแจ้งทำความเข้าใจกลุ่มพ่อค้าแม่ค้าในกระบวนการทำงาน สาเหตุที่มาของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไขเพื่อสร้างความเชื่อมั่น รักษาภาพลักษณ์ความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดี ส่งเสริมการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจความหลากหลายทางสินค้า มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศความปลอดภัย รักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ ส่งเสริมความสามัคคีสมานฉันท์ ส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยเพื่อเสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ แก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนส่งผลให้ประชาชนได้รับความสะดวกเกิดความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนเกิดสภาพแวดล้อมที่ดี มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

ชุมชนกับการจัดการแข่งขันกีฬาชุมชนเทศบาลสัมพันธ์

โครงการจัดการแข่งขันกีฬาชุมชนเทศบาลสัมพันธ์เป็นโครงการที่เป็นอำนาจหน้าที่ของเทศบาลภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี แผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ทั้งนี้ โครงการจัดการแข่งขันกีฬาชุมชนเทศบาลสัมพันธ์ได้ดำเนินการติดต่อกันเป็นระยะเวลา 15 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 - 2559 เทศบาลตำบลกำแพงเป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันกีฬา และเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์การแข่งขันกีฬาต่างๆ เอง และมักมีปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างชุมชนที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬา เนื่องจากชุมชนมุ่งเพียงแต่การเอาชนะและเงินรางวัลจากการแข่งขันฯ ดังนั้น แต่ละชุมชนจึงพยายามหาวิธีการที่จะทำให้ชุมชนของตนเองได้รับชัยชนะ ด้วยวิธีการดึงตัวผู้เล่นจากที่อื่นไม่ใช่ประชาชนในเขตเทศบาล จึงเกิดการโต้แย้งและมีการทะเลาะวิวาท เกิดการผิดใจกันระหว่างชุมชน หรือแม้แต่ญาติพี่น้องที่อยู่ต่างชุมชน

จากปัญหาดังกล่าว เทศบาลตำบลกำแพงได้เชิญคณะกรรมการชุมชน ทั้ง 8 ชุมชน มาร่วมประชุมที่เทศบาล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดปัญหาความขัดแย้ง และหารือกันในเรื่องกำหนด

หลักเกณฑ์การจัดการแข่งขันกีฬาชุมชนเทศบาลสัมพันธ์ขึ้นมาใหม่ จนได้ข้อสรุปว่า ชุมชนจะมีการสลับเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพการจัดการแข่งขันกีฬา และร่วมกำหนดกติกาการแข่งขันใหม่ โดยทั้ง 8 ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการเสนอรูปแบบการจัดการแข่งขันกีฬาชุมชนเทศบาลสัมพันธ์ นับได้ว่าเป็นการปรับเปลี่ยนกระบวนการเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ จากการดำเนินงานได้กำหนดมาตรการต่างๆ ที่ทำให้สามารถบรรเทาความขัดแย้งและนำมาซึ่งความปรองดองสมานฉันท์ ให้แก่ชุมชนต่างๆ ดังนี้

- ▶ เทศบาล กำหนดให้ชุมชนเป็นเจ้าภาพในการดำเนินการจัดการแข่งขันกีฬาชุมชนเทศบาลสัมพันธ์ นำไปสู่การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่จะเป็นเจ้าภาพให้ดีที่สุด เมื่อถึงวาระเจ้าภาพของชุมชนตนเอง
- ▶ กีฬาพื้นบ้าน เน้นให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการแข่งขันเพื่อเป็นการกระชับความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานในระดับครอบครัว และยังเป็นการปลูกฝังความรัก ความสามัคคีให้เกิดขึ้นในระดับชุมชนต่อไป
- ▶ ขบวนการทูต จะเน้นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละชุมชน เพื่อเป็นให้คนในชุมชนทุกเพศ วัย ได้รับรู้ และดำรงไว้ซึ่งรากเหง้าความเป็นอยู่ของตนเอง นับเป็นการปลูกฝังความสำนึกรักในชุมชนที่อยู่ของตนเองและนอกจากนี้ยังส่งเสริมให้คนในชุมชนได้ดำเนินชีวิตภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผ่านรูปแบบของขบวนการทูตที่ใช้วัสดุตกแต่งที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ▶ มีการปรับเปลี่ยนของรางวัลตอบแทนในการแข่งขันกีฬา จากถ้วยและเงินรางวัลเป็นโต๊ะ เก้าอี้เพื่อให้คนในชุมชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน
- ▶ หลังการแข่งขันกีฬาเสร็จสิ้น จัดให้มีการเลี้ยงสังสรรค์ร่วมกันทั้ง 8 ชุมชน เพื่อเป็นกระชับความสัมพันธ์ระหว่างกันและก่อให้เกิดบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร
- ▶ มีการร่วมมือกันของคนในชุมชนทุก เพศ วัย และกลุ่มอาชีพเพื่อแสดงกิจกรรมบนเวทีในงานเลี้ยงสังสรรค์ เพื่อเป็นการสร้างความบันเทิงและผ่อนคลายให้เกิดขึ้นร่วมกันระหว่างชุมชน

ความสำเร็จของการดำเนินงานดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ ดังนี้

1. ไม่มีปัญหาความขัดแย้ง ไม่มีเหตุการณ์โต้เถียง หรือทะเลาะวิวาทในระหว่างการแข่งขันกีฬาเกิดขึ้น หลังจากที่ได้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการและรูปแบบกติกาที่ชุมชนร่วมเสนอและมีความเห็นชอบร่วมกัน
2. มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันกีฬาชุมชน ซึ่งทำให้ทุกชุมชนเกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
3. ประชาชนทุกกลุ่ม วัย อาชีพ ศาสนา มีส่วนร่วมในกิจกรรมการแข่งขันกีฬาชุมชน

รางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี 2561

ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย
รัฐ เอกชน และประชาสังคม

เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ 46000
โทรศัพท์ 0-4381-1671-3 โทรสาร. 0-4348-11233

ประชากร

33,772 คน (ชาย 16,216 คน หญิง 17,556 คน)

พื้นที่

16.96 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุม 38 ชุมชน)

รายได้

185,694,737.11 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินย่ำขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

186,234,909.76 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายจรรูวัฒน์ บุญเพิ่ม	นายกเทศมนตรีเมืองกาฬสินธุ์
2. นายโฆษิต ธีรกุล	ประธานสภาเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์
3. นายฉลอง ฆารเลิศ	ปลัดเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 16 คน

หญิง จำนวน 1 คน

เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ใช้ยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนงานพัฒนาภายใต้วิสัยทัศน์ “กาฬสินธุ์เป็นเมืองน่าอยู่ คู่ธรรมภิบาล” ด้วยการนำหลักธรรมาภิบาลการบริหารงานมาใช้ คือ

1. การบริหารภารกิจเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน ด้วยการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของเทศบาลเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการสืบค้นและให้ความรู้แก่ประชาชน มีบริการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนร่วมกับอัยการจังหวัดกาฬสินธุ์ และเป็นศูนย์ประเมินประเมินมัลติเพล็กซ์ข้อพิพาทในชุมชน มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของเทศบาลผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุโทรทัศน์ หอกระจายข่าว เสียงตามสาย เว็บไซต์เทศบาล และแอปพลิเคชันไลน์ เป็นต้น รวมทั้งมีการวางระบบควบคุมภายในเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ และนำจุดอ่อนต่างๆ มาปรับปรุงแก้ไข

2. การอำนวยความสะดวกและลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยนายกเทศมนตรีเมืองกาฬสินธุ์ได้มอบอำนาจในการปฏิบัติราชการให้กับรองนายกเทศมนตรีและปลัดเทศบาล เพื่อให้การบริหารงานมีความคล่องตัว มีการออกให้บริการพี่น้องประชาชนในเชิงรุกและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการให้บริการ มีคู่มือบริการประชาชนที่มีแผนภูมิขั้นตอนและระยะเวลาในการให้บริการ เพื่ออำนวยความสะดวกและมีบริการเชิงรุกถึงบ้านด้วยรถ EMS แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างเป็นระบบตั้งแต่การรับเรื่องราวร้องทุกข์ผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อดำเนินการแก้ไข พร้อมแจ้งผลการดำเนินการให้ได้รับทราบต่อไป

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่ายภาครัฐเอกชน และประชาสังคม ได้แก่

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพเครือข่ายประชารัฐจัดการขยะลดโลกร้อน

จากสภาพปัญหาขยะล้นเมืองที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสนใจเป็นอย่างมาก และมีแนวโน้มสูงมากขึ้นทุกปี ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องมีการพัฒนาศักยภาพรองรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การบริหารประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์มีการสร้าง บ่อฝังกลบ phase 1 ซึ่งการออกแบบระบบกำจัดขยะในขณะนั้นออกแบบเพื่อรองรับปริมาณขยะเฉพาะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์เท่านั้น ไม่ได้ออกแบบรองรับกลุ่ม cluster แต่อย่างใด โดยเมื่อเริ่มใช้ระบบกำจัดขยะ phase 1 มีท้องถิ่นอื่นนำขยะมากำจัดร่วมเนื่องจากเป็นพื้นที่โดยรอบระบบกำจัดขยะ หรือเป็นผู้ได้รับผลกระทบ จำนวน 15 แห่ง ขณะนั้น

เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์มีขยะต้องนำไปกำจัด 32 ตัน/วัน และ อปท. อื่น นำขยะมากำจัดร่วม 35 ตัน/วัน รวมเป็นขยะที่เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ต้องกำจัด 67 ตัน/วัน

เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จึงประสบปัญหาไม่มีพื้นที่สำหรับกำจัดขยะ ส่งผลให้เกิดการสะสมของขยะตามพื้นที่ต่าง ๆ จำนวนมาก ดังนั้น กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงมีนโยบายขอความร่วมมือจากท้องถิ่นที่มีระบบกำจัดขยะเดิมอยู่แล้วให้เป็นศูนย์รับขยะจากพื้นที่อื่นในรูปแบบกลุ่ม cluster ในจังหวัดกาฬสินธุ์แบ่งออกเป็น 5 cluster และเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์เป็นศูนย์ cluster ที่ 1 รับขยะจาก อปท. อื่นในรัศมี 20 กิโลเมตร ทำให้มี อปท. อื่นนำขยะมากำจัดขยะเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาปริมาณขยะเข้าสู่ระบบเพิ่มมากขึ้น และก่อให้เกิดปัญหาขยะล้นเมืองเพิ่มขึ้น และไม่สามารถกำจัดได้อย่างถูกต้องหลักสุขภิบาล

เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จึงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและลดปริมาณขยะจากต้นทางให้มากขึ้น ในพื้นที่ของตนเอง และ อปท. อื่นๆ ที่นำขยะมากำจัดกับเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ โดยดำเนินการตามขั้นตอนของการลดปริมาณขยะจากต้นทาง (Know-how) ที่ประสบความสำเร็จมาแล้ว และสามารถลดปัญหาการเพิ่มปริมาณขยะในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ได้เป็นอย่างดี เป็นแนวทางหลักในการเพิ่มจำนวนเครือข่าย และเสริมประสิทธิภาพให้กับเครือข่าย ต่อไป

กระบวนการสร้างและการเกิดเครือข่าย เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ได้วิเคราะห์ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมด 27 แห่ง ที่นำขยะมาร่วมกำจัดกับเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ควบคุมไปกับการวิเคราะห์รายจ่ายของระบบกำจัดขยะของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ พบว่า อปท. จำนวน 25 แห่ง มีปริมาณขยะนำเข้าสู่ระบบกำจัดเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ คิดเป็น 92.6 % ของ อปท. ที่นำขยะมาร่วมทิ้ง ในขณะที่เดียวกันค่าใช้จ่ายการกำจัดขยะที่เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์เรียกเก็บเป็นอัตราที่ต่ำเมื่อคิดต้นทุนค่าใช้จ่าย จึงดำเนินการเพื่อให้เกิดการลดปริมาณขยะจาก อปท. ก่อนจะนำมาจัดร่วมกับเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ดังนี้

1. คืนข้อมูลพร้อมเพิ่มมาตรการทางการเงิน แจงให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเป็นเป้าหมายทราบข้อมูล สภาพปัญหา และมาตรการแก้ไข
2. ให้คำแนะนำเชิงรุกถึง อปท. และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ศูนย์เรียนรู้ด้านการคัดแยกขยะของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์
3. ประเมินการลดปริมาณขยะและคืนข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

4. ให้คำปรึกษาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
5. ติดตามผลการดำเนินงานของ อบท. ที่ร่วมเป็นเครือข่ายลดปริมาณขยะ

องค์ประกอบของเครือข่าย ประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ประชาชนที่มีจิตอาสา ทั้งในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ และขยายสู่พื้นที่ที่มีความสนใจจนเป็นเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ ในการลดปริมาณขยะจึงเป็นที่มาของ “เครือข่ายประชารัฐจัดการขยะลดโลกร้อน”

ผลการดำเนินงานของเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรมและผลสำเร็จ จากการวิเคราะห์ข้อมูลการลดปริมาณขยะของ อบท. ร่วมกำจัดทุกเดือนและคืนข้อมูลอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อกระตุ้นเตือนและเฝ้าระวังไม่ให้นำขยะเข้าสู่ระบบโดยไม่ผ่านการคัดแยก รวมทั้งเพื่อขยายเครือข่ายสู่ อบท. ใหม่ ๆ ที่ยังไม่ตัดสินใจดำเนินการ ลีนปีงบประมาณ 2560 เครือข่าย อบท. ที่นำขยะมาร่วมกำจัดมีทั้งหมด 32 แห่ง

ทั้งนี้ ผลสำเร็จด้านการจัดการขยะลดโลกร้อน ประเมินผลจากการลดปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ให้สิ่งแวดล้อมในปี 2560 โดยคิดจากขยะ Recycle ไม่ต้องนำไปกำจัดรวม 95.44 ตัน/วัน สามารถลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 61.33 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า/วัน หรือ 22,385.45 จากพื้นที่ลดปริมาณขยะ ดังนี้

- ▶ การลดปริมาณขยะของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ 36.07 ตัน/วัน คิดเป็นปริมาณคาร์บอนเครดิต 23.18 ตันคาร์บอนไดออกไซด์/วัน หรือ 8,460.7 ตันคาร์บอนไดออกไซด์/ปี (กิจกรรมการฝังกลบขยะ 1 ตันก่อให้เกิดคาร์บอนไดออกไซด์ 642.64 กิโลกรัม คำนวณจากโปรแกรม GHG_Simulation-Version_II-edited-Thai-11Nov2013 คำนีใช้เฉพาะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์เท่านั้น)
- ▶ การลดปริมาณขยะของ อบท. 59.37 ตัน/วัน คิดเป็นปริมาณคาร์บอนเครดิต 38.15 ตันคาร์บอนไดออกไซด์/วัน หรือ 13,924.75 ตันคาร์บอนไดออกไซด์/ปี (กิจกรรมการฝังกลบขยะ 1 ตันก่อให้เกิดคาร์บอนไดออกไซด์ 642.64 กิโลกรัม คำนวณจากโปรแกรม GHG_Simulation-Version_II-edited-Thai-11Nov2013 คำนีใช้เฉพาะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์เท่านั้น)

เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ มีการขยายเครือข่ายเพิ่มเติมไปยังเทศบาลใกล้เคียง โดยมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ทำหน้าที่สนับสนุนเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ในการขยายเครือข่ายลดปริมาณขยะจากต้นทางไปยังมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์พื้นที่ อ.นามน และเทศบาลใกล้เคียงที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอีก 4 แห่ง และได้จัดประชุมทำความเข้าใจร่วมกันกับเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ เทศบาลตำบลกลางหมื่น เทศบาลตำบลโคกสี เทศบาลตำบลภูสิงห์ และเทศบาลตำบลสงเปลือย ในการส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่ และประสานความร่วมมือในด้านการบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดกาฬสินธุ์ จึงมีการลงนาม MOU ร่วมกัน เมื่อ 30 พฤศจิกายน 2560 ณ ตึกอภิการบดี มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

เครือข่ายผู้สูงอายุสุขภาพดีมีระบบดูแลและสภาพแวดล้อมเกื้อหนุน

ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่สภาพร่างกายเริ่มเสื่อมหรือถดถอยตามธรรมชาติ เริ่มมีปัญหสุขภาพที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้น และตามมาด้วยการเจ็บป่วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นจากเรื่อยๆ ผู้สูงอายุแต่ละคนมีฐานะและความเป็นอยู่ไม่เหมือนกัน ทำให้ดูแลสุขภาพและเข้าถึงบริการต่างๆ ได้แตกต่างกัน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการจัดการให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง โดยเมื่อปี พ.ศ. 2560 เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ มีประชากรตามทะเบียนราษฎร 37,905 คน เป็นผู้สูงอายุ 3,427 คน คิดเป็นร้อยละ 9.04 ของประชากร ในปี พ.ศ. 2555 มีผู้สูงอายุร้อยละ 11.90 ของประชากร และเป็นปีแรกที่ก้าวเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุ (Aging society)”

จากจำนวนและสัดส่วนของผู้สูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จึงร่วมมือกับภาคีเครือข่ายจัดระบบการดูแลให้ทั่วถึงและเหมาะสม รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมให้เกื้อหนุนต่อการดำรงชีวิต ที่อาจก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ สำหรับผู้สูงอายุตามมา เช่น ปัญหา ด้านสุขภาพ ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้าน ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ได้ปรับเปลี่ยนวิธีการดูแล ผู้สูงอายุจากเฉพาะด้านสุขภาพมาดูแลทั้งองค์รวมทั้งสุขภาพกาย/จิตใจรวมถึงดูแลสภาพแวดล้อม ภายใน/ภายนอกบ้านให้เหมาะสมและเอื้อต่อการดำเนินชีวิต ไม่ดูแลเฉพาะผู้สูงอายุที่เจ็บป่วย เท่านั้น แต่เป็นการจัดระบบดูแลผู้สูงอายุครบทั้ง 3 กลุ่ม โดยกลุ่มติดสังคมดูแลผ่านกิจกรรมของ โรงเรียนผู้สูงอายุ กลุ่มติดบ้านดูแลผ่านกิจกรรมกลุ่มสร้างเสริมสุขภาพ และกลุ่มติดเตียงดูแล ให้บริการด้านสุขภาพและฟื้นฟูสมรรถภาพถึงบ้าน ทำให้บ้านเปรียบเสมือนโรงพยาบาล ผู้ป่วยและญาติไม่ต้องเที่ยวไปรักษาหรือนอนค้างที่โรงพยาบาลนาน ๆ ซึ่งทำให้ญาติไม่สามารถไปประกอบ อาชีพได้และผู้ป่วยก็รู้สึกคิดถึงบ้านไม่อบอุ่นเหมือนบ้านที่มีคนในชุมชนคอยทักทายให้กำลังใจ

เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ เป็นผู้ริเริ่มเครือข่ายเริ่มดำเนินการต่อยอดจากปี 2554 โดยเพิ่ม กิจกรรมจนถึงปัจจุบัน ทุกกิจกรรมยังดำเนินการต่อเนื่อง คือ ตั้งสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จัดกิจกรรมกลุ่มสร้างเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุติดบ้าน ตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์สำหรับผู้สูงอายุกลุ่มติดสังคม ดูแลผู้สูงอายุที่ป่วยและฟื้นฟูสภาพถึงบ้าน สำหรับผู้สูงอายุกลุ่มติดเตียง หน่วยเคลื่อนที่ตรวจ/รักษาสุขภาพช่องปากเชิงรุกสำหรับผู้สูงอายุ ในชุมชน ตั้งกองทุนขยะ recycle เอื้ออาทรผู้ด้อยโอกาส หน่วยเคลื่อนที่ตรวจ/รักษาสุขภาพ สายตาเชิงรุกสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน ซ่อมแซม/เปลี่ยนโถส้วมให้เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ ซ่อมแซมบ้านอยู่อาศัยให้มั่นคงแข็งแรง ตั้งกองทุนจิตอาสาดี และตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุและคนพิการ

การดำเนินการร่วมกันของเครือข่าย คือ

1. ให้การช่วยเหลือจัดการศพผู้สูงอายุในรูปแบบฌาปนกิจสงเคราะห์ ชื่อ **“สมาคม ฌาปนกิจสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ”** ดูแลโดยเครือข่ายภาคประชาชน
2. ด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุเดิมดูแลโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐจากหน่วยบริการปฐมภูมิ (Primary Care Unit :PCU) ในพื้นที่ 4 แห่ง ดูแลด้านการรักษาพยาบาลและเป็น

พี่เลี้ยงให้กับอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) 330 คน ซึ่งดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐาน ในชุมชน เมื่อปี 2557 ผู้สูงอายุมีจำนวนมากก้าวเข้าสู่ **“สังคมผู้สูงอายุ”** ลำพังเจ้าหน้าที่ ของรัฐไม่สามารถดูแลผู้สูงอายุให้ทั่วถึงได้ และ อสม.ก็มีความรู้ความสามารถพื้นฐาน ทั่วไปเท่านั้น จึงมีแนวคิดให้ภาคประชาชนที่มีศักยภาพมาช่วยกันจัดระบบการดูแล เพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง แก้ไขปัญหาการดูแลไม่ทั่วถึง และให้เกิดความยั่งยืน รวมทั้งมีความเอื้ออาทรต่อกันในสังคมจึงคัดเลือก อสม. ที่มีเวลาเพียงพอและมีจิตอาสา อบรมยกระดับขึ้นเป็นอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ โดยตรง 86 คน ให้สามารถดูแลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยเล็กน้อย (ติดบ้าน) ในชุมชนได้

3. ร่วมกับชมรม/สมาคมที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุ 13 แห่ง ตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุและบริหาร จัดการโดยคณะกรรมการโรงเรียนผู้สูงอายุเอง
4. จัดอบรม อสม.ที่มีความสามารถยกระดับเพิ่มขึ้นเป็น Care Giver 33 คน ให้สามารถ ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง หรือต้องอาศัยผู้อื่น ในการดำเนินชีวิตประจำวัน (ติดเตียง) ทำให้สามารถดูแลผู้สูงอายุ ในชุมชนได้อย่างทั่วถึง โดยใช้บ้านเป็นเตียง โรงพยาบาลในการดูแลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วย ในขณะเดียวกันผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดีและมีศักยภาพก็มีความจำเป็นต้องได้รับการดูแลเพื่อชดเชยไม่ให้ความเลื่อมถอยกลายเป็น ความเจ็บป่วย
5. มีการประเมินผลกระทบสุขภาพผู้สูงอายุระดับชุมชน (Community Health Impact Assessment : CHIA) โดยให้คนในชุมชนจัดทำข้อมูลชุมชนด้วยตนเอง จะทำให้เห็น ศักยภาพของพื้นที่และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่แท้จริง รู้ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพผู้สูงอายุ และทราบการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าส่งผลกระทบต่อสุขภาพผู้สูงอายุอย่างไร นำข้อมูล นี้ไปสู่การกำหนดแนวทางพัฒนาการทำงานและเสนอผู้บริหารกำหนดเป็นนโยบาย สาธารณะในการดูแลผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงานร่วมกันของเครือข่าย

สามารถจัดกิจกรรมดูแลผู้สูงอายุได้ครอบคลุมทุกกลุ่มสอดคล้องกับบริบทและสภาพ ความเป็นอยู่ที่แท้จริงในชีวิตประจำวัน มีกิจกรรมดูแลผู้สูงอายุตามตัวชี้วัด เช่น กลุ่มติดสังคม จำนวน 2,996 คน มีกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ ปัจจุบันมีนักเรียน 289 คน กลุ่มติดบ้านที่ไม่มี

ภาวะพึ่งพิงมีกิจกรรมเข้ากลุ่มสร้างเสริมสุขภาพ เดือนละครั้งๆ ละ 258 คน กลุ่มติดบ้านที่มีภาวะพึ่งพิง มีระบบการดูแลผู้สูงอายุโดยสหวิชาชีพ จำนวน 91 คน (ติดบ้าน 78 คน/ติดเตียง 13 คน) ปี 2560 ผลการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุกลุ่มติดเตียง 13 คน ดีขึ้น เป็นผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้าน จำนวน 3 คน นับว่าประสบผลสำเร็จอย่างยิ่ง และเมื่อเสียชีวิต ถ้าเป็นสมาชิกสมาคมฉะปะนิกสงเคราะห์ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ญาติได้รับเงินช่วยเหลือจัดการศพฯ ละ 35,670 - 36,945 บาท

สามารถแก้ไขข้อจำกัดในด้านบุคลากรรัฐที่ให้การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน โดยมีการอบรมยกระดับอาสาสมัครสาธารณสุขเขตเมือง (อสม.) ขึ้นเป็นอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) เต็มพื้นที่เขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ 36 ชุมชนๆ ละ 2 - 3 คน รวม 86 คน

สามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุรวมทั้งใช้ศักยภาพของเครือข่ายในการจัดกิจกรรมในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กิจกรรมเข้ากลุ่มสร้างเสริมสุขภาพ จัดการโดยกลุ่มอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) กิจกรรมเยี่ยมดูแลถึงบ้านและนัดฟื้นฟูสุขภาพ และแก้ไขปัญหาด้านอื่นๆ ควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาสุขภาพ จัดการโดยกลุ่มอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) ร่วมกับศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพประชาชน เกิดสมาคมฉะปะนิกสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จัดการโดยคณะกรรมการสมาคม กิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ จัดการโดยคณะกรรมการโรงเรียน ซึ่งมาจากผู้แทนสมาคม/ชมรม 13 กลุ่ม

เทศบาลตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่ 81160
โทรศัพท์ 0-7568-7141 โทรสาร 0-7568-7141

ประชากร

6,149 คน (ชาย 3,096 คน หญิง 3,053 คน)

พื้นที่

12.5 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 7 ชุมชน)

รายได้

28,908,566.47 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

37,090,960.63 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายจเร ปานจิ้น	นายกเทศมนตรีตำบลปลายพระยา
2. นายเนตร นวลนุ่น	รองประธานสภาเทศบาลตำบลปลายพระยา
3. นายอำนาจ สงบุตร	ปลัดเทศบาลตำบลปลายพระยา

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 9 คน

หญิง จำนวน 1 คน

เทศบาลตำบลปลายพระยา เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบที่ได้เน้นนำหลักการบริหารงานและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาประยุกต์ใช้เพื่อการบริหารงานขององค์กรและการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้กรอบแนวทางการทรงงานและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมกับการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาประยุกต์ใช้ นอกจากนี้ เทศบาลตำบลปลายพระยาได้ร่วมกับกันหล่อหลอมผู้บริหาร สมาชิกสภา และข้าราชการให้มีวัฒนธรรมการทำงานของคนปลายพระยาด้วยกัน คือ 1) ยึดหลักการมีส่วนร่วม 2) เน้นการบริหารในแนวราบ 3) การสร้างองค์ความรู้ 4) การคิดค้นนวัตกรรม 5) การสร้างต้นแบบ แบบอย่างความสำเร็จ และ 6) การดำเนินการต้องมีความยั่งยืน และได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเทศบาลที่ว่า **“ปลายพระยาเมืองสุขภาพ และองค์กรแห่งการเรียนรู้”** โดยมีจุดยืนทางยุทธศาสตร์ที่ผ่านการวิเคราะห์จากสภาพการณ์ที่เป็นปัจจัยเชิงนโยบาย ความต้องการของประชาชน สภาพปัญหา และมุ่งเน้นการทำงานโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่บูรณาการภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม เพื่อร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมิณผล โดยมียุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการ
เป้าประสงค์: การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กรและการบริการสาธารณะ
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านระบบสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการ
เป้าประสงค์: ประชาชนได้รับการบริการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคมและคุณภาพชีวิต
เป้าประสงค์: ประชาชนมีความสุขภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของความเป็นท้องถิ่นอย่างยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว
เป้าประสงค์: ประชาชนมีอาชีพ รายได้อย่างมั่นคง และพึ่งพาตนเองได้
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม
เป้าประสงค์: บ้านน่ามอง เมืองน่าอยู่

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ของเทศบาลตำบลปลายพระยา ได้แก่

โครงการขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเทศบาลตำบลปลายพระยา ภายใต้ระบบภาคีเครือข่ายบูรณาการร่วมพัฒนา

เทศบาลตำบลปลายพระยา ได้มีการน้อมนำหลักการทรงงานและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเทศบาลตำบลปลายพระยาอย่างเป็นระบบและบูรณาการ ด้วยการประกาศใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2550 และกำหนดเป็นพันธกิจเพื่อกำหนดทิศทางและบรรจุเป็นโครงการในแผนพัฒนาเทศบาล รวมถึงบรรจุลงในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณของทุกปี นอกจากนี้ยังมีการขอรับการสนับสนุนทั้งด้านเงิน คน วัสดุอุปกรณ์ไปยังหน่วยงานต่างๆ เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง จึงเน้นการดำเนินงานในรูปแบบภาคีเครือข่ายบูรณาการร่วมพัฒนา และการเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ที่สามารถให้ความรู้ที่หลากหลายครอบคลุม โดยเน้นการเรียนรู้ที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้ตรงกับความต้องการตามบริบทของพื้นที่ ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง โดยองค์ประกอบของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเทศบาลตำบลปลายพระยา มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. การบริหารจัดการ คือ การบริหารทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์
2. การบริหารเครือข่าย คือ การบริหารเครือข่ายทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม
3. การดำเนินกิจกรรม คือ การสร้างฐานเรียนรู้ การจัดทำสื่อและนิทรรศการ การฝึกอบรมและศึกษาดูงาน และการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น
4. การพัฒนางาน คือ การติดตามประเมินผล การปรับปรุงและพัฒนา และการขยายผล

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบริหารงานด้วย **“ระบบภาคีร่วมพัฒนา”** ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ อาทิ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน พนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน สำนัก

บำรุงทางจังหวัดพังงา สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 10 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกระบี่ สำนักงานประมงจังหวัดกระบี่ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การประปาส่วนภูมิภาค สภาการศึกษาจังหวัดกระบี่ สถาบันการศึกษา โรงเรียนในเขตอำเภอปลายพระยา ฯลฯ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ร่วมกันดำเนินงานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โดยร่วมกันวางแผนในการแก้ไขปัญหา วางกลยุทธ์ในการดำเนินการให้สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง และมีโครงการ กิจกรรม และทุกโครงการมีความต่อเนื่องจากกิจกรรมหนึ่ง นำไปสู่การต่อยอด การปฏิบัติหรือขยายฐานกิจกรรมไปสู่อีกกิจกรรมหนึ่งได้ อันจะส่งผลต่อความยั่งยืนของโครงการ ปัจจุบันเทศบาลตำบลปลายพระยา มีการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเทศบาลตำบลปลายพระยา รวมแยกเป็น 6 ด้าน มีฐานกิจกรรมรวม 65 ฐานกิจกรรม

ทั้งนี้ จากการดำเนินงานฐานการเรียนรู้ทำให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปลายพระยา เกิดรายได้และมีความมั่นคงทางอาชีพกว่าในอดีตที่ผ่านมา ทั้งยังก่อให้เกิดกลุ่มอาชีพใหม่ 5 ด้าน ดังนี้

- ▶ ด้านการเลี้ยงสัตว์ ประกอบด้วย กลุ่มเลี้ยงตัวงู กลุ่มเลี้ยงจิ้งหรีด กลุ่มเลี้ยงกบ กลุ่มเลี้ยงปลาตุ๊ก กลุ่มเลี้ยงแพะ และกลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมืองและไก่ไข่
- ▶ ด้านการเพาะปลูก ประกอบด้วย กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ กลุ่มปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ กลุ่มปลูกดอกดาวเรือง กลุ่มปลูกกล้วย และกลุ่มเกษตรผสมผสาน

- ▶ ด้านงานบริการ ประกอบด้วย กลุ่มตัดผมชาย/หญิง กลุ่มเสริมสวย กลุ่มอบสมุนไพร และชมรมผู้ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ (ฟิตเนส)
- ▶ ด้านวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย กลุ่มวิสาหกิจการผลิตน้ำดื่มชุมชนบ้านปากน้ำ และกลุ่มออมทรัพย์ชุมชน
- ▶ ด้านการส่งเสริมการลงทุน ประกอบด้วย สถานธนาอนุบาลเทศบาลตำบลปลายพระยา (โรงรับจำนำ) กลุ่มผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหาร กลุ่มผลิตภัณฑ์พืชสมุนไพร กลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง กลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และกลุ่มพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการ

ในปีงบประมาณ 2560 เทศบาลตำบลปลายพระยาได้ดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมของศูนย์เรียนรู้เพิ่มเติมจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 19 ฐานกิจกรรม ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง (สัมมาชีพชุมชน) จำนวน 8 ฐานกิจกรรม ประกอบด้วย
 - 1) ฐานเรียนรู้การปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ 2) ฐานเรียนรู้การปลูกมะนาวไม่จ่อ่น้ำ 3) ฐานเรียนรู้การปลูกดาวเรือง 4) ฐานเรียนรู้การเพาะเลี้ยงกุ้งก้ามแดง 5) ฐานเรียนรู้การเพาะเลี้ยงไส้เดือนดิน 6) ศูนย์เรียนรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร 7) ตลาดประชารัฐ ท้องถิ่นสุขใจ และ 8) ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์เศรษฐกิจพอเพียง
2. ด้านการบริหารจัดการที่ดี จำนวน 2 ฐานกิจกรรม ประกอบด้วย 1) ศูนย์สนับสนุนการปฏิบัติงานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินจังหวัดกระบี่ และ 2) สถานธนาอนุบาลเทศบาลตำบลปลายพระยา (โรงรับจำนำ)
3. ด้านการจัดการศึกษา จำนวน 2 ฐานกิจกรรม ประกอบด้วย 1) ศูนย์ดิจิทัลชุมชน (ศูนย์ ICT) และ 2) โรงเรียนสุภาพวิทยา
4. ด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 ฐานกิจกรรม ประกอบด้วย 1) โครงการส่งเสริมการจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรายงานข้อมูลก๊าซเรือนกระจกระดับเมืองเพื่อสนับสนุนการพัฒนาสู่เมืองคาร์บอนต่ำ (Carbon Footprint) และ 2) โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
5. ด้านสุขภาพและอนามัย จำนวน 4 ฐานกิจกรรม ประกอบด้วย 1) ศูนย์สุขภาพต้นทาง (Health care center) 2) ฐานเรียนรู้การอบสมุนไพร 3) โครงการสร้างชุมชนแห่งการอยู่ร่วมกัน และเข้าถึงได้ของทุกคนในสังคม (Universal Design) และ 4) สวนน้ำ

6. ด้านสวัสดิการสังคม จำนวน 1 ฐานกิจกรรม คือ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและผู้พิการ ปัจจุบัน ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเทศบาลตำบลปลายพระยา ภายใต้ระบบภาคีเครือข่ายบูรณาการร่วมพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่มีความโดดเด่นและมีชื่อเสียงระดับประเทศ โดยมีหน่วยงานทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียน สถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการ และผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ได้ให้ความสนใจและเข้ามาเยี่ยมชมศึกษาดูงานมากกว่า 129 คณะ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปลายพระยาให้ความสนใจต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีรายได้จากความรู้ที่ได้รับจากศูนย์เรียนรู้และสามารถส่งต่อและขยายความรู้ให้กับผู้อื่นต่อไป อีกทั้งยังทำให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปลายพระยาอยู่ดี มีสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามลำดับ

โครงการเทศบาล

“บ้านและอ้อมกอดวันปิดภาคเรียน (Plaipraya S₂IC₂K CAMP)”

เครือข่ายพัฒนาศักยภาพ คุณภาพชีวิต เด็กและเยาวชน

ในช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม ของทุกปีเป็นช่วงปิดเทอมใหญ่ของเยาวชน ซึ่งมักจะถูกล่อลวงปลดละเลยเนื่องจากผู้ปกครองติดภารกิจและไม่มีเวลาดูแลบุตรหลานในช่วงกลางวัน หลายครอบครัวประสบกับปัญหา เด็กติดเกม เด็กถูกล่อลวงจากสื่อทางสังคม ตลอดจนปัญหาเด็กและผู้ใหญ่เข้าสู่สังคมก้มหน้า บางครอบครัวแก้ไขปัญหาโดยการส่งให้บุตรหลานเข้าไปเรียนพิเศษในตัวเมือง ทำให้ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น ดังนั้น การป้องกันปัญหาความเสี่ยที่จะเกิดขึ้นกับเด็กในช่วงปิดภาคเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ เทศบาลจึงได้จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนด้านวิชาการ กีฬา และวัฒนธรรมท้องถิ่น หรืออีกชื่อหนึ่งคือ เทศบาล บ้านและอ้อมกอดวันปิดภาคเรียน (Plaipraya S₂IC₂K CAMP) โดยเทศบาลทำหน้าที่เสมือนบ้านของเด็กประถมในช่วงปิดภาคเรียน โดยดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ได้รับการพัฒนาทางด้านวิชาการ กีฬา วัฒนธรรมพื้นบ้าน ความคิด เจตคติที่ดี อาชีพ รวมถึงการรู้จักแยกแยะสิ่งถูกผิด โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาคีต่างๆ ช่วยลดข้อจำกัดด้านงบประมาณ อำนาจหน้าที่ ก่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม

ในแต่ละปี เทศบาลจะเปิดรับเด็กเข้าร่วมโครงการ 300 คน โดยจัดการเรียนการสอน 4 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) กิจกรรมวิชาการ ได้แก่ ภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ 2) กิจกรรมกีฬา ได้แก่ ฟุตบอล ฟุตซอล และว่ายน้ำ 3) กิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ มวยไทย มโนราห์ และ 4) กิจกรรมสร้างอาชีพ ได้แก่ ตัดผมชาย

โครงการเทศบาล บ้านและอ้อมกอดวันปิดภาคเรียน (Plaipraya S₂IC₂K CAMP) มีจุดเด่น คือ สามารถลดปัญหาทางสังคมเกี่ยวกับเด็ก และเป็นโครงการแบบอรรถประโยชน์ คือ สามารถแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง ส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สร้างประสบการณ์ที่น่าประทับใจและเสริมสร้างแรงบันดาลใจให้กับเด็ก และการถ่ายทอดศิลปะวัฒนธรรมถิ่นจากรุ่นสู่รุ่น เช่น ศิลปะมวยไทย มโนราห์ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างอาชีพในอนาคต เช่น ตัดผม หรือนักกีฬาว่ายน้ำ มวยไทย เป็นต้น และได้พัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของเด็กให้กล้าคิด กล้าแสดงออก รู้จักใช้เหตุและผล และลดความเสี่ยงและปัญหาทางสังคม อีกทั้งเด็กจะได้รับการพัฒนาความรู้ทางวิชาการ เช่น คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ผ่านค่ายวิชาการ ซึ่งกิจกรรมที่กล่าวมาทั้งหมดประสบความสำเร็จได้นั้นเกิดจากความร่วมมือและการบูรณาการของหน่วยงานต่างๆ อันประกอบด้วย

1. สถาบันการศึกษาในพื้นที่ ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ชี้แจงทำความเข้าใจ สำรวจความต้องการการทํากิจกรรมต่างๆ ของเด็กกลุ่มเป้าหมาย สนับสนุนบุคลากรเข้าร่วมเป็นวิทยากรที่เลี้ยง สนับสนุนอาคารสถานที่ และได้มีการประเมินเด็กเบื้องต้นในการทำกิจกรรม และติดตามประเมินผลผู้เรียนในช่วงปิดภาคเรียน
2. ประชาชนชาวบ้านและจิตอาสาในพื้นที่ ที่มีความรู้เรื่องศิลปะวัฒนธรรม พร้อมกับจิตอาสาที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาช่วยกันดูแลและเป็นวิทยากร
3. ภาคการศึกษาจังหวัดกระบี่และสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตกระบี่ ให้การสนับสนุนวิทยากรในการจัดการเรียนการสอนว่ายน้ำรวมถึงงบประมาณ
4. ผู้ประกอบการภาคเอกชน (เจ้าของสระว่ายน้ำ) สนับสนุนสระว่ายน้ำให้เด็กใช้บริการฟรี รวมถึงครูสอนว่ายน้ำ

โครงการเทศบาล บ้านและอ้อมกอดวันปิดภาคเรียน (Plaipraya S₂IC₂K CAMP) มีผลการดำเนินโครงการ ดังนี้

1. ลดปัญหาความเสี่ยงที่จะเกิดกับเด็กและแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง (ในช่วงระหว่างเข้าร่วมโครงการ) ดังนี้ เด็กถูกปล่อยปละละเลย เด็กติดเกม ลดการมีส่วนร่วมที่ไม่เหมาะสม ร้อยละ 100 ลดความเสี่ยง ได้แก่ อุบัติเหตุ การจมน้ำ การพลัดตกหกล้ม อุบัติเหตุทางถนน ร้อยละ 100 สามารถแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองได้เป็นระยะเวลา 2 เดือน ร้อยละ 100

2. ลดปัญหา ความเสี่ยงที่จะเกิดกับเด็กและแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง (หลังจากเสร็จสิ้นโครงการ) : ติดตามประเมินผลโดยวิธีเยี่ยมบ้าน ตามโครงการครูเยี่ยมบ้าน) ดังนี้ ลดปัญหาทางสังคมของเด็ก เช่น เด็กถูกปล่อยปละละเลย เด็กติดเกม ลดการมีส่วนร่วมที่ไม่เหมาะสม ร้อยละ 85 ลดความเสี่ยง ได้แก่ อุบัติเหตุ การจมน้ำ การพลัดตกหกล้ม อุบัติเหตุทางถนน ร้อยละ 90 สามารถแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองได้ ร้อยละ 95

3. ได้รับการพัฒนาศักยภาพ สร้างอาชีพ และอนุรักษ์วัฒนธรรมเกิดแรงบันดาลใจ ดังนี้ กิจกรรมทางวิชาการและเทคโนโลยี ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ สร้างอาชีพ ตัดผม มวยไทย อนุรักษ์ ส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรม มโนราห์ รำไทย และกิจกรรมเสริมสร้างแรงบันดาลใจ ได้แก่ ว่ายน้ำ ฟุตบอล ฟุตซอล

4. ส่งเสริมให้เกิดการแก้ปัญหาเด็กแบบมีส่วนร่วม โดยมีหน่วยงานภาคีเครือข่ายเข้าร่วมดำเนินการ อาทิ โรงเรียนชุมชนบ้านหาดถั่ว โรงเรียนอนุบาลคณาพร โรงเรียนบ้านบางเหียน สภาศึกษาจังหวัดกระบี่ สถาบันพลศึกษาจังหวัดกระบี่ สโมสรฟุตบอลจังหวัดกระบี่ คณะมโนราห์ พ.พล อำนวยศิลป์ นายจำรัส วิลส เจ้าของสระว่ายน้ำเอกชน ผู้ประกอบการร้านตัดผมในพื้นที่ โรงเรียนเสริมสวยเสริมสยามจังหวัดกระบี่ ช่างตัดผมจิตอาสา นายสุทัศน์ ทองพุ่ม เป็นต้น

จากผลการดำเนินโครงการเทศบาล บ้านและอ้อมกอดวันปิดภาคเรียน (Plaipraya S₂IC₂K CAMP) ตั้งแต่ปี 2558 จนถึงปัจจุบัน มีผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 58.27 ของจำนวนเด็กอายุ 7-12 ปี ในพื้นที่เทศบาลตำบลปลายพระยา โดยผู้ร่วมโครงการผ่านเกณฑ์การประเมินผล ร้อยละ 98 ผู้ปกครองและผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจในกิจกรรม ร้อยละ 95 สามารถลดภาระของผู้ปกครองที่มีบุตรในช่วงอายุ 7-12 ปี ได้จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 58.27 ผู้เข้าร่วมโครงการในกิจกรรมภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในวิชาที่ตนเรียน เพิ่มมากขึ้น (ประเมินผลจากผลการเรียนของผู้เข้าร่วมโครงการในภาคปีการศึกษาถัดมา) เพิ่มขึ้นจำนวนร้อยละ 90

เทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน 51150
โทรศัพท์ 0-5398-3234 โทรสาร 0-5398-3222

ประชากร

13,077 คน (ชาย 6,142 คน หญิง 6,935 คน)

พื้นที่

20.09 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 11 ชุมชน)

รายได้

65,876,837.03 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

50,919,949 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายขยัน วิพรหมชัย	นายกเทศมนตรีตำบลอุโมงค์
2. นายประยูร บุญธรรม	ประธานสภาเทศบาลตำบลอุโมงค์
3. นายทรงศักดิ์ รัตนโสภณ	ปลัดเทศบาลตำบลอุโมงค์

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 11 คน

หญิง จำนวน 1 คน

เทศบาลตำบลอุโมงค์ ได้กำหนดเป้าหมายสูงสุดของตำบลให้เป็น **“ตำบลน่าอยู่อย่างยั่งยืน”** ซึ่งเทศบาลตระหนักดีว่า ไม่สามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้เพียงลำพัง จึงประสานพลังความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และประเทศ ตลอดจนภาคีเครือข่ายในต่างประเทศ ทั้งในลักษณะแบบเป็นทางการ คือ มีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) และแบบไม่เป็นทางการ ส่งผลให้ปัจจุบันเทศบาลตำบลอุโมงค์มีภาคีเครือข่ายในการทำงานเป็นจำนวนมากและสามารถพัฒนาตำบลอุโมงค์ให้มุ่งสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

การทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายช่วยให้เทศบาลตำบลอุโมงค์ก้าวข้ามข้อจำกัดที่มีอยู่ โดยเทศบาลได้อาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ทักษะ และประสบการณ์ที่หลากหลายรอบด้านของภาคีเครือข่ายมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นในหลายมิติเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการเป็นตำบลน่าอยู่อย่างยั่งยืน ยกตัวอย่างเช่น

การพัฒนาคุณภาพชีวิต เทศบาลตำบลอุโมงค์ได้ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่างๆ เช่น กลุ่มอาสาสมัคร ให้ความช่วยเหลือผู้พิการ ผู้ป่วย และผู้ด้อยโอกาส, กลุ่ม อปพร. ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบสาธารณภัย, ธนาคารความดี ส่งเสริมการทำความดีของคนในชุมชน, ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุและผู้พิการ, โรงเรียนดอกซอมพอ ให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุในการดูแลตนเอง และกลุ่มเอ็นจูนส์ร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอุโมงค์ ดูแลด้านสุขภาพของชาวตำบลอุโมงค์ เป็นต้น

การเสริมสร้างรายได้ เทศบาลตำบลอุโมงค์ได้ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายในการส่งเสริมให้ชาวตำบลอุโมงค์ทำการเกษตรอย่างยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างรายได้ เช่น กลุ่มครัวเรือนเศรษฐกิจพอเพียง ให้ความรู้แก่เกษตรกรเรื่องที่ทำกิน การเพาะปลูก และการเลี้ยงสัตว์ เพื่อยังชีพและขายเป็นรายได้ และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อเป็นรายได้เสริมให้แก่คนในชุมชน

การจัดการศึกษา เทศบาลตำบลอุโมงค์ได้ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายในการจัดการศึกษา เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลอุโมงค์ ให้ทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนในระดับอนุบาล, โรงเรียนเทศบาลอุโมงค์ 1 ส่งเสริมให้เด็กนักเรียนในระดับประถมศึกษาทำกิจกรรม play and

learn เพื่อเรียนรู้เรื่องความซื่อสัตย์สุจริตตามนโยบายโตไปไม่โกง และกลุ่มสภาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมการทำกิจกรรมของกลุ่มเด็กและเยาวชนเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นต้น

การทำงานในลักษณะเครือข่ายของเทศบาลตำบลอุโมงค์ ช่วยให้เทศบาลตำบลอุโมงค์ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของชาวตำบลอุโมงค์ได้ครอบคลุมมากถึง 13 กลุ่ม และสามารถพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในทุกมิติแบบองค์รวมเพื่อขับเคลื่อนสู่ **“ตำบลน่าอยู่อย่างยั่งยืน”**

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่ายภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ได้แก่

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลอุโมงค์

กองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นระบบสวัสดิการของชุมชนในตำบลอุโมงค์เพื่อให้คนในชุมชนสามารถพึ่งตนเองและดูแลกันเองได้ ตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ ตาย เป้าหมายของกองทุน คือ การให้บริการแก่ผู้ที่เป็นสมาชิกกองทุนและผู้ยากไร้ ทั้งนี้ ชุมชนร่วมกันบริหารจัดการและร่วมกันรับผลประโยชน์ในลักษณะที่ **“ทุกคนร่วมกันเป็นเจ้าของ”** โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับหมู่บ้านและคณะกรรมการระดับตำบลทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ สำหรับสมาชิกกองทุนทำการออมเงินวันละหนึ่งบาท และจะได้รับสวัสดิการครอบคลุม จำนวน 26 เรื่องตามระเบียบกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลอุโมงค์ว่าด้วยการจ่ายเงินกองทุนสวัสดิการ พ.ศ. 2561 ฉบับที่ 4 ได้แก่ 1) แรกเกิด 2) คลอดบุตร 3) จบอนุบาล 4) จบประถมศึกษปีที่ 6 5) จบมัธยมศึกษาปีที่ 3 6) จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือปวช. 7) จบอนุปริญญาหรือเทียบเท่า 8) จบปริญญาตรี 9) บวชสามเณร 10) บวชพระภิกษุ 11) เป็นทหารเกณฑ์ 12) สมรส 13) ขึ้นบ้านใหม่ 14) อายุครบ 70 ปี 15) อายุครบ 80 ปี 16) ออมครบ 10 ปี อายุครบ 60 ปี 17) ออมครบ 15 ปี อายุครบ 60 ปี 18) ออมครบ 25 ปี อายุครบ 60 ปี 19) ค่าเดินทางเพื่อไปรักษาพยาบาล 20) ค่ารักษาพยาบาล 21) ออมครบ 180 วัน เสียชีวิต 22) ออมครบ 2 ปี เสียชีวิต 23) ออมครบ 4 ปี เสียชีวิต 24) ออมครบ 6 ปี เสียชีวิต 25) เสียชีวิตหรือลาออกไม่เข้าข่ายได้รับสวัสดิการข้อใดข้อหนึ่ง ได้รับเงินชดเชยเงินฝากจะตามจำนวนที่ฝากไว้ และ 26) เป็นสมาชิกเกิน 10 ปี หากเสียชีวิตไม่ได้รับสวัสดิการก่อนนั้น ตามข้อกำหนดในระเบียบ ให้ได้รับสวัสดิการตามข้อกำหนดและได้รับเงินชดเชยอีก 50 % ของเงินฝากจะฝากไว้กับกองทุนฯ ในเวลานั้น

เทศบาลตำบลอุโมงค์ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณแก่กองทุน จำนวน 1,200,000 บาท ต่อปี ซึ่งกองทุนได้นำงบประมาณส่วนนี้ไปใช้จ่ายเป็นสวัสดิการ จำนวน 14 เรื่องจากทั้งหมด 26 เรื่อง นอกจากนี้ เทศบาลยังได้เสริมสร้างให้เกิดเครือข่ายในการบริหารจัดการกองทุนเพื่อให้กองทุนมีความเข้มแข็งและยั่งยืน โดยมีการประสานงานกับหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โรงพยาบาลจังหวัดลำพูน โรงพยาบาลอำเภอสารภี สมัชชาสุขภาพจังหวัดลำพูน สถาบันวิจัยหรือศูนย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ จังหวัดลำพูน ธนาคารเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอุโมงค์ มหาวิทยาลัยชนบุรี โครงการวิจัยและพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำพูน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (มหาชน) เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ คณะกรรมการกองเลขาส่งเสริมสวัสดิการชุมชนจังหวัดลำพูน และสถาบันปวีย อิงภากรณ์ ทั้งนี้ ภาคีเครือข่ายได้เข้ามาช่วยให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดระบบสวัสดิการและการจัดทำระบบบัญชีของกองทุน ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับระเบียบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ให้การสนับสนุนงบประมาณ และเข้าร่วมในการตรวจสอบบัญชี เป็นต้น

จากปี พ.ศ. 2550 ที่มีสมาชิกแรกเข้าเพียง 5,800 คน สมาชิกกองทุนได้เพิ่มจำนวนมากขึ้น ทุกปีกระทั่งปัจจุบันปี พ.ศ. 2561 มีสมาชิกทั้งหมด 7,500 คน คิดเป็นร้อยละ 56 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งหมายความว่า ชาวตำบลอุโมงค์ก็หนึ่งมีสวัสดิการจากกองทุนชุมชนคอยให้ความช่วยเหลือตั้งแต่เกิดจนตาย ที่สำคัญการมีภาคีเครือข่ายเข้ามาช่วยบริหารจัดการกองทุนส่งผลให้กองทุนมีศักยภาพและสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน กลายเป็นต้นแบบหรือตัวอย่างให้แก่กองทุนอื่นๆ โดยเป็นแหล่งศึกษาดูงานของคณะดูงานมากกว่า 300 คณะ และกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลอุโมงค์ยังได้รับการยอมรับในระดับประเทศโดยได้รับรางวัลชนะเลิศด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการกองทุนที่ดีและมีธรรมาภิบาลดีเด่น ประจำปี 2559

ชมรมอาสาป็นสุข “คนอุโมงค์ไม่ทอดทิ้งกัน”

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีเป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลอุโมงค์จึงสำรวจสถานการณ์ของประชากรกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่และพบว่า ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลอุโมงค์มีประชาชนกลุ่มนี้ รวมทั้งสิ้น 3,241 คน และ จำนวน 652 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.12 ชาดผู้ดูแล

ซึ่งสาเหตุสำคัญมาจากลูกหลานจำเป็นต้องทำงานในช่วงเวลากลางวัน หรือบางครอบครัวไม่ได้ให้การดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร ส่งผลให้ประชากรกลุ่มนี้มีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดีมากนัก

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา เทศบาลตำบลอุโมงค์จึงเริ่มต้นดำเนินงานในการดูแลเอาใจใส่และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้หรือถูกทอดทิ้ง โดยจัดทำโครงการใหม่เพิ่มเติมขึ้นมา คือ การจัดตั้งชมรมอาสาป็นสุขตำบลอุโมงค์ ซึ่งเป็นชมรมที่เกิดจากการรวมตัวกันของจิตอาสาจากกลุ่มต่างๆ ในตำบลอุโมงค์ เพื่อเสริมสร้างอาสาสมัครจิตอาสาในการทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสในชุมชน ทั้งนี้ เทศบาลตำบลอุโมงค์ประสานพลังกับเครือข่ายทั้ง 4 ภาคส่วนในการดำเนินงาน ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น, ฝ่ายท้องที่ หรือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน, หน่วยงานราชการในพื้นที่ เช่น สถานีอนามัย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สาธารณสุขจังหวัด และสถาบันการศึกษา และกลุ่ม องค์กร ชุมชนต่างๆ เช่น อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มผู้นำสตรี กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มผู้นำศาสนา เป็นต้น เทศบาลตำบลอุโมงค์ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมเรียนรู้ ร่วมพัฒนา และร่วมรับผลประโยชน์

เทศบาลตำบลอุโมงค์เริ่มต้นด้วยการประชุมชี้แจงให้ชุมชนตระหนักถึงสถานการณ์และความสำคัญของผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและประโยชน์ในการจัดตั้งชมรมอาสาป็นสุข ขณะเดียวกันก็ได้ประสานภาคีเครือข่ายภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาช่วยดำเนินงาน จากนั้นจึงประชาสัมพันธ์โครงการและรับสมัครสมาชิกของชมรม ซึ่งต้องเป็นผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลอุโมงค์ ภารกิจของสมาชิกชมรม ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ได้แก่

1. การรักษาพยาบาลเบื้องต้น ได้แก่ การชกประวัตติ วัดความดันโลหิต ปฐมพยาบาลเบื้องต้น และให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส
2. การดูแลอนามัยส่วนบุคคล ได้แก่ การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายตั้งแต่เส้นผมจรดปลายเท้า เพื่อไม่ให้เกิดเชื้อโรคที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ
3. การดูแลสิ่งแวดล้อมภายในที่พักอาศัย ได้แก่ การจัดและทำความสะอาดที่พักอาศัยให้ถูกสุขลักษณะ มีอากาศถ่ายเท ห้องน้ำห้องส้วมสะอาด ไม่มีกลิ่น และไม่อับชื้น สิ่งของจัดวางเป็นระเบียบ และมีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ตลอดจนมีถังขยะที่มีฝาปิดมิดชิด

4. การดูแลสิ่งแวดล้อมภายนอกที่พกอาศัย ได้แก่ การดูแลและทำความสะอาดบริเวณโดยรอบที่พกอาศัย ให้มีแสงสว่างส่องถึง ไม่เอะอะแอะ มีการจัดการขยะที่เหมาะสม และจัดสถานที่สำหรับเลี้ยงสัตว์ให้เป็นสัดส่วน
5. การจัดเก็บและรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การรวบรวมและบันทึกข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายจากการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม รวมถึงการตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องและทันสมัยสำหรับการใช้งานในครั้งต่อไป

ก่อนการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสในชุมชนแต่ละครั้ง ชมรมจะจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกชมรมและภาคีเครือข่าย เพื่อทำความเข้าใจเตรียมความพร้อม และวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายที่จะทำการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม ข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายมาจากฐานข้อมูลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน และกองสาธารณสุขของเทศบาล โดยชมรมทำการแบ่งกลุ่มเป้าหมาย จัดลำดับความสำคัญตามสภาพปัญหาและความเร่งด่วน และจัดทำแผนงานสำหรับการลงพื้นที่โดยมีการประสานงานล่วงหน้ากับครอบครัวของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งการลงพื้นที่ทำเป็นประจำทุกเดือนๆ ละ 2 ครั้งในวันเสาร์สัปดาห์ที่ 2 และ 4 ภายหลังจากการลงพื้นที่ เทศบาลตำบลอุโมงค์และสมาชิกชมรมทำการสรุปผลการทำกิจกรรม ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน รวมถึงค้นหาแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการทำกิจกรรมในครั้งต่อไป

ในการดำเนินกิจกรรม ภาคีเครือข่ายแบ่งปันทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานร่วมกัน กล่าวคือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้การสนับสนุนข้อมูล บุคลากรผู้เชี่ยวชาญ และวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม ที่สำคัญมีการจัดตั้งธนาคารกายอุปกรณ์เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับความช่วยเหลือทางด้านอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ช่วยในการฟื้นฟูสภาพร่างกายและอำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ของธนาคารล้วนมาจากการบริจาคของประชาชนและภาคเอกชนในพื้นที่, สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์, กองทุนต่างๆ ในพื้นที่ เช่น กองทุนออมทรัพย์สวัสดิการชุมชน กองทุนอาสาป็นสุข และกองทุน 1 บาท 1 การประชุม เป็นต้น สนับสนุนงบประมาณสำหรับการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกชมรม และจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ รวมถึงอาหารเสริมให้แก่กลุ่มเป้าหมาย หน่วยงานราชการ กลุ่ม องค์กรชุมชน และภาคประชาสังคมบริจาคเงินเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของชมรม

ชมรมอาสาป็นสุขตำบลอุโมงค์ สามารถดูแลและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้หรือถูกทอดทิ้ง ครบถ้วนทั้ง 652 คน แบ่งเป็นผู้สูงอายุ จำนวน 74 คน ผู้พิการ จำนวน 346 คน และผู้ด้อยโอกาส จำนวน 55 คน รวมทั้งยังสามารถขยายผลการดูแลและให้ความช่วยเหลือไปยังประชากรกลุ่มอื่นในชุมชน ได้แก่ ผู้ป่วยเรื้อรัง จำนวน 58 คน คุณแม่หลังคลอด จำนวน 55 คน และผู้มีปัญหาทางด้านสุขภาพ จำนวน 64 คน กลุ่มเป้าหมายได้รับการดูแลและช่วยเหลือแบบองค์รวมใน 4 มิติ คือ สุขภาพ จิตใจ สังคม และสภาพแวดล้อม ซึ่งส่งผลให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้ปกติสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ได้เกิดอาสาสมัครจิตอาสาเพื่อดำเนินงานครบทุกหมู่บ้าน และมีการขยายเครือข่ายอาสาสมัครจิตอาสาออกไปยังเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศมาศึกษาดูงานและนำกลับไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ จำนวน 110 แห่งๆ ละ 30 คน รวม 3,300 คน ซึ่งเครือข่ายได้มีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเป็นประจำเสมอที่สำคัญ จากการที่เทศบาลตำบลอุโมงค์ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชมรมอย่างเต็มที่ในทุกขั้นตอน ส่งผลให้ชุมชนรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของและมีสำนึกความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมร่วมกัน ประกอบกับการเสริมสร้างเครือข่ายในการดำเนินงานช่วยให้ชมรมมีศักยภาพและความเข้มแข็ง กล่าวคือ มีความรู้ ทักษะ งบประมาณ และทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน ชมรมอาสาป็นสุขตำบลอุโมงค์จึงสามารถพึ่งตนเองและดำเนินงานได้ต่อเนื่องยั่งยืน ซึ่งในปี พ.ศ. 2560 ที่ผ่านมา ได้จดทะเบียนเป็นองค์กรอิสระเรียบร้อยแล้ว

โรงเรียนดอกขอมพอ

เทศบาลตำบลอุโมงค์ มีประชากรผู้สูงอายุ จำนวน 3,156 คน แบ่งเป็นชาย 1,390 คน หญิง 1,766 คน คิดเป็นร้อยละ 24.14 ของประชากรทั้งหมด รวมทั้งมีผู้ที่เตรียมตัวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ (ช่วงอายุ 50 - 59 ปี) จำนวน 2,538 คน จากสถิติดังกล่าวทำให้เทศบาลตำบลอุโมงค์ทราบว่า เขตพื้นที่ของตนมีจำนวนผู้สูงอายุมากเป็นอันดับหนึ่งในจังหวัดลำพูน ประกอบกับการสำรวจข้อมูลของผู้สูงอายุในพื้นที่ ทำให้ทราบว่า ในพื้นที่ที่มีผู้สูงอายุทั้ง กลุ่มติดบ้าน กลุ่มติดสังคม และกลุ่มติดเตียง ซึ่งผู้สูงอายุกลุ่มติดเตียงประสบภาวะเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง เป็นผู้พิการ และถูกทอดทิ้งให้อยู่เพียงลำพัง หรืออยู่ร่วมกับผู้สูงอายุด้วยกัน หรืออยู่ร่วมกับผู้พิการ ขณะที่ผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้านและติดสังคมมีพฤติกรรมดื่มสุราและสูบบุหรี่

เทศบาลตำบลอุโมงค์ตระหนักถึงความสำคัญของสถานการณ์ผู้สูงอายุที่เกิดขึ้นในพื้นที่ จึงมีแนวคิดในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม สำหรับผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้านและติดสังคมมุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ในปี พ.ศ. 2556 เทศบาลตำบลอุโมงค์ได้ประชุมระดมความคิดเห็นและตัดสินใจร่วมกับชมรมผู้สูงอายุ ชมรมข้าราชการบำนาญ แกนนำชุมชน ผู้นำทางศาสนา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และกลุ่ม องค์กรชุมชนต่างๆ ในพื้นที่จัดตั้งโรงเรียนดอกซอมพอตำบลอุโมงค์ และได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “สูงวัยอย่างมีคุณค่า ร่วมถ่ายทอดภูมิปัญญา ใฝ่ศึกษาทุกช่วงวัย ด้วยกายใจที่แข็งแรง” พร้อมทั้งได้กำหนดพันธกิจไว้ว่า **“พัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ให้ครอบคลุมทุกด้านบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย”**

โรงเรียนดอกซอมพอตำบลอุโมงค์เริ่มเปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 เป็นต้นมา จนกระทั่งปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยจัดให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ 2) เพื่อเสริมสร้างสุขภาพที่ดีของผู้สูงอายุทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ 3) เพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้สูงอายุ 4) เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและเป็นที่ยอมรับของสังคมในด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้ของตนสู่สาธารณะ ทั้งนี้ หลักสูตรการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มวิชา ได้แก่ กลุ่มวิชาชีวิต ประกอบด้วย หมวดวิชาสังคม หมวดวิชาชีวิตและสุขภาพ หมวดวิชาสภาพแวดล้อม หมวดวิชาวัฒนธรรมและภูมิปัญญา และกิจกรรมนันทนาการ กลุ่มวิชาชีพ ประกอบด้วย หมวดวิชาเศรษฐกิจ และกลุ่มวิชาการ ประกอบด้วย หมวดวิชาสังคม หมวดวิชาเศรษฐกิจ และ หมวดวิชาสุขภาพ การเรียนการสอนกำหนดไว้ 17 สัปดาห์ เรียนวันละ 3 ชั่วโมง ทั้งหมด 51 ครั้ง และในสัปดาห์ที่ 17 จะเป็นกิจกรรมการถอดบทเรียนการดำเนินงาน การนำเสนอปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

โครงสร้างการบริหารโรงเรียนมีนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลอุโมงค์เป็นที่ปรึกษา และรองนายกเทศมนตรีตำบลอุโมงค์เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน รวมทั้งมีภาคีเครือข่ายทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ร่วมเป็นคณะกรรมการในการบริหารจัดการ ซึ่งโครงสร้างการบริหารงานแบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป และฝ่ายอาคารสถานที่ ประกอบกับมีคณะทำงาน ซึ่งก็คือ ผู้สูงอายุ ทำหน้าที่เป็นประธาน รองประธาน

ฝ่ายการเงิน ฝ่ายกิจกรรม ฝ่ายอำนวยการ และฝ่ายประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ ภาคีเครือข่ายในพื้นที่ยังมีบทบาทสำคัญ ดังนี้

- ▶ กลุ่มผลิตภัณฑ์สานสานเสี้ยวผู้สูงอายุ กลุ่มปลูกผักปลอดภัย ชมรมอาสาสมัครสุขภาพตำบลอุโมงค์ ชมรมข้าราชการบำนาญตำบลอุโมงค์ เขื่อนสมุนไพรรักษาตำบลอุโมงค์ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวแต่น้ำลาย สำนักงานอัยการจังหวัดลำพูน ศูนย์อุโมงค์ลดโลกร้อน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และโรงพยาบาลลำพูน ร่วมเป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้และฝึกทักษะแก่นักเรียนผู้สูงอายุ
- ▶ ชมรมอาสาสมัครประจำตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และโรงพยาบาลลำพูน ให้บริการตรวจสุขภาพและให้คำปรึกษาในการดูแลรักษาสุขภาพเบื้องต้น
- ▶ โรงเรียนเทศบาลอุโมงค์ 1 และสถาบันการศึกษา จัดกิจกรรมถ่ายทอดภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ และกิจกรรมสืบสานศิลปวัฒนธรรมอื่นๆ

ที่ผ่านมาโรงเรียนดอกซอมพอตำบลอุโมงค์มีนักเรียนรวมทั้งสิ้นกว่า 700 คน ส่งผลให้ผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้านและติดสังคมในพื้นที่มีสุขภาพที่ดีขึ้นทั้งทางกาย ใจ และสังคม โดยมีสุขภาพที่แข็งแรงและความเสี่ยงในการเจ็บป่วยน้อยลง มีความสุขในการใช้ชีวิตประจำวัน สามารถเข้าสังคมและมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และที่สำคัญรู้สึกมีคุณค่าที่ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม เช่น การเป็นอาสาสมัคร และการถ่ายทอดภูมิปัญญาความรู้สู่ลูกหลาน โรงเรียนดอกซอมพอตำบลอุโมงค์ ได้รับการคัดเลือกให้เป็นพื้นที่ในการดำเนินโครงการการถอดบทเรียนตัวอย่างที่ดีของโรงเรียนและชมรมผู้สูงอายุที่มีกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ จากมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ในอนาคตอันใกล้ได้วางแผนต่อยอดการดำเนินงาน โดยยกระดับเป็นศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตำบลอุโมงค์ ซึ่งจะได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต่อไป

Zero Waste School

โรงเรียนเทศบาลอุโมงค์ 1 ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดของเทศบาลตำบลอุโมงค์ ได้ค้นหาแนวทางการจัดการขยะของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งโรงเรียนตระหนักดีว่าไม่สามารถดำเนินการได้เพียงลำพังเพราะมีข้อจำกัดในด้านองค์ความรู้ เทศบาลตำบลอุโมงค์จึงประสานเครือข่ายเพื่อให้การสนับสนุนโรงเรียนในด้านองค์ความรู้และเป็นพี่เลี้ยงให้แก่โรงเรียน ทั้งนี้ เครือข่ายของโรงเรียนประกอบด้วยฝ่ายท้องที่ ได้แก่ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ สถาบันการศึกษา ได้แก่ โรงเรียนอื่นในเขตพื้นที่ตำบลอุโมงค์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาคประชาสังคม ได้แก่ หมู่บ้านสีเขียว หมู่ 2 หมู่บ้านคาร์บอนต่ำ หมู่ 1 ศูนย์อุโมงค์ลดโลกร้อน ชุมชนต้นแบบในการบริหารจัดการขยะ หมู่ 9 อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ และเสือนสมุนไพรร ภาคีเครือข่ายต่างร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่คุณครูและเด็กนักเรียนในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ เช่น การคัดแยกขยะ การประดิษฐ์ของใช้จากเศษวัสดุต่างๆ การเพิ่มพื้นที่สีเขียว การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ การทำน้ำหมักชีวภาพ การปลูกพืชปลอดสารพิษ และการประหยัดพลังงาน เป็นต้น

ในช่วงปี พ.ศ. 2556 – 2557 โรงเรียนเทศบาลอุโมงค์ 1 เริ่มต้นด้วยการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการขยะภายในโรงเรียน โดยพยายามปลูกจิตสำนึกของเด็กนักเรียนผ่านกิจกรรมการให้ความรู้และการศึกษาดูงานภายในชุมชน จากการเรียนรู้จึงนำมาสู่การปฏิบัติจริง ในปีต่อมา โรงเรียนได้กำหนดมาตรการลดปริมาณขยะในโรงเรียน โดยใช้หลักการการลด เลี่ยง และใช้ซ้ำสิ่งที่ก่อให้เกิดขยะ กำหนดแนวทางการคัดแยกขยะ โดยแบ่งประเภทขยะเป็นขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย และกำหนดแนวทางการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ ยังเสริมสร้างวินัยในการจัดการขยะมูลฝอยภายในโรงเรียนให้แก่เด็กนักเรียน โดยแบ่งพื้นที่ภายในโรงเรียนให้ร่วมกันรับผิดชอบทำความสะอาด มีการแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนโรงเรียนปลอดขยะ และมีการสอดแทรกองค์ความรู้ที่เหมาะสมในหลักสูตรการเรียนการสอน

ปัจจุบัน โรงเรียนเทศบาลอุโมงค์ 1 มีการจัดการขยะที่โดดเด่นเป็นเลิศ ส่งผลให้ได้รับรางวัลทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ ที่สำคัญ กลายเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและเป็นสถานที่ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการขยะ โรงเรียนสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับ

การจัดการขยะด้วยการจัดทำเป็นฐานการเรียนรู้ จำนวน 8 ฐาน ได้แก่ 1) รู้คิดและสร้างจิตสำนึกในการทิ้งขยะ 2) ขยะมีคุณค่าต้องนำมาคัดแยก 3) นักประดิษฐ์คิดสร้างสรรค์ 4) ปุ๋ยหมักอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ 5) ปลูกพืชผักปลอดภัยใส่ใจสิ่งแวดล้อม 6) เยาวชนรุ่นใหม่โตไปต้องมีคุณธรรม 7) อาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อม และ 8) การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเด็กนักเรียนมีทักษะและความรู้ความสามารถในการเป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้ประจำฐานด้วยตนเอง

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร 62170
โทรศัพท์ 0-5585-7711-3 โทรสาร 0-5585-7714

ประชากร

9,466 คน (ชาย 4,786 คน หญิง 4,680 คน)

พื้นที่

89 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 14 หมู่บ้าน)

รายได้

38,474,354.64 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

27,358,114.51 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายน้อย พะโยม นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง
2. นายเอี้ยด มากอยู่ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง
3. นางรุ่งรัตน์ จันทร์กล้า ผู้อำนวยการกองคลัง
รักษาราชการแทนปลัดองค์การ

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 27 คน
หญิง จำนวน - คน

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง มุ่งมั่นในการทำงานโดยยึดหลัก “บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เทียบธรรม และมุ่งเน้นการทำงานบูรณาการที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ” โดยองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงบริหารจัดการแบบบูรณาการในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาโดยประสานการทำงานกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงานเพื่อลดความซ้ำซ้อน ประหยัดงบประมาณ และเกิดพลังในการดำเนินงานในรูปแบบเครือข่าย รวมทั้งเสริมสร้างจิตสำนึกของเครือข่ายในการบริการประชาชนให้ได้รับความสะดวก รวดเร็ว และความพึงพอใจ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ด้านการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงที่ตั้งไว้ว่า “สะดวกสบาย รายได้ดี มีการศึกษาสูง บำรุงสิ่งแวดล้อม พร้อมสุขภาพแข็งแรง ชุมชนเข้มแข็ง แหล่งเกษตรกรรม เทคโนโลยีเลิศล้ำ เน้นคุณธรรมนำการพัฒนา”

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ได้แก่

เครือข่ายส่งเสริมและดูแลสุขภาพช่องปากให้กับประชาชนตำบลหนองหลวง

ตั้งแต่อดีตจนถึงปี พ.ศ. 2549 ปัญหาสุขภาพด้านทันตกรรมของพื้นที่ อบต.หนองหลวงคือการเข้าถึงการรับบริการสาธารณสุขทางด้านสุขภาพในช่องปากของประชาชนตำบลหนองหลวง และพบว่าประชาชนในเขตตำบลหนองหลวง มีปัญหาทางด้านสุขภาพทางช่องปากทุกประเภท เช่น โรคฟันผุ โรคเหงือกอักเสบ โรคปริทันต์ เป็นต้น รวมถึงปัญหาการเข้าถึงการรับบริการสาธารณสุขด้วยระยะทางที่ห่างไกลจากโรงพยาบาลประจำอำเภอ ประกอบกับหน่วยบริการสาธารณสุขในตำบลหนองหลวงขาดแคลนบุคลากรในการปฏิบัติงาน จึงทำให้การพัฒนาสุขภาพเชิงรุกไม่สามารถตอบสนองความต้องการ และความพึงพอใจประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพได้

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงจึงได้ดำเนินงานด้านทันตกรรมผ่านเครือข่ายส่งเสริมและดูแลสุขภาพช่องปากให้กับประชาชนตำบลหนองหลวง ร่วมกับกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงการบริการด้านสาธารณสุขที่เหมาะสมทั่วถึง เพิ่มประสิทธิภาพการจัดบริการสุขภาพช่องปาก และการพัฒนาองค์ความรู้แก่ประชาชน รวมถึงเผยแพร่การดำเนินงานทันตสุขภาพ ถ่ายทอดสู่ภาคประชาสังคม ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพช่องปากที่ดี ครอบคลุมถึงระบบบริการที่มีคุณภาพต่อไป

เครือข่ายส่งเสริมและดูแลสุขภาพช่องปากให้กับประชาชนตำบลหนองหลวงได้ดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สำรวจกลไกหลักและประเมินสถานการณ์สุขภาพช่องปาก

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองหลวง เริ่มต้นด้วยการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของตำบลหนองหลวง ในปี พ.ศ.2552 จนถึงปัจจุบันทุกปี โดยใช้แบบคัดกรองสุขภาพสุขภาพช่องปากจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชร แล้วสรุปข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและข้อมูลที่เกี่ยวข้องนำเสนอแก่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ในเวทีการประชุมระดับตำบลเพื่อจัดทำโครงการด้านทันตกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละปี

ขั้นตอนที่ 2 สร้างเวทีการเรียนรู้ในหมู่บ้าน/ ชุมชน/ องค์การ

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงได้จัดตั้งกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ อบต.หนองหลวง เพื่อขับเคลื่อนงานด้านสาธารณสุข โดยมี “คณะกรรมการบริหารระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น” เป็นหลักในการบริหารงาน ประกอบไปด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประธานกรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิในพื้นที่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่สภามอบหมาย หัวหน้าหน่วยบริการปฐมภูมิในพื้นที่ ผู้แทนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่คัดเลือกกันเอง ตัวแทนประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนที่คัดเลือกกันเอง ผู้แทนศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพประชาชนหรือหน่วยรับเรื่องร้องเรียนอิสระในพื้นที่ เป็นกรรมการ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้อำนวยการหรือหัวหน้ากองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมหรือส่วนสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเจ้าหน้าที่ที่ผู้บริหรมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ และมีสาธารณสุขอำเภอลานกระบือ และผู้อำนวยการโรงพยาบาลลานกระบือเป็นที่ปรึกษา โดยองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงได้ประชุมคณะกรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพทุกเดือน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ถึงปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการพัฒนาโดยวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาสุขภาพช่องปากที่เป็นปัญหาสำหรับพื้นที่ นำสู่กระบวนการจัดทำแผนสุขภาพชุมชน

ขั้นตอนที่ 3 กระบวนการทำแผนสุขภาพชุมชน

คณะกรรมการบริหารระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นร่วมกันวางแผนแก้ไขและพัฒนาหมู่บ้านจากผลการสำรวจและวิเคราะห์ เพื่อให้ได้แผนสุขภาพชุมชน จากนั้นนำแผนชุมชนที่ได้ประกาศให้ประชาชนทั้งหมู่บ้านได้รับรู้และมีส่วนร่วมในกระบวนการทำแผน โดยใช้วิธีการประชุมชาวบ้านและจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านสุขภาพ เพื่อให้ชาวบ้านได้มีโอกาสรับรู้ ได้เสนอโต้แย้ง และประชาพิจารณ์แผนด้วย โดยแผนชุมชนมีลักษณะเป็นแผนรวมสุขภาพชุมชน และมีแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์การส่งเสริมสุขภาพช่องปากสู่การปฏิบัติ โดยในแผนบอกถึงกิจกรรมตามปัญหาและความต้องการพัฒนาของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมสุขภาพช่องปากสู่การปฏิบัติตำบลหนองหลวง ดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายปี 2552-2560 เป็นระยะเวลา 9 ปี นำโครงการ/กิจกรรมด้านทันตกรรมในพื้นที่เข้าเสนอสู่แผนการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ อบต.หนองหลวง ตั้งแต่ปี 2552 ถึงปัจจุบัน

ขั้นตอนที่ 4 ปฏิบัติงานส่งเสริมและดูแลสุขภาพช่องปากให้กับประชาชนตำบลหนองหลวง

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนงานส่งเสริมและดูแลสุขภาพช่องปากของบุคลากรทุกกลุ่มวัย โดยการปฏิบัติงานเครือข่ายส่งเสริมและดูแลสุขภาพช่องปากให้กับประชาชนตำบลหนองหลวง ได้ปฏิบัติงานด้านทันตกรรมในพื้นที่โดยแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มหญิงตั้งครรภ์ 2) กลุ่มเด็ก 0-5 ปี 3) กลุ่มอายุ 6-25 ปี 4) กลุ่มอายุ 26-59 ปี 5) กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป/ผู้พิการ

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผล

ฝ่ายทันตสาธารณสุข รพ.สต.หนองหลวงจะติดตามการดำเนินกิจกรรมแปร่งฟันด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์หลังอาหารกลางวันในโรงเรียนทุกภาคเรียน และรายงานผลความก้าวหน้าของโครงการให้ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองหลวงทุก 6 เดือน จากนั้น รพ.สต.ตำบลหนองหลวง จะรายงานผลการดำเนินงานให้แก่กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง และ รพ.สต.หนองหลวงจะออกกิจกรรมคัดกรองตรวจสุขภาพช่องปากทุกปี

เครือข่ายส่งเสริมและดูแลสุขภาพช่องปากให้กับประชาชนตำบลหนองหลวง ประกอบด้วย

- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง สนับสนุนบุคลากร กำหนดแนวทางการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก/บริการทันตกรรม และงบประมาณในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมและดูแลสุขภาพช่องปากในพื้นที่ตำบลหนองหลวง
- ส่วนราชการ ได้แก่
 - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองหลวง/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบึงมาลัย สนับสนุนบุคลากรเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขปฏิบัติงาน ในการดำเนินโครงการและให้บริการด้านทันตกรรม
 - สำนักงานสาธารณสุขอำเภอลานกระบือ สนับสนุนความรู้และดูแลงบประมาณจากหน่วยงานส่วนกลาง
 - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชร สนับสนุนความรู้และดูแลงบประมาณจากหน่วยงานส่วนกลาง
 - โรงเรียนในเขตพื้นที่ (8 แห่ง) สนับสนุนบุคลากรร่วมการขับเคลื่อนงานอนามัยในโรงเรียน ตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข
 - ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง สนับสนุนบุคลากรร่วมการขับเคลื่อนงานอนามัยในโรงเรียน ตามแนวทางของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
- ภาคประชาสังคม
 - ประชาชน ร่วมมือในการดูแลสุขภาพช่องปากและการนำเสนอข้อมูลปัญหา
 - อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ร่วมมือในการดูแลสุขภาพช่องปาก การนำเสนอข้อมูลปัญหา และการให้ความรู้แนะนำการดูแลสุขภาพช่องปากเบื้องต้นแก่ครัวเรือนที่ตนเองรับผิดชอบ
 - ผู้นำชุมชน(กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/สมาชิกสภา อบต.)ร่วมมือในการดูแลสุขภาพช่องปาก การนำเสนอข้อมูลปัญหา
 - ชมรมผู้สูงอายุตำบลหนองหลวง ร่วมมือในการดูแลสุขภาพช่องปาก การนำเสนอข้อมูลปัญหา

- ผู้ช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในพื้นที่ตำบลหนองหลวง ร่วมมือในการดูแลสุขภาพช่องปาก การนำเสนอข้อมูลปัญหา และการให้ความรู้แนะนำการดูแลสุขภาพช่องปากเบื้องต้นแก่ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

4. อื่นๆ

- กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ อบต.หนองหลวง ขับเคลื่อนโครงการโดยเป็นผู้อนุมัติโครงการ/งบประมาณในการส่งเสริมและดูแลสุขภาพช่องปาก
- สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สนับสนุนงบประมาณกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ อบต.หนองหลวง

ผลจากการมุ่งมั่นดำเนินการของเครือข่ายส่งเสริมและดูแลสุขภาพช่องปากให้กับประชาชนตำบลหนองหลวงที่ผ่านมาทำให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม ได้แก่

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองหลวงผ่านมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ จำนวน 1 แห่ง
2. เด็กอายุ 3 ปีฟันน้ำนมดีทั้งปาก (Caries free) มากกว่าร้อยละ 50
3. โรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 8 โรงเรียน ผ่านมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง 4 โรงเรียน
4. เด็กนักเรียนอายุ 6-15 ปี มีฟันแท้ดีทั้งปาก (Caries free) ทั้งโรงเรียน มากกว่าร้อยละ 50
5. โรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 8 โรงเรียน ผ่านมาตรฐานเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี จำนวน 1 เครือข่าย
6. มีอาสาสมัครสาธารณสุขเชี่ยวชาญงานทันตสาธารณสุข ครอบคลุม ทั้ง 14 หมู่บ้าน
7. รพ.สต.มีการจัดบริการสุขภาพช่องปากครบ 6 กลุ่มวัย 14 กิจกรรม
8. ชมรมผู้สูงอายุเกิดงานทันตสาธารณสุขในชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 1 ชมรม

9. ประชาชนในตำบลหนองหลวงได้รับส่งเสริมสุขภาพช่องปากอย่างทั่วถึงทั้งเชิงรุกและเชิงรับ ลดปัญหาการต้องรอรับบริการทันตกรรมที่โรงพยาบาลประจำอำเภอ

แนวทางการสร้างความยั่งยืนของงานทันตสาธารณสุข ตำบลหนองหลวง

จุดเริ่มต้นงานทันตสาธารณสุขของตำบลหนองหลวงเกิดจากความต้องการของประชาชนในพื้นที่ผ่านกระบวนการเวทีชาวบ้าน สู่เวทีประชาคม เข้าสู่แผนสุขภาพชุมชน ทำให้เกิดการจัดซื้อยูนิตทันตกรรม และสนับสนุนโดยการจ้างทันตบุคลากรมาดำเนินงานในพื้นที่ โดยมีการจัดทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนกิจกรรม โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมดำเนินกิจกรรม ร่วมประเมินผลกิจกรรมทุกปี อย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมาย 3 ระยะ คือ ระยะสั้นคือเด็กปฐมวัยฟันน้ำนมไม่ผุ ระยะกลางคือเด็กอายุ 12 ปีฟันดีทุกซี่ และระยะยาวคือผู้สูงอายุมีฟันแท้ใช้เคี้ยวอาหาร 28 ซี่ โดยผู้สูงอายุอย่างน้อยต้องมีฟันแท้ใช้งาน 20 ซี่ ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของคนตำบลหนองหลวงในอนาคต

เครือข่ายการดำเนินงานการบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงได้จัดตั้งและดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย อายุ 2-5 ปี และเป็นโอกาสให้ประชาชนได้รับบริการเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ จำนวน 6 ศูนย์ ครอบคลุมทั้ง 14 หมู่บ้าน หากแต่ยังมีปัญหาเรื่องการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพกระทรวงสาธารณสุข เนื่องจากเด็กปฐมวัยอายุ 2-5 ปี ในเขตตำบลหนองหลวงและนอกเขตพื้นที่เข้ามารับการอบรมเลี้ยงดูเพิ่มมากขึ้น ทำให้การอบรมเลี้ยงดูเป็นไปอย่างไร้ที่ติ ประทับกับบริบทในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ประชาชนมีอาชีพหลักคือเกษตรกรรม ทำไร่ ทำนา ซึ่งส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ พ่อ แม่ของเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่จึงต้องออกไปทำงานนอกพื้นที่เพื่อหารายได้เพิ่ม ภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยจึงตกอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย การรับ - ส่ง เด็กจึงไม่สะดวก อีกทั้งเด็กไม่ได้แยกอบรมเลี้ยงดูตามสัดส่วนอายุ การพัฒนาบุคลากรในด้านต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมประสพการณ์ให้กับเด็กไม่ต่อเนื่อง บุคลากรแยกกันประจำแต่ละศูนย์ทำให้การจัดทำ

เอกสารมาตรฐานไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ด้านการจัดสรรงบประมาณสิ้นเปลือง อาคารสถานที่ของแต่ละศูนย์มีพื้นที่ไม่เพียงพอต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน สัดส่วนพื้นที่ของห้องเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก และการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สะดวกในด้านระยะทาง ส่งผลให้เด็กได้รับการพัฒนาอบรมเลี้ยงดูไม่เป็นไปตามมาตรฐาน

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงได้เห็นถึงปัญหาดังกล่าว ในปี พ.ศ. 2557 ได้ริเริ่มการดำเนินงานในรูปแบบ “เครือข่ายการดำเนินงานการบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก” ดำเนินการรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 ศูนย์ ทำให้การบริหารและดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐาน พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยในช่วงอายุ 2-5 ปี มีพัฒนาการที่ดีเหมาะสมตามวัยทั้ง 4 ด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย ตามบริบทและวัฒนธรรมของชุมชน และให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน มีคุณภาพชีวิตที่ดีและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข โดยความร่วมมือกันในรูปแบบเครือข่าย ดังต่อไปนี้

1. มีการเรียนการสอนตามหลักสูตร สอดแทรกค่านิยม ระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งส่งเสริมการมีสุขลักษณะ สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ที่มุ่งเน้นให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณภาพได้มาตรฐาน ด้านอาคารสถานที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงได้ก่อสร้างอาคารสถานที่ให้เป็นไปตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาบุคลากรสนับสนุนให้ครูผู้ดูแลเด็กศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี เอกปฐมวัย และศึกษาต่อในระดับปริญญาโท เอกบริหารการศึกษา มีการจัดทำหลักสูตรโดยแยกเป็นช่วงอายุ 2 - 3 ปี และหลักสูตร 3 ปี เพื่อส่งเสริมให้เด็กปฐมวัย มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามบริบทของท้องถิ่นและความต้องการของชุมชน

2. การรับ - ส่งเด็กปฐมวัย ผู้บริหารมีนโยบายแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง ประกอบกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงได้เข้าร่วมโครงการขบขี่ปลอดภัยบนท้องถนน ได้อำนวยความสะดวกจัดให้มีการบริการรถตู้รับ - ส่ง และมีจุดรับ - ส่ง ครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 14 หมู่บ้านเพียงพอต่อความต้องการ

3. การบริหารงานอย่างมีส่วนร่วมของเครือข่าย ได้แก่ ผู้บริหาร คณะกรรมการศูนย์ฯ คณะที่ปรึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน โดยคำนึงถึงความต้องการของเด็ก ผู้ปกครอง และบริบทท้องถิ่นเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีคุณภาพเป็นต้นแบบในการศึกษาดูงานให้แก่บุคคลและหน่วยงานที่สนใจ

เครือข่ายการดำเนินงานการบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ประกอบไปด้วย

- ▶ คณะที่ปรึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาคประชาชน ทำหน้าที่ดูแลช่วยเหลือให้คำปรึกษา โดยมีการประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง
- ▶ คณะกรรมการศูนย์ฯ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง อสม. ครู ทำหน้าที่เสนอแนะให้ข้อคิดเห็น กำหนดแนวทางในการดำเนินงานโดยมีการประชุมร่วมกับคณะที่ปรึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง
- ▶ คณะกรรมการจัดหาสื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาธารณสุข ผู้แทนผู้ปกครอง ครู เพื่อพิจารณาเห็นชอบในการคัดเลือกสื่อการเรียนการสอน
- ▶ คณะกรรมการประเมินการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย ปลัด ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการทำงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ▶ ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการประชุมผู้ปกครองอย่างน้อยภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง และมีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดเลือกสื่อการเรียนการสอน ร่วมจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมคิดดำเนินการ และติดตามประเมินผล
- ▶ ผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นคณะกรรมการฯ ช่วยวางแผน ให้คำปรึกษา และประเมินผล
- ▶ หัวหน้าศูนย์ฯ วางแผน ดูแลบุคลากรและการทำงาน ตามแผนงานที่วางไว้อย่างถูกต้อง เรียบร้อย ผู้ดูแลเด็ก ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดู จัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีเหมาะสมตามวัย

- ▶ ผู้สูงอายุ เป็นผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญา ประเพณีวัฒนธรรม ท้องถิ่นให้กับเด็กปฐมวัย
- ▶ วัด พระภิกษุสงฆ์ อบรมให้ความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมทางศาสนาธรรมศึกษา
- ▶ โรงเรียนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้คำแนะนำการจัดทำหลักสูตร การจัดการศึกษาปฐมวัย พิจารณาคัดเลือกสื่อการเรียนการสอน
- ▶ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ด้านสุขภาพอนามัย ให้ความรู้กับครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง
- ▶ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ช่วยในการพัฒนางานวิชาการ การจัดกิจกรรม แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้
- ▶ สาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชร ร่วมพัฒนา ให้คำแนะนำ การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณภาพ

การดำเนินงานของเครือข่ายการบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ได้ส่งผลให้เกิดกิจกรรม “โรงเรียนพ่อแม่” ที่ไม่ได้หมายถึงการสอนพ่อแม่ในโรงเรียนแต่เป็นการแนะนำบริการความรู้ให้กับพ่อแม่ ทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ตามวัย มีพัฒนาการที่ดี ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีแผนการจัดกิจกรรม เช่น การอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามวัย อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในเด็กอายุ 2-5 ปี การเล่นและเล่นิทาน การป้องกันโรคติดต่อในเด็ก ทันทกกรรม สุขภาพฟันในเด็ก การใช้ยาในเด็กและวัคซีนตามวัย โภชนาการตามวัย ฯ นอกจากนี้ มีการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกและส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กและสามารถต่อยอดไปถึงผู้ปกครองได้ เช่น การส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้การคัดแยกขยะ เช่น ถูนม ถูขนม กล่องนม ถูพลาสติก ขวดน้ำ ซึ่งการจัดกิจกรรมนี้ให้กับเด็กต้องใช้ระยะเวลาในการปลูกฝังอย่างต่อเนื่องและต้องได้รับความร่วมมือกับผู้ปกครอง กิจกรรมดังกล่าวจะทำให้เด็กรู้จักการจัดการขยะได้ในระยะยาว เป็นต้น และผลงานทั้งหลายที่เป็นที่ประจักษ์นี้ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอกและทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กฯ เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานให้กับหน่วยงานต่างๆ และผู้ที่สนใจจากทั่วประเทศ

เครือข่ายอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน อบต.หนองหลวง

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ได้เริ่มจัดการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันสาธารณภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เมื่อปี พ.ศ. 2548 โดยมีผู้เข้ารับการฝึกอบรม ประกอบด้วยผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้าง และประชาชน ได้ทำการฝึกอบรมเพิ่มจำนวน อปพร. เพื่อพร้อมปฏิบัติงานไม่น้อยกว่าร้อยละ 2 ของประชาชนในพื้นที่ ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง มีจำนวน สมาชิก อปพร.ทั้งสิ้น จำนวน 209 คน โดยมีศูนย์ปฏิบัติงานตั้งอยู่ ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง การดำเนินงานของศูนย์มุ่งเน้นด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานอำนวยความสะดวก งานป้องกัน และงานฟื้นฟูภายหลังเกิดสาธารณภัย โดยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนได้เข้าไปมีส่วนร่วมและบทบาทเป็นอย่างมาก อันได้แก่ การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมถึงการให้ความช่วยเหลือ สาธารณภัยต่างๆ เช่น อัคคีภัย อุทกภัย วาตภัย ที่รวดเร็วยามเกิดเหตุ การอำนวยความสะดวกจราจรให้กับส่วนราชการ หมู่บ้าน/ชุมชน ในงานพิธีต่างๆ การช่วยเหลือภัยบนท้องถนน งานกู้ชีพกู้ภัย เพื่อช่วยเหลือชีวิตเบื้องต้นของผู้ประสบเหตุ และการรักษาความปลอดภัยแกวเด็ลลุ่มคูคลอง ร่วมขุดลอกวัชพืชที่ปิดกั้นทางน้ำ เพื่อการรักษาสิ่งแวดล้อมที่ดีงาม ฯลฯ

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอลานกระบือ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำม้นดิบบนบกที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง จึงตระหนักว่าหากเกิดสาธารณภัยที่ขยายวงกว้างและมีความรุนแรงในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงเพียงหน่วยงานเดียวอาจไม่สามารถเข้าระงับเหตุได้ทันทั่วทั้งพื้นที่ และอาจก่อให้เกิดความเสียหายชีวิตและทรัพย์สินอย่างมากได้ จึงได้มีการจัดทำเครือข่ายอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ/พื้นที่ใกล้เคียง และส่วนราชการอื่น เช่น สถานีตำรวจ สถานีศึกษา วัด โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลลานกระบือ ส่วนราชการอำเภอลานกระบือ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดกำแพงเพชร ภาคเอกชน เช่น บริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด เป็นต้น เพื่อการดำเนินการร่วมกันในด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เพื่อให้บริการสาธารณะด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง องค์การบริหารส่วนตำบลบึงทับแรต องค์การบริหารส่วนตำบลลานกระบือ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนพลวง องค์การบริหารส่วนตำบลจันทิมา เทศบาลตำบลลานกระบือ เทศบาลตำบลช่องลม) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพรานกระต่ายซึ่งเป็นพื้นที่ใกล้เคียง (องค์การบริหารส่วนตำบลคูบ้านโอง เทศบาลตำบลคลองพิไกร) เพื่อการประสานการช่วยเหลือด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

นอกจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งที่ร่วมเครือข่ายจะได้เข้ามาร่วมในการให้ความช่วยเหลือไม่ว่าจะเป็นกรณีน้ำท่วมอุทกภัย กำลังเจ้าหน้าที่ กำลังของ อปพร.มาดำเนินการช่วยเหลือเพื่อให้เหตุนั้นสงบหรือเบาบางลงในระดับหนึ่งแล้วนั้น ยังช่วยลดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน สามารถรับมือกับสถานการณ์การเมื่อเกิดสาธารณภัยและสามารถฟื้นฟูสถานการณ์ภายหลังการเกิดภัยได้ร่วมกันได้

นอกจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ที่เข้ามาร่วมเป็นเครือข่ายแล้ว ยังมีหน่วยงานอื่นๆ ที่เข้ามาร่วมเป็นเครือข่ายอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน อบต.หนองหลวง ได้แก่

1. วัดในเขตพื้นที่ตำบลหนองหลวง เพื่อการอำนวยความสะดวกในด้านการจราจร การจัดกิจกรรมทางศาสนา ศาสนพิธีต่างๆ หรือการจัดงานประจำปี รวมทั้งการเฝ้าระวังการเกิดเหตุที่จะเกิดขึ้นภายในงานร่วมกับตำรวจในพื้นที่ นอกจากนี้ยังใช้วัดเป็นสถานที่อพยพเมื่อยามเกิดเหตุสาธารณภัยอีกด้วย

2. สถานศึกษาโรงเรียนในเขตพื้นที่ตำบลหนองหลวง โดยองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง จัดฝึกอบรมด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กับเด็กนักเรียน เพื่อให้ความรู้และเรียนรู้วิธีการปฏิบัติตัวเมื่อเกิดเหตุสาธารณภัย เช่น ภัยทางน้ำ ภัยอัคคีภัย เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้โรงเรียนเป็นสถานที่อพยพเมื่อยามเกิดเหตุสาธารณภัยอีกด้วย

3. หมู่บ้าน/ชุมชน จัดทำแผนการป้องกันภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน ซึ่งเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเกิดสาธารณภัยต่างๆ ในชุมชน โดยมีการร่วมคิด ร่วมวางแผน ป้องกันและการช่วยเหลือเบื้องต้นในยามเกิดเหตุสาธารณภัย

4. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองหลวงและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพปึงมาลัย ให้ความช่วยเหลือการรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้กับผู้ประสบภัย ก่อนนำส่งโรงพยาบาลอำเภอ ลานกระบือ หรือโรงพยาบาลจังหวัดกำแพงเพชร

5. สถานีตำรวจ ร่วมมือในการปฏิบัติภารกิจร่วมกันในช่วงเทศกาลสำคัญๆ กับ อปพร. เช่น การจัดตั้งจุดตรวจช่วงเทศกาลปีใหม่ เทศกาลวันสงกรานต์ เป็นต้น เพื่อความปลอดภัยบนท้องถนนของผู้ที่สัญจรไปมา ทั้งยังร่วมกันในการอำนวยความสะดวกให้แก่เด็กนักเรียน บริเวณหน้าโรงเรียนเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่เด็กนักเรียน

6. ส่วนราชการระดับอำเภอลานกระบือ ประสานรายงานเหตุด่วนเมื่อเกิดเหตุสาธารณภัย และการประสานขอรับความร่วมมือ/ช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7. สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดกำแพงเพชร ร่วมสนับสนุนวิทยากรในการให้ความรู้ เพิ่มฝึกทักษะให้แก่ อปพร. เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น รวมถึงการเตรียมวัสดุอุปกรณ์

8. ภาคเอกชน ได้แก่ บริษัท ปตท.สผ.จำกัด มหาชน เนื่องจากเป็นบริษัทที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอลานกระบือ มีฐานการขุดเจาะน้ำมันกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ในเขตอำเภอลานกระบือ และบริษัทฯ ได้มีการซ้อมแผนเกี่ยวกับการป้องกันการเกิดภัย เช่น การอบรมดับเพลิงขั้นก้าวหน้า ซึ่ง อปพร.องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงได้เข้าร่วมฝึกซ้อมแผนการป้องกันภัยร่วมกับบริษัทฯ อย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาปรับใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่

นอกเหนือจากการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติแล้ว เครือข่ายการช่วยเหลือด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้มีการดำเนินการเตรียมพร้อมพื้นที่เสี่ยงในการเกิดอัคคีภัยจากการผลิต

น้ำมัน(ความเสี่ยงพิเศษ) โดยมีการซ่อมแผนฉุกเฉินในฐานน้ำมันร่วมกับเครือข่าย เนื่องจากในพื้นที่เขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงมีฐานผลิตน้ำมันของบริษัท ซีเอ็นพีซีเอสเค (ไทยแลนด์) จำกัด จำนวน 9 ฐาน บริษัท ปตท.สผ. จำกัด จำนวน 3 ฐาน ซึ่งไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าจะเกิดภัยขึ้นได้เมื่อใด ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันการเกิดเหตุและรับมือกับเหตุฉุกเฉินที่จะเกิดขึ้น เครือข่ายจึงได้ดำเนินการฝึกซ้อมแผนการเกิดอัคคีภัยในฐานผลิตน้ำมัน ณ ฐานผลิตน้ำมันดิบบึงม่วงใต้ 2 (BMS 2) ในเขตหมู่ที่ 7 ต.หนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร ของบริษัทซีเอ็นพีซีเอสเค (ไทยแลนด์) จำกัด เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับเหตุฉุกเฉิน (Emergency Preparedness) เป็นกระบวนการควบคุมความสูญเสีย โดยการเตรียมความพร้อมของบุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อที่จะสามารถนำมาใช้ได้ทันทั่วทั้งเมื่อเกิดเหตุ รวมถึงการฝึกซ้อมเพื่อให้เกิดความคุ้นเคย สามารถรับมือกับเหตุฉุกเฉินที่จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสอดคล้องกับกฎหมายและข้อกำหนดอื่นๆ

การดำเนินการซ่อมแผนฉุกเฉินในฐานน้ำมันทำให้แต่ละหน่วยงานของเครือข่ายอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน อบต. หนองหลวง ได้ทราบถึงศักยภาพของทรัพยากรที่มี ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากรของเครือข่าย รวมถึงได้ทราบถึงจุดอ่อน อุปสรรคที่จะเกิดขึ้น ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงมีแนวทางในการจัดการเครือข่ายให้มีความเป็นเลิศและพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป อาทิ

- ▶ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง มุ่งหวังเพิ่มจำนวน สมาชิก อปพร. จากประชาชนที่มีจิตอาสาในการช่วยเหลือด้านสาธารณภัย มุ่งพัฒนาศักยภาพ อปพร. เพื่อให้สามารถปฏิบัติการเผชิญเหตุและจัดการวิกฤตภัยรุนแรงเฉพาะด้าน รวมถึงมุ่งหน้าพัฒนา อปพร. ให้เป็นต้นแบบเครือข่ายอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ มีมาตรฐานการปฏิบัติในระดับสากล
- ▶ การจัดฝึกอบรมร่วมกันของเครือข่ายอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือและพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อการเพิ่มทักษะ ความรู้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของสมาชิก อปพร. เครือข่าย การฝึกปฏิบัติร่วมกันอย่างน้อยปีละครั้ง โดยมีส่วนราชการระดับอำเภอ สำนักงานป้องกันและ

บรรเทาสาธารณภัยจังหวัดกำแพงเพชร ได้เข้ามามีส่วนร่วมและส่งเสริมในการฝึกอบรม

- ▶ การดำเนินการของเครือข่ายส่วนราชการอื่น ภาคเอกชน และประชาชน ไม่ว่าจะเป็นสถานีตำรวจ สถานีศึกษา วัด หมู่บ้าน/ชุมชน บริษัทเอกชน ส่วนราชการอำเภอ และสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ยังคงมีการดำเนินการโดยความร่วมมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็น การอบรมให้ความรู้ทั้งแก่ สมาชิก อปพร. เด็กนักเรียน หมู่บ้าน/ชุมชน บุคลากรเจ้าหน้าที่ และการอำนวยความสะดวก ความเป็นระเบียบเรียบร้อยเมื่อยามเกิดเหตุ และการป้องกันเบื้องต้นเพื่อรักษาชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและส่วนรวม

องค์การบริหารส่วนตำบลช่องเปา อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลช่องเปา อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ 50160
โทรศัพท์ 0-5382-6839 โทรสาร 0-5382-6839

ประชากร

5,972 คน (ชาย 2,887 คน หญิง 3,085 คน)

พื้นที่

49.5 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 13 หมู่บ้าน/ ชุมชน)

รายได้

19,765,385.66 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินยืมจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

17,658,221.68 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายรุ่งสุริยา เชียงชีระ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลช่องเปา
2. นายพิทยา เอื้อยะไพบุลย์	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลช่องเปา
3. จ.ส.ต.จิตประชา มูลสมบัติ	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลช่องเปา

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 17 คน

หญิง จำนวน 8 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปา เน้นการบริหารงานที่ตอบโจทย์วิสัยทัศน์ที่ “เป็นองค์กรแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเป็นหน่วยงานที่เชื่อมโยง สร้างเครือข่าย สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน” ซึ่งวิสัยทัศน์ดังกล่าวสะท้อนถึงระบบการบริหารงานแบบบูรณาการร่วมกับเครือข่ายในพื้นที่และนอกพื้นที่ เน้นการเปิดพื้นที่และสร้างโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามาเติมเต็มองค์ความรู้ที่ยังขาดแก่ตำบลช่วงเปา รวมทั้งการช่วยสนับสนุนการทำงานของภาคีเครือข่ายให้สะดวกและคล่องตัวมากขึ้น มีการใช้หลักการ “5 ร-2 ใจ” ร่วมคิด ร่วมมือ ร่วมทำ ร่วมติดตาม ร่วมเป็นเจ้าของและให้ความจริงใจ สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน จนเกิดเป็นความเต็มใจและพร้อมร่วมเรียนรู้ถ่ายทอดประสบการณ์ระหว่างกันได้ นอกจากนี้ผู้บริหารและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปายังมีศาสตร์และศิลป์ที่จะหลอมรวมความรู้และภาคีเครือข่ายที่สมัครใจให้เข้ามาทำกิจกรรมเพื่อสร้างชุมชนช่วงเปาที่เข้มแข็งและยั่งยืน

การบริหารเช่นนี้จึงเป็นความโดดเด่นขององค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปา โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปาดำเนินการจัดระเบียบโครงสร้างเครือข่ายต่างๆ ให้ความเหมาะสมกับปัญหาที่เกิดขึ้นและต้องอยู่ภายใต้พื้นฐานของความเคารพสิทธิ เชื่อถือ ื่ออาหารซึ่งกันและกัน ประกอบกับการเป็นศูนย์กลางเพื่อการประสานงานให้แก่เครือข่ายจนปรากฏผลงานความสำเร็จผ่านโครงการในพื้นที่อย่างชัดเจน

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความ เป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปา ได้แก่

ศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียงตามศาสตร์พระราชาตำบลช่วงเปา

ปัญหาสภาพพื้นที่ของตำบลช่วงเปาที่เป็นที่ราบเชิงเขา มักจะประสบปัญหาดินและน้ำท่วม และการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพอันเนื่องมาจากการขยายตัวของชุมชนอย่างรวดเร็ว และการบุกรุกพื้นที่สาธารณะอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะมีการทำแผนชุมชนป้องกันปัญหาในลักษณะนี้มาแล้วก็ตามก็ยังพบว่าไม่สามารถแก้ไขปัญหาเรื่องดินและน้ำท่วมได้อย่างยั่งยืน เป็นเพียงการแก้ไขปัญหาระยะสั้น ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทยเรื่อง การดำเนินงานโครงการ “น้ำคือชีวิต ศาสตร์พระราชาสู่แปลงเกษตรผสมผสานประชารัฐ” ที่เข้ามาয়องค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปา ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญให้นำศาสตร์พระราชามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและ

ขยายผล โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ร่วมกับภาครัฐ เอกชน ชุมชน จัดหาที่ดินว่างเปล่า ทำแปลงเกษตรผสมผสานและพัฒนาแหล่งน้ำให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างเพียงพอ

ทางองค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปาจึงวางแผนแบบระยะยาว โดยเริ่มต้นด้วยการปรับปรุงพื้นที่ที่รกร้างกำจัดวัชพืชผักตบชวาในแหล่งน้ำในพื้นที่สาธารณะให้เกิดประโยชน์ (อ่างเก็บน้ำหนองปี่) ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2560 ซึ่งการปรับปรุงและกำจัดผักตบชวาในอ่างเก็บน้ำดังกล่าวทำให้ได้รับคัดเลือกเป็นตำบลต้นแบบโครงการกำจัดวัชพืช ผักตบชวาในแหล่งน้ำของอำเภอจอมทอง ผลจากการพัฒนาอ่างเก็บน้ำเกิดเป็นแนวคิดและการสร้างประโยชน์จากผักตบชวาและสานต่อเป็นโครงการต่อเนื่องหลากหลายโครงการ อาทิ การทำปุ๋ยอินทรีย์ด้วยผักตบชวาให้ชุมชนผ่านการสนับสนุนมูลนิธิในการจัดทำปุ๋ยจากภาคเอกชน การปรับปรุงภูมิทัศน์รอบบริเวณพื้นที่สาธารณะ การก่อสร้างอาคารศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราชา การก่อสร้างโรงเรียนปศุสัตว์แปลงสาธิตเกษตรอินทรีย์ สวนผักคนเมือง จนกระทั่งกลายเป็นศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียงตามศาสตร์พระราชาตำบลช่วงเปาเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในศาสตร์เศรษฐกิจพอเพียงจากแนวคิดดังกล่าวองค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปาและภาคีเครือข่ายจึงร่วมกันเน้นให้ศูนย์สาธิตฯ เป็นศูนย์ครบวงจรอย่างยั่งยืนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการบริหารงานเรื่องการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศาสตร์พระราชาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประมุขของมหามงกุฎดุสิต น้อมนำไปสู่การปฏิบัติ มีการร่วมกันขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและน้อมนำศาสตร์พระราชาไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและสร้างเครือข่ายชุมชนการน้อมนำศาสตร์พระราชาไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างยั่งยืน

การพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ที่รกร้างดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงทิศทางการพัฒนาชุมชนแบบเชิงรุกและวางกรอบแนวคิดที่ตอบโจทย์ของชุมชนในระยะยาว การจัดตั้งศูนย์สาธิตฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านเกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน พลังงานทดแทนและการปศุสัตว์สลับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการทรงงาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นโรงเรียนชุมชนด้านเกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน พลังงานทดแทน การปศุสัตว์ การใช้ทรัพยากรชุมชนอย่างคุ้มค่า พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนแก่เครือข่ายเกษตรกรตำบลช่วงเปาและเกษตรกรนอกพื้นที่ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปาทำหน้าที่เป็นผู้ประสานเครือข่าย ส่งเสริม สนับสนุนให้แต่ละภาคีเครือข่ายทำงาน

ร่วมกัน กำหนดให้ภาคีเครือข่ายและชุมชนต่างเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา ซึ่งเป็นทุนทางสังคม สำคัญที่เอื้อทำให้เกิดความเชื่อมั่นและได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

รูปแบบการดำเนินงานจะใช้วิธีการเชิญและมอบหมายให้ภาคีเครือข่ายเป็นคณะกรรมการ เพื่อปฏิบัติงานแต่ละด้านหรือเชิญเข้าเป็นคณะกรรมการร่วมในชุมชน เพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนา ตำบลช่วงเปา และขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียงตามศาสตร์พระราชา ในลำดับแรก ต่อจากนั้นจะดำเนินการประชุม/วางแผนขับเคลื่อนการบริหารงานของศูนย์สาธิตฯ อย่างต่อเนื่อง มีการขอรับอุดหนุนงบประมาณจากเครือข่ายที่เกี่ยวข้องและมีศักยภาพเพื่อให้ เครือข่ายมีทุนในการบริหารจัดการโครงการ มีการเปิดช่องทางรับสมัครจิตอาสาเพื่อช่วยเหลือ เกษตรกรในการอบรมให้ความรู้

ภาคีเครือข่ายสำคัญในโครงการดังกล่าว มีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้

1. ภาครัฐ ได้แก่

- ▶ ที่ว่าการอำเภอจอมทอง ประชุมวางแผนเลือกเป็น King of ผักตบชวา (จังหวัด สะอาด)
- ▶ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ สนับสนุนเรือ บุคลากร และรถแบคโฮ
- ▶ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 36 สำนักงานพัฒนาภาค 3 สนับสนุนกำลังพลทหาร รถแบคโฮ ในการดำเนินงานขุดลอกและปรับปรุงพื้นที่อ่างเก็บน้ำหนองปู้
- ▶ เกษตรอำเภอจอมทอง เป็นที่ปรึกษาโครงการและคณะกรรมการศูนย์ฯ พี่ชและผัก ในศูนย์สาธิตฯ การบริการตรวจวิเคราะห์ดิน การอบรมให้ความรู้วิชาการด้านการเกษตร
- ▶ ประมงอำเภอจอมทอง /ปศุสัตว์อำเภอจอมทอง สนับสนุนองค์ความรู้และวิธีการ เลี้ยงสัตว์ สนับสนุนพันธุ์ปลาเพื่อปล่อยในอ่างเก็บน้ำหนองปู้
- ▶ การประปาส่วนภูมิภาค สาขาจอมทอง สนับสนุนน้ำดื่ม

2. ภาคเอกชน ได้แก่

- ▶ บริษัท ซีพีเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ให้สนับสนุนมูลนิธิจัดทำปุ๋ย และ วัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้างอาคารศูนย์สาธิตฯ
- ▶ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภูพิลลิวาณิชย์ ให้วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างศูนย์ และบุคลากร บริษัทนิ่มซีเล็ง จำกัด สนับสนุนน้ำดื่ม

3. ภาคประชาสังคม ได้แก่

- ▶ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) ออกแบบผังบริเวณพื้นที่ ใช้สอยร่วมกับกองช่างของอบต. ช่วงเปา ลงพื้นที่ประชาคมหมู่บ้าน/ประชุม คณะกรรมการคัดเลือกผู้ยากไร้ที่มีคุณสมบัติ ออกแบบและวางผังบริเวณและ สนับสนุนงบประมาณ

4. ผู้นำชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน

- ▶ กำหนดตำบลช่วงเปา ให้ความรู้และการเลี้ยงโค
- ▶ ปราชญ์ชุมชน หมอดินดูแลให้ความรู้เรื่องการจัดการดินและแปลงผักด้านการเกษตร
- ▶ กลุ่มผู้ใช้น้ำ ม.8 บ้านใหม่สันติง มีส่วนร่วมในการขุดลอกผักตบชวา สนับสนุน อาหาร โดยกลุ่มแม่บ้าน ดูแลและบริหารจัดการน้ำ

หลักสำคัญในการบริหารงานความสำเร็จที่เป็นเลิศขององค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปา คือ การทำหน้าที่หลักประสานงานและเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายที่แตกต่างกันซึ่งมีหน้าที่การทำงานที่ไม่เหมือนกันให้เข้าถึงชุมชนและร่วมมือแก้ไขปัญหาพร้อมกับชุมชนได้อย่างดีเยี่ยม เป็นผู้นำทางความเชื่อมั่นให้ชุมชนในการพัฒนางาน ซึ่งผู้บริหารและบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปา จะไม่กำหนดบทบาทตนเองเป็นผู้นำในการทำงาน ในทางตรงกันข้ามจะให้ชุมชนเป็นผู้นำในการพัฒนาและสนับสนุนให้เกิดการบริหารงานร่วมกับภาคีเครือข่าย การบริหารงานดังกล่าวเป็นกลยุทธ์ การบริหารจัดการที่ยั่งยืนของโครงการ รวมทั้งยังสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายให้เชื่อมโยง และต่อยอดในอีกหลายโครงการในอนาคต

การดำเนินโครงการจัดตั้งศูนย์สาธิตฯ จึงนับเป็นความสำเร็จที่เป็นเลิศขององค์การบริหาร ส่วนตำบลช่วงเปา กล่าวอีกนัยหนึ่ง ศูนย์สาธิตฯ คือ “บ้าน” และ “โรงเรียน” บ่มเพาะและสร้าง องค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมแก่ชุมชนจากความร่วมมืออย่างเข้มแข็งของภาคีเครือข่าย เผยแพร่เทคนิคในการทำการเกษตรในรูปแบบต่างๆ ให้แก่ชุมชน และให้ชุมชนไปถ่ายทอดความรู้ ต่อยอดเองได้ โดยไม่รู้สึกรู้สีกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปาหรือหน่วยงานราชการเป็นเจ้าของ สถานที่แต่ชุมชนคือเจ้าของศูนย์สาธิตฯ ที่แท้จริงเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ปัจจุบัน ศูนย์สาธิตฯ เป็นแหล่งเรียนรู้และสถานที่ศึกษาดูงานด้านเกษตรและบ้านมั่นคงชนบท

โครงการแก้ไขปัญหาคืออยู่อาศัยที่กินทำกินและเมืองพัฒนาคุณภาพชีวิต อย่างมีส่วนร่วม

ฐานข้อมูลชุมชนตำบลช่วงเปา พบว่าประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มีหนี้สิน ไม่มีที่อยู่อาศัยหรือที่อยู่อาศัยชำรุดทรุดโทรม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 ทางองค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปาจึงริบดำเนิรแก้ไขปัญหาดังกล่าวทันที เริ่มต้นด้วยการทำโครงการช่วยเหลือผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาสทางสังคมตำบลช่วงเปา ซ่อมแซมบ้านและช่วยเหลือปัจจัยยังชีพ ในปี พ.ศ. 2556-2559 โดยร่วมกับบริษัท CPF (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ และผู้พิการจำนวน 15 หลังคาเรือน ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 13 จังหวัดเชียงใหม่ ช่วยเหลือซ่อมแซมไปจำนวน 10 หลังคาเรือน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่ ซ่อมแซมไปจำนวน 15 หลังคาเรือน และศูนย์จัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านธรรมปกรณ์ซ่อมแซมบ้านผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ และผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลช่วงเปา ซ่อมแซมไปจำนวน 35 หลังคาเรือน ผลจากการดำเนินโครงการดังกล่าวช่วยคลี่คลายได้แก่ปัญหาระยะสั้นได้เพียงส่วนหนึ่ง อย่างไรก็ตาม จากฐานข้อมูลพบปัญหาเพิ่มเติมว่าหลายหมู่บ้านประสบปัญหาเรื่องคดีการบุกรุกเข้าไปในพื้นที่ของหน่วยงานราชการหลายแห่ง เช่น พื้นที่ของแขวงทางหลวง ป่าสงวนแห่งชาติ ที่ดินของเอกชน พื้นที่ของกรมเจ้าท่า เป็นต้น การขยายตัวของปัญหาดังกล่าวจึงเป็นที่มาของโครงการแก้ไขปัญหาคืออยู่อาศัยที่กินทำกินและเมืองพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างมีส่วนร่วม ในปี พ.ศ. 2560 องค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปาจึงริบดำเนิรแนวคิดเดิมที่ทำเพียงการแก้ไขปัญหาคือด้วยซ่อมแซมบ้านที่ชำรุดทรุดโทรมซึ่งปัญหาดังกล่าวสอดคล้องโดยตรงกับนโยบายและวิสัยทัศน์ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ที่ต้องการสนับสนุนและให้การช่วยเหลือการพัฒนาที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน ด้วยเหตุนี้เอง องค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปาจึงเชื่อมประสานงานการดำเนินโครงการและงบประมาณอย่างเข้มแข็ง โดยมีการจัดตั้ง “คณะกรรมการแก้ไขปัญหาคืออยู่อาศัยตำบลช่วงเปา” ซึ่งมีหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลพร้อมวิเคราะห์ การสนับสนุนแผนพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม ประสานเชื่อมโยงการทำงานอย่างบูรณาการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง บริหารโครงการและส่งเสริมยกระดับแผนงานเชิงนโยบายโดยคณะกรรมการดังกล่าวยังมีภาคีเครือข่ายที่สำคัญ ดังนี้

1. ผู้บริหารและบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปา
2. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

3. สภาองค์กรชุมชน
4. หน่วยงานจังหวัด
5. ตัวแทนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
6. ตัวแทนกลุ่มคุณภาพชีวิต
7. ตัวแทนกลุ่มสตรีแม่บ้าน
8. ตัวแทนกำนันผู้ใหญ่บ้าน
9. ตัวแทนผู้เดือดร้อนทั้ง 15 หมู่บ้าน

โครงการดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงระบบความคิดที่ชาญฉลาดและวางแผนดำเนินงานแบบครอบคลุมทุกมิติ ซึ่งต้องแก้ไขปัญหาคืออยู่อาศัยและที่กินทำกินให้แก่ผู้ที่มีรายได้น้อยอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง พร้อมกับการกำหนด “แนวทางการดำเนินงานขอใช้ที่ดินในตำบลช่วงเปา” อันเป็นแนวทางการปรับปรุงในที่ดินเดิม สร้างความเข้าใจของชุมชนและการเจรจาเช่าที่ดิน การขอผ่อนผัน การแก้ไขปัญหาคือการบุกรุกพื้นที่กับหน่วยงานที่เป็นคู่กรณีอย่างชัดเจนในแต่ละช่วงเวลา และได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากภาคีเครือข่ายเดิมและใหม่ ทั้งนี้เพื่อวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้ผู้มีรายได้น้อย มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน ครอบคลุมมิติการพัฒนาด้านกายภาพ เศรษฐกิจสังคม เกิดความมั่นคงในเรื่องที่อยู่อาศัยและสิทธิการครอบครองที่ดิน ชุมชนเข้ามาดำเนินการและมีส่วนร่วมต่อการตัดสินใจ เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันที่จะยุติปัญหาสร้างอนาคตใหม่ให้ผู้ที่มีความเดือดร้อนและผลกระทบจากการถูกไล่ที่ได้อย่างมีความสุขสามารถแก้ไขปัญหาคือชุมชนแออัดไม่ให้ขยายตัวลดความขัดแย้งและการฟ้องร้องเรื่องการบุกรุกในพื้นที่ได้อย่างยอดเยี่ยม

นอกจากนี้ วิธีคิดและการบริหารที่มีความเป็นเลิศของโครงการดังกล่าว คือ การที่ผู้บริหารบุคลากรท้องถิ่น และเครือข่ายร่วมกันกำหนด “แนวทางการแก้ไขปัญหาคืออยู่อาศัย” เพื่อสร้างความยั่งยืนของบ้านและที่ดินโดยมีชุมชนเป็นหุ้นส่วนพัฒนาเมืองทุกมิติ รวมทั้งยุติปัญหาการไร้ที่อยู่อย่างบูรณาการและชัดเจนมากขึ้น อาทิ แก้ปัญหาของผู้เดือดร้อนในชุมชนที่ไม่มีทั้งที่ดินและบ้านจำนวน 318 ครัวเรือน การปรับปรุงซ่อมแซมของผู้ที่ยากจนจำนวน 40 ครัวเรือน และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ที่ไม่เดือดร้อนจำนวน 2,130 ครัวเรือน อีกทั้งยังมีการจัดทำ “แผนการพัฒนาที่อยู่อาศัยตำบลช่วงเปา” ซึ่งประกอบด้วย การซ่อมแซมและปรับปรุงที่อยู่อาศัย การสร้างบ้านมั่นคงชนบท บ้านมั่นคงเมือง การย้ายออกจากพื้นที่สาธารณะที่บุกรุกไปอยู่ที่แห่งใหม่

พร้อมกับการสร้างคุณภาพชีวิตให้ครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบ นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปายังบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการเชื่อมโยงโครงการนี้ไปยังศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียงตามศาสตร์พระราชาท่าบลช่วงเปาในเรื่องการแบ่งพื้นที่สร้างบ้านมั่นคงชนบทในศูนย์สาธิตฯ จำนวน 6 หลังคาเรือน

หากพิจารณาหน้าที่ของแต่ละภาคีเครือข่าย จะเห็นได้ว่ามีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปา รับผิดชอบงานด้านธุรการ การประสานงาน การจัดตั้งคณะกรรมการภาคีเครือข่าย การเจรจาหารือ/ปรึกษา/ระหว่างหน่วยงานคู่กรณีกับชุมชน การสำรวจหาที่อยู่อาศัยใหม่ การประสานของงบประมาณจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน การสนับสนุนการดำเนินงานภาคีเครือข่ายทั้งในและนอกพื้นที่ รวบรวมข้อมูลและสรุปปัญหาของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องได้รับความช่วยเหลือเสนอแก่ภาคีเครือข่ายในการได้รับความช่วยเหลือตามประเด็นปัญหา ได้แก่ กลุ่มบ้านพรสวรรค์ กลุ่มที่ราชพัสดุ ม.3 บ้านท่าศาลา กลุ่มบ้านสันตออย (ม.8 บ้านใหม่สันตอ) กลุ่มบ้านโห่งป่าหมาก ม.10 บ้านใหม่สามัคคี กลุ่มบ้านใหม่องค์กรกษัหมู่ที่ 15 กลุ่มบ้านองค์กรกษั หมู่ที่ 14 กลุ่มพัฒนาหนองปู่ กลุ่มสร้างสรรค์บ้านใหม่

ภาครัฐ ได้แก่ **สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์กรมหาชน) (พอช.)** รับผิดชอบงานด้านการออกแบบ สนับสนุนงบประมาณหลักสำหรับการปรับปรุงบ้านมั่นคง (ที่ดินเดิมและสร้างบ้านใหม่บนที่ดินใหม่) บุคลากรในการสำรวจและลงพื้นที่ดำเนินการก่อสร้างที่อยู่อาศัยตามความเป็นจริง ตรวจสอบปัญหาของผู้ที่ได้รับผลกระทบ ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็น เสนอแนวทางในการสร้างที่อยู่อาศัย

ชุมชนตำบลช่วงเปา/ผู้นำชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน/ส.อบต./กลุ่มผู้ประสบปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน รับผิดชอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฉบับเพิ่มเติมผ่านการทำประชาคมหมู่บ้านทุกหมู่บ้านเพื่อชี้แจงโครงการ การร่วมกันรับรองสิทธิในที่ดินกันเอง การสำรวจที่ดินที่จะรองรับผู้เดือดร้อน การลงมติเห็นชอบในหลักการและการดำเนินงานก่อสร้างที่อยู่อาศัยและการซ่อมแซมบ้าน การสร้างกฎ กติกาการอยู่อาศัยร่วมกัน

ภาคประชาสังคม ได้แก่ สภาองค์กรชุมชนตำบลช่วงเปา รับผิดชอบด้านการประสานงานกับองค์กรภาคีเครือข่ายในพื้นที่ การดูแลคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ใหม่ของชุมชน

ภาคเอกชน ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนจำกัดภูพิลสิฐพาณิชย์สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้างบ้าน

โดยเครือข่ายทั้ง 3 ส่วนจะร่วมกันดำเนินงาน โดยสรุป ดังนี้

1. การสร้างความเข้าใจของโครงการในระดับชุมชน
2. การแบ่งทีมงานแต่ละภาคส่วนให้ลงพื้นที่ดำเนินการสำรวจข้อเท็จจริง สภาพบ้านที่อยู่อาศัย ข้อมูลประวัติ อาชีพ สถานะ และรายละเอียดของผู้ที่เดือดร้อน การเก็บภาพถ่ายเพื่อใช้อ้างอิงและฐานข้อมูลเพื่อดำเนินการเจรจาและชี้แจงปัญหา
3. การรังวัดพื้นที่และขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน
4. การนำข้อมูลมาสรุปและรวบรวมเป็นฐานข้อมูล จัดแยกประเภท และกรองข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ปัญหา

ความสำเร็จของโครงการกล่าวได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปาได้เปิดโอกาสและบริหารเชิงรุกร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ดึงศักยภาพของภาคีเครือข่ายออกมาใช้ตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ กำหนดแผนงานช่วงระยะเวลาการปฏิบัติงานที่ชัดเจนจนเกิดความคล่องตัวและสามารถแก้ไขปัญหาและดำเนินโครงการให้บรรลุผลได้รวดเร็ว ที่สำคัญและแตกต่างจากการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วไป คือ การมีวิถีคิดแบบผลทวีคูณทางเศรษฐกิจและสังคม (Multiplier effects) ภายใต้งบประมาณที่จำกัด พยายามสร้างมาตรฐานการบริหาร มีการจัดเก็บฐานข้อมูลในชุมชนและนำมาใช้อย่างชาญฉลาด รวมทั้งสามารถวิเคราะห์และเชื่อมโยงให้เกิดกระบวนการร่วมกันระหว่างชุมชนและภาคีเครือข่ายได้อย่างลงตัว ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปาไม่ได้เป็นเพียง “องค์กร” ปกครองส่วนท้องถิ่น หากแต่เป็น “ครอบครัว” ที่คอยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมประสานความช่วยเหลือและดูแล “ชีวิต” ของคนในตำบล กล่าวได้ว่านี่คือผลงานที่ท้าทาย ซับซ้อนและยากมากสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กเพียงแห่งเดียวในจังหวัดเชียงใหม่

องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ 50180
โทรศัพท์ 0-5312-1574 โทรสาร 0-5312-1572

ประชากร

15,698 คน (ชาย 8,003 คน หญิง 7,695 คน)

พื้นที่

48.53 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 10 หมู่บ้าน)

รายได้

48,499,581.81 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

34,319,399.00 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายหนอด ธิ เชียงใหม่
2. นายฉัตรมงคล ชัยวงศ์
3. นายอุบล ยะไวยุทธวิชัย

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 12 คน

หญิง จำนวน 7 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว ดำเนินงานในภารกิจต่างๆ ร่วมกับเครือข่าย โดยยึดหลัก “พลังภาคีเครือข่ายในทุกกระดับชั้น ที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน” ซึ่งจะทำให้ภารกิจต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้แม้จะมีงบประมาณไม่เพียงพอ โดย องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว ได้แบ่งเครือข่ายในการทำงานออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

▶ **ระดับภายในองค์กร** ประกอบไปด้วยหน่วยงานภายในต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว ที่จะคอยสนับสนุนด้านบุคลากร ทีมงาน และองค์ความรู้ มาร่วมในการดำเนินโครงการ หรือภารกิจต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว

▶ **ระดับในพื้นที่** กลุ่มเครือข่ายในพื้นที่ประกอบไปด้วยกลุ่มและหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ ที่อยู่ในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว ซึ่งถือว่าเป็นทุนที่สำคัญที่ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว ได้ชักชวนมาเป็นเครือข่ายในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในเขตพื้นที่

▶ **ระดับนอกพื้นที่** คือ เครือข่ายที่อยู่นอกพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว เป็นกลุ่มเครือข่ายที่มีความเชี่ยวชาญหรือความชำนาญเฉพาะด้าน ที่สามารถเป็นแรงหนุนในการพัฒนาร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ รวมไปถึงด้านบุคลากร เป็นต้น

โดยองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินการเชื่อมสัมพันธ์กับเครือข่าย เพื่อให้สามารถสร้างนวัตกรรม และพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องโดยใช้กระบวนการบ่มเพาะคนสายพันธุ์ดอนแก้ว (Donkaew DNA) โดยเริ่มจากคนในองค์กรและคนในพื้นที่ เพื่อที่จะให้คนทั้งสองกลุ่มเกิดความเข้มแข็งและสามารถไปชักชวน โน้มน้าวภาคีเครือข่ายอื่นๆ ให้มาร่วมพัฒนาพื้นที่อย่างบูรณาการ โดยลักษณะของคนสายพันธุ์ดอนแก้ว จะมีลักษณะ ดังนี้ “ไม่ท้อจริต จิตอาสา กล้านำ ทำสิ่งใหม่” ด้วยการดำเนินการของคนสายพันธุ์ดอนแก้วทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วประสบความสำเร็จในการดำเนินการพัฒนาพื้นที่จนได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว ได้แก่

เครือข่ายป้องกันและควบคุมโรคตำบลดอนแก้ว

ตำบลดอนแก้วเป็นเขตติดต่อกับอำเภอเมืองเชียงใหม่ซึ่งมีการหลั่งไหลเข้าเมืองของประชาชน นักท่องเที่ยวทั่วในประเทศและต่างประเทศ และยังเป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการกว่า 40 หน่วยงาน ทำให้เกิดความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดโรคติดต่อแพร่กระจายได้ง่าย หากไม่มีการเฝ้าระวังและป้องกันโรคที่ดี การตอบสนองต่อการเกิดโรคที่ทันเวลา และระบบสนับสนุนที่จำเป็น

ในปัจจุบันสถานการณ์โรคติดต่อและภัยสุขภาพในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว ที่นับว่าเป็นวาระสำคัญที่จะต้องให้ความสำคัญคือ “โรคไข้เลือดออก” และโรคอื่นๆ ได้แก่ โรคไข้หวัดใหญ่ที่มีการระบาดในหน่วยงาน โรคมือเท้าปากที่ระบาดในโรงเรียน และอาหารเป็นพิษพบในโรงเรียน เมื่อเหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นหน่วยงานหลักในพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบคือ หน่วยงานด้านสาธารณสุขในพื้นที่ และองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และด้วยการทำงานในระยะเวลาอันสั้นอาจทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว เพียงองค์กรเดียวไม่สามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในทุกๆ ด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว จึงตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างการมีส่วนร่วมโดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมดำเนินการ โดยเริ่มจากในชุมชน คือ ชุมชน ประชาชน อาสาสมัครสาธารณสุข และอาสาปศุสัตว์ตำบลดอนแก้ว เพื่อให้คนในพื้นที่ตระหนักถึงปัญหาและเข้ามามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรค หลังจากนั้นก็ได้มีการแสวงหาเครือข่ายจากภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่ตำบลดอนแก้ว ในการดำเนินงาน เช่น โรงพยาบาลนครพิงค์ สาธารณสุขอำเภอแมริม ปศุสัตว์อำเภอแมริม เป็นต้น จึงเกิดเป็นเครือข่ายในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคในตำบลดอนแก้วและมีการร่วมดำเนินการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

หน้าที่ของเครือข่ายในการดำเนินงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคตำบลดอนแก้ว

จากการดำเนินการสร้างเครือข่ายการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว ส่งผลให้เกิดเครือข่ายในการทำงานอยู่ 3 ระดับ คือ เครือข่ายภายในองค์กร เครือข่ายภายในพื้นที่ และเครือข่ายภายนอกพื้นที่ ซึ่งจะกล่าวถึงเครือข่ายเพียง 2 ระดับ คือ เครือข่ายภายในพื้นที่ และเครือข่ายภายนอกพื้นที่ ดังนี้

เครือข่ายภายในพื้นที่

1. **โรงพยาบาลนครพิงค์** มีหน้าที่ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค และให้การรักษาพยาบาล รวมทั้งสนับสนุนประสานงานเครือข่ายพยาบาลในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ อีกทั้งยังดำเนินการจัดระบบเฝ้าระวังโรคและคัดกรองโรค สนับสนุนกำลังพล และยานพาหนะ สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน

2. **โรงเรียนและสถานศึกษาในพื้นที่ทุกโรงเรียน** มีหน้าที่ในการร่วมควบคุมโรคภายในโรงเรียนของตน โดยมีเครือข่ายครูทุกคนในโรงเรียนจะเป็นผู้คอยเฝ้าระวังประจำภาคสนาม และยังสามารถร่วมคัดกรองโรคร่วมกับทีมพยาบาลได้

3. **หน่วยงานอ่างเก็บน้ำห้วยตึงเฒ่า** ทำหน้าที่เฝ้าระวัง ป้องกันการเกิดเหตุจมน้ำในอ่างเก็บน้ำห้วยตึงเฒ่า โดยเป็นหน่วยในการจัดการอบรม (Training center) ให้แก่เด็กและเยาวชนในการว่ายน้ำ การลอยตัว และการช่วยเหลือผู้ประสบภัยในน้ำ

4. **เครือข่ายภาคประชาสังคม** ได้แก่ อสม. อาสาสมัคร (อสป.) และจิตอาสาในพื้นที่ ร่วมกันจัดระบบเฝ้าระวังป้องกันโรคในชุมชนของตนเอง ร่วมรณรงค์ในการกำจัดลูกน้ำยุงลาย พ่นหมอกควัน และฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ฯลฯ

5. **กลุ่มจิตอาสาในพื้นที่** เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ ผู้นำหมู่บ้าน โดยกลุ่มเครือข่ายเหล่านี้จะไม่ได้มีหน้าที่หลักในการดำเนินงาน แต่เป็นกลุ่มที่จะคอยช่วยให้การสนับสนุนการดำเนินงานเมื่อเกิดเหตุโรคระบาดขึ้น โดยการช่วยบริจาคทรัพย์สินเพื่อซื้อวัคซีน ช่วยรณรงค์การป้องกันโรค ช่วยฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เป็นต้น

เครือข่ายภายนอกพื้นที่

ได้แก่ 1) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 เชียงใหม่ 2) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ 3) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ 4) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 5) สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ 6) เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 7) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในพื้นที่อำเภอแมริม หน่วยงานเหล่านี้เป็นเครือข่ายที่คอยสนับสนุนความรู้ทางวิชาการ การวิเคราะห์ข้อมูลการระบาดของโรคเพื่อหาทางควบคุมที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว ไม่สามารถจัดซื้อจัดจ้างได้ รวมทั้งให้การสนับสนุนด้านบุคลากรในการดำเนินงานร่วมกัน

จากการบูรณาการร่วมกันของเครือข่ายป้องกันและควบคุมโรคตำบลดอนแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วมีหน้าที่เป็น **“นักจัดการเครือข่ายเชิงพื้นที่”** ในการป้องกันและควบคุมโรคในพื้นที่ อำนวยความสะดวก บริหารจัดการคน งาน เงิน และความรู้ต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายทุกระดับ อีกทั้งยังเป็นหน่วยงานที่คอย “เสริมสร้างความเข้มแข็ง” ให้กับกลุ่มองค์กรเครือข่ายในพื้นที่ให้มีศักยภาพในการป้องกันและควบคุมโรคให้มีความพร้อมที่จะตอบโต้ต่อการแพร่กระจายของโรคติดต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงานเครือข่ายในการดำเนินงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคตำบลดอนแก้ว

จากการทำงานร่วมกับเครือข่ายส่งผลให้อัตราการแพร่กระจายของโรคไข้เลือดออกลดลง จากสถิติในปี พ.ศ.2548 พบว่าในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วมีจำนวนผู้ป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก จำนวน 79 คน แต่ในปีพ.ศ.2561 พบว่าสถิติผู้ป่วยลดลงเหลือเพียงจำนวน 6 คน รวมทั้งโรคไข้หวัดใหญ่ที่ในปีพ.ศ.2548 มีจำนวนผู้ป่วย 8 คน แต่ในปีพ.ศ.2561 ไม่พบผู้ป่วยเป็นโรคไข้หวัดใหญ่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการทำงานของเครือข่ายมีการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมพื้นที่ ตอบโจทย์การเฝ้าระวังในทุกด้าน สิ่งสำคัญที่ทำให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จได้นั้น เกิดจากการดำเนินการของเครือข่ายที่มีการเชื่อมประสานข้อมูลระหว่างกันและมีการสื่อสารกันอย่างต่อเนื่องส่งผลให้การดำเนินงานของเครือข่ายเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ การบริหารงานของคณะผู้บริหารที่มีการกระจายอำนาจในการดำเนินงานให้เครือข่ายสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง โดยที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานด้านงบประมาณ บุคลากร ภารกิจและทรัพยากรต่างๆ ร่วมกับเครือข่าย จนทำให้ประสบความสำเร็จในการสร้างนวัตกรรม **“เครือข่ายป้องกันและควบคุมโรคตำบลดอนแก้ว”**

เครือข่ายวิทยาลัยจิตอาสาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

จากสภาพปัญหาสังคมในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วที่เปลี่ยนแปลงลักษณะของชุมชนจากชุมชนผสมผสานกึ่งเมืองกึ่งชนบทกลายเป็นชุมชนเมือง ประกอบกับจำนวนกลุ่มประชากรพิเศษ ซึ่งได้แก่ ผู้ด้อยโอกาส สตรีกลุ่มเสี่ยง ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้ป่วยระยะ

สุดท้าย ผู้ป่วยจิตเวช ผู้พิการ เด็กและเยาวชนด้อยโอกาส มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและยังไม่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ นอกจากนี้ ยังพบว่า ประชากรกลุ่มพิเศษในบางชุมชนถูกทอดทิ้งในช่วงเวลากลางวันเนื่องจากสมาชิกในครอบครัวต้องออกไปทำงาน ทำให้ขาดคนดูแลส่งผลให้กลุ่มประชากรพิเศษบางรายมีสุขภาพแย่ลง

จากปัญหาข้างต้นทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วได้นำเอาแนวคิดเรื่อง “จิตสาธารณะ” มาใช้ในการส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม สร้างสังคมแห่งการเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดเป็นนโยบายการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วที่มุ่งเน้นการดูแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามวิสัยทัศน์การพัฒนา คือ “ดอนแก้วตำบลแห่งสุขภาวะ” นำมาซึ่งวิธีการจัดการปัญหาของชุมชนโดยอาศัยกลไกการทำงานในรูปแบบของจิตอาสาที่ชุมชนเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง

การดำเนินโครงการเครือข่ายวิทยาลัยจิตอาสาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตมีจุดเริ่มต้นจากการนำแนวคิดเรื่องจิตอาสาหรือจิตสาธารณะเข้าสู่เวทีทำกติกหรือลานระดมความคิดเห็นของตำบล ซึ่งมีประชาชน ผู้นำชุมชน ท้องที่หรือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และภาคีเครือข่ายมาร่วมพูดคุยกัน นำมาสู่การสร้างความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายและขยายกลุ่มจิตอาสาให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งสร้างจิตอาสารุ่นใหม่ที่มีทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญสามารถให้ความช่วยเหลือกลุ่มประชากรพิเศษ ดังนั้น เพื่อเพิ่มศักยภาพของจิตอาสาและสร้างทักษะและความรู้ให้กับจิตอาสาหน้าใหม่ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วจึงจัดให้มีหลักสูตรวิทยาลัยอาสาพัฒนาคุณภาพชีวิตขึ้นเพื่อปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนในตำบลดอนแก้วร่วมสร้างและพัฒนาตำบลด้วยจิตอาสา เสริมสร้างและขยายกลุ่มคนดีที่มีจิตอาสาในทุกกลุ่มวัยทั่วพื้นที่ตำบลดอนแก้ว ลักษณะการศึกษาจะเน้นทั้งส่วน ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ผู้เข้าอบรมสามารถถ่ายทอดความรู้และเรียนรู้ร่วมกันได้ มีการระยะเวลาการอบรม 30 ชั่วโมง ประกอบด้วย ภาคทฤษฎี 15 ชั่วโมง และภาคปฏิบัติ 15 ชั่วโมง โดยหลักสูตรประกอบด้วยรายวิชา ดังนี้

1. วิชาความรู้ทั่วไปจิตอาสา
2. วิชาสุขภาวะ 4 มิติ
3. วิชาการดูแลผู้สูงอายุ
4. วิชาการดูแลคนพิการและผู้ด้อยโอกาส
5. วิชาการปรับสภาพแวดล้อม
6. วิชาความปลอดภัยในชุมชน

การจัดทำหลักสูตรวิทยาลัยอาสาพัฒนาคุณภาพชีวิตจะไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ หากขาดการทำงานร่วมมือกันในการทำงานของเครือข่ายในพื้นที่ โดยแต่ละเครือข่ายมีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้

เครือข่ายในพื้นที่

1. **ครูชุมชน** มีหน้าที่ในการร่วมเป็นผู้สอนและให้ความรู้แก่ประชาชนด้านจิตอาสา
2. **ภาคเอกชน มูลนิธิ ร้านค้า สถานประกอบการ** มีหน้าที่ในการร่วมต้อนรับเครือข่ายและร่วมให้แหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน
3. **วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีย์** ได้เข้ามาร่วมสนับสนุนบุคลากร ในการสอนประจำวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจิตอาสา
4. **โรงพยาบาลนครพิงค์** ร่วมสนับสนุนบุคลากรในการสอนประจำวิชาสุขภาวะ 4 มิติ วิชาการดูแลผู้สูงอายุ และวิชาการดูแลคนพิการและผู้ด้อยโอกาส
5. **สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์** ร่วมสนับสนุนบุคลากรในการสอนประจำวิชาการปรับสภาพแวดล้อมในที่พักอาศัย
6. **พระสงฆ์ในตำบล** ร่วมเป็นผู้สอนในหลักธรรมศาสนา เกี่ยวกับการให้ และการเสียสละ
7. **โรงพยาบาลชุมชนตำบลดอนแก้ว และกองสวัสดิการสังคม** ร่วมสนับสนุนบุคลากรในการสอนประจำวิชาสุขภาวะ 4 มิติ

เครือข่ายภายนอกพื้นที่

1. **สื่อมวลชน** มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์งานเปิดวิทยาลัยเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงและเชิญชวนให้มีผู้มาสมัครเข้ารับการเรียนการสอน
2. **สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)** ให้การสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอน

จากการบูรณาการการทำงานร่วมกันของภาคีเครือข่ายที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วสามารถจัดตั้งวิทยาลัยจิตอาสาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ มีการตั้งคณะกรรมการบริหารวิทยาลัยฯ ซึ่งประกอบด้วย ภาคประชาชน ภาคท้องที่ ภาคท้องถิ่น และ

ภาคีเครือข่ายอื่นๆ และมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตอาสาของตำบลดอนแก้ว ซึ่งในปัจจุบันมีจิตอาสาในพื้นที่ที่จับตามหลักสูตรวิทยาลัยจิตอาสาตำบลดอนแก้วจำนวน 220 คน และผู้ที่ประสบปัญหาทางสังคมได้รับการช่วยเหลือจากทีมจิตอาสาเมื่ออาชีพแล้วจำนวน 1,950 ราย ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

กล่าวได้ว่า โครงการเครือข่ายวิทยาลัยจิตอาสาพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วเป็นนวัตกรรมที่มีความโดดเด่นสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กที่ต้องการส่งเสริมและสร้างเครือข่ายจิตอาสาให้เกิดขึ้นในพื้นที่ด้วยตนเอง โดยการสร้างเครือข่ายทั้งในและนอกพื้นที่จนนำมาสู่การสร้างสรรค์โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรกลุ่มพิเศษที่มีปัญหาทางสังคมได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันได้

เครือข่ายการจัดการสุขภาพชุมชน : สถานีอนามัยด้ายโอิน

จากการพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่มีการกระจายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดระบบบริการสาธารณะด้านสาธารณสุข ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วต้องพัฒนาศักยภาพขององค์กรเพื่อยกระดับบริการสาธารณะ และพัฒนาบริการสาธารณะให้เทียบเท่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสากล โดยเริ่มจากการถูกช่วยเหลือขององค์การบริหารส่วนตำบลปากพูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ในโครงการตำบลสุขภาวะเครือข่าย ในช่วงปี พ.ศ. 2552-2554 และได้พัฒนาศักยภาพพื้นที่ของตนเองจนถูกยกระดับให้เป็นแม่ข่ายในปี พ.ศ. 2553 สามารถยกระดับเครือข่ายตำบลสุขภาวะเป็นมหาวิทยาลัยดอนแก้วสร้างสุข พร้อมทั้งถอดบทเรียนวิธีการทำงานจนได้เป็นองค์ความรู้ที่ครอบคลุมสามารถถ่ายทอดให้แก่พื้นที่หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่สนใจ

จากการพัฒนาและยกระดับเครือข่ายตำบลสุขภาวะเป็นมหาวิทยาลัยดอนแก้วสร้างสุขจนสามารถสร้างองค์ความรู้และเผยแพร่ไปยังหน่วยงานอื่นๆ ได้นั้น นำไปสู่การทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) 3 ฝ่าย ได้แก่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว เพื่อสร้างการเรียนรู้ การจัดการสุขภาพชุมชนเชิงพื้นที่ ยกระดับการบริหารจัดการ และการจัดบริการสาธารณะในพื้นที่ถ่ายโอนสถานีอนามัยให้มีความครอบคลุม และพัฒนาศักยภาพ ทักษะของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคลากรสถานีอนามัยถ่ายโอน ผู้นำ อาสาสมัคร ให้สามารถออกแบบระบบบริการสาธารณสุขและบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ โดยมีการจัดทำหลักสูตร 2 หลักสูตร คือ

1) หลักสูตรการจัดการสุขภาพชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายโอนสถานีอนามัย และ 2) หลักสูตรการบริหารงานท้องถิ่น โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายโอนสถานีอนามัย ท้องถิ่นจังหวัด รวมถึงท้องถิ่นอำเภอทั่วประเทศที่จะต้องมาเข้ารับการอบรมจากมหาวิทยาลัยดอนแก้วสร้างสุข

หน้าที่ในการดำเนินงานของเครือข่าย

เครือข่ายภายในองค์กร

1. **โรงพยาบาลชุมชนตำบลดอนแก้ว** เป็นโรงพยาบาลต้นแบบการถ่ายโอนสถานีอนามัยที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานเชิงรุกให้กับประชาชน ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการตามชุดสิทธิประโยชน์ของตนได้ครบถ้วน เป็นผู้ออกแบบหลักสูตร ออกแบบระบบการเรียนรู้การบริหารจัดการพื้นที่ และประสานงานติดตามเครือข่าย

2. **กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม กองการศึกษา กองสวัสดิการสังคม กองคลัง กองช่าง กองส่งเสริมการเกษตร และสำนักปลัด** ทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการถ่ายทอดบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานในการให้การสนับสนุนช่วยเหลืองานของสถานีอนามัยถ่ายโอน

เครือข่ายภายในพื้นที่

1. **วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี โรงพยาบาลนครพิงค์** ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนวิทยากรในการเรียนรู้

2. **กลุ่มอาสาสมัครต่างๆ และปราชญ์ชาวบ้าน** มีหน้าที่เป็นวิทยากรแห่งเรียนรู้ต่างๆ

เครือข่ายภายนอกพื้นที่

1. **กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น** มีหน้าที่กำหนดนโยบายการขับเคลื่อนเครือข่ายสถานีอนามัยถ่ายโอน โดยให้การช่วยเหลือในการกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับถ่ายโอนภารกิจฯ จะต้องเข้าร่วมการฝึกอบรมหลักสูตรการจัดการสุขภาพชุมชน : สถานีอนามัยถ่ายโอน

2. **สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)** ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ

3. ศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน (ศวช.) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีหน้าที่ในการออกแบบหลักสูตร

4. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมเครือข่าย จำนวน 34 แห่ง และสถานีอนามัยถ้ำโพน 43 แห่ง ทำหน้าที่จัดทาศูตการเข้ารับการอบรมแห่งละไม่เกิน 15 คน ร่วมเรียนรู้และสร้างนวัตกรรมในพื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้วทำหน้าที่เป็นศูนย์ฝึกอบรมภายใต้หลักสูตร Management for Healthy Community (MHC) และเป็นโค้ชหรือพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาปัญหาต่างๆ เช่น ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการสร้างนวัตกรรม ด้านการจัดระบบบริการ เป็นต้น และยังเป็นศูนย์กลางในการประสานงานเชื่อมต่อระหว่างเครือข่ายด้วยกันกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกระทรวงสาธารณสุข

ผลการดำเนินงานของเครือข่ายการจัดการสุขภาพชุมชน : สถานีอนามัยถ้ำโพน

จากการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายทั้ง 3 หน่วยงานที่ต้องการพัฒนาศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้ มีทักษะเชี่ยวชาญ และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่าย ส่งผลให้มีเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาเรียนรู้การดำเนินงานสถานีอนามัยถ้ำโพนทั้งหมด 35 ตำบล จำนวนคนทั้งสิ้น 352 คน เกิดเป็นเครือข่ายถ้ำโพนสถานีอนามัย และจากเครือข่ายที่เข้ามาเรียนรู้ทั้งหมด 35 ตำบล มีตำบลที่จัดทำระบบการจัดการสุขภาพสำเร็จ 28 แห่ง ได้ผู้นำการเปลี่ยนแปลงกว่า 510 คน ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อประชาชน คือ เกิดอาสาสมัครที่มีบทบาทสำคัญและเป็นตัวแทนของประชาชนกว่า 220 คน เกิดต้นแบบจิตอาสาในการดูแลพื้นที่ด้วยตนเอง และที่สำคัญคือประชาชนมีสุขภาพที่ดี ร่างกายแข็งแรง ผู้ป่วยที่มีสภาวะติดบ้านติดเตียงได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง 100 เปอร์เซ็นต์ และประชาชนทุกกลุ่มวัยได้เข้าถึงสิทธิประโยชน์ของตนเองอย่างทั่วถึง และได้รับการดูแลอย่างครอบคลุม

องค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดอุดรธานี

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลนาพู่ อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี 41150
โทรศัพท์ 0-4221-9917 โทรสาร 0-4221-9917

ประชากร

12,587 คน (ชาย 6,284 คน หญิง 6,303 คน)

พื้นที่

59 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 17 หมู่บ้าน)

รายได้

29,999,411.50 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

33,223,411 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายอำนาจ อินทรธิดาช นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลนาพู่
2. นายวิจิตร มีเงิน ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่
3. นายณิชน อุดมศรีภักดิ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 24 คน
หญิง จำนวน 10 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่ นับเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นแบบอย่างในการบริหารงานทั้งในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ จากการดำเนินงานในโครงการต้นแบบต่างๆ เช่น โครงการนวัตกรรมไซโกไอบีโอดีนเพื่อแก้ไขปัญหาโรคอ้วนและโรคขาดสารไอโอดีนอย่างยั่งยืน โรงเรียนผู้สูงอายุ ฯ จากวิสัยทัศน์ในการพัฒนา คือ **“เศรษฐกิจพอเพียง บ้านเมืองน่าอยู่ รู้ค่าการศึกษา พัฒนาสุขภาพอนามัย”** โดยยึดหลักแนวทางพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่

- ▶ ส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง
- ▶ ส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม
- ▶ ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมสีเขียว
- ▶ ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมในการทำงานเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในรูปแบบบริหารราชการเชิงบูรณาการและหลักธรรมาภิบาล
- ▶ ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง
- ▶ ลดขั้นตอนและปรับเปลี่ยนแนวทางในการให้บริการเป็นแบบขั้นตอนเดียว รวดเร็ว ถูกต้อง

ทั้งนี้ ในการดำเนินงานการพัฒนาหรือการดำเนินกิจกรรมต่างๆ แม้มีข้อจำกัดมากมายในการดำเนินงาน เช่น ข้อจำกัดด้านกฎหมาย ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ข้อจำกัดด้านบุคลากร ข้อจำกัดด้านความเชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ เป็นต้น องค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่จึงจำเป็นต้องอาศัยเครือข่ายภายนอกองค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ที่มีศักยภาพ ความเชี่ยวชาญ มาร่วมกันพัฒนาในพื้นที่โดยมีเป้าหมายในการทำงานที่เหมือนกัน คือมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่ ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงาน ปรับโลกทัศน์ การนำเทคโนโลยีให้เข้ากับสังคมตำบลนาพู่ในการดำรงชีพต่างๆ มีการใช้ทรัพยากรในพื้นที่มาเป็นทุนดำเนินงาน เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทุนทางสังคม ฯลฯ และเป็นตัวกลางสำคัญที่ขับเคลื่อนร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อเป้าหมายให้ประชาชนมีความสุข มั่งคั่ง ยั่งยืนต่อไป

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่ ได้แก่

เครือข่ายเสริมสร้างรายได้ ปลดหนี้สิน โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตำบลนาโพธิ์เป็นสังคมเกษตรกรรม ชาวบ้านทั่วไปมีอาชีพทำไร่ ทำนา เลี้ยงสัตว์ และ บางส่วนทำงานรับจ้างในตัวเมือง ทำให้ชาวบ้านส่วนใหญ่ว่างงานในช่วงนอกฤดูการทำนา เนื่องจาก เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการผลิตในลักษณะเกษตรเชิงเดี่ยว พึ่งพาผลผลิตทางการเกษตรเพียง ชนิดเดียว เช่น ทำนาอย่างเดียว เลี้ยงสัตว์อย่างเดียว ดังนั้น เมื่อราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ จึงได้รับผลกระทบที่รุนแรงเนื่องจากไม่มีรายได้จากส่วนอื่นมาชดเชย อีกทั้งประชาชนบางส่วน เป็นหนี้ทั้งในระบบและนอกระบบ ซึ่งเป็นปัญหาต่อการดำรงชีวิตของครอบครัว อันจะส่งผล ให้เกิดปัญหาของสังคมที่หลากหลายต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์และภาคีเครือข่าย ได้ตระหนักถึงปัญหาความไม่มั่นคงด้าน รายได้ของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลนาโพธิ์ จึงได้ริเริ่มกระบวนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยใช้หลักปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 เป็นแนวทางให้ประชาชนได้พึ่งพาตนเอง และเป็นการสร้างความมั่นคงของรายได้ใน อนาคต องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ได้ผลักดันให้เกษตรกรได้มีการรวมกลุ่มกันเพื่อพัฒนาอาชีพ เกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้ระดมความคิดเห็นของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการ สร้างองค์ความรู้และแนวทางการดำเนินชีวิตของครอบครัวที่เข้าร่วมโครงการ จากนั้นได้จัดอบรม ความรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ การปลูกพืชเศรษฐกิจ การเลี้ยงสัตว์ การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ฯ และ ฝึกให้ผู้เข้าร่วมโครงการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อลดปัญหาหนี้สิน พร้อมทั้งมีการติดตามผล และให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้าร่วมโครงการอย่างใกล้ชิด ซึ่งส่งผลให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีสภาพ ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รายได้ของครัวเรือนเพิ่มขึ้น รายจ่ายและปัญหาหนี้สินลดลง จึงอยากให้มีการ แบ่งปันความรู้และประสบการณ์แก่เกษตรกรรายอื่นๆ โดยได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ ศูนย์ถ่ายทอดความรู้และขยายเครือข่ายไปในแต่ละหมู่บ้าน ให้เกษตรกรได้แบ่งปันความรู้และ ประสบการณ์จากการนำศาสตร์พระราชและโครงการพระราชดำริมาปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง ให้กับประชาชนที่มีความสนใจที่จะเรียนรู้สามารถนำแนวทางไปปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรมพึ่งพา ตนเองได้

การดำเนินงานดังกล่าวขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของ ประชาชนในพื้นที่ ไม่ใช่การดำเนินงานแต่เพียงลำพังหากเป็นการขับเคลื่อนที่อาศัยพลังเครือข่าย ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องหลายภาคส่วนร่วมกัน โดยแบ่งบทบาทหน้าที่การดำเนินงานด้านต่างๆ ดังนี้

สมาชิกเครือข่าย	บทบาท
เครือข่ายการศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) อำเภอโพธิ์	- ให้ความรู้และทักษะการปฏิบัติตามแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
พัฒนาการอำเภอโพธิ์	- ให้ความรู้การจัดทำบัญชีครัวเรือน ตลอดจนการวางแผนการใช้เงินให้เหมาะสมระหว่างรายรับและรายจ่ายในแต่ละวัน
สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์	- ให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีเกษตรแบบผสมผสาน และเสริมสร้างประสบการณ์ด้านการเกษตรให้ชาวนา
สำนักงานปศุสัตว์อำเภอโพธิ์	- ให้ความรู้หลักการเกษตรทฤษฎีใหม่มาปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ของตนเองอย่างเหมาะสมกับภูมิสังคม ปรับเปลี่ยนการผลิตการเกษตรไปสู่การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
หอการค้าจังหวัดอุดรธานี	- ให้ความรู้กลยุทธ์ทางการตลาด การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ราคาเหมาะสมและถูกต้องกับสถานการณ์
กลุ่มอาชีพวิถีพอเพียงตำบลนาโพธิ์ วิสาหกิจชุมชนดอกกระเจียวหวาน บ้านดอนยาง กลุ่มนักเรียนโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลนาโพธิ์ กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ตำบลนาโพธิ์	- ให้ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาชีพต่างๆ ภายในตำบลนาโพธิ์แบบบูรณาการ - ช่วยเหลือ สนับสนุน และถ่ายทอดองค์ความรู้ตามความเชี่ยวชาญเฉพาะ เช่น ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักอินทรีย์ การปรับปรุงดิน การเลี้ยงไส้เดือน ฯลฯ

จากผลการดำเนินงานของเครือข่ายเสริมสร้างรายได้ ปลดหนี้สิน โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ประชาชนตำบลนาโพธิ์มีความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่ถูกต้อง และสามารถบูรณาการการทำเกษตรแบบผสมผสานให้เข้ากับพื้นที่ของตนเอง เกษตรกร รู้จักการแบ่งพื้นที่ให้เป็นสัดส่วนอย่างเหมาะสมและใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์ได้มากที่สุดจากที่มีอยู่ เดิมได้เป็นอย่างดี สามารถปลูกพืชผักขายและบริโภคเองในครัวเรือน และเลี้ยงสัตว์ ซึ่งสามารถสร้างรายได้ ลดรายจ่าย มีอาหารไว้บริโภคในครัวเรือนอย่างเพียงพอ และยังมี การแบ่งปันแลกเปลี่ยนผลผลิตของตนเองให้กับครัวเรือนและชุมชนใกล้เคียง นอกจากนี้ยังเกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรปลูกพืชพันธุ์เศรษฐกิจเป็นวิสาหกิจขนาดย่อม และร่วมกันสร้างการเรียนรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีที่ส่งผลให้เกิดปัญหาในการสร้างต้นทุนในการผลิต และผลเสียทางระบบนิเวศของชุมชนได้ในระยะยาว

ผลที่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมของครัวเรือนที่เข้าร่วมเครือข่ายเสริมสร้างรายได้ ปลอดภัย โดยให้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และปฏิบัติอย่างจริงจังนั้นทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 80 และมีรายจ่ายน้อยลงร้อยละ 86.67 จำนวนหนี้สินในครัวเรือนลดลงร้อยละ 100 สามารถใช้หนี้ได้ตามกำหนด คิดเป็นร้อยละ 100 สามารถปลอดภัยได้ร้อยละ 16.67 จำนวนหนี้สินในครัวเรือนลดลง คิดเป็นร้อยละ 100 สามารถใช้หนี้ได้ตามกำหนด คิดเป็นร้อยละ 100 และสามารถปลอดภัยได้จำนวน 5 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 16.67 รวมทั้งเกิดศูนย์การเรียนรู้ถ่ายทอดการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงถึงจำนวน 20 ศูนย์ ทำให้เกิดการขยายผลไปสู่ประชาชนทั่วไปให้มีความสนใจเรียนรู้ด้านการเกษตรตามศาสตร์พระราชาและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนการสร้างคุณภาพชีวิตของตนเองให้มีความอยู่ดี กินดี มีความสุข เป็นอีกแรงพลังในการขับเคลื่อนชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

เครือข่ายร่วมเฝ้าระวังโรคเรื้อรังในผู้สูงอายุ

จากฐานข้อมูลประชากรในปี 2560 ตำบลนาพูนมีประชากรทั้งหมด 12,564 คน เป็นผู้สูงอายุ จำนวน 1,489 คน คิดเป็นร้อยละ 11.85 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ซึ่งปัญหาที่พบในผู้สูงอายุส่วนใหญ่คือปัญหาโรคประจำตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรคเบาหวาน โรคอ้วน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคไต โรคข้อเสื่อม ที่ทำให้เกิดภาวะการเปลี่ยนแปลงด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ เช่น การเจ็บป่วยจากพฤติกรรมส่งผลทำให้เกิดการเจ็บป่วย ทั้งด้วยโรคที่สามารถป้องกันได้ และป้องกันไม่ได้ รวมทั้งโรคพื้นฐานที่ผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองได้ โรคบางอย่างเกิดจากพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การบริโภคอาหารที่ไม่ถูกต้อง ขาดการออกกำลังกายสม่ำเสมอ ซึ่งจะส่งผลนำไปสู่ภาวะที่พบบ่อยที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ในการดำรงชีวิต เป็นภาระในการดูแลของคนในครอบครัวที่ต้องดูแลอย่างต่อเนื่อง

องค์การบริหารส่วนตำบลนาพูนจึงได้ร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการแก้ไขปัญหาโรคเรื้อรังในผู้สูงอายุโดยการตรวจคัดกรองความเสี่ยงเพื่อค้นหาโรคเรื้อรังในระยะเริ่มต้น โดยผ่านโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลนาพูน ที่ดำเนินการอบรมให้ความรู้สร้างทักษะที่จำเป็น และพัฒนาพฤติกรรมด้านสุขภาพให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคให้แก่ตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้ ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวจำเป็นจะต้องดำเนินการเสริมสร้างและพัฒนาพฤติกรรมด้านสุขภาพ

ที่สำคัญ ช่วยให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะห่างไกลโรค โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การสร้างสุขภาพที่ดีให้กับผู้สูงอายุที่มีภาวะเป็นโรคเรื้อรัง และลดปัญหาการเกิดโรคเรื้อรังในระยะยาว โดยใช้กระบวนการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนให้การดำเนินงานให้ห่างไกลโรคให้บรรลุผลสำเร็จ โดยมียุทธศาสตร์คือ การส่งเสริมให้มีความรู้ มีทักษะในการดูแลตนเอง และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ

องค์การบริหารส่วนตำบลนาพูนตระหนักดีว่าการดูแลและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพนั้นถือเป็นสิ่งสำคัญ แต่ไม่อาจดำเนินการได้เองโดยลำพัง จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยเครือข่ายจากทุกภาคส่วนทั้งจากหน่วยงานรัฐ ด้านการศึกษา สาธารณสุข และสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งกลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลนาพูน บูรณาการการทำงานร่วมกันในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลนาพูนจึงได้จัดทำโครงการดังกล่าวขึ้นมาเพื่อดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะเสี่ยงโรคเรื้อรังและผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรังอย่างเป็นเครือข่าย ด้วยร่วมมือกับภาคีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

สมาชิกเครือข่าย	บทบาท
วิทยาลัยบรมราชชนนีอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการ การวิจัย การพัฒนา การวัดผลประเมินผล กิจกรรมการเรียนรู้ การฝึกภาคปฏิบัติของคณะครู อาจารย์ นักศึกษา - สนับสนุนวิทยากรด้านสหสาขา การดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิต กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ทักษะการดำรงชีวิตในสังคม - ระดมทุน ทรัพยากร คักยภาพ ในการขับเคลื่อนโรงเรียนผู้สูงอายุ
ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) อำเภอเพ็ญ	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการ การเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งในและนอกระบบการศึกษา - สนับสนุนวิทยากรด้านการสหสาขา การฝึกอาชีพ ภาษาและเทคโนโลยี - ระดมทุน ทรัพยากร คักยภาพ ในการขับเคลื่อนโรงเรียนผู้สูงอายุ

สมาชิกเครือข่าย	บทบาท
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหลวง	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการ กิจกรรมการเรียนรู้ การดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิต ตลอดจนการป้องกันการรรักษา การส่งเสริมสุขภาพ - สนับสนุนวิทยากรด้านสหสาขา การดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิต กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ทักษะการดำรงชีวิตในสังคม - ระดมทุน ทรัพยากร คักยภาพ ในการขับเคลื่อนโรงเรียนผู้สูงอายุ
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการ กิจกรรมการเรียนรู้ การดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิต ตลอดจนการป้องกันการรรักษา การส่งเสริมสุขภาพ สนับสนุนวิทยากรด้านสหสาขา การดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิต กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ทักษะการดำรงชีวิตในสังคม - ระดมทุน ทรัพยากร คักยภาพ ในการขับเคลื่อนโรงเรียนผู้สูงอายุ
พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดอุดรธานี	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการ กิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนงบประมาณในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การส่งเสริมอาชีพ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ - สนับสนุนวิทยากรด้านสหสาขา กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ทักษะการดำรงชีวิตในสังคม สิทธิและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง - ระดมทุน ทรัพยากร คักยภาพ ในการขับเคลื่อนโรงเรียนผู้สูงอายุ
สโมสรโรตารีอุดรธานี	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์กิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ ประสานงานแหล่งเรียนรู้ วิทยากรจิตอาสา ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ
หอการค้าอุดรธานี	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์กิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ ประสานงานแหล่งเรียนรู้ วิทยากรจิตอาสา ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

สมาชิกเครือข่าย	บทบาท
กลุ่มข้าราชการบำนาญตำบลนาพู่	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ การขับเคลื่อนโรงเรียนผู้สูงอายุ การเป็นวิทยากรจิตอาสา บริหารจัดการให้เกิดความเข้มแข็ง ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนการปรับปรุงแนวทางการดำเนินกิจกรรม
ชมรมผู้สูงอายุตำบลนาพู่	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ การขับเคลื่อนโรงเรียนผู้สูงอายุ การเป็นวิทยากรจิตอาสา ในการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประสานประชาชนชาวบ้าน ด้านต่างๆ หมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันให้ความรู้ ประสานงาน และเผยแพร่กิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ ให้สมาชิกชมรมผู้สูงอายุในตำบลนาพู่ได้รับข้อมูลข่าวสาร
สมาคมผู้สูงอายุจังหวัดอุดรธานี	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ การขับเคลื่อนโรงเรียนผู้สูงอายุ การเป็นวิทยากรจิตอาสา มาให้ความรู้ตามความเหมาะสม ประสานหน่วยงาน องค์กร ภาครัฐ เอกชน สังคม และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ
สภาเด็กและเยาวชนตำบลนาพู่	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นจิตอาสาช่วยเหลือผู้สูงอายุในกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ - เป็นวิทยากรจิตอาสาด้านสหสาขาและกลุ่มสัมพันธ์
กลุ่ม อผส. และ อสม. ในตำบลนาพู่	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นจิตอาสาดูแลผู้สูงอายุ - ติดตามและคอยเฝ้าระวัง ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเป็นโรคเรื้อรังเป็นวิทยากรจิตอาสาในการดูแลสุขภาพ และการออกกำลังกาย

เครือข่ายร่วมเฝ้าระวังโรคเรื้อรังในผู้สูงอายุนี้มีการดำเนินงานร่วมกัน ซึ่งมีการร่วมกันรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละเครือข่าย จัดกิจกรรมลดความเสี่ยงโรคเรื้อรังที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคลโดยการวางแผนร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่ายกับจิตอาสาดูแลผู้สูงอายุ โดยดำเนินการผ่านโรงเรียนผู้สูงอายุ ดังนี้

1. ประชุมคณะทีมงานเครือข่ายในการแก้ไขปัญหาโรคความดัน เบาหวาน และผู้ที่มีภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคเรื้อรังในผู้สูงอายุ

2. สำรวจเก็บข้อมูลคัดกรอง ภาวะโรคความดัน เบาหวาน ประมวลค่า BMI ในผู้สูงอายุ โดยเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี และรับสมัครกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ

3. เครือข่ายระดมสรรพกำลัง ให้ความรู้ เฝ้าระวัง ติดตาม เสริมทักษะการดำเนินชีวิต การคัดกรองโรคเรื้อรังอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านกระบวนการโรงเรียนผู้สูงอายุและขยายผลสู่ผู้สูงอายุ ที่มีภาวะเสี่ยงเป็นโรคเรื้อรังในเขตตำบลนาพู่

4. เครือข่ายสร้างหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาผู้สูงอายุให้มีศักยภาพ ขยายผลการพัฒนาชุมชนสู่ผู้สูงอายุ พร้อมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์และประเมินผลการจัดทำ กิจกรรมให้เหมาะกับบริบทในพื้นที่

5. สร้างวิทยากรในพื้นที่ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเป็นวิทยากร/กระบวนการในการ ถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่องในโรงเรียนผู้สูงอายุ จำนวน 40 คน

6. ติดตามและประเมินผลเป็นระยะ วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน โดยการร่วมมือของกลุ่มเป้าหมายและการทำงานในพื้นที่ของเครือข่าย ตลอดจนการสร้างความเข้าใจในทักษะ การปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้อง

7. ขยายผลไปสู่กลุ่มเป้าหมายอื่น ที่ยังไม่เข้าร่วมโครงการเพื่อให้การลดและแก้ไขปัญหา โรคเรื้อรังในผู้สูงอายุ มีจำนวนและสถิติลดน้อยลง อันจะส่งผลให้ชุมชนมีการดูแลซึ่งกันและกัน อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ผลการดำเนินงานของเครือข่ายร่วมเฝ้าระวังโรคเรื้อรังในผู้สูงอายุ

จากข้อมูลผู้สูงอายุที่เข้าข่ายเป็นโรคเรื้อรังและได้เข้าร่วมโครงการจำนวน 30 คน ได้ผลดังนี้

1. ผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการมีค่าความดันโลหิตลดลง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และหายจากโรคความดันโลหิต จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66 ของ กลุ่มเป้าหมายทั้งหมด

2. ผู้สูงอายุที่เสี่ยงเป็นโรคเรื้อรังสามารถลดและหยุดรับประทานยา รักษา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66 และหายจากภาวะเสี่ยงโรคเรื้อรัง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

3. มีจิตอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น จำนวน 60 คน

4. ผู้เข้าร่วมโครงการมีค่าดัชนีมวลกาย (BMI) จากผิดปกติกลับเป็นปกติ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

5. ผู้สูงอายุอื่นๆ ที่เข้าร่วมโครงการ มีค่าความดันโลหิตลดลงอย่างเห็นได้ชัดชัดเจน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และหายจากโรคความดันโลหิตสูงและหยุดรับประทานยา คิดเป็น ร้อยละ 13.33 ของจำนวนผู้สูงอายุที่สนใจเข้าร่วมโครงการ

6. ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมกับตนเอง ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องการกินอาหาร การออกกำลังกายที่เหมาะสมกับตนเอง การป้องกันไม่ให้เกิดโรคแทรกซ้อน ในผู้สูงอายุ อีกทั้งผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความมุ่งมั่นในการเข้าร่วมแก้ไขปัญหาโรคเรื้อรัง ทำให้เกิดความสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์

7. มีผู้สูงอายุเข้าร่วมเป็นจิตอาสาดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะเสี่ยงเป็นโรคเรื้อรังซึ่งกันและกัน เพิ่มขึ้น ซึ่งได้นำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ตลอดจนแนวปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ถ่ายทอดช่วยเหลือกันทำให้สังคมผู้สูงอายุเกิดความใกล้ชิดกัน ผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองได้ ไม่เป็นภาระของ สังคม

**รางวัลพระปกเกล้า
ประจำปี 2561**

รางวัลพระปกเกล้า 2561

เกียรติภูมิท้องถิ่น

**ก้าวขึ้นสู่อายุที่ 18 กับ “รางวัลพระปกเกล้า”
รางวัลอันทรงเกียรติ ที่มีอายุยาวนานที่สุดในประเทศไทย
ที่มอบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเลิศและโดดเด่น**

วัตถุประสงค์

สถาบันพระปกเกล้า ในฐานะเป็นหน่วยงานอิสระของรัฐ ภายใต้การกำกับดูแลของประธานรัฐสภา มีพันธกิจในการส่งเสริมและพัฒนาความรู้และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของการปกครองระบอบประชาธิปไตย จึงได้จัดให้มีการมอบรางวัลพระปกเกล้า และใบประกาศเกียรติคุณสถาบันพระปกเกล้าขึ้นเป็นประจำทุกปี ตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้นมา ซึ่งให้ความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความโดดเด่นด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อมาในปี 2552 สถาบันฯ ได้ขยายรางวัลพระปกเกล้าให้ครอบคลุมการดำเนินงานของท้องถิ่น อาทิ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการท้องถิ่น การเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ในท้องถิ่น และการเสริมสร้างเครือข่ายจากภาคส่วนต่างๆ ในการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

**ในปี 2561 สถาบันพระปกเกล้า แบ่งรางวัลพระปกเกล้า ออกเป็น 3 ประเภทรางวัล
ได้แก่**

ประเภทที่ 1

รางวัลพระปกเกล้าสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศ
ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประเภทที่ 2

รางวัลพระปกเกล้าสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศ
ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์

ประเภทที่ 3

รางวัลพระปกเกล้าสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศ
ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม

ประเภทที่ 1

ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตระหนักถึงความสำคัญของ
หลักธรรมาภิบาลในการปกครองท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักความโปร่งใสในการบริหารงาน
และหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรอบแนวคิดสำคัญ

ประเภทที่ 2 ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์

เพื่อส่งเสริมและผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิด
ประชาชนในพื้นที่มากที่สุด ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการดูแลรักษาความสงบ ตลอดจนปลูกจิตสำนึก
แห่งพลังความสามัคคีของคนในพื้นที่ ได้ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานในการเสริมสร้างสันติสุขและ
ความสมานฉันท์ ให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น อันเป็นรากฐานสำคัญที่จะก่อให้เกิดความสันติสุขสมานฉันท์
ในระดับชาติ

กรอบแนวคิดสำคัญ

ประเภทที่ 3 ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม

เพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่บริหาร
จัดการท้องถิ่น ให้สามารถร่วมมือกับเครือข่ายจากภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่ ได้แก่ ภาครัฐ
ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในการร่วมมือพัฒนาท้องถิ่นไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน
ร่วมกัน

กรอบแนวคิดสำคัญ

หลักเกณฑ์

การมอบรางวัลพระปกเกล้าและใบประกาศเกียรติคุณสถาบันพระปกเกล้า

การมอบรางวัลพระปกเกล้าแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านต่างๆ ที่กล่าวมา แบ่งการมอบรางวัลพระปกเกล้า ออกเป็น 2 ระดับ คือ

🏆 โลรางวัลพระปกเกล้า พร้อมใบประกาศเกียรติคุณสถาบันพระปกเกล้า

มอบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผ่านการพิจารณาตัดสินของคณะกรรมการแล้วว่า **มีความเป็นเลิศ** ในด้านนั้นๆ

🏆 ใบประกาศเกียรติคุณสถาบันพระปกเกล้า

มอบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผ่านการพิจารณาตัดสินของคณะกรรมการแล้วว่า **ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้** ในด้านนั้นๆ

กระบวนการประเมินและคัดเลือก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรับรางวัลพระปกเกล้า 2561

การประเมินและคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อมอบรางวัลพระปกเกล้า และใบประกาศเกียรติคุณสถาบันพระปกเกล้า มีกระบวนการหลัก ดังนี้

ขั้นที่ 1 รับสมัครองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมในโครงการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมัครเข้าร่วมโครงการรางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2561 โดยกรอกใบสมัครเข้าร่วมโครงการรางวัลพระปกเกล้า พร้อมแนบเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาตามที่ได้กำหนดไว้ในใบสมัคร

ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถสมัครเข้าร่วมโครงการรางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2561 ได้เพียง 1 ประเภทรางวัลเท่านั้น โดยทำการเลือกประเภทรางวัล ตามที่ได้กำหนดไว้ในหน้าแรกของใบสมัคร และต้องกรอกข้อมูลให้ครบถ้วนตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในแต่ละประเภทของรางวัล ซึ่งมีการแยกประเภทรางวัล ไว้แล้วในใบสมัครส่วนต่างๆ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำใบสมัครมาจาก 2 ช่องทางสำคัญ ได้แก่

- 1) สถาบันฯ จัดส่งใบสมัครให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งโดยตรง

- 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดาวน์โหลดใบสมัครได้จากเว็บไซต์สถาบันฯ ที่ www.kpi.ac.th

ขั้นที่ 2 ประเมินคุณสมบัติขั้นต้น

คณะวิจัยฯ ทำการพิจารณาข้อมูลเบื้องต้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครเข้าร่วมโครงการทั้งหมด โดยพิจารณาให้คะแนนจากเกณฑ์ตัวชี้วัดขั้นพื้นฐาน และตัวชี้วัดขั้นพัฒนา (แยกตามประเภทรางวัล) ในขั้นนี้หลักฐานและเอกสารประกอบการพิจารณาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดส่งให้แก่คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกฯ จะได้รับการตรวจสอบและให้คะแนนอย่างถี่ถ้วน

ตัวชี้วัดขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นภารกิจที่บังคับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกระทำหรือต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ตามระเบียบ และกฎหมาย เช่น แต่งตั้งตัวแทนประชาชนเป็นคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เปิดเผยรายรับรายจ่าย การจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ไม่มีการปฏิบัติตามตัวชี้วัดขั้นพื้นฐานตัวใดตัวหนึ่งแล้ว จะถือว่าไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินในขั้นต้น

ตัวชี้วัดขั้นพัฒนา เป็นตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึงวิธีการหรือแนวทางการดำเนินงาน ตามอำนาจหน้าที่ ที่มีการพัฒนาและมีความก้าวหน้ามากขึ้น รวมทั้งมีความเข้มข้นในด้านการปฏิบัติงาน ก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นในชุมชนท้องถิ่น

“ทั้งนี้ ตัวชี้วัดขั้นพื้นฐานและตัวชี้วัดขั้นพัฒนาที่กล่าวมานั้น จะถูกนำมาแปลงเป็นข้อคำถามในใบสมัครกรอกเข้าร่วมโครงการรางวัลพระปกเกล้า ในแต่ละประเภท ซึ่งจะมีกรดัดคะแนนที่ให้น้ำหนักแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมในแต่ละตัวชี้วัด”

ขั้นที่ 3 ประเมินคุณสมบัติเฉพาะประเด็น แบ่งเป็น

ขั้นที่ 3.1 การประเมินความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่

คณะวิจัยฯ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการใช้แบบสอบถามในการประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นต่างๆ

ขั้นที่ 3.2 การประเมินการดำเนินโครงการและกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะวิจัยฯ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดย การสนทนากลุ่ม การสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่การดำเนินงานของโครงการและ กิจกรรม

ขั้นที่ 4 คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกฯ ทำการศึกษาข้อมูลในพื้นที่

ในขั้นตอนนี้ จะเกิดขึ้นหลังจากคณะวิจัยฯ นำเสนอผลคะแนนที่ได้จากการประเมินตาม ขั้นที่ 2 และ 3 ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกฯ จะมีการประชุมเพื่อกำหนดการลงพื้นที่ ประเมินจริงในภาคสนาม โดยเกณฑ์ในการพิจารณาประเมินขั้นนี้ พิจารณาจาก

- 1) การนำเสนอผลงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) การสังเกตสภาพทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสภาพทั่วไปของเมืองโดยรวม
- 3) การเยี่ยมชมโครงการและกิจกรรมตัวอย่างที่ดี

ขั้นที่ 5 ประชุมคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรับรางวัล พระปกเกล้า 2561

เมื่อคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกฯ ทำการศึกษาข้อมูลในพื้นที่แล้ว ได้จัดให้มีการประชุมพิจารณาข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ และพิจารณาว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใด มีความเหมาะสมที่จะได้รับรางวัลพระปกเกล้า ในฐานะที่มี “ความเป็นเลิศ” และองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นแห่งใดที่ “ผ่านเกณฑ์” และสมควรได้รับใบประกาศเกียรติของคุณสถาบันพระปกเกล้า

ทั้งนี้ ในการพิจารณาของคณะกรรมการฯ จะมีการพิจารณาโดยนำข้อมูลการร้องเรียน ที่ได้จาก สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติ (ป.ป.ช.) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) และ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ในประเด็นเรื่องการทุจริตและความ ไม่โปร่งใสในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมด้วย

ผลการตัดสิน ของคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น เพื่อรับรางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2561

รางวัลพระปกเกล้า

สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศ ประจำปี 2561

ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

จำนวน 9 แห่ง

1. เทศบาลนครภูเก็ต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
2. เทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
3. เทศบาลเมืองลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
4. เทศบาลตำบลป่าไร่ อำเภอสี จังหวัดลำพูน
5. เทศบาลตำบลนาอ้อ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
6. องค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา
7. องค์การบริหารส่วนตำบลตำบอง อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
8. องค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสาม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
9. องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล อำเภอกำแพงแสน จังหวัดลำปาง

ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์

จำนวน 2 แห่ง

1. เทศบาลตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เทศบาลตำบลท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม

จำนวน 11 แห่ง

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เทศบาลเมืองบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
3. เทศบาลตำบลท่าพระ อำเภอเมือง ขอนแก่น
4. เทศบาลตำบลบ้านแฮด อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น
5. เทศบาลตำบลชมภู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
6. เทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน
7. เทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
8. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือ อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น
9. องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
10. องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง
11. องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ใบประกาศเกียรติคุณสถาบันพระปกเกล้า สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ประจำปี 2561

ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

จำนวน 9 แห่ง

1. เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
3. เทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
4. เทศบาลตำบลวังกระ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
5. เทศบาลตำบลบัวบาน อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
6. เทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
7. เทศบาลตำบลวิเชียร อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
8. เทศบาลตำบลโพธิ์ตลาดแก้ว อำเภอกำแพง จังหวัดฉะเชิงเทรา
9. องค์การบริหารส่วนตำบลพนมวัง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์

จำนวน 1 แห่ง

1. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสวรรค์ อำเภอหาดวังหว้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม
จำนวน 7 แห่ง

1. เทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
2. เทศบาลเมืองยโสธร อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร
3. เทศบาลตำบลท่าคันโท อำเภوتاคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์
4. เทศบาลตำบลพุดเตย อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
5. องค์การบริหารส่วนตำบลวังหินลาด อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
6. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองธง อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง
7. องค์การบริหารส่วนตำบลยางซิ่นก อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี

รางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2561

ประเภทที่ 1
ด้านความโปร่งใสและส่งเสริม
การมีส่วนร่วมของประชาชน

เทศบาลนครภูเก็ต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ท่าบลดตลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000
โทรศัพท์ 0-7622-2932 โทรสาร 0-7622-2932

ประชากร

ประชากร 79,881 คน (ชาย 36,916 คน หญิง 42,965 คน)

พื้นที่

12.56 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 22 ชุมชน)

รายได้

755,282,196.46 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

466,813,756 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นางสาวสมใจ สุวรรณศุภพนา	นายกเทศมนตรีนครภูเก็ต
2. นายพงษ์สิทธิ์ ฌ นคร	ประธานสภาเทศบาลนครภูเก็ต
3. นายธวัชชัย ทองมั่ง	ปลัดเทศบาลนครภูเก็ต

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 17 คน

หญิง จำนวน 5 คน

เทศบาลนครภูเก็ต เน้นพัฒนาคนเป็นเป้าหมายหลักเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายการเป็น **“นครแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต”** พร้อมจะก้าวสู่ **“เมืองอัจฉริยะ”** โดยยึดหลักการสำคัญในการทำงานที่ว่าไม่ว่าเมืองจะเจริญเติบโตไปในทิศทางใด ประชาชนต้องร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันภาคภูมิใจในอัตลักษณ์และวัฒนธรรมประเพณีที่งดงามของชาวภูเก็ต ตามวิสัยทัศน์ที่ว่า **“นครภูเก็ต เป็นนครแห่งการสร้างสรรคและน่าอยู่อย่างยั่งยืน”** โดยผ่านยุทธศาสตร์ทั้ง 9 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1. ยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษา 2. ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 3. ยุทธศาสตร์พัฒนาการบริการภาครัฐ 4. ยุทธศาสตร์เมืองดี 5. ยุทธศาสตร์คนมีสุข 6. ยุทธศาสตร์เมืองสร้างสรรค์สู่เศรษฐกิจยั่งยืน 7. ยุทธศาสตร์มุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ 8. ยุทธศาสตร์พัฒนาเขตเศรษฐกิจใหม่ และ 9. ยุทธศาสตร์ส่งเสริม สนับสนุน ประเพณีวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ โดยเป้าหมายของทุกยุทธศาสตร์ที่เทศบาล ฯ ทำนั้นไม่เพียงแต่ต้องการที่จะให้เกิดผลลัพธ์อันเป็นรูปธรรมในรูปของกิจกรรมสาธารณะหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ หากแต่ยังเน้นใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีเครือข่ายจากทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะในรูปแบบของกลุ่ม ชุมชน คณะกรรมการ เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิด สร้างความรู้สึกอันเป็นเจ้าของ (Sense of belonging) ให้เกิดขึ้นกับประชาชนทุก ๆ คนอีกด้วย

โดยการร่วมกันทำงานในลักษณะที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมสามารถแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีการเปิดโอกาสให้ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชน เข้ามีส่วนร่วมในการจัดทำหรือปรับแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านทาง การประชุมประชาคมชุมชนนครภูเก็ตปีละ 1 ครั้ง (ต.ค. 59 และ ก.ค. 60 ที่ผ่านมา) แต่ครั้ง เทศบาลจะได้คำติชม รวมถึงข้อร้องเรียนและข้อเสนอแนะโดยตรงจากประชาชนที่เป็นข้อมูลชั้นดี ให้ทางเทศบาลนำไปปรับแผนการพัฒนาในอนาคต นอกจากนั้น เทศบาลยังเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนอื่นของเทศบาลอีกด้วย เช่น การจัดอบรม ปรับปรุง ทบทวน การจัดทำแผนชุมชน การอบรมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนเชิงยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา การจัดทำพิมพ์เขียว การประชุมเชิงปฏิบัติการทบทวนแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์กองทุนหลักประกันสุขภาพ เป็นต้น

2. การติดตามประเมินผล ผ่านรูปแบบคณะกรรมการ เช่น คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาลนครภูเก็ต คณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการกองทุนหลักประกัน

สุขภาพเทศบาลนครภูเก็ต เป็นต้น รวมถึงการนิเทศติดตามงานในพื้นที่ของคณะอนุกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพ และการลงพื้นที่เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลจริงจากผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละโครงการพัฒนา

3. การจัดการบริการสาธารณะ เทศบาลได้เปิดโอกาสให้องค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมริเริ่มเสนอแผนงานและโครงการที่ตนเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อชุมชน ผ่านการจัดประชุมประชาคมอันเป็นการร่างโครงการจากประชาชนขึ้นมา (Bottom-Up) เพื่อขอรับเงินอุดหนุนในการจัดกิจกรรม เช่น โครงการปุยหมักจากขยะอินทรีย์ เพื่อของบฯ จากมูลนิธิเพื่อสิ่งแวดล้อมภูเก็ต เป็นต้น ส่วนโครงการพัฒนาต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ เทศบาลจะเปิดโอกาสให้องค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ และพิจารณาเห็นชอบ เช่น โครงการรับฟังความคิดเห็นโครงการระบบเคเบิลใต้ดิน เขตย่านการค้าเมืองเก่าภูเก็ต เป็นต้น

4. การบริหารการเงินการคลังท้องถิ่น เทศบาลเปิดโอกาสให้หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีปิดประกาศการจัดซื้อจัดจ้าง ณ ที่ทำการชุมชนให้ประชาชนรับทราบ และให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง ตลอดจนอำนวยความสะดวกเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการจากเทศบาลในการเสียภาษีและชำระค่าธรรมเนียมต่างๆ ได้ง่ายขึ้น ทั้งช่องทางของธนาคาร การชำระออนไลน์ การรับชำระนอกเวลา รวมถึงวันหยุดราชการ มีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ของเทศบาลนครภูเก็ตและสถานะทางการเงินให้แก่ภาคประชาชนทราบผ่านทางเว็บไซต์ รายงานกิจการ ปิดประกาศ ณ บอร์ดประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

5. กิจการสภาท้องถิ่น เป็นฝ่ายนิติบัญญัติที่มีหน้าที่ในการพิจารณาเห็นชอบเทศบัญญัติ แผนพัฒนาและงบประมาณต่าง ๆ ของเทศบาล ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางที่นำความต้องการของประชาชนสู่คณะผู้บริหาร ผลักดันนโยบายและเป็นตัวแทนของประชาชนในการดูแลตรวจสอบการดำเนินงานให้เกิดความโปร่งใสตามหลักของกฎหมายและหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นไปในรูปแบบการยื่นกระทู้ถามคณะผู้บริหารและในทุกครั้งที่มีการประชุมจะมีการเผยแพร่รายงานการประชุมสภาเทศบาลนครภูเก็ตให้ประชาชนทราบผ่านช่องทางการประชาสัมพันธ์ต่างๆ

6. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ ทุกโครงการและกิจกรรมที่เทศบาลดำเนินการ ผลการดำเนินงาน ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับจัดเก็บภาษี อากร

ค่าธรรมเนียม ข้อมูลรายรับ รายจ่าย ของเทศบาล ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ตลอดจนข้อมูลอื่นๆ เช่น เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี จะมีการเผยแพร่ข้อมูลเพื่อให้ประชาชนได้เข้าดูและตรวจสอบได้อย่างสะดวกในหลายช่องทาง ได้แก่ เว็บไซต์เทศบาล นครภูเก็ต www.phuketcity.go.th เฟซบุ๊ก ประชาสัมพันธ์นครภูเก็ต วารสาร “รัฐนุสาร” ของเทศบาลนครภูเก็ต ป้ายประชาสัมพันธ์ตามจุดต่าง ๆ ของเมือง จดหมายข่าว ตีพิมพ์ภาค ณ บอร์ดประชาสัมพันธ์ จัดหน่วยรถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ รายการวิทยุ และศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ภายในเทศบาล ในส่วนของวิธีการรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ ของประชาชน นอกจากสามารถ ร้องเรียน ร้องทุกข์ ทางเว็บไซต์เทศบาลแล้ว ยังมีอีก 2 ช่องทาง คือ สายด่วน 1132 และ ศูนย์ดำรงธรรมเทศบาลนครภูเก็ต ทั้งหมดนี้เพื่อความโปร่งใสในการทำงานและการนำประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมกับเทศบาลให้มากขึ้นผ่านการประชาสัมพันธ์ตามช่องทางดังกล่าวข้างต้น

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ของเทศบาลนครภูเก็ต ได้แก่

โครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวบูรณาการเอกลักษณ์ท้องถิ่น

เรื่องราวเริ่มขึ้นเมื่อกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้คัดเลือกโรงเรียน 80 แห่ง ทั่วประเทศเพื่อจัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวในปี 2555 ซึ่งโรงเรียนเทศบาล บ้านบางเหนียวเป็นหนึ่งในโรงเรียนจำนวน 80 แห่งที่ได้รับการคัดเลือกด้วยงบประมาณเริ่มต้น เพียง 100,000 บาทเท่านั้น โรงเรียนจึงเกิดแนวคิดในการจัดทำศูนย์การเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยว บูรณาการเอกลักษณ์ท้องถิ่นขึ้น เนื่องจากที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในใจกลางชุมชนบางเหนียว ส่วนรอบๆ โรงเรียนนั้นต่างล้อมรอบไปด้วยเป็นสถานที่สำคัญที่ชาวชุมชนเรียกกัน “อ้าม” หรือ ศาลเจ้าของชาวจีนอพยพ ชุมชนแห่งนี้มีประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่ยาวนานนับร้อยปี มีประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดต่อกันมาหลายชั่วอายุคนแต่ไม่มีการบันทึกไว้อย่างเป็นทางการ นอกจากนี้ยังมีร้านอาหารและขนมพื้นเมืองที่มีชื่อเสียง มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและ แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมที่หลากหลายของคนในชุมชนที่เป็นเรื่องเล่าสืบทอดกันมาถึงวัฒนธรรม อั้งตงามของชาวจีนที่มาตั้งถิ่นฐานในชุมชนแห่งนี้ ซึ่งต่างตระหนักดีว่าเมื่อนานไปสิ่งเหล่านี้จะ สูญหายหากลูกหลานชาวบางเหนียว (หมายถึงสถานที่ตากแหตากอวนในภาษาจีนฮกเกี้ยน) หรือ ที่เพี้ยนมาเป็นบางเหนียวในปัจจุบันไม่ร่วมใจกันอนุรักษ์สืบสานดูแล ประกอบกับเทศบาล นครภูเก็ตเองได้ริเริ่มให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้วยโครงการย้อนอดีตเมืองภูเก็ต

ณ บริเวณถนนกลางจนประสบความสำเร็จ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถสร้างรายได้ให้คนใน ชุมชนได้อย่างดี ดังนั้นเทศบาลนครภูเก็ตจึงมีแนวคิดในการพัฒนาต่อยอดมาสู่การสร้างเครือข่าย ศูนย์การเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวบูรณาการเอกลักษณ์ท้องถิ่นขึ้นในชุมชนบางเหนียว โรงเรียน เทศบาลบ้านบางเหนียวซึ่งเป็นโรงเรียนในชุมชนจึงได้ตระหนักในความสำคัญดังกล่าว เห็นว่า ถึงเวลาแล้วที่จะต้องพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในท้องถิ่นและเป็นแหล่งศึกษาประวัติศาสตร์อันยาวนานของชุมชน

อย่างไรก็ตาม ในระยะเริ่มแรกของโครงการนั้นเป็นไปด้วยความยากลำบากและมีอุปสรรค มากมาย ประการแรกคือ เรื่องงบประมาณ โครงการดังกล่าวจำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก อาศัยแต่เพียงงบประมาณตั้งต้นจากกรมส่งเสริมฯ นั้นไม่เพียงพอ เทศบาลจึงต้องระดมทุนจาก พลพรรคทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดโครงการนี้ขึ้น ประการที่สองคือเรื่องการรวบรวมข้อมูลทาง ประวัติศาสตร์ของชุมชน ในช่วงแรกพบว่า การได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นเรื่องเล่าดั้งเดิมนั้นยากลำบาก เพราะภูมิรู้เหล่านี้มักกระจุกตัวอยู่กับผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนซึ่งมีจำนวนน้อยคนที่จะถ่ายทอดได้ รวมถึงพบว่าข้อมูลที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของชุมชนนั้นไม่เคยมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ที่เป็นระบบระเบียบมาก่อนจึงต้องอาศัยความพยายามอย่างมากที่จะรวบรวมเรื่องราวที่เป็นช่วง ตอนที่แตกต่างกันมาประติดประต่อทีละน้อย ๆ ให้ค่อยเห็นภาพใหญ่ขึ้นมา ทั้งจากคำบอกเล่า โดยตรงของผู้รู้ในชุมชน การสำรวจโบราณวัตถุที่มีอยู่ในชุมชน และเอกสารทางโบราณคดีของ ชุมชนให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ ประการที่สามคือ ความไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญ ของคนในชุมชน พบว่าในช่วงแรกนั้นเทศบาลต้องเป็นผู้ลงพื้นที่เพื่อหาข้อมูลและเก็บข้อมูลเองเป็น ส่วนใหญ่ เนื่องจากคนในชุมชนไม่ว่าจะเป็นเด็ก ๆ วัยรุ่น หรือผู้ใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญและ ไม่เข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามด้วยความมุ่งมั่นของเทศบาลและโรงเรียน บ้านบางเหนียวที่ต้องการจะเห็นศูนย์แห่งนี้พัฒนาขึ้นเป็นศูนย์เรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ที่สำคัญของชุมชนต่อไปในอนาคต เทศบาลฯ และโรงเรียนฯ จึงค่อยๆ เริ่มดำเนินการไปที่ละน้อยๆ โดยวางแผนการทำงานเป็นระยะต่างๆ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 สร้างพลัง

เริ่มต้นด้วยการหาเครือข่ายเพื่อทำความร่วมมือระหว่างกัน มีการทำ MOU (memorandum of understanding) ระหว่างโรงเรียนกับเทศบาลนครภูเก็ต การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย สำนักงานภูเก็ตและสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

โดยในช่วงเริ่มต้นนั้นสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติร่วมกับเทศบาลทำหน้าที่เป็นแกนนำหลักในการสร้างความเข้าใจให้แก่ครู บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และคนในชุมชนให้ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดทำศูนย์การเรียนรู้ ต่อจากนั้นได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวจากบุคคลหลายภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียน ต่อมาได้มีการประชุมระดมความคิดเห็นโดยมีที่มหาวิทยาลัยสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (National Discovery Museum Institute : NDMI) สังกัดสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)(Office of Knowledge Management and Development (Public Organization) หรือ OKMD เป็นผู้นำในการให้ความรู้และแนวคิดแก่เทศบาล บุคลากรในโรงเรียน รวมถึงภาคประชาสังคม ประชาชนที่มารับฟังในระยะเวลาแรกของการประชุมพบว่าเกิดปัญหาพอสมควร เช่น ความไม่เข้าใจกันระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิและผู้รับความรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านคิดว่าการประชุมล่าช้าเกินไป มีความคิดเห็นมีความแตกต่างหลากหลายทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย การประชุมแต่ละครั้งใช้เวลานาน ประกอบกับยังไม่ได้ข้อมูลชัดเจนเสียทีเดียว ดังนั้นจึงมีการเชิญนักวิชาการที่มีความชำนาญด้านการจัดทำพิพิธภัณฑ์เข้ามาช่วยให้ความรู้ และเชิญผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น นักประวัติศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เฒ่าผู้แก่ในท้องถิ่นมาให้ความรู้และถ่ายทอดข้อมูล การประชุมจัดขึ้นอย่างเป็นทางการถึง 11 ครั้ง นอกจากนี้ยังมีการประชุมนอกรอบอย่างไม่เป็นทางการอีกหลายครั้ง เพื่อการจัดข้อมูลที่ครบถ้วนและมีความถูกต้องมากแม่นยำมากที่สุด

ระยะที่ 2 การปฏิบัติงานเป็นทีม

เริ่มต้นด้วยการเก็บข้อมูลและการจัดการความรู้ โดยข้อมูลเริ่มเก็บนั้นมาจากภูมิปัญญาหรือภูมิรัฐของคนในท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญเนื่องจากเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นโดยผู้ที่อยู่ในช่วงเวลานั้นๆ โดยตรง หรือมีเช่นนั้นก็ได้รับการบอกกล่าวถ่ายทอดโดยตรงมาแบบรุ่นสู่รุ่น โรงเรียนได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยบุคลากรที่มาจากหลายฝ่ายเพื่อลงปฏิบัติงานในพื้นที่จริงในชุมชน รวมถึงลงมือเก็บข้อมูลที่หลากหลายจากผู้รู้หลายท่าน แล้วจึงนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์โดยนักวิชาการก่อนที่จะสรุปเป็นข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำมากที่สุด เพื่อบันทึกไว้เป็นฐานข้อมูลในการปะติดปะต่อเรื่องราวให้เป็นรูปเป็นร่าง มีการประชุมนำข้อมูลที่ได้นำมาใช้เป็นข้อมูลเพื่อการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวบูรณาการเอกลักษณ์ท้องถิ่น รวมถึงการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมให้นักเรียน ผู้ปกครอง และคนในชุมชนเพื่อการเป็นเจ้าบ้านที่ดี มีองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี ในท้องถิ่นของตนเอง กิจกรรมที่จัดขึ้น เช่น กิจกรรม

การอบรมมัคคุเทศก์น้อย (เจ้าบ้านน้อย) กิจกรรมการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การประชุมสัมมนา ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อจัดเก็บข้อมูลประวัติศาสตร์เกี่ยวกับชุมชน กิจกรรมอบรมการทำอาหารพื้นเมืองภูเก็ต กิจกรรมหนึ่งห้องเรียน หนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Class One Product) เป็นต้น ส่วนด้านการจัดหางบประมาณนั้นโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายจัดหางบประมาณเพื่อร่วมกันประชุมวางแผนเรื่องการระดมทุนและการจัดหางบประมาณให้เพียงพอในการสร้างศูนย์การเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยว ซึ่งโรงเรียนก็จะได้งบประมาณมาจากหลายภาคส่วน

ระยะที่ 3 สร้างสรรค์

ขั้นนี้คณะกรรมการได้ประชุมเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยว เริ่มจากประชุมร่วมกันเพื่อออกแบบและเริ่มการก่อสร้างปรับปรุงห้องศูนย์ ซึ่งผู้ที่มาออกแบบศูนย์นั้นเทศบาลไม่ได้ใช้คนจากภายนอกหากแต่เป็นคนในชุมชนที่มีความรู้ด้านการออกแบบและสถาปัตยกรรมมาร่วมลงแรงสร้างสรรค์ศูนย์แห่งนี้ขึ้น มีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้จากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในด้านประวัติศาสตร์ ประเพณีและวัฒนธรรม เป็นผู้ตรวจโครงสร้างเพื่อให้เป็นไปตามแบบที่ถูกต้องในเชิงประวัติศาสตร์ สำหรับกระบวนการจัดจ้างได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามระเบียบพัสดุการใช้งบประมาณของรัฐ ในกรณีที่ใช้งบประมาณจากการระดมทุนของผู้ปกครองก็มีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่เป็นตัวแทนผู้ปกครองเข้าร่วมในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วย หากเป็นงบประมาณที่มาจากมูลนิธิก็มีการแต่งตั้งบุคลากรจากมูลนิธิเข้าร่วมเป็นกรรมการตรวจรับด้วย

ระยะที่ 4 ประเมินและพัฒนา

มีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมประเมินผลโครงการศูนย์การเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยว บูรณาการท้องถิ่น และนำข้อมูลที่ได้นำมาใช้ในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เพื่อต่อยอดเป็นนวัตกรรม โดยโรงเรียนจะประเมินโครงการเมื่อสิ้นปีการศึกษาโดยใช้รูปแบบการประเมินชิปของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model)

โดยสรุปแล้ว โครงการนี้เป็นแนวคิดใหม่ที่นำเอากระบวนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชน ซึ่งเป็นสถานที่ที่รวบรวมเรื่องราวประวัติศาสตร์ ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน โดยมีสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นผู้นำ รวมทั้งการสานพลัง (synergize) ให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมโดยประชาชน (public

participation) ในการทำงาน ตั้งแต่ในขั้นร่วมกันคิดวางแผนหาวิธีการแก้ปัญหาาร่วมกัน ใช้หลักการจัดการแบบมีส่วนร่วมโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการระดมความร่วมมือ ไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณจากหลายหน่วยงาน เช่น เทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ศาลเจ้าบางเหนียว (มูลนิธิเทพราศีและมูลนิธิพรหมมณีศรี) คณะกรรมการศิษย์เก่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชมรมผู้ปกครอง เป็นต้น ด้านความร่วมมือในการพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้เองก็ได้ความร่วมมือจากหลายส่วน เช่น สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (สพร.) ผู้ทรงคุณวุฒิ ประชาชนผู้มีความรู้ในเรื่องประวัติศาสตร์ชุมชน เป็นต้น ทั้งหมดร่วมกันระดมความคิดในการจัดทำศูนย์การเรียนรู้และริเริ่มการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรด้านการท่องเที่ยวให้แก่เด็กและเยาวชน คนในท้องถิ่น โดยใช้วิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเอง มีการดำเนินการเชิงบูรณาการ (integrated) โดยการแต่งตั้งคณะทำงานที่มาจากหลายฝ่าย ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีนครภูเก็ต รองนายกเทศมนตรี ผู้บริหารเทศบาล การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สถาบันพิพิธภัณฑ์แห่งชาติ คณะผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศิษย์เก่า ชมรมผู้ปกครองโรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียว คณะกรรมการศาลเจ้าบางเหนียว ชุมชนกอไผ่ ชุมชน 40 ห้อง ชุมชนแสนสุข ชุมชนต้นโพธิ์ มูลนิธิเทพราศี มูลนิธิพรหมมณีศรี และผู้เชี่ยวชาญด้านอนุรักษประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น ด้านการบริหารงานของศูนย์ฯ เน้นการพัฒนาคนในชุมชนท้องถิ่นให้เกิดการเรียนรู้แก้ไขฝึกฝนและพัฒนาความสามารถของตนเองเพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือตนเองและพึ่งพาตนเองได้ นอกจากนี้ยังช่วยสร้างความรู้สึกรักหวงแหนและความรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่ อันจะนำไปสู่ความภาคภูมิใจในความเป็นชุมชนบางเหนียวและเกิดความรักในถิ่นกำเนิดของตนเองในที่สุด

ศูนย์การเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวบูรณาการเอกลักษณ์ท้องถิ่น (Baan Bangneaw Museum) แห่งนี้แบ่งการตกแต่งออกเป็นอาคารตกแต่งภายใน จำนวน 8 ห้อง ห้องที่ 1 ห้อง “อะหนึ่งหยิน” เป็นห้องที่เล่าถึงประวัติการทำไข่เค็มอะหนึ่งหยิน ทำจากไข่แดงของไข่เป็ดนำมาตากแห้งเก็บไว้เป็นอาหารประจำวัน นิยมนำมาหนึ่งไว้ปากหม้อข้าวแล้วนำมาคลุกข้าวสวยร้อนๆ รสชาติกลมกล่อมอร่อย เป็นอาหารประจำครอบครัวมาตั้งแต่อดีตและหาทานยากมากในปัจจุบัน ห้องที่ 2 ห้อง “ถิ่นฐานบ้านบางเหนียว” พุดถึงบ้านบางเหนียวในฐานะบ้านปางเหลียว (ที่ตากแหตากอวน) ในอดีต ห้องที่ 3 ห้อง “เลิศรสอาหารท้องถิ่น” จัดแสดงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในครัวเรือนของชุมชน รวมถึงอาหารการกิน มีรูปปั้นเครื่องมือเครื่องใช้และอาหารถิ่นจำลองหลายชนิด ห้องที่ 4 ห้อง “เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน” ห้องนี้แสดงวิถีชีวิตชาวประมงบ้านบางเหนียว มีเรือก้อจ้าน

(เรือทาบลาโบราณที่ชาวบ้านต่อเอง เป็นเรือเอกลักษณ์ของชุมชนบ้านบางเหนียว) เรืออวนลอยเรือท้ายเบ็ด เป็นต้น ห้องที่ 5 ห้อง “รื่นรมย์แหล่งบันเทิง” จัดแสดงกิจกรรมยามว่างที่ชาวบ้านทำเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ เช่น โรงผีน โรงราว โรงลิเก และโรงจิว เป็นต้น ห้องที่ 6 ห้อง “อ้ามพ้อต๋อกิ่ง” แสดงประเพณีพ้อต๋อในอดีต ซึ่งเป็นการหามเต่า (ตัวกู) มาไหว้องค์พ้อต๋อกิ่ง นอกจากนี้ยังมีหม้อย่างตัวโตมาถวายด้วย ห้องที่ 7 ห้อง “อ้ามบางเหนียว” หรือ อ้ามท่าวู้แก้งของชาวบ้าน เป็นอ้าม (ศาลเจ้า) เก่าแก่ สร้างเมื่อปี 2447 เป็นอ้ามแห่งความเชื่อความศรัทธาในพิธีถือศีลกินผักของชุมชนบางเหนียว ห้องสุดท้าย ห้อง “อุโมงค์ 3 ยุค” จัดแสดงภาพในอดีตของชุมชนบางเหนียวตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยได้รับความร่วมมือจากชาวบางเหนียวอย่างดียิ่งเยี่ยมที่ได้ให้ภาพอันมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ชุมชนเหล่านี้แก่ทางศูนย์ฯ

เมื่อศูนย์ฯ ดำเนินการเสร็จสิ้น ทางโรงเรียนได้แต่งตั้งครูเพื่อรับผิดชอบจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนและชุมชนเกิดรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยว ส่งผลให้คนในท้องถิ่นมีจิตสำนึกรักท้องถิ่นมากขึ้น นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยว โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน คนในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวที่สนใจ นอกจากนี้ศูนย์ฯ ยังส่งผลให้เกิดการยกระดับรายได้ของคนในชุมชนผ่านการท่องเที่ยว ทำให้จังหวัดภูเก็ตมีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตชุมชนเมืองเพิ่มขึ้น ถือเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนบางเหนียว ที่สำคัญที่สุดคือประเพณีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่นที่เหมือนจะกำลังเลือนหายไปตามกาลเวลาได้ถูกอนุรักษ์และสืบสานไว้ต่อไป รวมทั้งยังเป็นการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ ในรากเหง้าของตนเองให้แก่คนรุ่นหลัง คนในชุมชนเองก็มีส่วนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ส่งผลให้ให้ศูนย์ฯ แห่งนี้เกิดความยั่งยืนเพราะชุมชนมีส่วนร่วม ศูนย์ฯ แห่งนี้ยังเป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนที่เอื้อต่อกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรการท่องเที่ยวบูรณาการเอกลักษณ์ท้องถิ่นที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียนทุกระดับ เพื่อการเรียนรู้ประเพณีวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเองและสามารถถ่ายทอดความรู้สู่นักท่องเที่ยวได้อีกด้วย

เทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

โทรศัพท์ 0-7322-3666 ต่อ 1034 โทรสาร 0-7321-5675, 0-7324-4292

ประชากร

61,384 คน (ชาย 29,290 คน หญิง 32,094 คน)

พื้นที่

19.4 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 7 ชุมชน)

รายได้

552,846,419.25 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินถ่ายโอนจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

437,783,965.21 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายพงษ์ศักดิ์ ยิ่งชนม์เจริญ	นายกเทศมนตรีนครยะลา
2. นายเสริมวิทย์ ลิขิตกำจร	ประธานสภาเทศบาลนครยะลา
3. นายมานพ เกิดแดง	ปลัดเทศบาลนครยะลา

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 20 คน

หญิง จำนวน 4 คน

เทศบาลนครยะลา เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศในการบริหารงานในทุกมิติเป็นอันดับต้นของประเทศ โดยบริหารราชการด้วยการยึดหลักธรรมาภิบาล และหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยยึดถือประชาชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา ส่งเสริมการปลุกจิตสำนึกของประชาชนให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของเมือง ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน (people's participation) ตั้งแต่กระบวนการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมตรวจสอบ และให้ความสำคัญในเรื่องการบริการประชาชนอย่างมีคุณภาพ เท่าเทียมทุกกลุ่มคน มีการกระจายอำนาจสู่ชุมชน สร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และถือปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อลดขั้นตอนการทำงานและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และเป็นช่องทางติดต่อสื่อสาร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบอย่างรวดเร็วและทั่วถึง

เทศบาลนครยะลา ใช้หลักการบริหารงานแบบมืออาชีพ 8 ด้าน ประกอบด้วย **1) การมีส่วนร่วมทุกมิติ 2) การกระจายอำนาจ 3) สร้างเครือข่าย 4) ถือปฏิบัติตามกฎหมาย 5) สร้างความโปร่งใส 6) บริหารเชิงรุก 7) รับผิดชอบต่อสังคม และ 8) การประเมิณผล** ส่งผลให้เทศบาลนครยะลา มีการบริหารงานที่เป็นระบบ มีขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน ทั้งในส่วนบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และฐานข้อมูล (Data) ที่มีความสำคัญยิ่ง และถูกนำมาใช้ในการวางแผนเพื่อการพัฒนาเมือง อีกทั้งยังสามารถยกระดับให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง (High Performance Organization) รวมไปถึงเครือข่ายภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะเครือข่ายภาคประชาชนที่ได้เข้ามาร่วมกันพัฒนาเมืองยะลาตลอดมา ส่งผลให้เทศบาลสามารถขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ **“เมืองแห่งพหุวัฒนธรรม สร้างสรรค์นวัตกรรม สู่คุณภาพชีวิตที่ดี”** ได้อย่างเป็นรูปธรรม สามารถพิสูจน์จับต้องได้ในเชิงประจักษ์ ที่ตั้งมั่นอยู่บนการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน ด้วยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมผ่านโครงการ/กิจกรรม/เวที ต่างๆ อย่างเปิดเผย โปร่งใส สามารถแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพปัญหาและบริบทของชุมชนอย่างแท้จริง โดยหลักการบริหารงานที่เทศบาลนครยะลามาใช้การพัฒนาเมืองยะลาแบ่งออกเป็น 8 ด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทุกมิติ เทศบาลนครยะลา มีความเชื่อว่าเมืองจะบริหารและพัฒนาได้อย่างยั่งยืนต้องอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจและการสำนึกถึงท้องถิ่นของประชาชน จึงได้ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานกับเทศบาล ทั้งประชาชน หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม และร่วมตรวจสอบการทำงานของเทศบาลผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมทุกมิติ

เพื่อให้การทำงานได้รับการยอมรับและสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็นผ่านโครงการสภาประชาชน สภากาแฟ เทศบาลสัญจร ประชุมคณะกรรมการชุมชน ศูนย์ประสานงานสวัสดิการประชาชน พบปะเยี่ยมเยียน

2. การกระจายอำนาจ ไม่ใช่แค่การกระจายจากส่วนกลางให้แก่ท้องถิ่น แต่คือการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระจายอำนาจสู่ชุมชน ซึ่งเป็นหลักที่เทศบาลยึดถือในการทำงานเสมอมา โดยให้ชุมชนได้คิด ดำเนินการและบริหารจัดการเอง และเทศบาลเป็นเพียงหน่วยสนับสนุนและที่ปรึกษาให้กับชุมชน เช่น ให้ชุมชนบริหารจัดการสนามกีฬา บริหารจัดการโครงการ และให้ดูแลรักษาความปลอดภัยภายในชุมชนตนเอง เป็นต้น

3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือ เทศบาลได้สร้างพันธมิตรเครือข่ายในการทำงานกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนสังคม ส่งผลให้แต่ละหน่วยงานมีการเชื่อมโยงประสานการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการบูรณาการ สามารถประหยัดทรัพยากร ลดต้นทุนในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นเครือข่ายด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการศึกษาและวัฒนธรรม ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมและด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

4. ถือปฏิบัติตามกฎหมาย การบริหารราชการภายในเทศบาลได้ถือปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ในขณะเดียวกันเทศบาลก็ได้ออกกฎเพื่อบังคับใช้ภายในท้องถิ่นในการสร้างเมืองให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยระยะแรกในช่วงของการบังคับใช้กฎหมายกับประชาชนจะใช้หลักการทางรัฐศาสตร์ในการตักเตือน พูดคุย และเจรจา ซึ่งหากยังไม่ปฏิบัติตามจะใช้หลักการทางกฎหมายบังคับอย่างเข้มงวด

5. การสร้างความโปร่งใส จุดเริ่มต้นของความโปร่งใสมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้และได้ร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาล โดยจัดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารเปิดเผยการจัดซื้อจัดจ้าง จัดทำคู่มือประชาชน จัดอบรมเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน การพิจารณาและตรวจสอบแผนพัฒนาท้องถิ่น การจัดทำแผนป้องกันการทุจริต และการตรวจสอบภายในระดับองค์กร โดยวัดได้จากผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปี พ.ศ. 2560 ซึ่งเทศบาลนครยะลาได้รับผลคะแนนในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 75.36

6. บริหารเชิงรุก เทศบาลเน้นการปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันที่กำลังเผชิญอยู่ และมุ่งป้องกันปัญหามากกว่าการรอคอยแก้ไข โดยอาศัยหลักการคิดและวิเคราะห์อยู่บนฐานข้อมูลที่มีการเก็บรวบรวม ประมวลและสรุปผล และให้ความสำคัญกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน เช่น ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การเติบโตของเมืองในอนาคต การสร้างแบรนด์ของเมือง เป็นต้น

7. การรับผิดชอบต่อสังคม เทศบาลดำเนินงานโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญ หากโครงการใดส่งผลกระทบต่อเป็นวงกว้างและหลากหลาย จะจัดให้มีเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อน นอกจากนี้ได้ให้ความสำคัญกับการรณรงค์ลดโลกร้อนด้วยการเป็นองค์กรปลอดโฟม รวมถึงการทำฝาย ปลูกป่า และกิจกรรมจิตอาสาอื่นๆ อีกมากมาย

8. การประเมินผล การประเมินผลมีความสำคัญและจำเป็นต่อการบริหารงานอย่างยิ่ง เนื่องจากใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนา หรือยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานให้สูงขึ้น อีกทั้งยังเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อวัดความสำเร็จของการดำเนินงานด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้เป็นอย่างดี โดยได้สำรวจข้อมูลและความพึงพอใจต่อการดำเนินงานทุกโครงการ พร้อมสรุปผลให้ผู้บริหารใช้เป็นข้อมูลในการปรับการทำงานในครั้งต่อไป นอกจากนี้ยังใช้หลักการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาเมือง การส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชน รวมถึงถอดบทเรียนในการดำเนินงานเพื่อเผยแพร่ให้แก่หน่วยงานอื่นๆ

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ของเทศบาลนครยะลา ได้แก่

โครงการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ

ปัจจุบันสถานการณ์ขยะมูลฝอยทั่วประเทศมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นทุกปี ปี พ.ศ. 2559 เทศบาลนครยะลามีขยะมูลฝอยที่ต้องนำไปกำจัดประมาณ 80 ตันต่อวัน โดยมีองค์ประกอบเป็นขยะอินทรีย์ (เศษผักและผลไม้) ร้อยละ 45.15 กระดาษ ร้อยละ 15.21 พลาสติก ร้อยละ 20.16 แก้ว ร้อยละ 10.14 โลหะและอื่นๆ ร้อยละ 3.93 ซึ่งเทศบาลต้องใช้งบประมาณในการกำจัดขยะสูงถึง 13 ล้านบาทต่อปี เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบของขยะพบว่า ขยะส่วนใหญ่ร้อยละ 80 สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้

เทศบาลนครยะลาจึงมีแนวคิดในการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการร่วมคิด ร่วมดำเนินการจัดการปัญหาขยะอย่างครบวงจร ไม่ว่าจะเป็นการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง นอกจากนี้ ได้ร่วมมือกับภาคเอกชนในการศึกษาการแปรรูปขยะมูลฝอยเป็นเชื้อเพลิง (RDF) เพื่อผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้า และเทศบาลให้ความสำคัญกับการปลูกจิตสำนึกรักท้องถิ่นแก่เด็กและเยาวชน และประชาชนเพื่อร่วมกันรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองให้เป็นต้นแบบกับจังหวัดยะลาต่อไป ซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลด้านที่ 9 การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรและการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ในการควบคุมและแก้ไขปัญหาขยะที่เกิดจากการผลิตและการบริโภค รวมถึงการจัดการขยะมูลฝอยด้วยการแปรรูปเป็นพลังงานและสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบแผนปฏิบัติการประเทศไทยไร้ขยะ ตามแนวทางพระราชูฎะ ระยะ 1 ปี (พ.ศ. 2559-2560) ภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ.2559-2564) โดยขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่สังคมปลอดขยะ (Zero Waste Society) โดยมีขั้นตอนการทำงาน ดังนี้

1. ประชุมวางแผน เชิญประชุมทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชนและประชาชน ในการรับฟังปัญหาความต้องการและแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการปัญหาขยะ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการกำหนดและการร่วมตัดสินใจ ผ่านเวทีสาธารณะต่างๆ

2. ดำเนินกิจกรรม โดยการจัดการปัญหาขยะได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 การจัดการขยะต้นทาง เทศบาลนครยะลาได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอยต้นทางเพื่อนำขยะกลับมาใช้ใหม่ซึ่งเป็นจุดเน้นที่สำคัญ โดยจัดอบรมให้ความรู้ตามหลัก 3 Rs (Reduce-Reuse-Recycle) แก่ประชาชนในชุมชนและขยายผลไปยังสถานศึกษาภายในเขตเทศบาล

2.2 การจัดการขยะกลางทาง เทศบาลเพิ่มประสิทธิภาพระบบการเก็บขนขยะโดยการติด GPS ประจํารถขยะ เพื่อแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนจากประชาชนเกี่ยวกับการเก็บขนขยะและร่วมกับสถานศึกษาและประชาชนจัดกิจกรรมรณรงค์และประชาสัมพันธ์การคัดแยกขยะส่งเสริมการนำขยะไปใช้ประโยชน์ให้ครัวเรือนและสามารถจำหน่ายขยะได้

2.3 การจัดการขยะปลายทาง ดำเนินการกำจัดขยะโดยวิธีการฝังกลบที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล และจัดให้มีการรวมกลุ่มพื้นที่จัดการขยะมูลฝอย (Clusters) ขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ จำนวน 46 แห่ง นอกจากนี้ได้ร่วมมือกับภาคเอกชนในการศึกษา การแปรรูปขยะมูลฝอยเป็นเชื้อเพลิง (Refuse Derived Fuel: RDF) เพื่อผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้า ในอนาคต

2.4 การติดตามและประเมินผล โดยติดตามประเมินผลรายไตรมาสและประจำปี มีการลงพื้นที่ติดตามผลการปฏิบัติงานของชุมชนและสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ รวมถึง มีการตรวจสอบการปนเปื้อนน้ำชะขยะมูลฝอยบริเวณโดยรอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอย่างสม่ำเสมอ

จากการดำเนินงานที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เทศบาลได้อบรมให้ความรู้การจัดการขยะต้นทางตามหลัก 3Rs กับชุมชน 9 ชุมชน และสถานศึกษา 25 แห่ง มีผู้เข้าร่วมโครงการรวม 1,250 คน มีการลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงานของชุมชนและสถานศึกษาเพื่อให้ข้อเสนอแนะการจัดการขยะ พร้อมทั้งรับฟังเสียงสะท้อนเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน ทั้งหมดนี้ก่อให้เกิดผลเชิงประจักษ์ คือ จากปี 2559 เทศบาลมีปริมาณขยะประมาณ 80 ตัน/วัน และในปี 2560 ลดลงเหลือเพียง 76.5 ตัน/วัน ทำให้ประหยัดค่าเก็บขนและกำจัดขยะได้ถึงปีละ 574,000 บาท

โครงการร่วมมือร่วมใจสร้างยะลาเป็นนครแห่งสวน (Garden City)

เนื่องจากปัจจุบันมีการขยายตัวของบ้านเรือนประชาชนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้พื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติที่เคยมีในอดีตลดลง รวมถึงการเกิดวิกฤตในเชิงสังคมที่เป็นผลพวงมาจากสภาวะทางเศรษฐกิจ และค่านิยมการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป การใช้พลังงานสำหรับอำนวยความสะดวกสบายในชีวิตประจำวันเพิ่มมากขึ้น เหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาประกอบกับอุณหภูมิโลกสูงขึ้น หรือที่เรียกว่าสภาวะโลกร้อนและส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เทศบาลนครยะลา เล็งเห็นว่าปัญหานี้ในวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จึงมีแนวคิดที่จะสร้างเมืองยะลาให้เป็นนครแห่งสวน (Garden City) มุ่งเน้นการดูแลรักษาอากาศที่บริสุทธิ์ และรักษาอุณหภูมิให้มีความเหมาะสม โดยตั้งเป้าหมายในการลดอุณหภูมิในเขตเทศบาลนครยะลาให้ต่ำลง 2 องศา และมีอุณหภูมิต่ำกว่าอุณหภูมิเฉลี่ยของภาคใต้ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อสร้างจิตสำนึกรักหวงแหน และความรู้สึกเป็นเจ้าของถิ่นเกิด จึงได้จัดกิจกรรมปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว และปรับสภาพแวดล้อมของเมืองยะลาให้มีความร่มรื่นและรายล้อมไปด้วยความ

เขียวชอุ่ม มีอากาศดีและบริสุทธิ์เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ โดยการปลูกไม้ยืนต้นเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานขององค์การอนามัยโลก (WHO) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่ได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มพื้นที่ป่าของประเทศและพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองให้ได้ร้อยละ 40 ภายใน 20 ปี และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ให้ความร่วมมือวางแผนการดำเนินการ ตลอดจนติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรม จึงเป็นที่มาของโครงการ **“ประชารัฐร่วมใจปลูกต้นไม้ให้แผ่นดิน”** สืบสานแนวพระราชดำรินในหลวง รัชกาลที่ 9

แนวทางแรก คือ เริ่มจากปลูกป่าในใจคน จะได้รับรู้จักรักหวงแหน

แนวทางที่สอง คือ การปลูกป่าในบ้านและชุมชน เชื่อมโยงกับป่าใหญ่ เป็น Food Bank แหล่งอาหารให้คนบริโภคได้ โดยกระทรวงมหาดไทยประสานหน่วยงานในสังกัดจัดเตรียมต้นไม้เพื่อแจกให้หน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนร่วมปลูกต้นไม้ในพื้นที่ ภายใต้การกำกับดูแลของตนเองและดูแลรักษาให้เจริญเติบโต เพื่อเป็นพื้นที่สีเขียวในเมือง และคืนความสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าไม้ต่อไป โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ โดยเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน ให้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจผ่านเวทีต่างๆ เช่น สภาภาค เทศบาลสัญจร เวทีประชาคม รวมไปถึงสภาประชาชน เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญกับการปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียว ลดอุณหภูมิ และดูแลรักษาอากาศบริสุทธิ์ รวมทั้งต้องการให้เมืองยะลากลับไปเหมือนในอดีตที่มีความร่มรื่น มีต้นไม้รอบเมือง และจัดประชุมวางแผนการดำเนินงานโดยให้ตัวแทนส่วนราชการ ชุมชน ประชาชน และบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการปลูกต้นไม้ยืนต้น เข้าร่วมระดมความคิดเห็น กำหนดพื้นที่การปลูก และพันธุ์ไม้

2. ร่วมปฏิบัติ โดยจัดกิจกรรมปลูกต้นไม้ยืนต้นในวันสำคัญต่างๆ ซึ่งเทศบาลนครยะลา ได้เตรียมพันธุ์ไม้สำหรับให้ประชาชน พนักงานเทศบาล หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนได้ร่วมปลูกในพื้นที่สวนสาธารณะ เช่น สวนมิ่งเมือง สวนศรีเมือง สวนขวัญเมือง บึงแบเบาะ รวมถึงภายในพื้นที่สำนักงานเทศบาลนครยะลาด้วย และจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกการปลูกต้นไม้แก่เด็กในสถานศึกษา โดยได้มอบกล้าไม้ให้เด็กๆ นำไปดูแลโดยจดบันทึกข้อมูลต้นไม้ที่ได้รับ การเจริญเติบโตของต้นไม้ ชนิดพันธุ์ไม้ สถานที่ปลูกต้นไม้ และนำต้นไม้มาปลูกรวมกับครอบครัว โดยการปักป้ายชื่อเพื่อให้ครอบครัวได้กลับมาดูแล และดูการเจริญเติบโตของต้นไม้ที่ได้ปลูกไป เป็นการสร้างจิตสำนึกในการดูแลรักษาต้นไม้และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวอีกด้วย

3. **ร่วมรับผลประโยชน์** ด้วยการจัดกิจกรรมในพื้นที่สวนสาธารณะ เช่น การออกกำลังกาย การจัดแสดงข่าวโดยประชาชนทั่วไป หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนได้ร่วมใช้ประโยชน์

4. **ร่วมติดตามประเมินผล** โดยสำรวจและเก็บข้อมูลสถิติอัตราการรอดของต้นไม้ที่ปลูกในแต่ละกิจกรรม จัดทำเป็นข้อมูลทุกๆ 6 เดือน และลงพื้นที่เก็บข้อมูลประเมินผลการดำเนินกิจกรรมปลูกต้นไม้จากผู้เข้าร่วมกิจกรรมปลูกต้นไม้ในแต่ละกิจกรรม

จากผลการดำเนินงานโครงการร่วมมือร่วมใจสร้างยะลาเป็นนครแห่งสวน (Garden City) สามารถเพิ่มพื้นที่สีเขียวได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยมีพื้นที่สวนทั้งหมดรวมเกาะกลางถนน จำนวน 524 ไร่ และสามารถลดอุณหภูมิในเมืองสร้างความสมดุลให้ระบบนิเวศในชุมชนเมือง เกิดกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมภาครัฐ เอกชน เยาวชน และประชาชน โดยได้ร่วมวางแผนร่วมตัดสินใจเพื่อดำเนินกิจกรรมปลูกต้นไม้ ดูแลรักษาต้นไม้ให้เติบโต สร้างจิตสำนึกและความรู้สึกเป็นเจ้าของต้นไม้ ทั้งนี้ เทศบาลนครยะลา มีต้นไม้แล้ว จำนวน 5,000 ต้น และในปีที่ผ่านมาได้ร่วมกับทุกภาคส่วนปลูกไม้ยืนต้นอีกจำนวน 2,128 ต้น ต้นไม้ที่ร่วมกันปลูกนี้สามารถดูดกลับก๊าซเรือนกระจกได้สูงถึง 2,000 tonCo2eq เป็นจำนวนมากที่สุดใน 23 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ที่มา: องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก ร่วมกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ซึ่งทำให้เทศบาลนครยะลาคว้ารางวัลเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ระดับดีเยี่ยม ประจำปี 2561 อีกด้วย (ที่มา: กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม)

โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยแอปพลิเคชัน Line@

เทศบาลนครยะลา ตระหนักว่าการสื่อสารระหว่างเทศบาลนครยะลา กับประชาชนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้เปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบเดิม คือ ไปสเตอร์ สื่อสิ่งพิมพ์ บ้ายไวเนล วิทยุ โทรทัศน์ กลายเป็นสื่อโซเชียลมีเดีย อาทิ Facebook, Line และจากสถิติประชาชนเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศถึงร้อยละ 65.3 จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการติดต่อสื่อสารเชิงรุกด้วยสื่อดิจิทัล เพื่อให้เข้าถึงประชาชนได้มากขึ้นและส่งข้อมูลให้ตรงจุดและรวดเร็ว จึงได้มีแนวคิดในการพัฒนากระบวนการติดต่อสื่อสารเชิงรุกโดยแอปพลิเคชัน Line@ ขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีไร้สาย (IT & Wireless Technology) มาใช้ในการดำเนินงานต่างๆ ของเทศบาลนครยะลา เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นผ่าน Line@ เพื่อเพิ่มช่องทางการสื่อสารและรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชน และตอบสนองความต้องการและให้

บริการประชาชนได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1. **ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล** โดยศึกษาสื่อแต่ละประเภทว่าสื่อใดที่เหมาะสมกับประชาชนในเขตเทศบาลนครยะลา จากผลการศึกษาพบว่าประชาชนในเขตเทศบาลนครยะลาส่วนใหญ่นิยมใช้ Application Line และ Application Facebook ติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน และได้มีการจัดตั้งกลุ่ม Line ตามกิจกรรมที่สนใจ และมีกลุ่มของหน่วยงานต่างๆ อยู่แล้ว ซึ่งเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะรวบรวมและทำเป็นเครือข่ายการมีส่วนร่วมของเทศบาลนครยะลา และจากการศึกษาพบว่าเทศบาลนครยะลาควรดำเนินการสร้าง Line@ ของเทศบาลซึ่งสามารถมีผู้ติดตามไม่แบบไม่จำกัดจำนวน และสามารถสื่อสารได้แบบตัวต่อตัว จึงสามารถรับฟังความคิดเห็น หรือเรื่องร้องเรียนได้ดีกว่า ดังนั้น จึงนำ Application Line@ มาช่วยเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการติดต่อสื่อสารกับเทศบาลนครยะลา

2. วางแผนการทำงานและการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 ดำเนินการจ้างเอกชนทำ Line@ เทศบาลนครยะลา และใช้ชื่อว่า @yalacity

2.2 จัดประชุมผู้บริหารและบุคลากรเพื่อทำความเข้าใจ และแนะนำการใช้งาน Line@ และแต่งตั้ง admin และสร้างกลุ่ม @yalacity โดยมีผู้บริหารและพนักงานเป็น admin ของ Line@ ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีนครยะลา รองนายกเทศมนตรีนครยะลา ประธานสภา สมาชิกสภาเทศบาล ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง และพนักงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชน โดยให้พนักงานเป็นผู้ตอบคำถามของประชาชนในประเด็นต่างๆ อาทิ การบริหารงาน ปัญหา ความต้องการ การทำความเข้าใจในข้อสงสัยต่างๆ เพื่อให้การบริการประชาชนเป็นไปอย่างรวดเร็ว และผู้บริหารจะเป็นผู้กำกับดูแลให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2.3 ประชาสัมพันธ์ช่องทางการสื่อสารใหม่ ผ่าน Line@ ให้ประชาชนทราบ ผ่านทุกสื่อประชาสัมพันธ์ของเทศบาลนครยะลา

2.4 ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนผ่าน Line@ เทศบาลนครยะลาได้แต่งตั้งพนักงานให้เป็นเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเฉพาะเรื่องนี้โดยตรง ซึ่งจะทำให้หน้าที่ส่งข่าวสารให้กับประชาชนอย่างสม่ำเสมอ และคอยติดตามเรื่องร้องเรียนของประชาชนให้ได้

รับการแก้ไขให้เสร็จสิ้นทุกเรื่อง และแจ้งให้ประชาชนทราบด้วยความรวดเร็ว จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาประชาชนมีความพึงพอใจต่อการสื่อสารโดยแอปพลิเคชัน Line@ อย่างมาก เพราะสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ตรงจุด และสื่อสารโต้ตอบกันได้สะดวก

2.5 สรุปผลการดำเนินการงานการส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยแอปพลิเคชัน Line@ ซึ่งในแต่ละเดือนจะมีการสรุปประเด็นข้อคิดเห็น ปัญหา ความต้องการและเรื่องร้องเรียน รายงานให้ผู้บริหารทราบอย่างสม่ำเสมอ โดยมีฝ่ายแผนงานและงบประมาณ เป็นผู้รับผิดชอบในการสรุปผลและรายงานผู้บริหารทราบ และสั่งการในประเด็นต่างๆ เพิ่มเติม เพื่อให้การบริหารงานตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็ว ตรงจุด

จากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ปัจจุบัน Line@ เทศบาลนครยะลา มีประชาชนเพิ่มเป็นเพื่อน จำนวน 2,777 คน ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2560 - เมษายน 2561 มีการสื่อสาร เสนอแนะแนวทางการพัฒนา ร้องเรียน และขอรับบริการผ่าน Line@ จำนวน 405 เรื่อง โดยมีผลการดำเนินงานดังนี้ 1) ดำเนินการแล้วเสร็จ ร้อยละ 66.42 2) ชี้แจงข้อมูล ร้อยละ 12.59 3) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 14.32 และอยู่ระหว่างดำเนินการ ร้อยละ 6.67 โครงการนี้นับได้ว่าประสบความสำเร็จอย่างยิ่งในการสื่อสารกับประชาชนในเขตเทศบาลนครยะลา โดยก่อให้เกิดผล ดังนี้

1. ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาบ้านเมืองมากยิ่งขึ้น เพราะในแต่ละเดือนจะมีประชาชนติดต่อกับเทศบาลผ่านทาง Line@ มากกว่าช่องทางอื่นๆ ทั้ง เว็บไซต์ Facebook และ โทรศัพท์ และเป็นช่องทางที่ได้รับการตอบรับที่ดีและได้รับการชื่นชมว่าเป็นการบริการและแก้ไขปัญหาที่สะดวกและรวดเร็ว

2. เทศบาลนครยะลา มีช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับประชาชนเพิ่มขึ้น ทำให้ประชาชนสามารถรับรู้ข่าวสารได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยประหยัดเวลา ลดต้นทุน ของทั้งประชาชนและเทศบาลด้วย

3. สามารถตอบสนองความต้องการและให้บริการประชาชนได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น จากสถิติในการตอบเรื่องที่ประชาชนสอบถามและการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน ที่สามารถดำเนินการได้ถึง ร้อยละ 86.6 จึงเป็นการตอบสนองความต้องการและตอบสนองนโยบายในทุกระดับได้ตามหลักธรรมาภิบาล

4. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เมื่อประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาบ้านเมือง การดำเนินงานของเทศบาลนครยะลาจึงตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ตรงจุด และประชาชนได้รับการจากเทศบาลอย่างรวดเร็ว ได้รับการแก้ไขปัญหาอย่างทันท่วงที ส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

เทศบาลเมืองลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน 51000
โทรศัพท์ 0-5351-1013 โทรสาร 0-5351-1092

ประชากร

12,612 คน (ชาย 5,806 คน หญิง 6,806 คน)

พื้นที่

6 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 17 ชุมชน)

รายได้

101,826,872.23 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

125,128,988 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายประภัสร์ ภูเจริญ	นายกเทศมนตรีเมืองลำพูน
2. นายอาคม วัฒนากุล	ประธานสภาเทศบาลเมืองลำพูน
3. นายฉัตรกุล ชื่นสุวรรณกุล	ปลัดเทศบาลเมืองลำพูน

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 15 คน

หญิง จำนวน 3 คน

เทศบาลเมืองลำพูน กำหนดให้การบริหารงานด้วยความโปร่งใสและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการดำเนินงานของเทศบาล เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นบรรลุวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้ กล่าวคือ **“ลำพูนเป็นเมืองเก่าที่มีเสน่ห์ มีคุณภาพชีวิตที่ดี บนวิถีแห่งความพอเพียง”** โดยเทศบาลเมืองลำพูนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับเทศบาลในการปกครองและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเองอย่างเต็มที่ ทั้งร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมให้คำปรึกษาหารือ ร่วมลงมือปฏิบัติ และร่วมตัดสินใจ ดังนี้

ร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เทศบาลเมืองลำพูนได้จัดทำปฏิทินการดำเนินงานของเทศบาลที่ระบุถึงโครงการ/กิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในรอบปี เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้รับทราบก่อนล่วงหน้า รวมทั้งยังได้มีการประกาศข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลทั้งหมดผ่านช่องทางที่แตกต่างหลากหลายเพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง อาทิ เว็บไซต์ของเทศบาล บอร์ดประชาสัมพันธ์ของเทศบาล บอร์ดประชาสัมพันธ์ของชุมชน เสียงตามสายเทศบาล ตลอดจนการแจ้งโดยตรงจากเจ้าหน้าที่เทศบาลหรือผู้นำชุมชนในขณะที่ทำกิจกรรมกับประชาชน

ร่วมแสดงความคิดเห็น ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเองได้เต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการประชุมประชาคมระดับชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาชุมชนและการประชุมประชาคมแผนพัฒนาเทศบาล ซึ่งคณะกรรมการชุมชนและประชาชนทั่วไปสามารถเข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปีของเทศบาลได้ โดยทุกชุมชนสามารถแสดงความคิดเห็นและนำเสนอโครงการที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของตน รวมถึงร่วมกันจัดลำดับความสำคัญของโครงการที่จะบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสี่ปี

ร่วมให้คำปรึกษาหารือกับเทศบาล คณะกรรมการชุมชนและเทศบาลเมืองลำพูนจะประชุมร่วมกันเดือนละครั้งเป็นอย่างน้อยเพื่อปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามแผนชุมชนและแผนพัฒนาสี่ปีของเทศบาล

ร่วมลงมือปฏิบัติ เทศบาลเมืองลำพูนส่งเสริมให้ผู้แทนชุมชนเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานกับเทศบาลในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชน สำหรับโครงการ/กิจกรรมที่ชุมชนสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง เทศบาลมักทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ให้คำปรึกษา แนะนำ สนับสนุนงบประมาณ และให้ชุมชนดำเนินการตามกรอบตัวชี้วัดของแผนพัฒนาเทศบาล

ร่วมตัดสินใจ เทศบาลเมืองลำพูนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับสูงสุดโดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจหรือลงประชามติในเรื่องสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตน อาทิ การดำเนินการสาธารณูปโภคใต้ดิน การปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองเก่าลำพูน การก่อสร้างหลังคาตลาดใต้รุ่ง การจัดตั้งกองทุนชุมชน เป็นต้น

นอกจากการมีส่วนร่วมของประชาชนส่งผลให้การบริหารงานของเทศบาลเมืองลำพูนเต็มไปด้วยความโปร่งใสแล้ว เทศบาลยังมุ่งเน้นการบริหารงานที่โปร่งใสซึ่งมีความโดดเด่นจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น คือ การจัดให้มีคณะกรรมการอำนวยการความสะอาดและติดตามการดำเนินการก่อสร้างของผู้รับเหมาในชุมชน ซึ่งประกอบด้วยภาคประชาชนที่มาจากผู้แทนของทุกชุมชนทั้ง 17 ชุมชน ส่วนใหญ่เป็นประธานชุมชน คณะกรรมการชุดนี้มีบทบาทหน้าที่ในช่วงก่อนและระหว่างการดำเนินงานก่อสร้าง โดยก่อนผู้รับเหมาเข้าไปดำเนินงานในชุมชนเทศบาลจะประสานแจ้งรายละเอียดให้คณะกรรมการรับทราบเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้รับเหมา และระหว่างการก่อสร้าง คณะกรรมการชุดนี้จะคอยสังเกตการณ์ หากพบการดำเนินงานที่อาจส่งผลกระทบต่อผลเสียต่อชุมชน ก็จะแจ้งให้เทศบาลรับทราบและหาข้อตกลงร่วมกับผู้รับเหมาต่อไป

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน ของเทศบาลเมืองลำพูน ได้แก่

เมืองลำพูนไม่ทนต่อการทุจริต

เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เทศบาลเมืองลำพูนได้รับคัดเลือกจากสำนักป้องกัน การทุจริตภาคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านการป้องกันการทุจริต ประจำปี 2558 ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 และได้รับคัดเลือกให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ ด้านการป้องกันการทุจริต ปี 2559 จาก ป.ป.ช. เช่นกัน เทศบาลเมืองลำพูนจึงได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับ ป.ป.ช. มีกำหนดระยะเวลา 3 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2562 ซึ่งเทศบาลเมืองลำพูนเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินงานมีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพภูมิสังคม เทศบาลเมืองลำพูนจึงปรับภารกิจตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่เคยดำเนินงานมา และจัดตั้งเป็นโครงการที่มีชื่อว่า **“เมืองลำพูนไม่ทนต่อการทุจริต”** โดยภารกิจทั้ง 4 มีดังต่อไปนี้

ภารกิจที่ 1 การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ ด้านการป้องกันการทุจริต ประจำปี 2559-2561 และที่จะได้ดำเนินการให้มีแผนในลักษณะเดียวกันในปี 2560-2562

เทศบาลเมืองลำพูนได้จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเทศบาลเมืองลำพูน เพื่อนำแผนปฏิบัติการดังกล่าวมาใช้เป็นตัวกำหนดยุทธศาสตร์และทิศทางการดำเนินงานด้านการป้องกันการทุจริตของเทศบาลเมืองลำพูน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเทศบาลเมืองลำพูน รวม 4 เล่ม จากแผนปฏิบัติการจึงนำไปสู่โครงการ/กิจกรรมที่แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- ▶ **ด้านที่ 1 การสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต** เทศบาลเมืองลำพูนมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกและความตระหนักถึงการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรของเทศบาลทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำ ประชาชน เด็กและเยาวชน ผ่านกิจกรรมต่างๆ จำนวนมากถึง 18 กิจกรรม
- ▶ **ด้านที่ 2 การบริหารราชการเพื่อป้องกันการทุจริต** เทศบาลเมืองลำพูนได้ดำเนินงาน 5 ประการ ได้แก่ 1) การแสดงเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตของผู้บริหาร 2) การจัดทำมาตรการสร้างความโปร่งใสในด้านบุคคล ทรัพย์สิน และการบริการ 3) การจัดทำมาตรการการใช้ดุลพินิจและใช้อำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี 4) การเชิดชูเกียรติแก่บุคคลในการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่ประจักษ์ และ 5) การจัดทำมาตรการจัดการกรณีพบการทุจริต
- ▶ **ด้านที่ 3 การส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน** เทศบาลเมืองลำพูนเห็นว่า การที่จะทำให้เมืองลำพูนไม่ทนต่อความทุจริตได้อย่างแท้จริง ควรเสริมสร้างให้ประชาชนมีความเข้มแข็งโดยเข้ามามีส่วนร่วมกับเทศบาลอย่างเต็มที่ในทุกด้าน เทศบาลเมืองลำพูนจึงส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมดำเนินงาน และร่วมตรวจสอบ ผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ จำนวนมากถึง 20 กิจกรรม

- ▶ **ด้านที่ 4 การเสริมสร้างและปรับปรุงกลไกในการตรวจสอบการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** เทศบาลเมืองลำพูนได้จัดวางระบบและรายงานการควบคุมภายในตามที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับประโยชน์ทับซ้อนในแต่ละงานเพื่อนำมาวิเคราะห์ความเสี่ยงในภาพรวม มีการส่งเสริมกิจการสภาเทศบาลเมืองลำพูนซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนที่ได้รับการคัดเลือกมาจากประชาชนโดยตรงให้ทำหน้าที่ถ่วงดุลและตรวจสอบฝ่ายบริหาร สนับสนุนให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการปฏิบัติหรือการบริหารราชการตามช่องทางที่สามารถดำเนินการได้ และเสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชนและทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต

ภารกิจที่ 2 ให้การสนับสนุนในการศึกษาดูงานและให้ความรู้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และการป้องกันการทุจริตแก่องค์กรและกลุ่มบุคคลที่สนใจ

เทศบาลเมืองลำพูนได้ประชาสัมพันธ์ถึงความพร้อมในการเป็นต้นแบบให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น รวมทั้งมีการเผยแพร่แผนการปฏิบัติการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกฉบับที่มีการประกาศใช้ และประกาศต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการป้องกันการทุจริต นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. 2560 ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือเรื่อง “เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโปร่งใส ป้องกันการทุจริต” กับเทศบาลตำบลศรีบัวบาน, เทศบาลตำบลเมือกอก และเทศบาลตำบลทาสบชัย เพื่อประสานความร่วมมือระหว่างกัน สนับสนุนส่งเสริมการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันการทุจริตประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ซึ่งเป็นการขยายผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นบริหารงานด้วยความโปร่งใสและยกระดับมาตรฐานในการป้องกันการทุจริตของหน่วยงานต่อไป

ภารกิจที่ 3 ส่งเสริมให้มีการขยายผลและขยายเครือข่ายการป้องกันการทุจริต

เทศบาลเมืองลำพูนเสริมสร้างเครือข่ายจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต โดยบูรณาการการดำเนินงานเพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย “เมืองลำพูนต่อต้านการทุจริต”

ภารกิจที่ 4 ให้ความร่วมมือในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานและรายงานผลความคืบหน้า ปัญหาอุปสรรค ให้ป.ป.ช. ทราบตามระยะเวลาที่เหมาะสม

จากการเสริมสร้างให้เกิด “เมืองลำพูนไม่ทนต่อการทุจริต” ส่งผลให้ในปี พ.ศ. 2560 ที่ผ่านมา เทศบาลเมืองลำพูนได้รับคะแนนการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA) อันดับที่ 1 ด้านธรรมาภิบาล ของจังหวัดลำพูน คิดเป็นร้อยละ 99.20 และเทศบาลเมืองลำพูนไม่ถูกชี้มูลด้านการทุจริตแต่อย่างใด

กองทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

กองทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นการดำเนินงานที่เทศบาลเมืองลำพูนมุ่งส่งเสริมให้ชุมชนรู้จักการพึ่งพาตนเอง ซึ่งกองทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนเกิดจากการผนึกกำลังของ “กองทุนแม่ของแผ่นดิน” และ “กองทุนสวัสดิการชุมชน” ที่มีอยู่แล้วในชุมชน โดยมีการบริหารจัดการกองทุนแบบองค์รวมเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือและการหนุนเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป้าหมายเพื่อให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขด้วยการได้รับการดูแลทั้งด้านการเงิน ด้านการศึกษา ด้านการส่งเสริมอาชีพ และด้านสุขภาพ ตั้งแต่ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ทั้งนี้ กองทุนแม่ของแผ่นดิน มุ่งเน้นการทำหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขณะที่กองทุนสวัสดิการชุมชน มุ่งเน้นการทำหน้าที่ในการจัดสรรสวัสดิการให้แก่สมาชิกในชุมชนอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม

กองทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้จัดการประชุมคณะกรรมการของทั้งสองกองทุนร่วมกัน เพื่อให้คณะทำงานได้มีโอกาสพูดคุย ชี้แจงการทำงานและงบประมาณ แสดงถึงความโปร่งใสในการทำงาน ตลอดจนหารือเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหา ร่วมกัน กระทั่งได้ข้อสรุปในการทำกิจกรรมร่วมกัน ดังนี้

- ▶ การเยี่ยมบ้านผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ครอบครัวที่เสี่ยงต่อการเกี่ยวข้องกับปัญหา ยาเสพติด
- ▶ การจัดงานประเพณี เช่น การรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ งานสงกรานต์ งานสลากภัตตร งานสงฆ์พระ ทำบุญตักบาตร การปฏิบัติธรรม และการสวดมนต์ข้ามปี เป็นต้น

- ▶ การสาธารณสุขประโยชน์ เช่น การพัฒนาถนนในชุมชน การพัฒนาที่ทำการชุมชน และการพัฒนาวัด เป็นต้น
- ▶ การส่งเสริมสุขภาพ เช่น การตรวจสุขภาพเบื้องต้นโดยอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน
- ▶ การแข่งขันกีฬาเครือข่าย
- ▶ การส่งเสริมอาชีพ เช่น การทำโคลนล้าหนา การทำกอละแม การทำน้ำพริก และการจัดตั้งศูนย์อาหาร เป็นต้น

เทศบาลเมืองลำพูนมีบทบาทในการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนี้

- ▶ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน สนับสนุนการจัดการศึกษาอกระบบแก่ประชาชน และสนับสนุนวิทยากรในการฝึกอาชีพ
- ▶ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน และการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมและผู้พิการ
- ▶ สำนักงาน ป.ป.ส. ภาค 5 ร่วมพัฒนาทักษะการเป็นวิทยากรกระบวนการกองทุนแม่ของแผ่นดิน รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ
- ▶ พัฒนาการจังหวัดและพัฒนาการอำเภอ ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ การยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP เข้าร่วมดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินในพื้นที่ ร่วมพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กองทุน
- ▶ วัด ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมของคน 3 วัย เช่น การปฏิบัติธรรม การจัดงานสำคัญทางศาสนา และการเทศนาโดยสอดแทรกเนื้อหาที่ให้อะไรดีในการช่วยเหลือเกื้อกูลของคนในชุมชน และการปฏิบัติตัวให้ห่างไกลจากยาเสพติด
- ▶ ประชาชนชาวบ้าน ร่วมถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาให้แก่สมาชิกกองทุน เช่น การทำบายศรี การทำโคลนล้าหนา การทำกรวยดอกไม้ การทำขนม และอาหารพื้นเมือง เป็นต้น

- ▶ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำชุมชน ร่วมจัดกิจกรรมกับกองทุนด้วยการให้บริการทางด้านสุขภาพเบื้องต้น เช่น การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง การวัดความดันโลหิต และการตรวจหาน้ำตาลในเลือด เป็นต้น
- ▶ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จัดสรรงบประมาณจากผลกำไรของกองทุนสนับสนุนการทำกิจกรรมของกองทุนแม่ของแผ่นดิน เช่น การแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติด และการส่งเสริมอาชีพ เป็นต้น พร้อมทั้งสนับสนุนการทำกิจกรรมของกองทุนสวัสดิการชุมชนในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ เด็กและเยาวชน

กองทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ช่วยอุดช่องว่างในการทำงานของสองกองทุน คือ กองทุนสวัสดิการชุมชนและกองทุนแม่ของแผ่นดิน ซึ่งเดิมกองทุนแม่ของแผ่นดินจะดำเนินงานเฉพาะด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน และกองทุนสวัสดิการชุมชนจะดำเนินงานเฉพาะด้านการจัดการสวัสดิการให้กับสมาชิกเป็นรายบุคคลตามระเบียบของกองทุนที่ตั้งไว้ กองทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้เข้ามาเติมเต็มในส่วนของกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ โดยใช้ทรัพยากรของทั้งสองกองทุนที่มีอยู่ทั้งในด้านงบประมาณและกำลังคน กระบวนการขับเคลื่อนกองทุนนั้นการมีส่วนร่วมของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคประชาชนเพื่อให้กองทุนสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยมีคณะกรรมการที่มาจากตัวแทนของประชาชนเป็นผู้บริหารจัดการกองทุน รวมถึงการดำเนินกิจกรรมของกองทุนมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพภูมิสังคมของชุมชน คนในชุมชนจึงรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของกองทุน เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสังคมที่มีความเอื้ออาทรและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และร่วมรับประโยชน์จากการเป็นสมาชิกกองทุนโดยมีคุณภาพชีวิตที่ดีมากยิ่งขึ้น

ชุมชนลดขยะ เทศบาลเมืองลำพูน

เมืองลำพูนมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ประชากรอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก อีกทั้งนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียง ส่งผลให้ในแต่ละวันมีขยะเกิดขึ้นในพื้นที่ประมาณ 16 - 18 ตัน ในปี พ.ศ. 2557 - 2559 เทศบาลเมืองลำพูนมีปริมาณขยะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำนวน 6,086.71 , 5,729.22 , 6,081.06 และ 6,476.9 ตันต่อปี ตามลำดับ เทศบาลเมืองลำพูนจึงต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากในการบริหารจัดการขยะ

ต่อมา เทศบาลเมืองลำพูนได้ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับจังหวัดลำพูนตามแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการลดปริมาณขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง รวมทั้งยังได้ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน จังหวัดสะอาด 3Rs ประชาธิปไตย และชุมชนปลอดภัยระหว่าง จังหวัดลำพูน เทศบาลเมืองลำพูน และชุมชนทั้ง 17 ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน เพื่อมุ่งสู่การเป็น “จังหวัดปลอดภัย” ภายในวันที่ 1 กันยายน 2560 ตามนโยบายของจังหวัด

จากนั้น คณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมได้จัดให้มีการประชุมร่วมกับประธานและคณะกรรมการชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข และกลุ่มแกนนำในชุมชน เพื่อแจ้งให้ทราบถึงสถานการณ์ปัญหาขยะในพื้นที่ และร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา ข้อเสนอจากการประชุมในครั้งนั้น คือ การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการบริหารจัดการขยะโดยให้ทุกภาคส่วนโดยเฉพาะภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ การดำเนินงานจึงเริ่มต้นโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบการดำเนินงานในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) คณะทำงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) คณะทำงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนเขตเทศบาลเมืองลำพูน และ 3) คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน ซึ่งคณะกรรมการแต่ละชุดมีตัวแทนมาจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

กิจกรรมที่มีการดำเนินการ ได้แก่ การอบรมให้ความรู้ การจัดนิทรรศการให้ความรู้ และการประชาสัมพันธ์กิจกรรมและรณรงค์ผ่านทางช่องทางต่างๆ การรณรงค์เคาะประตูบ้านให้คัดแยกขยะ การรับบริจาคขยะรีไซเคิล การทอดผ้าป่าขยะรีไซเคิล กิจกรรมธนาคารขยะชุมชน การรับบริจาควัสดุอะลูมิเนียมและปฏิทินเก่า การรวบรวมและกำจัดขยะอันตรายในชุมชน การกำหนดเส้นทางเก็บขนขยะในชุมชน และกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักจากขยะเปียก โดยแต่ละภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ดังนี้

- ▶ เทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน ท้องถิ่นจังหวัดลำพูน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำพูน ให้การสนับสนุนในด้านองค์ความรู้ งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และการประชาสัมพันธ์ เช่น ให้ความรู้และสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการทำปุ๋ยหมักจาก

ขยะเปียก, นำกิ่งไม้ ใบไม้ เศษผักผลไม้เข้าสู่โรงปุ๋ยหมักของเทศบาล, เทศบาลเมืองลำพูนเก็บขนขยะอันตรายทุก 3 เดือน และนำส่งกำจัดอย่างถูกวิธี ปีละ 2 ครั้ง, เทศบาลเมืองลำพูนสนับสนุนพนักงาน ยานพาหนะในการเก็บขนรวบรวมขยะรีไซเคิลทุก 3 เดือน, ประชาสัมพันธ์การรับบริจาคขยะรีไซเคิล ได้แก่ วัสดุอะลูมิเนียม วัสดุรีไซเคิล ร่วมบริจาคขยะรีไซเคิล และเทศบาลเมืองลำพูนให้บริการเก็บขนขยะทั่วไป และนำส่งกำจัดอย่างถูกวิธี

- ▶ ประชาชนในแต่ละครัวเรือน ลงนามบันทึกข้อตกลงชุมชนปลอดขยะเปียก, ทำปุ๋ยหมักจากเศษอาหาร เศษผักผลไม้ ใบไม้ ในครัวเรือน, ร่วมกำหนดจุดพักขยะอันตรายในชุมชน, คัดแยกขยะอันตรายในครัวเรือน และนำไปรวบรวมจุดพักขยะอันตรายในชุมชน ทุก 3 เดือน, คัดแยกขยะรีไซเคิลในครัวเรือน เข้าร่วมกิจกรรมผ้าป่าขยะรีไซเคิล, เข้าร่วมกิจกรรมธนาคารขยะในชุมชน, ร่วมบริจาคขยะรีไซเคิล, ร่วมบริจาควัสดุอะลูมิเนียม, ปฏิบัติตามแนวทางจัดการขยะในชุมชน, ชุมชนลง MOU เลิกใช้ภาชนะโฟมบรรจุอาหารในกิจกรรมต่างๆ และลดการใช้ถุงพลาสติก
- ▶ วัด ทำปุ๋ยหมักจากเศษอาหาร เศษผักผลไม้ โดยหมักในวงขอบซีเมนต์ / หมักปุ๋ยใบไม้ในสเวียน, เป็นสถานที่จุดพักขยะอันตรายในชุมชน, คัดแยกขยะรีไซเคิลในวัด, เข้าร่วมกิจกรรมผ้าป่าขยะรีไซเคิล, ร่วมบริจาคขยะรีไซเคิล, ขอรับบริการเก็บขนขยะจากเทศบาลเมืองลำพูน และให้ความร่วมมือในการเลิกใช้ภาชนะโฟมบรรจุอาหารในกิจกรรมประเพณี งานบุญ งานบำเพ็ญกุศล
- ▶ โรงเรียน ทำปุ๋ยหมักจากเศษอาหาร เศษผักผลไม้ โดยหมักในวงขอบซีเมนต์ / หมักปุ๋ยใบไม้ในสเวียน, เศษอาหาร เปลือกผักผลไม้ มีผู้เลี้ยงสัตว์รับไปเป็นอาหารสัตว์, คัดแยกขยะอันตรายในโรงเรียนและนำส่งเทศบาลไปกำจัดอย่างถูกวิธี, เข้าร่วมโครงการโรงเรียนปลอดขยะ (Zero Waste School), คัดแยกขยะรีไซเคิลในโรงเรียน, เข้าร่วมกิจกรรมผ้าป่าขยะรีไซเคิล, จัดกิจกรรมธนาคารขยะในโรงเรียน, ร่วมบริจาคขยะรีไซเคิล, ร่วมบริจาควัสดุอะลูมิเนียม ขอรับบริการเก็บขนขยะจากเทศบาลเมืองลำพูน, ปฏิบัติตามแนวทางจัดการขยะในชุมชน, ลงนาม MOU เลิกใช้ภาชนะโฟมบรรจุอาหาร และลดการใช้ถุงพลาสติก

- ▶ ร้านค้าและสถานประกอบการ คัดแยกเศษผักผลไม้จากตลาดสดเพื่อเข้าสู่โรงปุ๋ยหมักเทศบาล, บริจาคเศษอาหารจากตลาดได้ร่งเพื่อเป็นอาหารสัตว์, คัดแยกขยะอันตรายในสถานประกอบการเอกชน และนำส่งเทศบาลเพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี, คัดแยกขยะรีไซเคิล, เข้าร่วมกิจกรรมผ้าป่าขยะรีไซเคิล, ร่วมบริจาคขยะรีไซเคิลให้กลุ่มธนาคารขยะชุมชน, ร่วมบริจาควัสดุอะลูมิเนียม และร้านอาหาร ตลาดสด ตลาดได้ร่งสถานประกอบการต่างๆ ลงนาม MOU เลิกใช้ภาชนะโฟมบรรจุอาหาร

จากการบริหารจัดการขยะด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนส่งผลให้ปริมาณขยะที่ส่งเข้าสู่ระบบกำจัดในปีงบประมาณ 2561 ลดลงจากปี 2560 จำนวน 376.72 ตัน และค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะลดลง จำนวน 489,736 บาท นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่ออ้อมทำให้สภาพชุมชนเกิดความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยและเกิดพื้นที่สีเขียวในชุมชนจากการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ในด้านเศรษฐกิจ สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนจากการขายขยะรีไซเคิล และในด้านสังคม ทุกภาคส่วนได้พบปะทำกิจกรรมร่วมกันในชุมชน เกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ด้วยการบริหารจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเช่นนี้ส่งผลให้เทศบาลเมืองลำพูนได้รับเกียรติบัตรรับรองคุณภาพระบบบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม จากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ประจำปี 2561 ด้านการจัดการขยะทั่วไปและด้านการจัดการขยะอันตราย และยังเป็นการทำงานส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้เทศบาลเมืองลำพูนได้รับรางวัลการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนระดับภาค ประจำปี 2561 โดยได้รับรางวัล “ระดับดีเยี่ยม” จากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสี จังหวัดลำพูน

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

9 หมู่ 9 ตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน 51110
โทรศัพท์ 053 096 253 โทรสาร 053 536 062

ประชากร

9,459 คน (ชาย 4,696 คน หญิง 4,733 คน)

พื้นที่

150.376 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 12 หมู่บ้าน)

รายได้

25,418,622.04 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินช่วยเหลือจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

39,254,671 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายอัครเดช คัมภีระมนต์	นายกเทศมนตรีตำบลป่าไผ่
2. นายฉวีรัฐภูมิ ไชยยา	ประธานสภาเทศบาลตำบลป่าไผ่
3. นางพิชญ์นาฏ เมืองใจ	รักษาการปลัดเทศบาลตำบลป่าไผ่

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 7 คน
หญิง จำนวน 3 คน

เทศบาลตำบลป่าไผ่ (อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งอยู่บริเวณตอนใต้ของจังหวัดลำพูน มีเนื้อที่ประมาณ 150 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุม 12 หมู่บ้าน มีประชาชนในพื้นที่ประมาณ 9,500 คน วิทยาลัยในการบริหารงาน/คำขวัญประจำเทศบาล คือ **“ตำบลในหลวงเสด็จ เศรษฐกิจก้าวหน้า การศึกษามีมาตรฐาน ยึดมั่นหลักธรรมาภิบาล สืบสานตำนานครูบาอภิชัยชาวี อนุรักษ์ประเพณีและภูมิปัญญา มุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน”**

ในการบริหารงานด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เทศบาลตำบลป่าไผ่ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาเพื่อสร้างความสุขให้แก่ชุมชนและสังคม โดยใช้กรอบแนวคิดการบริหารงานด้วยการนำจุดเด่นและคุณค่าของชุมชนมาเป็นฐาน และมุ่งเน้นการทำหน้าที่ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและได้รับบริการสาธารณะอย่างทัดเทียมกัน รวมถึงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลทุกขั้นตอน เพื่อให้เป้าหมายสัมฤทธิ์ผล โปร่งใส และเกิดการพัฒนาที่ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

เพื่อให้การบริหารงานโปร่งใสตรวจสอบได้ และเปิดพื้นที่ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับการทำงานของเทศบาล ทางเทศบาลได้นำหลักการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มาปรับใช้เป็นโครงการและกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกเทศบาล โดยในส่วนของกิจกรรมภายในเทศบาล ผู้บริหารเทศบาลได้ออกนโยบายส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสต่างๆ เพื่อให้บุคลากรของเทศบาลยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2560 การประกาศนโยบายคุณธรรมและความโปร่งใสเมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 หรือการจัดทำคู่มือการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของพนักงานเทศบาล รวมถึงนำระบบคุณธรรมมาใช้พิจารณาความดีความชอบ เป็นต้น ส่วนกิจกรรมภายนอกเทศบาล ทางเทศบาลได้ดำเนินกิจกรรมและโครงการที่ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมกับการทำงานด้านต่างๆ ของเทศบาล และแสดงความโปร่งใสในการบริหารของตนเองอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ เปิดให้ประชาชนเข้าร่วมกระบวนการเสนอปัญหาและความต้องการ วางแผนตัดสินใจ ดำเนินงาน และประเมินผลผ่านเวทีประชาคมและคณะกรรมการคณะต่างๆ เปิดช่องทางให้สาธารณชนได้ฟังการประชุมสภาเทศบาลป่าไผ่ทุกครั้งผ่านการถ่ายทอดสดทางวิทยุท้องถิ่นและเฟสบุ๊กของเทศบาล หรือเปิดช่องทางรับเรื่องร้องทุกข์จากประชาชนผ่านทางศูนย์บริการประชาชน

เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก และกลุ่มไลน์ของเทศบาล เป็นต้น จากการดำเนินการเหล่านี้เอง ทำให้เทศบาลป่าไผ่ได้รับการประเมินจากโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ที่จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้เป็นอันดับสามของจังหวัดลำพูน

จากตัวอย่างกิจกรรมและโครงการ รวมถึงผลการประเมินดังกล่าว ทำให้เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอลี้ ถือเป็นหนึ่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยที่ดำเนินการด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ได้แก่

โครงการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลตามมาตรฐาน 4จี ด้วยระบบไอที

เดิมเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอลี้ ต้องบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กจำนวน 7 ศูนย์ โดยใช้พื้นที่ของชุมชนและวัดเป็นสถานที่จัดการเรียนการสอน ซึ่งแต่ละศูนย์ต่างก็ไม่ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ค่อนข้างคับแคบไม่สามารถรองรับจำนวนเด็กเล็กที่เพิ่มขึ้นได้ จัดกิจกรรมต่างๆ ก็ไม่สะดวก ขาดความเป็นสัดส่วน และยากต่อการเรียนการสอน ทำให้ในที่สุดทางเทศบาลต้องการยุบรวมทั้ง 7 ศูนย์ ให้กลายเป็นโรงเรียนอนุบาลป่าไผ่ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของสำนักงานเทศบาล เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว โดยต่อมาทางชุมชน ผู้ปกครอง และสภาเทศบาล ได้เสนอว่าควรยกระดับการศึกษาของโรงเรียนให้มีความมาตรฐานเท่าเทียมหรือมากกว่าสถานศึกษาเอกชนในพื้นที่ใกล้เคียงด้วย จึงเป็นที่มาของโครงการนี้

โครงการ **“จัดตั้งโรงเรียนอนุบาลตามมาตรฐาน 4จี ด้วยระบบไอที”** ดำเนินการโดยเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอลี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับการเรียนการสอนของโรงเรียนอนุบาลป่าไผ่ในด้านต่างๆ ภายใต้นโยบายการดำเนินการ 5 ประการ ได้แก่

1. Good Health ส่งเสริมการพัฒนาสุขภาพให้แก่เด็กปฐมวัยในโรงเรียน โดยการดูแลด้านโภชนาการ การจัดโปรแกรมอาหารโดยคำนึงถึงสารอาหารที่มีประโยชน์ให้แก่เด็ก และการติดตามพัฒนาการของเด็กผ่านการประเมินรูปแบบต่างๆ

2. Good Environment จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เช่น การเรียนการสอนว่ายน้ำ โดยเทศบาลได้สร้างสระว่ายน้ำเอาไว้ในโรงเรียน การจัดกิจกรรมเรียนรู้นอกสถานที่ การจัดกิจกรรมเกษตรพอเพียง ฯลฯ

3. Good Service พัฒนาบริการที่ดี มีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้ กิจกรรมที่โดดเด่นจากแนวคิดนี้ได้แก่ การจัดกรรับ-ส่งนักเรียน สำหรับนักเรียนที่อยู่ในสภาพยากลำบาก โดยมีการนำโปรแกรมไลน์มาใช้ติดตาม ติดต่อ ประสานงาน ชี้แจง และแจ้งข้อมูลที่สำคัญให้ผู้ปกครองทราบ เช่น แจ้งเวลารับ-ส่งนักเรียนในแต่ละจุด ฯลฯ

4. Good Governance การบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล โดยการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียน

5. Information Technology การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้จัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ นำระบบอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ และโปรแกรมประยุกต์ (application software) เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก ฯลฯ มาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งเป็นช่องทางในการประเมินพัฒนาการ ติดต่อสื่อสาร ชี้แจง ทำความเข้าใจ หรือสอบถามความต้องการจากผู้ปกครอง

สำหรับการส่งเสริมความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนของโครงการนี้ จะอยู่ในรูปของการเปิดให้ประชาชนทั่วไปและผู้ปกครองของนักเรียนเข้ามาร่วมตัดสินใจในขั้นตอนการดำเนินการต่างๆ ดังนี้

1. ประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมในรูปของประชาคมในการตัดสินใจตั้งแต่ขั้นก่อนริเริ่มโครงการ โดยมีมติให้ทางเทศบาลยุบรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 7 แห่งให้กลายเป็นโรงเรียนอนุบาลป่าไผ่เพื่อให้การจัดบริการด้านการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึงมีส่วนร่วมติดต่อสื่อสารและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

2. ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ทั้งที่บ้านและสถานศึกษาของนักเรียน ผ่านการประชุมผู้ปกครอง และการเป็นตัวแทนผู้ปกครองในคณะกรรมการต่างๆ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ฯลฯ นอกจากนี้ทางเทศบาลยังเปิดช่องทางให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นผ่านทางกลุ่มในโปรแกรมไลน์ได้โดยตรง

โครงการไม้ทองร่วมใจพิชิตภัยในภาวะฉุกเฉิน

โครงการนี้มีที่มาจากปัญหาการเข้าถึงบริการระบบการแพทย์ฉุกเฉินของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากที่ตั้งของตำบลป่าไผ่อยู่ห่างจากโรงพยาบาลประจำอำเภอคือ จังหวัดลำพูน ประมาณ 11 กิโลเมตร และในพื้นที่ไม่มีระบบการแพทย์ฉุกเฉินเป็นของตนเอง ทำให้มีผู้ประสบอุบัติเหตุเสียชีวิตก่อนนำส่งโรงพยาบาลหรือเกิดการบาดเจ็บแทรกซ้อนจนเป็นเหตุให้พิการเป็นจำนวนมาก ประกอบกับสถิติและความรุนแรงของการเกิดอุบัติเหตุฉุกเฉินในพื้นที่ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ด้วย ด้วยเหตุนี้ ทางเทศบาลตำบลป่าไผ่จึงจัดโครงการนี้เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว โดยมีเป้าหมายหลักคือการพัฒนาาระบบการแพทย์ฉุกเฉินในพื้นที่ให้ประชาชนเข้าถึงได้สะดวกและเท่าเทียม เพื่อลดอัตราการเสียชีวิตและความพิการ รวมถึงความเจ็บปวดและทรมานทั้งกายและใจของผู้ป่วยและครอบครัว และช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยฉุกเฉิน โดยเบื้องต้นทางเทศบาล (ซึ่งในขณะนั้นยังมีฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล) ได้จัดทำข้อตกลงร่วมกันกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน ภายใต้โครงการระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินจังหวัดลำพูน เพื่อนำระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน รวมถึงรถกู้ชีพฉุกเฉิน มาให้บริการประชาชนที่ประสบเหตุทั้งในและนอกครัวเรือน โดยครอบคลุมทั้งพื้นที่ตำบลป่าไผ่และพื้นที่ใกล้เคียงหากมีการร้องขอ

แนวทางการดำเนินโครงการนี้ ให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกับประชาชนในพื้นที่และภาคีเครือข่าย ได้แก่ โรงพยาบาลอำเภอ โรงพยาบาลสุภาพตำบล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่างเคียง ตำรวจ ทหาร กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) กลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และฝ่ายปกครองพื้นที่ตำบลป่าไผ่

สำหรับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนของโครงการนี้ ทางเทศบาลได้ให้ประชาชนในตำบลป่าไผ่สะท้อนปัญหาด้านการจัดการระบบการแพทย์ฉุกเฉินในพื้นที่ รวมทั้งเปิดโอกาสให้เข้ามารับความรู้และมีส่วนร่วมในกระบวนการรักษาพยาบาลฉุกเฉินทุกขั้นตอน ดังนี้

1. จัดการรับฟังปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการระบบการแพทย์ฉุกเฉิน เพื่อนำไปจัดทำแผนงานโครงการ

2. ร่วมงานกับหน่วยงานระดับอำเภอและจังหวัด จัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพประชาชนให้มีความรู้และความสามารถในการรับมือกับภาวะฉุกเฉินต่างๆ เพื่อให้ทราบกระบวนการและ

สามารถช่วยเหลือผู้ประสบเหตุเบื้องต้นอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อนหน่วยงานภายนอกจะเข้ามาช่วยเหลือ

3. ให้ประชาชนในพื้นที่ที่ผ่านการพัฒนาศักยภาพเข้าร่วมให้บริการการแพทย์ฉุกเฉินในสถานที่เกิดเหตุจริงก่อนส่งผู้ป่วยต่อให้สถานพยาบาล อาทิ แจ่งเหตุ ปฐมพยาบาลขั้นต้น รับ-ส่งผู้ป่วยจากจุดเกิดเหตุไปยังสถานพยาบาล อำนวยความสะดวกในที่เกิดเหตุ (เช่น จัดช่องทางจราจร ทำสัญลักษณ์แจ้งผู้ใช้รถใช้ถนนทราบว่าการเกิดอุบัติเหตุ กันผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องออกจากพื้นที่ ฯลฯ กรณีที่เกิดอุบัติเหตุบนถนน) ประสานญาติหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ป่วยเหตุ เป็นต้น

ผลจากการนำประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการนี้ คือ ประชาชนผู้ประสบเหตุฉุกเฉินสามารถเข้าถึงการบริการการแพทย์ฉุกเฉินเมื่อเกิดเหตุหรือมีการร้องขอได้รวดเร็วและทั่วถึงยิ่งขึ้น ส่งผลให้อัตราการเสียชีวิตและพิการลดลง ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่า สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการดำเนินการของประชาชนในการเข้าถึงเหตุการณ์ได้อย่างรวดเร็วและจัดการกับเหตุการณ์ได้ตามที่ตนได้รับการพัฒนาศักยภาพมาแล้ว

โครงการแก้ปัญหาด้านที่อยู่อาศัยแก่ราษฎรผู้มีรายได้น้อย

โครงการนี้ที่มีมาจากปัญหาผู้มีรายได้น้อยไม่มีที่อยู่อาศัยหรือมีแต่อยู่ในสภาพไม่มั่นคงปลอดภัย รวมถึงไม่มีศักยภาพที่จะก่อสร้างหรือซ่อมแซมบ้านด้วยตนเอง โดยผู้มีรายได้น้อยในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ผู้พิการ ว่างแรงงานที่มีภาระดูแลผู้สูงอายุหรือสงเคราะห์เด็กและเยาวชนในครอบครัว จากปัญหาดังกล่าว ทางเทศบาลจึงจัดงบประมาณช่วยเหลือ 1 แสนบาทต่อปี

การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งเมื่อช่วงปลายปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สืบเนื่องจากการสำรวจผู้มีรายได้น้อยที่ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัยเพื่อเข้าร่วมโครงการบ้านพอเพียง ที่ประชุมระดับจังหวัดได้คัดเลือกครัวเรือนเข้าร่วมโครงการ 4 ครัวเรือน ซึ่งเกินจากจำนวนที่เทศบาลกำหนดไว้ ทำให้ไม่เพียงพอกับงบประมาณที่มี ประกอบกับขาดแรงงานที่จะมาสร้างบ้าน และราษฎรที่ต้องการความช่วยเหลือยังคงค้างอยู่อีก 7 ครัวเรือน ในขณะที่ราษฎรที่มาแจ้งความประสงค์ก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากปัญหาที่เกิดขึ้น เทศบาลจึงตัดสินใจดำเนินโครงการนี้ โดยรวมพลังจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการผลักดันการก่อสร้างครั้งนี้ให้

แล้วเสร็จ โดยมีแนวคิดว่าจะต้องจัดตั้งการทำงานในรูปแบบศูนย์กลางประสานงานเพื่อรวบรวมข้อมูลผู้ประสบปัญหาให้เป็นระบบ และทำให้เกิดการทำงานร่วมกันกับภาคส่วนต่างๆ ไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนและขั้นตอนการปฏิบัติงาน รวมถึงป้องกันความขัดแย้งในชุมชนและการถูกรื้อเรียน ในขณะที่เดียวกัน ก็สร้างเครือข่ายเพื่อมาช่วยเหลือด้านเงินทุนและบุคลากรด้วย จึงเป็นที่มาของการจัดตั้ง “ศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัยแก่ราษฎรผู้มีรายได้น้อย ตำบลป่าไผ่” ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2560

ขั้นตอนการดำเนินการของศูนย์ มีดังนี้

1. เทศบาลตำบลป่าไผ่ สภาองค์กรชุมชน ฝ่ายปกครอง อสม. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และชมรมผู้สูงอายุ ร่วมกันสำรวจข้อมูลราษฎรที่มีรายได้น้อยและต้องการที่อยู่อาศัย
2. ทุกหน่วยงานที่ออกสำรวจข้อมูลส่งข้อมูลมายังศูนย์เพื่อจัดทำฐานข้อมูล
3. แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองระดับตำบล ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ (อย่างน้อยประกอบด้วยฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาเทศบาล ปลัดหรือรองปลัด และเจ้าหน้าที่กองสวัสดิการสังคมและกองช่าง) สภาองค์กรชุมชน อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และฝ่ายปกครอง ทำหน้าที่พิจารณาคัดเลือกครัวเรือนที่จะจัดสร้างบ้านให้ โดยต้องลงพื้นที่เพื่อสำรวจข้อเท็จจริง แล้วนำมาประชุมพิจารณาร่วมกัน
4. จัดทำแบบแปลนบ้านและประมาณการงบประมาณโดยช่างชุมชน
5. ขอสันับสนุนงบประมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้รับจากขั้นตอนที่ 1-3 จัดส่งไปยังหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอรับการสนับสนุน
6. ประชุมวางแผนงานเพื่อนัดหมายและแบ่งหน้าที่การทำงาน ดังนี้
 - 6.1 ฝ่ายจัดเตรียมสถานที่ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน และราษฎรเจ้าของบ้าน
 - 6.2 ฝ่ายก่อสร้าง ได้แก่ วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครูภาคเหนือ วิทยาลัยเทคนิคลำพูน ทหาร ช่างชุมชน สภาเด็กและเยาวชน กรรมการหมู่บ้าน อุทยานแห่งชาติแม่ปิง และบุคลากรเทศบาลตำบลป่าไผ่

6.3 ฝ่ายอาหารและน้ำดื่ม ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ กลุ่มสตรีแม่บ้าน และสภาเด็กและเยาวชน

6.4 ฝ่ายประสานงาน ได้แก่ กองสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลป่าไผ่ สภาองค์กรชุมชน กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน

7. ดำเนินการก่อสร้าง โดยบูรณาการการทำงานจากทุกภาคส่วน

8. เชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนร่วมกันถอดบทเรียนจากการทำงาน โดยร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ อย่างปัญหา อุปสรรค และผลการดำเนินงาน ชี้แจงการใช้งบประมาณและวางแผนการทำงานในปีงบประมาณถัดไป

จากขั้นตอนการดำเนินการดังกล่าว ทำให้เห็นว่าโครงการนี้ได้เปิดให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ทั้งการสำรวจข้อมูล การกลั่นกรองครวัเรียนเป้าหมาย การออกแบบแปลนบ้าน ประมาณการค่าใช้จ่าย และสร้างบ้าน ไปจนถึงการถอดบทเรียนและวางแผนงานในปีงบประมาณถัดไป

ผลสำเร็จของโครงการนี้ คือ ในปีงบประมาณ 2560 เทศบาลสามารถดำเนินการก่อสร้างบ้านให้แก่ราษฎรได้ 4 หลังตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่ประมาณการไว้ เนื่องจากได้รับงบประมาณอุดหนุนจากเครือข่ายต่าง ๆ รวมถึงชุมชนในพื้นที่ด้วย และด้วยความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนและเครือข่ายทำให้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ทางเทศบาลยังคงได้รับการรับความร่วมมือจากประชาชนและได้รับงบประมาณจากเครือข่ายเพิ่มขึ้น จนสามารถสร้างบ้านให้แก่ราษฎรกลุ่มเป้าหมายได้ 9 หลัง จากผลสำเร็จและการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ที่สะท้อนเห็นความเอื้ออาทรต่อกันของคนตำบลป่าไผ่ รวมถึงความเอื้อเฟื้อของเครือข่ายภายนอกทำให้ราษฎรที่มีปัญหาได้รับการช่วยเหลือและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

เทศบาลตำบลนาอ้อ อำเภอเมือง จังหวัดเลย

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลนาอ้อ อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42100
โทรศัพท์ 042-834-930 โทรสาร 042-834-937

ประชากร

6,148 คน (ชาย 3,008 คน หญิง 3,140 คน)

พื้นที่

43 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 10 ชุมชน)

รายได้

30,148,740 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

32,351,260 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายก้าน กุณะวงศ์	นายกเทศมนตรีตำบลนาอ้อ
2. นายจิตต์ ศรีทรงเมือง	ประธานสภาเทศบาลตำบลนาอ้อ
3. นางชมพูนุท อินอ่า	ปลัดเทศบาลตำบลนาอ้อ

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 6 คน
หญิง จำนวน 5 คน

เทศบาลตำบลนาอ้อ ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เนื่องจากเห็นว่าถ้าคนในชุมชนท้องถิ่นตื่นตัว และร่วมกันที่จะแก้ไขปัญหาของตนเอง ชุมชนท้องถิ่นก็จะเข้มแข็ง ดังนั้น เทศบาลตำบลนาอ้อ จึงให้ความสำคัญกับการเมืองของภาคพลเมืองในระดับสูง ดังวิสัยทัศน์ที่ว่า **“ชาวตำบลนาอ้อตระหนักในความเป็นพลเมืองที่ดี มีขีดความสามารถ มีสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาวะ”**

ทั้งนี้ การขับเคลื่อนการบริหารงานพัฒนาทุกกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาอ้อ จะอาศัยกลไกหลัก คือ **คณะอนุกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลนาอ้อ** ที่ประกอบด้วยประชาชนในภาคส่วนของตำบลนาอ้อ เข้าร่วมมาเป็นคณะกรรมการและพิจารณาการดำเนินงานต่างๆ คณะอนุกรรมการฯ ชุดนี้ประกอบด้วย ข้าราชการบำนาญแต่งตั้งเป็นคณะที่ปรึกษา และ ผู้บริหารเทศบาลตำบลนาอ้อ ปลัดเทศบาล ผู้แทนชุมชนที่ 1-10 จำนวนชุมชนละ 3 คน ผู้แทน อปร. ผู้แทน อสม. ผู้แทนกลุ่มน้ำดื่ม ผู้แทนกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้แทนกลุ่มผู้พิการ ผู้แทนกลุ่มโฮมสเตย์นาอ้อ ผู้แทนกลุ่มสตรี ผู้แทนกลุ่มตลาด ผู้แทนกองทุนสวัสดิการชุมชน ผู้แทนกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนสภาเด็กและเยาวชน ผู้แทนสภาผู้นำองค์กรชุมชน ผู้แทนกลุ่มตัดเย็บ ผู้แทนองค์กรผู้อุทิศตน ผู้แทนกลุ่มทอผ้า ผู้แทนกลุ่มผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ผู้แทนกลุ่มเกษตรผู้ใช้น้ำ ผู้แทนกลุ่มไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวนกลุ่มละ 3 คน ผู้อำนวยการกองทุกกอง โดยมีหัวหน้าสำนักปลัดเป็นกรรมการและเลขานุการ รวมคณะอนุกรรมการทั้งหมดจำนวน 93 คน และ คณะอนุกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลนาอ้อ มีหน้าที่ดังนี้

1. ร่วมออกประชาคม เพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เสนอปัญหาและความต้องการเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนฯ และเทศบัญญัติต่างๆ
2. ติดตามนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นที่แถลงต่อสภาท้องถิ่น และการดำเนินการตามแผนพัฒนาฯ และเทศบัญญัติต่างๆ
3. เสนอปัญหา ให้ข้อเสนอนะในการแก้ไขปัญหาต่อการทำงานของเทศบาล ทั้งฝ่ายบริหาร สมาชิกสภา และ พนักงาน ลูกจ้างของเทศบาล
4. เสนอประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันต่อที่ประชุม เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาแก้ไขปัญหากรณีที่เป็นการเร่งด่วน และบรรจุในแผนพัฒนาฯ

5. เสนอแนวทางการพัฒนา และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่นเพื่อประกอบการจัดทำร่างแผนพัฒนา

คณะอนุกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลนาอ้อ ถือว่าเป็นการปรับความสมดุลในโครงสร้างเชิงอำนาจระหว่างท้องถิ่นกับภาคประชาชน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่สังคมที่เปิดและการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนท้องถิ่น สร้างความเชื่อมโยงของหน่วยงานฝ่ายบริหารและประชาชนในการประชุมมีการพิจารณาที่สำคัญ เช่น การประชุมพิจารณาแผนพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการจัดทำร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี การพิจารณาและการประชาคมในเรื่องต่างๆ ที่จะต้องผ่านความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งการนำเสนอปัญหาจากชุมชนมาพิจารณาร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องร้องทุกข์ ร้องเรียนต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ของการประชุมเพื่อต้องการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นเป็นหลัก

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ของเทศบาลตำบลนาอ้อ ได้แก่

โครงการ การท่องเที่ยวเทศบาลตำบลนาอ้อ (ชีวิตดี...ที่นาอ้อ)

การจัดการท่องเที่ยวในเทศบาลตำบลนาอ้อ เริ่มจากการที่ชุมชนเห็นนักท่องเที่ยวจากทุกสารทิศหลังไหลเข้ามาเที่ยวที่เชียงคาน โดยการเดินทางไปที่ อำเภอเชียงคาน จะต้องผ่านเทศบาลตำบลนาอ้อ ที่เห็นได้ชัดเจน คือรถบัสคันใหญ่ที่บรรจุนักท่องเที่ยวไม่ต่ำกว่าคันละ 50 คน คันแล้วคันเล่า ที่ผ่านถนนสาย เลย์ - เชียงคาน วันละไม่ต่ำกว่า 10 คัน ไม่เคยแวะเทศบาลตำบล

นาอ้อเลย สิ่งนี้เป็นแรงผลักดันให้กับพี่น้องประชาชนในเทศบาลนาอ้อ หันกลับมาทบทวนตัวเองและเริ่มเล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการท่องเที่ยวในชุมชน ทั้งนี้มีการพูดคุยกันในที่ประชุมของคณะอนุกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลนาอ้อ ถึงแนวทางการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว และมีการเริ่มดำเนินการตั้งแตปี พ.ศ. 2552 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ซึ่งถือได้ว่า เป็นโครงการที่มีความต่อเนื่อง และที่สำคัญเป็นโครงการที่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน เพราะการจัดการท่องเที่ยวในเทศบาลตำบลนาอ้อ เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นการนำทุนและศักยภาพที่นาอ้อมีอยู่ไม่ว่าจะเป็นศิลปวัฒนธรรมประเพณี และวิถีความเป็นอยู่ของประชาชนท้องถิ่น มาเป็นจุดขายสำคัญ

สำหรับกระบวนการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มต้นขับเคลื่อนโครงการฯ เทศบาลตำบลนาอ้ออาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เป็นหัวใจสำคัญ ดังเห็นได้จากในแต่ละขั้นตอนจะมีคนในตำบลจากทุกภาคส่วนเข้าไปมีส่วนร่วม ดังนี้

1. ประชุมกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกาท่องเที่ยวนาอ้อ เช่น กลุ่มโฮมสเตย์ กลุ่มจักรยาน กลุ่มกองยาวบ้านโพน กลุ่มสตรี เป็นต้น เพื่อให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวแก่ชุมชนต่างๆ ในการพิจารณาทั้งด้านบวกและด้านลบของการท่องเที่ยว ซึ่งที่ประชุมมีมติที่จัดตั้งกลุ่ม **“ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเทศบาลตำบลนาอ้อก่อ”** โดยมีผู้ใหญ่บ้านปัญญา ลางกุล (กลุ่มกองยาวบ้านโพน) เป็นประธานเพื่อขับเคลื่อนกลุ่มท่องเที่ยวฯ

2. กลุ่มต่างๆ ประชุมร่วมกันเพื่อศึกษาชุมชนร่วมกับชาวบ้าน อันเป็นการทำงานร่วมกับชาวบ้าน เพื่อศึกษาหาข้อมูลในหัวข้อดังนี้

- ▶ การสำรวจทางกายภาพ เล่าเรื่องชุมชนของตัวเองมีอะไรดีบ้าง
- ▶ ศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชน ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน ประชาชนชาวบ้าน
- ▶ ศึกษาความสัมพันธ์ของชุมชนกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยว

ผลของการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน สรุปออกมาเป็นทุนและศักยภาพของหมู่บ้านทำให้เห็นศักยภาพ ข้อจำกัดของชุมชน และปัญหาของชุมชนร่วมกัน

3. วิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน ทั้งในด้านศักยภาพ ข้อจำกัด โอกาสและความเสี่ยง ในขั้นตอนนี้จะทำให้ชุมชนได้มองเห็นได้ด้วยตนเอง และสามารถเชื่อมโยงเรื่องท่องเที่ยวกับการพัฒนาชุมชนได้

4. ร่วมกันพัฒนาศักยภาพและแก้ไขจุดอ่อน อาทิ
 - ▶ รวบรวมองค์ความรู้ ซึ่งแต่ละชุมชนจะแตกต่างกันออกไปมีเอกลักษณ์เฉพาะชุมชน เช่น บางชุมชนเด่นด้านการพัฒนาชุมชน บางชุมชนเด่นระบบการจัดการนิเวศที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้เหมาะสม เป็นต้น ซึ่งชุมชนต้องร่วมกันดึงเอกลักษณ์ ให้เห็นร่วมกันก่อนนำสู่การเผยแพร่ออกไป
 - ▶ ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสม สอดคล้อง ปลอดภัย ไม่ทำลายระบบนิเวศเดิมมากนัก เช่น การปรับทางเดินในแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น
 - ▶ ปรับปรุงบ้านพักและความสะอาดภายในชุมชนให้เป็นมาตรฐานของชุมชนแต่ละแห่งที่ตกลงร่วมกัน โดยมีคณะกรรมการของชุมชน ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ
 - ▶ ผูกอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในชุมชน ซึ่งในขั้นตอนนี้จะเห็นความสามารถของชุมชน ในการรองรับนักท่องเที่ยว ทั้งความพร้อมจำนวนบุคลากร และขีดความสามารถในการรองรับทั้งพื้นที่ทางธรรมชาติ และรูปแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน

5. วางรูปแบบการบริหารจัดการ กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน กำหนดรูปแบบของการท่องเที่ยว โปรแกรมและราคาการจัดสรรผลประโยชน์ สู่ชาวบ้านและชุมชน และมาตรการในการป้องกันผลกระทบ โดยอาจจะเป็นการสร้างกฎกติกา เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติทั้งชาวบ้านและนักท่องเที่ยว

6. ทดลองดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว ในขั้นตอนนี้อาจมีการจัดท่องเที่ยวนำร่องเพื่อทดสอบความพร้อมของชุมชน โดยการเชิญประชาชนของเทศบาลตำบลนาอ้อ เข้าร่วมทดสอบกิจกรรมการท่องเที่ยว

7. ประชุมสรุปเพื่อประเมินผลทดลองดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว

8. เมื่อมีหน่วยงานภายนอกทำหนังสือขออนุญาตเข้ามา เทศบาลตำบลนาอ้อ จะใช้เส้นทางของกลุ่มเที่ยวเที่ยวชุมชนนาอ้อก่อ เป็นเส้นทางหลักให้ผู้ดูงานเลือก เพื่อเข้าศึกษาดูงาน ได้ตรงตามความต้องการ

9. ผู้ประสานของเทศบาลตำบลนาอ้อ ประสานไปยังกลุ่มเที่ยวเที่ยวชุมชนนาอ้อก่อ เพื่อจัดเตรียมตามวันและเวลาที่คณะศึกษาดูงานจะเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กระบวนการทั้ง 9 ขั้นตอนที่กำลังมาเป็นการปลูกสำนึกของท้องถิ่น ให้คนท้องถิ่นอยากรู้จักตนเอง และเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง การท่องเที่ยวเกิดความชัดเจนมากขึ้นว่าเป็นการเข้ามาเพื่อให้ชุมชนได้นำเสนอตัวอย่างที่ดีต่อสาธารณะ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญของการท่องเที่ยว นอกจากปลูกจิตสำนึกของชุมชนแล้วยังเป็นการสร้างจิตสำนึกของนักท่องเที่ยวต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมของชุมชนที่ได้เข้ามาเยี่ยมชมอีกด้วย

ปัจจุบัน โครงการนี้ทำให้ การท่องเที่ยว กลายเป็น **"เครื่องมือ"** ที่ชุมชนให้ความสำคัญ เนื่องจากมีความสำคัญต่อการสร้างรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชนอย่างชัดเจน เช่น การเดินทางที่พัก การซื้อของที่ระลึก ร้านค้าต่างๆ จึงมีการประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ขยายเพิ่มมากขึ้น มีที่พักแบบบ้านที่เรียกว่า โฮมสเตย์ ร้านอาหาร และแหล่งบริการอื่นๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ผลที่ตามมาคือการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดการตื่นตัวเพราะมองว่าเป็นเรื่องง่ายที่จะมีรายได้เพิ่มจากการท่องเที่ยว และยังเป็นการอนุรักษ์วิถีชีวิตของชุมชนให้คงอยู่ โดยชุมชนเป็นเจ้าของ ชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการคิดร่วม วางแผนร่วม ทำกิจกรรมร่วม ติดตามประเมินผลร่วมกัน เรียนรู้ร่วมกันและรับประโยชน์ร่วมกัน นับได้ว่าเป็นการผสมผสานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยว เชื่อมโยงแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาเป็นเส้นทาง การท่องเที่ยว ทำให้เกิดเส้นทางท่องเที่ยวต่างๆ โดยเฉพาะลานวัฒนธรรม หน้าสำนักงานเทศบาลที่พัฒนาเป็นเส้นทางหลักที่รวบรวมโครงการต่างๆ ของชุมชนทั้ง 10 และโรงเรียน มารวมอยู่เป็นลานนิทรรศการขนาดใหญ่ ทำให้เกิดรายได้ สร้างอาชีพให้กับภาคีเครือข่ายท้องถิ่น และกลุ่มอาชีพต่างๆ ในการมาเป็นวิทยากร นำไปสู่สร้างการเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมรับผลประโยชน์ร่วมกัน

โรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น (ศูนย์บูรณาการท้องถิ่นศึกษา)

โรงเรียนเทศบาลนาอ้อ ได้จัดทำโครงการโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น(ศูนย์บูรณาการท้องถิ่นศึกษา) ซึ่งเป็นโครงการที่มุ่งเน้นให้สถานศึกษาพัฒนาการจัดการศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ความสำคัญกับความเป็นท้องถิ่นและความเป็นไทย ผู้เรียนพร้อมที่จะนำความรู้ความสามารถไปพัฒนาชุมชนของตนเอง ซึ่งน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้าน การพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านผลสัมฤทธิ์

ทั้งนี้ โรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น (ศูนย์บูรณาการท้องถิ่นศึกษา) สะท้อนให้เห็นมิติการมีส่วนร่วมของประชาชน ผ่านตัวนักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองนักเรียน เครือข่ายผู้ปกครอง คณะอนุกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการประสานงานวิชาการการจัดการศึกษาท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนชุมชน ที่มีส่วนร่วมคิดวางแผนตลอดจนการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง นำไปสู่การบูรณาการทักษะชีวิตอย่างหลากหลายและมีแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ อาทิ ลานวัฒนธรรม แหล่งโบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ซึ่งจะมีปราชญ์ชาวบ้าน วิทยากรท้องถิ่นให้ความรู้ ฝึกทักษะต่างๆ ให้แก่นักเรียน และนักเรียนยังได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้สูงอายุ ทำให้นักเรียน รวมถึงชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในวิถีชีวิตของตนเองบนรากฐานบริบทของท้องถิ่น รักใคร่กลมเกลียว และเป็นพลังสำคัญที่จะขับเคลื่อนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนในชุมชน เพื่อให้นักเรียนได้นำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยมในการดำรงชีวิต เอาตัวรอดได้ในสังคมแห่งการแข่งขัน มีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีต่อผลกระทบต่างๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอก

นอกจากนี้ โครงการโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น ได้ก่อให้เกิดกิจกรรมที่นำไปสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นนอ้าออกมามาย ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 เกษตรธรรมชาติ พอมีพอกิน (มิติด้านวัตถุ)

การจัดตั้งศูนย์บูรณาการท้องถิ่นศึกษา ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ความรู้แก่นักเรียนและชุมชน และมีกิจกรรมการอบรมต่างๆ เช่น การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การเพิ่มคุณค่าให้กับขยะ การปลูกผักปลอดสารพิษ การปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ ฝึกปฏิบัติการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ/การเกษตรแบบผสมผสาน การเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงหมูหลุม การปลูกแก้วมังกร การปลูกมะนาวในบ่อซีเมนต์ การเลี้ยงกบ เลี้ยงปลา และนอกจากนี้ยังมีปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้แก่นักเรียนและนักเรียนยังได้ไปเรียนรู้ด้านการเกษตรร่วมกับชุมชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ณ ลานวัฒนธรรม ของเทศบาลตำบลนาอ้อ ซึ่งมีฐานกิจกรรมตามชุมชนแต่ละหมู่บ้าน ได้แก่

- ฐานที่ 1 กลุ่มผลิตอาหารสำเร็จรูป/ถนอมอาหาร
- ฐานที่ 2 ชุมนงานประดิษฐ์ของฝากของที่ระลึก
- ฐานที่ 3 ชุมนงานถักไม้กวาดดอกหญ้า
- ฐานที่ 4 ปลูกพืชขอแกนค/เลี้ยงปลา/เลี้ยงกบ
- ฐานที่ 5 งานจักรสานพลาสติก
- ฐานที่ 6 งานจักรสานด้วยไม้ไผ่
- ฐานที่ 7 กลุ่มผลิตข้าวกล้อง
- ฐานที่ 8 กลุ่มเลี้ยงไก่ไข่/เตาเผาถ่าน ๒๐๐ ลิตร
- ฐานที่ 9 กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง
- ฐานที่ 10 กลุ่มปลูกผักกางมุ้ง
- ฐานที่ 11 ร้านค้าสวัสดิการบำบัดหายนาอ้อ

โครงการอาหารกลางวันนักเรียนและโครงการสงเคราะห์เด็กขาดแคลน ซึ่งตามปกติแล้ว โรงเรียนจะได้รับเงินงบประมาณจากต้นสังกัดสนับสนุนอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียนชั้นปฐมวัย และชั้นประถมศึกษา แต่โรงเรียนนำผลผลิตมาประกอบอาหารกลางวันเพิ่มเติมให้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้ โดยนักเรียนเก็บผลผลิตเพื่อไปเป็นวัตถุดิบในการประกอบอาหารกลางวันของโรงเรียน นักเรียนและผู้ปกครองร่วมกันประกอบอาหาร ถ้าได้ผลผลิตมากก็นำไปจำหน่ายที่ร้านค้าสวัสดิการบำบัดทายนาอ้อของโรงเรียนหรือตลาดในชุมชน

กิจกรรมที่ 2 พอยุ่พอใช้ หัวใจพอเพียง (มิติด้านสังคม มิติด้านวัฒนธรรม และมิติด้านสิ่งแวดล้อม)

เกิดการส่งเสริมภูมิปัญญาของท้องถิ่น และมีการนำปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้ ผ่านกิจกรรมมากมาย อาทิ

- ▶ โครงการเจ้าบ้านน้อยที่ดี การส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน
- ▶ โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศด้านดนตรี, นาฏศิลป์(รำไทย)
- ▶ โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศด้านกีฬามวยไทย
- ▶ โครงการจิตอาสา/กิจกรรม TO BE NUMBER ONE
- ▶ โครงการธนาคารขยะ และ กิจกรรมโครงการการทำน้ำหมักชีวภาพเพื่อกำจัดศัตรูพืชสำหรับพืชไฮโดรโปนิกส์
- ▶ โครงการ/กิจกรรมอื่นๆ ที่หลากหลายเช่น กิจกรรมการสานพัดไม้ไผ่ การสานพลาสติก กิจกรรมการทำเครื่องประดับนาฏศิลป์ไทย กิจกรรมข้าวจี๊แสนอร่อย ร้านกาแฟบำบัดทายนาอ้อ ชายของที่ระลึกของดีในชุมชน ชายกาแฟโบราณ เป็นต้น

กิจกรรมที่ 3 พอกพอกใจ ออมทรัพย์สดใส (มิติด้านวัตถุ)

1. จัดตั้งคณะกรรมการ เจ้าหน้าที่จัดทำ แบบฝาก แบบถอนออมทรัพย์ จัดทำคู่มือการดำเนินงาน ข้อปฏิบัติและระเบียบต่างๆของการออมทรัพย์ รับสมัครสมาชิก ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนและประชาชนในชุมชนหรือผู้สนใจ ฝากเงินออมทรัพย์ทุกวัน

จัดสวัสดิการ หรือให้กู้เงินเพื่อการศึกษา เพื่อการลงทุนและอื่นๆตามความจำเป็นให้กับนักเรียน ครู หรือชุมชนที่เป็นสมาชิก

2. จัดตั้งร้านค้าสวัสดิการขายผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากผลผลิตของโรงเรียน

โครงการรักษาความสงบเรียบร้อยโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน

ตำบลนาอ้อเป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท และอยู่ห่างไกลจากตัวเมืองประมาณ 10 กิโลเมตร ชาวบ้านส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร หรือประกอบอาชีพรับจ้าง หรือไปทำงานที่อื่น ทำให้ในเวลากลางวัน ผู้ที่อยู่ในชุมชนจะเหลือเพียงเด็ก สตรี และคนชรา ในขณะที่เวลากลางคืน มีปัญหาการมั่วสุมของเด็ก ยาเสพติด เด็กแว้น เด็กติดเกมส์ นำไปสู่ปัญหาทางสังคมและปัญหาอาชญากรรมต่างๆ ประกอบกับแนวคิดในการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นความจำเป็นพื้นฐาน ประชาชนมีสิทธิที่จะอยู่อาศัยอย่างปลอดภัย มีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและจัดการกับสิ่งแวดล้อมของชุมชนเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในชุมชนอย่างทั่วถึงและให้ความสำคัญตลอดเวลา

เทศบาลตำบลนาอ้อ เห็นว่าการดำเนินงานในประเด็นดังกล่าวจะสำเร็จได้ ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันโดยให้ชุมชนทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน และสามารถจัดการปัญหาในชุมชนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตรงตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ทำให้คนในชุมชนเกิดความรู้สึกละเอียด มีชีวิตที่สงบสุข ดังนั้นแนวทางในการดำเนินการจึงอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเป็นแกนหลัก และมีหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องหนุนเสริม ดังนี้

1. ดำเนินการประชุมร่วมกันในทุกภาคส่วน เพื่อกำหนดแผนและกำหนดมาตรการร่วมกัน ทั้งนี้ประกอบด้วยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ สถานีตำรวจภูธรเมืองเลย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาอ้อ ผู้นำชุมชน กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ทุกหมู่ ตัวแทนองค์กรในชุมชน ตัวแทน อปพร. ตัวแทน อสม. ตัวแทนชมรมผู้พิการ ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุ ตัวแทนกลุ่มสตรี

2. นำไปสู่การกำหนดกิจกรรมต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาของพื้นที่ อาทิ

- ▶ สายตรวจในชุมชน
 - ภาคกลางวัน จะประกอบไปด้วย อปพร. / อสตร. พร้อมรถจักรยานยนต์

ฟ่งข้างออกตรวจตราในชุมชน ตลอดจนการจัดเก็บขยะที่ล่องหล่นตามถนน ในพื้นที่เทศบาล

- ภาคกลางคืน จะประกอบไปด้วย อปพร. / อสตร. / ผู้นำท้องที่ (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน) / เจ้าหน้าที่สายตรวจ (สถานีตำรวจฯ) พร้อมรถยนต์ตรวจการณ์ภายในเขตเทศบาล รวมถึงตรวจตราไฟฟ้าส่องสว่างในทุกพื้นที่ถนน ตรอก ซอย และการจัดเจ้าหน้าที่สำรวจตรวจตราพื้นที่เสี่ยงอันตราย)

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องปราม สร้างความอบอุ่นใจ เกิดความรู้สึกลดภัยในชีวิต

และทรัพย์สิน

- อาสาสมัครเฝ้าระวังภัยต่าง ๆ จะประกอบไปด้วย กรรมการชุมชน / ชรบ. / อสม. / อสตร. / กำนัน,ผู้ใหญ่บ้าน และ อปพร. โดยเมื่อประสบเหตุ จะรายงานเทศบาลทางวิทยุสื่อสารหรือทางโทรศัพท์
- การตั้งจุดตรวจ / จุดบริการประชาชน จะประกอบไปด้วย กรรมการชุมชน/กำนันผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่ตำรวจ/เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลอำเภอ / เจ้าหน้าที่จากอำเภอเมืองเลย /ชรบ. / อสตร. และ อปพร. เพื่อเป็นการป้องปราม ป้องกันปัญหาอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้น
- กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่างๆ เช่นการลอกคูคลองเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วม จะประกอบไปด้วย ชุมชนที่มีจิตอาสาสมัครร่วมกิจกรรม และ อปพร. เป็นการปลูกจิตสำนึกในการแก้ไขปัญหามหาชนท้องถิ่นร่วมกัน

3. สรุปผลการดำเนินงานร่วมกันทุกเดือน และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะบริหาร และประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกัน ทั้งนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องจะประชุมร่วมกัน เพื่อสรุปปัญหาหลังเสร็จสิ้นกิจกรรม หากเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขร่วมกันในระดับตำบล จะนำเสนอในที่ประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาเทศบาลเพื่อให้พิจารณาหาทางแก้ไขปัญหาคัดค้านต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน

ทั้งนี้ จากการประมวลผลการดำเนินงานตามที่กล่าวมา พบว่า

1. ปัญหาเด็กแว้น และรถจักรยานยนต์ที่มีการปรับแต่งใหม่ลดลง ทำให้เหตุเดือดร้อนรำคาญลดลง

2. มีการจัดกิจกรรมรองรับเด็กและเยาวชนให้ใช้เวลาว่างไปทำกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดประโยชน์ อาทิ ด้านกีฬา (การชกมวย/ กีฬาฟุตบอล) ลดปัญหาเด็กติดยาเสพติด เด็กติดเกมส์

3. สำหรับสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนตำบลนาอ้อ (อปพร.) เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ที่ประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาเทศบาล ได้จัดให้มีกิจกรรมต่างๆ เป็นการหนุนเสริมการทำงานในหน้าที่ ดังนี้

- ▶ กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กรณีที่ผู้ปฏิบัติงานเกิดการเจ็บป่วย หรือได้รับอุบัติเหตุ จะมีการไปเยี่ยมและการร่วมกันสมทบทุนในการดูแลซึ่งกันและกัน
- ▶ กิจกรรมกองทุนสวัสดิการ อปพร. ที่มีการลงหุ้นกันในครั้งแรก และหากมีการเสียชีวิตจะได้รับเงินช่วยเหลือแก่ครอบครัวรายละ 10,000 บาท อีกทั้งยังสามารถให้สมาชิกได้กู้ยืมเงินกรณีมีความจำเป็นซึ่งที่มาของเงินในกองทุนนอกจากการถือหุ้นร่วมกันยังมีที่มาจากกรออกร้านสวัสดิการ ซึ่งเป็นการร่วมกันระหว่างกรรมการชุมชนและสมาชิกอปพร. ในงานประเพณีบุญข้าวจี่ ชิมข้าวแดงกาเว้าจากาษาเลย ของเทศบาลตำบลนาอ้อ ซึ่งจัดเป็นประจำทุกปีอีกด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลสระตะเคียน อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา 30330
โทรศัพท์ 044-457-286 โทรสาร 044-457-286

ประชากร

11,702 คน (ชาย 5,896 คน หญิง 5,806 คน)

พื้นที่

273 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 14 หมู่บ้าน)

รายได้

28,371,335.57 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินช่วยเหลือจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

31,848,067 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายชนดิolk นินทราช	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน
2. นายสายันต์ เสริมสิริอำพร	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน
3. นายสงวงศ์ เกิดมงคล	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 15 คน
หญิง จำนวน 13 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง มีพื้นที่ติดกับอุทยานแห่งชาติทับลาน พื้นที่ทั้งหมด 273 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 170,887 ไร่ ในจำนวนนี้เป็นพื้นที่ป่าราว 86,000 ไร่ และพื้นที่บางส่วนเป็นที่ดอนและราบลุ่ม มีลำน้ำธรรมชาติไหลผ่าน คือ ลำมาศ มีประชากรจำนวน 11,702 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ปลูกมันสำปะหลัง อ้อย ข้าว ข้าวโพด ยางพารา และหม่อน และถือครองที่ดินเฉลี่ยประมาณ 25 ไร่/ครัวเรือน

องค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน ดำเนินงานภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า **“สระตะเคียนถิ่นคนดี สามัคคีพัฒนา มุ่งมั่นการศึกษา ชาวประชาสุขใจ”** ซึ่งมีเป้าหมายสูงสุด คือ การปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ให้บริการที่มีมาตรฐาน สร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน มุ่งแก้ไขปัญหาคาความเดือดร้อนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในมิติต่างๆ อาทิ การพัฒนาการจัดบริการสาธารณะตามโครงสร้างพื้นฐาน (คมนาคม/ขนส่ง, ไฟฟ้า, ประปา, โทรศัพท์ ฯลฯ) เพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตลอดจนพัฒนาด้านการศึกษา เพราะเชื่อว่าการศึกษาคือรากฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาคน พัฒนาประเทศให้ยั่งยืน โดยควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านสังคม และเศรษฐกิจ เพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งเน้นการบริหารงานตามนโยบายความโปร่งใสและตรวจสอบได้ พร้อมกับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับและตอบสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากฝ่ายต่างๆ ทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน รวมถึงบุคลากรในหน่วยงาน และที่สำคัญ คือ พี่น้องประชาชนที่ให้ความร่วมมือและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบลสระตะเคียน ขณะเดียวกันทาง อบต.สระตะเคียนยังได้ให้ความสำคัญกับข้าราชการ พนักงานประจำ และลูกจ้าง ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้งานประสบความสำเร็จ

ประชาชนในพื้นที่เป็นกระบอกเสียงชั้นดีของผู้บริหาร และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน เพราะไม่ว่าทาง อบต.จะจัดกิจกรรมใดๆ ประชาชนต่างให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมและมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นเสมอมา เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง (ก่อสร้าง ถนน ไฟฟ้า ประปา ฯลฯ) เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงานและเป็นคณะกรรมการในการตรวจรับผลงาน นอกจากนี้ยังมีการเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาระดมความคิดเห็นร่วมกันในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เป็นต้น ส่วนการติดต่อสื่อสารระหว่างประชาชน

ในพื้นที่กับอบต.นั้น มีหลากหลายช่องทาง และสะดวก รวดเร็ว ได้แก่ จดหมายข่าว (รายเดือน), เสียงตามสายประจำหมู่บ้าน/ชุมชน, เบอร์โทรศัพท์, เฟซบุ๊ก, เว็บไซต์, วารสารสรุปผลการปฏิบัติงานประจำปี รวมถึงสามารถแจ้งเบาะแสการทุจริต ข้อร้องเรียนร้องทุกข์ผ่านศูนย์ดำรงธรรมอำเภอได้ตลอดเวลา และประชาชนยังจะได้รับทราบผลรายงานการแก้ไขเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ อีกด้วย

ทั้งนี้ อบต.ยังได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเข้าใจและเข้าถึงปัญหาของประชาชนในพื้นที่ โดยผ่านกิจกรรมการบริการสาธารณะแบบเคลื่อนที่ ซึ่งเป็นความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนอีกทางหนึ่ง เช่น **การพบปะประชาชน** ผู้บริหารและบุคลากรจะลงพื้นที่เยี่ยมเยียนประชาชนตามหมู่บ้านและจัดบริการสาธารณะเคลื่อนที่ให้กับประชาชนในเวลานอกราชการ (ตั้งแต่เวลา 16.00-20.00 น.) เช่น การบริการตรวจสุขภาพฟรี โดยได้รับความร่วมมือจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ส่งหน่วยแพทย์ พยาบาล ร่วมลงพื้นที่ให้บริการในชุมชน และสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์, บริการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุเป็นประจำทุกเดือน, บริการตัดผมฟรี, บริการแจกน้ำหมักชีวภาพให้กับเกษตรกร เพื่อดูแลรักษาพืชผลทางการเกษตร และหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน **เวทีประชาคมหมู่บ้านและตำบล** โดย อบต.เป็นศูนย์กลางในการรับฟังปัญหา เรื่องราวร้องทุกข์ และความต้องการของพี่น้องประชาชน ตลอดจนรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวางแผนในการพัฒนาชุมชนตามแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้ตอบโจทย์ความต้องการของประชาชน อันจะก่อให้เกิดความอยู่ดี กินดี และมีความสุขต่อไป

จากการขับเคลื่อนหน่วยงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โปร่งใส และตรวจสอบได้ ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน มีผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี 2561 (Local Performance Assessment : LPA) ได้คะแนน 85.59 (ดีมาก) อยู่ในระดับที่ 53 ของจังหวัด จากทั้งหมด 334 แห่ง ซึ่งผลประเมินดังกล่าวแบ่งออกเป็น 5 ด้าน

- ด้านที่ 1 การบริหารจัดการ
- ด้านที่ 2 การบริหารงานบุคคลและกิจสภา
- ด้านที่ 3 การบริหารงานการเงินและการคลัง
- ด้านที่ 4 การบริการสาธารณะ
- ด้านที่ 5 ธรรมาภิบาล

และผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) คะแนนอยู่ที่ 90.76 (ดีมาก) อยู่ในระดับที่ 26 ของจังหวัด จากทั้งหมด 334 แห่ง จากผลประเมินดังกล่าว สามารถการันตีได้ว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน ได้รับการสนับสนุน ส่งเสริม ตลอดจนเข้าถึงประชาชน และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ของ องค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน ได้แก่

โครงการ อบต.สระตะเคียนพบปะประชาชน

โครงการ อบต.สระตะเคียนพบปะประชาชน เริ่มต้นขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2552 เป็นโครงการเชิงรุกที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและชุมชน ในการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การแสดงความคิดเห็น เสนอปัญหา และแนวทางการแก้ไข โดยมีผู้บริหารและบุคลากรของ อบต.สระตะเคียน เข้ามามีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือดูแล และเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้ ถอดบทเรียนจากปัญหารวมทั้งทำความเข้าใจ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนอื่นๆ อย่างบูรณาการ

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อรับทราบข้อมูล ปัญหา ความต้องการของประชาชน และพบปะเยี่ยมเยียนประชาชน
2. เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียนกับประชาชน
3. เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่ดี สะดวก รวดเร็ว จากองค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน
4. เพื่อให้ประชาชนมีความรู้สึกที่ดีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน
5. เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ข้อมูล ขององค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน และนโยบายของรัฐบาล ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ

1. วางแผนการดำเนินโครงการ เพื่อบรรจุโครงการต่าง ๆ ไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน
2. เสนอโครงการต่อผู้บริหาร เพื่ออนุมัติดำเนินโครงการ และงบประมาณค่าใช้จ่าย
3. นัดประชุมคณะผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการ เพื่อเตรียมความพร้อม
4. จัดให้มีการประชุมเจ้าหน้าที่ เพื่อชี้แจงรายละเอียดของโครงการ และจัดทำวารสารกิจกรรมที่จะนำไปให้บริการกับประชาชน
5. ออกคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่แต่ละสำนัก/กอง/งาน เพื่อไปให้บริการแก่ประชาชนในส่วนที่รับผิดชอบ
6. ประสานงานกับเครือข่าย และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมออกหน่วยบริการเคลื่อนที่
7. รวบรวมข้อมูลกิจกรรม งานบริการที่จะออกให้บริการแก่ประชาชนให้ครอบคลุมทุกภารกิจ
8. ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ทอกระจายข่าวของหมู่บ้าน เพื่อขอความร่วมมือจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาอบต. และพี่น้องประชาชน
9. ออกหน่วยเคลื่อนที่ให้บริการประชาชนและจัดเวทีพบปะประชาชน เพื่อให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ และรับฟังปัญหา ความต้องการของประชาชน ในเวลาอันรวดเร็ว (ตั้งแต่เวลา 16.00-20.00 น.) เนื่องจากเป็นเวลากลางเลิกงานของพี่น้องประชาชนในพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

กิจกรรมพบปะประชาชน ประกอบไปด้วย

- ▶ บริการตรวจสุขภาพ (ฟรี) โดยได้รับความร่วมมือจาก โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโคกไม้ตาย และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสันติสุข

- ▶ ประชาสัมพันธ์หน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน (EMS) ขององค์การบริหารส่วนตำบล
สระตะเคียน
- ▶ มอบเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และผู้พิการ อีกทั้งบริการให้ข้อมูลการขึ้นทะเบียน
- ▶ บริการให้คำปรึกษาปัญหาด้านการเกษตรและสาธิตกระบวนการขั้นตอน
- ▶ อบรมการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ และแจกจ่ายให้กับเกษตรกร
- ▶ ออกหน่วยบริการรับชำระภาษีต่าง ๆ
- ▶ เวทีผู้บริหารพบปะพูดคุยกับพี่น้องประชาชน ประชุมชี้แจงเสนอปัญหา ความต้องการ
ของประชาชน หมู่บ้าน และชุมชน
- ▶ บริการรับเรื่องร้องทุกข์ ร้องเรียนต่าง ๆ และให้คำปรึกษาปัญหาด้านกฎหมาย
- ▶ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การรับสมัครเด็กเข้ารับการศึกษ
- ▶ บริการแบบบ้านมาตรฐาน
- ▶ บริการตัดผม (ฟรี)
- ▶ สอบถามผลการปฏิบัติงานของ อบต. ในปีงบประมาณที่ผ่านมาและโครงการประจำ
ปีงบประมาณ
- ▶ อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540
- ▶ พร้อมทั้งจัดนิทรรศการ เกี่ยวกับ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540
- ▶ ประชาสัมพันธ์ศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลสระตะเคียน

ผลสำเร็จของโครงการ

1. ประชาชนได้รับทราบข้อมูล ข่าวสาร และกิจกรรมที่มีการประชาสัมพันธ์ ส่งผลให้เข้า
ถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว และประชาชนสามารถตรวจสอบได้

2. ประชาชน และผู้บริหาร บุคลากรของ อบต. ได้พบปะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
ร่วมกัน ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ที่จัดขึ้น และเกิดความสัมพันธ์อันดี
ระหว่างอบต.กับประชาชน

3. ประชาชนเข้าใจการทำงานของ อบต.ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการติดต่อ อบต., การเตรียม
เอกสารในการติดต่อเพื่อรับบริการจาก อบต. ฯลฯ ทำให้การปฏิบัติงานโดยรวมขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลสระตะเคียน มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น

โครงการจัดประชุมประชาคมหมู่บ้านและตำบล

การจัดเวทีประชาคมหมู่บ้านและตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน เป็นการ
รวมตัวกันของสมาชิกในหมู่บ้านอย่างเป็นทางการ โดยเน้นสัดส่วนการประชาคมในกลุ่มอาชีพ
ต่างๆ ไม่ต่ำกว่าสัดส่วนที่ อบต. กำหนด มีการดำเนินการอย่างไม่เป็นทางการ โดยเน้นการพูดคุย
กันเป็นครั้งคราวตามแต่โอกาสจะเอื้ออำนวยและเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลที่ได้ทำการจัดเก็บ
และรวบรวมแล้วนำมาจัดการประชุมประชาคมระดับตำบล เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล และนำไปสู่การ
จัดทำแผนพัฒนาสามปี ทั้งยังเป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณเพื่อการพัฒนาชุมชนต่อไป

ดังนั้น การจัดทำแผนพัฒนาสามปีของ อบต. จึงให้ความสำคัญกับประชาชนในพื้นที่
เพราะสามารถให้ข้อมูลและมีความเข้าใจในพื้นที่ของตนดีกว่าผู้อื่น เช่น สถิติการเกิด แก่ เจ็บ ตาย
ความเป็นอยู่ต่างๆ ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำรอนำมาวิเคราะห์ได้ว่าต้องการเห็นชุมชนของตนเป็นอย่างไร
เมื่อท้องถิ่นมีงบประมาณมาสนับสนุนจะได้ร่วมกันคิดโครงการหรือกิจกรรมที่ตอบสนอง
ความต้องการของประชาชน และจัดลำดับความสำคัญตามความต้องการของประชาชนได้อย่างมี
เหตุมีผล ตลอดจนรับรู้ว่างบประมาณของท้องถิ่นมีจำกัด และควรจัดสรรอย่างไร ซึ่งการจัด
โครงการดังกล่าวยังสอดคล้องกับแผนงาน/ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการเมืองและการบริหารจัดการ
องค์กร ตามแนวทางการพัฒนาที่ 5.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น
ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้หมู่บ้านและตำบล เกิดกระบวนการเรียนรู้ ร่วมกันคิดพัฒนา
และแก้ไขปัญหา ความต้องการของตนเองได้อย่างถูกต้อง

2. เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน มีแผนพัฒนาสามปีเป็นเครื่องมือในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีทิศทาง เป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน และถูกต้อง เป็นไปตามระเบียบฯ

3. เพื่อให้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี มีความต่อเนื่องกันและเชื่อมโยงสอดคล้อง การพัฒนาไปทิศทางเดียวกัน ลดการซ้ำซ้อนของโครงการ มีการบูรณาการประสานความคิด การปฏิบัติงานบนฐานข้อมูลร่วมกัน

4. เพื่อเป็นการแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยง ให้สอดคล้องกันระหว่างยุทธศาสตร์ การพัฒนาแผนพัฒนาสามปี และเป็นการจัดเตรียมโครงการต่าง ๆ ให้พร้อมบรรจุในเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี และสามารถดำเนินการได้ทันทีเมื่อได้รับงบประมาณ

วิธีการดำเนินโครงการ

1. ขออนุมัติจัดทำโครงการจัดประชุมประชาคมหมู่บ้านและตำบล ตามแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2560 - 2562)
2. จัดทำประกาศประชาสัมพันธ์โครงการจัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน และกำหนดการ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้ประชาชนทั่วไปทราบ
3. แจ้งประสานขอความร่วมมือจากกำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่ เพื่อขออนุญาตจัดการประชุมประชาคมฯ ตามวัน เวลา สถานที่ ที่ได้แจ้งให้ทราบ
4. จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน ร่วมกับ ประชาคมตำบลสระตะเคียน กำหนดประเด็นหลักการพัฒนาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยนำข้อมูลที่ได้จากการประชุมประชาคม และข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนาจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลในแผนชุมชน มาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
5. จัดประชุมคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี นำข้อมูลที่ได้จากการประชุมประชาคม มารวบรวมประเด็นหลักการพัฒนาปัญหา ความต้องการ และข้อมูล นำมาจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

6. จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน พิจารณา (ร่าง)แผนพัฒนาสามปี เพื่อเสนอผู้บริหาร

7. เสนอผู้บริหารขออนุมัติ (ร่าง)แผนพัฒนาสามปี

8. ผู้บริหารท้องถิ่น เสนอ (ร่าง) แผนพัฒนาสามปีต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ความเห็นชอบก่อน แล้วจึงประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีต่อไป

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

งานวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชาชนรับทราบนโยบาย ผลงาน และการแก้ไขปัญหา ในรอบปีที่ผ่านมา
2. องค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน จัดทำและทบทวนแผนพัฒนาสามปี เป็นไปตามความต้องการและเจตนารมณ์ของประชาชน
3. องค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียนมีแผนพัฒนาสามปี เพื่อนำแผนไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาในช่วงสามปีตามกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีทิศทางเป้าหมายที่ชัดเจน
4. องค์การบริหารส่วนตำบลสระตะเคียน และหมู่บ้านในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล มีโครงการพัฒนาที่สอดคล้อง ตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนโดยแท้จริง

องค์การบริหารส่วนตำบลตำนาน อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

สถานที่ตั้ง ตำบลตำนาน อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000
โทรศัพท์ 0-7461-7325 โทรสาร 0-7461-7325

ประชากร

8,126 คน (ชาย 3,879 คน หญิง 4,247 คน)

พื้นที่

27.02 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 15 หมู่บ้าน)

รายได้

24,026,984.59 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินยืมจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

24,151,7714.00 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายสมปอง ช่วยเนียม	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตำนาน
2. นายสนธิ เกื้อเลี้ยง	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตำนาน
3. นางวัชรีย์ จินตรีพานิช	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลตำนาน

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 24 คน

หญิง จำนวน 4 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลตำบ่านาน ใช้หลักการบริหารงานแบบพี่แบบน้อง ช่วยกันคิดช่วยกันทำ ค้นหาทางสร้างสรรค์ให้กับองค์กร มีคณะบุคคลผู้ร่วมงานที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เข้ามาร่วมกันในการพัฒนาตำบลตำบ่านานไปสู่ทิศทางที่ดีขึ้น ในการดำเนินงานด้านต่างๆ ได้พิจารณาดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ภายใต้กรอบแห่งระเบียบกฎหมาย โดยมุ่งส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม เช่น ประชาคมหรือสภาองค์กรชุมชน การจัดทำแผนพัฒนาตำบลให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน จัดระบบการให้บริการแก่ประชาชนอย่างถูกต้องรวดเร็วและทั่วถึง พัฒนาบุคลากรให้ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และทั่วถึง

องค์การบริหารส่วนตำบลตำบ่านาน เน้นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทุกด้าน เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบและร่วมตรวจสอบเพื่อความโปร่งใสในการดำเนินงาน เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ตั้งแต่ ร่วมรับทราบ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมสนับสนุนงบประมาณ ร่วมรับผลประโยชน์ ตลอดจนร่วมติดตามประเมินผล อีกทั้งผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายเพื่อสร้างความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างชัดเจน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และแนวทางพัฒนาที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน หลายโครงการที่สามารถพัฒนาการมีส่วนร่วมถึงขั้นการสร้างความร่วมมือ ซึ่งให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และบางโครงการสามารถพัฒนาการมีส่วนร่วมถึงขั้นให้ประชาชนตัดสินใจอีกด้วย

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำบ่านาน ได้แก่

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาอาชีพตำบลตำบ่านาน

องค์การบริหารส่วนตำบลตำบ่านานได้ทำการสำรวจปัญหาของประชาชนในเขตตำบลตำบ่านาน ซึ่งพบว่าปัญหาหลักของประชาชนในตำบล ได้แก่

1. ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีการลักขโมย วิ่งราวทรัพย์สิน มีการมั่วสุมติดยาเสพติด ของกลุ่มเยาวชนในพื้นที่
2. ปัญหาครัวเรือนมีรายได้น้อย ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง ประชาชนไม่มีอาชีพเสริม
3. ปัญหาสุขภาพของประชาชน มีความเสี่ยงโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคมะเร็ง ฯ
4. ปัญหาขยะในชุมชน ไม่มีการคัดแยกขยะจากครัวเรือน

องค์การบริหารส่วนตำบลตำบ่านานจึงได้ระดมความคิดเห็นของประชาชนในตำบล และจัดตั้ง **“ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาอาชีพตำบลตำบ่านาน”** ขึ้นในปี พ.ศ. 2557 โดยใช้พื้นที่โรงเรียนบ้านควนคง ซึ่งเดิมเป็นโรงเรียนร้าง โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาอาชีพตำบลตำบ่านานนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์ในการศึกษาเรียนรู้ของเกษตรกร เพิ่มศักยภาพของชุมชนในการศึกษาวิจัย และพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม และเพื่อส่งเสริมองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ รวมถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้สามารถกระจายสู่ชุมชนได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางการให้บริการแก่เกษตรกรโดยภาครัฐ ณ จุดเดียวด้วย

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาอาชีพตำบลตำบ่านานดำเนินการอย่างมีส่วนร่วมโดยคณะกรรมการจากหลายภาคส่วน ได้แก่

1. คณะกรรมการจากส่วนราชการ ได้แก่ นายอำเภอเมืองพัทลุง เกษตรอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ พัฒนาการ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพัทลุง ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา เสนอแนะ ชี้แนะ หรือในการบริหารจัดการศูนย์
2. คณะกรรมการจากองค์การบริหารส่วนตำบลตำบ่านาน ได้แก่ นายก อบต. รองนายก อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. ประธาน อสม. ปลัด อบต. รองปลัด อบต. นักพัฒนาชุมชน มีหน้าที่ในการบริหารงานศูนย์ ให้ความรู้ ประสานกับหน่วยงานที่ให้ความรู้แก่ประชาชนกลุ่มเยาวชน วางแผนและติดตามประเมินผลกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ

ปัจจุบันศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาอาชีพตำบลตำนาน ได้ดำเนินการ 20 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มทำนุ้ยหมัก	ตั้งอยู่หมู่ที่ 1	ตำบลตำนาน
2. กลุ่มเลี้ยงวัว	ตั้งอยู่หมู่ที่ 2	ตำบลตำนาน
3. กลุ่มเลี้ยงปลา	ตั้งอยู่หมู่ที่ 3	ตำบลตำนาน
4. กลุ่มทำขนม (กลุ่มศาลาพระนาย)	ตั้งอยู่หมู่ที่ 4	ตำบลตำนาน
5. กลุ่มเลี้ยงปลา	ตั้งอยู่หมู่ที่ 5	ตำบลตำนาน
6. กลุ่มเพาะเห็ด	ตั้งอยู่หมู่ที่ 6	ตำบลตำนาน
7. กลุ่มปลูกชำแดง	ตั้งอยู่หมู่ที่ 7	ตำบลตำนาน
8. กลุ่มน้ำยาล้างจาน	ตั้งอยู่หมู่ที่ 8	ตำบลตำนาน
9. กลุ่มทำนุ้ยหมัก	ตั้งอยู่หมู่ที่ 9	ตำบลตำนาน
10. กลุ่มเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก	ตั้งอยู่หมู่ที่ 10	ตำบลตำนาน
11. กลุ่มแม่บ้านผลิตขนมพื้นบ้าน	ตั้งอยู่หมู่ที่ 11	ตำบลตำนาน
12. กลุ่มทำนุ้ยหมัก	ตั้งอยู่หมู่ที่ 12	ตำบลตำนาน
13. กลุ่มข้าวสังข์หยด	ตั้งอยู่หมู่ที่ 13	ตำบลตำนาน
14. กลุ่มเพาะดั่ง	ตั้งอยู่หมู่ที่ 14	ตำบลตำนาน
15. กลุ่มผลิตเครื่องแกง	ตั้งอยู่หมู่ที่ 15	ตำบลตำนาน
16. กลุ่มสตรีตำบลตำนาน		
17. กลุ่มศิลปะ (วาดรูป , รำโนราห์)		
18. กลุ่มโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลตำนาน		

19. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบลตำนาน
20. กลุ่มน้ำมันเอ็นฟอท่านเมฆ

ผลการดำเนินการของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาอาชีพตำบลตำนาน ทำให้เกิดผลดีต่อคนในชุมชนในหลายด้าน เช่น

1. ลดรายจ่าย

- ▶ กลุ่มนุ้ยหมัก ช่วยให้เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายและลดการใช้สารเคมี ลดการปนเปื้อนของสารเคมีในชุมชน ทำให้สุขภาพของคนในชุมชนดีขึ้น ช่วยกำจัดน้ำเสียกลิ่นเหม็นจากฟาร์มสัตว์ ไก่ สุกร ไม่รบกวนคนในชุมชน ช่วยกำจัดกลิ่นเหม็นจากกองขยะ
- ▶ กลุ่มเลี้ยงวัว ช่วยให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้น และผลิตนุ้ยคอกจากมูลสัตว์สามารถลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และยังใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อีกด้วย

2. เพิ่มรายได้ ทางศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาอาชีพตำบลตำนานเป็นศูนย์กลางประสานงานให้คำแนะนำ ให้การสนับสนุนช่วยเหลือสมาชิกทุกๆ ด้าน ซึ่งมีผลที่เป็นรูปธรรม เช่น

- ▶ กลุ่มเลี้ยงปลา ช่วยให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเลี้ยงปลาเฉลี่ยต่อครัวเรือนปีละ 10,000 -20,000 บาท ต่อครัวเรือน และยังเป็นอาหารในครัวเรือนได้อีกด้วย
- ▶ กลุ่มทำขนม อยู่ในดับเกณฑ์ระดับ 5 ดาว ทำให้มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเดือนละ 3,000-5,000 บาท
- ▶ กลุ่มเพาะเห็ด ช่วยให้มีรายได้เสริม เฉลี่ยต่อครัวเรือน เดือนละ 4,000-5,000 บาท และยังใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อีกด้วย
- ▶ กลุ่มปลูกชำแดง โดยปลูกชำแดงในท้องถิ่นครั้งเดียว สามารถเก็บเกี่ยวยาวนาน 10 ปี รายได้ดีเฉลี่ย 40,000 -50,000 ต่อปี
- ▶ กลุ่มผลิตน้ำยาล้างจาน ผลิตใช้ในครัวเรือน สามารถลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้ปีละ 200 บาท

- ▶ กลุ่มผลิตข้าวสังข์หยด อบต.ตำนาคันสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตข้าวสังข์หยดให้ได้มาตรฐาน และการบรรจุหีบห่อ โดยกลุ่มมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น 5,000 -8,000 บาท
- ▶ กลุ่มผลิตเครื่องแกง ทำเครื่องแกงต่างๆ เช่นเครื่องแกงเหลือง แกงกะทิ ใช้เองในครัวเรือนและยังส่งตามร้านค้าขายของชำ

3. การเกื้อกูลแบ่งปัน ศูนย์ฯ จะเป็นสถานที่ในการศึกษาเรียนรู้ของเกษตรกร เด็กนักเรียน และผู้ที่สนใจ

นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลตำนาคันสนุนได้ต่อยอดการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาอาชีพตำบลตำนาคันสนุนที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น โดยการก่อสร้างฟาร์มโคเนื้อและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบสหกรณ์ เพื่อบริการรับกลุ่มผู้เลี้ยงโค โดยร่วมกับสมาชิกโคขุนและสหกรณ์โคเนื้อพัทลุง มาศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการของสมาชิก ให้บริการผสมเทียมโค ส่งเสริมการเลี้ยงโคขุน โคพันธุ์ บริการจำหน่ายอาหารสัตว์ ยา เวชภัณฑ์ ให้กับสมาชิก และรับซื้อโคขุน พร้อมทั้งแปรรูปและจำหน่าย อีกทั้งยังแบ่งปันที่ดินให้ปลูกหญ้าอีกด้วย และนอกจากสหกรณ์ฟาร์มโคเนื้อ องค์การบริหารส่วนตำบลตำนาคันสนุนและคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาอาชีพตำบลตำนาคันสนุนยังได้ริเริ่มโครงการพัฒนาหนองน้ำแม่ลาน ในพื้นที่ หมู่ที่ 12 ให้เป็นสถานที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเป็นสถานที่พักผ่อนออกกำลังกายของตำบลตำนาคันสนุน โดยมีการก่อสร้างถนนโดยรอบหนองน้ำแม่ลาน ก่อสร้างศาลาเป็นสถานที่พักผ่อน การส่งเสริมอาชีพเลี้ยงปลาในกระชังเพื่อการอนุรักษ์และขยายพันธุ์ต่อไป

การดำเนินงานต่างๆ ของศูนย์ฯ นั้นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ มีการจัดตั้งคณะทำงานที่มาจากชุมชนโดยการคัดเลือกกันเองภายในชุมชน โดยจะมีการประสานงานกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ที่มีความเชี่ยวชาญเป็นผู้ร่วมขับเคลื่อนโครงการ โดยจะมีการประชุมชี้แจงต่อชุมชนเพื่อความเข้าใจและขยายผล ทำให้กลุ่มเกิดความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

หนึ่งตำบลหนึ่งทีมกู้ชีพกู้ภัย

องค์การบริหารส่วนตำบลตำนาคันสนุนริเริ่มดำเนินการระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ.2551 ที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการในการปฏิบัติงานด้านการแพทย์ฉุกเฉินร่วมกัน และด้วยมุ่งหวังที่จะให้ประชาชนทุกคนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ที่เจ็บป่วยด้วยโรคปัจจุบันหรือประสบอุบัติเหตุได้รับการช่วยเหลือ ณ จุดเกิดเหตุ ให้สามารถเข้าถึงสถานพยาบาล หรือสามารถรับการส่งต่อไปยังสถานพยาบาลที่มีศักยภาพได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลตำนาคันสนุนพัฒนาความพร้อมในการดำเนินงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินระดับตำบล ในเรื่องของยานพาหนะสำหรับนำส่ง การเตรียมสถานที่ และบริหารจัดการให้สามารถดำเนินงานได้ตลอด 24 ชั่วโมง มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2555 ในนาม "ศูนย์ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินองค์การบริหารส่วนตำบลตำนาคันสนุน"

หัวใจสำคัญของการดำเนินงานศูนย์ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์การบริหารส่วนตำบลตำนาคันสนุน คือ อาสาสมัครกู้ชีพที่เป็นการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการของผู้มีใจอาสาอยากช่วยเหลือผู้อื่นร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลตำนาคันสนุน ไม่ว่าจะเป็นสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานการแพทย์ฉุกเฉิน ซึ่งอาสาสมัครกู้ชีพนี้มาจากการประชาสัมพันธ์ของศูนย์ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินองค์การบริหารส่วนตำบลตำนาคันสนุน ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น ส่งหนังสือขอความร่วมมือประชาสัมพันธ์ไปยังหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านทั้ง 15 หมู่บ้าน ผ่านเวทีประชาคม ผ่านโครงการหรือแผนงานที่จัดขึ้นในแต่ละหมู่บ้านเมื่อมีโครงการจัดขึ้นภายในตำบลเองหรือภายในชุมชน แผ่นพับ เปิดสปอร์ตรถแห่ประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลตำนาคันสนุนอย่างสม่ำเสมอ ผ่านสถานีข่าวสารเฟซบุ๊กและเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลตำนาคันสนุน ทำให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารการแพทย์ฉุกเฉินอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ส่งผลให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร รายละเอียดและขั้นตอนการให้และการขอรับบริการการแพทย์ฉุกเฉินองค์การบริหารส่วนตำบลตำนาคันสนุนได้อย่างเข้าใจ ถูกต้อง และทั่วถึงมากขึ้น รวมทั้งสมัครเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครกู้ชีพจำนวนมาก เนื่องจากได้เห็นผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับชุมชน และพ่อแม่พี่น้องของตนเองเป็นผู้ได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง ทำให้อาสาสมัครกู้ชีพทุกคนเต็มใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือนำส่งผู้บาดเจ็บ ณ ที่เกิดเหตุ ผู้ป่วยติดเตียงที่ยากไร้ และงานสนับสนุนกิจกรรมอื่นๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตำนานเป็นประจําอย่างสม่ำเสมอ โดยหัวใจสำคัญในการทำงานเป็นทีม สมาชิกทุกคนยินดีทำงานด้วยใจอาสา มุ่งมั่น ตั้งใจ เข้าใจ เคารพ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและอาสาสมัครกู้ชีพทุกคน คิดเสมอว่า **“ทุกชีวิตมีค่า ทุกคนมีความสำคัญ ทุกคนมีความเท่าเทียม เพราะทุกคน คือ อาสากู้ชีพ”**

การดำเนินงานการแพทย์ฉุกเฉินและศูนย์กู้ชีพองค์การบริหารส่วนตำบลตำนานเป็นไปอย่างมีส่วนร่วมของคนในตำบล โดยมีกำหนดการประชุมระดับหน่วยประจำตำบล ณ ศูนย์ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินองค์การบริหารส่วนตำบลตำนานเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งเป็นการประชุมร่วมกันระหว่างอาสาสมัครกู้ชีพและสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการดำเนินงานซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติงาน ตลอดจนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ในส่วนของการประชุมระดับจังหวัด ทางเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้เข้าร่วมประชุมประจำเดือนร่วมกับสำนักงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพัทลุงอย่างสม่ำเสมอ

ในเรื่องของความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์การบริหารส่วนตำบลตำนาน อาสาสมัครกู้ชีพฯ ทุกคนจะได้รับการอบรมความรู้ด้านวิชาการ อบรมเชิงปฏิบัติการ ทักษะเฉพาะด้าน อาสาสมัครกู้ชีพรุ่นใหม่และรุ่นที่ได้อาสาสมัครมาตั้งแต่ดั้งเดิมจะต้องเข้ารับการอบรมฝึกทบทวนเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในการอบรมปฏิบัติการแพทย์ฉุกเฉินสำหรับชุดปฏิบัติการเบื้องต้น (First Responder) ทุกครั้งเมื่อมีการจัดโครงการจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพัทลุงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งเข้าร่วมรับการฝึกทบทวนและฝึกซ้อมแผนแบบบูรณาการจากโรงพยาบาลพัทลุง หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงเมื่อมีการจัดโครงการฝึกทบทวนและฝึกซ้อมแผนของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ขององค์การบริหารส่วนตำบลตำนานเองและพื้นที่ใกล้เคียงเป็นประจำทุกปี ศูนย์ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินองค์การบริหารส่วนตำบลตำนานยังจัดให้มีการอบรมทบทวนของอาสาสมัครกู้ชีพอย่างต่อเนื่อง พร้อมส่งทีมอาสาสมัครกู้ชีพเข้าร่วมการพัฒนาทักษะด้านการแพทย์ฉุกเฉินช่วยเหลือผู้ป่วย ณ จุดเกิดเหตุ (EMS Rally) ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพัทลุงอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ทั้งนี้ อาสาสมัครกู้ชีพองค์การบริหารส่วนตำบลตำนานได้มีการทำประกันภัยและได้รับการต่ออายุประกันภัยคุ้มครองปฏิบัติการฉุกเฉินอย่างถูกต้องจนถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบลตำนานยังได้บริหารจัดการ วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์สนับสนุนการดำเนินงานต่างๆ เช่น รถหน่วยกู้ชีพ เครื่องแต่งกายพนักงานกู้ชีพ วิทยุ

สื่อสาร อุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน ฯลฯ ให้มีความทันสมัย เพียงพอ และมีความพร้อมต่อการให้บริการให้ประชาชน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลตำนาน โรงพยาบาลพัทลุง ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดพัทลุง รวมถึงประชาชนในตำบลตำนานด้วย

การให้บริการประชาชนของศูนย์ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินองค์การบริหารส่วนตำบลตำนานนี้ได้ดำเนินการอย่างมีมาตรฐาน โดยมีการประเมินจากความพึงพอใจของผู้รับบริการและทีมประเมินจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพัทลุง และประเมินโดยสถิติการปฏิบัติงานซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วหน่วยแพทย์ฉุกเฉินขององค์การบริหารส่วนตำบลตำนานสามารถส่งผู้ป่วยปลอดภัยทุกรายก่อนถึงโรงพยาบาลพัทลุง

โครงการสอนศิลปะเยาวชนตำบลตำนาน

องค์การบริหารส่วนตำบลตำนาน ได้เล็งเห็นความสำคัญของศิลปะที่จะช่วยกล่อมเกลาจิตใจเด็กและเยาวชนให้มีความสุนทรีย์ สร้างเสริมพัฒนาการ เกิดปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ฝึกสมาธิ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในชุมชนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เกิดความรักความผูกพันสมัครสมานสามัคคีกัน ประกอบกับในตำบลตำนานมีปราชญ์ชาวบ้าน นายธมย์ ริมวิเชียร หรือ ภิรมย์ จิตรกร พัทลุง ซึ่งเป็นศิลปินที่มีความสามารถในการวาดภาพ โดยมีผลงานในการวาดจิตรกรรมฝาผนังในโบสถ์มากมาย และมีจิตอาสาที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เด็กและเยาวชน องค์การบริหารส่วนตำบลตำนานจึงได้จัดทำโครงการถ่ายทอดวิชาศิลปะให้แก่เด็กและเยาวชนโดยปราชญ์ชาวบ้าน ภายใต้ “โครงการส่งเสริมความรู้และพัฒนาทักษะด้านศิลปะแก่เยาวชนในตำบลตำนาน” มีเด็กและเยาวชนเข้าร่วมโครงการรุ่นละ ประมาณ 40 คน โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการ ดังนี้

1. เพื่อให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาไปพร้อมกัน
3. เพื่อให้เด็กและเยาวชนในชุมชนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เกิดความรักความผูกพันสมัครสมานสามัคคีกัน

การเรียนการสอนศิลปะดำเนินการในช่วงปิดภาคเรียน และทุกวันเสาร์ - อาทิตย์ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย ได้แก่

- ▶ องค์การบริหารส่วนตำบลตำนาน สนับสนุนงบประมาณ เครื่องเสียง อำนวยความสะดวกต่างๆ และจัดกิจกรรมการประกวดการวาดภาพ
- ▶ นายธมย์ ริมวิเชียร ปราชญ์ชาวบ้าน ที่มีความสามารถด้านสาขาศิลปวัฒนธรรม และด้านภูมิปัญญาภาคใต้ “ศิลปะการวาดภาพและจิตรกรรมฝาผนัง” เป็นวิทยากรให้โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายและให้ใช้บ้านพักส่วนตัวเป็นสถานที่สอนศิลปะ
- ▶ ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนที่มาเข้าเรียนศิลปะ ร่วมกันสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ อาหารว่าง และเป็นกรรมการตรวจรับการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ
- ▶ สถานศึกษาในเขตพื้นที่ตำบลตำนาน ให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ฯ พร้อมทั้งสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม

ฯลฯ

การเรียนการสอนศิลปะเยาวชนตำบลตำนาน นอกจากให้เด็กและเยาวชนได้ใช้เวลาว่างจากการเรียน ในช่วงหยุดเรียน วันเสาร์ - วันอาทิตย์ และช่วงปิดภาคเรียนให้เกิดประโยชน์แล้วยังทำให้เด็กและเยาวชนได้รับความรู้ในด้านศิลปะเป็นอย่างดี การเรียนศิลปะช่วยให้เด็กและเยาวชนเกิดพัฒนาการในหลายๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย ความคิด และจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการช่วยฝึกทักษะมือ ตา สัมพันธ์กับการรับรู้ที่ละเอียดอ่อน ที่จะไปสู่ความเข้าใจด้านมโนภาพ และการรับรู้ความงามด้านต่างๆ อีกทั้งจะช่วยให้เด็กและเยาวชนได้มีเวลาผ่อนคลายความเครียดจากการร่ำเรียน ซึ่งจากการโครงการสอนศิลปะนี้ช่วยพัฒนาให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้มีฝีมือในด้านการวาดภาพ การระบายสี จนได้รับรางวัลจากการประกวดหลายครั้ง ประการสำคัญคือได้เห็นตัวอย่างที่ดีของคนที่มีจิตอาสา การทำประโยชน์แก่สาธารณะโดยไม่หวังผลตอบแทน อันจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชนในอนาคต

องค์การบริหารส่วนตำบลตำนานเองก็ได้รับประโยชน์เช่นกัน โครงการนี้ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ทั้งจากหน่วยงานราชการ เอกชน ประชาชนในท้องถิ่น และยังเป็นหนึ่งในวิธีการแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มเยาวชนได้อีกด้วย

ในส่วนของประชาชน ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ มีการพูดคุยกัน มีความคุ้นเคย สนับสนุนกัน และเกิดความร่วมมือร่วมใจกันในการทำงาน อันจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดความรักความสามัคคีกันในชุมชน ย่อมจะส่งผลดีต่อการพัฒนาท้องถิ่นให้ยั่งยืนต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสาม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลนาพันสาม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000
โทรศัพท์ 0-3259-8177 โทรสาร 0-3259-8212

ประชากร

ประชากร 3,755 คน (ชาย 1,959 คน หญิง 1,796 คน)

พื้นที่

25.04 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 9 หมู่บ้าน)

รายได้

15,294,398.740 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

11,014,502 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายประสิทธิ์ รวมสิน	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสาม
2. นายบุญธรรม บัวหลวง	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสาม
3. นายวรวิสูตร ฉิมพลี	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสาม

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 15 คน

หญิง จำนวน 3 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสาม เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลางที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองเพชรบุรี มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มเหมาะกับการทำนาทำไร่ ที่สำคัญชุมชนในพื้นที่ยังคงมีความเป็นชุมชนชนบทสูง เห็นได้จากวิถีชีวิตของชุมชนมีลักษณะแบบพึ่งพาอาศัย มีการพบปะพูดคุยตามวิถีชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ ที่สำคัญวิถีชีวิตของประชาชนให้ความสำคัญต่อประเพณี วัฒนธรรมและวันสำคัญทางศาสนาทำให้มีกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นตลอดทั้งปี หากพิจารณาถึงอาชีพของชุมชนพบว่าโดยส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาทำไร่ ทำนาเกลือ และผลิตขนมหวาน เลี้ยงสัตว์ ความโดดเด่นด้านการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสาม ใช้หลักการบริหารงานที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและสภาพลักษณะภูมิประเทศ กล่าวคือ ยึดหลักการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) 6 ประการ ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า โดยองค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสามใช้กลไกการทำงานด้วยการใช้รูปแบบคณะทำงานที่เรียกว่า “สภากาแพตำบลนาพันสาม” เป็นสำคัญในทุกโครงการที่เกิดขึ้นตลอดทั้งปี และยังเป็นเวทีเพื่อปรึกษาหารือแนวทางแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งของชุมชน นอกจากนี้ยังมีการบริหารงานที่เน้นให้ชุมชนกล้าแสดงออกในความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนนาพันสามในอนาคต สร้างชุมชนสามัคคีจริงใจต่อกันโดยเฉพะอย่างยิ่งการเน้นให้ชุมชนช่วยกันตรวจสอบความผิดปกติของการบริหารงานชุมชนด้วยตนเองด้วยวลีที่ว่า **“ไม่มีส่วนร่วมจะไม่เห็นความโปร่งใส ไม่มีความโปร่งใสจะไม่มีส่วนร่วม”**

ดังนั้น สภากาแพตำบลนาพันสามจึงกล่าวได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนของชุมชนมานานมากกว่า 11 ปี ทั้งนี้ แกนนำที่สำคัญในสภากาแพจะประกอบไปด้วย

1. พระครูพิศาลวัชรกิจ เจ้าอาวาสวัดนาพรหม ซึ่งเป็นพระเถระที่ประชาชนให้ความเคารพนับถือของตำบลนาพันสาม
2. ฝ่ายปกครอง ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านของชุมชนในพื้นที่
3. ผู้แทนโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้อำนวยการ
4. ผู้แทนโรงพยาบาลในชุมชน ได้แก่ ผู้แทนจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
5. ประชาชนชาวบ้าน
6. ผู้นำกลุ่มอาสาสมัครในพื้นที่
7. ผู้บริหารและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสาม

“สภากาแพตำบลนาพันสาม” จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อยุติปัญหาข้อขัดแย้งของชุมชนในทุกด้าน
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการทำงาน และแนวทางแก้ไขปัญหาของชุมชน
3. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น โครงการกิจกรรมของประชาชน
4. เพื่อสร้างความโปร่งใสในการทำงาน โครงการกิจกรรมของหน่วยงานในพื้นที่
5. เพื่อติดตามตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานในพื้นที่

รูปแบบและขั้นตอนการเสวนาสภากาแพจะเกิดขึ้นทุกวันที่ 12 ในทุกเดือน มีการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) โดยชุมชนและอาสาสมัครจะเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการนำเสนอและรายงานผลการดำเนินงานแต่ละโครงการ โดยมีเจ้าอาวาสวัดนาพรหมเป็นแกนกลางเป็นเจ้าภาพ ดำเนินการเชื่อมโยงชุมชนให้เข้าใจในวิถีการบริหารงานร่วมกัน มีองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ประสานงาน ผู้เข้าร่วมประชุมคือสมาชิกในชุมชน ทุกคนมีฐานะเท่าเทียมกันสามารถเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและปัญหาของชุมชนได้อย่างเต็มที่ เนื้อหาในการประชุมเป็นการร่วมกันให้ความคิดเห็น ร่วมเสนอแนะ ร่วมแก้ไขปัญหาร่วมตัดสินใจในการดำเนินการในโครงการของชุมชน และยังเปิดโอกาสให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสามนำเสนอโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นปัญหาเดือดร้อนของประชาชนภายในตำบลนาพันสาม รวมทั้งยังใช้เป็นเวทีแห่งการตรวจสอบแนวทางการทำงานของหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้เกิดการใช้จ่ายงบประมาณของประชาชนเป็นไปอย่างประหยัด คุ้มค่า โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยจะกำหนดให้มีการรายงานผลในที่ประชุมสภากาแพทุกเดือน รวมถึงการติดตามประเมินผลแผนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสามเพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานของผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ ที่ประชุมจะไม่มีการยกมือด้วยเสียงข้างมากแต่จะใช้เหตุผลร่วมกัน

ความน่าสนใจในสภากาแพของตำบลนาพันสามนี้ คือ การมอบให้เจ้าอาวาสวัดนาพรหมประธานในพิธีจะเป็นผู้สรุปในภาพรวม ในการประชุมแต่ละครั้งจะมีการจัดบันทึกรายงานการประชุมอย่างละเอียดเข้าใจง่ายแก่ชุมชน และหากระหว่างการประชุมจะมีการสอดแทรกธรรมะ หลักธรรมคำสั่งสอนในการดำเนินชีวิตให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุม เน้นความพอเพียง สันติสามัคคี เรียบง่าย ลักษณะการบริหารงานของสภากาแพจึงกลายเป็นสถานที่ที่ทุกคนได้เข้ามา

ส่วนร่วมและช่วยกันคิดทำงานเพื่อชุมชนตำบลนาพันสาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมหรือโครงการที่เกิดขึ้นและสร้างสรรค์เน้นไปที่วิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญของชุมชน กล่าวได้ว่า นี่คือการโดดเด่นของการมีส่วนร่วมและความโปร่งใสได้อย่างชัดเจน จนทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสามได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น ประจำปี 2561 ด้านส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสาม ได้แก่

โครงการงานบุญใหญ่เข้าพรรษา (ตักบาตรพระบหลังเกวียน)

จุดเริ่มต้นของโครงการเกิดขึ้นจากความคิดเห็นและมติร่วมกันของสภาภาพตำบลนาพันสามได้เสวนาถึงปัญหาเรื่องประเพณีตักบาตรพระบหลังเกวียนว่าเยาวชนและคนในพื้นที่ไม่ให้ความสนใจและความสำคัญในงานเก่าแก่ของชุมชน รวมทั้งต้องการอนุรักษ์ประเพณีเก่าแก่คือ ประเพณีตักบาตรพระบหลังเกวียนของชุมชนให้คงอยู่ไว้เป็นอัตลักษณ์ที่สำคัญของตำบลนาพันสาม เพราะในอดีตทุกหลังคาเรือนของตำบลจะมีเกวียนเป็นพาหนะใช้งาน แต่ปัจจุบันเกวียนเริ่มหายไปจากชุมชนและสูญตามกาลเวลา หากกล่าวย้อนไปถึงอดีตจะพบว่าประเพณีดังกล่าวมีอายุกว่าร้อยปีในสมัยหลวงปู่เอี่ยม อดีตเจ้าอาวาสวัดนาพรหมซึ่งตรงกับสมัยรัชกาลที่ 4 งานบุญใหญ่เข้าพรรษาศักบาตรพระบหลังเกวียน จะจัดในวันอาสาฬหบูชาก่อนวันเข้าพรรษา 1 วัน ชุมชนตำบลนาพันสามเคารพและให้ความสำคัญแก่ประเพณีดังกล่าวว่าเป็นประเพณีที่ศักดิ์สิทธิ์และต้องการอนุรักษ์ประเพณีดังกล่าวไว้ให้คงอยู่ต่อไป และหากใครได้มาร่วมตักบาตรจะได้ อานิสงส์บุญอันยิ่งใหญ่ และถือว่าเป็นประเพณีแห่งเดียวที่เกิดขึ้นในประเทศไทยที่ยังเหลืออยู่

จากมติของที่ประชุมสภาภาพจึงให้มีการฟื้นฟูงานบุญใหญ่เข้าพรรษาศักบาตรพระบหลังเกวียน ขึ้นมาอีกครั้ง และให้จัดฟื้นฟูขึ้นเป็นครั้งแรกในวันที่ 20 กรกฎาคม 2559 มีชาวชุมชนตำบลนาพันสามเป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินงานและกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสามเป็นผู้ประสานงานและเป็นศูนย์กลางให้ทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการฟื้นฟูประเพณีงานบุญใหญ่เข้าพรรษาศักบาตรพระบหลังเกวียน **วิธีการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมที่โดดเด่น คือ การใช้สภาภาพเป็นหน่วยงานหลักในการคิดสร้าง ลงมือดำเนินการและกำหนดให้มีผู้แทนจากวัด คือ เจ้าอาวาสเป็นประธานที่ประชุม เพราะเป็นผู้แทนที่ชุมชนศรัทธาและเชื่อมั่นหากมีโครงการหรือกิจกรรมสำคัญขนาดใหญ่ในพื้นที่**

ที่ประชุมสภาภาพได้ร่วมกันวางแผนการบริหารงานประเพณีตักบาตรพระบหลังเกวียน ดังนี้

1. ประชุมปรึกษาหารือสภาภาพเรื่องการฟื้นฟูประเพณีตักบาตรพระบหลังเกวียน โดยที่ประชุมมีมติร่วมกันเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2559 เห็นชอบให้ชุมชนตำบลนาพันสามมีกิจกรรมดังกล่าวเพราะประเพณีนี้เป็นประเพณีโบราณที่ยังมีชีวิตอยู่แห่งเดียวในจังหวัดเพชรบุรี และในประเทศ

2. ที่ประชุมมีการแบ่งงานเพื่อหาเจ้าภาพรับผิดชอบในแต่ละด้าน ได้แก่

- ชุมชนทุกชุมชนนาพันสามเป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินงานบุญใหญ่เข้าพรรษาศักบาตรพระบหลังเกวียน โดยจัดการณรงค์ประชาสัมพันธ์ทุกช่องทาง การสื่อสารทั้งภายในและภายนอกชุมชนถึงกำหนดการ สถานที่ การลงมือร่วมกันในการจัดงาน การช่วยกันรักษาความสะอาดภายในสถานที่จัดงาน และรายงานผลการปฏิบัติงานเมื่อจัดงานเสร็จสิ้นลงแล้ว
- วัดนาพรหมรับผิดชอบเรื่องสถานที่ พิธีสงฆ์ การดูแลต้อนรับนักท่องเที่ยว การอำนวยความสะดวกในเรื่องสถานที่จอดรถ ห้องน้ำ ศาลาที่พัก อาหาร น้ำดื่ม
- องค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสามรับผิดชอบ เรื่องการบริหารจัดการภาพรวมของงานบุญใหญ่เข้าพรรษาศักบาตรพระบหลังเกวียน การประสานข้อมูล การเตรียมการระหว่างชุมชนกับหน่วยงานภายนอกพื้นที่ในการดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาทำข่าวประชาสัมพันธ์ การสนับสนุนของงบประมาณจากหน่วยงานอื่นเพื่อดำเนินกิจกรรม การประชาสัมพันธ์กิจกรรมแก่นักข่าวท้องถิ่น และนักข่าวภายนอกพื้นที่เพื่อส่งเสริมงานบุญใหญ่เข้าพรรษาศักบาตรพระบหลังเกวียนและสร้างอัตลักษณ์ให้กลายเป็นจุดขายของชุมชน
- ชุมชนรับผิดชอบการจัดหาเกวียน ดอกไม้ประดับตกแต่ง อุปกรณ์ที่ประดับในงานประเพณีการตักบาตร และนางเทียน
- โรงเรียนในเขตพื้นที่และกลุ่มเยาวชนจัดการแสดงในชุดประเพณีและขบวนนางรำโบราณของเมืองเพชรบุรีเพื่อนำมาแสดงให้นักท่องเที่ยวได้ชม
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรีเป็นผู้ประสานงานและให้ข้อมูลเรื่องลำดับการดำเนินงาน และเก็บข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวในระดับจังหวัด

ทั้งนี้งบประมาณที่ใช้ในโครงการดังกล่าวได้มาจากการเสียดสและงบบริจาคของชุมชนร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมตักบาตรพระบนหลังเกวียนเกิดขึ้น และทางชุมชนจะเป็นผู้รวบรวมการใช้จ่ายงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน และได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณเพิ่มเติมมาร่วมจัดงานจากวัด โรงเรียน หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ ขบขององค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสามเพื่อใช้ในงานบุญใหญ่เข้าพรรษาศักดิ์บาตรพระบนหลังเกวียน โดยงบประมาณที่ใช้ผลการจัดงานจะมีการแจ้งรายงานให้ที่ประชุมสภากาแพทราบทั้งก่อนและหลังการดำเนินงานผ่านทางหอกระจายข่าวทุกหมู่บ้าน ทางแอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก ทางแอปพลิเคชันไลน์ และที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสาม

ผลงานความสำเร็จจากการจัดงานบุญใหญ่เข้าพรรษาศักดิ์บาตรพระบนหลังเกวียนกลายเป็นจุดเริ่มต้นของการมีจิตสำนึกรักชุมชน สร้างความภูมิใจให้แก่ชุมชนตำบลนาพันสามเพราะมีการประชาสัมพันธ์งานดังกล่าวออกสื่อโทรทัศน์ทุกช่องทำให้ประชาชนจากทั่วภูมิภาค นักท่องเที่ยวรู้จักชุมชนตำบลนาพันสามอย่างมากทำให้การท่องเที่ยวของชุมชนนาพันสามมีชีวิตและสร้างรายได้จากการประกอบอาชีพ เช่น การทำขนมหวาน นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานต่างๆ เข้ามาศึกษาดูงานวิถีชุมชนซึ่งทำให้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐตามมาอีกหลายโครงการ อาทิ โครงการนวัตวิถีชุมชน โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ ที่สำคัญและเป็นจุดเปลี่ยนแปลงอย่างมาก คือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และหนังสือพิมพ์มติชนได้ให้เกียรติยกย่องชุมชนตำบลนาพันสามให้เป็นหนึ่งในสามแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นระดับประเทศในเทศกาลวันเข้าพรรษาของประเทศ

โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง

จากสภาพสังคมและลักษณะการประกอบอาชีพของคนในชุมชนนาพันสามที่อยู่บนวิถีชุมชนแบบชนบทและอาศัยรายได้จากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ก่อให้เกิดองค์ความรู้ด้านการทำเกษตร ทำไร่ ซึ่งสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยเหตุนี้เองชุมชนจึงร่วมกันจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขึ้น ในปี พ.ศ. 2554 ภายใต้มติและความเห็นร่วมกันของสภากาแพ โดยมีประชาชนในพื้นที่ หมู่ 8 เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินงาน กำหนดให้วัดเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงสู่ประชาชนในชุมชน และมีองค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสามเป็นผู้ประสานงานหลักและดำเนินการในด้านการจัดตั้ง การเชื่อมโยงระหว่างชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่และนอกพื้นที่เข้ามาสนับสนุนการจัดตั้งโรงเรียนเศรษฐกิจ

พอเพียง อาทิเช่น โรงเรียนในชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เกษตรอำเภอ พัฒนาชุมชนอำเภอ กลุ่มองค์กรภาครัฐและเอกชนและกลุ่มจิตอาสาในชุมชน

อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. 2558 สภากาแพดำเนินการติดตามและตรวจสอบการทำงานและการพัฒนาของศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบปัญหาสำคัญ คือ ชุมชนนาพันสามยังขาดการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตรและวิถีชีวิตที่คนในชุมชนไปยังคนรุ่นหลัง บางชุมชนไม่ได้สนใจที่จะเข้าร่วมกันในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ฯ บางชุมชนกำลังจะกลายเป็นสังคมเมืองออกไปทำงานในอำเภอเมืองกันเกือบทั้งหมดและไม่ได้กลับมาทำการเกษตรและทำไร่ในชุมชน ซึ่งแท้จริงแล้วชุมชนนาพันสามใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในวิถีชีวิตมานานแล้ว เพียงแต่ยังขาดการสร้างเสริมความเข้มแข็งในเรื่องเนื้อหาการเรียนรู้ของศูนย์การเรียนรู้ฯ การรวบรวมฐานความรู้และการถ่ายทอดไปยังคนรุ่นหลังได้ ซึ่งสภากาแพมองเห็นว่าหากไม่คิดริเริ่มรวมทั้งกระตุ้นให้ชุมชนนาพันสามสร้างวิถีชีวิต และปกป้องทุนทางสังคมให้แก่คนในชุมชน จะทำให้ชุมชนนาพันสามกลายเป็นสังคมที่มีปัญหาเช่นเดียวกับหลายๆ แห่ง

ดังนั้น สภากาแพจึงมีการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว และในที่สุดจึงมีมติให้จัดตั้งเป็นโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงขึ้นอย่างเป็นทางการ ส่งเสริมองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ รวมถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ประชาชนได้นำไปปรับใช้เป็นอย่างดีในการดำเนินชีวิตตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ทางสภากาแพจึงเสนอแนะให้มีการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนทางด้านอาชีพและวัฒนธรรมเฉพาะของชุมชนนาพันสาม โดยบรรจุอยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนในเขตพื้นที่และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการเสนอให้ปราชญ์ของชุมชนเข้ามาถ่ายทอดความรู้ในโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแหล่งสาธิตการเรียนรู้สู่ชุมชนอย่างแท้จริง ทั้งนี้ การจัดตั้งโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงจะไม่เป็นเพียงโรงเรียนเฉพาะของชุมชนนาพันสาม แต่ยังเป็นแหล่งสาธิตการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงให้แก่เยาวชน ประชาชน กลุ่มองค์กรต่างๆ ทั้งในและนอกพื้นที่ ส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การใช้ชีวิตแบบง่าย ๆ แบบชาวบ้านตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้วัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ สอนให้เด็กในชุมชนลงมือทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ใช้ความรู้และประสบการณ์จริงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาดำเนินการ ซึ่งผลลัพธ์ของการบริหารโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงยังเป็นการส่งเสริมและ

สนับสนุนการท่องเที่ยวของชุมชนให้กลายเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้แวะมาเที่ยวชมอาชีพและ
การทำขนมหวานที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชนนาพันสามอย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 ครั้ง

ความสำเร็จและความโดดเด่นของการดำเนินงานโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงกล่าวได้ว่า
มาจากการร่วมคิด ร่วมปรึกษาหารือ ร่วมทำ ร่วมเสนอแนะต่ออนาคตของชุมชนด้วยตนเอง และ
เห็นพ้องที่จะสร้างความยั่งยืนของวัฒนธรรม อนุรักษ์อาชีพที่สำคัญของตำบลนาพันสามตามมติ
ของชุมชนนาพันสามภายใต้รูปแบบสภาภาพ ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน บ้าน วัด
โรงเรียน (บวร) ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสามสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน
เศรษฐกิจพอเพียงเพียงขึ้นตอนของระบบราชการ แต่หัวใจสำคัญในการคิดริเริ่มและบริหารจัดการ
ของโรงเรียนมาจากชุมชนนาพันสามเป็นแกนกลาง โดยเฉพาะชุมชน หมู่ 8 ที่จะเป็นเจ้าภาพในการ
ทำงานและส่งเสริมให้เกิดการประสานไปยังชุมชนภายในตำบลนาพันสาม นอกจากนี้ ยังมี
การจัดทำบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายของโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงที่ชัดเจนและนำผลดังกล่าวมา
รายงานถึงความโปร่งใสต่อสภาภาพทุกครั้ง

ความโดดเด่นและอัตลักษณ์ของโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนนาพันสามนั้นได้
สร้างฐานความรู้ทางด้านอาชีพเฉพาะของชุมชนที่แตกต่างจากที่อื่น คือ การคิดริเริ่มกิจกรรมที่ใช้
ทุนทรัพยากรในพื้นที่และความรู้ดั้งเดิมของคนในชุมชนเป็นหลักในการสร้างฐานความรู้ในหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีกิจกรรมสำคัญที่เกิดขึ้น 16 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมการทำปุ๋ยหมักจากเปลือกไข่
2. กิจกรรมคนเลี้ยงกบ
3. กิจกรรมโรงสีข้าวชุมชนเข้มแข็งหมู่ที่ 8
4. กิจกรรมปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่
5. กิจกรรมฝายทดน้ำระบบพอเพียง
6. กิจกรรมการส่งเสริมวิถีไทยวิถีพุทธ
7. กิจกรรมการเพาะเห็ดในตะกร้า
8. กิจกรรมการปลูกมะนาวในบ่อซีเมนต์
9. กิจกรรมปลูกผักกลางมุ้ง
10. กิจกรรมการเลี้ยงปลา
11. กิจกรรมมัดคุเทศก์น้อย

12. กิจกรรมเข้าค่ายพุทธบุตร
13. กิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือ
14. กิจกรรมคลองสวยน้ำใส
15. กิจกรรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบาหวานความดัน

ผลงานความสำเร็จของโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงข้างต้น นอกเหนือจากเกิดประโยชน์แก่
คนในพื้นที่แล้ว ยังสร้างประโยชน์ในวงกว้างให้แก่คนทั่วไปที่สามารถเข้ามาร่วมฝึกอาชีพและ
การร่วมกันสร้างความเข้มแข็งของอัตลักษณ์ชุมชนได้เพราะโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง คือ
โรงเรียนที่เป็นแหล่งเรียนรู้หรือเป็นระบบ อยู่ในหลักสูตรของโรงเรียนในเขตพื้นที่ มีการสาธิต
ฝึกปฏิบัติและมีการเรียนการสอนแบบเข้าถึงวิถีชีวิตของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถ
เป็นแบบอย่างให้ชุมชนอื่นนำไปปฏิบัติและสร้างชุมชนที่มีความเข้มแข็งได้ เกิดความรักสามัคคี
ในวัฒนธรรมของชุมชนของตนเองได้

องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง 52190
โทรศัพท์ 0-5433-8675 โทรสาร 0-5426-9027

ประชากร

8,563 คน (ชาย 4,173 คน หญิง 4,390 คน)

พื้นที่

107.186 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 11 ชุมชน)

รายได้

23,289,593.41 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินช่วยเหลือจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

23,449,884.80 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายนิวัฒน์ ประระมา	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล
2. นายธีระพงษ์ คำอ้าย	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล
3. นายวุฒิพล มณฑาทอง	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 15 คน
หญิง จำนวน 4 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล มีวิสัยทัศน์ “เวียงตาลน่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง เศรษฐกิจมั่นคง สิ่งแวดล้อมยั่งยืน” เป็นแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล ไปสู่การเป็นเมืองน่าอยู่ มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและนันทวิถึ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ชุมชนมีรายได้ที่มั่นคงบนรากฐานเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง และการพัฒนาตำบลที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยยึดหลักการบริหารจัดการที่ดี การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมจากประชาชน

ภายใต้วิสัยทัศน์ในการพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาลมีความมุ่งมั่นที่จะบริหารราชการให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส อำนาจความสะอาด และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาลยังได้ประกาศเจตจำนงในการบริหารงานด้วยความสุจริต มีคุณธรรม โปร่งใสปราศจากทุจริต โดยยึดหลักในการบริหารงาน ดังนี้

1. ความโปร่งใส เป็นการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติราชการตามภารกิจโดยยึดหลักความโปร่งใส ตามหลักธรรมาภิบาล
2. ความพร้อมรับผิดชอบ เป็นการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติราชการโดยคำนึงถึงความสำเร็จของงานและมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่
3. การปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสตามกระบวนการ ไม่เลือกปฏิบัติ ปลอดการทุจริตในการปฏิบัติงาน
4. การยึดจริยธรรมในการปฏิบัติงาน เป็นการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยยึดหลักคุณธรรมตามประมวลจริยธรรม จรรยาวิชาชีพ มีระบบการต่อต้านทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ
5. การยึดหลักคุณธรรมในการทำงาน เป็นการส่งเสริมให้หน่วยงานยึดหลักคุณธรรมในการปฏิบัติงาน มุ่งเน้นผลประโยชน์ของส่วนรวม

นอกจากยึดหลักการดังกล่าวในการบริหารแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาลยังให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนส่งผลให้แผนการพัฒนาท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างแท้จริง

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล ได้แก่

โครงการสร้างความสุขคนเวียงตาล ปรองดอง สมานฉันท์ ปกป้องสถาบันของชาติ (การประชุมผู้นำท้องถิ่น/ท้องที่สัญจร)

จากแนวคิดในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยการให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ของนายกรัฐมนตรี องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญนโยบายดังกล่าว จึงดำเนินโครงการสร้างความสุขคนเวียงตาล ปรองดอง สมานฉันท์ ปกป้องสถาบันของชาติ (การประชุมผู้นำท้องถิ่น/ท้องที่สัญจร) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดพื้นที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม คือ ร่วมคิด ร่วมทำ ด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งการดำเนินโครงการท้องที่สัญจรจะทำให้ทราบถึงปัญหา ความเดือดร้อน และความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง อีกทั้งยังสามารถนำข้อมูลที่ได้มาปรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาลได้

การจัดกิจกรรมของโครงการดังกล่าว เป็นการจัดประชุมนอกสถานที่ กล่าวคือ เป็นการประชุมที่จากเดิมจัดในสถานที่ราชการแต่ปรับเปลี่ยนย้ายสถานที่เป็นศูนย์กลางของหมู่บ้าน หมู่ชนเวียนไปจนครบทุกหมู่บ้าน และในบางครั้งได้จัดประชุมบริเวณหรือจุดที่มีปัญหาซึ่งทำให้ประชาชนได้ตระหนักกว่าเป็นปัญหาของชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนเอง ไม่ใช่ปล่อยให้เป็นการรับผิดชอบแก้ไขปัญหาโดยคนใดคนหนึ่ง โดยองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาลจะทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุน เป็นที่ปรึกษา ซึ่งการดำเนินการในลักษณะนี้จะทำให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการแก้ไขปัญหาจะแสดงถึงความโปร่งใสในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล จุดเด่นของการดำเนินโครงการคือ การเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในพื้นที่ อีกทั้งสิ่งสำคัญที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาลส่งเสริมให้มีความเข้มแข็งคือ การให้ประชาชนเป็นแกนหลักในการแก้ไขปัญหา ส่งเสริมให้ประชาชนได้เรียนรู้ที่จะใช้สิทธิและเสียงของตนเอง กล่าวที่จะเสนอปัญหา ความเดือนร้อนของหมู่บ้าน

ผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินโครงการท้องที่สัญจรนั้น ทำให้เกิดความใกล้ชิดระหว่างประชาชนและองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม และทำให้ทราบ

ปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริงและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาลสามารถจัดลำดับความสำคัญของโครงการต่างๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลที่ได้จากการจัดโครงการท่องเที่ยวที่สัญจร ยังก่อให้เกิดกิจกรรม โครงการอื่นๆ ที่ช่วยแก้ไขและพัฒนาท้องถิ่นที่ได้ทั้งเป็นกิจกรรมที่ใช้งบประมาณและไม่ใช้งบประมาณ เช่น ในหมู่ที่ 2 บ้านเหล่า ดำเนินการขยายไหล่ทางบริเวณวัดบ้านเหล่าดอนไชย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ไม่ใช้งบประมาณอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนมาร่วมแรงร่วมใจกัน และได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชนในพื้นที่สนับสนุนอุปกรณ์พร้อมดินลูกรัง และหมู่ที่ 5 บ้านหัววัง สร้างถนนลูกรังเรียบล้นน้ำตาล กิจกรรมนี้ก็ใช้การมีส่วนร่วมของประชาชน และการสนับสนุนจากภาคเอกชนด้วยเช่นกัน

โครงการสร้างคุณธรรมในองค์กร “เวียงตาลมีธรรมะชนะคอร์รัปชัน”

ปัจจุบัน การทุจริตคอร์รัปชันนับเป็นสิ่งที่สังคมไทยให้ความสนใจ ทั้งการทุจริตของข้าราชการ นักการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่น ซึ่งมีหลายรูปแบบของการทุจริตทั้งการยกยอกการใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้แก่พรรคพวก ฯลฯ จากปัญหาดังกล่าวทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรในองค์กรโดยเน้นการสร้างจิตสำนึกจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานภายใต้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับอย่างถูกต้อง จึงดำเนินโครงการสร้างคุณธรรมในองค์กร “เวียงตาลมีธรรมะชนะคอร์รัปชัน” ซึ่งเริ่มต้นด้วยการสร้างจิตสำนึกและความตระหนักให้แก่ข้าราชการทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำ มีการจัดกิจกรรมอบรมเพิ่มศักยภาพและความรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเจ้าหน้าที่ในองค์กรแล้ว ยังมีการอบรมในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้กับกลุ่มผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ด้วยเช่นกัน

ในการจัดกิจกรรมการอบรมในแต่ละครั้งจะมาจากการระดมความคิดเห็นจากเวทีชุมชน และจัดทำแบบสำรวจความต้องการของบุคลากรในสังกัดว่ามีความประสงค์ในการพัฒนาศักยภาพในด้านใดพร้อมกับกำหนดรูปแบบกิจกรรม องค์กรบริหารส่วนตำบลเวียงตาลได้ดำเนินโครงการอบรมให้ความรู้ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมต่อเนื่องทุกปีและมีหลักสูตรการอบรมที่หลากหลาย ยกตัวอย่างเช่น

1. โครงการเวียงตาลโปร่งใสหัวใจคุณธรรม (ทำดี ทำได้ด้วยใจเรา) ซึ่งมีกิจกรรมย่อยในโครงการ 3 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมอบรมให้ความรู้ “พลเมืองคุณธรรม นำชีวิต” ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ โดยสาระสำคัญของกิจกรรมนี้คือการให้ความรู้เรื่องจริยธรรมพื้นฐานในสังคม 2) กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ “เวียงตาลใสสะอาดปราศจากคอร์รัปชัน” กลุ่มเป้าหมายจะเป็นข้าราชการประจำและข้าราชการการเมือง มีการจัดอบรมให้ความรู้ในหัวข้อการทำความดีเพื่อองค์กรแห่งความสุข และ 3) กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเด็กดีสร้างได้ (ตอนความรู้คู่คุณธรรม) เป็นการอบรมที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้คู่คุณธรรม ให้กลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่ ส่งเสริมให้กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์

2. โครงการสร้างคุณธรรมในองค์กร “เวียงตาลมีธรรมะชนะคอร์รัปชัน” เป็นการอบรมส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบในหน่วยงาน มีการบรรยายในหัวข้อการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม การปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในองค์กร และความรู้ตามกฎหมาย ป.ป.ช. มาตรา 100 และมาตรา 103 อีกทั้งยังมีกิจกรรมระดมความคิดเห็นเพื่อเสนอแนวทางการสร้างความโปร่งใสในองค์กรอีกด้วย

3. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างศักยภาพในการทำงานเป็นทีมและการบริการสู่ความเป็นเลิศ เป็นการอบรมที่มุ่งเน้นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีภายในองค์กร การทำงานเป็นทีม กลยุทธ์การบริการที่เป็นเลิศตลอดจนการมีทัศนคติที่ดีต่อการบริการประชาชน

ภายหลังจากการอบรมโครงการการสร้างคุณธรรมในองค์กร ทำให้บรรยากาศการทำงานมีความสุขมากยิ่งขึ้น ความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างเพื่อนร่วมงาน มีความเคารพซึ่งกันและกัน การให้ความช่วยเหลือกัน ร่วมกันดำเนินงานและการแก้ไขปัญหาคู่สรบรรเทาปัญหาต่างๆ พุ่มเทเสียสละในการทำงาน การดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน ลดความขัดแย้งในองค์กร สามารถดำเนินงานตามภารกิจและวิสัยทัศน์เป้าหมายขององค์กรได้เป็นผลสำเร็จ นอกจากนี้ จากการดำเนินโครงการจัดอบรมดังกล่าว ยังส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาลเป็นองค์กรที่มีความโปร่งใสในการทำงานปราศจากข้อร้องเรียนการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ ทั้งพฤติกรรมการดำเนินงานและข้อร้องเรียนด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

การดำเนินโครงการจัดอบรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาลที่มีความโดดเด่นจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งอื่นคือ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาลได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งข้าราชการ ผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้างองค์กรที่มีความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาลได้ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริต รุ่นที่ 3 และยังมีการขยายเครือข่ายการป้องกันการทุจริตไปยังองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ อีกด้วย นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาลได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริต เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยงานทุกภาคส่วน

โครงการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

จากการที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดทำโครงการสร้างความสุขคนเวียงตาล ประองดองสมานฉันท์ ปกป้องสถาบันของชาติ (การประชุมผู้นำท้องถิ่น / ท้องที่สัญจร) ทำให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาลได้รับรู้รับทราบถึงปัญหาในแต่ละพื้นที่ของหมู่บ้าน ซึ่งไม่ได้มีปัญหาแต่เฉพาะเรื่องโครงสร้างพื้นฐานเท่านั้น ผู้นำชุมชนยังได้ตระหนักถึงความสำคัญที่จะพัฒนาการศึกษาของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ โดยทำนุผู้ให้หมู่บ้าน สมาชิกสภาอบต. รวมถึงผู้ปกครองเด็กที่เข้าร่วมประชุม ซึ่งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน ได้ร่วมกันสะท้อนปัญหาว่า ความสามารถด้านทักษะภาษาอังกฤษของเด็กนักเรียนในโรงเรียนแต่ละแห่งในพื้นที่ตำบลเวียงตาลยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ เนื่องจากขาดอัตรากำลังครูเฉพาะทางด้านการสอนภาษาอังกฤษ คุณครูหนึ่งคนต้องสอนหลายวิชาและไม่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษโดยตรง ซึ่งอยากจะให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาลสนับสนุนงบประมาณในการจ้างครูสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 1 อัตราในแต่ละโรงเรียนของตำบลเวียงตาล แต่ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวไม่สามารถทำได้ เนื่องจากโรงเรียนอยู่ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาลเองก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปรับตัวของเด็กและเยาวชนของตำบลเวียงตาลให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันและผนวกกับปัจจัยในการเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียน การพัฒนาความพร้อมด้านการติดต่อสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนา จึงเกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่จะนำไปสู่การสร้างเครือข่าย

ด้านการศึกษาระหว่างโรงเรียนในพื้นที่ตำบลเวียงตาลที่จะพัฒนาศักยภาพในเรื่องภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนตามความถนัด

ในส่วนของการดำเนินโครงการฯ กองการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาลได้ดำเนินการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษ รวมถึงความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษา สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองของประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ โดยการบรรยาย/การฝึกปฏิบัติ ฟัง พูด อ่าน เขียน ฝึกการสนทนาเป็นคู่/เป็นกลุ่ม การทำกิจกรรมกลุ่มสรุปผล อภิปรายนำเสนอในภาพรวมของทุกกลุ่ม ระยะเวลาดำเนินการทุกวันอังคาร ระหว่างวันที่ 18 กรกฎาคม 2560 - 26 กันยายน 2560 รวม 11 วัน (เวลา 13.00 - 15.30 น.) โดยงบประมาณที่ใช้ 20,000 บาท (-สองหมื่นบาทถ้วน-) เป็นค่าป้ายโครงการฯ ค่าจ้างเหมาอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่มสำหรับเยาวชนผู้เข้าร่วมโครงการ 39 คน และเป็นค่าตอบแทนวิทยากร ผลสัมฤทธิ์ของการจัดงาน โดยประเมิน Pretest และ Posttest ก่อนและหลังการดำเนินโครงการ คณะของเด็กเยาวชนหลังจากเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีคะแนนสูงขึ้น ประกอบกับผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในแต่ละโรงเรียน ปีการศึกษา 2560 สูงขึ้นกว่าปีการศึกษา 2559

จุดเด่นของโครงการนอกเหนือจากการที่โครงการนี้เกิดขึ้นภายใต้ความร่วมมือของโรงเรียนในพื้นที่ตำบลเวียงตาล คณะผู้ปกครองและอบต.เวียงตาลแล้ว วิทยากรผู้ให้ความรู้ยังเป็นประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ตำบลเวียงตาลอีกด้วย ประกอบกับการเป็นโครงการที่มีความต่อเนื่องและดำเนินการมาจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ.2561 ทำให้มีการพัฒนาต่อยอดทั้งในเรื่องของการออกแบบพัฒนาและจัดทำสื่อการเรียน การสอนให้มีความทันสมัยกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ส่งผลให้คะแนนการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติของเด็กนักเรียนในพื้นที่ตำบลเวียงตาลดีขึ้น ตลอดจนสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน กล่าวคือ การนำเด็กและเยาวชนไปยังสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบล เช่น ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย ตลาดทุ่งเกวียน เพื่อการทักทายแนะนำตนเอง การบอกทิศทาง สนทนาตอบคำถามบริการแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติในสถานการณ์จริง

รางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2561

ประเภทที่ 2
ด้านการเสริมสร้างสันติสุข
และความสามัคคี

เทศบาลตำบลกระสัง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

เลขที่ 24 หมู่ 1 ถนนเทศบาล 2 ตำบลกระสัง อำเภอกระสัง
จังหวัดบุรีรัมย์ โทรศัพท์ 0-4469-1508 โทรสาร 0-4469-1508 ต่อ 101

ประชากร

3,507 คน (ชาย 1,670 คน หญิง 1,837 คน)

พื้นที่

1.56 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 5 ชุมชน 4 หมู่บ้าน)

รายได้

3,456,931.31 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

19,051,653 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายกิมฮ้อ เหลืองประภัสร์ นายกเทศมนตรีตำบลกระสัง
2. นายอภิชาติ เรืองจินดาวลัย ประธานสภาเทศบาลกระสัง
3. นายวรเศรษฐ์ ธีราไชยพันธ์ ปลัดเทศบาลตำบลกระสัง

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 12 คน

หญิง จำนวน - คน

เทศบาลตำบลกระสัง เป็นพื้นที่ที่มีอัตลักษณ์ทางภูมิสังคมที่มีลักษณะเผ่าพันธุ์ที่ต่างกัน จึงมุ่งเน้นการการสร้างความสันติสุขและความสมานฉันท์ให้แก่ประชาชนในเทศบาลตำบลกระสัง และพื้นที่ใกล้เคียง มีการพัฒนาชุมชนให้เป็นเมืองน่าอยู่ สังคมเป็นสุข ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เนื่องจากตำบลกระสังมีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ประชากรมีทั้งประชาชนท้องถิ่นดั้งเดิม และประชาชนที่ได้อพยพเข้ามาจากในอดีตหลายชนชาติ ได้แก่ จีน เขมร ลาว และส่วย

ด้วยเหตุนี้ เทศบาลตำบลกระสัง จึงได้เสริมสร้างความสันติสุขและสมานฉันท์ โดยส่งเสริมให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันในรูปแบบของประเพณีอันดีงาม ที่ตั้งจุดเด่นทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชนชาติต่างๆ มาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกชนเผ่า เพื่อลดปัญหาความขัดแย้ง และร่วมกันแก้ไขปัญหาทางออกร่วมกัน โดยเทศบาลตำบลกระสังมีนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ ที่ส่งเสริมให้ 1) นโยบายในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน 2) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 3) สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ การบูรณาการการทำงานร่วมกัน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม หลอมรวมทั้ง 4 ชนเผ่า และ 3 ศาสนา

สำหรับ โครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ของเทศบาลตำบลกระสัง ได้แก่

โครงการลานคนดี 4 ชนเผ่า

เทศบาลตำบลกระสัง เป็นพื้นที่ที่มีทางอัตลักษณ์ทางภูมิสังคม ซึ่งประชากรมีลักษณะเผ่าพันธุ์ที่ต่างกัน โดยประกอบไปด้วย 4 ชนเผ่า ได้แก่ จีน เขมร ลาว และส่วย มีความแตกต่างทางศาสนา ซึ่งประกอบด้วย ศาสนาพุทธ 85% เป็นเผ่าพันธุ์ที่อพยพมาตั้งถิ่นฐาน ซึ่งแต่ละชนชาติมีความแตกต่างกันทางภาษา ได้แก่ ภาษาเขมร ถือเป็นภาษาหลักรองลงมาจากภาษาไทย ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลกระสังใช้ภาษาเขมรเป็นหลัก เนื่องจากมีพื้นที่ติดกับราชอาณาจักรกัมพูชา และยังมีคนไทยเชื้อสายเขมรซึ่งได้อพยพมาจากจังหวัดสุรินทร์มาตั้งรกรากที่ตำบลกระสังอีกเป็นจำนวนมาก จนมาถึงปัจจุบันมีคนไทยเชื้อสายเขมรในพื้นที่ ประมาณ 55% ภาษาจีนจากคนจีนที่อพยพมาจากประเทศจีน มีเชื้อสายมาจากเมืองซัวเถา มณฑลกว่างตุง ซึ่งปัจจุบัน

คนไทยเชื้อสายจีนที่อาศัยอยู่ในตำบลกระสัง ประมาณ 25% ภาษาลาว เนื่องจากตำบลกระสังได้รับอิทธิพลการใช้ภาษาจากชนชาติลาวที่มีการอพยพเข้ามาทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ปัจจุบันมีคนไทยเชื้อสายลาวอยู่ประมาณ 15% ภาษาส่วย (กวย) เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีภาษาที่ใช้เฉพาะในการสื่อสาร คือ ภาษาส่วย หรือ ภาษากวย เป็นชนพื้นเมืองของอำเภอกระสัง ซึ่งจะเป็นภาษาที่คล้ายคลึงกับภาษาเขมร แต่ไม่เหมือนภาษาเขมร มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ปัจจุบันมีกลุ่มชาติพันธุ์ส่วย หรือ กวย ในพื้นที่ประมาณ 5% นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มที่มีความแตกต่างทางศาสนา ได้แก่ ศาสนาคริสต์ 10% มีโบสถ์เพื่อประกอบพิธีทางศาสนาในพื้นที่ จำนวน 1 แห่ง ซึ่งสร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2542 และศาสนาอิสลาม 5% กลุ่มผู้นับถือศาสนาอิสลาม (กลุ่มปาทาน) อพยพมาตั้งรกราก ประมาณปี พ.ศ. 2527 กลายเป็นชุมชนชาวมุสลิม และมีมัสยิดจำนวน 1 แห่งในพื้นที่

จากความแตกต่างและหลากหลายทางชนเผ่าของตำบลกระสังนั้น ทำให้เทศบาลตำบลกระสังตระหนักถึงปัญหาความแตกต่างระหว่างชนเผ่าที่จะเกิดขึ้น เทศบาลตำบลกระสังจึงเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนและเสริมสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความสมานฉันท์ โดยการนำกิจกรรมทางประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นจุดเด่น เพื่อเป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกชนเผ่า ทุกศาสนา เป็นการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประจำทุกปี เป็นพื้นที่ที่ส่งเสริมให้คนในทุกชนเผ่าบูรณาการร่วมกันเพื่อเป็นประโยชน์แก่ชุมชนโดยมีกระบวนการ ดังนี้

1. จัดเวทีประชาคมเพื่อเปิดโอกาสให้ทุกชนเผ่า ทุกศาสนา มีอิสระในการแสดงความคิดเห็น ร่วมกันแก้ไขปัญหา ร่วมกันรับผิดชอบท้องถิ่นของตนเอง และส่งเสริมความสามัคคี
2. ส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวันสำคัญต่างๆ
3. ส่งเสริมการศึกษาให้แก่เยาวชนให้ได้เรียนรู้ สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ
4. เทศบาลได้จัดให้มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ร่วมกันพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

กระบวนการแก้ไขปัญหาความแตกต่างทางชนเผ่าของเทศบาลตำบลกระสัง เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการบูรณาการร่วมกันของทุกชนชาติในพื้นที่ โดยส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมตามความเชื่อ

ของแต่ละชนเผ่าให้ดำรงอยู่ เปิดกว้างให้ทุกชนชาติได้มีส่วนร่วมเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และมีการจัดกิจกรรมขึ้นเป็นประจำทุกปี รวมถึงเทศกาลสำคัญต่างๆ ดังนี้

1. ประเพณีแซนโชนดา (เขมร) เป็นประเพณีเช่นไหว้บรรพบุรุษของชาวไทยเชื้อสายเขมร ซึ่งเป็นการจัดขึ้นทุกปี เพื่อเป็นการรำลึกและเป็นการอุทิศส่วนกุศลแด่บรรพบุรุษผู้ล่วงลับ (เปรียบเสมือนการเทศกาลไหว้บรรพบุรุษของคนไทยเชื้อสายจีน) โดยเทศบาลตำบลกระสัง เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำกิจกรรม เมื่อถึงวันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 10 ก็จะจัดกิจกรรมที่วัดในพื้นที่ เทศบาลตำบลกระสังก็จะทำการประชาสัมพันธ์ให้พี่น้องประชาชนได้เข้ามาร่วมทำพิธี ได้พบปะพูดคุยเพื่อจัดทำประชาคมต่อไป

2. ประเพณีกินเจ (จีน) ได้ดำเนินกิจกรรมเป็นประจำทุกปี โดยเปิดโอกาสให้ทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนาเข้ามาทำกิจกรรมร่วมกัน โดยเป็นการงดการบริโภคเนื้อสัตว์ งดการฆ่าสัตว์ งดชีวิตสัตว์ ด้วยการรวบรวมเงินบริจาคจากผู้สนใจ โดยเทศบาลตำบลกระสังเป็นตัวกลางในการดำเนินงาน และประชาสัมพันธ์

3. ประเพณีปั้นโจล (มะม่วง หรือ แกลมอ) เป็นการร่ายรำ เป็นพิธีกรรมที่ชนชาติส่วย หรือ กูย มีความเชื่อว่าเป็นการร่ายรำเพื่อรักษาอาการเจ็บป่วย โดยเป็นการร่ายรำมีดนตรีประกอบ ในการรักษาอาการเจ็บป่วย จุดประสงค์เพื่อให้วิญญาณบรรพบุรุษเกิดความพึงพอใจและทำให้ลูกหลานเจริญรุ่งเรือง

4. ประเพณีแห่นางแมว (ลาว) เป็นประเพณีที่เทศบาลตำบลกระสังจัดขึ้นตามประเพณี ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ เพื่อให้ลูกหลานที่อยู่ไกลนั้นได้กลับมาแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ เป็นพิธีที่ชาวนาแห่งนางแมวเพื่อขอฝน ทำสืบต่อกันมาด้วยความเชื่อที่ว่า หากทำพิธีแห่นางแมวแล้ว อีกไม่ช้าฝนก็จะตกลงมา

5. กิจกรรมจัดประชุมประชาคมและเสวนารับฟังความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาของเทศบาลตำบลกระสัง เป็นกิจกรรมที่เทศบาลตำบลกระสัง จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและพัฒนาประชาชนทุกชนเผ่า ทุกศาสนา เข้าด้วยกัน โดยจัดประชาคมและเสวนาหาทางออกร่วมกันระหว่างผู้นำชุมชน กลุ่มองค์กร/ชมรม ได้รับทราบของความคิดเห็นของประชาชน รวมถึงหาทางออกร่วมกัน ลดความขัดแย้งอย่างสันติวิธีในชุมชน โดยมีชื่อว่ากิจกรรม “กระสังคนดี 4 ชนเผ่า” และจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี

6. กิจกรรมส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยเทศบาลตำบลกระสัง ส่งเสริมให้มีการจัดการแต่งกายประจำชนเผ่า จัดให้มีการเดินขบวนเพื่อสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ จัดให้มีการละเล่นการแสดงที่เป็นจุดเด่นของชนเผ่า เพื่อให้ประชาชนภายนอกได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้สำนึกรักท้องถิ่นและบ้านเกิด นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งชมรมศิลปะการแสดงพื้นบ้านเทศบาลตำบลกระสังขึ้น เพื่อเป็นการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมการละเล่นพื้นบ้านของท้องถิ่นให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้และรักษา รวมถึงเป็นกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกชนชาติ และทุกศาสนา ให้มาทำกิจกรรมร่วมกัน

7. ส่งเสริมและสนับสนุนผลิตภัณฑ์ของดีอำเภอกระสัง เทศบาลตำบลกระสังจัดให้มีการนำพืชผลทางการเกษตรที่มีในพื้นที่มาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ขึ้นชื่อของดีอำเภอกระสัง ของขึ้นชื่อที่นำมาแปรรูป คือ การนำผักกาดที่มีคุณภาพจากในพื้นที่มาแปรรูปเพื่อนำไปขายสร้างรายได้ให้ชุมชน

8. การไม่ปิดกั้นทางศาสนา เทศบาลตำบลกระสังส่งเสริมให้ทุกศาสนาในพื้นที่มีความเอื้อเฟื้อต่อกัน ถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันในเรื่องของชนเผ่า และยังมีมีความแตกต่างกันทางด้านศาสนา เข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ประชาชนในพื้นที่นั้นยังอยู่ร่วมกันด้วยความสันติสุข โดยที่ผ่านมากลุ่มชาวมุสลิมได้มีการขอสร้างมัสยิดเพื่อเป็นศาสนสถานในการประกอบพิธี เพื่อให้เป็นที่เข้าใจและยอมรับของประชาชนทุกฝ่ายในพื้นที่ เทศบาลตำบลกระสังจึงทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการจัดรับฟัง และขับเคลื่อนให้การสร้างมัสยิดประสบความสำเร็จ รวมถึงการสร้างโบสถ์ของศาสนาคริสต์ในพื้นที่

ความสำเร็จของเทศบาลตำบลกระสังในการเสริมสร้างความสันติสุขและความสมานฉันท์ มาจากความตั้งใจของคณะทำงานเทศบาลตำบลกระสัง และภาคประชาชนที่ถึงแม้ว่าจะมาจากหลากหลายชนเผ่า รวมถึงมีความแตกต่างทางศาสนา แต่มีความต้องการให้ชุมชนและท้องถิ่นของตนเองมีความสันติสุข และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้กระบวนการสร้างความสมานฉันท์ ดำเนินการไปได้ดี โดยมีปัจจัยความสำเร็จ คือ ปัจจัยการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ทุกชนเผ่า และทุกศาสนา ปัจจัยการที่เทศบาลตำบลกระสังมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของทุกชนเผ่า ทุกศาสนา และนำมาบูรณาการร่วมกันให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชน ปัจจัยการจัดการแก้ไขปัญหาจากชุมชนผ่านทางผู้นำชุมชนเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมและพัฒนาให้ชุมชนมีความเข้มแข็งที่ดีขึ้น

และปัจจัยที่มาจากความร่วมมือจากทุกชนเผ่า ทุกศาสนาโดยไม่แบ่งแยกในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันโดยผ่านประเพณีและวัฒนธรรมทุกชนเผ่าในตำบลกระสัง เพื่อหลอมรวมทั้ง 4 ชนเผ่าให้เป็น “**เสื้อผืนเดียวกัน**” งบประมาณในการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่มาจากการบริจาคจากภาคประชาชนที่ต้องการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นของตนเองให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของเทศบาลตำบลกระสังที่ว่า “**เมืองน่าอยู่ สังคมมีสุข การศึกษามีคุณภาพ ยึดหลักธรรมาภิบาล**”

โครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนตาม “นโยบายจังหวัดสะอาด”

เทศบาลตำบลกระสัง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งเดียวในอำเภอกระสังที่มีระบบการบริการจัดเก็บขยะ ขนย้ายขยะและกำจัดขยะ นอกจากนี้พื้นที่เทศบาลตำบลกระสังยังเป็นศูนย์กลางของหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน ธนาคาร ตลาดสด และร้านค้าจำนวนมาก รวมถึงจำนวนประชาชนที่เข้ามาจับจ่ายใช้สอยเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาปริมาณขยะล้นถังโดยจำนวนปริมาณขยะในแต่ละวันของเทศบาลตำบลกระสังเฉลี่ยวันละ 6.2 ตันต่อวัน จากจำนวนประชากรในพื้นที่ตามทะเบียน มีจำนวน 3,507 คน ซึ่งเฉลี่ยแล้วมีจำนวน 1.77 กิโลกรัมต่อคน เทศบาลตำบลกระสังเล็งเห็นถึงปัญหาเรื่องขยะในชุมชน จากการเฝ้าสังเกตการณ์ของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลกระสัง พบว่ามีประชาชนภายนอกเขตเทศบาล และประชากรแฝงเข้ามาเป็นจำนวนมาก ทำให้ปัญหาขยะในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลกระสังกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่จำเป็นต้องเร่งแก้ไข และเนื่องจากเทศบาลตำบลกระสังนั้น ยังไม่มีพื้นที่ในการทิ้งขยะเป็นของตนเอง ต้องขออาศัยพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงเป็นพื้นที่ที่ใช้สำหรับทิ้งขยะ จึงได้มีการจัดประชุมเพื่อหารือการแก้ไขปัญหาและหาทางออกของปัญหาขยะที่เกิดขึ้นในพื้นที่อย่างเร่งด่วน เทศบาลตำบลกระสังจึงนำแผนแม่บทมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน โดยการนำแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559-2564) “**จังหวัดสะอาด**” ของกระทรวงมหาดไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด และจัดกิจกรรมโครงการลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะมูลฝอย มีการติดตั้ง “**จุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน**” เพื่อให้หากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายและมูลฝอยที่ติดเชื้อ ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องครบทุกหมู่บ้าน

การขนย้ายขยะเพื่อนำไปกำจัดยังปลายทาง ยังคงเป็นปัญหาหลักของเทศบาลตำบลกระสัง เนื่องจากสถานที่รองรับขยะนั้นตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลอุทุมมธรรม ซึ่งในอดีตเป็นพื้นที่สาธารณะที่ใช้ในการเลี้ยงสัตว์โลกหนองแต่ จำนวนประมาณ 40 ไร่ ต่อมาเริ่มมีประชาชนบุกรุก

พื้นที่เข้าไปสร้างบ้านเรือนอาศัยอยู่ ทำให้พื้นที่ดังกล่าว เหลือพื้นที่ จำนวน 8.25 ไร่ ภายหลังเมื่อมีการขยายตัวของชุมชนจึงกลายเป็นที่ทิ้งขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลกระสังและเทศบาลอื่นๆ ใกล้เคียง ทำให้เกิดความขัดแย้งกับผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ เพราะมีปริมาณขยะมูลฝอยค่อนข้างมาก ปริมาณขยะนั้นมีความสูงมากกว่า 2 เมตร ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน ช่วงที่ฝนตกนั้นจะมีแมลงวัน หนู และสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคต่างๆ ออกมาเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีกลิ่นเหม็นจากขยะมูลฝอยส่งผลกระทบต่อระบบทางเดินหายใจของประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง กลายเป็นความขัดแย้งระหว่างเทศบาลตำบลกระสังกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลอุทุมมธรรม ได้แก่ หมู่ที่ 1, 2, 9, 15 และหมู่ที่ 16 และประชาชนที่ทำพื้นที่เกษตรกรรมรอบบริเวณที่รองรับขยะมูลฝอย โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 2 (มีพื้นที่ 8.75 ไร่) เพราะเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง เทศบาลตำบลกระสังจึงนำปัญหาความขัดแย้งเหล่านี้มาพิจารณาอย่างเร่งด่วน จึงได้มีการปรึกษาหารือการดำเนินงานร่วมกับเทศบาลตำบลอุทุมมธรรมซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ เนื่องจากเทศบาลตำบลกระสังไม่สามารถนำงบประมาณของตนเองมาใช้ปรับปรุงสถานที่รองรับขยะมูลฝอยได้ เพราะไม่สามารถทำการนอกเขตพื้นที่ได้ ทำได้เพียงดำเนินการปรับเกลี่ยฝังกลบขยะมูลฝอย ปีละ 3-4 ครั้งเท่านั้น เมื่อได้ข้อสรุปในการหารือร่วมกับเทศบาลตำบลอุทุมมธรรมให้เข้าใจถึงปัญหาที่ต้องเผชิญแล้ว เริ่มจากการสำรวจเพื่อจัดเวทีบูรณาการร่วมกันเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ร่วมกันในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยอย่างเป็นรูปธรรม

เทศบาลตำบลกระสัง ได้ตรวจสอบประชาชนที่ทำเกษตรกรรมบริเวณสถานที่ที่รองรับขยะมูลฝอย จำนวน 8 ราย หลังจากนั้นจึงได้จัดประชุมปรึกษาหารือเพื่อขยายพื้นที่จาก 8.25 ไร่ เป็นจำนวน 10 ไร่ ซึ่งประชาชนที่ได้เข้าร่วมประชุมมีการเห็นชอบให้พื้นที่ได้ตามจำนวนที่มีความประสงค์ ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบุรีรัมย์ร่วมเข้าหารือเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยขอให้ดินสาธารณะประโยชน์ จำนวน 10 ไร่ ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์

การเข้ารับฟังความคิดเห็นจากประชาชนที่ได้รับผลกระทบนั้นได้รับการประสานงานจากผู้ใหญ่บ้านน้อย หมู่ 2 จัดเวทีประชาคม ณ ศาลาบ้านน้อย ในวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2561 โดยมีผู้เข้าร่วมรับฟังและร่วมหารือ ได้แก่ นายอำเภอกระสัง เทศบาลตำบลอุทุมมธรรม เจ้าหน้าที่ที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบุรีรัมย์ กำนันตำบลกระสัง ผู้ใหญ่บ้านและ

ผู้แทนหมู่บ้าน หมู่ที่ 1, 2, 9, 15 และหมู่ที่ 16 และประชาชน รวม 130 คน มีเทศบาลตำบลกระสัง เป็นผู้ดำเนินงาน โดยประชาชนที่ได้รับผลกระทบมีข้อเสนอ คือ การนำขยะมูลฝอยมาทิ้งต้องมีการจัดการขยะที่ดี จัดให้มีกำแพงที่มั่นคง มีบริเวณที่มีรั้วล้อมรอบให้มีมิติชัดเจน และให้นำเทคโนโลยีคัดแยกขยะเข้ามาใช้ รวมถึงไม่ให้มีกลิ่นรบกวนเหมือนเช่นที่ผ่านมา ด้านเทศบาลตำบลอุดมธรรม นั้น มีมติเห็นชอบให้เทศบาลตำบลกระสัง เข้าไปดำเนินการจัดการสถานที่เพื่อรองรับขยะมูลฝอย โศกหนองเต้ ให้มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม โดยที่สภาเทศบาลตำบลกระสังมีมติเห็นชอบให้เทศบาลตำบลกระสังทำกิจการนอกเขตและขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์โศกหนองเต้ ซึ่งอยู่ในเขตการปกครองของเทศบาลตำบลอุดมธรรม และดำเนินการต่อให้ถูกหลักการของกฎหมาย ถือเป็นกรณียุติความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาเป็นระยะเวลานาน และเป็นการสร้างความสันติสุขและความสมานฉันท์ให้แก่ทุกฝ่าย โดยผ่านการดำเนินงานของเทศบาลตำบลกระสัง ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยความสำเร็จจากการขับเคลื่อนงานของเทศบาลตำบลกระสัง ภาครัฐ และภาคประชาชน คือ ปัจจัยแรก ประชาชนมีความเข้าใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น และยินยอมให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยให้เป็นรูปธรรม เพื่อหาข้อยุติปัญหาที่เกิดขึ้น ปัจจัยที่สอง คือ เทศบาลตำบลกระสัง มีความตระหนักกับปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น และร่วมกันขับเคลื่อนปัญหา รวมถึงร่วมกันจัดการปัญหาร่วมกัน ปัจจัยที่สาม คือ การจัดทำเวทีประชุมคม เพื่อรับฟังเสียงจากประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ เพื่อให้ได้รับข้อยุติและการแก้ไขอย่างถูกต้อง และปัจจัยสุดท้าย คือ เทศบาลตำบลกระสัง และหน่วยงานภาครัฐที่เข้ามามีส่วนร่วมได้รับฟังความต้องการจากประชาชนโดยตรง และช่วยกันขับเคลื่อนให้สถานที่รองรับขยะมูลฝอยมีมาตรฐาน มั่นคง ถูกต้องและตามหลักสุขาภิบาล

ความสำเร็จที่เกิดขึ้น เทศบาลตำบลกระสังจึงได้ดำเนินการเพื่อขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2553 ในงบประมาณ ปี 2562 ได้อนุมัติงบประมาณในการปรับปรุงทัศนียภาพสถานที่รองรับขยะให้เป็นสถานที่เทกองขยะมูลฝอยแบบควบคุม (Controlled Dump) เป็นจำนวนเงิน 1,550,000 บาท และในอนาคต คาดว่าจะดำเนินการของงบประมาณเพื่อทำการก่อสร้างโรงคัดแยกขยะขนาด 10 ตันต่อวัน และขอจัดตั้งเป็นสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยขนาดย่อยในระดับอำเภอกระสัง เพื่อรองรับขยะมูลฝอยจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกระสัง 11 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลอุดมธรรม เทศบาลตำบล

หนองเต้ง เทศบาลตำบลสองชั้น องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรารมย์ เทศบาลตำบลชุมแสง องค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ องค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปรือ องค์การบริหารส่วนตำบลลำดวน และองค์การบริหารส่วนตำบลสูงเนิน

เทศบาลตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลท่าสาป อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา รหัส 95000
โทรศัพท์ 0-7336-2485 โทรสาร 0-7336-2485

ประชากร

7,928 คน (ชาย 3,961 คน หญิง 3,967)

พื้นที่

16.11 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 6 หมู่บ้าน)

รายได้

19,054,651.21 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

19,573,050 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายมะสติ ทะยี่ปี	นายกเทศมนตรีตำบลท่าสาป
2. นายดานีเยา เจ๊ะสนิ	ประธานสภาเทศบาลตำบลท่าสาป
3. นายชานนท์ สาและ	ปลัดเทศบาลตำบลท่าสาป

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 10 คน
หญิง จำนวน 1 คน

เทศบาลตำบลท่าสาป เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลงานที่โดดเด่น และเป็นต้นแบบในการเสริมสร้างสันติสุข และความสมานฉันท์อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องด้วยเทศบาลตำบลท่าสาปเป็นพื้นที่พหุวัฒนธรรม มีพี่น้องไทยพุทธ ไทยมุสลิมอาศัยอยู่ร่วมกัน มีศาสนาและวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างในการใช้ชีวิตประจำวัน ด้วยเหตุนี้ เทศบาลตำบลท่าสาปจึงได้ดำเนินนโยบายที่มุ่งเน้นให้ประชาชนทุกคนที่ไม่่ว่าจะแตกต่างกันด้วยเพศ อายุ ศาสนา เป็นผู้พิการ หรือผู้ด้อยโอกาสสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างหลากหลาย แต่ดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของตน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี และความสมานฉันท์ ลดความขัดแย้งในพื้นที่ จึงจะนำไปสู่การเสริมสร้างความสามัคคี เกิดสันติสุขได้อย่างยั่งยืนถาวร ดังนี้

1. **นโยบายด้านการพัฒนาสังคมที่มีคุณภาพ** เป็นนโยบายการส่งเสริมงานพัฒนา ด้านการศึกษา ด้านการกีฬา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ด้านการสาธารณสุข ด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เพื่อสร้างสังคมปลอดภัยให้ประชาชนอยู่อย่างสันติสุข
2. **นโยบายด้านพัฒนาเศรษฐกิจ** เป็นนโยบายที่จะส่งเสริมการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่นให้เจริญรุ่งเรือง ส่งเสริมการค้า กลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
3. **นโยบายด้านพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** เป็นนโยบายที่จะส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชนอย่างยั่งยืน
4. **นโยบายด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** เป็นนโยบายที่จะดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการให้ได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและต่อเนื่องกับโครงการที่ดำเนินการไปแล้วในพื้นที่อย่างทั่วถึง
5. **นโยบายด้านการเมืองการบริหาร** เป็นนโยบายที่มุ่งเน้นให้การบริหารงานของเทศบาลสามารถสนองความต้องการของประชาชน และตอบสนองภารกิจของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างสันติสุข และความสมานฉันท์ ของเทศบาลตำบลท่าสาป ได้แก่

โครงการตลาดนัดภูมิปัญญาสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น (ย้อนอดีตเมืองยะลา 2 ฝั่งคลอง 3 วัฒนธรรม ประจำปี 2560)

ด้วยสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้แต่ตั้งปี พ.ศ. 2547 ซึ่งเทศบาลตำบลท่าสาปเป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ โดยมีพี่น้องไทยพุทธถูกลอบยิง และมีการลอบวางระเบิดในพื้นที่ และการก่อวินาศกรรมต่างๆ ทำให้พี่น้องทั้งไทยพุทธและมุสลิมเกิดความหวาดกลัว และอาศัยอยู่ด้วยความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน ทั้งที่ในอดีตพี่น้องไทยพุทธและพี่น้องไทยมุสลิมเคยอยู่ร่วมกันเสมือนญาติพี่น้องมาโดยตลอด ด้วยเหตุนี้ ทำให้พี่น้องไทยพุทธซึ่งอยู่ในหมู่บ้านหนึ่งแยกตัวออกจากชุมชนอื่นที่ส่วนใหญ่เป็นพี่น้องมุสลิม มีการสร้างรั้วกันเขตแดน ตรวจสอบการเข้าออกเพื่อป้องกันเหตุและรักษาความปลอดภัย และยิ่งในเวลาพลบค่ำชาวบ้านทุกคนจะรีบเข้าบ้านและไม่กล้าออกมาทำกิจกรรมนอกบ้านเลย ด้วยเหตุนี้ เทศบาลตำบลท่าสาปเห็นว่ามีความจำเป็นต้องแก้ปัญหาดังกล่าว เพื่อลดความหวาดระแวงระหว่างพี่น้องไทยพุทธไทยมุสลิมที่มีอยู่ให้กลับมามีความรัก ความสามัคคี และความสมานฉันท์เฉกเช่นในอดีต ลดความหวาดระแวงกัน จึงได้จัดทำ “โครงการตลาดนัดภูมิปัญญาท้องถิ่นสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น ประจำปี 2560” ขึ้น เพื่อลดปัญหาความหวาดระแวงที่เกิดขึ้น กระตุ้นให้ประชาชนออกจากบ้านเรือนมาทำกิจกรรมร่วมกัน โดยใช้วัฒนธรรมเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงผู้คนเข้าด้วยกัน และยังเป็นปลูกฝังจิตสำนึกแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และการละเล่นพื้นบ้านที่มีมาตั้งแต่โบราณกาล ซึ่งนับวันจะสูญหายไปจากความทรงจำ และชีวิตประจำวันของเด็กเยาวชน และประชาชนรุ่นหลัง ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ที่กำลังเจริญเติบโตขึ้น มีใจอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ร่วมเรียนรู้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมให้คงอยู่สืบไปอย่างยั่งยืน ดังนี้

1. เทศบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการตลาดนัดภูมิปัญญาสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นฯ

2. จัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกับกิจกรรมเวทีเล่าสู่กันฟัง เพื่อถามตอบ ความเป็นมาของตำบลท่าสาป ซึ่งเป็นที่ตั้งเมืองเก่าของจังหวัดยะลา และส่วนราชการในอดีต เพื่อสืบค้นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนชาวไทยพุทธและไทยมุสลิมที่อยู่ร่วมกันเหมือนพี่น้องและมีความรักความสมานฉันท์ต่อกัน

3. จัดทำ “โครงการตลาดนัดภูมิปัญญาท้องถิ่นสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น ประจำปี 2560” ขึ้น ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม ถึงวันที่ 2 เมษายน 2560 ณ บริเวณท่าแพเก่า เชิงสะพานเรือนจำ หมู่ที่ 1 ตำบลท่าสาป อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา โดยภายในงานได้จัดให้มีกิจกรรมรูปแบบต่างๆ มากมายและมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม อาทิ การแสดงซีละ การแสดงชุดรำถวายพระพร กิจกรรมกวนข้าวเหนียวแก้ว สัมพันธ์การประกวดทำอาหารและขนมพื้นบ้าน การสาธิตการแกะหนังวัวย่างกูละ (หนังตลุง) การจักสาน การทำทอกรงนก การแสดงตาลีก็ปัด การแสดงดิเกสุลุ การแสดงรามโนราห์ การแสดงอนาเซต การแสดงว้ายกูละ (หนังตะลุง) การแข่งขันพายเรือทวนน้ำ การแข่งขันลูกข่างไม้ (กาซิง) เป็นต้น โดยมีประชาชนในเทศบาลตำบลท่าสาปและประชาชนในเขตพื้นที่ใกล้เคียงเข้าร่วมงานอีกมากมาย

4. การต่อยอดโครงการ เทศบาลตำบลท่าสาปได้ต่อยอดกิจกรรม โดยจัดงานในพื้นที่จัดงานเดียวกันและพื้นที่ใกล้เคียงเพิ่มเติม ดังนี้

- ▶ ตลาดต้องชม ท่าแพ-ท่าสาป ที่มีการขายสินค้าและอาหารพื้นบ้านในทุกๆ วันเสาร์ เวลา 10.00 น. – 20.00 น.
- ▶ ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ถนนคนเดิน ท่าสาปแต่ก่อน มีการจำหน่ายสินค้าที่หลากหลายในทุกวันเสาร์ต้นเดือน ณ พื้นที่ชุมชนไทยพุทธ โดยมีพ่อค้าแม่ค้าที่มีความหลากหลายทางศาสนามาร่วมวางจำหน่ายสินค้า ทำให้ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพ มีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นการพัฒนาคุณภาพ ยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มปรับตัวเข้าสู่การพัฒนาและสร้างตลาดที่ชุมชนดึงคนเข้ามาหมู่บ้าน ด้วยชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ให้เกิดการกระจายรายได้หมุนเวียนเพิ่มขึ้น

จากผลจากการดำเนินงานของเทศบาลตำบลท่าสาปนี้ สามารถเสริมสร้างความสามัคคีได้อย่างยั่งยืนและถาวร ผลสำเร็จของโครงการตลาดนัดภูมิปัญญาสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น ประจำปี 2560 คือการที่ประชาชนในตำบลท่าสาป มีความรัก ความสามัคคีต่อกันมากขึ้น มีรอยยิ้ม และเสียงหัวเราะที่มีความสุข อีกทั้งศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่ดั้งเดิม ตลอดจนการละเล่น และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นับวันจะจางหายไปถูกสืบทอดให้ดำรงคงอยู่ต่อไป ปัจจุบัน “โครงการตลาดนัดภูมิปัญญาสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น” “ตลาดต้องชม ท่าแพ-ท่าสาป” และ “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ถนนคนเดิน ท่าสาปแต่ก่อน” เป็นงานที่ดึงดูดให้ประชาชนทั้งในเขตเทศบาลตำบลท่าสาป และนอกเขตพื้นที่ รวมถึงนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมและแวะเวียนอย่างคับคั่ง โครงการดังกล่าวส่งผลให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

โครงการโรงเรียนมิสุขผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลท่าสาป

ประเทศไทยได้เข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 กล่าวคือ มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปเกินกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศ อันเป็นผลมาจากอัตราการเกิดที่ลดลงและความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ ทำให้ผู้สูงอายุมีอายุยืนยาวขึ้น การที่ประชากรวัยสูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ประเทศต้องมีรายจ่ายด้านสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น ครอบครัวต้องแบกรับภาระในการดูแลผู้สูงอายุมากขึ้น ขณะที่ผู้สูงอายุเองเมื่อมีอายุยืนยาวขึ้นก็ยิ่งต้องเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนรายได้ หรือรายได้ไม่เพียงพอแก่การดำรงชีพ รวมถึงความเสี่ยงจากการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังต่าง ๆ ความพิการหรือทุพพลภาพ นอกจากนี้สภาพครอบครัวไทยที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต จากที่มีคนหลายรุ่นอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน กลายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุต้องอยู่กันตามลำพัง ขาดผู้ดูแล และอาจเกิดความรู้สึกไร้ชีวิตไร้ความหมาย

เทศบาลตำบลท่าสาป ได้เล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าว ประกอบกับภารกิจของเทศบาลซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการดูแลผู้สูงอายุ รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน และแสวงหาความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีพื้นที่ในการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การถ่ายทอดภูมิปัญญา หรือการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นการยกระดับการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อให้ผู้สูงอายุมองเห็นคุณค่าและความสำคัญของตนเอง และชุมชนประจักษ์ในศักยภาพและพลังของผู้สูงอายุ อันจะส่งผลให้ผู้สูงอายุใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี และมีความสุข เทศบาลจึงได้ร่วมกับ สำนักงานพัฒนาสังคมจังหวัดยะลา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยะลา และภาคีเครือข่าย ดำเนินการจัดตั้ง

“โรงเรียนมิสุขผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลท่าสาป” ขึ้น และสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ข้อ 3 การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโรงเรียนมิสุขฯ ด้วย

โรงเรียนมิสุขผู้สูงอายุเทศบาลตำบลท่าสาป เป็นโรงเรียนผู้สูงอายุแห่งแรกและแห่งเดียวของจังหวัดยะลา ที่ใช้หลักสูตรของกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และผสมผสานการเรียนโดยใช้รูปแบบของพหุวัฒนธรรมเข้าไปเกี่ยวข้อง เนื่องจากผู้เรียนมีทั้งพี่น้องไทยพุทธ และไทยมุสลิม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้อย่างชัดเจนในการสร้างความรัก ความสามัคคี ความปรองดอง และลดความหวาดระแวงในกลุ่มพี่น้องไทยพุทธและไทยมุสลิม

โรงเรียนมิสุขผู้สูงอายุเทศบาลตำบลท่าสาป เริ่มจัดการเรียนการสอนในปี พ.ศ.2559 จนถึงปัจจุบัน มีนักเรียนที่จบหลักสูตรแล้วจำนวน 4 รุ่น รุ่นละ 25 คน และปัจจุบันอยู่ระหว่างการเรียน

การสอนในรุ่นที่ 5 นักเรียนที่จบหลักสูตรไปแล้วและยังเรียนอยู่นั้นได้มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ กลุ่มตัดเย็บ โรงเรียนมีสุขผู้สูงวัยเทศบาลตำบลท่าเสา กลุ่มแอร์บีคผู้สูงอายุ กลุ่มดอกไม้จันทน์

การดำเนินการโรงเรียนมีสุขผู้สูงวัย เทศบาลตำบลท่าเสาดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายซึ่งประกอบไปด้วย 1) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดยะลา 2) ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านทักซิโด้จังหวัดยะลา 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 4) ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน (กศน.) ตำบลท่าเสา 5) สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา และ 6) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลท่าเสา เพื่อการจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งให้ผู้สูงอายุเกิดความสุขเกิดทักษะในการดูแลตนเอง มีคุณภาพชีวิตที่ดี ภายใต้แนวคิด **“การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ”** โดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้สูงอายุ สาธิตการเรียนรู้จะทำให้ผู้สูงอายุได้นำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน เพิ่มโอกาสในการรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน อีกทั้งยังเน้นการส่งเสริมความรัก ความสามัคคี ความปรองดอง และลดความหวาดระแวงในกลุ่มพี่น้องไทยพุทธ และพี่น้องไทยมุสลิม เนื่องจากการดำเนินการในรูปแบบของพหุวัฒนธรรม

รางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2561

ประเภทที่ 3
 ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย
 รัฐ เอกชน และประชาสังคม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84000
โทรศัพท์ 0-7727-2941 โทร 0-7728-5110

ประชากร

1,057,581 คน (ชาย 521,993 คน หญิง 535,588 คน)

พื้นที่

13,079.61 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 19 อำเภอ)

รายได้

1,367,829,920.56 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินย่ำขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

264,418,393.22 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายทรงศักดิ์ ทวีทอง	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. นายสมชาติ ประดิษฐ์พร	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ
3. นางสาวอภิญญา คำดี	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 32 คน

หญิง จำนวน 3 คน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีนโยบายในการบริหารที่ว่า “**ท้องถิ่นน่าอยู่
สู่คุณภาพชีวิตที่ดี มีหลักธรรมาภิบาล**” โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์การอย่างโปร่งใส ประชาชนมีส่วนร่วม โดยยึด “**ประชาชนเป็นศูนย์กลาง**” ซึ่งในการบริหารงานนั้นฝ่ายบริหารได้มีการแถลงนโยบายแก่ข้าราชการประจำเพื่อให้เกิดการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยผ่านกระบวนการขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาตามระเบียบอย่างเป็นระบบ โดยต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะก่อนดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการและยึดประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีภาพรวมในการบริหารงานที่มีความโดดเด่น ดังนี้

1. การจัดทำแผนและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน รูปแบบการจัดตั้งคณะกรรมการต่างๆ ประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและประชาชน กลุ่มองค์กรต่างๆ ในการร่วมคิด เสนอแนะ วางแนวทางในการดำเนินงาน ร่วมติดตาม ประเมินผลและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้แผนมีประสิทธิภาพตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างถูกต้องและทั่วถึง

2. การจัดทำโครงการและบริการสาธารณะ เปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคมในพื้นที่ และประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ตั้งแต่ริเริ่มเสนอแผนงานโครงการ/กิจกรรม ร่วมในการตัดสินใจพิจารณาเห็นชอบโครงการกิจกรรม ร่วมดำเนินงานตามแผน และร่วมติดตาม ประเมินผล

3. การบริหารงานการเงินการคลัง สร้างวิธีการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมและเต็มใจในการเสียภาษี โดยจัดให้มีการวางระบบควบคุมภายใน จัดทำบัญชีผู้เสียภาษี จัดทำบัญชีผู้เสียค่าธรรมเนียมการเข้าพักในโรงแรมโดยวางแนวทางในการให้บริการประชาชนด้วยความสะดวก รวดเร็ว พร้อมรับการตรวจสอบ และมีการประชุมผู้ประกอบการทุกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ความรู้ แนะนำชี้แจงทำความเข้าใจ และแจ้งให้ทราบถึงผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการ/ประชาชนจะได้รับ ทำให้ได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการเป็นอย่างดี

4. กิจการสภาท้องถิ่น มีการจัดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามวาระที่กำหนดและความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อนำประเด็นปัญหาด้านการให้บริการประชาชน ปัญหาที่ประชาชนกำลังประสบ โดยได้รับข้อมูลจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็น

ตัวแทนระหว่างประชาชนกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อหาข้อสรุปและแนวทางในการแก้ปัญหาให้ประชาชนได้อย่างถูกต้อง เป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชน นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้กลุ่มองค์กรต่างๆ และประชาชนสามารถเข้ารับฟังการประชุมสภา อีกทั้ง มีการจัดประชุมในพื้นที่อำเภอทุกอำเภอ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างองค์กรกับประชาชน ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมและนำไปสู่การพัฒนาในภาพรวม

5. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ผลงาน กิจกรรมต่างๆ ให้ประชาชนทราบหลายช่องทาง เช่น จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร โดยได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์เพื่อรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ของประชาชนหลายช่องทาง เช่น โทรศัพท์ เว็บไซต์ ฯลฯ

6. การส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของพลเมือง มีการดำเนินงานส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของพลเมืองหลายด้าน โดยร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน กลุ่มองค์กรต่าง ๆ และประชาชน จัดกิจกรรมที่ปลูกฝังจิตสำนึกและส่งเสริมการทำงานในรูปแบบเครือข่ายให้แก่ประชาชน อาทิเช่น โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต และการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โครงการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้อัจฉริยะ (LD) สำหรับผู้ปกครองในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โครงการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภาวะข้อเข่าเสื่อมด้วยศาสตร์แพทย์แผนไทยแก่ผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุ โครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพแกนนำและเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี โครงการฝึกอบรมประชาชน (อาสาสมัครตำรวจบ้าน) จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นต้น

สำหรับเครือข่ายและการดำเนินงานที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่

โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาพิเศษ (LD)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) ที่แสดงเจตนารมณ์ในการยกระดับการศึกษาของประชาชนให้สูงขึ้น โดยกำหนดสิทธิและโอกาสของประชาชนในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เด็กและเยาวชนพิการ ทุกประเภทมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ ซึ่งสอดคล้องเชื่อมโยงกับพระราชบัญญัติ การศึกษาสำหรับคนพิการ 2551 ที่กล่าวถึงสิทธิทาง

การศึกษาของคนพิการในการได้รับโอกาสและบริการทางการศึกษาในทุกระบบและทุกรูปแบบที่หลากหลายอย่างมีคุณภาพ เพื่อเป็นการประกันสิทธิและโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคกัน โดยมีการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนสามารถเรียนร่วมกันได้ โดยไม่แบ่งแยกและไม่เลือกปฏิบัติ ในโรงเรียนทุกแห่ง เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2557 องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในทุกภาคส่วนเข้าร่วมประชุมเพื่อระดมสมอง ภายใต้โจทย์ที่ว่า ทำอย่างไรให้เด็กเยาวชน 1) เข้าถึงโอกาสทางการศึกษา 2) ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และ 3) สร้างคุณภาพการศึกษา และพัฒนาการเรียนรู้ตามบริบทของพื้นที่จังหวัดในลักษณะ “จังหวัดจัดการตัวเอง” ซึ่งเป็นที่มาของโครงการจังหวัดปฏิรูปการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในการดำเนินการขับเคลื่อนการศึกษาในรูปแบบ “จังหวัดจัดการตัวเอง” ซึ่งประกอบด้วย 5 กิจกรรม ได้แก่

1. การจัดทำฐานข้อมูลด้านการศึกษา
2. การพัฒนาเด็กด้อยโอกาส เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD)
3. การจัดทำโครงการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาผู้เรียน (PLC)
4. การจัดทำหลักสูตรพุทธศาสตร์ศึกษา
5. การศึกษาเพื่ออาชีพและการมีงานทำ

จากการสำรวจพบว่า เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disability : LD) เป็นส่วนหนึ่งของเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส มีประมาณร้อยละ 10 ของจำนวนเด็กในระบบการศึกษาทั้งประเทศ (ข้อมูลจาก นพ. พงศ์เกษม ไข่มุกด์ รองอธิบดีกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ปี 2554) โดยเด็กกลุ่มนี้มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ได้รับการดูแลเรื่องการศึกษาอย่างเหมาะสม และถูกต้องตามหลักวิชาการในสถานศึกษาที่มีความพร้อม มีครูที่ฝึกหัดมาด้านการศึกษาพิเศษ (Special Education) ดังนั้น การส่งเสริมให้สถานศึกษา ครอบคลุม และชุมชนร่วมกันพัฒนาเด็กเหล่านี้จึงเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อให้เขาเติบโตใช้ชีวิตได้อย่างปกติและอยู่ร่วมกันในสังคมได้เหมือนเด็กทั่วไป จากข้อมูลการประชุมของเครือข่ายในการดำเนินโครงการที่ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ (เด็ก LD) ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า 1) ขาดการดูแลเรื่องการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม และถูกต้องตามหลักวิชาในสถานศึกษาที่มีความพร้อม 2) ครูไม่มีความรู้ในเรื่องการคัดกรองเด็ก จึงคัดกรองได้ไม่แม่นยำ 3) ขาดครูผู้ดูแลเด็ก LD 4) จิตแพทย์มีน้อยไม่สามารถตรวจรับรองได้ทันเวลา 5) ผู้ปกครองไม่ยอมรับ 6) โรงเรียนไม่ให้ความสนใจ

- 7) ศูนย์การศึกษาพิเศษขาดบุคลากร งบประมาณ ห้องปฏิบัติการระดับพัฒนาการและอุปกรณ์
- 8) หน่วยงานในพื้นที่ให้ความร่วมมือน้อย และ 9) ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ต่ำ โดยมีข้อมูลนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในโรงเรียนที่จัดการเรียนรวมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 466 โรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนสังกัด	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้		รวม
		ชาย	หญิง	
สพป.สต.เขต 1	90	1636	622	2258
สพป.สต.เขต 2	168	2710	1025	3735
สพป.สต.เขต 3	158	1692	522	2214
สพม.เขต 11	46	375	127	502
รร.ศึกษาสงเคราะห์สุราษฎร์ธานี	1	64	21	85
อบจ.สุราษฎร์ธานี	3	49	21	70
รวมทั้งสิ้น	466	6526	2338	8864

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของสภาพปัญหาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่ยังต้องได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาดูแลอย่างจริงจัง จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานภายใต้โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาการจัดการศึกษาพิเศษ การพัฒนาเด็กด้อยโอกาส (เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้: LD) ซึ่งมีการทำงานในรูปแบบเครือข่าย โดยการเชิญคณะกรรมการจากทุกภาคส่วนเข้าร่วมประชุมเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ในด้านต่างๆ และได้ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน ในการดำเนินงาน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2558 จนถึงปัจจุบัน เครือข่ายได้มีการประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ประกอบด้วย 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) 3) ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี 4) สมัชชาการศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี (ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ซึ่งเป็นข้าราชการเกษียณอายุราชการ) 5) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 เขต 2 เขต 3 และสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 11 6) โรงพยาบาลสวนสราญรมย์ โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี โรงพยาบาลองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นภาคใต้ และ 7) เครือข่ายผู้ปกครอง ซึ่งในการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 จนถึงปัจจุบัน เครือข่ายได้มีการประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี

- ▶ กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้จัดตั้งคณะทำงานดำเนินโครงการเพื่อพัฒนาเด็ก LD และประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ กำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ สนับสนุนงบประมาณอุดหนุนศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อจ้างครูสอนเด็ก LD จำนวน 28 คน ให้กับ 26 โรงเรียน
- ▶ กองส่งเสริมคุณภาพชีวิต จัดกิจกรรมอบรมและพัฒนาทักษะการช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้ (LD) สำหรับผู้ปกครอง ประสานงานให้คำปรึกษาผู้ปกครอง
- ▶ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการครู หลักสูตรผู้ดำเนินการคัดกรองคนพิการทางการศึกษา ปี พ.ศ. 2559- 2561 รวมจำนวน 524 คน
- ▶ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการครู หลักสูตรการผลิตสื่อการสอนเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) ปี พ.ศ. 2559-2561 จำนวน 400 คน
- ▶ จัดประกวดสื่อการเรียนการสอนเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD)
- ▶ จัดประกวดสถานศึกษาดีเด่น ด้านการจัดการศึกษาพิเศษระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ประกอบด้วยโรงเรียนจากทุกสังกัดในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ▶ จัดกิจกรรมการแสดงผลงานของโรงเรียน/นักเรียน (Symposium) การประกวดและแข่งขันทักษะทางวิชาการเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD)
- ▶ จัดอบรมพัฒนาทักษะการช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้ (LD) สำหรับผู้ปกครองในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี พ.ศ. 2560-2561 จำนวน 350 คน

2. ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี จัดอบรมให้ความรู้เบื้องต้นแก่ครูผู้สอนเด็ก LD ก่อนเข้าไปสอนในโรงเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการ/จัดประชุมโรงเรียนเครือข่าย 26 โรงเรียน ในการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานของครูจ้างสอนเด็ก LD สนับสนุนบุคลากรในการเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ในเรื่อง การคัดกรองคนพิการทางการศึกษา

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี 4 เขต ร่วมเป็นคณะทำงานดำเนินโครงการ/กิจกรรม คัดเลือก/สรรหาโรงเรียนในเขตพื้นที่เข้าร่วมโครงการ ร่วมเป็นคณะกรรมการในการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานโครงการจ้างครูสอนเด็ก LD ประสานงานโรงเรียน สนับสนุนครูเข้ารับการอบรมในกิจกรรมต่างๆ สนับสนุนบุคลากรในการเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ในเรื่องเทคนิคการสร้างความรู้ เข้าใจ และการให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองนักเรียน

4. โรงพยาบาลสวนสราญรมย์ โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี โรงพยาบาลองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นภาคใต้ กลุ่มงานจิตเวช ดำเนินการคัดกรองและตรวจวัดระดับเชาวน์ปัญญาของนักเรียน สนับสนุนบุคลากรในการเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ในเรื่องความพิการ 4 กลุ่มโรค ทางกายให้คำปรึกษาผู้ปกครองโรงเรียนเครือข่าย LD

5. สมัชชาการศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นข้าราชการเกษียณอายุราชการที่มีผลงานเชิงประจักษ์ เป็นที่ยอมรับของผู้บริหารโรงเรียน ครู และสังคม โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานีเชิญมาเป็นคณะทำงาน และมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ พิจารณาคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ

จากการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาการจัดการศึกษาพิเศษ (LD) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานีและเครือข่ายนั้น มีผลสัมฤทธิ์ของโครงการเกิดขึ้น ดังนี้

1. โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทุกโรงเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น เช่น โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจากเดิมคะแนน O-Net ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระ หลังเข้าร่วมโครงการพบว่าผลการทดสอบ O-Net สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ 4 กลุ่มสาระ
2. เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ได้รับการช่วยเหลือในรูปแบบเครือข่ายที่เกิดจากความร่วมมือทั้งจากภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม

3. ผู้ปกครอง ครูและเพื่อนนักเรียน เข้าใจนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเหล่านั้นได้รับโอกาสเข้าถึงการศึกษา สามารถพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพได้มากขึ้น

4. ผลจากการที่เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) ได้รับการพัฒนาแล้วนั้น สามารถลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการหลุดออกนอกระบบของนักเรียน ทำให้เด็กมีโอกาสเข้าถึงการศึกษามากขึ้น

โครงการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสุราษฎร์ธานี

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานีในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ ที่ทำหน้าที่จัดบริการสาธารณะภาพรวมทั้งจังหวัด ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการดูแลพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ที่จำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายแบบองค์รวม เพื่อให้บุคคลเหล่านี้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ถูกสุขลักษณะ และลดข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้นจากความพิการ/ เจ็บป่วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานีจึงได้ร่วมมือกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเป็นเครือข่ายดำเนินงาน ในรูปแบบ “คณะกรรมการบริหารจัดการโครงการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสุราษฎร์ธานี” เพื่อร่วมกันพัฒนาระบบการบริหารจัดการและให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างครบวงจร การบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การสนับสนุนกายอุปกรณ์ การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เอื้อต่อสภาพความเจ็บป่วยและการดำรงชีวิต การสร้างภาคีเครือข่ายในการดูแลคนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงที่จำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟู อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความต้องการอย่างตรงจุดที่ครอบคลุมทั้งจังหวัด ซึ่งปัจจุบันมีผู้สูงอายุ จำนวน 131,607 คน ผู้พิการ จำนวน 19,744 คน และผู้ป่วยติดเตียงจำนวน 4,572 คน และคณะกรรมการฯ มีองค์ประกอบ ดังนี้

- ▶ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)
- ▶ ภาคีเครือข่ายจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องระดับจังหวัด ได้แก่ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 11 สุราษฎร์ธานี สาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี สำนักงาน

พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี และสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี

- ▶ ภาคีเครือข่ายจากส่วนราชการ หน่วยบริการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ประกอบด้วย สาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลจังหวัดและโรงพยาบาลอำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาล
- ▶ ภาคีเครือข่ายที่เป็นภาคเอกชน ได้แก่ โรงพยาบาลเอกชน สโมสรโรตารี และมูลนิธิ
- ▶ ภาคีเครือข่ายที่เป็นภาคประชาสังคม ได้แก่ องค์กรคนพิการ องค์กรผู้สูงอายุ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)
- ▶ องค์กรสตรี
- ▶ องค์กรทางศาสนา
- ▶ ผู้นำท้องที่/ ท้องถิ่น/ สมาชิกสภาท้องถิ่น

นอกจากนี้ ยังได้จัดตั้ง “กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพ” ขึ้น โดยมีคณะกรรมการบริหารจัดการจากทุกภาคส่วน ซึ่งประกอบด้วย 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบจ./เทศบาล/อบต.) 2) ส่วนราชการระดับจังหวัด (ผู้แทนจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี สำนักงานพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี 3) ผู้แทนจากหน่วยงานสาธารณสุข (โรงพยาบาลจังหวัด โรงพยาบาลอำเภอและโรงพยาบาลชุมชน) และ 4) ภาคประชาสังคม (ผู้แทนคนพิการ ผู้สูงอายุและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน)

ทั้งนี้ คณะกรรมการบริหารจัดการโครงการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

1. วินิจฉัยการเบิกจ่ายกายอุปกรณ์และเครื่องช่วยความพิการ และการทำกายภาพบำบัด และการฟื้นฟู ณ โรงพยาบาลหรือหน่วยบริการ โดยแพทย์จากโรงพยาบาล/ หน่วยบริการ สาธารณสุขต่างๆ

2. การเบิกจ่ายกายอุปกรณ์ และการฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพ ที่จำเป็นต่อสุขภาพโดยมีงบประมาณสำหรับการจ่ายอุปกรณ์และบริการฟื้นฟูปีละ 10,000,000 บาท

3. ธนาคารกายอุปกรณ์ ได้รับการบริจาคและจัดซื้อโดยใช้งบประมาณของกองทุนฯ ซึ่งมีภาคีเครือข่ายทำหน้าที่ในการชี้เป้ากลุ่มเป้าหมายที่สมควรได้รับการช่วยเหลือ ซึ่งกายอุปกรณ์ ประกอบด้วย เตียงผู้ป่วย รถเข็น รถวิลแชร์ ไม้เท้า วอคเกอร์ ที่นอนลม ผ้าอ้อมสำหรับผู้ป่วย

4. การพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่คนพิการ ผู้สูงอายุและผู้พิการที่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผ่านโครงการปรับสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยให้เหมาะกับสภาพของความพิการและความเจ็บป่วยเพื่อให้สามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างปกติสุข เช่น การปรับสภาพบ้าน ห้องน้ำ สร้างราวจับ ทางเดิน ทางลาด โดยความร่วมมือร่วมมือกับเครือข่ายในพื้นที่ ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำท้องที่ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเข้ามาร่วมสมทบทั้งในส่วน ของแรงงาน เงินทุน โดยตั้งแต่เริ่มดำเนินโครงการสามารถปรับสภาพที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุและผู้พิการไปแล้ว จำนวน 46 ราย

5. การดูแลคนพิการ ผู้สูงอายุและผู้พิการที่จำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยองค์กร เครือข่ายจิตอาสา และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นผู้ทำหน้าที่นี้

โครงการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสุราษฎร์ธานีจึงนับเป็น โครงการที่มีความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม โดยมีองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทำหน้าที่ในการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่าย ในจังหวัด เพื่อให้เกิดการดูแลพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้พิการที่จำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายในรูปแบบองค์กรรวมของจังหวัดได้เป็นอย่างดี

เทศบาลเมืองบ้านบึง

อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

เลขที่ 335 ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
โทรศัพท์ 0-3844-4646 โทรสาร 0-3844-4646

ประชากร

19,924 คน (ชาย 9,365 คน หญิง 10,559 คน)

พื้นที่

8.02 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 63 ชุมชน)

รายได้

158,084,267.31 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินย่ำขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

82,191,704.05 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายสุรสิทธิ์ กังวลกิจ	นายกเทศมนตรีเมืองบ้านบึง
2. นายเนรมิตร ชาวชูศรี	ประธานสภาเทศบาลเมืองบ้านบึง
3. นายนิทัศน์ ตันจันทน์	ปลัดเทศบาลเมืองบ้านบึง

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 10 คน

หญิง จำนวน 8 คน

เทศบาลเมืองบ้านบึง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีพื้นที่ลักษณะเป็นที่ราบสูงสลับเนินเขาประชากรดั้งเดิมประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพาะปลูกมันสำปะหลัง ทำนา และทำไร่ สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาจึงกลายเป็นเรื่องของธุรกิจการค้าน้ำตาลซึ่งเป็นผลผลิตที่ได้จากการเกษตรในพื้นที่ทำการเพาะปลูกนั่นเอง เมื่อกิจการการค้าเริ่มเกิดขึ้นในพื้นที่ การค้าขายอื่นๆ จึงเกิดตามมาทำให้เมืองบ้านบึงเริ่มแปรสภาพเป็นเมืองที่มีการค้าขายมากขึ้น ประกอบกับมีการอพยพถิ่นฐานเข้ามาของชนชาวลาวและชาวจีนเพิ่มขึ้นมากขึ้น ชุมชนบ้านบึง จึงเริ่มขยายตัวกลายเป็นเมืองบ้านบึง ประกอบกับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี ส่งผลให้เกิดสถานประกอบการอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมากในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองบ้านบึง และบริเวณใกล้เคียง ส่งผลให้มีความเป็นเมืองสูงเข้ามาในพื้นที่ ประชากรดั้งเดิมส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตร แต่ในปัจจุบัน มีประชากรแฝงเข้ามาอาศัยในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดเป็นชุมชนเมือง รวมถึงมีสถานประกอบการต่างๆ เพิ่มขึ้นอีกมากมาย ซึ่งเทศบาลเมืองบ้านบึงนั้น มีความตระหนักถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้น ในเรื่องของ การเกิดอุบัติเหตุในสถานประกอบการอุตสาหกรรม และบ้านเรือนประชากร รวมถึงด้านสุขภาพของประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างมาก จึงดำเนินการตามโครงการต่างๆ เพื่อให้ประชาชนทั้งที่เป็นประชาชนดั้งเดิม และประชากรแฝง ได้รับความปลอดภัยและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

สำหรับเครือข่ายและการดำเนินงาน ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคมของเทศบาลเมืองบ้านบึง ได้แก่

โครงการธาราบำบัด (Hydrotherapy for Healthy)

โครงการธาราบำบัด (Hydrotherapy) เป็นวิธีการรักษาทางกายภาพบำบัดโดยใช้ “น้ำ” เป็นสื่อกลางในการรักษาโรค ในรูปแบบการออกกำลังกายในน้ำ เป็นการใช้อุณหภูมิของน้ำเข้ามาบำบัดรักษาอาการป่วยในกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง บำบัดอาการปวดเมื่อยของกระดูกและกล้ามเนื้อ ปัญหาทางระบบทางทรวงอกและการไหลเวียนของเลือด กระตุ้นระบบประสาท โดยเฉพาะผู้ป่วยที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงสูงต่อการเกิดโรคอัมพฤกษ์อัมพาต หรือผู้ป่วยที่มีสาเหตุมาจากความเสื่อมสมรรถภาพของร่างกาย รวมถึงโรคประจำตัวเรื้อรัง เช่น โรคกล้ามเนื้ออ่อนแรงที่เกิดกับผู้สูงอายุ เป็นต้น

เทศบาลเมืองบ้านบึงมุ่งเน้นการพัฒนาสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ โดยใช้ “น้ำ” เป็นสื่อกลางในการรักษาโรค นั่นก็คือโครงการ **ธาราบำบัด (Hydrotherapy)** เป็นนวัตกรรมการกายภาพบำบัดที่แปลกใหม่ โดยเริ่มจาก นายสุรสิทธิ์ กังวลกิจ นายกเทศมนตรีเมืองบ้านบึง

ได้พบจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ คอลัมน์ชีวิตและสุขภาพ หัวข้อ “**ออกกำลังกายในน้ำกับธาราบำบัด**” เขียนโดย นายแพทย์สุรพงศ์ อัมพันวงษ์โดยบังเอิญ จึงเกิดความสนใจ และเมื่อลองศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมพบว่าสามารถนำมาพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ที่มีสุขภาพแข็งแรง และยังบำบัดรักษาโรคได้ จึงวางแผนการดำเนินงานภายในเทศบาลเมืองบ้านบึงก่อน จากนั้นจึงหาเครือข่ายเข้ามาสนับสนุนในการสร้างศูนย์ธาราบำบัดเพื่อสุขภาพขึ้นในพื้นที่ของเทศบาลเมืองบ้านบึง

กระบวนการดำเนินงานของเทศบาลเมืองบ้านบึงเริ่มจากการสำรวจจำนวนผู้ป่วยประเภทโรคไม่ติดต่อ ได้แก่ กลุ่มโรคระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ กลุ่มโรคระบบประสาท และกลุ่มโรคการหายใจและไหลเวียนเลือด ซึ่งพบว่าประชาชนในพื้นที่มีอาการภาวะกล้ามเนื้อ (Muscle strain) เป็นอันดับ 1 รองลงมาคือภาวะข้อเข่าเสื่อม (Osteoarthritis knee) เป็นอันดับ 2 และลำดับสุดท้ายประชาชนในพื้นที่มีภาวะหมอนรองกระดูกสันหลังระดับเอวเสื่อม (Lumbar spondylosis) และโรคหลอดเลือดในสมอง เป็นอันดับที่ 3 จากนั้นจึงได้ดำเนินการสร้างศูนย์ธาราบำบัดให้แล้วเสร็จโดยอาศัยเครือข่ายในการดำเนินการสร้างศูนย์ธาราบำบัดขึ้น โดยมีเครือข่ายในการดำเนินงานดังนี้

- 1. เทศบาลเมืองบ้านบึง** เป็นหน่วยงานหลักในการติดต่อประสานงาน รวมทั้งการจัดหาบุคลากรในการ ดูแลโครงการ/กิจกรรม ต่างๆ เพื่อส่งเสริมสุขภาพประชาชน และจัดหานักกายบำบัด ผู้เชี่ยวชาญในการจัด กิจกรรมการส่งเสริมบำบัดฟื้นฟูธาราบำบัด รวมถึงอุปกรณ์กายภาพต่างๆ ในศูนย์ธาราบำบัด
- 2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี** เป็นหน่วยงานหลักให้การสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างอาคารศูนย์ธาราบำบัดและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม ภายในพื้นที่ของเทศบาลเมืองบ้านบึง เพื่อความสะดวกแก่ประชาชนผู้มาใช้บริการ
- 3. โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรเพื่อผู้สูงอายุ** มีบทบาทหน้าที่เป็นต้นแบบของการดำเนินงานศูนย์ธาราบำบัด เป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนสถานที่ดูงานเกี่ยวกับโครงการธาราบำบัด สนับสนุนงานวิชาการ เทคนิควิธีการดำเนินงานของสระธาราบำบัด ซึ่งเทศบาลเมืองบ้านบึงได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับการดำเนินงานของศูนย์ธาราบำบัด เทศบาลเมืองบ้านบึง
- 4. โรงพยาบาลบ้านบึง และศูนย์แพทย์ชุมชน** เทศบาลเมืองบ้านบึง มีบทบาทในการตรวจคัดกรองและส่งต่อผู้ป่วยที่มีพยาธิสภาพจำเป็นต้องได้รับการรักษา บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพ

ร่างกายด้วยวิธีการบำบัด รวมทั้งประสานงานข้อมูลข่าวสาร และบริการสาธารณสุขมูลฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุให้ มีสุขภาพที่แข็งแรง รวมทั้งสนับสนุนกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน (EMS : Emergency Medical Service) ด้วยการจัดทีม เข้าช่วยเหลือปฐมพยาบาลเบื้องต้น และนำส่งกรณีเร่งด่วน

5. คลินิกนุชวรินทร์กายภาพบำบัด มีบทบาทหน้าที่ สนับสนุนบุคลากร เพื่อเป็นวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญในการฝึกอบรม ทีมอาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อเป็นพี่เลี้ยงดูแลให้คำแนะนำการใช้กายอุปกรณ์ และบำบัดด้วยธาราบำบัด นอกจากนี้ยังให้การสนับสนุนด้านวิชาการ การเชื่อมโยงข้อมูลของผู้ป่วย เพื่อให้ ผู้เข้ารับบริการ ได้รับการบำบัดรักษาที่เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

6. อาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีจำนวน 186 คน และศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) จำนวน 63 ชุมชน มีบทบาทในการดูแลส่งเสริมสุขภาพของประชาชน ซึ่งเป้าหมาย และปฏิบัติการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยทั่วไป ผู้ป่วยติดเตียง ตลอดจนเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านสาธารณสุข และ ให้การสนับสนุนการดำเนินงานด้านสาธารณสุขแก่หน่วยงานในพื้นที่

7. อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) มีบทบาทในการสำรวจ เก็บข้อมูลผู้สูงอายุ และดูแลช่วยเหลือทีมแพทย์/พยาบาลในการเยี่ยมบ้าน และประสานงานระหว่างผู้สูงอายุกับเครือข่าย โดยการทำงานร่วมกันของเครือข่ายจะมีการประชุมซักซ้อม เพื่อวางแผน ระดมความคิดเห็น

ศูนย์ธาราบำบัดเพื่อสุขภาพ ภายใต้การรับผิดชอบของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองบ้านบึง ได้ดำเนินการแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2558 ภายในพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านบึง โดยเปิดให้บริการวันจันทร์-พฤหัสบดี โดยแบ่งเป็นช่วงเวลาในการเข้าบำบัด วันละ 3 รอบ รอบละ 1 ชั่วโมง ทั้งนี้กระบวนการดำเนินงานเทศบาลนั้น มีการจัดจ้างนักกายภาพบำบัดจากภายนอกเพื่อดูแลและบำบัดผู้มาใช้บริการ จำนวน 1 คน ซึ่งได้ผ่านการอบรมความรู้ในการดูแลสระธาราบำบัด เป็นผู้รับผิดชอบดูแลและตรวจวัดคุณภาพน้ำสระธาราบำบัดทุกวัน มีการเก็บค่าเข้าศูนย์ธาราบำบัดจำนวน 50 บาท (เฉพาะในเขตเทศบาลฯ) และ 100 บาท (นอกเขตเทศบาลฯ) มีสถานที่ภายในศูนย์ธาราบำบัด ได้แก่ ห้องน้ำชายและหญิง จำนวนทั้งหมด 6 ห้อง ห้องปกติ 4 ห้อง และห้องสำหรับผู้พิการ 2 ห้อง บริการห้องอาบน้ำ ชายและหญิงทั้งหมดจำนวน 6 ห้อง และมีบริการล็อกเกอร์สำหรับผู้เข้าใช้บริการ จำนวน 4 ล็อกเกอร์ รวมถึง

มีห้องควบคุมระบบการใช้น้ำอุปโภคภายในสระธาธาบำบัด จำนวน 1 ห้อง เทศบาลเมืองบ้านบึง ได้มีการเข้าใช้บริการมากกว่า 150 ครั้ง โดยผ่านการเกณฑ์การคัดกรองผู้ป่วย ดังนี้

1. แบบ ก. กลุ่มส่งเสริมสุขภาพ เป็นกลุ่มที่บำบัดรักษาโดยใช้โปรแกรมการออกกำลังกายในน้ำที่สามารถออกกำลังกายได้ด้วยตนเอง นักกายภาพบำบัดมีบทบาทในการให้คำแนะนำ วิธีการออกกำลังกายที่เหมาะสม

2. แบบ ข. กลุ่มฟื้นฟูแบบต้องได้รับความช่วยเหลือบางส่วน เป็นกลุ่มที่บำบัดรักษาโดยใช้โปรแกรมการออกกำลังกายในน้ำที่ยังต้องได้รับความช่วยเหลือในการออกกำลังกายบางส่วน นักกายภาพบำบัดมีบทบาทในการให้คำแนะนำ วิธีการ และอาจต้องให้ความช่วยเหลือในการออกกำลังกายในน้ำร่วมด้วย

3. แบบ ค. กลุ่มฟื้นฟูแบบใกล้ชิด เป็นกลุ่มที่บำบัดรักษาโดยใช้โปรแกรมการออกกำลังกายในน้ำที่ต้องมีนักกายภาพบำบัดดูแลแบบใกล้ชิด นักกายภาพบำบัดมีบทบาทในการให้คำแนะนำ วิธีการออกกำลังกาย และการรักษาแบบพิเศษ โดยมีการกำหนดโปรแกรมการรักษาแบบพิเศษร่วมด้วย

จากผลการดำเนินงานและความสำเร็จที่เกิดขึ้น ทำให้มีผู้ใช้บริการ จำนวน 165 ราย แบ่งเป็นในเขตเทศบาลฯ 111 ราย นอกเขตเทศบาลฯ 54 ราย โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่ประกอบด้วย กลุ่มโรคกระดูกและกล้ามเนื้อ เช่น ภาวะข้อเข่าเสื่อม ภาวะปวดกล้ามเนื้อ ภาวะกระดูกสันหลังระดับเอวเสื่อม ภาวะผู้ป่วยหลังผ่าตัดกระดูก ข้อต่อ ฟังผืด กลุ่มโรคระบบประสาท เช่น ภาวะโรคหลอดเลือดสมอง และกลุ่มส่งเสริมสุขภาพในผู้สูงอายุ เช่น การฝึกความทนทานของระบบหัวใจ และหลอดเลือด การฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ และพบว่าเป็นผู้ป่วยที่ได้รับการบำบัดรักษาฟื้นฟูจนมีอาการที่ดีขึ้น จำนวน 71 ราย ซึ่งถูกประเมินตามเกณฑ์ตัวชี้วัด ในส่วนของผู้ป่วยที่เหลือเป็นกลุ่มผู้ป่วยที่มีความรุนแรงของโรค ต้องใช้ระยะเวลาในการบำบัดรักษา ซึ่งจะต้องได้รับการรักษาจนผ่านเกณฑ์ตามตัวชี้วัดที่กำหนด จากการดำเนินงานมาช่วงระยะเวลาที่มากกว่า 1 ปี มีผู้ใช้บริการจำนวนมาก ซึ่งได้มีการเก็บรวบรวมเป็นข้อมูลสถิติไว้สำหรับใช้ประโยชน์ในการดำเนินการ และยังพบปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน โดยมีการประสานงานความร่วมมือกับโรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรเพื่อผู้สูงอายุ และคลินิกนุชวรินทร์กายภาพบำบัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านบึง แนะนำ ให้คำปรึกษาการแก้ไข ตลอดจนมีการประสานงานโรงพยาบาล

บ้านบึง ในการร่วมดำเนินการตรวจวินิจฉัย และส่งต่อผู้ป่วยเข้ารับบริการศูนย์ธาธาบำบัดเพื่อสุขภาพ

ความสำเร็จของโครงการศูนย์ธาธาบำบัดเพื่อสุขภาพ ที่แก้ไขปัญหาอาการเกี่ยวกับกระดูกและกล้ามเนื้อ ระบบประสาท ปวด และระบบการหายใจ พบว่า ผู้สูงอายุและประชาชนทั่วไปที่ได้รับการบำบัดรักษาด้วยวิธีธาธาบำบัด รักษาหายจนมีอาการดีขึ้นจากการประเมินของนักกายภาพบำบัดวิชาชีพแล้ว จำนวน 33 ราย และเทศบาลฯ ยังได้มีการประเมินคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในพื้นที่ โดยความร่วมมือกับพยาบาลวิชาชีพ ศูนย์สุขภาพชุมชน พบว่า ภาพรวมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี ($X=3.22, SD=0.32$) และยังคงพบว่ามีผู้สูงอายุในพื้นที่ ที่มีอายุ 100 ปีขึ้นไป จำนวน 3 ราย ซึ่งมองได้ว่าการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ

เทศบาลเมืองบ้านบึง จึงได้มีการวางแผนและพัฒนาแนวคิดในการต่อยอดโครงการในอนาคตด้วยการพัฒนาเครือข่ายให้เกิดความยั่งยืน ดังนี้

1. การดำเนินกิจกรรม/โครงการ โดยการจัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น สรุปผลการประเมินจากหน่วยงาน กลุ่ม ชมรม เครือข่ายต่างๆ ทบทวนข้อมูล เพื่อให้เกิดกิจกรรมที่ตรงตามความต้องการของประชาชน กลุ่มที่ต้องการฟื้นฟูบำบัด รวมทั้งจัดให้มีการจัดทำฐานข้อมูลของผู้เข้ารับบำบัดฯ กลุ่มผู้สูงอายุทั่วไป

2. การดำเนินกิจกรรมดูแลผู้สูงอายุต่างๆ มีการแต่งตั้งสมาชิกกลุ่ม ชมรม และเครือข่ายต่างๆ เข้ามาร่วมในการดำเนินกิจกรรม เพื่อร่วมพัฒนาศักยภาพองค์ความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่นตัวแทน คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ คณะกรรมการชุมชน กลุ่มพัฒนาสตรีท้องถิ่น กลุ่มเครือข่ายด้านสาธารณสุขและภาคเอกชน

3. เทศบาลฯ มีการกำหนดนโยบาย แผนงานเกี่ยวกับการดูแล การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ผู้สูงอายุ การเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยได้วางแนวคิดการดูแลประชาชนในระยะยาว อย่างยั่งยืน ดังนี้

3.1 ปีงบประมาณ พ.ศ.2561 ก่อสร้างศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุเพื่อเป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรม เป็นศูนย์รวมของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้สูงอายุให้กับเครือข่ายต่างๆ

3.2 ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 มีการจัดตั้งสถาบันสร้างสุข ผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีการเรียนการสอนวิชาต่างๆ ตามความต้องการของผู้สูงอายุหรือผู้เข้ามาเรียน รวมทั้ง เรียนรู้วิธีการดูแลรักษาสุขภาพของตนเอง

3.3 ภายในระยะเวลา 3 ปี มีการจัดตั้งศูนย์ Day Care เป็นการดูแลผู้สูงอายุในช่วงเวลากลางวันแบบไปเช้าเย็นกลับ ซึ่งกลุ่มผู้สูงอายุสามารถที่จะไปรับบริการศูนย์ธาราบำบัดเพื่อชะลอความเสื่อมของร่างกาย

3.4 ภายในระยะเวลา 5 ปี จะดำเนินการจัดตั้งศูนย์เวชศาสตร์ฟื้นฟูผู้สูงอายุ ที่จะดูแลผู้สูงอายุในเรื่องของสุขภาพอนามัยที่ครบวงจร โดยธาราบำบัดเป็นนวัตกรรมหนึ่งในการบำบัดฟื้นฟูและดูแลสุขภาพร่างกาย

3.5 เมื่อมีการดำเนินการครบสมบูรณ์ จะรวบรวมเป็นแหล่งการเรียนรู้ด้านการดูแลผู้สูงอายุให้กับหน่วยงาน สถาบัน มหาวิทยาลัยต่างๆ อีกทั้ง ศูนย์ธาราบำบัดจะเป็นแหล่งเรียนรู้แก่หน่วยงานและองค์กรในประเทศและต่างประเทศ

โครงการ “ความร่วมมือภาคีเครือข่ายด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยประชารัฐร่วมใจท้องถิ่นเมืองบ้านบึง”

เทศบาลเมืองบ้านบึง ตั้งอยู่ในเขตที่มีสถานประกอบการอุตสาหกรรม มีสภาพพื้นที่เป็นเมืองอุตสาหกรรม โดยมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กในพื้นที่ ประมาณ 7 แห่ง และมีโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่รอบๆ จำนวนไม่น้อยกว่า 100 แห่ง ด้วยเหตุนี้ เทศบาลเมืองบ้านบึงจึงตระหนักถึงแนวโน้มที่จะเกิดเหตุการณ์สาธารณภัยขึ้น รวมถึงมีความหนาแน่นของจำนวนบ้านเรือนประชากร ทั้งประชากรในพื้นที่เดิม และประชากรแฝง ซึ่งปัจจุบันพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านบึงและพื้นที่รอบเทศบาลฯ มีการเพิ่มจำนวนของประชากรแฝงที่สูงมาก ผลมาจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี จึงเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย เพราะมีการขนส่งวัตถุดิบทราย เทศบาลเมืองบ้านบึง จึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลัก ที่มีหน้าที่ในการจัดให้มีเครื่องมือเครื่องใช้ในการดับเพลิง ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน และมีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบ รวมถึงการร่วมปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง ตามพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2522 ด้วยการเสริมสร้างภาคีเครือข่ายด้านการป้องกันและบรรเทา

สาธารณภัยขึ้น ปัจจุบัน ฝ่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลเมืองบ้านบึง เป็นหน่วยงานที่มีเครื่องมือเครื่องใช้ในการดับเพลิงที่สมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี ทั้งนี้ เกิดจากประสบการณ์ที่ผ่านมาตั้งแต่สมัยยังมีฐานะเป็นสุขาภิบาล หรือประมาณ 50 ปีที่ผ่านมา เกิดอัคคีภัยครั้งใหญ่และร้ายแรงที่สุดในชุมชนตลาดบ้านบึง สร้างความเสียหายแก่บ้านเรือนราษฎรมากกว่า 50 หลังคาเรือน ซึ่งจากเหตุการณ์ในครั้งนั้นแล้วทำให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้ร่วมกันบริจาคเงินเพื่อจัดซื้อรถบรรทุกน้ำดับเพลิงมอบให้แก่สุขาภิบาล เพื่อใช้ในการดับเพลิง จำนวน 1 คัน ปัจจุบันคณะผู้บริหารเทศบาลได้ให้ความสำคัญต่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างมาก โดยจัดให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้ในการดับเพลิง ปัจจุบันมีเครื่องมือเครื่องใช้ ดังนี้

- ▶ รถยนต์ดับเพลิงอาคาร ขนาดจุน้ำ 4,000 ลิตร จำนวน 1 คัน
- ▶ รถยนต์ดับเพลิงอาคาร ขนาดจุน้ำ 4,000 ลิตร ขนาดบรรจุเคมีโฟม 200 ลิตร จำนวน 1 คัน
- ▶ รถยนต์บรรทุกน้ำอเนกประสงค์ ขนาดจุน้ำ 16,000 ลิตร จำนวน 1 คัน
- ▶ รถยนต์บรรทุกน้ำอเนกประสงค์ขนาดจุน้ำ 10,000 ลิตรและจุเคมีโฟม 500 ลิตร จำนวน 1 คัน
- ▶ รถยนต์บรรทุกน้ำอเนกประสงค์ขนาดจุน้ำ 10,000 ลิตร จำนวน 1 คัน
- ▶ ชุดผจญเพลิงในอาคาร พร้อมเครื่องช่วยหายใจ จำนวน 9 ชุด
- ▶ ชุดดับเพลิงป้องกันสารเคมี จำนวน 2 ชุด

โดยทั่วไปการเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ของเทศบาล ไม่จัดอยู่ในประเภทที่มีความรุนแรงและมีความเสี่ยงเท่าที่ควร สาธารณภัยที่เกิดขึ้นในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา มีเหตุเพลิงไหม้บ้านหรืออาคารเล็กน้อย จำนวนประมาณ 6 ครั้ง ซึ่งเทศบาลเมืองบ้านบึง สามารถระงับเหตุมิให้ลุกลามเสียหายไปทั้งอาคาร มีเหตุไฟไหม้หญ้าข้างทาง และเกิดจากการเผาไร่อ้อยที่จะลุกลามไปยังบ้านเรือนราษฎร หรือสร้างปัญหาทางจราจร จำนวนประมาณปีละ 3 - 4 ครั้ง เหตุอุทกภัยอันเนื่องมาจากการระบายน้ำบนผิวจราจรไม่ทัน ในเวลาฝนตกหนัก บนถนนสาย 344 ที่อยู่ในความรับผิดชอบของแขวงทาง จำนวน 2 จุด และเกิดผลกระทบต่อวาทภัยเล็กน้อย ซึ่งในส่วนใหญ่เทศบาลเมืองบ้านบึง ได้ออกปฏิบัติหน้าที่ในการสนับสนุนและช่วยเหลือการเกิดอัคคีภัยในอาคาร โรงงานอุตสาหกรรม การเกิดไฟไหม้หญ้าบริเวณไหล่ทางและจากการเผาอ้อยนอกพื้นที่ ปีละเฉลี่ยประมาณ 20 ครั้งเป็นอย่างน้อย และในห้วงปีที่ผ่านมาอุบัติเหตุรถบรรทุกสารเคมีและน้ำมัน

รั้วไหล เกิดเพลิงลุกไหม้ ประมาณ 3 ครั้ง ทำให้เทศบาลเมืองบ้านบึงตระหนักถึงการพัฒนาบุคลากรที่สามารถฝึกอบรม รวมถึงให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการบรรเทาสาธารณภัย ดังนั้น จึงได้สร้างกระบวนการสร้างภาคีเครือข่ายจากภายนอกเทศบาลเมืองบ้านบึง เพื่อให้ความรู้ และมีบุคลากรที่ผ่านการอบรมครูฝึกป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นก้าวหน้า และหลักสูตรการกู้ภัยจากสารเคมี โดยเจ้าหน้าที่ร้อยละ 80 ผ่านการฝึกอบรมพนักงานดับเพลิงจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดังนั้น เทศบาลจึงได้รับการร้องขอจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงไปเป็นวิทยากรประจำ รวมทั้งเป็นหน่วยฝึกอบรมให้ความรู้ในการดับเพลิงเบื้องต้น ให้กับสถานประกอบการ ปีละไม่น้อยกว่า 60 แห่ง

เทศบาลเมืองบ้านบึง ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย จึงได้ริเริ่มและเป็นเจ้าภาพหลักขับเคลื่อนโครงการความร่วมมือด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประชาชนร่วมใจท้องถิ่นเมืองบ้านบึงขึ้น จึงได้ริเริ่มโครงการ “ความร่วมมือภาคีเครือข่ายด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยประชาชนร่วมใจท้องถิ่นเมืองบ้านบึง” ขึ้นเพื่อเชื่อมเครือข่ายด้านการป้องกันสาธารณภัยขึ้น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เดิมมีเครือข่ายที่ถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องร่วมปฏิบัติกร เช่น อำเภอดำรง การไฟฟ้า การประปา โรงพยาบาล แขวงทาง ซึ่งเป็นส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง ต่อมาในปี พ.ศ. 2522 ได้มีพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขึ้น โดยกำหนดให้มีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยจัดตั้งอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในแต่ละท้องถิ่นขึ้น ประกอบด้วย

1. เครือข่ายตามอำนาจหน้าที่ เช่น อำเภอดำรง การไฟฟ้า การประปา โรงพยาบาล แขวงทาง และฝ่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่
2. เครือข่ายภาคประชาชนและเอกชน เช่น อปพร. ตำรวจชุมชน คณะกรรมการชุมชน หน่วยกู้ภัย กลุ่มนิคมอุตสาหกรรม บริษัท ห้างร้าน

การระงับเหตุอัคคีภัยในโรงงานอุตสาหกรรม และในอาคารบ้านเรือนของประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ และตามที่หน่วยงานร้องขอ โดยจะมีหน่วยงานหลักและเครือข่ายต่างๆ เข้ามาระงับเหตุ ซึ่งหน่วยงานและเครือข่ายต่างๆ ที่เข้าปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวจะมีการซักซ้อม การอบรมเพื่อให้รู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง เช่น หน่วยเข้าผจญเพลิง หน่วยสนับสนุนด้านจราจร หน่วยรักษาความสงบเรียบร้อย หน่วยอพยพผู้ประสบภัยและทรัพย์สิน หน่วยปฐมพยาบาลและคัดกรอง

เพื่อส่งต่อ ตลอดจนการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นให้กับกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อนำไปวางแผน กำหนดใช้ในการประสานงานกับหน่วยงานและเครือข่ายเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน

ในการระงับเหตุต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอัคคีภัย อุทกภัย ภัยทางถนน และภัยอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจะต้องมีเครือข่ายหน่วยกู้ชีพ กู้ภัย (1669) และหน่วยกู้ภัยศีลธรรมสมาคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการสาธารณภัยดังกล่าว เช่น หน่วยกู้ชีพกู้ภัย (ร.พ.บ้านบึง) ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการเข้าช่วยเหลือและคัดกรอง พร้อมทั้งส่งต่อผู้ประสบภัยไปยังสถานพยาบาล โดยในปัจจุบันหน่วยกู้ชีพกู้ภัยของโรงพยาบาลบ้านบึงมีเครื่องมือที่เป็นรถกู้ชีพกู้ภัยพร้อมทั้งอุปกรณ์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยจำนวน 4 คัน ตลอดจนมีการร่วมอบรมให้ความรู้ด้านวิชาการในด้านการปฐมพยาบาล การช่วยเหลือผู้ประสบภัยในเบื้องต้น รวมถึงได้มีการเข้าร่วมฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นประจำทุกปี

หน่วยกู้ภัยศีลธรรมสมาคม เป็นเครือข่ายที่มีจำนวนสมาชิกที่ครอบคลุมอยู่ในทุกพื้นที่ของเขตอำเภอบ้านบึงและพื้นที่ใกล้เคียง ที่สามารถร่วมให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการกู้ภัยและเป็นเครือข่ายที่สนับสนุนด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้เป็นอย่างดี เช่น จัดการจราจรในพื้นที่เกิดเหตุ การอำนวยความสะดวกเส้นทางไปสู่พื้นที่เกิดเหตุให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์ และเป็นกำลังสนับสนุนช่วยเหลือหน่วยเผชิญเหตุในการเข้าระงับเหตุตลอดจนเป็นเครือข่ายที่มีอุปกรณ์ในการกู้ภัยทางถนน เช่น อุปกรณ์ตัด-ถ่าง สำหรับช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางถนนและสาธารณภัยอื่น ๆ เช่น กรณีที่เกิดอุบัติเหตุรถยนต์โดยสาร(รถตู้)ชนกับรถยนต์บรรทุกกระบะที่มีผู้เสียชีวิตจำนวน 25 ศพ และยังเป็นเครือข่ายที่ให้การสนับสนุนในการนำส่งผู้ประสบภัยที่ได้รับการบาดเจ็บนำส่งสถานพยาบาลร่วมกับโรงพยาบาลบ้านบึง ซึ่งปัจจุบันหน่วยกู้ภัยศีลธรรมสมาคม มีรถยนต์หลักสำหรับการกู้ชีพกู้ภัย จำนวน 3 คัน มีรถยนต์สนับสนุนที่เกิดเหตุจำนวน 328 คัน มีสมาชิกกู้ภัยจำนวน 985 คน ถือเป็นอีกเครือข่ายที่มีการฝึกแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมกันเป็นประจำทุกปี

สถานประกอบการ เป็นเครือข่ายที่ดูแลรับผิดชอบความปลอดภัยในพื้นที่สถานประกอบการของตนเอง โดยมีเทศบาลเมืองบ้านบึงเข้าไปมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบการต่าง ๆ ได้รับความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายเมื่อมีเหตุการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้น เช่น ผู้อำนวยการดับเพลิง ซึ่งมีหน้าที่อำนวยความสะดวก ในการประสาน

หน่วยงานภายนอก ฝ่ายดับเพลิง มีหน้าที่เข้าระงับเหตุด้วยอุปกรณ์ดับเพลิงเบื้องต้นที่มีอยู่ ฝ่ายอพยพ มีหน้าที่อพยพพนักงานที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องออกจากพื้นที่เกิดเหตุไปยังจุดรวมพล ฝ่ายประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์แจ้งเหตุที่เกิดขึ้นรวมทั้งประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือพนักงานของสถานประกอบการได้ปฏิบัติตามคำแนะนำ รวมทั้งประสานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง ฝ่ายปฐมพยาบาล /พยาบาลวิชาชีพประจำโรงงาน มีหน้าที่ปฐมพยาบาลผู้ได้รับบาดเจ็บเบื้องต้น และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการ ฝ่ายจัดการจราจร มีหน้าที่อำนวยความสะดวกในเส้นทางและที่จอดรถของหน่วยงานต่างๆ ที่จะเข้าร่วมระงับเหตุ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยและรวดเร็วในการปฏิบัติหน้าที่และการช่วยเหลือ

ในความร่วมมือการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจะมีการติดต่อสื่อสารในช่วงระยะเวลาที่มีเหตุฉุกเฉินโดยการใช้เครื่องมือสื่อสารทางโทรศัพท์จากสถานประกอบการที่เกิดเหตุมายังหน่วยงานราชการ เช่น สถานีตำรวจภูธรบ้านบึง (191) หรืองานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลเมืองบ้านบึง (199) เป็นต้น และหน่วยงานดังกล่าวที่รับแจ้งเหตุจะประสานไปยังหน่วยงานและเครือข่ายต่างๆ เพื่อร่วมให้การสนับสนุนระงับเหตุดังกล่าวโดยใช้เครื่องมือสื่อสารประเภทวิทยุสื่อสารเป็นหลัก โดยมีศูนย์วิทยุเครือข่ายกออภัย เทศบาลเมืองบ้านบึง เป็นแม่ข่ายสำหรับการประสานงานความร่วมมือจากเครือข่ายต่างๆ อาทิ เหตุการณ์ไฟไหม้บริษัท จาแจ โมสต์เบล (ซี.เอ็น.ซี) จำกัด ซึ่งอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอนแดง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี บริษัทดังกล่าวได้แจ้งเหตุเพลิงไหม้ทางโทรศัพท์มาที่ สภ.บ้านบึง ต่อมา สภ.บ้านบึงได้ประสานงานทางวิทยุสื่อสารมายังศูนย์กออภัย เทศบาลเมืองบ้านบึงในการเข้าระงับเหตุการณ์ดังกล่าว ซึ่งงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลเมืองบ้านบึง ได้ส่งกำลังเจ้าหน้าที่ พร้อมรถยนต์ดับเพลิงเข้าไปสถานที่เหตุการณ์เพื่อตรวจสอบเหตุการณ์เบื้องต้น พร้อมประสานงานหน่วยงานรับผิดชอบในพื้นที่ได้ทราบเหตุการณ์และแนวทางการปฏิบัติงาน และประสานเครือข่ายต่างๆ ในการสนับสนุนเข้าระงับเหตุการณ์ดังกล่าว

เทศบาลเมืองบ้านบึงและภาคีเครือข่าย มีการจัดให้มีการอบรมฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้ง การฝึกซ้อมการอพยพผู้คน ร่วมกับเครือข่ายต่างๆ ร่วมกันเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ภาคีเครือข่ายรู้จักบทบาท หน้าที่ และเป็นการเตรียมความพร้อม ได้เป็นเจ้าภาพหลักในการจัดฝึกอบรมและฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- ▶ การฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในอาคารสูง
- ▶ การฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในอาคาร บ้านเรือน
- ▶ การฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในสถานศึกษา
- ▶ การฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในสถานประกอบการ
- ▶ การฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุ การเกิดอุบัติเหตุรถบรรทุกสารเคมีและน้ำมันเชื้อเพลิงพลิกคว่ำ เกิดการรั่วไหลและลุกไหม้
- ▶ การฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุ การเกิดอุบัติเหตุรถยนต์โดยสารและเกิดอัคคีภัยลุกไหม้

ทั้งนี้ ได้มีการประชุมซักซ้อมก่อนการฝึกปฏิบัติ ทดลองปฏิบัติ (สมมติเหตุการณ์) และสรุปผลการฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาและปรับปรุงในการปฏิบัติงาน

ปัจจัยความสำเร็จของโครงการ

จากความสำเร็จที่เกิดขึ้นของเทศบาลเมืองบ้านบึงและภาคีเครือข่าย ได้มีการประสานงานร่วมกัน เกิดความร่วมมือเครือข่ายด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภาครัฐร่วมใจท้องถิ่นบ้านบึง ทำให้การทำการกิจกรรมเป็นไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนและมีผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานร่วมกันมากขึ้น เทศบาลเมืองบ้านบึง จึงได้กำหนดนโยบายให้มีการพัฒนาเครือข่ายด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตลอดจนจัดหาเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่จำเป็นและเอื้อประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสาธารณภัยในท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรมในอนาคต ดังนี้

1. จัดให้มีการทำบันทึกข้อตกลงอย่างเป็นทางการร่วมกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาครัฐ/ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในการร่วมเป็นเครือข่ายด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภาครัฐร่วมใจท้องถิ่นบ้านบึง เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในทางปฏิบัติมากยิ่งขึ้น ในการจัดการกับสาธารณภัยร่วมกันได้อย่างรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์
2. จัดให้มีช่องทางการติดต่อสื่อสาร และประสานงานให้ชัดเจน รวดเร็ว มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น
3. จัดหางบประมาณ จัดซื้อรถยนต์ดับเพลิงอาคารสูง เพิ่มขึ้นในอนาคต

เทศบาลตำบลท่าพระ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

เลขที่ 438 หมู่ 18 ตำบลท่าพระ อำเภอเมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น โทรศัพท์ 0-4326-2758 โทรสาร 0-4326-2250

ประชากร

9,095 คน (ชาย 4,362 คน หญิง 4,733 คน)

พื้นที่

8 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 10 ชุมชน 8 หมู่บ้าน)

รายได้

48,717,848.29 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

32,157,620 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายพิสุทธิ อนุตรอังกูร	นายกเทศมนตรีตำบลท่าพระ
2. นายสังคม เหง้าจำปา	ประธานสภาเทศบาล
3. นางสาวพจนาด คาดีวี	ปลัดเทศบาลตำบลท่าพระ

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 12 คน

หญิง จำนวน - คน

เทศบาลตำบลท่าพระ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีแนวคิดทันสมัย มีมาตรฐานสากล กล่าวคือ กำหนดหลักการบริหารงานแบบเครือข่ายที่เรียกว่า One for All คือ การทำงานแบบที่มาร่วมกันทุกคนมีความสำคัญในการขับเคลื่อนอนาคตของชุมชนในพื้นที่ วางหลักสำคัญในการพัฒนาพื้นที่ไว้ว่า **“เปิด ปิด คิด นำ”** หมายถึง **“เปิด”** คือ การเปิดรับฟังทุกความคิดเห็น และเปิดรับการเตรียมพร้อมรับมือกับทุกปัญหาที่เกิดขึ้น เท้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงและมีความทันสมัย **“ปิด”** คือ การปิดกั้นสิ่งที่ชักนำการพัฒนาและชุมชนไปในทางที่ทำให้เมืองไม่พัฒนาหยุดนิ่งกับที่ **“คิด”** คือ การระดมความคิด และวิเคราะห์ด้วยเหตุและผลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ **“นำ”** คือ การนำแนวทางใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์และก่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ ไม่ยึดติดกับรูปแบบการทำงานที่เป็นระบบราชการและมุ่งมั่นบริหารงานให้บรรลุสู่เป้าหมายและวิสัยทัศน์ หลักคิดดังกล่าวสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารเทศบาลที่มุ่งเน้น **“ท่าพระเมืองแห่งการพัฒนา ศูนย์กลางการค้าทางเศรษฐกิจ และน่าอยู่อย่างยั่งยืน”**

หลักปฏิบัติเพื่อการบริหารของเทศบาลตำบลท่าพระที่สร้างให้เกิดความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานแก่เครือข่าย ได้แก่

1. หลักประโยชน์สุขของประชาชน โดยมีการคำนึงถึงประชาชนให้ได้รับบริการที่ดีจากหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ
2. ผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ โดยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นมีความคุ้มค่ากับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ต้องกำหนดเป้าหมาย แผนการทำงาน ระยะเวลา และงบประมาณเพื่อสร้างการทำงานที่มีประสิทธิภาพ
4. ลดขั้นตอนการบริหารงาน ใช้การกระจายอำนาจการตัดสินใจไปสู่ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการในเรื่องนั้นโดยตรง
5. ปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคมหรือต้องสอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามนโยบายหรือแผนปฏิบัติราชการ
6. อำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนเพื่อให้ได้รับบริการที่รวดเร็ว ในขณะที่เดียวกันก็สามารถตรวจสอบความต้องการของประชาชน รับรู้สภาพปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาได้

ความโดดเด่นเป็นเลิศของการบริหารงานเครือข่ายของเทศบาลตำบลท่าพระ คือ การทำงานเครือข่ายในลักษณะการมุ่งแสวงงหาภาคีทั้งภายในและภายนอกพื้นที่รวมทั้งยังสร้างความสัมพันธ์เชิงลึกโดยเทศบาลตำบลท่าพระและชุมชนเป็นผู้กำหนดโจทย์ของตนเอง นั่นคือ การสร้างและการฟื้นฟูอัตลักษณ์ทุนทางสังคมให้คืนกลับมาพร้อมทั้งอนุรักษ์และบริหารทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน ทุกเครือข่ายที่เข้ามาร่วมทำงานกับเทศบาลตำบลท่าพระจะไม่ทำงานแบบสั่งการแต่ดำเนินการทำงานแบบหุ้นส่วนกัน เครือข่ายร่วมกับชุมชนกำหนดกิจกรรมอย่างหลากหลายเพื่อให้เกิดพลังความร่วมมือบรรลุป้าหมายที่ตั้งร่วมกันไว้ หากพิจารณาหลังจากชุมชนท่าพระเองก็มีความคล่องตัวเพราะเป็นชุมชนขนาดเล็ก สมาชิกในชุมชนจะมีความสัมพันธ์กันมาก่อนเนื่องจากการเป็นเครือญาติเดียวกัน มีการทำธุรกิจร่วมกัน มีรูปแบบการประสานงาน ประชุม หรือแบบไม่เป็นทางการอย่างสม่ำเสมอ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับเครือข่ายหลักและเครือข่ายสนับสนุน ระดมและประสานการใช้ทรัพยากรร่วมกันร่วมกัน ร่วมมือ ร่วมใจ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อปัญหาที่เกิดขึ้น เน้นผลลัพธ์ร่วมกันว่าจะสร้างท่าพระไปสู่ **“เครือข่ายที่เข้มแข็ง สามารถแก้ไข ปัญหาได้อย่างต่อเนื่องจากปัจจุบัน สู่อนาคตอย่างยั่งยืน”** โดยมีเทศบาลตำบลท่าพระทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานงาน

สำหรับเครือข่ายและการดำเนินงาน ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ของเทศบาลตำบลท่าพระ ได้แก่

โครงการตลาดท่าพระร้อยปี

ตลาดท่าพระในอดีตเป็นชุมชนสำคัญทางด้านการค้าขายของคนไทยเชื้อสายจีน เพราะตั้งอยู่ติดกับถนนมิตรภาพจรดสถานีรถไฟท่าพระ และบริเวณชุมชนจะมีอาคารบ้านเรือนทรงโบราณแบบ 2 ชั้น ชั้นบนมีชานไม้ยื่นออกมาหน้าบ้าน และลักษณะการปลูกสร้างอาคารแบบนี้จะเป็นแบบเดียวกันตลอดทั้งแนวถนน ต่อมาได้มีการปรับปรุงผังเมืองทำให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณตลาดท่าพระได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างรถไฟทางคู่ผ่านและมีการรื้อถอนสถานีรถไฟท่าพระทั้งสถานี รวมทั้ง บริเวณพื้นที่ใกล้เคียงที่ต้องรื้อถอน ได้แก่ อาคารบ้านเรือนโบราณ อาคารบ้านพักเจ้าหน้าที่การรถไฟ พื้นที่ออกกำลังกายของชุมชน ได้แก่ สนามบาสเก็ตบอล ศาลากลางบ้าน สนามตะกร้อซึ่งบริเวณดังกล่าวเป็นที่ส่วนกลางของชุมชนมาอย่างยาวนาน และเป็นพื้นที่จัดงานเทศกาลของเทศบาลตำบลท่าพระที่มีชื่อเสียง เช่น เทศกาลงานวิ่งท่าพระ ด้วยเหตุนี้เอง ชุมชนท่าพระจึงรวมตัวกันเรียกร้องขอคืนพื้นที่ในการใช้

กิจกรรมของชุมชนคืนจากการทางรถไฟแห่งประเทศไทยแต่ได้รับการปฏิเสธมีเพียงการบรรเทาต่อข้อเรียกร้องแทนด้วยการสร้างก่อสร้างสถานที่ส่วนหนึ่งสำหรับการออกกำลังกายแทนคืนให้แก่ชุมชน แต่ชุมชนทำพระเห็นพ้องร่วมกันว่าประวัติศาสตร์ทำพระสูญหายไปเพราะความทันสมัยของการพัฒนาเมืองที่ไม่คำนึงถึงบริบทของพื้นที่ ซึ่งชุมชนทำพระต้องการอนุรักษ์อาคารบ้านเรือนโบราณและประวัติศาสตร์ของสถานีรถไฟแบบดั้งเดิมไว้ให้เยาวชนรุ่นหลังได้เรียนรู้ ด้วยเหตุนี้จึงได้ทำประชาคมขออาคารสถานีรถไฟเพื่อสร้างเป็นศูนย์เรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ แต่ทางการรถไฟได้ดำเนินการให้เอกชนเช่าพื้นที่เรียบร้อยแล้ว หากชุมชนต้องการสร้างศูนย์เรียนรู้จะต้องทำเรื่องขอซื้ออาคารจากการทางรถไฟ

ความพยายามต่อสู้เพื่อการอนุรักษ์คุณค่าสิ่งชุมชนหวงแหนจึงนำมาสู่กระบวนการมีส่วนร่วมทางด้านเครือข่ายอย่างเข้มแข็งเพื่อเสนอหนทางแก้ไขปัญหา จนในที่สุดชุมชนจึงพร้อมใจกันระดมทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการซื้ออาคารสถานีรถไฟเป็นศูนย์เรียนรู้ตำบลท่าพระ การระดมงบประมาณด้วยการจัดทำผ้าป่าเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเคลื่อนย้ายอาคารสถานีรถไฟ เครื่องจักรบ้านพักพร้อมหัวรถจักร การขอเช่าพื้นที่การออกกำลังกายให้แก่ชุมชน และได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการตลาดท่าพระร้อยปีเพื่อให้มีการจัดตั้งตลาดท่าพระร้อยปี ทั้งหมดนี้เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของชุมชนเพื่อปกป้องและอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ของชุมชนท่าพระได้อย่างชัดเจน

รูปแบบที่เป็นเลิศในการสร้างความสำเร็จ คือ กระบวนการบริหารงานเครือข่ายอย่างลึกซึ้งและตักผลึกเป็นฐานการทำงานร่วมกันของเครือข่าย จนได้นวัตกรรมทางความคิด “ปักใจรุก” คือ การกระตุ้นและเหนี่ยวนำให้เครือข่ายมาร่วมประชุมและปรึกษาเรื่องการสร้างชุมชนที่น่าอยู่ การค้นหาโจทย์ร่วมกันและสร้างพลังจากเครือข่ายให้เข้าร่วมมือเพื่อทำเป้าหมายให้สำเร็จ **“ปลุกใจรัก”** คือ การสร้างกิจกรรมประชาคมให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ที่อยู่ในพื้นที่ได้เรียนรู้ สืบหาชุมชนจากปราชญ์ชุมชนเพื่อสร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิดและเปิดพื้นที่ให้กลุ่มเยาวชนได้สร้างโอกาสการแสดงออกทางความสามารถ และ **“สร้างการมีส่วนร่วม”** คือ การสร้างพื้นที่สร้างสรรค์โดยนำผลลัพธ์จากปักใจรุกและปลุกใจรักให้เกิดขึ้นจนกลายเป็นพลังแห่งการมีส่วนร่วมของเครือข่าย อาทิเช่น กิจกรรมระดมทุนผ้าป่า การจำหน่ายสินค้าชุมชน การแสดงฟ้อนรำ การร้องสรภัญญะ การแสดงหมอลำ การร้องเพลงเปิดหมวก การผลิตหนังสือ ประกาดกิจกรรมไถ่อย่างท่าพระ การแต่งกายไทยย้อนยุค เป็นต้น

ที่สำคัญ เทศบาลตำบลท่าพระมีความเป็นเลิศด้านสร้างการบริหารร่วมกับเครือข่ายด้วยการออกแบบระบบฐานข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชน การถอดบทเรียนข้อมูลในทุกมิติของตำบลท่าพระโดยให้เครือข่ายเข้ามาดำเนินการอย่างเป็นระบบ นำมาซึ่งจุดขายและเป็นทำให้ทุกคนได้ร่วมกันแสดงพลังความรักในสำนึกรักบ้านเกิดของคนในตำบลท่าพระด้วยตนเอง โดยเทศบาลตำบลท่าพระใช้วิธีการเชื่อมโยงและสร้างแนวทางการทำงานให้เครือข่ายร่วมกันขับเคลื่อนโครงการเพื่ออนุรักษ์และปกป้องทรัพยากรของตำบลท่าพระที่กำลังจะสูญหายไป โดยประสานให้เครือข่ายทั้งในและนอกพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนโครงการ ดังนี้

เครือข่ายหลัก ได้แก่

1. เทศบาลตำบลท่าพระ มีหน้าที่และบทบาทหลักในการเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงทุกเครือข่ายในการดำเนินการจัดตั้งตลาดท่าพระร้อยปี ประสานกับการทางรถไฟแห่งประเทศไทยในการขอคืนพื้นที่ ประสานจัดประชุมชาวตลาดท่าพระร่วมกับเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง จัดทำแผนงานและงบประมาณดำเนินการร่วมกับเครือข่ายหลักและเครือข่ายสนับสนุน การประสานงานจัดทำเวทีข้อตกลงร่วมกันอนุรักษ์อาคารบ้านเดิม การประชาสัมพันธ์ในการให้เครือข่ายต่างๆ ได้แบ่งปันข้อมูล ประสานการทำงานและเข้าร่วมในการประชุมแต่ละครั้ง
2. ชุมชนทุกชุมชนตำบลท่าพระ ร่วมประชุมปรึกษาหารือ การให้ความคิดเห็นในการอนุรักษ์อาคารและกำหนดแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ให้แก่เครือข่าย ยินยอมให้ดำเนินการปรับปรุงแนวหน้าบ้าน
3. สถาบันการศึกษาในพื้นที่ ได้แก่ โรงเรียนชุมชนท่าพระ โรงเรียนเทศบาลท่าพระ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการขอนแก่น วิทยาลัยเทคนิคนครขอนแก่น สนับสนุนครุภัณฑ์ กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม การนำเด็กและเยาวชนมาร่วมทำกิจกรรมการแสดงวัฒนธรรมผลัดเปลี่ยนกันตลอดเดือน รวมทั้งร่วมกับชุมชนทาสีอาคารบ้านเรือน นำเด็กและเยาวชนอบรมเป็นมัคคุเทศก์น้อย ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ตำบลท่าพระสู่สาธารณะ
4. สภาเทศบาลตำบลท่าพระ ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน มีหน้าที่ในการร่วมแรงทาสีอาคารบ้านเรือน ขัดล้างพื้นที่แนวหน้าบ้านตลอดแนวถนนพาณิชย์เจริญ ให้มีความสะอาด

5. ชมรมผู้สูงอายุบ้านไม่รู้โรย รวบรวมย้อนยุคทำพระ มีหน้าที่ส่งผู้แทนและจัดลำดับการแสดงเวทีวัฒนธรรมในตลาดทำพระร้อยปี

6. ประชาชนชุมชนตำบลท่าพระ มีหน้าที่ในการร่วมจัดแสดงการสาธิตอาหารท้องถิ่น ภูมิปัญญาพื้นถิ่นอีสาน การทอเสื่อ การขับร้องสรภัญญะ การทำตุ๊กตาแมงมุม

7. บริษัท/ผู้ประกอบการ/พ่อค้าแม่ร้านในพื้นที่ตำบลท่าพระ ร่วมสมทบเงินในการเคลื่อนย้ายอาคารสถานีรถไฟ ร่วมกับชุมชนออกแบบรูปแบบตลาดท่าพระ การอนุรักษ์อาคารบ้านเรือน สนับสนุนอุปกรณ์ในการปรับปรุงอาคารบางส่วนที่ชำรุด

เครือข่ายสนับสนุน ได้แก่

1. เครือข่ายสื่อศิลปะชุมชนอีกสาน แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส. มีบทบาทหน้าที่สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ วางระบบให้ชุมชนได้คิดชุมชนเล็กแต่มีความยิ่งใหญ่ ในวัฒนธรรมนักท่องเที่ยวควรแวะเข้ามาทำความรู้จักและเยี่ยมชมประวัติของชุมชนผ่านกิจกรรม Spark U ร่วมกับชุมชนถ่ายทอดวิธีการถอดบทเรียนของดีตำบลท่าพระ สืบค้นประวัติของชุมชน จนกระทั่งได้ข้อมูลทุนทางทรัพยากรตำบลท่าพระ ได้แก่ ไก่ย่างท่าพระ สัตินท์แมน (นายพันนา ฤทธิไกร) โปสเตอร์หนัง

2. โรงเรียนชุมชนท่าพระ มีหน้าที่ในการประสานจัดกิจกรรมประชุมประชาคม ประชาสัมพันธ์ถึงกำหนดการเพื่อให้เครือข่ายได้เข้าร่วมเพื่อผลักดันโครงการ

3. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น สนับสนุนงบประมาณ การสำรวจพื้นที่ข้อมูล ตลาดวัฒนธรรม สนับสนุนจุดถ่ายภาพเก่าประวัติท่าพระและชุมชนโบราณ การสนับสนุนชุดการแสดงเวทีวัฒนธรรมตลาดท่าพระร้อยปี การให้ความรู้เรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และศิลปะที่สำคัญที่สามารถนำมาระดมทุนหารายได้ สนับสนุนวิทยากรผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปวัฒนธรรมฝึกสอนการแสดงให้แก่โรงเรียน

4. มหาวิทยาลัยขอนแก่น การจัดทำบันทึกข้อตกลงในการดำเนินการตลาดท่าพระร้อยปี ได้แก่ การออกแบบและจัดทำอัตลักษณ์ชุมชนให้มีอยู่ การกำหนดจุดถ่ายภาพในตลาด การระดมความคิดเห็นร่วมกับชุมชนออกแบบภาพวาดแนวกำแพงบอกเล่าอัตลักษณ์ของตำบลท่าพระ การออกแบบเวทีการแสดงวัฒนธรรมร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น การบรรยายให้

ความรู้แก้มัคคุเทศก์น้อย ในขณะเดียวกันมหาวิทยาลัยขอนแก่นยังได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากชุมชนท่าพระ โรงเรียนและประชาชนชาวบ้านเมื่อมีงานวันสำคัญของทางมหาวิทยาลัยโดยจะเชิญชุมชนท่าพระ โรงเรียนชุมชนท่าพระ ชมรมต่างๆ ไปโชว์การแสดงทางวัฒนธรรม

5. กลุ่มร้านย้อนยุคบ้านหนองบัวดีหมี ร่วมกันในการออกแบบการรื้อวาง แต่งเพลงท่าพระ

ผลสำเร็จจากการดำเนินงานด้านเครือข่ายทำให้เทศบาลตำบลท่าพระเป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงผ่านสื่อระดับประเทศจากการความสำเร็จของการจัดทำโครงการตลาดท่าพระร้อยปี เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดทางด้านวัฒนธรรม มีเรื่องราวที่สอดคล้องและสร้างจุดขายได้ในพร้อมเพียงกันไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ดี ภูมิหลังดี และสื่อสารดี ซึ่งเป็นแรงกระตุ้นในการอนุรักษ์และรักษาอัตลักษณ์ของชุมชนไม่ให้สูญหายได้อย่างดีเยี่ยม รวมทั้งสร้างพลังแห่งความสามัคคีร่วมมือร่วมใจทวงคืนสถานีรถไฟของชุมชนท่าพระมาอยู่ในพื้นที่ได้

โครงการเฝ้าระวังและควบคุมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

โรคพิษสุนัขบ้าเกิดระบาดขึ้นในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงของตำบลท่าพระ เมื่อปี พ.ศ. 2561 สมาชิกในชุมชนถูกสุนัขและแมวกัดหลายรายและนำส่งโรงพยาบาลเพื่อขอรับการฉีดวัคซีนตามโรงพยาบาลในพื้นที่ ซึ่งโรคนี้สามารถป้องกันได้และควบคุมทำให้หมดไปได้หากมีความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงสุนัขและป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าอย่างถูกต้อง ด้วยเหตุนี้เอง เทศบาลตำบลท่าพระจึงต้องริบดำเนินการแก้ไขและป้องกันโรคดังกล่าวอย่างเร่งด่วน อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลานั้นยังไม่มีมาตรการรองรับและควบคุมโรคจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นหน้าที่ของเทศบาลตำบลท่าพระต้องบริหารจัดการควบคุมและสร้างความปลอดภัยในชีวิตของสมาชิกในชุมชนโดยเร็วที่สุด ด้วยเหตุนี้ เทศบาลตำบลท่าพระจึงริเริ่มประสานขอข้อมูลและการควบคุมโรคระบาดในพื้นที่จากเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็วภายใต้เป้าหมายที่ชัดเจนคือ สมาชิกชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าพระจะไม่มีโรคพิษสุนัขบ้า โดยมีการแบ่งบทบาทหน้าที่การผลักดันความสำเร็จร่วมกันกับเครือข่าย ดังนี้

เครือข่ายหลัก

1. เทศบาลตำบลท่าพระ เป็นแกนหลักประสานขอรับการสนับสนุนทางด้านความรู้ วิธีการป้องกันและควบคุมโรค บุคลากรทางการแพทย์ เขียนแบบการจัดตั้งศูนย์พักพิงสัตว์จรจัด ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเครือข่ายทั้งระดับจังหวัดและอำเภอ นัดหมายประชุมร่วมกับเครือข่าย

และครัวเรือนเพื่อกระตุ้นให้เฝ้าระวังและควบคุมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า สำเร็จลุล่วง และประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าพระไม่ป่วยด้วยโรคพิษสุนัขบ้า

2. ชุมชนตำบลท่าพระ อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน ดำเนินการสำรวจประชากรสุนัขและแมวทั้งที่มีเจ้าของและไม่มีเจ้าของในการขึ้นทะเบียนสุนัขและแมว และแจ้งให้มีการจัดเตรียมวัคซีนให้ครบจำนวน รวมถึงแจ้งเหตุ กรณีพบสัตว์ข่วนหรือกัด และมีสัตว์ตายไม่ทราบสาเหตุ

3. ครูและแกนนำนักเรียนจากโรงเรียนในเขตเทศบาล ทำหน้าที่ตรวจสอบและสำรวจสัตว์เลี้ยงของชุมชนตามครัวเรือน และสัตว์จรที่หลงเข้ามาในพื้นที่ให้แจ้งเหตุหากพบสมาชิกในชุมชนโดนสัตว์ข่วนหรือกัด และมีสัตว์ตายไม่ทราบสาเหตุให้เทศบาลและเครือข่ายสาธารณสุขได้รับทราบและเข้าควบคุมโรคได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งส่งข้อมูลให้กับสมาชิกในครอบครัวและในโรงเรียน สอดส่องและรายงานกรณีโดนสัตว์กัดหรือข่วน

4. กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ทรนรงค์และสร้างความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์ ส่งข้อมูลและการดูแลตนเองเบื้องต้น กระตุ้นเตือนสมาชิกในชุมชนให้เฝ้าระวังและควบคุมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

เครือข่ายรอง

1. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์เขต 4 เป็นเครือข่ายสนับสนุนวิทยากรบรรยายความรู้เกี่ยวกับโรค วัสดุอุปกรณ์ และการเฝ้าระวังป้องกันโรคในช่วงเวลาที่วัคซีนขาดแคลนและเทศบาลตำบลท่าพระจัดซื้อไม่ได้

2. สำนักงานป้องกันและควบคุมโรคที่ 7 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ดำเนินการรับผิดชอบร่วมกับเทศบาลตำบลท่าพระในการให้ความร่วมมือและการสนับสนุนในเรื่องของบุคลากรให้ความรู้เรื่องการควบคุมโรค มาตรการป้องกันความเสี่ยง เอกสารแผ่นพับประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ชุมชนตระหนักและนำไปกลับไปวางแผนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

3. โรงพยาบาลสิรินธร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองบัวดีหมี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลท่าพระ รับผิดชอบเรื่องการติดตามผู้ป่วยรายที่ถูกสุนัข- แมวข่วนหรือกัดให้ได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยัก และวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ครบจำนวน

4. คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทำหน้าที่การสร้างความรู้และความเข้าใจเรื่องโรคพิษสุนัขบ้าผ่านแอปพลิเคชันซึ่งเป็นโปรแกรมที่เรียกว่า “PODD” เข้าใช้ฟรีเป็นนวัตกรรมที่คิดร่วมกับเทศบาลตำบลท่าพระในการรับแจ้งเหตุ สถานการณ์โรคระบาดและการติดตามรายงานผลการควบคุมโรค แอปพลิเคชันดังกล่าวใช้งานง่ายทำให้ชุมชนสามารถควบคุมและป้องกันโรคได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ยังช่วยถ่ายทอดวิธีการดูแลสัตว์เลี้ยงระบบปิดและป้องกันความเสี่ยงจากสัตว์จรจัด การจัดสรรสัตวแพทย์ออกตรวจและทำหมันให้แก่สัตว์เลี้ยงและมอบวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า (ฟรี)

เครือข่ายภาคเอกชน

ตัวแทนบริษัทเพ็ทแทรกไทย จำกัด ให้ความรู้และสาธิตการใช้งานและฝังไมโครชิพในสัตว์ และจัดทำไมโครชิพพร้อมอุปกรณ์ให้แก่เทศบาลตำบลท่าพระ

เครือข่ายภาคประชาสังคม

วัดเทพปુณาราม วัดท่าพระหงษ์เทศน์ประดิษฐ์ วัดศิริมงคล วัดท่าพระเนาว์ โดยมีวัดเทพปุณาราม เป็นวัดนำร่องในการรองรับสัตว์ตายไม่ทราบสาเหตุในหมู่บ้านหรือชุมชนเพื่อนำมาเผาและจัดตั้งศูนย์พักพิง กักกัน เฝ้าระวังอาการและควบคุมประชากรสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของให้อยู่เป็นสัดส่วน อยุ่อย่างไรก็ดี ศูนย์ดังกล่าวมีการวางแผนในอนาคตไม่มีความจำเป็นต้องยุบเนื่องจากเทศบาลตำบลท่าพระประสบความสำเร็จในการควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าได้แล้ว

วิธีการบริหารงานเครือข่ายนั้นเทศบาลตำบลท่าพระได้ออกแบบหลักคิดและบริหารงานเชิงรุกในการกำหนดกิจกรรมย่อยในหลายมิติร่วมกับเครือข่ายเพื่อให้ครอบคลุมถึงเป้าหมายที่วางไว้ โดยกำหนดให้เครือข่ายหลัก เครือข่ายรอง เครือข่ายภาครัฐ เอกชนและประชาสังคมร่วมกันแบ่งปันความรู้ สร้างกระบวนการงาน และประสานข้อมูลร่วมกัน ทั้งนี้ กิจกรรมที่เกิดขึ้นมีดังนี้

1. อบรมเชิงปฏิบัติการ “อาสาสมัครเฝ้าระวังสุขภาพหนึ่งเดียวเทศบาลตำบลท่าพระ” (PODD SRRT THAPHRA) คือ การอบรมภาคปฏิบัติเพื่อให้ความรู้ เฝ้าระวัง ติดตาม ป้องกัน การปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้แก่กานัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน ครูและเยาวชนในโรงเรียน ทำให้เกิดกลุ่มอาสาสมัครที่สามารถเป็นแกนหลักในการแจ้งเหตุ นำส่งซากสุนัข แมว สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมส่งศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ตรวจหาสาเหตุการตาย และรายงานผ่านแอปพลิเคชัน PODD แจ้งเตือนอัตโนมัติไปยังเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

2. งานมหกรรม “สร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า” เป็นการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายในหลายมิติทั้งการป้องกันความเสี่ยง การลดความเสี่ยง การควบคุมความเสี่ยง ซึ่งเป็นแนวคิดจากการระดมความคิดเห็น ต่อการจัดการความเสี่ยงของโรคให้หมดไป โดยชุมชน กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนและวัด ริเริ่มและเสนอให้มีการจัดตั้งศูนย์พักพิงสัตว์จรจัด จำนวน 1 แห่งที่วัดเทพบูรณาราม และกำหนดให้ชุมชนช่วยกันดูแลและบำรุงรักษาศูนย์พักพิงสัตว์จรจัด กำหนดกฎกติกาไม่นำสุนัขและแมวออกพื้นที่มาปล่อยในวัด ทำหมันสัตว์จรจัดและสัตว์ที่มีเจ้าของ

3. กิจกรรมเฝ้าระวัง และควบคุมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ควบคุมให้ได้รับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าอย่างทั่วถึง ผ่านการประชาสัมพันธ์ เรื่องโรคพิษสุนัขบ้าทุกช่องทาง การสื่อสาร ได้แก่ เสียงตามสาย เว็บไซต์เทศบาล แผ่นพับ ร่วมกับคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และปศุสัตว์อำเภอเมืองขอนแก่นในสัตว์ที่มีเจ้าของและไม่มีเจ้าของ ได้จำนวนครบถ้วน 100 % (1,117 ตัว)

4. ส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า โดยออกเทศบัญญัติตำบลท่าพระ เรื่อง ควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2560 มีสาระสำคัญอยู่ที่การทำทะเบียนประชากรสุนัขและแมว การควบคุมการเลี้ยงสุนัขและแมว อัตราค่าธรรมเนียมฉีดวัคซีน เครื่องหมายประจำตัว ไปรับรองการฉีดวัคซีน

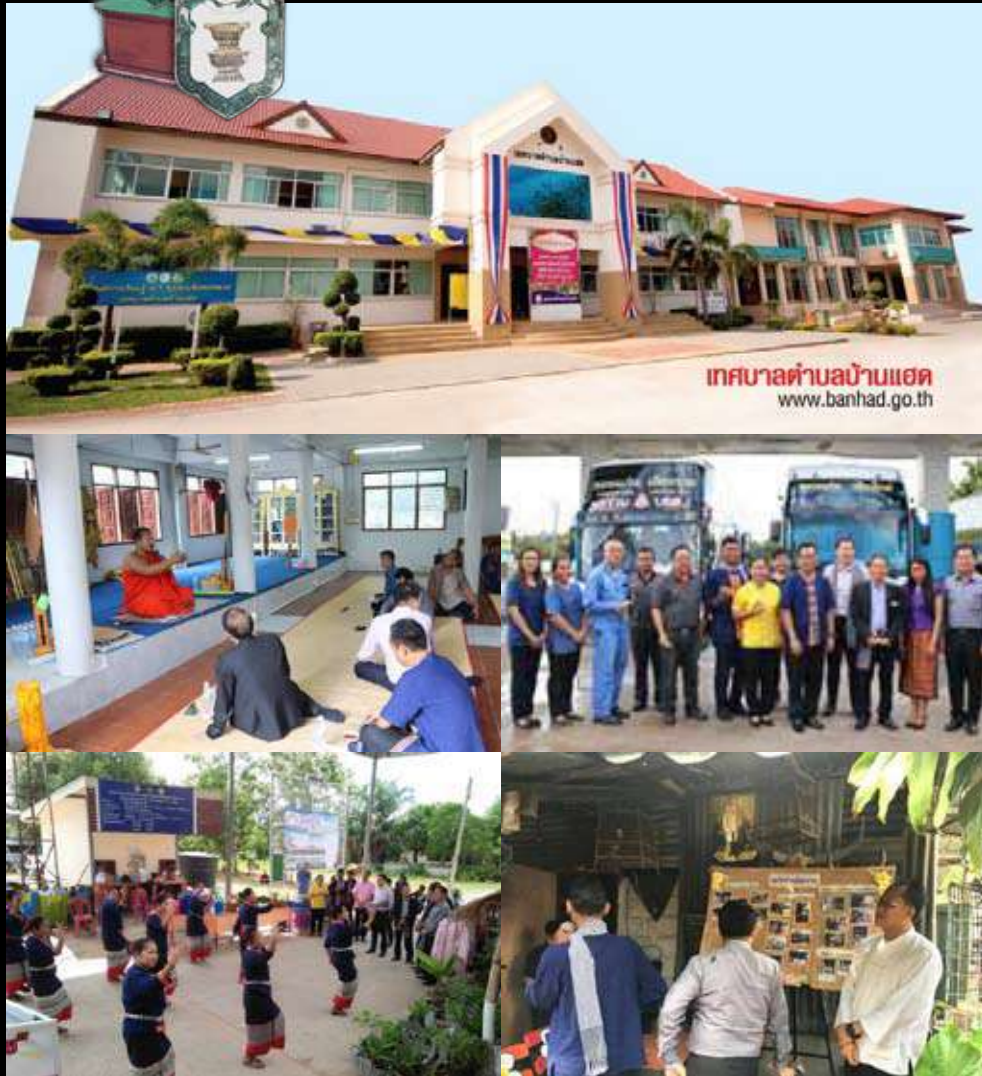
5. ส่งเสริมนวัตกรรมการป้องกันและการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า โดยมีนวัตกรรมที่สำคัญคือ

- ▶ การฝังไมโครชิพในสัตว์จรจัด ในปี 2561 จำนวน 17 ตัว (เพศเมีย 11 ตัว และเพศผู้ 6 ตัว) โดยความร่วมมือเรื่องความรู้ การฝัง และการติดตามข้อมูลไมโครชิพจากบริษัทเพ็ทแทรกไทย จำกัด
- ▶ สร้างเตาเผาศพสัตว์ ณ วัดเทพบูรณาราม โดยไม่มีค่าใช้จ่ายเพื่อเผาศพสัตว์ แต่ให้เจ้าของเตรียมน้ำมันเชื้อเพลิงและถ่านสำหรับเผาสัตว์มาเอง หากเป็นสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของก็สามารถเผาได้ด้วยการใช้เงินบริจาคทางวัดที่ได้มาจากการทำบุญของสมาชิกในชุมชน

ความเป็นเลิศและยอดเยี่ยมของนวัตกรรมนี้ คือ การที่เทศบาลตำบลท่าพระบริหารร่วมกับเครือข่ายแล้วสร้างนวัตกรรมในการควบคุมและป้องกันโรค ไม่ใช่โครงการปกติทั่วไปที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเองได้ แต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากเครือข่ายเพื่อควบคุมความเสี่ยงและกำหนดแนวทางเพื่อสร้างพื้นที่ของชุมชนท่าพระให้ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าได้อย่างรวดเร็ว จนทำให้สามารถป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าได้อย่างทั่วถึง 100% ซึ่งเครือข่ายทุกส่วนได้แบ่งปันข้อมูล แจ้งเหตุโรคอย่างรวดเร็วตอบสนองได้ทันการณ์จึงเกิดความเสียหายน้อยที่สุด กล่าวได้ว่า โครงการนี้มีได้เพียงสะท้อนให้เห็นถึงการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชุมชนท่าพระเท่านั้น **ยังเป็นบทพิสูจน์ที่แสดงให้เห็นว่าเทศบาลตำบลท่าพระมีศักยภาพการบริหารงานแบบมืออาชีพ รองรับกับวิกฤติการณ์โรคระบาดที่เป็นภัยต่อชุมชน ซึ่งเป็นการสร้างฐานความเชื่อมั่นและความศรัทธาให้แก่เทศบาลตำบลท่าพระได้เป็นอย่างดี**

เทศบาลตำบลบ้านแฮด อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลบ้านแฮด อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น 40110
โทรศัพท์ 0-4321-8169 โทรสาร. 0-4304-2181-69

ประชากร

6,748 คน (ชาย 3,331 คน หญิง 3,417 คน)

พื้นที่

8.51 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุม 8 ชุมชน)

รายได้

31,934,638.59 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

26,208,466 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายศิริพงษ์ อรุณเดชาชัย	นายกเทศมนตรีตำบลบ้านแฮด
2. นายเฉลียว ปากเมย	ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านแฮด
3. นายวิทยา ภูโยสาร	ปลัดเทศบาลตำบลบ้านแฮด

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 11 คน

หญิง จำนวน - คน

เทศบาลตำบลบ้านแฮด ใช้หลักการบริหารจัดการองค์การภายใต้แนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เน้นการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ส่งผลให้การบริหารงานเกิดความเข้มแข็ง นโยบายมีความต่อเนื่องพัฒนาต่อยอดเป็นระยะๆ นำไปสู่ความยั่งยืน สิ่งสำคัญการทำงานร่วมกันได้สร้างความรู้ความเข้าใจขององค์กร หลักการกระบวนกรมีส่วนร่วมระหว่างเทศบาลและภาคประชาชนเกิดความเข้มแข็ง จึงมีการเสริมสร้างเครือข่ายภาคีรัฐภาคเอกชนและภาคประชาสังคมทั้งในพื้นที่ท้องถิ่น และนอกพื้นที่ตำบล เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยทีมบุคลากร อุปกรณ์เครื่องมือ หรืองบประมาณบางส่วนสนับสนุนกิจกรรมสาธารณะในพื้นที่ เกิดการร่วมมือของทุกภาคส่วน ร่วมกำหนดแผนการพัฒนาที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันได้ เช่น การจัดระบบบริการดูแลสุขภาพชุมชน เทศบาลมีศูนย์บริการสาธารณสุข (ศูนย์บริการปฐมพยาบาล) กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่บริการด้านสุขภาพระดับปฐมภูมิ มีบุคลากรในระดับปฏิบัติการ แต่ประสบการณื่อด้านวิชาชีพไม่เทียบเท่าบุคลากรจากโรงพยาบาลที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้มีการบูรณาการงานร่วมกันระหว่างเทศบาล รพสต.โรงพยาบาลขนาดใหญ่และภาคเอกชน เข้ามามีระบบการจัดการ ดูแลสุขภาพประชาชนทุกมิติ หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องด้านสุขภาพ ส่งผลให้การจัดการสุขภาพของประชาชนในตำบลได้รับการดูแล มีประสิทธิภาพและคุณภาพมากกว่าที่ทำเพียงฝ่ายเดียว

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่ายภาคีรัฐเอกชน และประชาสังคม ได้แก่

โครงการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ

จากปัญหาของเทศบาลตำบลบ้านแฮดที่มีสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุ จำนวน 944 คน และคาดว่าในอีก 5 ปีข้างหน้า จะมีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอีก 426 คน และยังมีกลุ่มเตรียมเป็นผู้สูงอายุ ที่อยู่ในช่วงอายุ 50-59 ปี อีก 877 คน (อ้างอิง: www.tcnep.org) จึงเห็นปัญหาที่จะเกิดขึ้น เช่น ปัญหาผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง ปัญหาผู้สูงอายุป่วยเป็นโรคเรื้อรัง ป่วยติดบ้าน ติดเตียง ไม่สามารถเดินทางได้ด้วยตนเอง ต้องการความช่วยเหลือจากคนในครอบครัว ชุมชน สังคม จากผลสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุตำบลบ้านแฮด ได้นำข้อมูลมาวางแผนการดำเนินงานดูแลผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องจึงพบปัญหาผู้สูงอายุในชุมชน คือ ผู้สูงอายุที่ป่วย ผู้สูงอายุมีความพิการ ผู้สูงอายุมีความต้องการได้รับการดูแลช่วยเหลือในการทำงานหรือ การประกอบอาชีพ ทั้งนี้ ปัญหาอุปสรรค

ของผู้สูงอายุมากที่สุดคือ ปัญหาสุขภาพและมีโรคประจำตัว ต่อมาคือ ปัญหาไม่สามารถเดินทางไปได้ด้วยตนเอง และน้อยที่สุด คือ ปัญหาการประกอบอาชีพหรือธุรกิจส่วนตัว

เทศบาลตำบลบ้านแฮดจึงมีแนวคิดในการนำทุนทางสังคมที่สามารถจัดการปัญหาด้านผู้สูงอายุ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้ดีขึ้น โดยการตั้งกลุ่มจิตอาสาของคนในชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ เยี่ยมบ้าน ให้กำลังใจผู้สูงอายุ หรือผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงที่ไม่สามารถไปไหนมาไหนได้ กลุ่ม อสม. บริการตรวจสุขภาพเบื้องต้น เป็นหน่วยสืบสวนสอบสวนโรคเคลื่อนที่เร็วในชุมชน (SRRT ชุมชน) กลุ่มสร้างอาชีพผู้พิการ เพื่อให้ผู้สูงอายุและผู้พิการได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สร้างคุณค่าให้ตนเอง และเกิดรายได้ เกิดความรู้สึกไม่เป็นภาระของลูกหลาน ตำบลบ้านแฮด มีศูนย์บริการสาธารณสุข (แหล่งเรียนรู้ศูนย์รวมใจสุขภาพชุมชน) และกู้ชีพกู้ภัย กู้ชีพด้วยโอกาส (แหล่งเรียนรู้ศูนย์จัดการเครือข่ายกู้ชีพชุมชน) ช่วยเหลือด้านสุขภาพ ส่งเสริมสุขภาพให้ประชาชน และผู้สูงอายุด้วยกลุ่มแอมโรบิค และตำบลบ้านแฮดยังมีชมรมผู้สูงอายุ และโรงเรียนผู้สูงอายุ ได้เข้ามาสมัครเพื่อรับการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่เทศบาลกำหนดไว้ ซึ่งวิชาเรียนของผู้สูงอายุมาจากความพึงพอใจของผู้สูงอายุอยากเรียน จึงได้นำมาจัดทำเป็นหลักสูตรการเรียนการสอนขึ้น ได้แก่ การละเล่นดนตรีพื้นบ้าน ร้องเพลง วิชาคอมพิวเตอร์ วิชาทัศนกรรม ประดิษฐ์สิ่งของ วิชาทำขนมไทย วิชาทำยาหม่อง เป็นต้น จึงทำให้ผู้สูงอายุของตำบลบ้านแฮด เป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม และได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี สู้สูงวัยที่มากด้วยประสบการณ์ โครงการการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ เริ่มดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2556 โดยเทศบาลตำบลบ้านแฮด ร่วมกับผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลตำบลบ้านแฮด ได้มีแนวคิดในการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ หรือญาติผู้ดูแล จึงเริ่มดำเนินการปรึกษาหารือในการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ โดยมีเครือข่ายร่วมดำเนินกิจกรรม ดังนี้

- ▶ เทศบาลตำบลบ้านแฮด ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุภายใต้โครงการและกิจการ
- ▶ ส่วนราชการ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่นจัดอบรม หลักสูตรผู้ช่วยผู้ดูแลผู้สูงอายุในการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวในชุมชน
- ▶ โรงพยาบาลสิรินธรจังหวัดขอนแก่น จัดอบรมหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ หลักสูตร 70 ชั่วโมง

- ▶ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จัดทำหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุ
- ▶ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เก็บข้อมูล B-map (ข้อมูลด้านสุขภาพปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุ ในพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านแฮด
- ▶ องค์การธุรกิจ เอกชน ห้างร้านในเขตเทศบาลตำบลบ้านแฮด ร่วมบริจาคของรางวัล สำหรับกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ กิจกรรมสอยดาว กิจกรรมร่ววงย้อนยุคเพื่อนำรายได้สมทบเข้ากองทุนชมรมผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลบ้านแฮด

การดำเนินกิจกรรมของเครือข่าย คือ

▶ **เครือข่ายศูนย์บริการผู้สูงอายุตำบลบ้านแฮด** ได้แก่ ศูนย์รวมใจสุขภาพชุมชน เทศบาลตำบลบ้านแฮด โรงเรียนผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลบ้านแฮด ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลบ้านแฮดการจัดกิจกรรมของผู้สูงอายุในชุมชน มีกิจกรรมการพบปะกันเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพกายสุขภาพใจที่ดี มีการตรวจสุขภาพร่างกายเบื้องต้น การออกกำลังกายของผู้สูงอายุ การร่ววงย้อนยุค เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ผลคือ ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 642 คน ต่อเดือน

▶ **เครือข่ายคู่สร้าง คู่สมด้านสุขภาพ** ได้แก่ ศูนย์รวมใจสุขภาพชุมชน เทศบาลตำบลบ้านแฮด ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุข ทุกหมู่บ้าน กองทุนหลักประกันสุขภาพแบบมีส่วนร่วม จิตอาสาประจำหมู่บ้านการดูแลสุขภาพของบุคคลในครอบครัว เป็นเครือข่ายดูแลกันในชุมชน มีความรู้ด้านสุขภาพและใฝ่อบรมอย่างสม่ำเสมอโดยมีศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลตำบลบ้านแฮดเป็นที่เลี้ยงและฝึกการรักษาเบื้องต้น ผลคือ มีผู้สูงอายุ จำนวน 16 ครัวเรือน ที่ได้รับการดูแลและเป็นต้นแบบของชุมชน ครัวเรือนปกติ เป็นต้นแบบในการจัดการสุขภาพ จำนวน 8 ครัวเรือน และครัวเรือนไม่ปกติ มีภาวะเจ็บป่วย พิจาร ด้อยโอกาส ได้รับการดูแลแบบองค์รวม จนสามารถดำเนินชีวิตได้ปกติ จำนวน 8 ครัวเรือน

▶ **เครือข่ายศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพชุมชน** เป็นสถานที่ให้ความรู้ด้านสุขภาพฟื้นฟูรักษาด้วยแพทย์ทางเลือก โดยใช้สมุนไพรในชุมชนประกอบกับการดูแลด้านจิตใจให้กับผู้ป่วยที่ต้องการรับคำปรึกษา มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านให้คำปรึกษา มีเครือข่ายการดำเนินการร่วมกันคือ โรงพยาบาลสิรินธร รพสต.ขามเปี้ย รพสต.บ้านแฮด ศูนย์รวมใจสุขภาพชุมชน เทศบาลตำบล

บ้านแฮด ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุข ทุกหมู่บ้าน กองทุนหลักประกันสุขภาพแบบมีส่วนร่วม จิตอาสาประจำหมู่บ้าน ผลของการดำเนินงาน คือ กลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลฟื้นฟูเป็นผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้ป่วยหลุดเลือดสมอง จำนวน 10 ราย และมีอาการดีขึ้นจากช่วยเหลือตนเองได้น้อย สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ จำนวน 3 ราย ส่วนอีก 7 ราย ได้รับการดูแลฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง

▶ **เครือข่ายศูนย์กายอุปกรณ์ตำบลบ้านแฮด** เป็นศูนย์กลางกายอุปกรณ์ที่ได้รับ การสนับสนุนงบประมาณจาก สสส. เป็นแหล่งรวมของกายอุปกรณ์สำหรับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยที่ต้องการบำบัดรักษาด้วยกายอุปกรณ์ มีเครือข่ายการดำเนินการร่วมกันคือ โรงพยาบาลสิรินธร รพสต.ขามเปี้ย รพสต.บ้านแฮด ศูนย์รวมใจสุขภาพชุมชน เทศบาลตำบลบ้านแฮด ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุข ทุกหมู่บ้าน กองทุนหลักประกันสุขภาพแบบมีส่วนร่วม จิตอาสาประจำหมู่บ้าน ผลการดำเนินงาน คือ มีศูนย์กายอุปกรณ์สำหรับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยที่ต้องการบำบัดรักษาด้วยกายอุปกรณ์ จำนวน 4 แห่ง คือ โรงพยาบาลสิรินธร รพสต.ขามเปี้ย รพสต.บ้านแฮด ศูนย์รวมใจสุขภาพชุมชน เทศบาลตำบลบ้านแฮด

▶ **เครือข่ายศูนย์รวมใจบริการสุขภาพชุมชน** ให้บริการด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรค ตรวจรักษาโรคเบื้องต้น รวมถึงการรักษาสุขภาพ การทำหัตถกรรมเบื้องต้น ประสานงานส่งต่อผู้ป่วย การปรับสภาพบ้านที่เอื้ออำนวยต่อผู้สูงอายุและทุกกลุ่มวัย เพื่อให้ประชาชนในชุมชน มีสุขภาพดี เครือข่ายช่วยในการขับเคลื่อน เจ้าหน้าที่ ศูนย์บริการสาธารณสุข เทศบาลตำบลบ้านแฮด กลุ่มกู้ชีพกู้ภัย ทต.บ้านแฮด และหน่วยงาน ที่ว่าการอำเภอบ้านแฮด บริษัท SCG บริษัทสยามแก๊ส บริษัทเซรามิค ผลคือ ผู้สูงอายุที่ได้รับการขึ้นทะเบียน การดูแลเฉพาะราย และผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง จำนวน 22 ราย ได้รับการดูแลครอบคลุมตามปัญหาแบบเฉพาะเจาะจง ครอบคลุมทุกคน

▶ **เครือข่ายช่างอาสาชุมชน** เครือข่ายการปรับปรุงสภาพบ้านและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง การเสริมอุปกรณ์ช่วยยางชนิดให้กับคนพิการ ผู้สูงอายุ โดยการนำวัสดุมาเป็นสื่อ เพื่อสร้างความเข้าใจและสามารถนำไปเป็นแบบอย่าง นำไปปรับปรุง แก้ไข ดัดแปลง หรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพผู้สูงอายุ คนพิการ รวมทั้งเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแต่ละชุมชน ซึ่งมีรายละเอียดแตกต่างกัน การวัดขนาด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความกว้าง ความยาว ความสูง หรือการวางตำแหน่งของอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ควรเทียบจากตัวคนพิการ ผู้สูงอายุ และอุปกรณ์ที่ใช้ร่วม เช่น การเข็นเก้าอี้ล้อเข็นเข้าประตู ซึ่งขนาดความกว้างของประตู

ก็ต้องกว้างกว่าเก้าอี้ล้อเข็น เป็นต้น เครือข่ายประกอบด้วย กองช่างเทศบาลตำบลบ้านแฮด โรงพยาบาลสิรินธร รพ.สต.บ้านแฮด รพ.สต.ขามเฒ่า กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม บริษัท SCG บริษัทสยามแก๊ส บริษัทเซรามิค และช่างชุมชนที่ผ่านการอบรม นักกายภาพบำบัด โรงพยาบาลสิรินธร จังหวัดขอนแก่น คณะแพทยศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์พร้อมด้วยคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลคือ มีการปรับสภาพบ้านที่เอื้ออำนวยในการดำเนินชีวิต ผู้สูงอายุ จำนวน 16 ราย

โครงการเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

จากปัญหาตำบลบ้านแฮด มีการขยายตัวของชุมชนที่เพิ่มขึ้น ขาดการวางผังเมืองหรือชุมชนจึงเกิดปัญหา เช่นปัญหาน้ำเน่าเสีย ปัญหากลิ่นเหม็น ปัญหาการขาดแคลนน้ำ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นสูญหาย

สิ่งเหล่านี้ชุมชน และหน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆ จึงมีแนวคิดในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม สิ่งที่เกิดขึ้นในชุมชน ได้แก่ สวนป่าชุมชน โดยดำเนินการสำรวจพันธุ์พืชในป่าชุมชนในพื้นที่กว่า 100 ไร่ ทำข้อตกลงชุมชนในการอนุรักษ์ และนำพืชสมุนไพรที่เกิดในป่าชุมชนมาแปรรูป เพื่อใช้ในการบำบัดรักษาพยาบาล การจัดการอนุรักษ์แหล่งน้ำชุมชน โดยมีข้อตกลงชุมชนในการสำรวจและอนุรักษ์แหล่งน้ำของชุมชนเพื่อป้องกันปัญหาการขาดแคลนน้ำในหน้าแล้ง การเพิ่มพื้นที่สีเขียวร่วมกับหน่วยงานภาครัฐปลูกต้นไม้ เพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชน การจัดการน้ำเสียที่ขังในชุมชน โดยใช้ระบบน้ำใต้ดิน การบริหารจัดการขยะอย่างครบวงจร การประชาสัมพันธ์การจัดการหน้าบ้านสะอาด เป็นต้น

เทศบาลตำบลบ้านแฮด มีการสำรวจข้อมูล พบครัวเรือนที่มีปัญหาเรื่องการจัดการขยะจำนวน 137 ครัวเรือน (อ้างอิง:www.tcnep.org) มีการจัดตั้งหมู่บ้านจัดการตนเองในเรื่องขยะเป็นหมู่บ้านต้นแบบ 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหนองไฮ บ้านหนองโง้ง และบ้านโนนกล้วยหอม เป็นแหล่งเรียนรู้ในเรื่องการบริหารจัดการขยะครบวงจรในชุมชน เป็นต้นแบบให้กับหมู่บ้านอื่น และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้ที่เข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ และมีวิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้ที่มีศักยภาพในการบรรยาย นำเสนอให้เกิดองค์ความรู้ที่สนใจ มีการจัดการขยะทุกประเภท โดยมีทุนทางสังคมระดับบุคคล ได้แก่เจ้าหน้าที่ เทศบาลตำบลบ้านแฮด เข้าไปมีส่วนร่วมในการแนะนำให้มีความรู้และส่งเสริม มีการจัดตั้งธนาคารขยะเพื่อให้ประชาชนได้รู้จักการคัดแยกขยะแต่ละประเภท

นอกจากนั้นเทศบาลตำบลบ้านแฮด ได้ดำเนินงานร่วมกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 10 ในการปลูกป่าชุมชนร่วมกัน ได้แก่ ป่านิเวศชุมชน สวนป่าชุมชน ป่านิเวศเมือง และชุมชน อีกทั้งยังมีทุนในชุมชนที่ช่วยกันขับเคลื่อนงานเพื่ออนุรักษ์ จัดการทางด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ กลุ่มห้องเรียนดินบ้านโนนกล้วยหอม ระบบน้ำใต้ดินต้นแบบ อีกทั้งยังเชื่อมโยงงานกับวัดในการจัดทำวัดส่งเสริมสุขภาพและสิ่งแวดล้อม มีการจัดการจัดตั้ง โฮมสเตย์รักษ์โลก รักสิ่งแวดล้อม ทุกหมู่บ้าน ร้านค้าเสียงไทย ธนาคารขยะเพื่อการแบ่งปัน เทศบาลตำบลบ้านแฮดได้มีการจัดการกับตลาดเทศบาลอันเป็นสาเหตุให้เกิดน้ำเสีย ขยะ และกลิ่นอันก่อให้เกิดเหตุรำคาญ โดยการจัดตั้งตลาดสตรีรักษ์สิ่งแวดล้อม ร้านค้าลดการใช้ถุงพลาสติก ร้านอาหารต้นแบบ 3 RS อีกทั้งยังสร้างจิตอาสาในการขับเคลื่อนงานและเป็นต้นแบบในการจัดการขยะในโรงเรียน ได้แก่กลุ่มเยาวชนอาสาจัดการขยะในโรงเรียน สิ่งที่ได้ ทำให้ประชาชนในตำบลบ้านแฮด รู้จักการคัดแยกขยะปลูกจิตสำนึกให้กับเด็กและเยาวชนโดยการสร้างจิตอาสา เกิดสวนป่าชุมชนที่มีต้นไม้หลากหลายเป็นพื้นที่สีเขียว และสามารถต่อยอดในการดำเนินงานต่อไป ได้แก่เส้นทางเดินป่า สวนป่าสมุนไพรชุมชน และทำให้ปริมาณขยะในตำบลบ้านแฮดลดน้อยลง (อ้างอิง:RECAP)

บทบาทหน้าที่เครือข่ายการดำเนินงาน ดังนี้

- ▶ เทศบาลตำบลบ้านแฮดร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- ▶ จังหวัดขอนแก่น และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบ้านแฮด ให้การสนับสนุนด้านวิทยากรให้ความรู้ด้านการส่งเสริมอาชีพ เพื่อผลักดันให้ผลิตภัณฑ์ของชุมชนตำบลบ้านแฮดเป็นที่ยอมรับของตลาด เช่น การแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าเป็นสินค้า Otop ให้คำแนะนำสถานที่ โรงงานจำหน่ายวัตถุดิบที่ราคาถูกลงได้มาตรฐานเพื่อลดต้นทุนการผลิตของชุมชน ส่งเสริมสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน นอกจากนี้ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบ้านแฮด เป็นคณะกรรมการร่วมกับชุมชนในการเก็บข้อมูลตำบล (TCNAP) การประเมินทุนและศักยภาพชุมชน เป็นทีมในการอบรมเพิ่มขีดและศักยภาพวิทยากรชุมชน
- ▶ กระทรวงแรงงาน โดยสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 6 ขอนแก่น เป็นสถานที่จัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพและสนับสนุนงบประมาณในการอบรมสำหรับชุมชน (แหล่งเรียนรู้) เพื่อให้มีความรู้และเชี่ยวชาญในการพัฒนาอาชีพผลิตภัณฑ์ในชุมชนตรงกับความต้องการในตลาดมาก เช่น อาชีพตัดเย็บ การจักรสาน การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากวัสดุในชุมชน

- ▶ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สนับสนุนงบการจัดทำโครงการและงบประมาณต่าง ๆ ประชาชนในชุมชนได้รับการแก้ไขปัญหอย่างต่อเนื่องและครอบคลุม
- ▶ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 10 เป็นที่มหาวิทยาลัย ให้คำแนะนำแหล่งเรียนรู้การบริหารจัดการขยะอย่างครบวงจร สนับสนุนการต่อยอดนวัตกรรมการบริหารจัดการขยะครัวเรือน
- ▶ โรงพยาบาลสิรินธร จังหวัดขอนแก่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านขามเปี้ย และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแฮด ร่วมดำเนินการเก็บข้อมูลตำบล (TCNAP) การวิจัยชุมชน (RECAP) การวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน เพื่อให้เกิดการนำข้อมูลร่วมกันในการแก้ไขปัญหา
- ▶ สำนักเกษตรอำเภอบ้านแฮด สนับสนุนบุคลากรในการให้ความรู้สำหรับแหล่งเรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืน ระบบเศรษฐกิจชุมชน

การดำเนินงานร่วมกันของเครือข่าย ดังนี้

- ▶ เครือข่ายหมู่บ้านจัดการขยะครบวงจร/ชุมชนปลอดขยะ หมู่บ้านบริหารจัดการขยะครบวงจร เป็นแหล่งถ่ายทอดองค์ความรู้และกรอบแนวคิดในการบริหารจัดการขยะอย่างครบวงจร มีชุมชนคัดแยกขยะ แหล่งเรียนรู้สวนป่าชุมชน แหล่งเรียนรู้ห้องเรียนดิน แหล่งเรียนรู้สร้างอาชีพผู้พิการ แหล่งเรียนรู้เครือข่ายชุมชนเพื่อการแบ่งปัน แหล่งเรียนรู้เกษตรไฮเทคและแหล่งเรียนรู้เกษตรผสมผสาน
- ▶ เครือข่ายสวนป่าชุมชน เครือข่ายบ้านขามเปี้ย บ้านโนนกล้วยหอม ซึ่งจะช่วยกันดูแลร่วมกัน รักษาพืชพันธุ์ต้นไม้หายากไว้ เพื่อเป็นมรดกของลูกหลาน และให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์จากธรรมชาติอย่างคุ้มค่ามากที่สุดแหล่งเรียนรู้นวัตกรรมสุขภาพชุมชน องค์การชุมชนที่มีแหล่งเรียนรู้อนุรักษ์พืชสมุนไพร แหล่งเรียนรู้แพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก แหล่งเรียนรู้เครือข่ายปมเพาะวัฒนธรรมบวรวิถีสาน
- ▶ เครือข่ายโรงเรียน Zero waste school โรงเรียนเทศบาลบ้านแฮด โรงเรียนหนองไฮขามเปี้ย โรงเรียนประชาพัฒนา เป็นเครือข่ายแหล่งศึกษาในคัดแยกขยะและการบริหารจัดการขยะให้กับเด็กนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เด็กปฐมวัยในโรงเรียน การเรียนรู้การส่งเสริมการตลาดโลกร้อน (E-co school)

- ▶ เครือข่ายกลุ่มสร้างรายได้จากสิ่งประดิษฐ์รีไซเคิล เป็นการนำขยะรีไซเคิลที่ได้รับบริจาคเพื่อนำมาผลิตสินค้า ผลิตภัณฑ์ เพื่อจำหน่ายในงานต่างๆ เพื่อสร้างรายได้ กลุ่มสร้างอาชีพคนพิการ กลุ่มแปรรูปวัสดุท้องถิ่น กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า โรงเรียนผู้สูงอายุ ชมรมผู้สูงอายุ
- ▶ เครือข่ายโฮมสเตย์รักษ์โลก รักสิ่งแวดล้อม เป็นการรวมกลุ่มของสมาชิกโฮมสเตย์ตำบลบ้านแฮด มีการคัดแยกขยะในครัวเรือน ให้นักท่องเที่ยวรู้จักการคัดแยกขยะเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ต่อไป มีเครือข่ายกลุ่มจิตอาสา ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขทุกหมู่บ้าน ศูนย์รวมใจสุขภาพชุมชน ศูนย์จัดการเครือข่ายกู้ชีพชุมชน แหล่งเรียนรู้อนุรักษ์พืชสมุนไพร แหล่งเรียนรู้แพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก แหล่งเรียนรู้เครือข่ายปมเพาะวัฒนธรรมบวรวิถีสาน สวนป่าชุมชน สร้างสุขรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชน โฮมสเตย์รักษ์โลกรักษ์สิ่งแวดล้อม ทุกหมู่บ้าน ปานีเวคเมืองและชุมชน หมู่บ้านบริหารจัดการขยะครบวงจรในชุมชน
- ▶ เครือข่ายวัดส่งเสริมสุขภาพและสิ่งแวดล้อม เป็นเครือข่ายวัดต้นแบบในการจัดการสุขภาพและการจัดการสิ่งแวดล้อมของตำบลบ้านแฮด มีการรักษาโรคด้วยสมุนไพรพื้นบ้าน มีการควบคุมป้องกันยุงลายในวัด มีการจัดการขยะ น้ำเสียในวัด เป็นต้น

เทศบาลตำบลชมภู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

999 หมู่ 8 ตำบลชมภู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ 50140
โทรศัพท์ 0-5342-0779 โทรสาร 0-5342-0024

ประชากร

7,307 คน (ชาย 3,494 คน หญิง 3,813 คน, ข้อมูลเดือน ก.พ. 2561)

พื้นที่

13.32 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 9 หมู่บ้านและ 1 ชุมชน)

รายได้

25,409,601.48 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินยืมจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

8,384,582 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายรัชชัย ชัยแก้ว	นายกเทศมนตรีตำบลชมภู
2. นายประทวน มหายศ	ประธานสภาเทศบาลตำบลชมภู
3. จ.ส.ต. ประสิทธิ์ บัวเต้า	ปลัดเทศบาลตำบลชมภู

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 11 คน
หญิง จำนวน 1 คน

เทศบาลตำบลชมพู ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดเชียงใหม่ ห่างจากอำเภอสารภีประมาณ 4 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากศูนย์ราชการจังหวัดเชียงใหม่ประมาณ 15 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 13.32 ตารางกิโลเมตร (ประมาณ 9,579 ไร่) ครอบคลุม 9 หมู่บ้าน และ 1 ชุมชน มีประชาชนทั้งสิ้นประมาณ 7,300 คน ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ โดยมีอาชีพรองเป็นอาชีพรับจ้าง

สำหรับการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม เทศบาลตำบลชมพูมีวิสัยทัศน์ที่จะ **“เป็นองค์กรแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเป็นหน่วยงานที่เชื่อมโยง สร้างเครือข่ายสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน”** โดยมุ่งบูรณาการการทำงาน ทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และองค์ความรู้กับเครือข่ายเพื่อนำมาพัฒนาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ ซึ่งที่ผ่านมา เทศบาลได้ร่วมงานกับเครือข่ายดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นมาแล้ว 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมจารีต ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) ด้านสาธารณสุขและส่งเสริมคุณภาพชีวิต 3) ด้านความมั่นคงและการป้องกันบรรเทาสาธารณภัย 4) ด้านเศรษฐกิจ การเกษตร และการท่องเที่ยว 5) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 6) ด้านการอนุรักษ์และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 7) ด้านการบริหารจัดการทั่วไป

1. ในการบริหารจัดการโครงการ เทศบาลตำบลชมพูทำหน้าที่ประสานเครือข่าย และส่งเสริมสนับสนุนแต่ละเครือข่ายให้ทำงานร่วมกัน โดยมีรูปแบบและวิธีการสร้างเครือข่าย ดังต่อไปนี้
2. แต่งตั้งตัวแทนเครือข่ายเป็นคณะกรรมการในการบริหารจัดการเรื่องต่างๆ
3. อุดหนุนงบประมาณเพื่อให้เครือข่ายมีทุนในการบริหารจัดการโครงการ
4. รับสมัครจิตอาสาและพัฒนาอบรมให้ความรู้จากหน่วยงานต่างๆ
5. ประสานงานโครงการเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องและมีศักยภาพ
6. กระจายอำนาจให้แก่ชุมชน กลุ่ม และเครือข่ายในการดำเนินงานโดยตนเอง
7. เข้าร่วมและเป็นคณะกรรมการในชมรม/กลุ่มต่างๆ เพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น
8. ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรของชุมชนด้วยตนเอง

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ของเทศบาลตำบลชมพู ได้แก่

โครงการเครือข่ายการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุตำบลชมพู

โครงการนี้ที่มีมาจากจำนวนผู้สูงอายุในพื้นที่เทศบาลตำบลชมพูที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา จนมีความเป็นไปได้ว่าพื้นที่เทศบาลจะกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุในอนาคตอันใกล้ ซึ่งเป็นที่รู้กันดีว่าผู้สูงอายุมักมีแนวโน้มที่จะประสบปัญหาสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจได้ง่ายกว่าช่วงวัยอื่น ๆ รวมถึงมีโรคประจำตัวของช่วงวัยนี้ไม่น้อย ไม่ว่าจะเป็นโรคเบาหวาน ข้อต่อเสื่อม หรือความดันโลหิต ที่อาจจะนำไปสู่อาการทุพพลภาพ และไม่สามารถใช้ชีวิตด้วยตนเองได้ จากแนวโน้มดังกล่าว เทศบาลตำบลชมพูจึงร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาสังคมเพื่อค้นหาแนวทางในการแก้ปัญหา จนเกิดเป็น **“เครือข่ายการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุตำบลชมพู”** ขึ้น โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือการทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดี

เครือข่ายทั้งหมดที่เข้าร่วมกับโครงการนี้ได้แก่

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ องค์กรบริหารส่วนตำบลช่วงเปา องค์กรบริหารส่วนตำบลป่าสัก จังหวัดลำพูน เทศบาลตำบลบ้านหลวง เทศบาลตำบลแม่แรง จังหวัดลำพูน เทศบาลตำบลยางน่อง และเทศบาลตำบลในพื้นที่อำเภอสารภี อีก 11 แห่ง
2. หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านท่าต้นกวาว โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านพญาชมพู โรงพยาบาลสารภีบวรพัฒนา สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) การประปาส่วนภูมิภาค สาขาอำเภอสารภี และศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) อำเภอสารภี
3. หน่วยงานมหาชนและเอกชน ได้แก่ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ มูลนิธิสร้างสรรค์สังคมและสุขภาวะ สถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ บริษัท นิมซีเส็ง กรุ๊ป จำกัด บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (ดีแทค) และบริษัท ดูโฮม จำกัด (มหาชน)

4. ภาคประชาสังคม ได้แก่ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลชมภู ผู้นำชุมชน ชมรมผู้สูงอายุ ตำบลชมภู สภาวัฒนธรรมตำบลชมภู และปราชญ์ล้านนา

กิจกรรมหลักที่เครือข่ายได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีดังต่อไปนี้

1. จัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุตำบลชมภู เพื่อนำผู้สูงอายุเข้ามาเรียนรู้ทักษะและ กิจกรรมต่างๆ ที่จำเป็น โดยได้เครือข่ายต่างๆ ที่มีความรู้เข้ามาช่วยกันจัดหลักสูตรให้
2. จัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา ด้านการเลี้ยงชีพ ด้านสังคม รวมถึงด้านการเมือง
3. ตรวจคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุ รวมถึงผู้พิการ ในชุมชน
4. จัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ
5. จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ
6. การสนับสนุนเงินทุนและทรัพยากรอื่นให้เทศบาลนำมาใช้ดำเนินการ ฯลฯ

ผลจากการดำเนินโครงการนี้ คือการที่ผู้สูงอายุในพื้นที่ได้รับการพัฒนาด้านสุขภาพ จิตใจ และสังคม โดยมีศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุให้การดูแล ค้ำครอง และช่วยเหลือ ทำให้ผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีคุณภาพชีวิตที่ดี

สำหรับกิจกรรมต่อยอดโครงการนี้ ทางเทศบาลได้วางแผนร่วมกับศูนย์บริการผู้พิการ โรงพยาบาลบวรพัฒนา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพในตำบลชมภู และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ นำเทคโนโลยีคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุผ่านโปรแกรมประยุกต์ (application software) มาใช้ นอกจากนี้ยังวางแผนจัดทำระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (long term care) ให้แก่ผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้าน-ติดเตียง โดยให้ท้องถิ่นและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลเป็นรายคน และจะจัดให้มีคลินิกผู้สูงอายุด้วย

โครงการด้านบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนของเทศบาลตำบลชมภู

พื้นที่เทศบาลตำบลชมภู เป็นพื้นที่หนึ่งที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับน้ำค่อนข้างมากและหลากหลายรูปแบบ ประกอบด้วยปัญหาขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภคและบริโภค ทั้งในชีวิตประจำวันและในการเกษตรกรรม โดยปัญหานี้ก่อตัวขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 และรุนแรงขึ้นในปี พ.ศ. 2558-2559 ที่ถูกซ้ำเติมโดยวิกฤตภัยแล้ง และปัญหาที่เกิดจากปริมาณน้ำมากเกินไป จนกลายเป็นอุทกภัย ที่จะมาเยือนประชาชนในพื้นที่ทุกปี นอกจากนั้นยังมีปัญหาทั่วไปเกี่ยวกับแหล่งน้ำ อย่างปัญหาวัชพืช ผักตบชวา เป็นต้น

ผลจากปัญหาดังกล่าวทำให้เกิดอุปสรรคในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่ พิษผลทางการเกษตรเสียหาย ไม่สามารถนำมาจำหน่ายได้ และเกิดความขัดแย้ง ทะเลาะวิวาทในหมู่ประชาชน เพราะจำเป็นต้องแย่งชิงแหล่งน้ำกันเอง

เพื่อจัดการกับปัญหาเหล่านี้ ทางเทศบาลตำบลชมภูจึงได้จัดทำโครงการขึ้นมาจำนวนหนึ่ง โดยดำเนินการร่วมกับหน่วยงานเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม เพื่อให้เกิดการระดมความรู้ เทคโนโลยี งบประมาณ และทรัพยากร มาใช้แก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีจุดประสงค์เพื่อลดความสูญเสียจากภัยพิบัติต่าง ๆ และเพื่อฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในพื้นที่ของตนและพื้นที่ใกล้เคียงในอนาคต โดยมีดังต่อไปนี้

โครงการป้องกันและบรรเทาอุทกภัยแบบบูรณาการ

โครงการนี้เป็นโครงการที่เทศบาลตำบลชมภูดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาคารขาดแคลนน้ำและปัญหาอุทกภัย โดยต่อยอดมาจากนวัตกรรมการป้องกันและบรรเทาภัยแล้งแบบบูรณาการ ตามโครงการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกับเครือข่ายดังต่อไปนี้

- ▶ ศึกษาข้อมูลการบริหารจัดการน้ำที่ยั่งยืน โดยการไปศึกษาดูงานร่วมกับกลุ่มผู้นำชุมชน และพนักงานเทศบาลที่เกี่ยวข้อง
- ▶ ร่วมกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเชียงใหม่ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบปริมาณและคุณภาพน้ำ โดยนำเทคโนโลยีอย่างโปรแกรมไลน์และระบบเสียงไร้สายของเทศบาลเข้ามาช่วยแจ้งข่าว

รายงานสถานการณ์ และเตือนภัยให้ประชาชนทราบระยะเวลาและภาวะที่จะเกิด อุทกภัย

โครงการประชารัฐร่วมใจ คลองสวยน้ำใสไร้ผักตบชวา

โครงการนี้ดำเนินการเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2560 เป็นโครงการที่เทศบาลตำบลชมภู ดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาวัชพืชในแหล่งน้ำธรรมชาติอย่างผักตบชวา ซึ่งถึงแม้ว่าปัญหานี้ จะเป็นปัญหาทั่วไปที่แหล่งน้ำหลายแห่งในประเทศไทยต้องเผชิญ แต่โครงการนี้ก็แสดงให้เห็น การดำเนินการที่ส่งเสริมเครือข่ายของทางเทศบาลได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ทางตำบลชมภูเอง ยังได้รับเลือกให้เป็นตำบลต้นแบบในการดำเนินโครงการกำจัดวัชพืช ผักตบชวาในแหล่งน้ำ ด้วย กิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกับเครือข่ายดังต่อไปนี้

- ▶ เทศบาลเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินโครงการ ทำหน้าที่ประสานงาน สนับสนุนงบประมาณ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์
- ▶ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 36 สำนักงานพัฒนาภาค 3 และสำนักงานชลประทานที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่ สนับสนุนรถชุดดิน เรือ และบุคลากร
- ▶ ผู้นำชุมชน กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลชมภู และกลุ่มผู้ใช้น้ำอำเภอสารภี ดำเนินการขุดลอกผักตบชวา
- ▶ บริษัท นิมซีเส็ง กรุ๊ป จำกัด การประปาส่วนภูมิภาคอำเภอสารภี และกลุ่มแม่บ้าน สนับสนุนอาหารและเครื่องดื่มสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

โครงการทำปุ๋ยอินทรีย์ด้วยผักตบชวา

โครงการนี้เป็นโครงการต่อยอดจากโครงการประชารัฐร่วมใจ คลองสวยน้ำใสไร้ผักตบชวา โดยมุ่งเน้นการนำผักตบชวาที่ถูกจัดจากแหล่งน้ำมาทำเป็นปุ๋ยอินทรีย์ โดยกิจกรรมที่ดำเนินการ ร่วมกับเครือข่ายดังต่อไปนี้

- ▶ เทศบาลเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินโครงการ ทำหน้าที่ประสานงาน สนับสนุนงบประมาณ บุคลากร และเครื่องจักร

- ▶ บริษัท วีพีเอฟ กรุ๊ป (1973) จำกัด สนับสนุนมูลสัตว์ 100 กระสอบ
- ▶ ผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมดำเนินการจัดทำปุ๋ยจากผักตบชวา

นอกจากโครงการแล้ว ทางเทศบาลตำบลชมภูยังได้ไปร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการ ทรัพยากรน้ำที่จัดร่วมกับพื้นที่อื่น ๆ โดยมีหน่วยงานเครือข่ายเข้ามาร่วมงานด้วย เช่น กิจกรรม ไขหัวผีเหมืองฝายพญาคำ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งน้ำอุปโภค บริโภค แก้ปัญหาขาดแคลนน้ำ และลดปัญหาการแย่งน้ำใช้ในพื้นที่ โดยเทศบาลตำบลชมภู ได้ร่วมกับผู้นำชุมชน ตัวแทนประชาชนพื้นที่หมู่ 8 ตัวแทนผู้ใช้น้ำตำบลชมภู ตัวแทนหัวหน้าเหมือง ฝายพญาคำ กรมชลประทานเขต 1 เชียงใหม่ กองกำลังรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดเชียงใหม่ ตัวแทนโครงการสปรักยู โรงเรียนสารภีพิทยาคม และเทศบาลลุ่มน้ำฝายพญาคำ 8 เทศบาล ร่วมกันวางแผนจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้เรื่องเหมืองฝาย

ผลจากการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าว ตามการรายงานของทางเทศบาล ตำบลชมภู ได้กล่าวว่า สามารถแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำได้ การบริหารจัดการสาธารณภัย มีประสิทธิภาพ ชุมชนได้รับการบริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์น้ำที่มีประโยชน์ต่อการดำรง ชีวิตและการประกอบอาชีพ รวมถึงได้รับความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องด้วย

ปัจจัยความสำเร็จของโครงการ

เทศบาลตำบลชมภูได้ระบุปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จของโครงการต่างๆ ว่า เกิดจาก การทำงานร่วมกับเครือข่ายที่มีศักยภาพและความสามารถเฉพาะด้าน ที่มีความพร้อมในการนำ ประสิทธิภาพ ความรู้ เทคโนโลยี งบประมาณ และทรัพยากรมาเติมเต็มกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับทาง เทศบาล นอกจากนี้ ผู้บริหารของเทศบาลยังมีความสัมพันธ์อันดีกับเครือข่ายต่างๆ ทำให้ เครือข่ายเกิดความไว้วางใจ ความเชื่อมั่น และความเต็มใจที่จะสนับสนุนเทศบาลอย่างต่อเนื่อง

เทศบาลตำบลก้อ อำเภอสี จังหวัดลำพูน

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

99 หมู่ที่ 3 ตำบลก้อ อำเภอสี จังหวัดลำพูน
โทรศัพท์ 0-5309-6011 โทรสาร 0-5309-6011

ประชากร

2,448 คน (ชาย 1,209 คน หญิง 1,239 คน)

พื้นที่

531.921 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 332,450 ไร่ (ครอบคลุมจำนวน 4 ชุมชน)

รายได้

13,370,339.30 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินย่ำขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

12,732,035.62 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายชุมพร มะโน	นายกเทศมนตรีตำบลก้อ
2. นายสุนทร มหานิล	ประธานสภาเทศบาลตำบลก้อ
3. นางสาวจตุพร จาตา	ปลัดเทศบาลตำบลก้อ

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 6 คน
หญิง จำนวน 6 คน

เทศบาลตำบลก้อ เป็นเทศบาลขนาดเล็ก ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วง วิสัยทัศน์ของเทศบาลคือ “อนุรักษ์ธรรมชาติและส่งเสริมการเกษตร เพิ่มพูนคุณภาพชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มีแนวคิดการบริหารงานที่มุ่งเน้นประเด็นสวัสดิการและคุณภาพชีวิตในประชาชนในพื้นที่เป็นหลัก

พื้นที่บริหารงานของเทศบาลตำบลก้อมีประมาณ 532 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุม 4 ชุมชน มีประชากรทั้งสิ้นประมาณ 2,500 คน ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและประมงพื้นบ้านเป็นส่วนใหญ่

ในการบริหารงานด้านการเสริมสร้างเครือข่ายภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม ผู้บริหารของเทศบาลได้กำหนดทิศทางการบริหารงานโดยยึดหลักการประสานและเชื่อมโยงกลุ่มคนองค์กร หรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ ให้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นภาคีเครือข่ายเพื่อริเริ่มความร่วมมือ การตัดสินใจ และร่วมดำเนินงานเพื่อท้องถิ่น บนฐานความสัมพันธ์แบบร่วมมือกัน แบ่งงานกันทำตามความถนัด แลกเปลี่ยนทรัพยากร เทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบภายในเครือข่ายกันอย่างชัดเจน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพพร้อมกัน

ตัวแบบ (model) การบริหารงานเครือข่ายที่เทศบาลตำบลก้อมนำมาใช้ ประกอบด้วย 3 ตัวแบบ ได้แก่

- 1. การบริหารงานระบบเครือข่ายการด้วยการปรึกษาหารือ (consultative model)** เป็นตัวแบบที่เปิดโอกาสให้ประชาชน หน่วยงานภายนอก หรือองค์กรเอกชน เข้ามาสะท้อนความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการปัญหาของท้องถิ่น โดยเทศบาลจะรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวไปจัดทำเป็นแผนชุมชนและแผนการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป
- 2. การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาสังคมด้วยการกระจายอำนาจ (decentralized model)** ตัวแบบนี้สนับสนุนให้ภาคประชาชนรวมตัวกันเพื่อจัดการกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนด้วยตัวเอง โดยทางเทศบาลจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) รวมถึงกระตุ้นและจูงใจให้ภาคประชาชนดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3. การบริหารงานระบบเครือข่ายร่วมปฏิบัติการ (collaborative model)** เป็นตัวแบบที่อาศัยความร่วมมือจากเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนให้เข้ามาทำงานร่วมกัน

อย่างเข้มแข็งและต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการร่วมกัน โดยมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน ในตัวแบบนี้เทศบาลจะมีบทบาทเป็นผู้ประสานการปฏิบัติงานของเครือข่าย (integrator) เพื่อช่วยให้เครือข่ายขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกับเป้าหมายร่วม

รูปแบบการร่วมมือกับเครือข่ายของเทศบาลประกอบด้วย 1) การร่วมมืออย่างเป็นทางการ โดยมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ที่ถือเป็นพันธสัญญาที่บังคับใช้ร่วมกันในหมู่เครือข่าย และ 2) การร่วมมือกันอย่างไม่เป็นทางการ ภายใต้โครงการร่วมต่างๆ การร่วมมือรูปแบบนี้จะไม่มีการจัดทำ MOU ร่วมกัน จะมีเพียงการสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ ในหมู่เครือข่าย เช่น ส่งบุคลากรเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม สนับสนุนเครื่องมือเครื่องใช้ รวมถึงร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ เทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ

หน่วยงานที่เข้ามาเป็นเครือข่ายของเทศบาลตำบลก้อในปัจจุบัน ได้แก่ หน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน องค์กรภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในพื้นที่ใกล้เคียงและพื้นที่อื่นๆ

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม ของเทศบาลตำบลก้อ ได้แก่

ศูนย์พญา (โครงการส่งเสริมอาชีพภูมิปัญญาท้องถิ่น สู่เศรษฐกิจฐานรากที่ยั่งยืน บนความพอเพียง)

โครงการนี้มีที่มาจากความต้องการแก้ปัญหาความไม่มั่นคงของสิทธิในที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย ปัญหานี้สืบเนื่องจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่และสภาวะทางเศรษฐกิจของประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

ผู้ที่ริเริ่มแก้ปัญหาเหล่านี้ คือ กลุ่มหญิงชาวบ้านในตำบลก้อที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทอผ้า กลุ่มปลาย่างรมควัน กลุ่มแปรรูปผลไม้ และกลุ่มตัดเย็บผ้าบาติก โดยทางกลุ่มได้เสนอให้พื้นวิสาหกิจปลูกฝ้ายและการผลิตผลิตภัณฑ์จากฝ้าย ที่แต่เดิมเคยเป็นวิถีเกษตรกรรมและหัตถกรรมหลักของชุมชนตำบลก้อ ขึ้นมาใหม่

ในขั้นตอนนี้เอง ที่เทศบาลตำบลก้อได้เข้ามาวางแผนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จนนำไปก่อตั้งศูนย์กลางพัฒนาอาชีพในนาม “ศูนย์พญา” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์จัดจำหน่ายสินค้าที่ผลิตโดยกลุ่มอาชีพต่าง ๆ และเพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านอาชีพและส่งเสริมให้ครัวเรือนมีการรวมกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ และก่อให้เกิดรายได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงพัฒนาทักษะ ความรู้ และความสามารถด้านการผลิต การตลาด และการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อก้าวไปสู่การเป็นผู้ประกอบการชุมชนต่อไป

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ เทศบาลตำบลก้อจึงได้ประสานเครือข่ายภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน ทั้งภายในและภายนอกพื้นที่เข้ามาร่วมดำเนินการในด้านต่าง ๆ โดยมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบหลัก ดังต่อไปนี้

1. เทศบาลตำบลก้อ ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานงานเครือข่าย ให้เข้ามาประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เสนอแนะ บริหารกิจกรรม และวางระบบงาน รวมทั้งสนับสนุนงานธุรการ และงบประมาณในการจัดฝึกอบรม และเป็นทุนดำเนินการในรูปกองทุนหมุนเวียน

2. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าผู้สูงอายุบ้านก้อทุ่งและวิสาหกิจชุมชนตำบลก้อ ทำหน้าที่บริหารงานศูนย์ โดยมีเทศบาลตำบลก้อสนับสนุนงบประมาณ ให้คำแนะนำ และตรวจสอบความถูกต้องในการดำเนินงาน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลมาทำหน้าที่ตรวจสอบบัญชีรายรับรายจ่าย

3. สำนักงานเกษตรอำเภอ ทำหน้าที่รับผิดชอบเบิยงานวิสาหกิจชุมชนให้แก่กลุ่มอาชีพที่เข้าร่วมโครงการ

4. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ทำหน้าที่พิจารณาไกล่เกลี่ยตลาด และแนะนำช่องทางการจำหน่าย การส่งเสริมอาชีพ และเป็นพี่ปรึกษา

5. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จัดทำ MOU ร่วมกับเทศบาลตำบลก้อ เพื่อทำหน้าที่จัดอบรมให้ความรู้ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ช่วยเหลือด้านการพัฒนาการผลิตของกลุ่มอาชีพ ส่งเสริมด้านการตลาด เงินทุน และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมทั้งอำนวยความสะดวกด้านการจัดส่งสินค้า และการเชื่อมโยงองค์ความรู้ ดังที่ปรากฏออกมาในรูปของการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้า และการสร้างตราสินค้า “ภูก้อ”

6. ศูนย์การศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สำนักงานแรงงานจังหวัดลำพูน ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูน และสำนักงานกองทุนสนับสนุนสร้างเสริมสุขภาพ ทำหน้าที่จัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะของกลุ่มอาชีพ ในด้านการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์โดยใช้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมเป็นฐาน และคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ส่งเสริมให้ผลิตผลิตภัณฑ์โดยใช้สีฝ้ายตามธรรมชาติและใช้ฝ้ายอินทรีย์

7. เทศบาลตำบลวังดิน สนับสนุนวิทยากรให้ความรู้ด้านการส่งเสริมอาชีพและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมทั้งจัดหาช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าผ่านตลาดประชารัฐของเทศบาล

8. อุทยานแห่งชาติแม่งาน สนับสนุนช่องทางการจำหน่ายสินค้า โดยจัดจุดจำหน่ายบริเวณน้ำตกก้อหลวง แก่งก้อ และจุดประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

การดำเนินโครงการนี้ มีผลให้สภาพเศรษฐกิจโดยรวมของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลก้อเปลี่ยนแปลงไปในทางบวก โดยพิจารณาได้จากค่าเพิ่มขึ้นของมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่นำมาร่วมโครงการ อาทิ ผ้าถุงที่แต่เดิมราคาผืนละ 1,500 บาท เมื่อนำมาร่วมโครงการและเปลี่ยนวัตถุดิบในการผลิตเป็นฝ้ายธรรมชาติ ก็ทำให้ราคาเพิ่มขึ้นเป็นผืนละ 4,500 บาท เป็นต้น เมื่อมูลค่าผลิตภัณฑ์สูงขึ้น ก็ส่งผลให้รายได้ของผู้คนในชุมชนที่ได้รับจากการขายสูงขึ้นตามไปด้วย โดยทางเทศบาลได้ให้ข้อมูลว่า สมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีรายได้เพิ่มจาก 100 บาทต่อวัน เป็น 150 บาทต่อวัน ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนก็มีมากกว่ารายจ่ายอยู่ร้อยละ 9.17 นอกจากนี้โครงการนี้ยังส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่มีอาชีพเพิ่มขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจได้

ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส (โครงการคนบ้านก้อห่วงใย ใส่ใจชุมชน สู้สังคมคุณภาพ)

โครงการนี้เกิดจากการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยจิตเวช (โดยเฉพาะที่เป็นโรคซึมเศร้า) ในพื้นที่ ซึ่งการเพิ่มขึ้นนี้ทางเทศบาลเล็งเห็นว่าจะนำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสวัสดิการสังคมและการบริการของรัฐได้ เทศบาลจึงจัดทำโครงการนี้เพื่อสร้างศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายทั้งสามกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถเข้าถึงสวัสดิการและบริการต่างๆ ได้อย่างเท่าเทียม โดยมีแนวทางการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. วางนโยบายสาธารณะ โดยการจัดทำบันทึกข้อตกลงกับหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล กอ ชมรมอาสาสมัครมูลฐานตำบล กอ มหาวิทยาลัย เกษมบัณฑิต องค์กรบริหารส่วนจังหวัดลำพูน และศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 52 จังหวัดลำพูน
2. จัดทำระบบฐานข้อมูล โดยการสำรวจข้อมูลและวิเคราะห์สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทั้งสามกลุ่มในพื้นที่ นำมาจัดเก็บเป็นฐานข้อมูล ขณะเดียวกันก็ส่งข้อมูลดังกล่าวเข้าสู่ที่ประชุมประชาคม เพื่อจัดทำแผนพัฒนาตำบล นำเข้าเทศบาลัญญัติและแผนดำเนินงานต่อไป
3. จัดระบบบริการสุขภาพขั้นพื้นฐาน โดยการจัดให้มีระบบช่วยเหลือดูแลที่บ้านของกลุ่มเป้าหมาย จัดระบบลงเยี่ยมกลุ่มเป้าหมายที่บ้าน มีระบบขนส่ง และมีช่องทางพิเศษให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงบริการ
4. เปิดพื้นที่สาธารณะให้กลุ่มเป้าหมายได้ทำกิจกรรมทางสังคมต่างๆ อย่างออกก่าลังกาย เล่นดนตรีพื้นถิ่น ถ่ายทอดภูมิปัญญา ที่โดยใช้สถานที่ของวัด โรงเรียน และศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.)
5. จัดสวัสดิการด้านสาธารณสุข ได้แก่ การจัดหากายอุปกรณ์และบริการรถฉุกเฉิน
6. ปรับสภาพสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำรงชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ การปรับสภาพที่อยู่อาศัยและพื้นที่สาธารณะให้แก่ผู้พิการ การสร้างบ้านให้ผู้ด้อยโอกาส และการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเวลาเดินทางมาติดต่อราชการ

7. พัฒนาศักยภาพและเสริมพลังให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ การฝึกอบรมด้านอาชีพ การถ่ายทอดภูมิปัญญา การสร้างโรงเรียนผู้สูงอายุ การจ้างงานผู้พิการ และการจัดตั้งกองทุนหรือสวัสดิการช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย

จากแนวทางดังกล่าว ทางเทศบาลได้ขอความร่วมมือหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เข้ามาร่วมดำเนินโครงการในลักษณะของเครือข่าย โดยมีการแบ่งหน้าที่การดำเนินงานหลักๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารโครงการและเครือข่าย เทศบาลตำบลก้อทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการและติดตามประเมินโครงการ และเป็นศูนย์กลางประสานงานและจัดทำแผนการดำเนินงานระหว่างเครือข่าย รวมทั้งทำหน้าที่จัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ และจัดอบรมกลุ่มเป้าหมายร่วมกับเครือข่าย

2. ด้านการช่วยเหลือและเยี่ยมที่อยู่อาศัยกลุ่มเป้าหมาย

- 2.1 ชมรมผู้สูงอายุ ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐาน ทีมผู้ช่วยเหลือดูแล (caregiver) และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล กอ ทำหน้าที่จัดการประวัติและข้อมูลสุขภาพของกลุ่มเป้าหมาย ลงพื้นที่เยี่ยมกลุ่มเป้าหมาย ณ ที่อยู่อาศัย เพื่อประเมินความสามารถในการใช้ชีวิตประจำวัน (ADL) ทำแผนดูแล (care plan)
- 2.2 บ้านพักเด็กและครอบครัว ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาศรีและครอบครัว เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ จังหวัดลำพูน และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สนับสนุนเงินสงเคราะห์แก่กลุ่มเป้าหมาย

3. ด้านการปรับสภาพสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัยและสถานที่ราชการ

- 3.1 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สภาองค์กรชุมชน สนับสนุนงบประมาณค่าวัสดุอุปกรณ์ในการปรับสภาพที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับลักษณะการใช้ชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมาย
- 3.2 เทศบาลตำบล กอ ปรับพื้นที่สาธารณะและจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่กลุ่มเป้าหมาย ณ สำนักงานของตนเอง อาทิ จัดทำที่จอดรถ ห้องน้ำ ทางลาด และราวจับสำหรับคนพิการ เป็นต้น

4. ด้านการให้ความรู้ทางวิชาการและการดูแลสุขภาพ

- 4.1 โรงพยาบาลประจำตำบลก็เข้าร่วมกับชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐาน มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ ให้การดูแลและช่วยเหลือทางร่างกายและจิตใจของกลุ่มเป้าหมาย และสนับสนุนอุปกรณ์ทางการแพทย์
- 4.2 มูลนิธิธรรมปกรณ ทำหน้าที่สนับสนุนกายอุปกรณ์
- 4.3 เทศบาลตำบลก็ จัดหาช่องทางเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐ สนับสนุนงบประมาณผ่านกองทุนหลักประกันสุขภาพ และจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการแพทย์อื่นๆ อาทิ บุคลากร สถานที่ รถการแพทย์ฉุกเฉิน เป็นต้น

5. ด้านการส่งเสริมอาชีพ การจ้างงาน และรายได้แก่กลุ่มเป้าหมาย กรมเจรจาการค้า

ระหว่างประเทศร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และพัฒนาทักษะอาชีพให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพในการทำงาน และบริษัท โฮยา ออปติคัล (ประเทศไทย) จำกัด สนับสนุนงบประมาณในการจ้างงานคนพิการ

ผลจากการดำเนินโครงการนี้ คือ กลุ่มเป้าหมายมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น สามารถเข้าถึงสวัสดิการและการบริการของรัฐได้อย่างทั่วถึง สามารถประกอบอาชีพและมีรายได้ในการดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัว ส่วนหนึ่งของความสำเร็จดังกล่าวสามารถสะท้อนได้จากผลการประเมินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลเมื่อปี พ.ศ. 2560 ที่พบว่า ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.15 ผู้พิการและผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกได้ร้อยละ 100 ผู้พิการทางการเคลื่อนไหวได้รับบริการครบถ้วนร้อยละ 100 และมีผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสที่มีสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจผ่านเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มขึ้นร้อยละ 36.9 นอกจากนี้ เทศบาลตำบลก็ยังได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ในด้านการลดความเหลื่อมล้ำและการพัฒนาคุณภาพชีวิต จากโครงการนี้

จากรูปแบบการทำงานร่วมกับเครือข่ายในทั้งสองโครงการ ทำให้เห็นว่า เทศบาลตำบลก็ได้นำตัวแบบการบริหารงานเครือข่ายแบบ collaborative model มาประยุกต์ใช้ โดยพิจารณาได้จากการเปิดให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เข้ามาร่วมกันโดยมีการแบ่ง

หน้าที่ชัดเจน โดยทางเทศบาลทำหน้าที่คอยประสานงาน สนับสนุนงบประมาณ รวมถึงทรัพยากรด้านอื่นๆ เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ และส่วนหนึ่งของการดำเนินการ

จากผลการดำเนินการโครงการทั้งสอง แสดงให้เห็นความสำเร็จที่เกิดจากความร่วมมือกันระหว่างเทศบาลตำบลก็กับบรรดาเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ที่ช่วยกันระดมทรัพยากรที่แต่ละฝ่ายมี ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ดำเนินการ งบประมาณ บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ชุดความรู้ทั้งสากลและพื้นถิ่น รวมถึงทรัพยากรอื่น ๆ เช่น อุปกรณ์ทางการแพทย์ วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ เข้ามาช่วยให้โครงการทั้งสองบรรลุผล ทำให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ทั้งกลุ่มอาชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยจิตเวช ผู้ด้อยโอกาส และผู้คนในเขตพื้นที่ตำบลก็มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และมีช่องทางในการสร้างงานสร้างอาชีพจนเจอตนเองและครอบครัวได้มากยิ่งขึ้น

เทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน 51000
 โทรศัพท์ 0-5353-7478 โทรสาร 0-5358-4799

ประชากร

14,005 คน (ชาย 6,698 คน หญิง 7,307 คน)

พื้นที่

55.675 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 18 หมู่บ้าน)

รายได้

66,817,594.74 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินยืมจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

97,102,415.74 บาท

คณะผู้บริหาร

- นายอัครเดช เทพจักร ปลัดเทศบาลตำบลป่าสัก
ปฏิบัติหน้าที่ นายกเทศมนตรีตำบลป่าสัก
- นายวิทยา สะคำปັນ ประธานสภาเทศบาลตำบลป่าสัก

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 8 คน
 หญิง จำนวน 1 คน

เทศบาลตำบลปาลัก ตั้งอยู่ในจังหวัดลำพูนเมืองเก่าที่มีอายุยาวนานกว่า 1,300 ปี ปัจจุบันบริษัทในพื้นที่มีลักษณะเป็นสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบท มีความเติบโตของเมือง แต่ประชาชนส่วนใหญ่ยังประกอบอาชีพเกษตรกรรม และยังคงอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดต่อกันมา พื้นที่ส่วนหนึ่งเป็นที่ตั้งของบริษัทสหพัฒนา อินเทอร์เน็ต จำกัด (มหาชน) ส่งผลให้มีประชากรแฝงเข้ามาทำงานในพื้นที่จำนวนมาก ด้วยบริบทพื้นที่เช่นนี้ เทศบาลตำบลปาลักจึงกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตำบลปาลักสู่การเป็นสามเมืองที่โดดเด่น คือ **“เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประเพณี”** **“เมืองแห่งการเกษตรปลอดภัย”** และ **“เมืองอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”** และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว เทศบาลตำบลปาลักจึงกำหนดวิสัยทัศน์ในการบริหารงานไว้ว่า **“ยึดหลักธรรมาภิบาล ประสานความร่วมมือ บูรณาการสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน”** การประสานความร่วมมือของเทศบาลตำบลปาลักตามวิสัยทัศน์ที่ได้ประกาศไว้ นอกจากการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนแล้ว เทศบาลตำบลปาลักยังมุ่งเน้นการเสริมสร้างภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคมที่มีอยู่ในพื้นที่ ส่งผลให้ในปัจจุบันเทศบาลตำบลปาลักมีเครือข่ายที่มีความเข้มแข็งหลายเครือข่าย แต่เครือข่ายที่มีความโดดเด่น คือ เครือข่ายป่าชุมชน เครือข่ายการบริหารจัดการขยะ และเครือข่ายการสร้างความปลอดภัยบนท้องถนน

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ของเทศบาลตำบลปาลัก ได้แก่

โครงการรักษ์ป่า รักสิ่งแวดล้อม

เขตเทศบาลตำบลปาลักมีป่าชุมชนครอบคลุมพื้นที่ 6 หมู่บ้าน ที่ผ่านมาก่อให้เกิดปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า ไฟไหม้ป่าโดยภัยธรรมชาติและพฤติกรรมของมนุษย์ การแอบลักลอบทิ้งขยะในพื้นที่ป่า และความแห้งแล้ง เมื่อทบทวนสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น วิเคราะห์หาสาเหตุและวิธีการแก้ไขปัญหา เทศบาลตำบลปาลักจึงตระหนักว่า เทศบาลไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเองเพียงหน่วยงานเดียว เช่น ไม่สามารถเฝ้าระวังสอดส่องดูแลพื้นที่ป่าให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดได้ตลอด 24 ชั่วโมง อัตรากำลังคนในการเข้าไปดับไฟป่าหรือการทำผ่าย/ปลูกป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่ชุ่มชื้นไม่เพียงพอ การดำเนินการเข้าไปดับไฟป่าไม่ทันท่วงที และวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอ เช่น รถดับเพลิง และเครื่องมือที่ใช้ในการดับไฟป่าและการทำผ่าย เป็นต้น

ชุมชนเริ่มต้นเข้ามาดูแลป่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา หลังจากนั้นเทศบาลตำบลปาลักได้เข้ามาดำเนินการโดยได้ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม

ในพื้นที่เพื่อผนึกกำลังในการดำเนินงาน ได้แก่ คณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีตัวแทนจาก 6 หมู่บ้าน, บริษัท สหโคเจน กรีน จำกัด, บริษัท สหพัฒนาอินเทอร์เน็ต จำกัด (มหาชน), โรงเรียนวัดน้ำพุ, โรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง, ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.), สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน, สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดลำพูน, สำนักงานป่าไม้จังหวัดลำพูน ศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชนที่ 1 (เชียงใหม่) และองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน

เทศบาลตำบลปาลักและภาคีเครือข่ายร่วมกันดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า ไฟไหม้ป่า การลักลอบทิ้งขยะ และความแห้ง โดยดำเนินกิจกรรม 5 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจ 2) กิจกรรมการเฝ้าระวังและป้องกันไฟป่าและการลักลอบทำลายป่า 3) กิจกรรมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว 4) กิจกรรมการเพิ่มสถานที่กักเก็บน้ำและเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับผืนป่า และ 5) กิจกรรมการวางแผนและการจัดทำแผนงาน/โครงการ ทั้งนี้ ในแต่ละกิจกรรมภาคีเครือข่ายได้เข้ามามีบทบาท ช่วยหนุนเสริม และแบ่งปันทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

▶ กิจกรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจ

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลปาลัก ร่วมกับสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดลำพูน สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน ได้ร่วมกันจัดการอบรมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้แก่คนในชุมชน รวมทั้งศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชนที่ 1 (เชียงใหม่) ได้สนับสนุนการจัดอบรมแกนนำตำบลในการดูแลต้นไม้ในเขตเมือง

▶ กิจกรรมการปลูกจิตสำนึก

เทศบาลตำบลปาลัก องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน เครือข่ายป่าชุมชนและสิ่งแวดล้อม ตำบลปาลัก โรงเรียนวัดน้ำพุและโรงเรียนวัดห้วยม้าโก้ง ร่วมกันสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้แก่คนในชุมชนทุกช่วงวัย โดยในส่วนของโรงเรียนได้บรรจุเรื่องการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ในแผนการเรียนการสอนของนักเรียน และในส่วนของผู้นำชุมชนในพื้นที่ตำบลปาลัก เน้นการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายเพื่อขอความร่วมมือและสร้างจิตสำนึกในการเฝ้าระวังพื้นที่ป่าชุมชน

► กิจกรรมการเฝ้าระวังและป้องกันไฟฟ้าและการลักลอบทำลายป่า

คณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลปาลัก และหน่วยพิทักษ์และป้องกันไฟฟ้า ที่ 1 เชียงใหม่ ได้ร่วมกันวางแผนการป้องกันและเฝ้าระวังไฟฟ้าและการลักลอบทำลายป่า โดยมีการประสานงานกับเครือข่ายป่าชุมชนครอบคลุมทั้งตำบลปาลัก อีกทั้งสำนักงานป่าไม้จังหวัดลำพูน สนับสนุนเครื่องเป่าสำหรับจัดทำแนวกันไฟฟ้าและงบประมาณในการป้องกันไฟฟ้า จำนวน 50,000 บาท

► กิจกรรมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน สำนักงานป่าไม้จังหวัดลำพูน และเครือข่ายป่าชุมชนและสิ่งแวดล้อมตำบลปาลัก ได้ร่วมกันจัดกิจกรรมปลูกป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่ตำบลปาลัก ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระจายความชุ่มชื้นให้กับผืนป่า และเติมเต็มความอุดมสมบูรณ์ให้กับธรรมชาติ

► กิจกรรมการเพิ่มสถานที่กักเก็บน้ำและเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับผืนป่า

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำฝายจำนวน 155,000 บาท บริษัทสหโคเจน กรีน จำกัด จัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และสนับสนุนงบประมาณในการนำเครือข่ายป่าชุมชนไปศึกษาดูงานป่าชุมชนต้นแบบ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ ขณะที่ ชุมชนเป็นกำลังหลักในการช่วยพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยนอกจากเป็นเครือข่ายในการเฝ้าระวังแล้วยังมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ เช่น กลุ่มแม่บ้านช่วยจัดทำอาหารสำหรับเลี้ยงคณะทำงาน และชาวบ้านในเขตป่าชุมชนเป็นจิตอาสาในการพัฒนาและฟื้นฟูพื้นที่ป่าชุมชนในมีความอุดมสมบูรณ์

► กิจกรรมการวางแผนและการจัดทำแผนงาน/โครงการ

เทศบาลตำบลปาลัก เครือข่ายป่าชุมชนและสิ่งแวดล้อมตำบลปาลัก ฝายป้องกันและรักษาความสงบ เทศบาลตำบลปาลัก และบริษัทสหโคเจน กรีน จำกัด ได้ร่วมกันวางแผนและจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อใช้สำหรับปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานด้านเครือข่าย รวมทั้งเสนอแผนงาน/โครงการ เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านต่างๆ ไปยังภาคีเครือข่าย

ภาคีเครือข่ายได้มีการตั้งกฎระเบียบป่าชุมชนตำบลปาลัก เพื่อเป็นข้อตกลงระหว่างเครือข่ายป่าชุมชนตำบลปาลักและผู้ใช้ประโยชน์จากป่า ซึ่งหากมีผู้ฝ่าฝืนจะมีบทลงโทษตามกฎระเบียบ นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดบัญญัติป่าสัก ระหว่าง เทศบาลตำบลปาลัก เครือข่ายป่าชุมชนตำบลปาลัก ศูนย์ศึกษาและพัฒนาวิทยาศาสตร์ชุมชนที่ 1 (เชียงใหม่) และบริษัท สหโคเจน กรีน จำกัด ในการร่วมกันดูแลป้องกัน รักษาฟื้นฟูและจัดการทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละหมู่บ้าน โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ป่าชุมชน

ผลการดำเนินงานที่ปรากฏเป็นรูปธรรม กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2561 มีไฟป่าเกิดขึ้นเพียง 3 ครั้ง บนพื้นที่ 480 ไร่ ลดลงจากปี พ.ศ. 2560 ที่เกิดไฟป่ามากถึง 13 ครั้ง บนพื้นที่ 5,400 ไร่ จำนวนครั้งของการเกิดไฟไหม้ป่าลดลง คิดเป็นร้อยละ 76.92 และพื้นที่ความเสียหายลดลงจำนวน 4,920 ไร่ นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. 2561 สามารถสร้างฝายชะลอน้ำได้ จำนวน 45 แห่ง รวมความจุน้ำได้ปริมาณ 3,840 ลบ.ม. และมีพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้นอีก 25 ไร่ หรือคิดเป็น ร้อยละ 0.19 ทั้งนี้ การดูแลรักษาป่าทำให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ ส่งผลให้ป่าเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของชุมชนได้ต่อไป

การบริหารจัดการขยะแบบครบวงจรในชุมชน

เทศบาลตำบลปาลัก มีประชากรในพื้นที่ 14,005 คน จากครัวเรือนทั้งหมด 6,980 ครัวเรือน และในพื้นที่ยังเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม มากถึง 70 โรงงาน จากสถิติพบว่า ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในพื้นที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปี ในปี พ.ศ. 2560 มีปริมาณขยะสะสมจำนวน 2,278 ตันต่อปี หรือ 6.32 ตันต่อวัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับจำนวนประชากร พบว่า ประชากรหนึ่งคนก่อให้เกิดขยะเฉลี่ย 0.45 กิโลกรัมต่อวัน ซึ่งในปี พ.ศ. 2560 ที่ผ่านมา เทศบาลจำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บขนและกำจัดขยะ จำนวน 2,911,660 บาท แต่เดิม การจัดการขยะภายในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปาลักยังไม่มีการจัดการที่เป็นระบบมากนัก มีการทิ้งขยะมูลฝอยตามบริเวณต่างๆ ไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง และใช้วิธีการกำจัดขยะด้วยการเผา ซึ่งก่อให้เกิดมลพิษตามมา

เทศบาลตำบลปาลักริเริ่มแนวคิดการบริหารจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมุ่งเน้นการบริหารจัดการขยะแบบครบวงจร คือ มีการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง แต่เทศบาลตำบลปาลักก็ตระหนักดีว่า เทศบาลยังขาดองค์ความรู้ งบประมาณ และ

ที่สำคัญ คือ จิตสำนึกและความร่วมมือจากประชาชน จึงประสานภาคีเครือข่ายภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ให้เข้ามาช่วยดำเนินงาน โดยได้ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการบริหารจัดการขยะแบบบูรณาการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำพูน 14 แห่ง โรงพยาบาลลำพูน สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน และบริษัทกรีนไจน์ จำกัด รวมทั้ง ยังได้ประสานกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมอื่นๆ แบบไม่เป็นทางการอีกด้วย ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน, สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองลำพูน, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองหลุม, สำนักงานพัฒนาการอำเภอเมืองลำพูน, สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำพูน บริษัท สหโครเจน กรีน จำกัด, บริษัท สหพัฒนาอินเตอร์โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน), บริษัท ผลิตภัณฑ์และวัตถุก่อสร้าง จำกัด, ห้างหุ้นส่วนจำกัด รียูส, ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซาสีรีไซเคิล, ห้างหุ้นส่วนจำกัด เลิศชายเจริญกิจ และบริษัท วาโก้ ลำพูน จำกัด, วัด ผู้นำชุมชน โรงเรียน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำบลป่าสัก กล่าวได้ว่า เทศบาลตำบลป่าสักได้เชื่อมโยงประสาน 4 ภาคส่วนสำคัญในพื้นที่ให้เข้ามาเป็นเครือข่ายในการดำเนินงาน ได้แก่ 1) บ้าน/ชุมชน 2) โรงเรียนและหน่วยงานภาครัฐ 3) วัด และ 4) โรงงาน/สถานประกอบการ/ร้านค้า / ร้านอาหาร

ภาคีเครือข่ายมีบทบาทสำคัญในการหนุนเสริมทั้งด้านองค์ความรู้ งบประมาณ และกำลังคน ในการดำเนินงาน ดังนี้

▶ การสนับสนุนด้านองค์ความรู้

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองลำพูน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองหลุม สำนักงานพัฒนาการอำเภอเมืองลำพูน และสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำพูน สนับสนุนด้านวิชาการ ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

▶ การสนับสนุนด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์

บริษัท สหโครเจน กรีน จำกัด, บริษัท สหพัฒนาอินเตอร์โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน), บริษัท ผลิตภัณฑ์และวัตถุก่อสร้าง จำกัด, ห้างหุ้นส่วนจำกัด รียูส, ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซาสีรีไซเคิล, ห้างหุ้นส่วนจำกัด เลิศชายเจริญกิจ และบริษัท วาโก้ ลำพูน จำกัด สนับสนุนด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการ

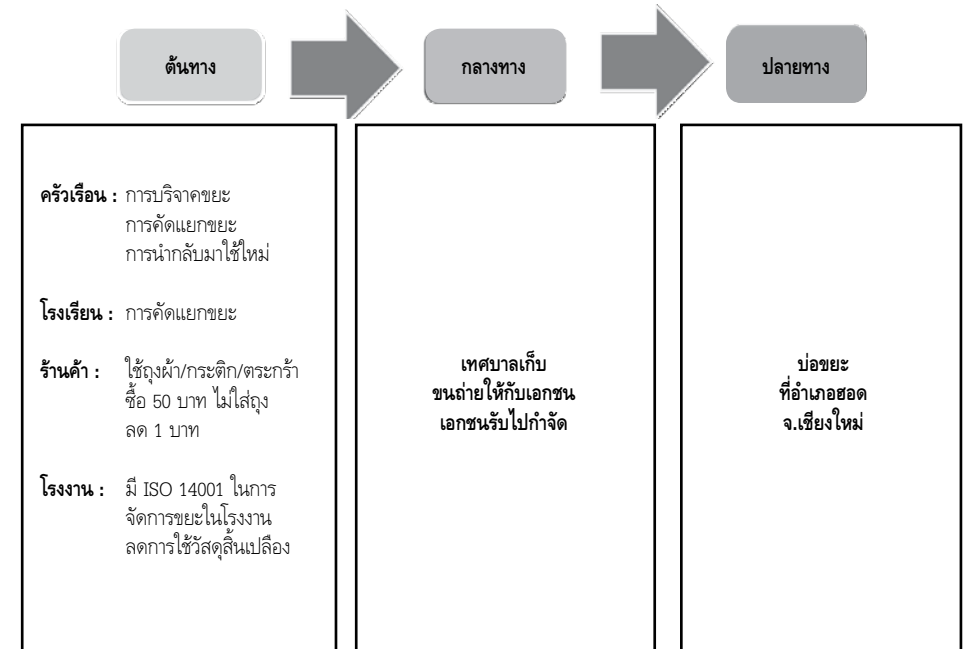
▶ กิจกรรมการประชาสัมพันธ์

วัด ผู้นำชุมชนของทุกหมู่บ้าน โรงเรียน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์และการรณรงค์

▶ กิจกรรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ตลาดลำพูนจัดจตุรัสเป็นตลาดเอกชนขนาดใหญ่ มีผู้มาใช้บริการจับจ่ายซื้อของเป็นจำนวนมาก ได้ร่วมเป็นตลาดต้นแบบ “ตลาดปลอดโฟม” โดยได้รับความร่วมมือจากเจ้าของตลาดและพ่อค้าแม่ค้าในการดัดใช้โฟมบรรจุอาหาร เพื่อเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อม ลดขยะตั้งแต่ต้นทาง และเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านสุขภาพให้แก่ผู้บริโภค

ทั้งนี้ การบริหารจัดการขยะในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าสักมีการดำเนินการแบบครบวงจร ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ดังแผนภาพต่อไปนี้

การบริหารจัดการขยะแบบครบวงจรและอาศัยเครือข่ายหนุนเสริมในการดำเนินงานส่งผลให้ในปี พ.ศ. 2561 เขตพื้นที่เทศบาลตำบลปาลักมีปริมาณขยะสะสม 1,750 ตันต่อปี หรือ 4.86 ตันต่อวัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับจำนวนประชากร พบว่า ประชากรหนึ่งคนก่อให้เกิดขยะเฉลี่ย 0.11 กิโลกรัมต่อวัน เทศบาลตำบลปาลักเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บขนและกำจัดขยะเป็นจำนวน 2,240,077 บาท หากเปรียบเทียบกับสถิติในปี พ.ศ. 2560 พบว่า ปริมาณขยะต่อคนต่อวันลดลง 0.11 กิโลกรัม หรือคิดเป็นร้อยละ 24.44 และค่าใช้จ่ายสำหรับการเก็บขนและกำจัดขยะลดลง 676,003 บาท คิดเป็น ร้อยละ 23 ซึ่งเทศบาลตำบลปาลักสามารถนำงบประมาณส่วนนี้ไปใช้ในกิจกรรมอื่นเพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่นต่อไป ปัจจุบัน เทศบาลตำบลปาลักกลายเป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะแบบครบวงจรให้แก่คณะต่างๆ มากกว่า 200 คณะ เพราะชุมชนสามารถพัฒนาเป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการขยะและกลายเป็นชุมชนปลอดขยะ โดยชุมชนได้รับรางวัลชุมชนปลอดขยะ จากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต่อเนื่องมาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 - 2561

โครงการสร้างความปลอดภัยบนท้องถนน

ตำบลปาลักเป็นตำบลขนาดใหญ่ มีหมู่บ้านในความรับผิดชอบทั้งหมด 18 หมู่บ้าน ปัจจุบันประชากรทั้งหมด 14,005 คน ยังไม่นับรวมประชากรแฝงจำนวนมากทั้งคนไทยที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดและคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในเขตพื้นที่ ประกอบกับในพื้นที่มีสวนอุตสาหกรรมเครื่องสหพัฒนลำพูนตั้งอยู่ และยังมีนิคมอุตสาหกรรมลำพูนอยู่บริเวณใกล้เคียง ทำให้มีจำนวนรถวิ่งสัญจรในเขตพื้นที่เพิ่มขึ้นและเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง สร้างความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่

ในปี พ.ศ. 2555 เทศบาลตำบลปาลักเล็งเห็นความสำคัญของการลดการสูญเสียจากอุบัติเหตุบนท้องถนน จึงได้บรรจุโครงการสร้างความปลอดภัยบนท้องถนนไว้ในแผนยุทธศาสตร์ด้านสังคมและคุณภาพชีวิตของประชาชน แต่เนื่องจากอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลปาลักมีข้อจำกัด ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ เทศบาลตำบลปาลักจึงอาศัยการเสริมสร้างเครือข่ายภาครัฐ เอกชน และประชาสังคมเป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงาน ตลอดจนได้ส่งเสริมให้คุณครู คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้นำชุมชน ร่วมเป็นเครือข่ายดำเนินงานควบคู่ไปพร้อมกัน เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนในกลุ่มเด็กเล็ก

ภาคีเครือข่ายต่างมีบทบาทสำคัญในการหนุนเสริม เต็มจุดแข็ง ลดจุดอ่อน ในการดำเนินงานโดยมีการแบ่งปันทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน ทั้งในด้านองค์ความรู้ งบประมาณ และกำลังคน ยกตัวอย่างการดำเนินงานเพื่อสร้างความปลอดภัยบนท้องถนนสำหรับกลุ่มเด็กเล็กได้ ดังนี้

► **การสนับสนุนองค์ความรู้** ภาคีเครือข่ายมีบทบาทในการสนับสนุนองค์ความรู้ในการดำเนินงาน ดังนี้ ศูนย์วิชาการเพื่อความปลอดภัยทางถนน สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ และให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น เป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำปรึกษาในการดำเนินงาน และประสานผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวัยมาให้ความรู้ในการจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, สำนักงานสนับสนุนการป้องกันอุบัติเหตุจราจรในระดับจังหวัด สนับสนุนและประสานงานในการนำครูผู้ดูแลเด็กเข้าร่วมเวทีเสวนาทางวิชาการ และเป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการสร้างความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, โรงเรียนเทศบาล 3 (บุญทวงศ์อนุกุล) จังหวัดลำปาง ให้ความรู้ในการจัดทำหลักสูตร และจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยทางถนน, สำนักงานขนส่งจังหวัดลำพูน เป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายจราจรและอุบัติเหตุบนท้องถนนให้แก่ผู้ประกอบการ และจัดกิจกรรมขับขี่ปลอดภัยให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดลำพูน ประสานครูผู้ดูแลเด็กเป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องการป้องกันและการแก้ไขปัญหาคู่อุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่ และสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดลำพูน ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการจัดทำจุดจอดรถที่ถูกตามหลักวิชาการ

► **กิจกรรมการประชาสัมพันธ์** ภาคีเครือข่ายมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์โครงการ ดังนี้ ศูนย์วิชาการเพื่อความปลอดภัยทางถนน จัดแสดงผลงานวิชาการในงานมหกรรมอุบัติเหตุแห่งชาติ, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น จัดทำวีดิทัศน์เพื่อเผยแพร่, สำนักงานสนับสนุนการป้องกันอุบัติเหตุจราจรในระดับจังหวัด (สอจร.) ตีพิมพ์หนังสือ เรื่อง ถอดบทเรียนเด็ก เยาวชน กับความปลอดภัยทางถนน เมล็ดพันธ์ แห่งความปลอดภัยทางถนน, สำนักงานขนส่งจังหวัดลำพูน ประสานงานโรงเรียนให้เด็กนักเรียนไปร่วมแสดงเพื่อรณรงค์การสร้างความปลอดภัยบนท้องถนน และภาคประชาสังคม ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ชมรมผู้ประกอบการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลปาลัก ผู้นำชุมชน จำนวน 18 หมู่บ้าน สถานีวิทยุชุมชน รวมทั้งโรงเรียนวัดสันปาลัก มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานผ่านการประชุมผู้ปกครองในแต่ละภาคเรียน

เวทีประชาคมหมู่บ้าน เสียงตามสายประจำหมู่บ้าน วิทยุชุมชนตำบลปาลัก และเสียงไร้สายเทศบาลตำบลปาลัก

► **การสนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน** ภาครัฐหรือข่ายมิบบททในการสนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน ดังนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน สนับสนุนรถบริการการแพทย์ฉุกเฉิน จำนวน 1 คัน และกล้องวงจรปิดตามทางแยก, สมาคมกู้ภัยพุทธชาตกรู นครลำพูน สนับสนุนเครื่องมือตัดถ่าง จำนวน 1 ชุด, สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดลำพูน สนับสนุนชุดอุปกรณ์ไฟส่องสว่าง และชุดอุปกรณ์กระจกโค้งมน, สำนักงานขนส่งจังหวัดลำพูน สนับสนุนหมวกนิรภัยสำหรับเด็ก จำนวน 50 ใบ, บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด สาขาจังหวัดลำพูน สนับสนุนหมวกนิรภัยสำหรับเด็ก จำนวน 20 ใบ รวมทั้งจัดจำหน่ายหมวกนิรภัยราคาประหยัดให้แก่ผู้ปกครองและประชาชนในตำบลปาลัก, บริษัท สหพัฒนาอินเตอร์โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) จำกัด สนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์ในการแก้ไขจุดเสี่ยงบนท้องถนน, ผู้นำชุมชน คณะกรรมการศูนย์ และผู้ปกครอง สนับสนุนงบประมาณและแรงงานในการแก้ไขจุดเสี่ยงรอบบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งติดตั้งจุดจอดรถรับ-ส่งเด็กด้านหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, ฝ่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักปลัด เทศบาลตำบลปาลัก สนับสนุนบุคลากรในการจัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องการสร้างความปลอดภัยทางถนนสำหรับเด็ก และอำนวยความสะดวกในการเดินทางในช่วงเช้าบริเวณหน้าตลาดสด รวมถึงทางแยกใกล้ทางเข้าโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, ผู้นำชุมชน ชมรมผู้ปกครอง และกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลปาลัก ร่วมกันจัดทำป้ายสัญญาณจราจรจากเศษวัสดุ ติดตามจุดเสี่ยงต่างๆ รอบชุมชน, บริษัทผลิตภัณฑ์และวัสดุก่อสร้างจำกัด โรงงานคอนกรีตผสมเสร็จลำพูน-นิคมสหพัฒนา สนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างทางเดินแห่งรักจากประตูรั้วเข้าสู่อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 20,000 บาท, ชมรมผู้ปกครองศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลปาลัก จัดซื้ออุปกรณ์เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมสนามซบซี้จำลองสำหรับเด็ก รวมมูลค่า 19,960 บาท, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำหนังสือ เรื่อง ถอดบทเรียน เด็ก เยาวชน กับความปลอดภัยทางถนน เมล็ดพันธ์ุ แห่งความปลอดภัยทางถนนเพื่อเผยแพร่แก่อนุวยานต่างๆ

จากการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นมา ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนในเขตเทศบาลตำบลปาลักโดยภาพรวมลดลงอย่างต่อเนื่อง จากเดิมในปี พ.ศ. 2555 มีอุบัติเหตุ

เกิดขึ้นทั้งหมด 299 ครั้ง คิดเป็นอัตรา 2.62 คนต่อจำนวนประชากรแสนคน ขณะที่ในปี พ.ศ. 2561 มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นทั้งหมด 215 ครั้ง คิดเป็นอัตรา 1.53 คนต่อจำนวนประชากรแสนคน นอกจากนี้ ผลการดำเนินงานที่โดดเด่นยังสะท้อนให้เห็นได้จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลปาลักกลายเป็นต้นแบบเรื่องการสร้างความปลอดภัยบนท้องถนนให้แก่เด็กเล็กเป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงาน และได้รับรางวัลในระดับประเทศจำนวนมากซึ่งเป็นการก้าวจนถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน ที่สำคัญเทศบาลตำบลปาลักได้ขยายผลการดำเนินงานไปยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนในตำบลปาลัก จำนวน 19 โรงเรียน เพื่อขยายกลุ่มเป้าหมายไปสู่เด็กปฐมวัย กล่าวได้ว่า ประชาชนทุกกลุ่มในเขตเทศบาลตำบลปาลักได้รับการดูแลความปลอดภัยจากการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนอย่างครอบคลุม

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือ อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

เลขที่ 209 หมู่ 1 ตำบลหนองมะเขือ อำเภอพล
จังหวัดขอนแก่น โทรศัพท์ 0-4300-9622 โทรสาร 0-4300-9622

ประชากร

4,002 คน (ชาย 2,003 คน หญิง 1,999 คน)

พื้นที่

37 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 9 หมู่บ้าน)

รายได้

15,709,594.32 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

15,526,055 บาท

คณะผู้บริหาร

1. หม่อมหลวงเดชชัย สุประดิษฐ์ นายองค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือ
2. นายถาวร คำหมาย ประธานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือ
3. นางรัตนา อุดมทรัพย์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือ

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 16 คน

หญิง จำนวน 2 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือ มีลักษณะเป็นชุมชนชนบท สมาชิกในชุมชน ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เน้นการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน บริหารงานภายใต้วิสัยทัศน์ **“อบต.น่าอยู่อาศัย ร่วมใจกันพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม น้อมนำวัฒนธรรม ชุมชนเข้มแข็ง”** องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือมีแนวคิดในการบริหารงานที่มุ่งเน้นประโยชน์และความสุขของชุมชน สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ใช้หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีและการจัดการความรู้ ให้ความสำคัญกับทุนทางสังคมในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้สูงอายุ เยาวชน ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส มุ่งเน้นการประสานงานและการสร้างภาคีเครือข่ายการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและประชาสังคมเพื่อจัดระเบียบชุมชน เสริมสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง ให้สอดคล้องกับแนวทางของบ้านเมืองที่น่าอยู่อย่างยั่งยืนและสังคมอยู่ดีมีสุข นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือสนใจที่จะพัฒนาและยกระดับการบริหารงานให้ทันสมัย สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและปรับปรุงการบริหารงานให้เกิดความคล่องตัวและทั่วถึง

สำหรับ เครือข่ายและการดำเนินงานที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้าง เครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือ ได้แก่

โรงเรียนผู้สูงอายุ

จากฐานข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือพบว่าประชากรจำนวน 4019 คน มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 619 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40 ของประชากรในตำบล ในจำนวนนี้มีผู้สูงอายุติดสังคม จำนวน 533 คน คิดเป็นร้อยละ 13.26 เป็นผู้ทุพพลภาพจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 1.59 และเป็นผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 0.54 ปัญหาของผู้สูงอายุตำบลหนองมะเขือ คือ การมีรายได้ไม่เพียงพอแก่การดำรงชีพ มีความเสี่ยงจากการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคข้อเข่าเสื่อม ปัญหาสุขภาพปากและฟัน การใช้ยาไม่ถูกต้อง อาศัยอยู่โดดเดี่ยวขาดผู้ดูแล สภาพจิตใจไร้ความสุขส่วนใหญ่จะเป็นโรคซึมเศร้า และอาการหลงลืม

ดังนั้น จากฐานข้อมูลดังกล่าวเป็นแรงกระตุ้นให้เห็นถึงปัญหาและต้องรีบดำเนินการแก้ไข จึงนำข้อมูลดังกล่าวเข้าสู่เวทีประชาคมเพื่อหาทางแก้ไข โดยมีผู้บริหาร ฝ่ายสภา ผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุในหมู่บ้านหนองมะเขือร่วมกันพิจารณาและหาทางออกที่เหมาะสมกับบริบทในพื้นที่

ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือตั้งแต่แรกเริ่มที่ต้องการให้ผู้สูงอายุในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดังวลีที่ว่า **“สูงวัยอย่างมีคุณค่า ชราอย่างมีศักดิ์ศรี”** จึงดำเนินการประสานงานไปยังเครือข่ายที่เกี่ยวข้องโดยแรกเริ่มได้มีการจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุขึ้นก่อน โดยเชิญวิทยากรจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ต่อมาโครงการดังกล่าวมีการพัฒนาให้เป็นการริเริ่มโครงการโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นรูปธรรม ซึ่งโครงการดังกล่าวสอดคล้องกับแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และแผนระดับชาติที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต

เครือข่ายสำคัญที่ก่อตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ ประกอบด้วย

1. ตัวแทนผู้สูงอายุหมู่บ้านละ 5 คน จาก 9 หมู่บ้าน
2. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองมะเขือ
3. ผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่ตำบลหนองมะเขือ จำนวน 3 แห่ง
4. ตัวแทนผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)
5. ตัวแทนผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรพล
6. เจ้าคณะตำบลหนองมะเขือ
7. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือทุกหมู่บ้าน
8. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือ

ความโดดเด่นและเป็นเลิศของโครงการดังกล่าว คือ การบริหารโรงเรียนผู้สูงอายุที่ครอบคลุมทุกมิติทั้งวิชาชีพ วิชาชีพและวิชาการภายใต้ความร่วมมือของเครือข่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดให้เครือข่ายเป็นที่ปรึกษาซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่ชาญฉลาดในการนำมาสู่ความสำเร็จของโรงเรียนเนื่องจากเป็นคลังสมองด้านแนวคิด พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ วางแผนดูแลและควบคุมหลักสูตรของโรงเรียนผู้สูงอายุให้มีมาตรฐาน กล่าวได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญในการวางบทบาทหน้าที่ได้เป็นอย่างดี ส่วนฝ่ายบริหารงานของโรงเรียนจะเป็นความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือ ซึ่งคณะที่ปรึกษาโครงการจะประกอบด้วย

1. เจ้าอาวาสวัดเนกขัมมาภิรมย์
2. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือ

3. ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือ
4. ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองมะเขือของแมวกะโหลกไม่งามวิทยา
5. ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองแวงนอก
6. ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนตะโก
7. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองมะเขือ
8. ครูศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและศึกษาตามอัธยาศัย
9. กำหนดตำบลหนองมะเขือ

นอกจากนี้ ยังมีมาตรการแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานภายในโรงเรียนเพื่อทำงานคู่ขนานและขับเคลื่อนให้โรงเรียนผู้สูงอายุบรรลุเป้าหมายเชิงคุณภาพโดยทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่า ผู้สูงอายุสามารถนำความรู้ในหลักสูตรไปใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งบรรลุเป้าหมายเชิงประจักษ์ในเรื่องการสร้างเวทีให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ต่อชุมชน เช่น การให้ผู้สูงอายุถ่ายทอดประสบการณ์ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมแก่เยาวชนรุ่นหลังได้

ภาคีเครือข่ายมีการแบ่งหน้าที่การทำงาน ดังนี้

1. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองมะเขือและโรงพยาบาลพล ให้การสนับสนุนวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเรื้อรังและการป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากโรคเรื้อรัง การใช้ยา การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค การจัดทำลูกประคบ
2. พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดขอนแก่น ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ การจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ การจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุและแนวทางการขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนผู้สูงอายุแห่งชาติ
3. ศูนย์บริการการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ พระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ การจัดตั้งกลุ่มไลน์ การใช้อินเทอร์เน็ต และการขายสินค้าที่เป็นผลผลิตจากโรงเรียนผู้สูงอายุผ่านสื่อออนไลน์ และกิจกรรมนันทนาการ การร่วมนโยนโยนและบาสโลบ
4. สถานีตำรวจภูธรพล ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการจราจร การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับครัวเรือน และเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนสัมพันธ์จัดกิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพจิต กิจกรรมสูงวัยอย่าให้เครียด

5. เจ้าคณะตำบลหนองมะเขือและคณะสงฆ์ตำบลหนองมะเขือ บรรยายธรรมะ กิจกรรมวิปัสสนา สันทนาการ
6. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพล ให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกอบรมอาชีพการทำดอกไม้จันทน์ การทำน้ำยาล้างจาน การจัดทำบัญชีครัวเรือน
7. โรงเรียนบ้านหนองมะเขือของแมวกะโหลกไม่งามวิทยา ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมนันทนาการ นำนักเรียนในโรงเรียนเข้ารับการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากผู้สูงอายุ
8. โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สนับสนุนครูต่างชาติช่วยสอนศัพท์ภาษาอังกฤษง่ายๆ ให้กับนักเรียนผู้สูงอายุ
9. สำนักงานยุติธรรมจังหวัดขอนแก่น ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทรัพย์สิน การโอนมรดก การทำพินัยกรรม
10. ประธานเครือข่ายกัลยาณิวัฒนาศรีมา ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิบัตรทอง การดูแลสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ
11. กิ่งกาชาดอำเภอพล ให้ความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ การร่วมนโยนโยน
12. ครอบครัวของผู้สูงอายุ สนับสนุนให้พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย มาโรงเรียนโดยการให้บริการรับ ส่ง และสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุ
13. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภา ผู้นำชุมชน สนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุเวลาที่มีเทศกาลสำคัญทางประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม
14. สภาเด็กและเยาวชนตำบลหนองมะเขือ เข้ารับการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากผู้สูงอายุในโรงเรียน ทำให้ได้ใกล้ชิดกัน ได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเกิดความคุ้นเคยกัน เด็กได้เรียนรู้อาชีพและผลิตภัณฑ์ที่ทรงคุณค่าเป็นอัตลักษณ์ของหนองมะเขือ เช่น ผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าด้าย และการทอผ้า การจักสานและนำความรู้ที่ได้จากการถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสร้างเป็นรายได้ให้ตนเอง ซึ่งในอนาคตได้มีการวางแผนและต่อยอดโครงการดังกล่าวเรียบร้อยแล้วโดยให้กลุ่มสภา

เด็กและเยาวชนช่วยทำการตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในช่องทางสื่อออนไลน์ ช่วยนักเรียนผู้สูงอายุ ออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มมูลค่าแต่ยังคงรักษาอัตลักษณ์ของชุมชนไว้

ความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมเห็นได้จากโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นที่รู้จักของคนในจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดใกล้เคียง ทำให้โรงเรียนผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือเป็นต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เป็นสถานที่ศึกษาดูงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ซึ่งรับประกันด้วยรางวัลที่ 1 ประเภททั่วไป องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี 2561 จากสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ **ความสำเร็จที่สำคัญนอกเหนือไปจากรางวัล คือ การสร้างให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตชะลอการเสื่อมวัย ในทางตรงกันข้าม เป็นการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และอยู่ในชุมชนได้อย่างสง่างาม มีศักดิ์ศรี เป็นกำลังสำคัญของชุมชนในกิจกรรมและโครงการต่างๆ ในอนาคตและเป็นตัวอย่างที่ดีของผู้สูงอายุที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง**

โครงการการบริการการแพทย์ฉุกเฉินองค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือ

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือมีการดำเนินโครงการให้บริการระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินเป็นประจำทุกปี โดยปกติจะมีหน่วยกู้ชีพที่เตรียมพร้อมให้บริการผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุ และผู้ป่วยอาการต่างๆ ที่อยู่ในภาวะฉุกเฉินในพื้นที่รับผิดชอบและพื้นที่ใกล้เคียงเมื่อได้รับการร้องขอและให้บริการผู้ป่วยเรื้อรังที่จะต้องเข้ารับการรักษาอย่างต่อเนื่องและเป็นผู้ยากไร้หรือผู้ด้อยโอกาสในการรับการรักษา แม้ว่าจะมีการเตรียมความพร้อมมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือพบว่ากรณีส่งผู้ป่วย/ผู้บาดเจ็บยังค่อนข้างช้า บางครั้งมีอุปสรรคด้านจราจรที่ขัดขวางการเดินทางเป็นเวลานานและทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิตระหว่างทาง ซึ่งเป็นความเสี่ยงต่อชีวิตหรือการสูญเสียอวัยวะของผู้ป่วย นอกจากนี้ ยังประสบปัญหาการกู้ชีพกู้ภัยที่ยังไม่ครอบคลุมและเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วเพราะจุดเกิดเหตุห่างไกลเกินไป

ด้วยเหตุนี้ ปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการในระบบการแพทย์ฉุกเฉินคือ ความรวดเร็วในการเข้าถึงที่เกิดเหตุ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือจึงริเริ่มนำปัญหาดังกล่าวหารือกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทางด้านสาธารณสุข และร่วมกันหาวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยจัดทำแผนการลดระยะเวลาในการรับส่งผู้ป่วยขึ้นมาอย่างเป็นรูปธรรม มีการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบในการใช้เส้นทางต่างๆ ที่หน่วยกู้ชีพสามารถทำการส่งผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลได้โดย

หาค่าเฉลี่ยจากการจัดเก็บข้อมูลสถิติในการปฏิบัติงานจริงของหน่วยกู้ชีพมาวิเคราะห์ร่วมกับสภาพปัญหาหรือข้อจำกัดของเส้นทาง อาทิเช่น ความหนาแน่นของยานพาหนะในเส้นทางในช่วงเวลาปกติ และเทศกาล ขนาดของเส้นทาง สิ่งแวดล้อมของชุมชนในเส้นทาง สภาพพื้นผิวของเส้นทางจราจร และผลกระทบจากดินฟ้าอากาศที่มีผลต่อการใช้เส้นทาง แผนดังกล่าวนอกเหนือจากจะเป็นตัวเลือกให้หน่วยกู้ชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือทำการลดระยะเวลาได้แล้ว ในกรณีต้องส่งต่อผู้ป่วย/ผู้บาดเจ็บระหว่างทางระหว่างหน่วยกู้ชีพกับชุดปฏิบัติการของโรงพยาบาลก็สามารถนำไปใช้ได้ รวมทั้งการเข้าตรวจสอบเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจกรณีอุบัติเหตุหรืออำนวยความสะดวกด้านการจราจร และการเข้าร่วมปฏิบัติงานของหน่วยกู้ชีพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียงและเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลในกรณีอุบัติเหตุหมู่

องค์ประกอบและหน้าที่ความรับผิดชอบของภาคีเครือข่ายที่สำคัญในการบริหารโครงการประกอบด้วย

เครือข่ายหลัก คือ หน่วยกู้ชีพองค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือ ทำหน้าที่เป็นแม่ข่ายหลักเพื่อประสานงานให้แก่ หน่วยกู้ชีพของมูลนิธิในพื้นที่จำนวน 2 แห่ง (กู้ภัยขุนพลและวิอาร์กู้ภัยมิตรภาพ) สถานีตำรวจภูธรพลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ผู้นำชุมชนในพื้นที่ เครือข่ายอาสาสมัครภาคประชาชน ได้แก่ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน อาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐาน และประชาชนทั่วไป มีหน้าที่ให้การสนับสนุนต่อสถานการณ์อุบัติเหตุหรือภาวะฉุกเฉินก่อนที่หน่วยปฏิบัติการทางการแพทย์จะเข้าไปช่วยเหลือต่อ/หรือได้รับการร้องขอจากเจ้าหน้าที่ตามความเหมาะสมและจำเป็น (ต้องเป็นเฉพาะผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมในเรื่องดังกล่าวมาแล้ว)

เครือข่ายสนับสนุนปฏิบัติการและให้ความรู้ คือ โรงพยาบาลพล มีบทบาทหน้าที่ในการจัดฝึกอบรมให้กับผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินกำหนด เช่น หลักสูตร EMR EMT และ AEMT นอกจากนี้ หน่วยกู้ชีพขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในอำเภอพลจำนวน 13 แห่ง มีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนภารกิจช่วยเหลือผู้เจ็บป่วย/เหตุเกิดสาธารณภัย และส่งบุคลากรเข้ามาเป็นวิทยากรช่วยให้ความรู้ด้านสาธารณสุขกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือ

ความโดดเด่นที่เป็นเลิศขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือ คือ การที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะเขือวางยุทธศาสตร์ออกแบบและบริหารงานร่วมกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันปรับปรุงจัดทำแผนการลดระยะเวลาในการใช้เส้นทาง รวมทั้งสร้างระบบฐานข้อมูลสำหรับการเตรียมความพร้อมในการบริหารงาน โดยมีสาระสำคัญในการลดระยะเวลาร่วมกับภาคีเครือข่าย ดังนี้

1. แผนการเชื่อมโยงและติดต่อสื่อสาร ปรับปรุงแผนสื่อสาร เพิ่มความรู้วิธีการปฐมพยาบาลให้แก่ผู้ที่อยู่ในที่เกิดเหตุระหว่างรอการช่วยเหลือ โดยมีโรงพยาบาลพล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล เจ้าหน้าที่ตำรวจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มูลนิธิกุ๊ชกุ๊ยก๊วย ที่ติดต่อและประสานงานในการเข้าช่วยเหลือได้ตลอด 24 ชั่วโมง ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร ประชาชน ผู้รับบริการเองจะต้องมีความเข้าใจและสามารถสื่อสารแบบมีสติ สั้นกระชับ รายงานข้อมูลผู้ป่วยเจ็บ เพื่อให้หน่วยพยาบาลสามารถเตรียมเครื่องมือเครื่องมือได้เหมาะสม เพื่อให้ประชาชนเองสามารถทำการช่วยเหลือเบื้องต้นตามคำแนะนำของแพทย์ รวมไปถึงการเตรียมผู้ป่วยก่อนที่หน่วยกู้ชีพจะเข้าถึงที่เกิดเหตุ ทำให้ลดระยะเวลาในกระบวนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็วทุกช่องทาง เช่น สายด่วน 1669 หมายเลขโทรศัพท์ของกุ๊ชกุ๊ยก๊วย วิทยุสื่อสาร และแอปพลิเคชันไลน์ เป็นต้น

2. แผนการขนส่งผู้ป่วยหรือการส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาล ซึ่งจากสภาพการคมนาคมโดยทั่วไปของอำเภอพลซึ่งมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 หรือถนนมิตรภาพตัดผ่าน ทำให้มีการจราจรค่อนข้างหนาแน่นโดยเฉพาะในช่วงเทศกาลของชุมชน ดังนั้น จึงใช้ฐานข้อมูลจากแผนที่ ข้อมูลสถิติไฟแดง การทดสอบเวลาจริงในช่วงเทศกาลแล้วนำมาออกแบบเป็นกรอบแนวทางในการลดระยะเวลาแล้วจึงนำมาเผยแพร่ให้แก่เครือข่าย ทำให้เครือข่ายมีความเข้าใจสามารถใช้เส้นทางขนส่งผู้ป่วยได้อย่างรวดเร็ว แสดงให้เห็นถึงจุดนัดพบในการรับส่งต่อผู้ป่วย/ผู้บาดเจ็บ รวมถึงเส้นทางคมนาคมที่ผ่านในเขตเมือง ตามรายละเอียดในแผนที่ ทั้งนี้ กำหนดให้มีทั้งแผนที่ 1 แผนที่ 2 และแผนที่ 3 ตามความเหมาะสมในการปฏิบัติงาน

ผลลัพธ์ความสำเร็จของโครงการดังกล่าวเกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน คือ การให้บริการของมูลนิธิและการขอรับการสนับสนุนเข้าช่วยเหลือให้บริการในพื้นที่ข้างเคียงหรือการเข้าช่วยเหลือจากแม่ข่าย เช่น ในกรณีที่มีข้อจำกัดเรื่องการเข้าถึงและกำลังอัตราของบุคลากร ยานพาหนะ อุปกรณ์ก็สามารถให้เครือข่ายช่วยเหลือได้ซึ่งทำให้ผู้เจ็บ/ผู้ป่วยได้รับการอย่างปลอดภัย

เพิ่มอัตราการรอดชีวิต/รักษาผู้ป่วยของผู้ประสบเหตุได้ กล่าวได้ว่าเป็นการใช้แผนร่วมปฏิบัติการลดระยะเวลาเพื่อนำไปเป็นต้นแบบในการลดระยะเวลานำส่งผู้ป่วยแบบเครือข่ายได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง

องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

เลขที่ 111 หมู่ที่ 4 ตำบลเสม็ดใต้ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา 24110
โทรศัพท์ 0-3858-4130 โทรสาร 038-584-383

ประชากร

ประชากร 5,234 คน (ชาย 2,545 คน หญิง 2,689 คน)

พื้นที่

34.71 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 6 หมู่บ้าน)

รายได้

26,845,733 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

18,002,369 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายกิตติพงษ์ สีเหลือง นายองค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้
2. นายพงศกร กัลลเจริญ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้
3. นางสาวณิชชารีย์ นรภัทร์จารีย์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 10 คน

หญิง จำนวน 2 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้ มีหลักการบริหารงานตามวิสัยทัศน์ของการพัฒนาตำบลที่ว่า **“ประชาชนคุณภาพชีวิตดี มีหลักประกันการเกษตรก้าวหน้า พัฒนาการศึกษเพื่อชีวิตและท้องถิ่น”** ภายใต้การนำของนายกิตติพงศ์ สีเหลือง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้ ในฐานะผู้บริหารที่ได้วางกรอบนโยบายตามวิสัยทัศน์นี้ไว้เพื่อเป็นหลักในการบริหารและการทำงาน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดจะเกิดแก่ประชาชนตำบลเสม็ดใต้ นอกจากนี้การทำงานยังยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นกรอบสำคัญ โดยมุ่งหวังให้ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชน หรือประชาสังคม สามารถเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของอบต.เสม็ดใต้ได้ อบต.เสม็ดใต้ยังเน้นการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนฐานของความถูกต้องและเป็นธรรม ตามหลักพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) โดยการให้โอกาสบุคลากรจากทุกภาคส่วนในชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามามีส่วนร่วมกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ผ่านการสร้างเครือข่ายการทำงาน โดยอบต.เสม็ดใต้มีการดึงเอาทุนทางสังคมหลายๆ ด้านในพื้นที่เข้ามาขับเคลื่อนการทำงานเพื่อให้เกิดการบูรณาการ ลดระยะเวลา ลดขั้นตอน เกิดความคุ้มค่า ท้ายที่สุดแล้วไม่ว่าจะเป็นผลลัพธ์จากการทำงาน ผลงานที่ได้รับ งบประมาณที่ได้รับ จะก่อเกิดเป็นบริการสาธารณะที่จะยังประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนชาวเสม็ดใต้ทุกคน

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ขององค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้ได้แก่

โครงการยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยใช้กีฬาเป็นฐาน

โรงเรียนบ้านหนองโสน

เดิมทีนั้นโรงเรียนบ้านหนองโสนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 8 ห้องเรียน มีเด็กนักเรียนเพียง 66 คน กับครู 3 ท่าน ถือว่าเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีบุคลากรดูแลน้อยมาก จนในปัจจุบันกลายเป็นโรงเรียนขนาดกลางจำนวน 9 ห้องเรียน เด็กนักเรียน 135 คน ครูและบุคลากรอีก 12 คน จากโรงเรียนที่เกือบจะไม่มีเด็กเรียนและไม่มีการสอนในวันนั้นกลับมาเป็นโรงเรียนที่มีชีวิตชีวาได้ในวันนี้ได้อย่างไร เป็นคำถามที่น่าหาคำตอบยิ่ง เหตุเริ่มจากความต้องการของประชาชนและการเรียกร้องของประชาชนที่ต้องการให้โรงเรียนแห่งนี้อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแทนที่จะอยู่ภายใต้เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียง เขต 2 เพราะคาดหวัง

ว่าโรงเรียนแห่งนี้จะได้รับการดูแลมากขึ้น ชาวบ้านอยากมีโรงเรียนดีๆ ใกล้บ้าน ไม่อยากส่งบุตรหลานของตนไปเรียนโรงเรียนไกลๆ นอกพื้นที่ และเล็งเห็นว่าอบต.เสม็ดใต้ภายใต้การนำของท่านนายกิตติพงศ์สามารถพัฒนา พื้นฟู และดูแลโรงเรียนแห่งนี้ได้เอง เวลาเดินมาจนกระทั่งวันที่ 7 พฤษภาคม 2556 อันเป็นวันแรกที่นายกิตติพงศ์ สีเหลือง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้ลงนามรับถ่ายโอนโรงเรียนบ้านหนองโสนจากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียง เขต 2 มาบริหารจัดการในฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้เอง ถือเป็นความท้าทายครั้งยิ่งใหญ่ก้าวแรก ไม่ว่าจะด้วยสภาพโรงเรียนที่ถือว่าทรุดโทรมเต็มที บุคลากรที่น้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน ความเชื่อมั่นของผู้ปกครองบางส่วนที่กำลังหมดหวังและกำลังจะพาลูกๆ ของตนไปเรียนโรงเรียนที่ดีกว่านอกพื้นที่ ครูที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ฯ เดิมทั้ง 3 ท่านนั้นก็อาจจะไม่สามารถอยู่ช่วยโรงเรียนได้อีกแล้วเพราะต้องย้ายไปยังโรงเรียนอื่นในอีก 1 ปีข้างหน้า โรงเรียนแห่งนี้ไม่มีผู้อำนวยการเสียด้วยซ้ำในเวลานั้น

อย่างไรก็ตาม อบต.เสม็ดใต้ภายใต้การนำของท่านนายกฯ ข้าราชการ และพนักงานทุกคนไม่เห็นว่าการอุปสรรคดังกล่าวนั้นจะหยุดไม่ให้พวกเขาพัฒนาโรงเรียนแห่งนี้ไปสู่โรงเรียนที่ดีขึ้นเพื่อเด็กๆ เสม็ดใต้ทุกคนในภายภาคหน้า องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้เดินมาถึงความสำเร็จในจุดนี้ได้เพราะความร่วมมือและเครือข่ายในการแก้ไขปัญหา โดยมี **“กีฬา”** เป็นจุดแข็งที่พัฒนาเป็นโอกาสที่โรงเรียนใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการศึกษา กีฬายังเป็นตัวสร้างความเชื่อมั่นให้กับชุมชนและผู้ปกครอง กีฬาถือได้ว่าเป็นไฟจุดประกายในการเสริมสร้างและจุดตั้งเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคมให้ร่วมเข้ามาพัวพันกันขับเคลื่อนโครงการนี้จนสำเร็จมาถึงทุกวันนี้

การดำเนินงานในช่วงเริ่มแรกนั้นมีการพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไปในหลายๆ ด้าน ถือเป็นภารกิจที่ท้องถิ่นเรียนรู้ไปพร้อมกับประชาชน เริ่มจากด้านองค์ความรู้ องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้ส่งเสริมให้คณะกรรมการโรงเรียนเดินทางเข้าร่วมอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดการเรียนการสอนและการใช้กีฬาเป็นตัวนำการศึกษา อบต.เสม็ดใต้ได้สนับสนุนงบประมาณในการศึกษาดูงานเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นอกจากนี้ยังได้เชิญนักกีฬาระดับจังหวัดและระดับประเทศ ร่วมเป็นวิทยากรในการฝึกอบรมให้ความรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะด้านกีฬาที่ถูกต้อง รู้กฎกติกาสากล มารยาทสากลในการแข่งขันกีฬา และมีการจัดโครงการเข้าค่ายพัฒนาทักษะกีฬาภาคฤดูร้อนให้กับนักเรียนอีกด้วย **“คุณครูโต”** ครูผู้ฝึกสอน

กีฬาฟุตบอลและเป็นครูอัตราจ้างให้กับโรงเรียนหลายแห่งในจังหวัดฉะเชิงเทรา ถือเป็นคุณครูอีกท่านหนึ่งที่ได้ชักชวนจากท่านนายกฯ เพื่อให้มาร่วมกันพัฒนากีฬาให้ดีขึ้น ด้วยกัน ครูโตได้เข้ามาพร้อมกับโครงการนี้และได้ให้การช่วยเหลือโรงเรียนนับจากนั้นเป็นต้นมา

ด้านวัสดุอุปกรณ์โรงเรียนได้รับการสนับสนุนวัสดุกีฬาจากบริษัทไทยแอร์ไวร์จำกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา นักการเมืองในพื้นที่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำท้องถิ่น กลุ่มองค์กร ชุมชนต่าง ๆ ผู้ปกครอง และประชาชน ถือเป็นเครือข่ายที่สำคัญที่คอยให้การสนับสนุนโรงเรียน สถานที่ฝึกซ้อมเองถือว่ามีส่วนสำคัญมาก เดิมทีนั้นโรงเรียนมีแค่สนามฟุตบอลที่ไม่มีหญ้าปกคลุม เป็นสนามดินแฉิมที่ไม่สามารถปลูกหญ้าขึ้นได้ต้องใช้เวลานานในการพัฒนาดินกว่าจะใช้เป็นสถานที่ฝึกซ้อมที่เหมาะสมกับนักเรียนได้ ส่วนพื้นที่ฝึกซ้อมกีฬาชนิดอื่นนั้นแทบจะไม่มีในระยะเริ่มต้น ทั้งนี้อบต.เสม็ดใต้ใช้การเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งในและนอกพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลบางตีนเป็ด องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ ทั้งหมดให้ความอนุเคราะห์ให้สนามกีฬาที่ได้มาตรฐานในการฝึกซ้อม ส่งผลให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การฝึกซ้อมซึ่งใช้เป็นสนามแข่งจริงในหลายรายการ มีความปลอดภัย และมีบรรยากาศของความมุ่งมั่นด้านกีฬาในสนามซ้อมนั้น ๆ อย่างเต็มเปี่ยม นักเรียนได้เห็นนักกีฬารุ่นพี่หลาย ๆ คนที่ฝึกซ้อมในสถานที่เดียวกัน ส่งผลถึงพลังใจให้แก่เด็กนักเรียนที่จะใช้กีฬาเพื่อต่อยอดอนาคตทางการศึกษาและพัฒนาฐานะความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัว

โรงเรียนมีการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ภายใต้โครงการยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยใช้กีฬาเป็นฐานโรงเรียนบ้านหนองโสน จากจุดเริ่มต้นในวันนั้น ค่อยๆ เห็นผลลัพธ์ที่ละเอียดที่ละน้อย ซึ่งดูจากรางวัลที่นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองโสนได้รับในปีที่ผ่านๆ มา เช่น รางวัลรองชนะเลิศกีฬาฟุตบอลเยาวชนและประชาชนชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยรุ่นประชาชนหญิง รางวัลรองชนะเลิศระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือการแข่งขันซีกะเยอสากล TUG OF WAR สฟฐ. จอมพลังภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รุ่นอายุ 13 ปี หญิง เป็นโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งเดียวที่ได้เหรียญรางวัลจากการแข่งขันกีฬาวิ่งน้ำเย็นเกมส์ 3 ประจำปี 2560 และได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมทีมสโมสรแปดริ้วจูเนียร์ นักเรียนได้โควตานักกีฬาเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง ประจำจังหวัด โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ 1 โรงเรียนดัดดรุณี เป็นต้น

ทุกวันนี้บุคลากรในโรงเรียนสามารถพูดได้อย่างเต็มภาคภูมิว่าวันนี้โรงเรียนพร้อมที่จะก้าวไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้งเพื่อให้ทัดเทียมกับสถานศึกษาที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรุ่นพี่

อย่าง องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลเมือง หรือแม้แต่เทศบาลตำบล ที่มีความพร้อมในทุกๆ ด้าน โรงเรียนยังมีการต่อยอดผลการดำเนินงานและได้มีการกำหนดทิศทางของเครือข่ายในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นการขยายเครือข่ายให้กว้างขวางขึ้น ต่อยอดโครงการเดิมและเพิ่มโครงการใหม่ๆ ให้มีความหลากหลายและท้าทายมากขึ้น เช่น ตลอดจนประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ และเพิ่มช่องทางสื่อสารต่างๆ ให้สามารถเข้าถึงโรงเรียนได้ง่าย เช่น เว็บไซต์ สื่อ Social หนังสือพิมพ์ชุมชน เป็นต้น เพียง 6 ปีหลังจากการริเริ่มในปี 2556 พบว่าโรงเรียนสามารถฟื้นคืนความเชื่อมั่นและความเชื่อใจจากผู้ปกครองกลับมา พวกเขาเชื่อมั่นใจที่จะให้ลูกหลานเข้าเรียนในโรงเรียนแห่งนี้เพราะเชื่อว่าการศึกษาไม่เพียงแต่จะเสริมสร้างวินัยในตนเองให้แก่ลูก ๆ แต่ยังเชื่อว่ากีฬาจะเป็นเสมือนใบเบิกทางสำคัญสำหรับอนาคตทางการศึกษาของบุตรหลานในอนาคต ถือเป็นความภาคภูมิใจของอบต.เสม็ดใต้และเครือข่ายทุกภาคส่วน โครงการนี้ไม่สามารถเกิดขึ้นได้เลยหากปราศจากความอนุเคราะห์ที่เกื้อกูลและเห็นถึงความสำคัญของเครือข่ายทั้งหมด

โครงการกองทุนบริหารจัดการขยะตำบลเสม็ดใต้

โครงการนี้เริ่มต้นจากแนวคิดที่ว่า “ขยะเกิดที่ไหน ต้องกำจัดที่นั่น” เป็นจุดกำเนิดของการจัดการขยะมูลฝอยในตำบลเสม็ดใต้และปัญหาการร้องเรียนเรื่องบ่อทิ้งขยะของเอกชนในพื้นที่ตำบลเสม็ดใต้ถูกสั่งปิดกิจการ ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้ไม่มีที่ทิ้งขยะ ที่ประชุมประชาคมจึงมีมติสรุปให้ทุกหมู่บ้านจัดการขยะมูลฝอยโดยการคัดแยกขยะจากครัวเรือนและบริหารจัดการขยะกันเอง

การดำเนินการเริ่มต้นจากการคัดแยกขยะในครัวเรือนซึ่งเป็นต้นทาง โดยเฉพาะประชาชนในหมู่ 6 ใต้ริเริ่มจัดตั้งกลุ่มคัดแยกขยะบ้านดอนทับไถซึ่งเป็นการรวมกลุ่มกันเพื่อจัดการแยกขยะภายในชุมชน โดยมีนายวิสุทธิ์ พุ่มพวง อาสาสมัครพลังงานตำบลเสม็ดใต้เป็นแกนนำสำคัญ บ้านดอนทับไถเป็นหมู่บ้านนำร่องการคัดแยกขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้ โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้มีนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะในครัวเรือนเพื่อลดปริมาณขยะในพื้นที่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปีจากการเพิ่มขึ้นของประชากร ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้เองเล็งเห็นว่าไม่สามารถดำเนินการได้เพียงลำพัง จึงริเริ่มการทำงานเชิงบูรณาการ (synergize) ในลักษณะการเสริมสร้างเครือข่าย (network collaboration) ซึ่งถือเป็นหนทางสำคัญที่จะผลักดันให้งานสำเร็จ โดยมีภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ดังนี้ เครือข่ายภาครัฐประกอบด้วย กองทุนสิ่งแวดล้อม สำนักงาน

พลังงานจังหวัดจะเชิงเทรา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเสม็ดใต้ มหาวิทยาลัยดอนแก้ว สร้างสุข สถานศึกษาในพื้นที่ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ องค์ความรู้ด้านการคัดแยกขยะ การสนับสนุนวิทยากรบรรยายปลูกฝังให้เด็กๆ เห็นความสำคัญในเรื่องการคัดแยกขยะ เครื่องช่ายเอกชน ประกอบด้วย บริษัท ไทยแอร์วิ จำกัด บริษัท โนว์ฮาร์วน์ทรานสเฟอร์ จำกัด และ บริษัท โสรัจจกิจ จำกัด ที่ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับ ระบบ 5 ส. การกำจัดขยะติดเชื้อ และการกำจัดขยะอันตราย เพราะถือว่าโรงงานอุตสาหกรรมนั้นมีความชำนาญในเรื่องเหล่านี้มากกว่า ท้องถิ่นจะดำเนินการเอง การได้ความรู้จากบริษัทเอกชนจึงถือว่าตรงจุดมากขึ้น ช่วยเสริมความรู้ เรื่องการแยกและกำจัดขยะได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผู้ประกอบการห้องเช่าและร้านรับซื้อของเก่าเอง ก็เป็นพันธมิตรสำคัญที่ช่วยในเรื่องของการคัดแยกขยะต้นทางและนำส่งขยะปลายทางเพื่อนำไปขาย ต่อหรือแยกออกไปรีไซเคิลใช้ใหม่ได้ เครื่องช่ายภาคประชาสังคม ประกอบด้วย กลุ่มคัดแยกขยะ บ้านดอนทับไก่อ๊ เกานำภาคประชาชนในตำบล เกานำภาคท้องที่ กองทุนบริหารจัดการขยะ กองทุนสวัสดิการชุมชน อสม. อพส. ชมรมผู้สูงอายุ วัดในพื้นที่ ทั้งหมดร่วมมือร่วมใจในการ คัดแยกขยะจากต้นทางที่เริ่มต้นจากครัวเรือนโดยเริ่มจากผู้นำครอบครัวทำเป็นแบบอย่างให้คนใน ครอบครัวทำตามก่อนแล้วจึงขยายผลต่อไปยังเพื่อนบ้านข้างเคียง และค่อยๆ ขยายใหญ่ขึ้น เป็นชุมชนต้นแบบในที่สุด

ผลจากการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมภายใต้โครงการกองทุนบริหารจัดการขยะตำบลเสม็ดใต้ เห็นได้จากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะจากครัวเรือน ส่งผลให้ปริมาณขยะ โดยรวมของตำบลลดลงอย่างมาก องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดใต้สามารถลดค่าใช้จ่ายในการ จ้างเหมาเอกชนจัดเก็บขยะได้ 100 % ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมากขึ้น ปริมาณขยะ ในชุมชนลดลงร้อยละ 90 แม้ว่าอาจจะมีบางส่วนของจ้างเอกชนจัดเก็บโดยตรงประมาณ 25-30 ครัวเรือน แต่ก็ถือว่าผลการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางที่น่าพอใจอย่างยิ่ง อนาคต เสม็ดใต้ ได้คิดที่จะต่อยอดและทิศทางการดำเนินงานของเครื่องช่ายในอนาคต ขยายเครื่องช่ายให้มากขึ้น โดยเฉพาะภาคเอกชน เนื่องจากปัญหาขยะอันตรายที่ต้องได้รับการกำจัดที่ถูกต้องซึ่งไม่สามารถ ทำให้สำเร็จได้หากปราศจากความร่วมมือจากเครื่องช่ายภาคเอกชนในอนาคต ตลอดจน ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม สร้างแรงจูงใจให้กับครัวเรือนที่คัดแยกขยะและต่อยอด การฝึกอบรมการรีไซเคิลขยะเพื่อให้ขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ถูกประโยชน์ให้มากที่สุด คุณวิสุทธิ พุ่มพวง เองก็มีแนวคิดที่จะนำขยะพลาสติกมาผ่านกระบวนการย่อยสลายกลับคืน เพื่อให้ได้น้ำมันปิโตรเลียมที่สามารถใช้กับเครื่องยนต์ได้ ซึ่งโครงการนี้อยู่ในระหว่างช่วงทดลอง

และพบว่าได้ผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจและคาดว่าจะขยายผลออกไปเพื่อให้คนในชุมชนสามารถผลิต น้ำมันเพื่อนำมาใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น เครื่องจักรให้ออกซิเจนในบ่อกุ้ง และเครื่องจักร ในการทำการเกษตร การเก็บเกี่ยวผลผลิต ในอนาคต เป็นต้น

องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

เลขที่ 363 หมู่ 9 ตำบลร่องเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง 52140
โทรศัพท์ 0-5483-4141 โทรสาร 0-5483-4143

ประชากร

10,997 คน (ชาย 5,503 คน หญิง 5,494 คน)

พื้นที่

37 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 17 หมู่บ้าน)

รายได้

15,420,812.24 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินช่วยเหลือจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

42,001,263.34 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายชัยรัตน์ ทองใบ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ
2. นางสาวชัชพร รสหอม	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ
3. นายเสกสรรค์ โตสวัสดิ์	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 22 คน

หญิง จำนวน 8 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะมีหลักการบริหารจัดการที่เน้นการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน รวมทั้งแก้ไขปัญหาที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ให้ได้โดยเร็วและทันทั่วถึง ตลอดจนจัดระบบสาธารณสุขให้มีความสะดวก ครอบคลุมและทั่วถึง ซึ่งการจะดำเนินการดังกล่าวให้ได้นั้นองค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะไม่สามารถดำเนินการได้โดยลำพัง จำเป็นต้องมีผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ **“การค้นหา พัฒนา สร้างเครือข่าย”** ซึ่งเป็นแนวทางที่องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะได้ดำเนินการอยู่เสมอ โดยเครือข่ายที่จะเข้ามาช่วยกันทำงานจะประกอบด้วยทุกภาคส่วนทั้งท้องถิ่น ท้องที่ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ทั้งในและนอกพื้นที่ บนพื้นฐานของเป้าหมายเดียวกัน นำมาสู่การบูรณาการในการทำงานร่วมกัน มีขั้นตอนในการทำงานร่วมกับเครือข่าย ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน การวางแผนร่วมกัน การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ การแบ่งหรือใช้ทรัพยากรร่วมกัน และการรับประโยชน์และผลลัพธ์ร่วมกัน โดยมีเวทีชุมชนตำบลร่องเคาะหรือการประชุมประจำเดือนของผู้บริหารท้องถิ่น กำหนดผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้าส่วนราชการ กลุ่ม/องค์กรต่างๆ และปราชญ์ชุมชนในพื้นที่ เป็นพื้นที่สำคัญสำหรับการปรึกษาหารือกัน ประชุมวางแผนการจัดกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ การเสนอปัญหาและร่วมกันหาแนวทางการแก้ไขปัญหา

สำหรับเครือข่ายและการดำเนินงานที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ ได้แก่

โครงการรวมพลังชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ สู่การขยายเครือข่ายจัดการภัยจากแอลกอฮอล์และอุบัติเหตุจราจรในพื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ ได้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายการดำเนินงานเรื่องงดเหล้าในงานศพ เนื่องจากได้เข้าร่วมโครงการงานวิจัยชุมชนของสถาบันเสนาบดีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 โดยในระยะแรกกำหนดให้มีหมู่บ้านนำร่องจำนวน 3 หมู่บ้าน ประกอบด้วย บ้านจำตอง บ้านดอนแก้ว และบ้านแสนตอ ต่อมาคณะผู้บริหารได้ผลักดันการขับเคลื่อนให้มีการดำเนินการทั้งตำบล ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของนวัตกรรมและการดำเนินงานต่างๆ ของโครงการ ประกอบกับปัญหาการเสียชีวิตและบาดเจ็บด้วยอุบัติเหตุทางถนนจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเด็กและเยาวชนในพื้นที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น โดยจากสถิติพบว่าผู้มีพฤติกรรมเสี่ยงดื่มสุราเป็นประจำ 1,078 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.19 จากผู้มีพฤติกรรมเสี่ยง

จึงนับเป็นจุดเริ่มต้นในการกำหนดมาตรการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการเกิดอุบัติเหตุในพื้นที่อย่างจริงจังเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุในพื้นที่

หลังจากที่ได้เริ่มขับเคลื่อนกิจกรรมควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการเกิดอุบัติเหตุในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะก็ได้ทำบันทึกข้อตกลงร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลผาสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มีการนำบทเรียนและประสบการณ์ที่ได้ไปกำหนดนโยบายสาธารณสุขในการขับเคลื่อนการพัฒนาสุขภาพของประชาชนในพื้นที่และร่วมผลักดันนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริงในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม โดยการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในพื้นที่เกิดองค์ความรู้และประสบการณ์ที่สามารถนำมาประยุกต์และปรับใช้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่และที่สำคัญก่อให้เกิดนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาในชุมชนที่มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมจนสามารถนำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดประสบการณ์กับเครือข่ายอื่นได้ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2559 องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะได้จัดตั้งเป็นศูนย์ประสานงานเครือข่ายเฉพาะประเด็นการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจราจร โดยมีเครือข่ายมากมายเข้าร่วมขับเคลื่อน ดังนี้

1. เครือข่ายภาครัฐ

- ▶ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลร่องเคาะ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดอนแก้ว และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านวังใหม่ เป็นภาคีร่วมดำเนินการ รับผิดชอบการสนับสนุนข้อมูลด้านสุขภาพ อานามัย และการสาธารณสุข โทษและพิษภัยจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ การพัฒนานวัตกรรมด้านการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจราจร เป็นแหล่งเรียนรู้และจัดการความรู้ของโครงการ
- ▶ สถานศึกษา จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้านห้วยก้อด, โรงเรียนบ้านแม่สง เป็นภาคีร่วม ดำเนินการ รับผิดชอบการพัฒนาวัตกรรมการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุ จราจร เป็นแหล่งเรียนรู้และจัดการความรู้ของโครงการ โรงเรียนร่องเคาะวิทยา, โรงเรียนบ้านดอนแก้ว,

โรงเรียนบ้านวังใหม่, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลร่องเคาะ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านวังใหม่ เป็นภาคีสนับสนุน รับผิดชอบการสร้างแกนนำเด็กเยาวชนและร่วมขับเคลื่อนการรณรงค์การควบคุมการบริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ในทุกกระดับ

- ▶ สถานีตำรวจร่องเคาะ เป็นภาคีสนับสนุน รับผิดชอบการติดตามและเฝ้าระวังปัญหา การสอดส่องดูแลเหตุอาชญากรรมและอุบัติเหตุจราจร และการให้ความรู้ทางด้านกฎหมายจราจรและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- ▶ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเครือข่าย จำนวน 20 แห่ง เป็นภาคีร่วมดำเนินการที่เข้ามารับการฝึกอบรมเรียนรู้จากศูนย์จัดการเครือข่ายสุขภาวะชุมชนโดยมีการลงนามในข้อตกลงความร่วมมือเป็นภาคีร่วมพัฒนากับองค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ โดยรับผิดชอบการพัฒนาสื่อ การเผยแพร่นวัตกรรม การสร้างแหล่งเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสรุปบทเรียนและจัดการความรู้พัฒนาการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจราจร เกิดกรรมนุญสุขภาวะที่จะร่วมกันในการขับเคลื่อนการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการเกิดอุบัติเหตุจราจรในพื้นที่

2. เครือข่ายประชาสังคม

- ▶ หมู่บ้าน จำนวน 17 หมู่บ้าน โดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นภาคีร่วมดำเนินการ รับผิดชอบการบังคับใช้และถือปฏิบัติตามระเบียบตำบลร่องเคาะว่าด้วยการรักษาความสงบเรียบร้อยและสร้างความเข้มแข็งในชุมชน การสนับสนุนนวัตกรรม ด้านการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และลดอุบัติเหตุจราจร เป็นแหล่งเรียนรู้และจัดการความรู้ของโครงการ
- ▶ องค์การศาสนา จำนวน 14 แห่ง ได้แก่ วัดผาซ้อ, วัดห้วยก้อด, วัดต้นผึ้ง (ป่าคา), วัดทุ่งฟุ้ง, วัดแม่ลิ้น, วัดแม่ส่งเหนือ, วัดสบลิ้น, วัดดอนแก้ว, วัดร่องเคาะ, วัดพระธาตุม่อนจอมแจ้ง, วัดแม่สงใต้, วัดวังใหม่, วัดพระธาตุสบเสด และวัดห้วยน้ำ เป็นภาคีสนับสนุน รับผิดชอบการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ และร่วม

ขับเคลื่อนกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษา งดเหล้าวันพระ งดเหล้าในงานศพ งดเหล้าในงานบุญ

- ▶ กลุ่ม อสม. ตำบลร่องเคาะ เป็นภาคีสนับสนุนการหนุนเสริมและร่วมขับเคลื่อนการรณรงค์ การควบคุมการบริโภคยาสูบ การดูแลผู้ที่ต้องการเลิกบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในทุกกระดับ
- ▶ สภาเด็กและเยาวชนตำบลร่องเคาะ เป็นภาคีสนับสนุนการหนุนเสริมด้านการขับเคลื่อนการรณรงค์การควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการสกัดกั้นนักดื่มหน้าใหม่
- ▶ กลุ่มสตรีตำบลร่องเคาะ เป็นภาคีสนับสนุนร่วมขับเคลื่อนการรณรงค์การควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในทุกกระดับ
- ▶ กลุ่ม อปพร. เป็นภาคีสนับสนุนอำนวยความสะดวกทางจราจรในการขับเคลื่อนการรณรงค์ควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนปฏิบัติกรด้านชุมชนและบริการช่วงเทศกาล
- ▶ ชมรมผู้สูงอายุตำบลร่องเคาะ เป็นภาคีสนับสนุนการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ และร่วมขับเคลื่อนกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษา งดเหล้าวันพระ งดเหล้าในงานศพ งดเหล้าในงานบุญ ตลอดจนการลดนักดื่มหน้าเก่า สกัดกั้นนักดื่มหน้าใหม่

จากการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมา องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ เกิดเครือข่ายการทำงานด้านการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น เกิดการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง และการเกิดอุบัติเหตุที่มีสาเหตุจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลงอย่างเห็นได้ชัด ในปี พ.ศ. 2557 เกิดอุบัติเหตุทางจราจร 18 ราย (เกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 11 ราย ปี พ.ศ.2558 เกิดอุบัติเหตุทางจราจร 15 ราย (เกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2 ราย) และตั้งแต่นั้นปี พ.ศ. 2559 จนถึงปัจจุบันไม่มีประชากรตำบลร่องเคาะเกิดอุบัติเหตุจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยการคัดแยกขยะ

องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะประสบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะเช่นเดียวกับหลายๆ ท้องถิ่นที่ไม่สามารถบริหารจัดการขยะได้ ทั้งนี้ เกิดจากประชาชนในพื้นที่ขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในด้านการจัดการขยะมูลฝอยยังไม่มีคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภทในระดับครัวเรือนและชุมชน ประกอบกับความเติบโตทางเศรษฐกิจและค่านิยมของประชาชนในการซื้ออาหารจากตลาดหรือร้านค้าเพื่อบริโภคมากกว่าการผลิตใช้เอง และประชาชนยังมีแนวคิดว่าเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการกำจัด คัดแยกขยะ ทำให้ในพื้นที่ตำบลร่องเคาะมีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นจำนวน 10 ตัน/วัน แต่การจัดเก็บขยะสามารถทำได้เพียง 6 ตัน/วัน มีขยะตกค้างในพื้นที่ วันละ 4 ตัน จึงทำให้ประสบปัญหาสถานที่ทิ้งและฝังกลบขยะไม่เพียงพอและเหมาะสม มีปัญหาต้องเปลี่ยนคนเก็บขยะบ่อย เนื่องจากการเก็บขยะต้องเผชิญกับเชื้อโรคประกอบกับการทิ้งขยะโดยไม่มีการคัดแยกขยะ ทำให้คนเก็บขยะต้องทำงานหนักจึงเป็นสาเหตุให้คนเก็บขยะลาออกบ่อย ตลอดจนรถเก็บขยะต้องออกบริการจัดเก็บทุกวันทำให้รถเสื่อมสภาพเร็ว ต้องซ่อมแซมอยู่ตลอดเวลา ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายค่อนข้างมาก ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ จึงได้จัดทำโครงการดังกล่าวขึ้นร่วมกับกองทุนสิ่งแวดล้อม

ในการดำเนินโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยการคัดแยกขยะที่ต้นทาง องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะได้มีกระบวนการทำงานร่วมกับเครือข่ายในพื้นที่ ได้แก่

1. เครือข่ายภาครัฐ

- ▶ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลร่องเคาะ, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดอนแก้ว และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านวังใหม่ เป็นภาคีร่วมดำเนินการ รับผิดชอบการให้ความรู้และฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการครัวเรือนให้ถูกสุขลักษณะ โรคภัยที่แฝงมากับขยะ และวิธีป้องกันให้ห่างไกลจากโรค การคัดแยกขยะในครัวเรือน การติดตามและประเมินผล การดำเนินโครงการ และให้คำแนะนำหากปฏิบัติไม่ถูกวิธี ให้กับคนในชุมชน

- ▶ สถานศึกษา จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้านห้วยก้อด, โรงเรียนบ้านแม่สง, โรงเรียนร่องเคาะวิทยา, โรงเรียนบ้านดอนแก้ว, โรงเรียนบ้านวังใหม่, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลร่องเคาะ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านวังใหม่ เป็นภาคีร่วมดำเนินการ รับผิดชอบการให้ความรู้และฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดขยะและคัดแยกขยะ วิธีการใช้ประโยชน์จากการคัดแยกขยะ การนำขยะรีไซเคิลไปจำหน่าย เป็นรายได้ให้กับเด็กนักเรียนในสถานศึกษา

2. เครือข่ายประชาสังคม

- ▶ หมู่บ้าน จำนวน 17 หมู่บ้าน โดยกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นภาคีร่วมดำเนินการ รับผิดชอบการคัดเลือก และขยายแกนนำครัวเรือนของโครงการการนำขยะของชุมชนที่ได้รับการคัดแยกแล้วมาจำหน่ายให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ การติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ และร่วมขับเคลื่อนการรณรงค์การคัดแยกขยะที่ต้นทางในทุกกระดับ
- ▶ ชมรมผู้สูงอายุตำบลร่องเคาะ เป็นภาคีร่วมดำเนินการ รับผิดชอบการให้ความรู้และฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการใช้ประโยชน์จากคัดแยกขยะ การนำขยะรีไซเคิลไปจำหน่ายเป็นรายได้ การนำขยะที่ไม่สามารถนำกลับไปรีไซเคิลมาประดิษฐ์เป็นของใช้ เป็นการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าให้กับนักเรียนผู้สูงอายุ และผู้ที่สนใจ
- ▶ กลุ่ม อสม.ตำบลร่องเคาะ รับผิดชอบร่วมรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย โดยการคัดแยกและจัดการประเภทขยะมูลฝอย (ขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย ขยะทั่วไป) ที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิดภายในชุมชนของตนเอง และสามารถเป็นต้นแบบให้แก่ชุมชนอื่นๆ
- ▶ สภาเด็กและเยาวชนตำบลร่องเคาะ รับผิดชอบรณรงค์ส่งเสริมสนับสนุนการคัดแยกขยะในครัวเรือน ตลอดจนเป็นกระบอกเสียงให้ผู้ใหญ่มีจิตสำนึกในการคัดแยกขยะ

- ▶ กลุ่มสตรีตำบลร่องเคาะ เป็นภาคีสถักนิตยภัณฑ์ร่วมขับเคลื่อนการรณรงค์การคัดแยกขยะที่ต้นทาง และสามารถเป็นแกนนำในการคัดแยกขยะในชุมชน

3. เครือข่ายภาคเอกชน

- ▶ บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด เป็นภาคีร่วมดำเนินการรับผิดชอบการรับซื้อขยะพลาสติกจากองค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ เพื่อนำไปเป็นเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel, RDF)

โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยการคัดแยกขยะต้นทาง เครือข่ายภาคส่วนต่างๆ ได้มีการดำเนินการร่วมกันโดยผ่านกระบวนการ ดังนี้

1. กิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในปัญหาของขยะและวิธีการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง คือ เริ่มจากครัวเรือนของตนเอง และขยายผลสู่ครัวเรือนอื่น ชุมชนอื่นๆ ต่อไป
2. กิจกรรมติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์และจัดทำแผ่นพับ เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้ชุมชนเกิดความตื่นตัวที่จะลุกขึ้นมาแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง
3. กิจกรรมการศึกษาดูงานชุมชนที่มีระบบการจัดการขยะที่ดี เพื่อให้ประชาชนเข้าใจกระบวนการจัดการขยะอย่างเป็นรูปธรรม เห็นภาพชัดเจน และสามารถนำมาปรับใช้ในชุมชนของตนเอง
4. กิจกรรมตลาดนัดขยะ อบรมร่องเคาะ ส่งเสริมให้ชุมชนคัดแยกขยะในครัวเรือน และนำขยะรีไซเคิลที่ได้จากการคัดแยกมาขายให้พ่อค้ารับซื้อของเก่าในพื้นที่ ณ ศูนย์จัดการขยะ อบรมร่องเคาะ ส่วนขยะ ถุงพลาสติกที่ทางพ่อค้าไม่รับซื้อนั้น ทางองค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะจะรับซื้อจากชุมชนในราคากิโลกรัมละ 1 บาท และแบ่งขยะถุงพลาสติก เป็น 2 ส่วน คือ
 1. ถุงกาแฟ ถุงน้ำยาปรับผ้านุ่ม ถุงน้ำยาล้างจาน ถุงผงซักฟอก ซองบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ซองขนมกรุบกรอบ และอื่นๆ ที่มีความเหนียวและคงทน นำไปให้นักเรียนโรงเรียนผู้สูงอายุ อบรมร่องเคาะ ในกลุ่มวิชาประดิษฐ์เป็นของใช้จากขยะ เช่น กระเป๋าสะพาย กระเป๋าเงิน เปลนอน แจกัน ดอกไม้ ฯลฯ เป็นการประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจักสาน ผสมผสานกับการประดิษฐ์สมัยใหม่ ส่วนขยะพลาสติกที่นอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้น นำมาอัดเป็นก้อนส่งขายให้กับบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด (SCG)

5. กิจกรรมสนับสนุน/ฝึกปฏิบัติการการทำน้ำหมักชีวภาพ ส่งเสริมให้ชุมชนนำขยะอินทรีย์มาทำน้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยธรรมชาติ โดยปรับปรุงและพัฒนาสูตร เพื่อให้สามารถใช้บำรุงพืช ทดแทนปุ๋ยเคมี

6. กิจกรรมตรวจติดตาม หลังการอบรมให้ความรู้และการศึกษาดูงาน เจ้าหน้าที่และภาคีเครือข่ายออกตรวจเยี่ยมชุมชน เพื่อให้ความรู้เพิ่มเติม และเสนอแนะในการคัดแยกขยะ เพื่อเพิ่มศักยภาพครัวเรือนต้นแบบให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และขยายผลสู่ครัวเรือนข้างเคียงต่อไป

7. การประชุมตัวแทนภาคีเครือข่าย หลังการออกตรวจติดตามแต่ละชุมชน นำปัญหาแต่ละท้องที่ที่ได้รับผิดชอบ มาเสนอในที่ประชุมพร้อมหาวิธีแก้ปัญหา เพื่อช่วยชุมชนให้สามารถคัดแยกขยะได้อย่างถูกต้อง และลดปัญหาขยะได้อย่างเป็นรูปธรรม

8. กิจกรรมครัวเรือนต้นแบบ หากครัวเรือนต้นแบบที่ทำการคัดแยกขยะได้อย่างถูกต้อง เป็นตัวอย่างให้ครัวเรือนอื่น ซึ่งให้เห็นภาพว่าการคัดแยกขยะสามารถทำได้จริง และผู้ที่ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการคัดแยกขยะ คือผู้ที่ลงมือปฏิบัติ ไม่ใช่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยการคัดแยกขยะที่ต้นทางนำไปสู่ผลสำเร็จ ดังนี้

1. ประชาชนเกิดความตระหนักรู้ว่าการจัดการขยะ เป็นหน้าที่ของทุกคน
2. ประชาชนมีการดำเนินการคัดแยกขยะ คิดเป็นร้อยละ 88.33 ของประชาชนในพื้นที่
3. ลดปริมาณขยะจากถังดำ คิดเป็นร้อยละ 60 ของขยะในพื้นที่
4. ขยายภาคีเครือข่ายไปครัวเรือนอื่นๆ ในชุมชน
5. สภาพแวดล้อมในพื้นที่ชุมชนต้นแบบมีความสะอาดปราศจากขยะมูลฝอย
6. ครัวเรือนคัดแยกขยะ เป็นจุดเริ่มต้นจากนโยบายของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะที่มีความต้องการคัดสรรองค์กรคัดแยกขยะ ต่อมาขยายผลไปยังผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาฯ ผู้นำชุมชน แกนนำนักเรียนแต่ละโรงเรียนฯ ละ 10 คน เมื่อแกนนำเหล่านี้ปฏิบัติ

อย่างจริงจังได้ผลแล้ว จึงขยายผลไปยัง อสม. จำนวน 313 คน ตลอดจนผู้สูงอายุตำบลร่องเคาะ และนำไปสู่การคัดแยกขยะครบคลุมทุกครัวเรือนในตำบลร่องเคาะ รวมทั้งสิ้น 3,200 ครัวเรือน คิดเป็น 100% ของครัวเรือนตำบลร่องเคาะ

โครงการเสริมสร้างเครือข่ายเด็กรุ่นใหม่ใส่ใจชุมชน

องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนามนุษย์ให้เป็นที่พึ่งพาการที่มีค่าที่สุด เพราะมนุษย์คือตัวกำหนดทิศทางของประเทศชาติให้ก้าวไปสู่การพัฒนา หากจะมองถึงความก้าวหน้าของประเทศชาติในอนาคตสิ่งสำคัญที่เป็นหัวใจของการพัฒนาคือ การสร้างเด็กและเยาวชนของชาติให้มีคุณภาพ เพราะเด็กและเยาวชนเป็นที่พึ่งพาการที่มีคุณค่า เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาชุมชน สังคม ประเทศชาติบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้าและมั่นคง เด็กและเยาวชนจึงควรได้รับการพัฒนาทุกๆ ด้านอย่างแท้จริง อันจะเป็นการเตรียมความพร้อมในการวางรากฐานของประเทศไทยให้เกิดความมั่นคงที่จะก้าวไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กและเยาวชน ในทุกด้าน ทุกมิติ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นพลเมืองดี ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นให้เป็นสังคมน่าอยู่

ในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนตำบลร่องเคาะนั้น อาศัยโรงเรียนในพื้นที่และกิจกรรมสภาเด็กและเยาวชนตำบลร่องเคาะเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะหนุนเสริมในการดำเนินงานทั้งงบประมาณ สถานที่ องค์ความรู้จากบุคลากรในสังกัดในการพัฒนาเด็กและเยาวชนร่วมกับเครือข่ายภายในพื้นที่ ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลร่องเคาะ 3 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลร่องเคาะ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านวังใหม่ สถานีตำรวจภูธรร่องเคาะ ชมรมผู้สูงอายุตำบลร่องเคาะ สภาเด็กและเยาวชนตำบลร่องเคาะ ปรากฏษ์ชาวบ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ เด็กนักเรียนตำบลร่องเคาะ และผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งในตำบลร่องเคาะมีโรงเรียนในพื้นที่ตำบลร่องเคาะ จำนวน 5 แห่ง ประกอบด้วย โรงเรียนร่องเคาะวิทยา โรงเรียนบ้านดอนแก้ว โรงเรียนบ้านวังใหม่ ซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และโรงเรียนบ้านห้วยก้อัด โรงเรียนบ้านแม่สง ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ คณะกรรมการสถานศึกษา

ทั้ง 5 แห่งร่วมกันดำเนินกิจกรรมในรูปแบบกลุ่มเครือข่ายในชื่อ **“กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนร่องเคาะ”** โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดกลุ่มเครือข่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาเด็กและเยาวชนในตำบลร่องเคาะ ในทุกด้านทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ สุขภาพอนามัย ความเป็นท้องถิ่น ความเป็นไทย เป็นต้น ซึ่งก่อนที่จะมีการจัดกิจกรรมก็ได้มีการลงพื้นที่ของคณะทำงานเด็กและเยาวชนเพื่อสำรวจความต้องการของเด็กในแต่ละหมู่บ้าน โดยความต้องการของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ ตำบลร่องเคาะ มีความต้องการมากที่สุดคือ สนามกีฬาพร้อมเครื่องออกกำลังกายที่ได้มาตรฐานสำหรับเล่นกีฬาในหมู่บ้าน

จากการสำรวจความต้องการของเด็กและเยาวชน องค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ จึงได้จัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างสนามฟุตบอล จำนวน 3 แห่ง เพื่อสนับสนุนการออกกำลังกายของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ นอกจากนี้ ยังมีการจัดสรรงบประมาณดำเนินการจัดซื้อเครื่องดนตรีเพื่อสนับสนุนกิจกรรมบ้านหลังโรงเรียนของโรงเรียนร่องเคาะ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลร่องเคาะ เพื่อให้เด็กนักเรียนในกลุ่มเสียงยาเสพติดในพื้นที่ใช้เวลากับดนตรี ซึ่งส่งผลให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มเสียงใช้เวลาในการเล่นดนตรีจนได้เป็นตัวแทนระดับภาคเหนือในการเข้าร่วมการแข่งขันทักษะวิชาการระดับประเทศ ได้รับเหรียญรางวัลชนะเลิศรายการวงดนตรีสตริง และรางวัลเหรียญทองอันดับที่ 4 วงลูกทุ่ง

องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานที่ตั้ง

ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล 91110
โทรศัพท์ 0-7470-1252 โทรสาร 0-7470-1252

ประชากร

13,862 คน (ชาย 6,795 คน หญิง 7,067 คน)

พื้นที่

70.15 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 12 หมู่บ้าน)

รายได้

24,354,783.71 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินช่วยเหลือจากเงินสะสม)

เงินอุดหนุน

43,537,534 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นางสาวลี ลัดคนางค์	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง
2. นายบุญเลิศ แซ่เตียว	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง
3. ว่าที่ ร.ต.สุกมล พรหมรักษ์	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย จำนวน 23 คน

หญิง จำนวน 1 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง มีหลักการทำงานโดย **“ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา”** เปิดโอกาสให้ภาคประชาชน กลุ่มองค์กรภาคี เครือข่ายต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน ที่จะช่วยตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงจุดและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การดำเนินโครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลอาศัยความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ ทั้งจากคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้าราชการและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชน ประชาชน และกลุ่มภาคี เครือข่ายต่างๆ ทำงานร่วมกันสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จและทุกคนมีความสุขสนุกสนานกับงาน เกิดจิตสำนึกสาธารณะ รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของท้องถิ่นและร่วมการพัฒนาตำบลกำแพงให้ก้าวหน้าอยู่อย่างยั่งยืน

องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง ให้ความสำคัญต่อการกระบวนกรมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้นำชุมชน กลุ่มองค์กรภาคี เครือข่าย ทั้งภาครัฐและเอกชน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ สามารถให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนสามารถเสนอความคิดเห็นและเสนอแนะในการดำเนินการโครงการต่างๆ
2. มีส่วนร่วมในการเลือกและเสนอแนวทางเพื่อตัดสินใจ คือ การให้มีส่วนร่วมในการเลือกและเสนอรูปแบบในการดำเนินการโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ตามความเหมาะสมของพื้นที่และความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง
3. มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ คือ มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในโครงการสำคัญต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน
4. มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ติดตามตรวจสอบ คือ ให้ประชาชน ผู้นำชุมชน และกลุ่มภาคี เครือข่าย เข้ามามีส่วนร่วมกับเทศบาลในกระบวนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานต่างๆ
5. กระบวนการร่วมรับประโยชน์และเป็นเจ้าของนโยบายสาธารณะ คือ การที่ประชาชน และทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ/ กิจกรรมร่วมกัน

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง ได้แก่

โครงการวันเต่าโลก ประจำปี 2560 (World Turtle Day 2017)

องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยมีหน้าที่ต้องทำในการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ ด้านการส่งเสริมการฝึกและประกอบอาชีพ ด้านการพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุนและด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ประกอบกับองค์กร American Tortoise Rescue ในรัฐ California ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นองค์กรอนุรักษ์และช่วยเหลือเต่าบกและเต่าทะเล โดยองค์กรนี้ได้เล็งเห็นถึงการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับเต่า รวมทั้งปลูกจิตสำนึกให้ทุกคนร่วมกันอนุรักษ์เต่า เนื่องจากเต่าเป็นสัตว์ที่มีแนวโน้มลดปริมาณลงเรื่อยๆ ทางองค์กร American Tortoise Rescue ได้กำหนดให้วันที่ 23 พฤษภาคม ของทุกปี เป็น **“วันเต่าโลก” (World Turtle Day)**

องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำโครงการวันเต่าโลกขึ้น ตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา เพื่อรองรับการเปิดประชาคมอาเซียนและสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชน พร้อมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยว อีกทั้งเป็นการอนุรักษ์พันธุ์เต่าน้ำจืดและเต่าบก เต่ากระอัน ซึ่งเป็นเต่าที่ใหญ่ที่สุดที่ใกล้สูญพันธุ์ให้คงอยู่คู่ตำบลกำแพงสืบไป โดยร่วมกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสตูล ตั้งอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง เป็นสถานที่เพาะพันธุ์เต่ากระอัน เพื่อการอนุรักษ์ ซึ่งเต่ากระอันเป็นเต่าน้ำจืดที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ พบหลงเหลืออยู่ในคลองละงู จังหวัดสตูลเพียงแห่งเดียว

โครงการวันเต่าโลก ประจำปี 2560 (World Turtle Day 2017) นี้ นับเป็นการจัดงานครั้งที่ 3 เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของตำบลกำแพง และจังหวัดสตูล ภายใต้รูปแบบต่างๆ ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน และชุมชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม เป็นการสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นและกระตุ้นเศรษฐกิจภายในจังหวัด อีกทั้งเป็นการอนุรักษ์พันธุ์เต่าน้ำจืดและเต่าบก เต่ากระอัน ซึ่งเป็นเต่าที่ใหญ่ที่สุดที่ใกล้สูญพันธุ์ให้คงอยู่คู่ตำบลกำแพงสืบไป

โครงการวันเต่าโลก ประจำปี 2560 กำหนดการจัดงานระหว่างวันที่ 19-13 พฤษภาคม 2560 ซึ่งกิจกรรมประกอบด้วย

- ▶ การจัดนิทรรศการจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่จังหวัดสตูล
- ▶ การชมศูนย์เพาะพันธุ์เต่ากระวาน และสัตว์น้ำจืด ชมและถ่ายรูปร่วมกับ Mascot เต่า และ Rasin เต่า นำเที่ยวชมงานโดยมัคคุเทศก์ท้องถิ่น
- ▶ กิจกรรมล่องเรือเยี่ยมชมระบบนิเวศทางธรรมชาติวิทยาของเต่ากระวานในคลองละงู
- ▶ การแสดงแสง สี เสียง ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสตูล
- ▶ มหกรรมอาหารและของดีตำบลกำแพงและจำหน่ายสินค้าของชุมชนและสินค้าอื่น ๆ จากนอกพื้นที่
- ▶ กิจกรรมนั่งรถโบราณเที่ยวชมแหล่งศึกษาเรียนรู้ถ้ำอุไรทองและแหล่งฟอสซิลทั้ง 6 ยุค ในพื้นที่ตำบลกำแพง
- ▶ กิจกรรมปั่นจักรยานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว “ร่วมปั่น-ปั่นสุข-ดูเต่า-มองถ้ำ-กำแพง-2017”
- ▶ การประกวด “Miss Queen Turtle 2017”
- ▶ กิจกรรมศึกษาเรียนรู้ แหล่งเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ตำบลกำแพง
- ▶ การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านและมหรสพต่างๆ

โครงการวันเต่าโลกเป็นโครงการที่ถือว่าเป็นโครงการใหญ่ที่เป็นหน้าตาของจังหวัด ลำพังเพียงองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงเพียงหน่วยงานเดียวไม่สามารถทำให้งานประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยเครือข่ายความร่วมมือต่างๆ โดยมีความเป็นมาของเครือข่ายและกระบวนการเกิดเครือข่าย “วันเต่าโลก” ดังนี้

เริ่มต้นจาก ปี 2558 : สภาพเศรษฐกิจตกต่ำ คณะผู้บริหารต้องการที่จะช่วยแก้ไขปัญหาและเริ่มคิดที่จะจัดกิจกรรมที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ ซึ่งศักยภาพของตำบลกำแพง มีทั้งด้านการเป็นเมืองท่องเที่ยวที่หลากหลาย ศักยภาพด้านการเป็นเมืองท่องเที่ยว และมี “เต่ากระวาน” ที่มีที่เดียวในประเทศไทย จึงได้เกิดความคิดในการจัดโครงการขึ้น เพื่อสามารถตอบโจทย์ข้างต้นได้

เริ่มปรึกษาหารือ : ผู้บริหารได้คิดถึงการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยใช้กิจกรรมต่างๆ ดึงดูดให้มีย่านนักท่องเที่ยวมากขึ้น ซึ่งจะสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในหลายๆ ช่องทาง โดยอาศัย “เต่ากระวาน” ที่มีที่เดียวในประเทศไทยมาเป็นพระเอก จึงได้เชิญสมาชิกสภา กำนันผู้ใหญ่บ้าน และพนักงานส่วนตำบล ในการวางแผนการจัดโครงการ ประเมินศักยภาพและความเป็นไปได้ที่จะได้รับการยอมรับจากประชาชนและนักท่องเที่ยว

เริ่มวางแผน : มีการกำหนดกิจกรรมต่างๆ ภายในโครงการเพื่อให้น่าสนใจ หลากหลาย และแตกต่าง

ศึกษากิจกรรม : ศึกษาระเบียบ ข้อกฎหมาย พบว่า “บางกิจกรรม” เกินศักยภาพด้านงบประมาณของ อบต. จึงเริ่มมองหา “เครือข่าย” ที่มีความสนใจในกิจกรรมที่วางไว้ และเครือข่ายที่พร้อมจะให้การสนับสนุน

เริ่มมองหา “เครือข่าย” : โดยการประชุมกับผู้ที่เกี่ยวข้องหลายครั้ง ปรึกษาหารือ กำหนดกิจกรรมการทำงานร่วมกัน

มอบหมาย กำหนดกิจกรรม : ให้ “เครือข่าย” ช่วยกันตามความถนัดของแต่ละหน่วยงานองค์กร หรือกลุ่มนั้นๆ ซึ่งปัจจุบันเครือข่ายดังกล่าวยังคงให้ร่วมมือ ร่วมใจกันในการดำเนินกิจกรรม โครงการงาน “เต่าโลก” และยังสานต่อในการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างดีเยี่ยม

องค์ประกอบของเครือข่ายวันเต่าโลก ประกอบด้วย

เครือข่ายภาคราชการ/รัฐวิสาหกิจ	เครือข่ายเอกชน	เครือข่ายประชาสังคม
สนับสนุนงบประมาณและประชาสัมพันธ์การจัดงาน 1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล 2. สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสตูล	สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการจัดงาน 1. บริษัท บุญรอดเทรดดิ้ง จำกัด (มหาชน) 2. บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน) สาขาสตูล	บริหารจัดการผู้จำหน่ายอาหาร 1. ชมรมผู้ประกอบการร้านอาหารอำเภอละงู
จัดนิทรรศการให้ความรู้ด้านต่างๆ 1. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดสตูล 2. สำนักงานพลังงานจังหวัดสตูล 3. สวนสัตว์สงขลา 4. โรงเรียนกำแพงวิทยง 5. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสตูล 6. สถานีควบคุมไฟฟ้าสตูล 7. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอละงู 8. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า 9. โรงพยาบาลละงู 10. เครือข่ายโรงเรียนพื้นที่ตำบลกำแพงทั้ง 14 โรงเรียน	สนับสนุนงบประมาณในการประกวด"Miss Queen Turtle 2017" - บริษัท ห้างร้าน ร้านค้าในอำเภอละงู และใกล้เคียง ประมาณ 40 แห่ง สนับสนุนสถานที่ในการจัดงาน - โรงน้ำแข็งอำเภอละงู	บริหารจัดการกิจกรรมปั่น + นักปั่น - ชมรมจักรยานในเขตพื้นที่อำเภอละงู จัดนิทรรศการให้ความรู้ด้านต่างๆ 1. ชมรมคนรักสุขภาพต้นน้ำบ้านวังสายทอง 2. ไร่มะนาวแม่เขี้ยว 3. กลุ่มอารีย์ไข่เค็ม 4. กลุ่มขนมทองม้วน 5. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านปากปิง
สนับสนุนด้านกำลังพลรักษาความปลอดภัย 1. อำเภอละงู 2. สถานีตำรวจภูธรละงู 3. หน่วยปฏิบัติการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง ที่ 452 4. สถานีเรือ ทร.ภ.3 5. กองกำลังเทพสตรี ฉก.ร.5	ประชาสัมพันธ์การจัดงาน - สื่อมวลชนในจังหวัดสตูล ประมาณ 30 หน่วยงาน	สนับสนุนด้านกำลังพลรักษาความปลอดภัย 1. ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง ทั้ง 12 หมู่บ้าน 2. อาสาสมัครรักษาดินแดนอำเภอละงู 3. อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง

เครือข่ายภาคราชการ/รัฐวิสาหกิจ	เครือข่ายเอกชน	เครือข่ายประชาสังคม
สนับสนุนด้านการแสดงศิลปะ วัฒนธรรมพื้นบ้าน - โรงเรียนกำแพงวิทยาและโรงเรียนละงูพิทยาคม	สนับสนุนเครื่องจักร รถ 10 ล้อ - หจก. เกียรติเจริญชัยการโยธา	บริหารจัดการกิจกรรมแข่งขันนกกรงหัวจุก - ชมรมนกกรงหัวจุกอำเภอละงู

การดำเนินการเครือข่ายนำไปสู่ผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

1. **ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดสตูล** หลังจากที้องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงร่วมกับศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดสตูล จัดงานวันเต่าโลกขึ้นมาทำให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดสตูล หรือ "บ่อเต่า" เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น มีการไปศึกษาดูงานของนักเรียน นักศึกษา รวมถึงนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศเข้าไปเยี่ยมชมเพิ่มมากขึ้น

2. **สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสตูล และชมรมจักรยานในเขตพื้นที่อำเภอละงู** องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงจะขอความร่วมมือกับทางสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสตูล ในการจัดกิจกรรมปั่นจักรยานให้มีความยิ่งใหญ่และมีมาตรฐานเพิ่มยิ่งขึ้น เพื่อยกระดับรายการให้เป็นกิจกรรมปฏิทินการท่องเที่ยวของจังหวัดสตูล เพื่อดึงนักท่องเที่ยวในจังหวัดใกล้เคียงและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวในงานวันเต่าโลก โดยใช้กิจกรรมปั่นจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการดำเนินกิจกรรม

3. **ชมรมผู้ประกอบการร้านอาหารอำเภอละงู** ผู้ประกอบการร้านค้าและแผงลอยในเขตอำเภอละงู ได้มีการรวมตัวกันจัดตั้งชมรมผู้ประกอบการร้านอาหารอำเภอละงูขึ้น ประกอบด้วยคณะกรรมการชมรม จำนวน 13 คน และสมาชิกในชมรม จำนวน 84 ร้านค้า ได้ขับเคลื่อนกิจกรรมร่วมกัน ดังนี้

- ▶ การร่วมกันจัดหาผู้ประกอบการจำหน่ายอาหารร่วมออกบูธจำหน่ายอาหารในงาน โดยมีการร่วมกันวางกรอบหลักเกณฑ์และคัดเลือกผู้ประกอบการจำหน่ายอาหาร
- ▶ กิจกรรมละ เลิกการใช้ภาชนะโฟมบรรจุอาหาร เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงเป็นองค์กรปลอดโฟมบรรจุอาหาร โดยกิจกรรมนี้

ได้ดำเนินการมาตั้งแต่เริ่มมีการจัดงานวันเต่าโลก ครั้งที่ 1 ปี 2558 จนถึงปัจจุบัน

- ▶ กิจกรรมรณรงค์อาหารปลอดภัยใส่ใจผู้บริโภค เพื่อสร้างความตระหนักให้แก่สังคมในการส่งเสริมการบริโภคอาหารปลอดภัย การสร้างพฤติกรรมมารกินลดพุงลดโรค การลด ละเลิกการใช้ภาชนะโฟมบรรจุอาหาร
- ▶ โครงการตลาดนัดยามเย็น ซึ่งเป็นตลาดจำหน่ายอาหารอร่อยและอาหารปลอดภัยให้แก่ผู้บริโภค บริเวณตลาดสดเทศบาลตำบลกำแพง

4. **กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล** เกิดการต่อยอดของผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับกลุ่มและพัฒนาเศรษฐกิจของตำบลกำแพงให้ดีขึ้น เช่น ผลิตภัณฑ์กะปิ ได้กลายเป็นสินค้า OTOP ของอำเภอละงู เนื่องจากมีคุณภาพและมีรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ต่างจากที่อื่น ผลิตภัณฑ์ขนมพุงหางนูดะ, ขนมผุกรัก เป็นสินค้า OTOP ของดีขึ้นชื่อของจังหวัดสตูล ที่ใครๆ มาเยือนจังหวัดสตูลจะต้องซื้อเป็นของฝากทุกครั้ง และได้ออกบูธแสดงสินค้า ณ ต่างประเทศ เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ ฯ

โครงการแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติด “กำแพงเกมส์ 2017”

องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงได้มีแนวคิดที่จะรณรงค์ให้ประชาชนในตำบลทุกคนร่วมกันต้านภัยยาเสพติด และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จึงมีการจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อพี่น้องชาวตำบลกำแพง จึงได้นำเอาคำว่า “กำแพง” มาใช้เป็นชื่อเกมส์การแข่งขันในชื่อว่า “กำแพงเกมส์”

ในปีแรกของการแข่งขันได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก มีผู้สนใจเข้าร่วมส่งทีมทำการแข่งขันกีฬาฟุตบอล วอลเลย์บอล เปตอง จำนวน 12 หมู่บ้าน และต่อมาในปี พ.ศ. 2555 ก็ได้มีโรงเรียนในสังกัด สพฐ. เขตพื้นที่ จำนวน 10 โรงเรียน เข้าร่วมการแข่งขัน โดยมีการแข่งขันกีฬารวม จำนวน 9 ประเภท เข้าร่วมทำการแข่งขัน กลายมาเป็นสนามที่ต่อยอดให้กับนักกีฬาทั้งระดับประชาชน ยุวชนและเยาวชน เพื่อเป็นนักกีฬามีอาชีพ และอีกหลายปีต่อมา ก็มาเพิ่มกีฬาอีกหลายประเภท เช่น ตะกร้อ ไตรกีฬา สำหรับนักเรียนภายในเขตพื้นที่ตำบลกำแพง

เมื่อได้ดำเนินงานมาติดต่อกันมาเป็นระยะเวลา 11 ปี ในปี พ.ศ. 2558 นั้น องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง ประสบปัญหาการเบิกจ่ายในการดำเนินโครงการดังกล่าว แต่โครงการก็ยัง

ดำเนินการโครงการต่อไป โดยที่ให้หมู่บ้านที่เข้าร่วมส่งทีมการแข่งขันหาชุดกีฬา สำหรับนักกีฬา มาเอง และปีต่อๆ มาประชาชนและโรงเรียนภายในเขตพื้นที่ ก็เรียกร้องให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงสนับสนุนการจัดการแข่งขันทุกอย่าง องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงมีแนวคิดที่จะระดมเครือข่ายภาคส่วนต่างๆ เข้ามาร่วมในการจัดการแข่งขัน อีกทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงก็มีศักยภาพ และมีความพร้อมทั้งทางด้านงบประมาณ บุคลากรที่มีความสามารถ วัสดุอุปกรณ์กีฬา จึงได้ร่วมกันดำเนินงาน “กำแพงเกมส์” โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนในตำบลกำแพงทุกคนร่วมกันต้านภัยยาเสพติด และป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในตำบลกำแพง
2. เพื่อพัฒนากีฬาทุกหมู่บ้านของตำบลกำแพงให้มีความก้าวหน้าเพื่อก้าวสู่ระดับแนวหน้าของจังหวัดสตูลและประเทศ
3. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนในตำบลกำแพงมีระเบียบวินัย เคารพกฎกติกา รักษา มารยาท และมีความสามัคคีในหมู่คณะ
4. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนในตำบลกำแพงได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยการฝึกฝนการทำงานเป็นทีม ด้วยการเล่นกีฬาเพื่อหลีกเลี่ยงสิ่งเสพติด
5. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนในตำบลกำแพงได้ออกกำลังกายและสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

องค์ประกอบของเครือข่าย ประกอบด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง เป็นศูนย์กลางในการประสานงานต่างๆ ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ให้การดำเนินการต่างๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่พี่น้องประชาชนตำบลกำแพง

โรงพยาบาลละงู หน่วยกู้ชีพ มีหน้าที่เตรียมเปลพยาบาลและปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่นักกีฬา ที่ได้รับบาดเจ็บระหว่างการแข่งขันในแต่ละวัน และประสานงานกับโรงพยาบาลละงู เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับผู้ป่วยที่เกิดการบาดเจ็บอย่างรุนแรงและเจ็บป่วยขณะแข่งขัน

โรงเรียนในเขตพื้นที่ อบต.กำแพง ส่งนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม และครู อาจารย์ที่มีความรู้ด้านกีฬาร่วมเป็นผู้ตัดสิน

กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลกำแพง มีหน้าที่อำนวยความสะดวก ควบคุมกำกับ สนับสนุนให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหา อุปสรรคต่างๆ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ตัวแทนจากภาครัฐและเอกชน มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์การจัดการแข่งขัน ฝ่ายปฏิบัติตามจัดหารางวัลการแข่งขัน

ตัวแทนจากศูนย์กีฬาประจำหมู่บ้าน มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์การจัดการแข่งขัน ฝ่ายปฏิบัติตามประเมินผลการจัดงาน

ตำรวจ อปพร. มีหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยระหว่างการแข่งขันกีฬาแต่ละประเภท รวมถึงการจัดระเบียบจราจรในแต่ละวันตลอดการแข่งขัน

จากกิจกรรมกำแพงเกมส์ทำให้เกิดการต่อยอดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาทักษะให้กับนักกีฬาในพื้นที่ตำบลกำแพงที่เป็นรูปธรรม เช่น

- ▶ การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ในสังกัด สพฐ.เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง ได้นำแนวคิดมาจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โดยนำกระบวนการเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายร่วมกันบริหารจัดการ และมีผู้ประกอบการในเขตพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการดังกล่าว ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของ ครู เด็กนักเรียน ผู้ปกครองได้เป็นอย่างดี และส่งเสริมให้เด็ก เยาวชนและผู้ปกครองได้ออกกำลังกาย และเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยทำให้ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ และจิตใจสดชื่นแจ่มใส มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความสามัคคี และเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคตต่อไป
- ▶ การพัฒนาต่อยอดทักษะทางด้านกีฬาให้กับเด็กรุ่นใหม่ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงร่วมกับภาคีเครือข่ายจัดส่งบุคลากรในสังกัดไปอบรมผู้ตัดสินเกี่ยวกับกฎกติกาใหม่ๆ เพื่อนำไปใช้ในการแข่งขัน

- ▶ องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงร่วมกับภาคีเครือข่ายสนับสนุน และผลักดันนักกีฬาทีม ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศในการแข่งขันแต่ละประเภทกีฬา ไปสู่การแข่งขันระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศต่อไป
- ▶ องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงร่วมกับภาคีเครือข่าย ออกกฎระเบียบให้รัดกุม และเป็นไปตามมาตรฐานสากลยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันการประท้วงระหว่างแข่งขัน และเพื่อความปลอดภัยของนักกีฬา
- ▶ องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงร่วมกับภาคีเครือข่ายจัดหางบประมาณในการติดตั้งกล้อง เพื่อใช้ในการประกอบการตัดสิน

โครงการส่งเสริมกิจกรรมศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลกำแพง

ปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก อันเป็นผลพวงมาจากการพัฒนาประเทศและการดิ้นรนต่อสู้ของประชาชนเพื่อการดำรงชีวิต สถาบันครอบครัวไทยก็เป็นส่วนหนึ่งที่ถูกเชื่อมโยงเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้น การพัฒนาตามแนวคิดการพัฒนาระบบหลักให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคง ร่ารวย หรือความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เน้นการพัฒนาแบบแยกส่วน ทำให้เกิดกระบวนการดึงคนออกมาจากครอบครัว แยกพ่อ แม่ ลูก ออกจากกัน ซึ่งผลของการพัฒนานั้นแม้จะทำให้ครอบครัวไทยมีภาวะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น มีความสุขสบายด้านวัตถุมากขึ้น แต่ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่เคยแนบแน่นและอบอุ่นก็เริ่มเลือนหายไป ความผูกพันกันในเชิงอารมณ์และความรู้สึกมีค่อนข้างน้อย คนในครอบครัวมีกิจกรรมร่วมกันน้อยลง พ่อแม่มีหน้าที่แสวงหาทรัพย์สินเงินทอง และวัตถุเพื่อมาเลี้ยงดูปรนเปรอความสุขให้ลูก ส่วนลูกซึ่งต้องทำหน้าที่เรียนหนังสือก็ถูกวัฒนธรรมต่างชาติและอบายมุขชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย เด็กๆ เรียนรู้ชีวิตด้วยตนเองจากสังคมนอกบ้านมากกว่าสังคมในบ้าน สภาพการณ์เช่นนี้หลายคนมองว่าสถาบันครอบครัวไทยกำลังตกต่ำอยู่ในสภาพใกล้ล่มสลาย

ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) ซึ่งเป็นองค์กรภาคประชาชน จึงได้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางและกลไกในการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขปัญหา ให้คำแนะนำและส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ครอบครัว โดยมีการบริหารจัดการในรูปของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนองค์กร กลุ่ม เครือข่ายครอบครัวในชุมชนเป็นสมาชิกโดยการส่งเสริม และสนับสนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่างๆ อาทิ บุคลากร งบประมาณ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

1. เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือในการพัฒนาสถาบันครอบครัวในลักษณะบูรณาการจากทุกภาคส่วนในสังคม
2. เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีศูนย์รวมในการพัฒนาสถาบันครอบครัวที่มีการบริหารจัดการโดยชุมชนในรูปแบบของคณะทำงานศูนย์พัฒนาในชุมชน
3. เพื่อสร้างโอกาสให้ชุมชนได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบันครอบครัวที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมอย่างยั่งยืน

องค์ประกอบของเครือข่ายศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ประกอบด้วย

เครือข่ายภาคราชการ/รัฐวิสาหกิจ

- องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสตูล

เครือข่ายประชาสังคม

- สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง
- อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม)
- ผู้นำศาสนา
- ตัวแทนผู้สูงอายุ
- ตัวแทนเยาวชน

คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. สำรวจปัญหาและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันครอบครัว สตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส จัดทำแผนงานและแผนปฏิบัติการที่มีลักษณะบูรณาการเพื่อการพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหาสถาบันครอบครัว

2. ดำเนินการให้มีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
3. จัดบริการให้คำแนะนำ ตลอดจนประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนในการดำเนินการแก้ไขปัญหาครอบครัว
4. ส่งเสริมให้ครอบครัวสร้างเครือข่ายในการเอื้อเพื่อเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมืองการปกครอง

หลังจากที่องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลกำแพงเพื่อเป็นศูนย์กลางและกลไกในการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขปัญหาให้คำแนะนำและส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ครอบครัว ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลกำแพง ได้มีการจัดทำโครงการต่อเนื่องอีกมากมาย ยกตัวอย่างเช่น

โครงการการจัดทำบัญชีครัวเรือนสู่การออมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประชาชนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมและเกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยมในการดำเนินชีวิต และเพื่อให้สมาชิกในครอบครัวรู้จักการจัดทำบัญชีครัวเรือน รู้จักลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับตนเอง

โครงการสานสัมพันธ์ในครอบครัว เพื่อให้ครอบครัวได้ใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมร่วมกัน กระชับความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว สร้างครอบครัวให้อบอุ่นและเข้มแข็ง ลดปัญหาความรุนแรง การทะเลาะวิวาทในครอบครัว

โครงการเตรียมความพร้อมครอบครัวผาลูก ลดความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และบุคคลในครอบครัว เพื่อให้ทุกคนในครอบครัวได้ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในครอบครัว เพื่อนำไปปรับใช้ในการดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัวและชุมชนอย่างมีความสุข และสามารถปกป้องลูกหลานและบุคคลใกล้ชิดให้ห่างไกลจากปัญหาทางสังคมต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

โครงการเตรียมความพร้อมก่อนแต่ง (นิกะห์) เพื่อให้มุสลิมและมุสลิมะห์ มีความรู้และแนวคิดต่างๆ ตามหลักศาสนาอิสลามนำไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัวอย่างมีความสุข

โครงการผู้สูงวัยสุขภาพดี เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความรู้ด้านการดูแลสุขภาพของตนเอง การบริการตรวจสุขภาพประจำปีแก่ผู้สูงอายุ และการศึกษาดูงาน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ใหม่ๆ สามารถนำสิ่งที่พบเห็นไปปรับใช้ในการพัฒนาตนเองและลูกหลานในการ ดำเนินชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง

รายชื่อคณะกรรมการ
พิจารณาคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น
เพื่อรับ “รางวัลพระปกเกล้าทองคำ และ รางวัลพระปกเกล้า” ประจำปี 2561

1. ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย	กรรมการที่ปรึกษา
2. ศาสตราจารย์พิเศษนรนิติ เศรษฐบุตร	ประธานกรรมการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรทัย กักผล	รองประธานกรรมการคนที่ 1
4. รองศาสตราจารย์ ดร.นิยม รัฐอมฤต	รองประธานกรรมการคนที่ 2
5. อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือผู้แทน	กรรมการ
6. ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้แทน	กรรมการ
7. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
8. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตในภาครัฐ หรือผู้แทน	กรรมการ
9. ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้แทน	กรรมการ
10. ศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ พวงงาม	กรรมการ
11. รองศาสตราจารย์ตระกูล มีชัย	กรรมการ
12. รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล	กรรมการ
13. รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์	กรรมการ
14. ดร.ถวิลวดี บุรีกุล	กรรมการ
15. ดร.พิริยุดม วรรณเพทฤษ์	กรรมการ
16. ดร.ไพบุลย์ โพธิ์สุวรรณ	กรรมการ
17. พลเอก เอกชัย ศรีวิลาศ	กรรมการ
18. นายศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์	กรรมการ
19. นายภควัต อัจฉริยปัญญา	กรรมการ
20. บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชน หรือผู้แทน	กรรมการ
21. บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หรือผู้แทน	กรรมการ
22. บรรณาธิการบริหารหนังสือประชาคมท้องถิ่น หรือผู้แทน	กรรมการ
23. บรรณาธิการบริหารหนังสือผู้นำท้องถิ่น หรือผู้แทน	กรรมการ
24. นางสาวสุมาลย์ ชาวนา	กรรมการและเลขานุการ
25. นางสาววิลาวัลย์ หงษ์นคร	ผู้ช่วยเลขานุการ

คณะทำงานจัดทำเอกสารสรุปงานรางวัลพระปกเกล้า

บุคลากร

1. พศ. ดร.อรทัย กิกพลา	รองเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า
2. นางสาววิลาวัลย์ ทงษ์นคร	นักวิชาการ
3. นายภควัตต์ อัจฉริยะปัญญา	พนักงานชำนาญการพิเศษ
4. นางธนนิษฐา สุขะวัฒน์	พนักงานฝึกอบรมและบริหารโครงการ ชำนาญการ
5. นางสาวสุมาลย์ ชวนา	พนักงานฝึกอบรมและบริหารโครงการ ชำนาญการ
6. นางสาวอติพร แก้วเป็ย	พนักงานฝึกอบรมและบริหารโครงการ ชำนาญการ
7. นางสาวอภิวรรณ ชักเช็ค	พนักงานฝึกอบรมและบริหารโครงการ
8. นายบุริสกร ละอองทับ	พนักงานฝึกอบรมและบริหารโครงการ
9. นางสาวทักษิณี วิวัฒน์ศิลป์ชัย	พนักงานบริหารงานทั่วไป
10. นายพงศ์ปรีดา ลิ้มวัฒนะกุล	พนักงานบริหารงานทั่วไป
11. นายธนศ ชำนาญนา	เจ้าหน้าที่โครงการฯ
12. นายสุเชาว์ ชยมชัย	เจ้าหน้าที่โครงการฯ
13. นางสาวพัชรวิทย์รัตน์ สีนสุรัตน์	เจ้าหน้าที่โครงการฯ
14. นางสาวนันทนิช อินทร์หม่อม	เจ้าหน้าที่โครงการฯ

วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5 (โซนทิศใต้)
 เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210
 โทรศัพท์ 02-141-9567-76 โทรสาร 02-143-8175

สถาบันพระปกเกล้า

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5
เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ 0-2141-9563-77 โทรสาร 0-2143-8175
เว็บไซต์ www.kpi.ac.th

รางวัลพระปกเกล้า'61
ISBN : 978-616-476-015-8

9 786164 760158